

NNCL650-3D3v2.0

John Updike

Párok

ELSŐ FEJEZET

Isten hozott Tarboxban

- Mi a véleményed az új házaspárról?

Hanemáék, Piet és Angela, éppen vetkőztek. Alacsony menyinyezetű, koloniál stílusú hálósobájuk berendezése törtfehérre festett fabútorokból állt - az az árnyalat, melyet a kereskedelembe tojáshéjszínnek szokás nevezni. Tavaszi éjjél simult a hideg ablakokhoz.

- Hát - mondta Angela bizonytalanul -, nagyon fiatalnak tűntek.

Angela csinos, selymes barna hajú nő volt, harmincnégy éves, csípője és dereka hízásnak indult, de a bokája lányosán karcsú és feszes maradt, mozgása lányosán puhatolódzó és kutató, mintha a pusztá levegő tele volna puha torlaszokkal. A kort csak az áll vonalának megereszkedése mutatta, s a kezek: az inas kézfej és a vörös ujjbegyek.

- Pontosan mennyire fiatalnak?

- Nem is tudom. A férfi úgy harminc lehet, de megpróbál negyvennek látszani. Az asszony fiatalabb. Huszonnyolc? Huszonkilenc? Csak nem készítesz felmérést?

Piet kelletlenül nevetgélt. Vörös haja és jó kötésű teste volt; nem volt magasabb Angelánál, de jóval sűrűbb mint az asszony. Sima, holland vonásain, melyeket örökölt, a mélyből helyenként áttört valami magára szedett amerikaiság - valami bűnös, humoros mohóság, egy szótlan kérdés. Feleségének lomha kiszámíthatatlansága, arisztokratikus higgadtságból eredő félénk frissessége még mindig nagy hatással volt rá. Piet önmagát durvának látta, őt pedig finomnak, oly szépségesnek és kifinomultnak, hogy úgy érezte, az asszony minden mozdulatát félreérthetetlenül valami olyan kellem és őszinteség irányítja, amelytől ő igen távol áll. Amikor megismerkedtek, Angela Hamilton fiatal nő volt, épp túl az első virágzáson, ragyogása kicsit haloványabban izzott már, mégis volt valami megejtő a lassú mozdulatban, ahogy a távolba emelte a tekintetét, csupasz nyakának ívében. Megmagyarázhatatlanul épen maradt szépség volt, aki tanítósdit játszott egy iskolában és a szüleivel élt az Apáca-öbölben, ő pedig a lány apjánál dolgozott, társulásban egy hajdani katonatársával. Egyik első munkájuk egy nyitott kerti lugas megépítése volt, háttérben az

óceánnal és a hatalmas csokoládébarna sziklával, amely egy szögéből női arcú formázott és egy fátyol redőzetét. Volt ott egy sziklatömb, dúsán zöldellő pázsit és asztallap simaságúra nyírt bokrok. A ház tele volt órákkal, a nagyapa óráival és hajóórákkal, aranyozott vagy fekete lakkal bevont órákkal, finom művű ezüst asztali órákkal, melyeknek négy ezüstgolyó volt az ingája. Az udvarlás ideje elmúlt mint valami, amit azonnal elfeled az ember, mint a varázs vagy egy tévedés. Meglódult az idő. Az órák egymást kergetve ketyegtek, tovahajszolva gazdáikat a kétségeken, az éles kiszögelléseken és a diófa korlátpilléreken. Angela apja, bölcs mosolyú férfi, jól szabott szürke öltönyben, nem emelt kifogást. Angela azok közé a lányok közé tartozott, akiket oly mértékben ajnároznak, hogy egyedül a vénlányság merészselhet jogos igényt formálni rájuk. Termékenység minden áron. Angela apja az üzletet veje lábai elé helyezte. A Hanema házaspár első gyermeke, egy leányzó, kereken kilenc hónappal a nászéjszaka után jött a világra. Kilenc évvel később Pietnek még mindig az volt az érzése, hogy Angelán keresztül egy felsőbb hatalom alkalmazza őt. Szinte védekezőleg mondta.

- Csak azon gondolkoztam, vajon hol tartanak. A fickó elég ridegnek és szenvtelennek tűnt.

- Abban reménykedsz, hogy ugyanott tartanak, ahol mi? Bosszantotta az asszony hűvös, vékony hangja, épp abban a pillanatban, amikor már azt hitte, hogy kettejük között a bensőségesség, ebben a barátságosan megvilágított biztonságos szobában, körülölelve az áprilisi sötétségtől, majd elegendő erőt ad ahhoz, hogy átsegítse őket a gátlásaikon. Leforrázva érezte magát. Azt mondta: - Pontosan. A hetedik mennyországban.

- Mi ott tartunk? - Úgy hangzott, mint aki szinte hajlik rá, hogy elhiggye.

Mindketten egy szekrényajtó előtt álltak, egy használaton kívüli kandalló két oldalán; a kandallót fenyő falborítás és kékre festett gipsz szegély keretezte. A ház kellemes, tizennyolcadik századi tanyaház volt, nyolc szobával. Kocsiszín, jókora négyzet alakú udvar és magas orgonasövény tartozott az épülethez. Az előző tulajdonos, akinek kamasz fiai voltak, egy kosárlabdapalánkot erősített a kocsiszín egyik oldalára, és leaszfaltoztatott egy pályányi területet. A két acre-nyi térség egy másik sarkában fából készült ív állott, amely érintkezett a szomszédos gyümölcsöskerttel. Emögött volt a tejgazdaság. Hét mérfölddel távolabb, az út mentén láthatatlan jelenlétként terült el az Apáca-öböl városa; és

további húsz mérfölddel arrébb, észak felé, Boston. Piet foglalkozására nézve építési vállalkozó volt, a meghitt derékszőgek szerelmese, ebbe a házba is beleszeretett, a négyszögletes alacsony szobákba, a padló kézzel formázott és felerősített szegőléceibe, a székek rácsozatába, a sudár bordázatú ablakokba, melyeknek régebbi üvegtábláit hosszúkás buborékok és levendulaszínű elszíneződések pettyezték, a kandallók sokat sepert elhasznált tégláiba, melyek mintha az idő kormos felsőbb régióiba nyitnának utat, a padlástérbe, melyet ezüst szigetelőpapírral bélelt ki, úgy hogy az most boltíves ékszeres ládikára vagy Aladdin barlangjára emlékeztetett leginkább, a masszív, frissen lebetonozott alagsorba, amely szeméttel borított pince volt, mikor öt évvel ezelőtt ide költöztek. Szerette, ahogyan ez a ház minden évszakban szomjasán itta magába a napsugarak citromsárga rombuszait, melyeknek lassú tovasiklása mintha a nap múlásának ritmusára forgatta volna a házat, mint egy hajó kajütjét a hullámzó ár. Minden ház, és egyáltalán, minden, ami lezárt teret hozott létre, Piet kedvére volt, de mértéktartó holland arányérzéke, amely megmondta neki, hogy a világnak mekkora részét illendő kihasítani és birtokolni, tökéletesen kielégült ettől a lapos térségtől, kétszáz lábnyira az úttól, egy mérföldre a városközponttól, és négy mérföld távolságra a tengertől.

Angela, aki kalózkodó New Bedford-i bálnavadászok leszármazottja volt, olyan házat szeretett volna, melyből kilátás nyílik az Atlanti-óceánra. Teljesen összetört, amikor egy új házaspár, Whitmanék a városba költöztek és azonnal megvásárolták a Gallagher & Hanema Ingatlanügynökségen keresztül a házat, amely után ő is áhítozott: az öreg Robinson tanyát, amely hulladékanyagból épült nyári lak volt, és teljes felújításra szorult. Ablakaiból óriási kilátás nyílt a sós lápvidékre, s a rajta átáramló szél valószínűleg dacolna minden szigeteléssel. Ő és Piet többször megnézték az elmúlt télen. Eredetileg egyszintes háznak építették, úgy 1900 körül. A húszas évek elején cölöpökre állították és új földszintet építettek alá, hosszú védett tornáccal, amely beárnyékolta a nappalit. Aztán új tulajdonosok jöttek, és hozzáragasztottak egy épületszárnyat a személyzet számára, amelynek szintjét két lépcsőfok választotta el a főépülettől. Piet megmutatta Angelának a düledező faszerkezetet, a málladozó gipsz falburkolatot, a rozsdás vas vízvezetéseket, az ősrégi villanyvezetéseket, melyekről csak úgy pattogzott a kiszáradt gumiszigetelés, a nyikorgó zsanérok, melyeket kikezdték az állatok és az eső. A legnagyobb

hálószoba ablakán befolyt az eső. Az egyetlen meleget adó alkalmatosság egy fűtőcső volt a nappali padlójában, amelyet alulról egy vakolatlan agyaglyukba vajt széntüzeléses kemencéből kellett táplálni. Teljes pincézetet kellett volna vágni az épület alá. Masszív közfalak és teljes fűtőrendszer kiépítése lett volna szükséges. Tetőcsere. Szennyvízelvezetők, zsanérok. Mennyezetek. A konyha furcsa, használhatatlan; a személyzet vezette, nyaranta maximum ráksalátát készítettek benne. A ház szélnek leginkább kitett két oldalán a cédrusfa zsindelylapok megvetemedtek, fehérre fakultak, némelyiket elsodorta a szél. Negyvenezer az indulóár, és kapásból még legalább tizenkettő. Túl sok lett volna ezt elvárni Piettől. Ahogy ott álltak a széles pala mosogatótálnál, és elméláztak az árkok szabdalta lápvidék téli látványán, nézték a galagonya és éger elvadult szigeteit és az acélkék csatornát távolabb és a sóféhér dűnék körvonalait és mindenen túl az óceán borotvaéles szélét, akkor Angela végre belátta. Túl sok lett volna.

Most, amikor arra a házra gondolt, melynek megvételelől oly szerencsésen megmenekült, és melynek eladásából tisztos ügynöki hasznot húzott, Piet óvatos örömet érzett a ház miatt, melyet birtokolt. Mindenütt érezte maga körül annak támogató szimmetriáját. Maga elé képzelte két kerek arcú lánygyermekét, amint alusznak ennek oltalmában. Vággyal töltötte el felesége testének látványa, érett szépsége.

Angela, miután kikapcsolta a partin viselt gyöngysort, a fején át lehúzta kivágott fekete kötött ruháját. A puha gyapjú beakadt a hajtűibe. Ahogy küszködött vele, kombinéján megvillant a lámpafény, és a statikus elektromosságtól a nejlonanyag a combjához tapadt. A kombiné fölcsúszott, kivillant alóla a harisnyakötő és a harisnyák vége. Így, fej nélkül, mindenütt telt forma volt, édes, masszív.

A szerelemtől felajzva Piet neheztelően mondta: - Te nem vagy boldog velem.

Angela kikászálódott a ruhacsomóból és a szeme sarkából a férfira pillantott. A fény, amely az íróasztallámpa rakott lenvászon ernyőjén átszűrődött, árnyékokat festett állának vonalára, öregedett. Egy évvel ezelőtt tagadta volna a vádat. - Hogyan is lehetnék - válaszolta -, amikor te mindenkivel kikezdesz, aki az utadba kerül?

- Mindenkivel? Ez tényleg így volna?

- Hát persze. És ezt te is jól tudod. Kicsi vagy nagy, öreg vagy fiatal, te csak úgy falod őket. Még a sárgákat is, mint amilyen Bernadette Ong. Vagy

a szegény kis Bea Guerin, akinek pedig van épp elég baja.

- Épp elég boldognak tűntél, ahogy ott susmutoltatok Freddy Thorne-nal egész este.

- Piet, igazán nem kéne így viselkednünk a partikon, hogy csak a hátunkat mutogatjuk egymásnak. Amikor hazajövünk, olyan mocskosnak érzem magam. Gyűlölöm ahogy élünk.

- Talán jobban szeretnéd, ha a hasunkat mutogatnánk egymásnak? Áruld el nekem - közben derékig levetkőzött, és az asszony megriadt a széles, feszesen csupasz bőrfelülettől, melyen mint pajzson a címer, kereszt formájú, borostyánszín szörzet díszelgett -, miről tudtok Freddyvel órakon át beszélni? Összebújtok a sarokban, mint a kártyázó gyerekek. - Egy lépést tett előre, szeme összeszűkül. Az asszony megállta, hogy ne hátráljon, tudva, ez a fenyegető hangnem rendszerint szexhez vezet, és tulajdonképpen kérés.

Ehelyett benyúlt a kombinéja alá és kikapcsolta a harisnyakötőjét. A mozdulatban rejlő kiszolgáltatottság lefegyverezte a férfit: megállt a kandalló előtt, a talpát csípte a sima téglák hidege.

- Freddy egy nagy segg - vetette oda Angela hanyagul. A hangja elmélyült, ahogy állát a mellkasához szorította; lefelé nyúló karjai a mellei között sötét árokká változtatták. - De olyan dolgokról beszél, ami érdekli a nőket. Ételek. Pszichológia. A gyerekek foga.

- Milyen pszichológiai megfigyelései vannak?

- Ma például arról beszélt, hogy mit látunk egymásban.

- Mármost kik?

- Hát mi. A párok.

- Hogy Freddy Thorne mit lát bennem, az világos. Egy potya italt. Benned meg a pompás telt fenekedet.

Angela elhárította a bókot. - Freddy úgy gondolja, hogy mi egy kört alkotunk. Az összedugott fejek varázserejű körét, hogy kívül tartjuk az éjszakát. Azt mondta, rémület vesz erőt rajta, ha nem lát bennünket egy hétvégén. Úgy gondolja, valóságos kis felekezetet hoztunk létre magunk között.

- Talán azért gondolja ezt, mert igazából nem jár templomba.

- Nézd, Piet. Valójában te vagy az egyetlen, aki jár. Na meg persze a katolikusok. - A társaság katolikusai Gallagherék és Bernadette Ong voltak. - Constantine-ék valahogy elmaradtak.

Innen ered - mondta Piet - az én elképesztő férfiasságom. Egyre

keményebben ágaskodik bennem a bűn. - És teniszcserző öltönyt nadrágjában hirtelen előre vetette magát, egész testsúlyát szétterpesztett, erős csontú kezeire helyezte, és kézállásba lendült. Lefeszített lábujjai a mennyezetre, teste kúpszerű árnyékanak csúcsára mutattak; torkán és karján kiduzzadtak az erek. Angela elfordította a fejét. Túlzottan ismerős volt a látvány. Piet ügyesen talpra szökkent; felesége hallgatása zavarba ejtette. - Áldassék az Úr neve -, mondta és mintegy magát ünnepezve tapsolni kezdett.

- Pszt. Fölébresztetted a gyerekeket.

- Mi az ördögnek ne ébreszthetném föl őket, amikor ők állandóan fölébresztenek engem, ronda kis piócák. - Térdre ereszkedett és odatotyogott az ágyhoz. - Papa, papa! Ébredj föl, papuska! Itt van az újságod. Találd ki, mi van benne! Jackie Kennedynak kisbabája lesz!

- Olyan kegyetlen vagy - mondta Angela és nagy gonddal folytatta a vetkőzést, meghatározatlan torlaszokat távolítva el a kezével. Kitérte a szekrényajtót úgy, hogy az a férfi szemszögéből nézve eltakarta a testét. Szabadon lebegett a hangja. - A másik, amit Freddy gondol az, hogy ettől szenvednek a gyerekeink.

- Mitől szenvednek?

- Hát a társasági életünktől.

- Muszáj, hogy társasági életem legyen, ha nem biztosítod nekem a házasságot.

- Ha azt hiszed, hogy ez a biztos út egy hölgy szívéhez, akkor még sokat kell tanulnod. - Piet gyűlölte az asszony hanghordozását; a megismerkedésük előtti évekre emlékeztette, amikor Angela tanítóskodott valami iskolában.

Azt kérdezte az asszonytól: - Nem értem, miért ne szenvedhetnének a gyerekek? Szenvedni muszáj. Különböznél, hogyan tanulnák meg, hogy jónak kell lenni? - Mert úgy érezte, ha valamiről, hát a szenvedésről több fogalma van, mint Angelának, és nélküle az asszony arra nevelné a lányokat, amire őt nevelték: hogy egy olyan világban éljenek, ami nem is létezik.

Angela eltökélte magában, komolyan válaszol, amíg a türelme el nem tompítja Piet válaszainak életét. - Amiről te beszélsz, az a pozitív szenvedés - mondta. - Amit mi csinálunk, az az elhanyagolás. Olyan kifinomult, hogy a gyerekek észre sem veszik. Nem bánunk velük rosszul, csupán figyelmen kívül hagyunk velük. Itt van például Frankie Appleby. Határozottan értelmes kölyök, de ez veszendőbe fog menni, mert ő csak

Jonathan Smith pofozósákja, mivel a szülei sülve-főve együtt vannak.

- A francba, hát nem az az egyik fő ok, amiért ebben a begyöpösödött kisvárosban élünk, hogy ez jó a gyerekeknek?

- Igen, de igazán mi szakítjuk le az élvezeteket. A gyerekeket csak ráncigáljuk magunk után. Ők egyáltalán nem élvezték azokat a sítúrákat az elmúlt télen, sorban állni a melegedő büféjében, dideregve, nyomorúságosan. A lányok egész télen el akartak menni egyik vasárnap valami múzeumba, egy kellemes meleg múzeumba, ahol kitömött madarak vannak, de mi nem vittük el őket, mert akkor az egész családnak ki kellett volna vonulnia, és akkor a barátaink esetleg valami izgalmasat vagy irtózatost csinálnak majd nélkülünk. Irene Saltz végül aztán elvitte őket, áldja meg az Isten érte, különben soha nem jutottak volna el. Kedvelem Irene-t; ő az egyetlen közülünk, aki valahogy megőrizte a függetlenségét. A függetlenségét a szartól.

- Mennyit ittál ma este?

- Csak arról van szó, hogy Freddy nem hagyott eleget beszélni.

- Freddy egy seggfej - mondta Piet, és valami különös kirekesztettség érzéstől fuldokolva, a határozott elutasítás esetleg leküzdhető bizonyosságát keresve, hirtelen mozdulattal átugrotta a kandalló előtti téglával kirakott területet, amely simára kopott, akár valami holland kisváros kövezete, és a lábával becsapta Angela szekrényének ajtaját úgy, hogy az majdnem arcul vágta az asszonyt. Angela meztelenül állt ott.

Piet is meztelen volt. A férfi keze, lába, feje és nemi szerve egy nálánál nagyobb ember testrészei voltak, mintha a teremtő látván, hogy a kihűlő test valahogyan túl kicsire sikeredett, még gyorsan egy nagyobb löket plazmát fecskendezett volna belé, amely aztán súlyosan összesűrűsödött a testnek ezen szélső pontjain. Úgy tartotta a testét, szerszámok edzette tenyerét enyhén behajlítva, izmos hátát kissé meggörbesztve, mint aki tudatában van a tekintélyes tehernek, amit hordoz. Angela hátrahőkölt és most teljesen megmerevedett, egyik karját védekezően a mellei elé emelte. Világító virágporos haloványság, a múlt nyári fürdőruha nyoma hangsúlyozta meglepően buja szeméremtestét. Hasának petyhüdt előredomborodása a terhességek emlékét őrizte. Vastag combú lába visszeres volt. De behajlított karjai simák és szimmetrikusak, egy fiatal lány karjai; fehér lábfeje szépen ívelt, egyik kisujja sem érte a földet. Torka, csuklója és a háromszög alakú bozontos szőrzet a menekülésre tett tagadhatatlan erőfeszítés tengelyének tűnt, de mint Éva egy templomkapun,

szégyenében kővé dermedt. Mozdulatlan maradt. Kék írisze, mint a macskáé, gyűjtötte a fényt. A bőre gyűlöletet lehelt. A férfi nem merte megérinteni, bár az asszony szépségének ilyen közelségétől kiszáradt a nyelve. Úgy csüngött rajtuk a testük, mint egy túlon túl csiricsaré ruha. Piet bokáját megcsapta a kandalló huzatja és minden ízében érezte az asszony összegörbedt háta mögött elterülő éjszakát, a teret, amely ráfeszült az öreg, buborékos ablaktáblákra és a karcsú ablakbordákra.

Angela azt mondta: - Erőszakos fráter vagy.

Piet azt mondta: -Te pedig elragadó.

- Sajnálom. Én most szépen fölveszem a hálóingemet.

Sóhajtozások közepette, elmerülve a lámpafény és a festékek kavalkádjában, a Hanema házaspár magára vette hálóruháit és kimerülten ágyba bújt.

Mint a partik után általában, Piet most is csak nehezen tudott elaludni. Gyerekkorában nem sok zsúron vett részt, ezért aztán felnőtt korában az összejövetelek túlságosan felpörgették, s kielégületlen izgalomba hozták. Megérintette magát, hogy el tudjon aludni. A felesége pillanatok alatt úgy aludt mellette, mint egy zsák. Az asszony azt állította, hogy sohasem álmodik. Piet szánakozón a pamut hálóing alá csúsztotta a kezét, és masszírozni kezdte Angela masszív, megnyugtató meleg hátát, abban reménykedve, hogy álmának mélyén sikerül felkavarnia benne egy örvénylő nedves mesét, amit az elmondhat magának és reggel emlékezhet rá. Az asszony völgy lenne, ő pedig homokvihar. Szelíd oroszlán lenne és az asszony folyamában fürdozne. Egyszerűen nem tudta elhinni, hogy Angela sohasem álmodik. Hogy lehet az, hogy valaki ne álmodjon? Ő mindig álmodott. Az elmúlt éjjel azt álmodta, hogy öreg pap, aki családlátogatásokat tesz. Ahogy járta a vidéket, átvágott egy rettentő forgalmas autópályán, és hosszú ideig várakozott az osztósávon. Miközben várt, lenézett egy falusias völgybe, ahol kicsiny házak kéményei füstöltek. Oda kell eljutnia. Átkelt az autópálya hátramaradó részén és nagyon megkönnyebbült, amikor egy németül beszélő motorbiciklis rendőr megállt mellette, és letartóztatta.

Applebyék rendezték a partit, az új házaspár tiszteletére. Whitmanék, vagy hogy is hívják őket. Frank ismerte Tedet, vagy Dant, Exeterből vagy a Harvardról. Exeter, Harvard; olyanok voltak ezek Piet számára, mintha fölpillantana egy üvegház tetőablakaira, melyeket mésszel mázoltak be,

hogy tompítsák a nap erejét. Kizárta az üvegházat a gondolataiból. Nem akart többé emlékezni az üvegházra.

Egészen belegémberekedtek az ujjai az igyekezetbe, hogy valamilyen álmodot szerezzen a feleségének: folyónak álmodja magát, rajta csecsemő, Mózes a Niluson, reggel zizegő papiruszba csavarva találhatnak rá egyiptomi szolgálólányok, ruganyos lágyék, sima lótuszülés, könnyű behatolás. A szex mint a természet része Krisztus előtt. Erőszakos fráter. Lotyó. Elfoglalja az ágy háromnegyedét, mint aki jól végezte dolgát. Lazán szétnyíló ajkakkal lélegző száj. Szavak ki és be. Fülön keresztül teherbe eső szüzek. Beszélj hozzám pszichologice. Inkább ismét magát érintette meg. Viaszpuha. Ifjúságában elefántcsont dorong, amikor csak akarta. Egy rés pusztá gondolatára, vagy amikor az osztályban a napsugár egy nyalábja a combjára tévedt: fölállt. Az egész osztály rajta vihogott, ahogy kétrét görnyedt. A padban mellette ülő lány olyan vékony vászonblúzt hordott, hogy átlátszott melltartójának a pántja és olyan rövidujjút, hogy a hónalja is. Látszott, borotválta. Vojt. Annabelle Vojt. Ein Mann, ein Vojt. Egyszerű holland stílus. Egy Grand Rapids környéki baromfitenyésztőhöz ment férjhez. Csodás nyelve volt, fürge, tömzsi. Egyszer valami táncmulatság után csókolóztak a kocsiban a kőfejtő mellett, és ő még a nadrágjában elsült. Akkor még fölizgultabban, a vezetékek szűkebb, a sebesség nagyobb. Nem az ő nője volt, de bugyija selymesen csillogó; enyhe tőzegfüst illat, krinolinzizegés, táncestély. Egy szempillantás alatt sötét nyelve lucskosan az övé alatt. A testében idegpályáról idegpályára száguldott a hír. Egy pillanat és már fölállt. Érintés. Érzékeny göndör szörpárnán nyújtózó panopti-kumi viaszszírom: ébredj. A pia. Ez az ördögien tompító szer. Lustul a vér, petyhül az izom. Megfordult, maga alá gyűrte a párnát, kinyújtózva és egyenesen próbált feküdni, mintha valami láthatatlan szövethöz simulna, a világszövetéhez, a sorshoz. Lazíts. Gondolj a partira.

Tviszt. A kopasz Freddy Thorne nyálasán csillogó mosolyával fölteszi a lemezt. *Hé: gyereink fiúk, most itt van a TVISZT!* Terápia, ami arra szolgál, hogy mindannyian szörnyen nézzenek ki. Egyre öregebbek és nyomorúságosabbak így, egymás házában. A nők közül egyedül Carolban látszott még valami, ahogy a medencéje precíz nyolcasokat írt le, tartózkodó kezek, mint sztélid kések, súlyát egyik lábáról a másikra billenti, néma csettintések, harisnyás lábak, keskenyek, éhesek, cingár középiskolás szépség, ez inkább az ő társasági szintje, a mozgás hűvösen

elegáns, a lábak szinte elfelejtve, a szemhéjak stílusosan félig lehunyva, hogy a szemben ugrabugráló Frank Appleby minden bizonnyal csak egy ködpecni, nincs logika a csípőjében, kifelé meredő nyertő fogak, kivillanó fogíny, roszszagú lehelet, kellemetlen fröcskölés. Mindenki tvisztelt. Kicsi-Smith csikorgó fekete lábai. Georgene állá elszántan megfeszült, mint a második szervánál. Angela túl puha, szinte csak hullámozott. Gallagher rángatózó marionettbábú. John Ong józanul figyelt némán, mosolyogva, dohányozva. Piethez fordult és barátságos magas hangokat adott ki, melyek a hangzavarban mind magánhangzóknak tüntek; Piet tudta, hogy a koreai többet ér, mint ők mindnyájan összevéve, ez az ugrabugráló izgága tömeg, de soha nem volt képes megérteni, amit John Ong mondott: *Akitől mindig mondtál neki.* Bernadette jött oda, széles, kétdimenziós lapos nő, fél-japán, fél-katolikus Baltimore-ból, és megkérdezte Piettől: *Tvisztelsz?* A zsúfolt rázkódó szobában, az Appleby gyerekek szobájában, a falra festett rózsaszín kacsák között, Bernadette állandóan zötykölte, lökdöste őt selymes, lapos testével, a kereszt ugrált mellei között, a sekély völgyben, combok, csuklók, csak zötykölte őt, a sárga veszedelem. *Huhúúúúú. Szuper!* Inkább egy foxtrottot. Hülyét csinálnak magukból, leeresztik a gőzt, kezdenek itt egy kicsit kispolgárivá fajulni a dolgok. Már bemeszelték az ablakokat. A falakon könyvek.

Piet úgy érezte, komoly veszély lebeg a barátai feje fölött ebben a városban, ahol azért fogadták be, mert Angela Hamilton lány volt. A férfiak felhagytak a karriercsinálással, a nők felhagytak a gyerekszüléssel. Maradt a pia meg a szerelem. Bea Guerin, miközben egy Connie Francis számra táncoltak, részeg ernyedtséggel lógott az oldalán, hogy sajgott bele a lába és a nyaka, a lány izzadó mellei összemaszatolták az ingét, s mintha azt kérdezte volna, miért nem akarsz megbaszni. Piet nem volt biztos benne, hogy ezt kérdezte, úgy hangzott, mintha hollandul mondta volna, *fokker, in the fuik lopen*, mintha a szüleitől úszott volna felé, ahogy egymás között beszéltek az üvegház hátsó szobájában. A kis Piet, az amerikander, nem értette, amit mondtak. De nagyon szeretett ott lenni velük, a túlfűtött melegben, figyelte, ahogy az apja széles elszíneződött ujjai mohát csomagolnak, az anyja sápadt tűforgató ujjai fóliába csavarják a cserepeket és beledöfik a zöld árjelző lapátocskákat. Piet még egyszer, a gyerek szemével látta a számtalan orsó papírszalagot, a dobozokat, melyek telistele voltak színes homokkő darabokkal meg kavicsokkal a parányi cserepes kaktuszok, ibolyák, porcelánházak és csillogó orrú állatfigurák

sokasága számára, a fióknyi kis ajándékkártyát, melyeken ezüst dombornyomással az állt: HANEMA. A hátsó irodahelyiség mellett, ahol Mama a cserepeket díszítette és Papa kifizette a számláit, voltak a harmatos ajtók, melyek mögött a vágott rózsák és a festés alatt álló szegfűk és a szépséges nőszirmok és kardvirágok támaszkodtak, mélyhűtve, holtan. Piet megfeszült, helyzetet változtatott és kitörölte az üvegház emlékét a partiéval.

Az új pár. Úgy tűntek, mint akik rendkívül értékesek saját maguk számára, önimádók, mint a kardvirág. Cambridge-ből ültették át őket, sudarak, első osztályú minőség. Az újonnan jövők mindig idegesítették Pietet. Nem olyan dús itt a föld, nagy a tömeg. Ted? Ken. Gyors grimasz, ugyanakkor komor egykedvűség, ironikusnak nem nevezhető törekvés, hogy mindenkor neki legyen igaza. Valami természettudománnyal foglalkozik, nem matematikával, mint Ong és nem miniatürizációval, mint Saltz. Biokémia. Papa nem bízott a szervetlen trágyákban, teherautón szállította a baromfiürüléket a csirkefarmokról. A nőt fura módon Foxynak hívták, talán a leánykori neve? Fairfax, Virginia? Volt valami délies benne. Magas, tölgy- és mézszínű hajú arca állandóan pirosposzsgás, mintha szél csípte volna, vagy láz tüzelné. Belső levertség látszott rajta, és kétszer is hosszan időzött a fenti fürdőszobában. Amikor másodszor jött lefelé a lépcsőn, kivillantotta harisnyatartóját Pietnek, aki akrobatikusan hátrahajolt odalenn. Füstbarna harisnyaszárak egy árnyékharangban. A nő észrevette, hogy Piet odasandít és lebámult rá. Micsoda borostyán szemek. Fölborzolt szőr barnája arany háttér előtt.

A mészfestés lekopott két-három esőtől, de a háború után a vegyi üzemek újfajta keverékkel álltak elő, ami egész jól kitartott a tél beálltáig. Télen amúgy sem volt túl sok fény. A michigani hó rétegekben rakódott le az üvegfalak köré és belül az üvegházban zsongító csöpögés hallatszott a csövekben, amelyek földbarnára rozsdásodtak, ahogy ott kígyóztak az apró lóherékkel borított döngölt padlón. Egy gyerek felsírt álmában. Mintha azt álmodta volna, hogy fojtogatják. A hangból ítélve úgy gondolta, Nancy volt. Nancy, aki már hároméves korában egyedül kötötte meg a cipőjét, mostanában, ötévesen szokott rá az ujjszopásra és kezdett el a halálról beszélni. *Én sose fogok felnőni és egész életemben soha de soha nem fogok meghalni.* Ruth, a nővére, aki kilenc múlt novemberben, nem bírta hallgatni. *Hát persze, hogy meg fogsz halni, mindenki meghal, még a fák is.* Piet azon gondolkozott, vajon bemenjen-e Nancy-hez, de a sírás nem

ismétlődött meg. Hallgatózásának légüres terébe ütemes nyikorgás szüremkedett be, egyenletes és kitartó, mint a lélegzés. Egy tú dolgozott az éjszakában, Ruth egy hörcsögöt kapott a születésnapjára; a kis állatka zsákformájú és vörösesbarna, egész nap aludt és egész éjjel a mókuskerékben gyakorlatozott. Piet megesküdött, hogy megolajozza a kereket de közben megpróbálta mérni a lélegzetvételeit a kerék ütemére. Túl gyors; a szíve vágatott, úgy érezte, kidudorodik, mint egy hátizsák, hiszen hirtelen két olyan gondolatot is belegyömöszölt, amely így az éjszakában szörnyűségesen nagynak és fenyegetőnek tűnt: rövidesen el kell kezdenie a farmházak fölépítését az Indián-hegyen, és Angela nem akar több gyereket. Soha nem lesz fia. Lazíts. Holnap vasárnap van.

Egy teherautó hajtott el az úton, s ő követte a fülével, arra a pillanatra összpontosítva, amikor teljesen elhal a zaj. Gyerekkorában azzal nyugtatta magát, hogy érzékelni próbálta az éjszakában elhaladó dolgokat, autókat és vonatokat, szőrös, morgó hangjukat, ahogy közeledtek, egy pillanatra megállapodni látszottak, majd távolodtak, figyelmen kívül, érintetlenül hagyva őt, tovább mentek Chicagóba, Detroitba, Kalamazoo-ba vagy Battle Creek-be, vagy a másik irányba, az állatok csapásaival teletűzdelt hó birodalmába, az északi félszigetre, ahová csak hajóval lehet eljutni. Azóta már épült oda egy híd. Azt képzelte, ő superman, és acélból van a mellkasa, amiben az elhaladó gép fogazott kereke nem tud kárt tenni.

A forgalom ilyen későn, New Englandnek ebben a csücskében, Plymouth és Quincy között, az Apáca-öböl és Lacetown között meglehetősen ritka volt, sokat várt, míg befutott a következő teherautó, hogy elringassa. Angela megmozdult, lomhán kikerült valamit, ami akadályozta a nyugodt alvást, egy megszületni akaró álmod, és Pietnek eszébe jutott a legutóbbi alkalom, amikor szerettek, jó egy héttel ezelőtt, még egy másik évszakban, télen. Bár ő türelmesen szánkázott benne várva, hogy Angela bőrét átítassa a szenvedély, az asszony végül is fölhagyott a reménnyel hogy kielégüljön, és arra kérte, csak egyszerűen tegye őt magáévá és fejezzék be már az egészet. Amikor végeztek, Angela elfordult, és ahogy átkarolta az asszony mellkasát, ujjai váratlanul szomorú tömörséget tapintottak.

- *Ange, hiszen neked kemények a mellbimbóid.*
- *Na és?*
- *Fel vagy húzva, neked is sikerülhetett volna.*
- *Nem hiszem. Csak fázom.*

- *Engedd, hogy segítek neked. A számmal.*
- *Ne. Csupa lucsok vagyok odalenn.*
- *De hát az én vagyok, én maszatoltalak össze.*
- *Aludni akarok.*
- *De az olyan lehangoló, hogy végül is te is élvezted, és mégse...*
- *Nem értem, mi volna ebben a lehangoló. Holnap is van egy nap, meg holnapután is.*

Piet hanyatt feküdt, mint egy város templomtoronnyal. Enyhe fuvallatot érzett az arcán, meghitt otthonának valamelyik zugából jött, talán egy rosszul záródó tetőablak, egy repedés a padlósszigetelő fólián, egy gyilkos feszegeti az ajtót. A hasára feküdt és az üvegház képei elárasztották az agyát. Az asztalok, mint óriási fatálcák, a virágok, ahogy bimbóznak, kinyílnak és elhullajtják szirmaikat anélkül, hogy bárki is megvette volna őket. Amikor gyerek volt, gyászolta a meg nem vásárolt virágokat, melyek esedeztek az egyenletes szürke üvegházi fényben reménykedő pártáikkal, langymeleg illatukkal. Alaposan szemrevételezett mindenkit a partin, egy nőt keresett, akit hazavihetne, s aztán fölszedte Bea Guerint. *Drága Bea, hát persze, hogy meg akarlak baszni, hogyne akarnálak, amikor olyan fáradt és kicsi és kedves a te gőzölgő kis tested. Olyan vagy, mint egy kis liliom. Most tedd szét a lábad. Csak nyugalom. Ah.* Olyan állandó és erős volt a pára és a fény az üvegházban, hogy még gyom is nőtt; még amikor csillogó fehér havat tornyoztak föl az üvegfalak mentén, mintha egy ábra lett volna valami tankönyvből, keresztmetszetben, még akkor is a semmiből lóherék nőttek ki az asztallábak tövében és a rozsdás csövek mellett döngölt földnek mohos patinája volt, és valami semmi máshoz nem hasonlítható szag hatotta át, csendes, nyugodt, mindent átható. Piet látta őket, az apját és az anyját, *vader én moeder*, ahogy finoman mozognak a fény soklapú szívében, melyet a nyirkos természetből szakítottak ki, a testük áttetsző, és ekkor gondolatai egy sziklához értek - egy botlás, aztán lefelé csúszás és zuhanás a mélységbe. Bal kezével megszorította magát, tudatában a parti után tapogatózott, de már nem találta sehol.

Istenem, segíts, segíts kikerülnöm ebből az egészből. Édes jó Istenem, altass el. Ámen.

Arányló kakas forgott a magasban Tarbox felett. A Kongregacionalista templom, görög templomkupolával és csúcsos toronnyal, sziklapados emelkedőn, a hajdani közös legelőn magasodott; közvetlen szomszédságában állt egy baseballpálya hátsó hálójá és egy vasváz

pavilon, melyet csak a háborús hősök emléknapján használtak a csinnadrattás közös imák színhelyéül, és karácsonykor, amikor betlehemet rendeztek be benne.

A templom belseje fehér volt. A fa kiképzés ügyesen keltette az alabástrom hatását. Kecses ívek stukkó álmennyezetben futottak össze. Hátul, a szentély oldalai mentén szinte súlytalanul lebegett a festett viktoriánus orgona alól kiugró erkély, melynek mellvédjét dór oszlopminta díszítette. A páholyokon látható asztalosmunka még mindig csodálatraméltó volt. Piet ritkán tért be úgy a templomba, hogy ne gondolt volna arra, az ácsok, akik építették, már régen halottak és nem született méltó utódjuk, aki a helyükbe léphetne. Elfoglalta megszokott helyét a bal hátsó páholyban, és beriglizte a faberakásos ajtót. Egyedül találta magát a kopott szőlőszínű zsámollyal - a gyűjtés, melynek célja ezeknek az elhasznált zsámolyoknak a kicserélése lett volna, csak félsiker volt - és néhány szürkés-kék énekeskönyvvel és egy ocsmány diófa áldozópohár tartóval, melyet az ajándékozó kérésének engedelmessé az öreg fenyőpadhoz csavaroztak. Piet mindig egyedül ült. A barátai nem jártak templomba. Eligazította a zsámolyt és kiválasztotta a legkevésbé elronyolódott énekeskönyvet. Az orgonista, egy mályvaszín hajú vénkisasszony Lacetownból, egy Bach prelúdiumon küszködte át magát. Az első ének a 195. volt: "Áldjuk Istent." Piet állt és énekelt. A hangja, bártortalan és hamis, időnként megütötte a saját fülét. "... Áldja meg kimentünket... bemenetelünket... szentelje meg életünket..." Amikor azt mondták neki, Piet leült és imádkozott. Az imádság bizonytalan állapotot jelentett a számára. Amikor hatott az ima, pillanatokra úgy tűnt neki, hogy egy mély föld alatti odú legtávolabbi csücskében van, apró, kedves, szőrös állatka, összegömbölyödve, mintha hibernálódni akarna. Ebben az állapotban közel érezte magát valami szilárd meleg titokhoz, mint amilyen a láva magmája a föld szívében. Egy másodpercre úgy tűnt, lényé el tudja kerülni az enyészetet. De a templomban minden túl izgalmas volt, túl sok a fény és túl sok a zene az imádsághoz, és tudata tovasiklott a felhangzó szavakról, és átsuhant számos vagyontárgyon, melyek hozzá tartoztak, és az ismerős asszonyok arcát és végtagjait érintette, és a lányai képétől a szülei emlékéhez száguldott, akik oly igazságtalanul és szüntelenül halottak voltak.

Együtt haltak meg, az anyja perceken belül és az apja három órával később a kórházban, egy autóbalesetben a sztrádán, 1949 karácsonya előtt

egy héttel, szürkületkor. Hazafelé hajtottak Grand Rapids-be a farmerek egyesületének összejöveteléről. A 21-es úton volt egy majdnem teljesen egyenes szakasz, amely nagyon gyakran jeges volt. A folyó közel volt *hozzá*. Havazni kezdett. Egy Lincoln frontálisan beléjük csúszott; a kocsit vezetője, egy ioniai fiú, túlélte a sebesüléseket. A járművek helyzetéből nem volt világos, ki csúszott meg, de Pietben, aki tudta, hogyan vezet az apja: körültekintően, ahogy a muskátlikat ülteti, mér föld mér föld után, nem merült fel kétség, hogy a fiú volt a hibás. És mégis - a szürkület zavaró lehetett, az apja öregedett, talán, egy elsötétülő pillanatban, a csalóka síkvidéken, a szembe rohanó reflektorfények megjelenésekor megcsúsztak a kerekék, és az öregember megijedt. Lehetséges, hogy ebben a higgadt, megbízható kertészben, egyenletes műfogsorával, nehéz lépteivel, fakó rövid szempilláival, ott rejtőzött az esztelenségnek valami halálos tartaléka, amely előtört és kioltotta két ártatlan ember életét? Mind az a sok felgyülemlett adóív, az összehordott remények, a türelemmel kivirágoztatott magvak? Piet maga elé képzelte az úton szétszóródott üvegtermelékét, és látta, ahogy egyre hull a hó, és csillog a rendőrautó reflektorának kavargó fényében. Ő akkor másodéves volt a Michigan állami egyetemen, építész diplomát akart szerezni, de ekkor úgy érezte, képtelen tovább folytatni, kölcsönpenzen, a világ könyörületére hagyva. Valami iszonyat lakozott a fejében, amit nem tudott kiűzni. Hagyta, hogy fivére, Johan-Joop - bagóért megvásárolja tőle az üvegházból ráeső örökrészt és hagyta, hogy besorozzák. Azóta a baleset óta Piet számára a világot csúszós felszín borította: a dolgok peremén állt, egy olyan ember testtartásával, aki épp a frissen képződött jeget vizsgálgatja, a feje félrebiccentve, feszülten vár a figyelmeztető reccsenésre, a gerince meggörbed, hogy könnyebbé tegye magát.

A gyerekkórus éneke, bizonytalan, elcsent melódia, miközben az orgona lábujjhegyen kísér, abbamaradt. A perselyezők csöndben folytatták a zizegések és köhintések gyűjtését. Sokan voltak ma a templomban, virágvasárnap lévén. Piet előre fúrta az arcát és mosolygott, hogy a lánya láthassa őt, amikor majd sejtése szerint végigpásztázza szemével a gyülekezetet. A kislány meglátta őt, elmosolyodott, elpirult és harisnyás térdeit tanulmányozta. Míg Nancyben az ő férfi mivolta képes volt félelmet kelteni, Ruthot csak zavarba ejtette.

Elénekeltek a "Kapuk emelkedjete"-et, és elhelyezkedtek az imához. Az ima és a maszturbáció oly sokáig keveredett Piet szokásaiban, hogy az

áldás elhangzásakor mezítelen szeretője jelent meg a képzeletében, ahogy a visszaverődő nap sugarai összegyűlnek a mellei között, szép vonalú álla megfeszül, kicsit kidülledő zöld szemeivel rápillant, a tekintete megtisztult. Erotikus melegség hatotta át Piet köszöntéseit, ahogy végigoldalazott a templom padsorai között, bólogató öregasszonyok porcelánüzleti zsivalyán át, a nedves papírok szagával átitatott előcsarnokba, elhaladt Pedrick ragadós kemény kézszorítása mellett, ki a szabadba.

A kapuban, kord rövidnadrágot viselő jól fésült gyerek pálmalevelet adott Pietnek.

Amint arra várt, hogy lánya felbukkanjon, egy meleg fehér oszlopnak támaszkodott, a pálmalevéllel a bal kezében, egy szál Lark cigarettával a jobban. A templom körül minden felülmúlhatatlanul szentimentális volt: hamu és nedvesség könnyű illata, csipkefinom árnyak, levéltelen fák, a sziklás zöldellés közepette sápadtan sütkérező deszkaburkolatú házak. A zöldre festett fém pavilon csak fokozta a színpadias beállítás vidám jellegét. Az ég minden rétege zománckék. A magasban, mozdulatlan tartva magát a szél ellenében egy sirály lebegett, fekete körvonalai megvastagodtak a szárnyak végénél. A templom feljárójánál, a sárban minden egyes kavicsnak, fücsomónak, cipősaroknyomnak és vízmosásnak megvolt a maga pontos déli árnyéka. Piet abban nőtt fel, hogy gyűlölje a nehezen megművelhető földet, de egy évtized alatt megszerette ezt a vidéket. Minden hold győzelemnek számított. Gallagher mondogatta előszeretettel, hogy ők nem házakat árulnak, hanem panorámákat. Ahogy lenézett a hegyről az üzleti negyed irányába, melynek középpontja a Divinity Street és a Charity Street találkozásánál, a Cogswell illatszerboltnál volt, majd jobbra kanyarodva megindult föl a hegyre, Piet tekintetét megérintette egy darab fehérség, ami valami öntudatlan harmónia révén magára vonzotta a figyelmet. Kicsoda? Piet tudva tudta. Az alak, aki félrefordított fejjel, lefátyolozva járt, egy menyasszony lebegő merevségével mozgott. A fehér szín furcsa volt ebben a korai évszakban, amikor még semmi más nem virágzott, csak az ezüst juhar. Talán ugyanúgy, mint Piet, ő is az országnak olyan vidékéről származott, ahová korábban érkezik meg a tavasz. Fekete énekeskönyvet vitt hosszú kesztyűbe bújtatott kezében, és arcának rózsaszínje lángolt, mintha elpirult volna. Piet tudta. Az új asszony, Whitman. Nyilvánvalóan az epizkopális egyház tagja volt. A St. Stephen epizkopális templom torony nélküli terméskő épülete a hegyen állt, valamivel lejjebb. Mrs. Whitman szapora

léptekkel egy fekete MG-hez sietett, amely a pázsit szélén parkírozott, távol a templomtól. Talán, mint Piet, ő is mindig elkésett. Enyhe szemrehányás. Abban a hitben, hogy senki sem látja, elsöprő bájjal beszállt a kocsijába: összefogta a szoknyáját, hátradőlve belesüppedt az ülésbe és becsapta az ajtót, mindezt egyetlen mozdulattal. Az ajtócsapódás puffanó hangja egy pillanattal az élénk látvány után ért el Piethez. A távoli motor felpörgött. Az MG súlya a külső kerekekre nehezedett, ahogy megkerülte a sziklaszigetet a hegyről lefelé menet, és a nő kifelé hajtott a városból a lápvidéken levő otthona felé. Piet ismeretségi körében a nők többnyire terepjárót vezettek, Angelának egy Peugeot-ja volt, Piet hátrabillentette a fejét és ismét a láthatárt nézte. A mozdulatlan sirály eltűnt. Odafele a kék tüzet, az elnyelt csillagfény egymásra rakódott rétegeit kettészelte egy szertefoszló kondenzcsík. Piet behunyta a szemét, és azt képzelte, hogy a nedvesség elmosódott háromszögben terjed benne. Hamueső. Sápadt melegség. Édes mennyegzői íz.

A Foxy számára túlon túl hosszúnak tűnő kocka után, ami alatt a férfiak megtárgyalták az értékpapírjaikat s sítúráikat és a jóformán halott vasúti forgalom felélesztésére beadott új indítványt, miszerint a város szerződésre lépne az MBTA-vel, és Ken, aki a Boston University-re járt be MG-jén, most fáradtan és unatkozva ült, egyik bokáját a másik térdére helyezve és cipőfűzőjének bonyolultságában elmerülve, minthacsak valami kódjel lenne kiolvasható belőle, Bea Guerin háziasszonyi minőségében tétován asztalhoz hívta a társaságot: - Kész a vacsora. Gyertek. Hozzatok az italaitokat, ha gondoljátok, de van bor is. - Guerinék egy régi, elől egyemeletes, hátul földszintes favázas házban laktak a Prudence Streeten, melynek faszerkezete és kandallója legalábbis 1680-ból származott. A házat olyan hatalmas költségekkel és körültekintéssel hozták rendbe, hogy Foxy számára egy vadonatúj ház riasztó nyersességét árasztotta; Foxy meg tudta érteni azokat a gyermektelen házaspárokat, akik arra szövetkeztek, hogy a bútorait babusgatják.

Fölkeltek és letették a poharaikat, aztán az egész társaság átvonult az ebédlőbe egy alacsony, lakkozott előszobán keresztül, ahol egy cipészpád utánzaton ott tornyosultak a kabátjaik és kalapjaik. Foxynak az volt a benyomása, hogy ez a néhány házaspár - Guerinék, Applebyék, Smith-ék, akiket mindenki csak kicsi-Smith-éknek nevezett, és Thorne-ék - alkották a "jobbik" felét annak a kis társadalomnak, amely arra tört, hogy őt és Kent

bekebelezze. Fesztelenebbül akarta érezni magát, ezért túl sokat ivott. Homlokát rendíthetetlenül ráncoló házigazdája gépies unszolására elfogadott két martinit, és azután ostobán, rosszul felfogott kislányos elfogódottságból, még egy harmadikat is; hányinger fogta el, kiment a konyhába és valami felvizezett vermutot keresett, és közben eluttogta titkát a háziasszonynak, gyerekes dolog, ami nagyon dühítette volna Kent, ő mégis úgy érezte, ebben a társaságban ez a magatartás a kívánatos. Bea Guerin lihegős sietséggel mondta, miközben gyors remegő kézzel megérintette Foxy karját, *Ó, milyen csodálatos.* S bár eddig a pillanatig Bea kiszolgáltatottnak tűnt Foxy számára, védekezőn szeszélyesnek és spiccesnek kicsit túllontúl sok meztelenséget mutató piros bársony empire ruhájában, melynek mell alatt lecsüngő masniját Foxy azonnal levágta volna, de most hirtelen ő lett a félreérthetetlenül idősebb asszony, aki nagy szakértelemmel önti a martinit a lefolyóba, ujjával visszatartva a citromkarikát, s a gin helyébe vermutot tölt. *Ne is tégy úgy, mintha innál, ha nem kívánod. A sütő gyakran megtréfál bennünket, egy régi tűzhelynek a helyére rakattuk és a kéményhuzat gyakorta elfújja a gyújtólángot, ezért nem akar elkészülni a bárány és mindennel elcsúsztunk.* Foxyra nagy hatást tett hogy Bea, bár Roger olyan gazdag volt, hogy a pénze állandó tréfálkozás tárgya volt a többiek számára, olyan gazdag, hogy már nem is igen tett úgy, mintha dolgozna, csak ebédelni és squash-t játszani járt föl Bostonba, mégis maga főzött, és ezt nagy természetességgel tette. Janet Appleby mondta neki, az egyik dolog, amit ők és a barátaik imádnak Tarboxban, az, hogy itt nincsen helyi klub és személyzet; annyival elegánsabb dolog egyszerűen élni. Bea kinyitotta a sütő ajtaját és izgatottan bekukkantott, aztán játékos ijedséggel gyorsan be is csukta. Felkarján ovális lilás kékség éktelenkedett, lehetett akár valami zúzódás nyoma. Amikor nevetett, első fogai között bájos hézag villant elő. *Jaj, drágám, hát ez igazán csodálatos. Úgy, de úgy irigyellek.* Most kezének érintése nedves volt az italokkal való foglalatosságtól. Foxy gyomra még mindig háborgott, amikor kiment a konyhából.

Április volt terhességének második hónapja, és azt remélte, lassan megszűnik az első időkre jellemző émelygés. Kellemetlenül érintette, mintha tétovázást és rosszallást érzett volna odabenn. Már nagyon régen szeretett volna teherbe esni, és neheztelt a férjére annak megfontolt halogatása és vég nélküli tanulmányai miatt, s most azon töprengett huszonnyolc évesen, vajon egy fiatalabb nő testét kevésbé viselné-e meg ez

az állapot. Úgy képzelte, olyan lesz az egész, mint egy virág akadálytalan duzzadása, a hótakarón áttörő sáfrány.

A gyertyafényben bizonytalanul imbolygónak tűnt a hímzett abrosszal leterített hosszú asztal. Foxy magát figyelte; a gyomra emelkedett, mintha repülően utazna a porcelánok, talpas poharak és ezüstök narancssárga pontokban vibráló miniatűr városa fölött. Takaros, kerekded betűkkel megírt névkártyákat helyeztek el az asztalon. Roger Guerin enyhén eltúlzott határozottsággal és pontossággal ültette le a helyére. Azt szerette volna, ha odafigyelés nélkül bánnak vele, és ehelyett azt érezte, hogy hosszú idővel ezelőtt, egy kellemetlen eset során, amely elismerten nem az ő hibájából történt, mégis az ő számlájára írták, megsértette Rogert, amitől a férfi érintése ellenségesse vált. Az erőleves melege beburkolta az arcát és helyrebillentette a lelki egyensúlyát. A folyadékban egy szelet citrom feküdt magzati nyugalommal. Foxy ösztönösen az asztali imára várt. Ehelyett a hallgatólagos elutasítás légköre alakult ki, a csend rövid puffanása, ami alatt mindannyian visszatartották a lélegzetüket. Aztán Bea kanala higgadtan koccant a levesben, megtört a varázslat, elkezdődött a vacsora.

Roger Foxy jobb oldalán azt kérdezte: - Az új ház, a Robinson-tanya? Boldogok benne? - Sötét arcbőrével, hosszú, barnássárga körmeivel a házigazda idősebbnek nézett ki a koránál; összenőtt fekete szemöldöke állandó követelést jelentett arra többi része számára. A szája a legkisebb férfiszáj volt, amit Foxy valaha látott, csigalábnyi száj.

Foxy azt válaszolta: - Igen. Meglehetősen primitív, és nekünk valószínűleg nagyon jól tesz.

A bal oldalán ülő férfi, a kopasz Thorne fogorvos azt mondta: - Primitív? Magyarázza meg, mire gondol.

A leves jó volt, világos és mégis erős, petrezselyem díszítéssel, sherry távoli ízével: Foxy élvezni akarta, mostanában olyan ritkán élvezett ételt. Azt mondta: - Arra gondoltam, hogy primitív. Ez egy régi nyaraló. Nagyon hideg. Vettünk néhány elektromos fűtőtestet a hálószobába meg a konyhába, de ezek valójában csak arra jók, hogy megsüssük a bokánkat. Látnia kellene bennünket, ahogy ugrándozunk reggelente; olyan, mint egy népi tánc. Csak annak örülök, hogy egyelőre még nincs gyerekünk. - Az asztal körül csönd lett, mindenki rá figyelt. Többet árult el, mint amennyit szeretett volna. Elpirult, és lehajtotta a fejét a sekély borostyánszínű mélységek felé, ahol a citromkarika embrió módjára lubickolt. - Azt értem

- erősködött Freddy Thorne - hogy a primitív szó mit jelent. Azt akartam tudni, mire gondol amikor azt mondja, jót tesz maguknak.

- Ó, hát csak azt gondolom, hogy a nehézségek úgy általában jót tesznek a jellemnek. Maga nem így gondolja?

- Határozza meg, mi az, hogy jellem.

- Határozza meg, mi az, meghatározni. - Foxy úgy értelmezte a férfi szókratészi akadémiskodását, hogy az trükk, módszer, amit arra fejlesztett ki, hogy léprecsalja a nőket. Minden egyes kijelentés után halszerűen beszopta az ajkait, mintha azt akarná jelezni, hogyan kell bekapni a csalétket. Egyetlen fog sem látszott a szájában. Egy gondolatnyit szétnyílvra várt, hogy beússzon a nő. Mint száj, nem volt sem férfi, sem női, de teljesen gyereksháj sem. Az orra jelentéktelen volt. A szeme elveszett a szemüveg homorú lencséje mögött, amely reszkető gyertyafényben úszott. A haja valamikor barna vagy homokshínú lehetett, de most szintelen szörpamacs volt, a fejét a fülek fölött körülfogó árnyék; mint a kopasz emberek feje általában, az övé is szinte kérkedőn fénylett. Bármilyen visszataszító is volt, Freddy felvette a nagyon vonzó emberek könnyed, tolakodó modorát.

Az asztal túlsó oldalán ülő férfi, Smith, elkapva Foxy elutasító replikáját, azt mondta: - Csak jól ossza ki, kislány - és hozzátette, mintegy magyarázatképpen: - *Le donnez-lui.* -Nyilvánvalóan ez valami szokás, kényszeres nyelvészeti humorkodásvolt.

Roger Guerin közbeszólt, Foxy úgy érezte, a férfi szeretné fenntartani a jómodornak legalább a minimumát ebben az öntelt társaságban. - Van már építkezési vállalkozójuk?

- Még nincs. Az egyetlen ilyen ember, akit egyáltalán ismerünk, annak az embernek a társa, aki eladta nekünk a házat. Pi-et...?

- Piet Hanema - szólt a Smith család női tagja Freddy Thorne mögöl, és előrehajolt, hogy láthatóvá váljkék. Apró termetű, pattogós barna asszony volt, középen szigorú választékkal a hajában, és mozgó fülbevalókkal, melyek vibrálása tükröződött az arcán. - Rímel azzal, hogy szít.

- Meg azzal, hogy elszédít - mondta Freddy Thorne.

Foxy megkérdezte: - Maguk mindannyian ismerik őt?

Az egész asztal egyként nevetett.

-Ő a legnagyobb neurotikus a városban-magyarázta Freddy Thorne. - Tízegynéhány évvel ezelőtt árvaságra jutott egy autóbaleset következtében, s most körbejár és belecsíp mindenkinek a fenekébe, mert még mindig az

eset hatása alatt van. Az Isten szerelmére, nehogy fölbéreljék. Száz évig sem készül el és egy vagyont fog fölszámítani.

- Freddy! - mondta a felesége, aki Foxyval szemben ült. Egészséges kinézetű, alacsony asszony volt erős szeplős állal és keskeny Donatello orral.

- Freddy, nem hiszem hogy teljesen igazságos volnál – szólt Frank Appleby az asztal végéről, Marcia kicsi-Smith mellől. Hatalmas fogai és fogínye kilátszottak amikor beszélt, és a nyálpermet csillogott a gyertyafényben. A feje pirosposzgás volt, a szeme gyakran véreres. Jó formájú, nagy kezei voltak. Foxy kedvelte, mert a kedvesség szándékát látta bele a tréfáiba.

- A legutóbbi városi közgyűlésen úgy vettem észre, a tűzoltóparancsnoknak szavazták meg a legneurotikusabbnak kijáró címet. Ha neked más jelölted volt, szólnod kellett volna. - Frank tovább magyarázott Foxynak: - Buzz Kappiotisnak hívják és egyike azoknak a helybéli görögöknek, akiknek a bácsikái megvásárolták a várost. A felesége vezeti a Mennyei Mosodát, és ő maga is meglehetősen mennyei, még kövérebb, mint Janet. A felesége kiöltötte rá a nyelvét. - A görög betegesen retteg a sebességkorlátozás túllépésétől, és vonít, valahányszor a tűzoltóautó befordul az utcasarkon.

Harold kicsi-Smith, akinek pisze orrhegye tolakodó kíváncsiságtól fénylett, azt mondta: - Ezenkívül fél még a magasságtól, a tűztől, a víztől és a kutyáktól,

Appleby folytatta: - Az egyetlen módja, hogy biztosítsák a házukat ebben a városban, ha egyenlő esélyeket adnak a Kölcsönös Szabadság Biztosító Társaságnak.

Kicsi-Smith hozzátette: - Valahányszor megszólal a riasztóberendezés, a város minden kölyke odaszalad cukorkával és pattogatott kukoricával a kezében.

Roger Guerin azt mondta Foxynak. - Igaz, hogy egész Plymouth megyében itt, a városban a legmagasabbak az árak. De olyan sok a régi faépület.

- A magukét gyönyörűen rendbehozták - válaszolta Foxy.

- Bennünket rémesen korlátoz, már ami a bútortatott illeti. Egyébként Piet Hanema volt az építésvezető.

A Ken és kicsi-Smith közé ültetett Janet Appleby, púderes, puffedt zaklatott arc, szénfekete szemöldökkel és égővörös ajakkal, felkiáltott: - És

az a riasztócsengő! - Ahogy maagyaráztában Foxy felé hajolt, kebleinek teteje krémszínűen megmerült a fényben. - Ti nem halljátok a lápon, de mi épp szemben lakunk, a folyó túlsópartján, és mondhatom, ez a legeslegsörnyűbb városi zaj, amit valaha is hallottam. A gyerekek a városban csak úgy hívják, a Haldokló Tehén.

- Az aukciók rabjai lettünk - folytatta Roger Guerin. Fejének négyszögletes formájából Foxy úgy gondolta, inkább svájci, mint francia származású lehet.

Valaki gyengén oldalba bökte és Freddy Thorne azt mondta: - Roger azt hiszi, az aukciók olyanok, mint a monopol játék. Egész New Hampshire-ben és Rhode Island-en úgy ismerik, hogy ő az Őrült Tarboxi Licitáló. Nippek, tippek, csokiflippek. Bolondul a komódokért.

- Freddy túloz - mondta Roger.

- Roger nagy hozzáértéssel válogat - szólalt meg Bea az asztal túlsó végén.

- Én nem így nevezném - mondta Harold kicsi-Smith Janet-nek.

- Hát hogyan nevezné, drágaságom? - kérdezte Janet.

Harold belemártotta ujjait a vizespoharába és az asszony arcába fröcskölte a vizet; három vagy négy csepp, melynek mindegyike magában hordozott egy visszatükröződő fényszikrát, megjelent Janet meztelen vállán. - *Fémmé mechanic* -mondta.

Bea Guerin és Freddy Thorne hallgatag felesége fölálltak és összeszedték a leveses tányérokat. Foxy csak félig végzett vele. Mrs. Thorne udvariasan tétovázott. Foxy letette a kanalát és karjait az ölébe eresztette. A leves eltűnt. Ó, nagyon köszönöm. Körbejárva az asztalt, Bea éneklő hangon azt mondta: - Az én kedvencem a városban az az öreg hölgy a *National Geographic*-kel.

Kicsi-Smith teljesen tisztában volt vele, hogy Ken nem szólt egy árva szót sem, ezért most udvariasan odafordult hozzá; izzó fény áradt belőle, orrának hegye valami ördögít sugallt, patás lábat. - Jól emlékszem, Frank azt mesélte nekem, te geográfus vagy? Vagy geológust mondott?

- Biokémikus - mondta Ken.

- Találkoznia kellene Ben Saltzcal - mondta Janet.

- Rosszabb, mint a halál - mondta Freddy -, ha megbocsátja kijelentésem antiszemita jellegét.

Foxy azt kérdezte a gyertyafényes levegőtől: - *National Geographic*-kel?

- Mind megvolt neki - mondta kicsi-Smith felesége, s ezúttal nem Foxy, hanem Ken felé hajolt az asztal túlsó felén. Foxy a profilját láthatta, ahogy alsó ajkát pajkosán beszívta és fülbeva lója az álla mellett vibrált, mint valami aprócska gépezet. Ken hirtelen fölnevetett. A nevetése fiús volt, váratlan és magas. Amikor kettesben voltak a feleségével, ritkán nevetett.

A többiek is felbátorodtak és nevetni kezdtek. Az öreg hölgy, aki a legutolsó volt az eredeti Tarboxok közül, egy vagy két szobáját lakta egy óriási viktoriánus épületnek a Divinity Streeten, a tűzoltóállomás környékén, beszorítva üzletek közé, átellenben a postával és Freddy irodájával, és a hölgy apja, akié hajdan a kötöttárugyár volt, amely most fürdőkádban úsztatható műanyag kacsákat és fogzást segítő gumigyűrűket gyárt, ős-előfizető volt. Az egyes számok példás rendben sorakoztak a falak mentén, tizenkét szám minden évben, 1888 óta.

- A városi mérnök számításai szerint - jelentette ki Frank Appleby -, az 1984 novemberi szám megérkezésével a halom elég nagy lesz ahhoz, hogy agyonnyomja.

- Mint egy Poe novella - mondta kicsi-Smith, szándékosan a feleségéhez intézve szavait. - Marcia, melyik is? Nem "A kút és az inga"?

- Harold, összekevered "Az Usher-házzal" - válaszolta az asszony.

- *Non, non, tu és confuse*, mondta a férfi, és Foxynak az volt az érzése, ha nem lenne közöttük az asztal, körömmel esnének egymásnak. - Van egy olyan novella, amelyikben a falak összenyomódnak.

Janet azt mondta: - a televízióban mindig ilyesmit mutatnak - és csak úgy nagy általánosságban folytatta. - Mit tehetnénk, hogy ne nézzék annyit a gyerekeink? Frankié lassan olyan, mint akit hipnotizáltak.

Frank Appleby azt mondta: - Az a címe, hogy "A nap, melyen a falak összenyomódtak". Ahogy Jim Bishopnak elmesélték.

Ken hozzátette: - írta I. M. Lapos, kétdimenziós túlélő - és nevetett, olyan harsányan, hogy a gyertyaláng beleremegett.

Marcia azt mondta: - Ha már a televíziónál tartunk, tudjátok, mit olvastam? 1990-re minden szobában lesz egy készülék, így aztán mindenkit lehet majd figyelni. Azt mondta a cikk - egy pillanatra megtorpant, aztán gyorsan folytatta - senki sem tud majd házasságtörést elkövetni. - Angyal szállt el felettük.

- Te jóságos ég -, mondta Frank. - Ezek alá akarják ásni a házasság intézményét.

A kacagás, Foxy úgy érezte, katartikus volt.

Freddy Thome azt mormolta neki: - A férje egész szellemes. Nem olyan furkó, mint amilyennek gondoltam. I. M. Lapos két dimenzióban. Ez tetszik nekem.

Harold kicsi-Smith nem mulatott ilyen jól. Más irányba akarta terelni a beszélgetést. - Jut eszembe. Hát nem megdöbbenő ez a *Thresher-ügy*?

- Téged mi döbbenett meg benne? - kérdezte Freddy minden hájjal megkent, kötekedő modorában. Szóval nemcsak nőkkel szemben alkalmazta.

- Úgy gondolom, megdöbbenő - ismételte meg kicsi-Smith -, hogy úgynevezett békeidőben leküldünk száz fiatalembert a tengerfenekére meghalni.

Freddy azt mondta: - Besorozták őket. Mindannyian átestünk ezen, Harry fiam. Mi is kockáztattunk, amikor nászútra mentünk Uncle Sammel, és ők is. *Che sara sara*, ahogy Dodo Day találóan megfogalmazza.

Janet azt kérdezte Maróidtól: - Miért "úgynevezett"?

Harold fölhorkant: - Öt éven belül háborúban fogunk állni Kínával. Már most is háborúban állunk velük. Kennedy épp annyira fogja emelni a tétet Laoszban, hogy a gazdaság működjön. Laoszban egy másik Diemre van szükségünk.

Janet azt mondta: - Harold, ez is csak amolyan reakciós marhaság. Eleget hallok ilyet Franktól.

Roger Guerin azt mondta Foxynak: - Ne vegye őket túl komolyan. Nincsen Tarboxban semmi romantikus vagy excentrikus. A puritánok megpróbálták kikötővárossá tenni, de beleragadtak az iszapba. Mint New Englandben minden, ez is a múlté, csakhogy itt ez fokozottan igaz. .

- Roger - tiltakozott Janet -, igazán nagy disznóság így nyilatkoznod ennek a gyerekeknek, és figyelmen kívül hagynod gyönyörű templomainkat, ódon házainkat, lápvidékünket és fantasztikus tengerpartunkat. Azt hiszem, Amerika legszebb kisvárosa vagyunk, ugyanakkor a legkevésbé vagyunk tudatában ennek. - Nem vette tudomásul, hogy miközben beszélt, Harold kicsi-Smith elmaszatolta mutatójja hegyével valamennyi víz-cseppet, amelyet a vállára spriccelt.

Frank Appleby rájuk förmedt: - Ti ketten, nem akartok véletlenül egy törölközőt?

Behoztak egy báránycombos és egy tál zöldséget. A házigazda fölállt és szeletelni kezdte. A keze hosszúkás, fénylő körmeivel megtette volna egy szakácskönyv ábrájaként: az első vágás, harántmetszés a rejtőzködő csont

mentén, a függőleges irányú szeletek, pontosak, mint a virágszirmok, kettő egy tányérra. A tányérokat továbbadták az asztal végénél álló Beának, aki zsenge cukorborsót, újkrumplit és mehtakocsonyát tett még rá. Egyszerű vidéki koszt, - gondolta Foxy; ő és Ken hat évig éltek Cambridge-ben, amely a bonyolult raguk, és magyar gulyások és fokhagymás saláták és hamis töltött kacsák és hirtelen sült borjúmirigyek hazája. Ezek között a kevésbé kifinomult étkezési szokásokkal rendelkező emberek között Foxy úgy érezte, ő maga is ingyencség lehet, hercegnő. Két kinyitandó üveget adtak Frank Appleby-nak, a helyi borkereskedésben kapható bordóit, és Frank kétszer körbe járta az asztalt, először a hölgyeknek töltött, aztán a férfiaknak. Cambridge-ben körbe szokták adni a Chiantit, kézzel kézre, minden ceremónia nélkül.

Freddy Thorne pohárköszöntőt akart mondani. - A mi vitéz fiainkra a *Thresher*-en.

- De hát Freddy, ez aztán igazán hajmeresztő! - kiáltott fel Marcia kicsi-Smith.

- Freddy, igazán - mondta Janet.

Freddy vállat vont és azt mondta: - Szívből jött. Akinek nem tetszik, felejtse el. *Mea culpa, mea culpa*. Foxy észrevette, Freddy hozzá van szokva a visszautasításhoz; élvezkedett benne, mint egy megerősített baljóslatú diagnózisban. Foxy azt is érzékelte, a Freddy iránt táplált undor egyesítő erőként működött a többiek számára, azonosságot kölcsönzött nekik: ők voltak a házaspárok, akik elviselték Freddy Thorne-t. Foxy fürkészően tekintett Thorne feleségére. Az megérezte magán Foxy vizsgálódó pillantását, és fölnézett. Ijesztően halványzöld, enyhén kidülledő szeme volt, melyet szinte keresztül fűrt a pupilla, mint a római mellszobrokon. Foxy azt gondolta, valami nagyon kemény anyagból faraghatták ezt az asszonyt, hogy a házasságából származó sebek nyomát nem látni rajta.

- Freddy, nem hiszem el, hogy jószándékkal mondtad, amit mondtál -, folytatta Janet. - Egyáltalán nem tudom elhinni. Mérhetetlenül örülsz, hogy ők voltak és nem te.

- Arra mérget vehetsz. De te is örülsz. Mi mindannyian túlélők vagyunk. A túlélők egyre fogyatkozó csapata. Én is vásárra vittem a bőrömet. Leszolgáltam az időt Istenért és a hazáért.

- Ültél egy íróasztal mögött és a japán pornó újságokat olvasgattad - mondta Harold.

Freddy elképedt, formátlan szája mozdulatlan. - Vajon nem ezt tette mindenki? Mindannyian eleget hallottunk rólad és a gésáidról. Szerencsétlen rosszultáplált kicsi lányok, egy csomag cigarettáért és egy fél tábla csokoládéért.

A felesége úgy bámult rá palackzöld szemeivel, mintha a férfi valaki máshoz tartozna.

- Kíváncsiak lennétek, mire gondoltak? folytatta Freddy, úszott és megpróbált nem belefulladni a megvetésükbe, fekete szája kiemelkedett. - Azok az átkozott szintmérők pörögni kezdenek, a kibaszott csövek sorban eltörnek, és akkor? Anyám? A zászló? Jesszus Mária? Az utolsó kefézés?

Megvető csend áradt a férfiakból.

- Amit rettentő meghatónak találtam - énekelte Bea Guerin tétován - az az, hogy az úszóbázis - így hívják...

- Tengeralatti úszóbázis, igen - mondta a férje.

- ... hogy az úszóbázis neve *Égi pacsirta* volt. És ahogy minden reggel szölongatott és körözött a tengerben, amely alulról olyan lehet, mint az égbolt, körözött és szölongatott, de senki sem válaszolt. Szegény *Égi pacsirta!*

Frank Appleby fölállt. - Túl sok vizet nyelél, szegény jó Ophéliám. Emeljük inkább poharunkat az új párra, Whitmanékra. - Halljuk - mondta Roger Guerin mogorván.

- Adjá Isten, hogy sokáig gyarapítsák adóbevételeinket, melynek mértéke nagy, haszna a nullával egyenlő.

- Halljuk, halljuk. - Kicsi-Smith volt.

- Köszönjük - mondta Foxy elpirulva, és a rosszallás újabb hullámát érezte szétáradni magában. Gyorsan letette a villáját. A bárány nem sült át rendesen.

Kicsi-Smith újra megpróbálkozott Kennel. - És mint biokémikus, mivel foglalkozol?

- Különféle dolgokat csinálok. A fotoszintézis témán dolgozom. Korábban tengeri csillagokat szeleteltem fel egészen vékonyra, hogy a metabolizmusukat tanulmányozzam.

Janet Appleby ismét előrehajolt és belemártotta kebleinek krémszínű tetejét a meleg fénybe, és azt kérdezte: - És ezek aztán tovább élnek, kétdimenziósán? - A hányinger egy kristálytisztá fodrozódó hullámán át Foxy látta, hogy a férjével éppen flörtölnek.

Ken lelkesen hahotázott. - Nem, ezek elpusztulnak. Ez a baj az én

szakterületemmel. Az élet győlöli, ha elemzik.

Bea azt kérdezte: - És ez a kémia nagyon bonyolult dolog?

- Nagyon. Hihetetlenül. Ha egy okos teológus egyszer ráébredne, milyen bonyolult, megint rávennének bennünket, hogy higgyünk Istenben.

Miután Bea kiütötte a nyeregből, Janet mindnyájukhoz fordult. - Ha már itt tartunk - mondta -, mit nyaggat bennünket már megint ez az öreg János pápa? Úgy viselkedik, mintha mi választottuk volna meg.

- Én igazán kedvelem -, mondta Harold. - *Jé l'adore*.

Marcia azt mondta neki: - De te Hruscsovot is kedveled.

- Szeretem az öreg embereket. Csodálatos dolgokat tudnak művelni, mert nincs veszítenivalójuk. Az egyedüli lények, akik képesek arra, hogy önmaguk legyenek, a kisgyerekek, meg ezek az öreg faszik.

- Hát én megpróbáltam elolvasni ezt a *Pacem in Terris* címűt, de olyan unalmas, mint egy ENSZ-kiadvány.

- Ide figyelj, Roger - szólt át Foxyn Freddy és a lehelete hússzagú volt -, hogy tetszett, amikor U Izé betett Csombénak Kongóban? Csak egy nigger tud igazán jól megagyalni egy niggert.

- Igazán édes - mondta Bea nyomatékosan és megérintette Ken mandzsettáját -, hogy ez ilyen bonyolult. Nem akarom, hogy megértsenek.

Ken azt mondta: - Szerencsére a folyamatok többé-kevésbé azonosak az élet királyságának minden szintjén. Egy darab élesztő és maga, például, hajszál pontosan ugyanabban a nyolc lépésben bontja le a glukózt folyékony ketosavvá. - Olyan oldala volt ez a férfinak, melyet Foxy nemigen látott többször, a fiatalember, aki "az élet királyságáról" tud beszélni. Vajon mit gondolt, ki a király?

Bea azt mondta: - Ó, jaj. Vannak napok, amikor tényleg penészesnek érzem magam.

Freddy nem tágított, bár Roger apró szája hajszálvékonyra szűkült válaszképpen. - A baj Hammarskjölddel az - mondta -, hogy túlságosan is olyan volt, mint te vagy én. Jópofa, rendes fickók.

Marcia kicsi-Smith odakiáltott a férjének: - Drágám, ki az, aki nem hagyja, hogy csodálatos öreg faszi légy? Csak nem az a szörnyeteg Marcia? - Tulajdonképpen, Hass, - mondta Frank Appleby - szerintem te vagy a mi helyi Bertrand Russellünk.

- Én inkább a Schweitzer-típusba sorolnám - mondta Freddy Thorne.

- Faszok vagytok, komolyan mondom. - Orra hegye fölemelkedett az üldöztetésben, mint egy vakond nyúlványos orra. - Csak nézzétek meg

Kennedyt. Van valaki abban a robotban, aki megpróbál kitörni, de nem mer, mert még túl fiatal. Keresztre feszítenék.

Foxy kínzójához fordult. - Miért nem szereti Hanemát? - Hirtelen eszébe jutott, ki is Hanema. Frank partiján egy rövid, vörös hajú férfi bohóckodva feküdt a lépcső alján, és benézett a szoknyája alá.

- Nagyon is szeretem - mondta Freddy Thorne. - Imádom. Imádom, mint a testvérkémet.

- És ő viszontimád téged - vágta rá kicsi-Smith.

Thorne azt mondta: - Az igazat megvallva, homoszexuális vonzalmat érzek iránta.

- Freddy - szólalt meg Thorne felesége egyszínű hangon, és aligha azért mondta, hogy meghallják.

- Bájos felesége van - mondta Roger.

- Tényleg bájos - mondta Bea Guerin. - Olyan derűsen higgadt. Irigylem azt, amilyen csodásán mozog. Te nem, Georgene?

- Angela valójában egy robot - mondta Frank Appleby – és Jack Kennedy van benne, aki megpróbál kitörni.

- Nem tudom - mondta Georgene Thorne - vajon tényleg olyan tökéletes-e. Nem hinném, hogy túl sokat adna Pietnek.

- Biztos társasági fellépést ad neki - mondta Harold.

Freddy azt mondta: - Le merném fogadni, hogy hébe-hóba juttat neki egy kis keffentést. Az a nő is ember. Az ördögbe is, mindenki ember. Ez az én elméletem.

Foxy azt kérdezte tőle: - Mi az, amit Hanema neurotikusán csinál?

- Hallotta Rogert, amikor elmesélte, hogyan építkezik. Anál-kompulzív. Meg aztán templomba is jár.

- De hát én is járok templomba. Nem tudnék meglenni anélkül.

- Frank - mondta Freddy -, azt hiszem, megtaláltam a negyediket. - Foxy sejtette, hogy Freddy arra gondol, ő a negyedik legneurotikusabb ember a városban, a tűzoltóparancs nők, a holland építkezési vállalkozó és az öreg hölgy után, akinek sorsa, hogy a folyóiratok alatt lelje a halálát.

Foxy Marylandből származott, és rendelkezett a déli nők agresszivitásával. - Muszáj elmagyaráznia, mit ért azon, hogy neurotikus!

Thorne elmosolyodott. Beteges szája a gyertyafényben mintha hívogatta volna áldozatát. - Maga nem magyarázta el nekem, mit ért azon, hogy "jellem".

- Talán - válaszolta Foxy megvető szellemességgel – ugyanazt értjük

alatta. - Ellenszenvet érzett ez iránt a férfi iránt, az emlékeiben nem talált olyat, aki iránt hevesebb ellenszenvet érzett volna, és ennek valami világos kifejezését próbálta meg kicsikarni felkavarodott testéből.

Freddy nekidőlt, és azt suttogta: - Egyen egy kicsit Bea bárányából, csak az udvariasság kedvéért, akkor is, ha nyers. - Aztán elfordult tőle, mintha elutasítana egy kérelmezőt, és tüzet adott Marciának. A mozdulat közben combját szándékosan Foxyéhoz dörzsölte. Foxy megdöbbsent, mulatott, undorodott. Ez az idióta azt képzelte, hogy meghódította őt. Foxy érezte, s rettegéssel töltötte el, hogy a férfiban felébredt a vágy arra, hogy befurakodjon, beépüljön az ő sorsába. Foxy combján egyre erősödött a nyomás, és az álmosító félhomályban leküzdhetetlen vágyat érzett, hogy az alvásba meneküljön. Szabadulást keresve körbepillantott. A házigazda szemöldöke zsarnokian összenőtt ornyerge fölött - a bárány további felszeletelésére összpontosított. Az asztal túloldalán a férje, megnövekedett alvásigényének atyja, Bea Guerin és Janet Appleby között nevetgélt. A tör alakú árnyék a résben Janet buja keblei között megváltoztatta formáját, ahogy kezei hadonászva adtak nyomatékot a hallhatatlan mondatoknak. Újra bort töltöttek. Foxy egyetértően bólintott egy kérdésre, amiről úgy gondolta, neki tették föl, és magasra emelte a fejét, attól való félelmében, hogy előtte álmában leejtette. Újabb nyomakodást érzett a combján. Senki sem beszélt hozzá. Roger Guerin mormogott, valami vigasztalásfélét próbált nyújtani Georgene Thorne-nak. Ken magas, éles nevetése harsogott, és az arca, amely máskor oly aszkétikus, most puffadt és valószerűtlen volt, mintha egy keresőlámpa fénynyalábja esett volna rá. Nagyszerűen érezte magát; Foxy tudta, még órákba telik, míg ágyba kerül.

Ahogy hazafelé hajtottak, az éjszaka felélesztette Foxyt. A friss levegő hűvös volt és az égen, mint egy összeomló hatalmas hullámon, csillagok tajtéka fodrozódott. A reflektor fénycsójája megvilágított egy-egy postaládát, sövényt, s az árokban a hó összeszáradt, megkérgesedett foltjait. Ken MG-je megcsúszott a kanyargó tengerparti út minden egyes kanyarjában. Azt kérdezte Foxytól. - Élsz még?

- Most már jól vagyok. Nem voltam benne biztos, hogy túlélem, amikor ott ültünk az asztalnál.

- Tényleg elég lidérces volt.

- Ezek teljesen fel voltak villanyozódva egymástól.

- Jópofa emberek. - És aztán büntudatosan hozzátette. - Szegény jó Fox,

csak ül ott és ásítózik a nagy pocakjával.

- Nagy hülyeséget csináltam? Elmondtam Beának.
- Az Isten szerelmére, miért?
- Kértem tőle egy ál-martinit. Szégyelled, hogy terhes vagyok?
- Nem, csak miért kell szétkürtölni? Úgyis hamarosan látszani fog.
- Ő nem fogja elmondani senkinek.
- Nem számít.

És neked milyen kevésbé számít, gondolta Foxy. Az út menti fák hirtelen eltűntek, aztán sűrű csomókban rohanva visszatértek, s a fák közötti hézagokban feltárult a holdsütötte lápvidék egy-egy szelete. A postaládák ritkultak. Egyre kevesebb kivilágított ház volt látható. Foxy szorosabbra vonta maga körül szőrmebéléses gabardin kabátját, melynek szabása az orosz tábornoki nagykabátok mintájára készült. Felködlött előtte hideg otthonuk papírvékonyságú falaival, elaggott kemencéjével. Megszólalt: - Muszáj kerítenünk valami építkezési vállalkozót. Nem kéne megkérnünk ezt a Hanemát, hogy készítsen egy költségvetést?

- Thorne azt mondja, nagy fenékcshipkedő.
- Ezt nevezik projekciónak.
- Janet azt mesélte, Hanema is majdnem megvette a házat. A felesége úgy tűnik beleszeretett a panorámába.

Vagy úgy. Janet.

Foxy azt mondta: - Feltűnt neked az ellenségeskedés Frank és kicsi-Smith között?

- Mindketten a tőzsdeszakmában utaznak, nem? Talán versenytársak.
- Ken, te csak munkában tudsz gondolkozni. Én úgy éreztem, az ok itt a sz-e-xben keresendő.

- Janet?

- Hát, mindenesetre annyi biztos, valamit ki akart domborítani a mellével.

Ken kuncogott. Hagyd abba, gondolta Foxy, ez nem te vagy. - Alaposan sikerült is neki - mondta Ken.

- Tudtam, hogy ezt fogod mondani - válaszolta Foxy.

A lassan emelkedő utat itt-ott fagyfoltok tették nehezen járhatóvá, majd az emelkedő tetejéről láthatóvá vált a tenger. Foxy látta, hogy a holdfény a vizen él, ezüstösen, állhatatosan, az autó mozgásával együtt suhanva, s mégis miriádnyi dühödt vibrálást hordoz magában, mint, gondolta Foxy, maga az anyag. Ken ott lenn dolgozott, ahol a protonok molekuláról

molekulára lendültek és az elemek hosszú spirális láncokba kapcsolódtak össze. Egy pillantás a dűnékre: kifehéredett csontok. A kocsí enyhe lejtőn ereszkedett lefelé. Négy ilyen emelkedő volt az elhagyatott, bedeszkázott fagyaltosbódé és a házukhoz vezető út között. Az út végéhez közel laktak, télen kimondott előőrsnek számított. Foxy hirtelen leküzdhetetlen vágyódást érzett a világosság, a szabadság, a nyár után.

Ken megszólalt: - A barátod, Thorne, nincs valami nagy véleményed Hanemárról.

- Nem a barátom. Gyűlöletes ember és egyáltalán nem értem, miért van mindenki annyira oda érte.

- Fogorvos. Mindenkinek szüksége van fogorvosra. Janet azt mesélte, Thorne eredetileg pszichiáter akart lenni, de kibukott az orvosi egyetemről.

- Szörnyű alak, ragacsos és behízsgő és állandóan az volt az érzésem, hogy bennem akar kotorászni. Rövid úton leállítottam, amiről azt hitte, hogy ki akarok kezdeni vele. Egyfolytában térdezett velem.

- De hiszen melletted ült.

- Oldalról térdezett.

- Igen, azt hiszem ez megoldható.

- Az a véleményem, ha ő valakiről rosszat gondol, az csak jót jelent.

Ken nem szólt egy szót sem.

Foxy folytatta. - Roger Guerin azt mondta, Hanema jó építőmester. Ő csinálta a házukat. Az ő vagyonukkal megengedhették volna maguknak, hogy akárkit felfogadjanak.

- Aludjunk rá egyet. Jobban szeretnék olyasvalakit, akit senki sem ismer. Nem akarom, hogy túlságosan belevonódjunk ebbe a társaságba.

- Azt hittem, az egyik fő ok, amiért ide jöttünk, hogy a barátságaink ne legyenek túlzott mértékben kiszolgáltatva a te szakmai ismeretségeidnek.

- Bocsánat, megismételnéd?

- Tudod te jól, mit mondtam. Nekem nem voltak saját barátaim, csak vegyész-feleségek.

- Fox, mi ezek vagyunk. Vegyészek. - Tudta, hogy az asszony ezt nem hiszi el, akkor meg miért mondta? Mikor engedi már ki szegényt az iskolapadból?

Egy hóeke által elsodort levelesláda üresen támaszkodott a holdfényre. A láda tulajdonosai nyaralók voltak, így hónapokig nem fog a helyére kerülni. Foxy szorosabban beburkolta magát télikabátjába és ugyanezzel a mozdulattal beburkolta a testével, önnön magával a kis éretlen bajkeverőt,

amely a méhében készülődött, az idegen életet, amely alattomban kizsákmányolja az övét. Csúnyának és elhasználtként érezte magát. Azt mondta: - Neked valójában tetszettek azok a nők, ugye? Felpolcolt melltartóikban, gombolj-ki kuncogásaikkal? Az asszonyok, akiket Cambridge-ben ismertek, többségükben egyszerű kvéker lányok voltak, akik csendes házasságban éltek az egyre jobban érvényesülő stréberekkel, vagy olyan asszonyok, akik saját visszatartó okosságukkal voltak állig felfegyverkezve, érinthetetlen kreol szépségek, tüzes véleményeikkel Kuba szuverenitásáról és Németország bűnösségéről. Foxy szinte lemondóan felsóhajtott. - Azt szokták mondani, a férfiak akkor szedik össze az első szeretőjüket, amikor a feleségük teherbe esik.

A férfi olyan megdöbbenéssel nézett rá, hogy a szava is elállt, és Foxynak világosan kellett látnia, hogy Ken képtelen volna elárulni őt. Azon tűnődött, vajon miért érez csalódást. Nem értette magát; házasságuk során még sohasem függött jobban a férfitől, vagy lett volna több oka a hálára. Mégis valami belső nyugtalanság támadt a testében, és neheztelt a férfitra, amiért nem osztozik vele ebben. Mert mindig is érezte Kénben és most is érezte benne a finnyás és szüntelen felelősségérzetet, amely kerüli a bűnt, amiről homályosan úgy érezte, hozzátartozik az élethez; s így neki kétszeres bűnt kellett hordoznia.

Ken végre megszólalt: - Mire célzol? Meghívtak bennünket. Elmentünk. Akár még jól is érezhetnénk magunkat. Semmi kifogásom a közép-szerű emberek ellen, feltéve, ha nem kell nekik megtanítanom semmit.

Ken harminckét éves volt. Amikor megismerkedtek, felsőéves egyetemista volt, alapfokú biológiát tanított és Foxy végzős hallgató volt a Radcliffe-en és kellett neki egy vizsga valamilyen természettudományos tárgyból. Másodéves kora óta Foxy szerelmes volt egy képzőművész szakos fiúba, egy mackószerű zsidó srácba Detroitból. Azóta szobrász lett belőle, akinek hatalmas összehegesztett tákolmányairól időnként fotók jelennek meg a magazinokban. A fiúban már akkor is volt valami fémes csengés, az ön-paródia dühös robbanékony levegője, parókaszerű hajcsomójával, amit előre fésült, és görbe orrával, melynek hegye mintha alsó ajkára mutatott volna. Arcvonásait bizonyos fokú megvetés görbítette meg. Jól forgott a nyelve. *Falj föl engem, kicsi siksze, én egy koszos vénember vagyok. Fekete taknyot prűszkölök. Az aranyeremet profilaktikus fogkefével kezelem.* Gúnyolódásával megszabadította őt minden félelmétől. Megtanította szopni. Amikor hatalmas dákóját a szájában tartotta, akkor

úgy élte meg az iránta érzett szerelmet, mintha az a bensejében hömpölyögve, gyengéden fátylakat tépett volna szét. Mielőtt a férfi rátalált volna, sápadtnak, hórihorgasnak, merevnek, hidegnek, használhatatlannak érezte magát. A férfi háta szőrös volt és púposán izmos a lapockáknál, és mintha valami átok fogott volna rajta, sűrűn borították a szemölcsök.

Ügyes taktikával, amely sokkal inkább lassú felórlás volt, semmint nyers tiltás, a szülei fokozatosan groteszkké és tarthatatlanná tették a szerelmét. Foxy nem tudta pontosan, hogyan csinálták: olyan volt, mintha a szülei és Péter rajta keresztül üzengettek volna egymásnak, anélkül, hogy ő tudta volna, mit mondanak, egészen addig, amíg a nem mindkét oldalról megérkezett és az ő bordái között találkozott. A kamasz-szív fájdalma, az a rengeteg cigaretta. A Radcliffe-en töltött utolsó év alatt egyre csak havazott; emlékezett az ösvényeken tolt biciklik csiripelésére, a be nem csatolt kalocsnik dalára, a, nyirkos sálra a nyaka körül, a hókristályok repdesésére, szelídek voltak, mint a gondolat, a Fogg magas nyugalmat lehelő ablakai előtt. Eszébe jutott a kifehérített világosság, amely minden reggel megtöltötte a szobáját, mielőtt ráébredt volna a mellkasában égető fájdalomra.

Aztán megjelent Ken, magasabb volt, mint ő, akarta őt, elfogadható volt és el is fogadták minden oldalon; mint amikor hirtelen gyötrő matematikai problémák oldódnak meg. Foxy nem tudott semmi hibát találni benne, s ez kihívást jelentett a számára, beindította dacos ellenszegülő konokságát. A fiú jóképűsége és intelligenciája közötti ellentmondásról úgy érezte, talán kinőheti magát az ő zsidó szerelmének bonyolult kitekert humorává. Ken úgy nézett ki, mint egy gazdag fiú és úgy dolgozott, mint egy szegény. Farmingtonból származott, s egyetlen fia volt egy hartfordi ügyvédnek, aki soha nem vesztett el egy ügyet sem. Foxy úgy képzelte, hűvösen és fájdalom nélkül jött a világra, egyetlen könnycsepp vagy kiáltás nélkül. Ken számára semmi sem okozott tanácstalanságot. Ismeretlen dolgok voltak csak, rejtélyek nem. Foxy saját megalázó számítási hibája után - mert ennek kellett lennie az első ábrándos kapcsolatnak, hisz olyan nyomorúságos vergődés lett a vége - Ken minden időjárásnak ellenálló tévedhetetlenségében keresett menedéket. Hálásan elfogadta a férfi egyszerű fölényét a többi ember fölött. Ken jobbképű volt, jobb gondolkodású, egy jobb gép. Csak abban tévedett, ha Foxyt hűvös testtartásból ítélve, amit magassága megkövetelt, a fajtájába tartozónak tekintette.

Önmaga előtt Elizabeth Fox Bethesdából úgy gondolkozott magáról, mint aki tele van elfojtott melegséggel. Kamasz szíve helyesléssel figyelte, hogy gazdátlan állatok, elveszett gyerekek, elhagyatott hősnők felé húzza őt, és a bekötözött sebesültek felé, akik ott sétáltak az újonnan épült kórház körül, melynek csúnya magas ablaksorai olyanok voltak, mint a felhúzott cipzárak. 1941 tavaszán költöztek ide Washington keleti részéről, épp amikor a kórház épült. Az apja a tengerészeinél csinált karriert, korvettkapitányi rangban, volt egy kis érzéke a gépészethez, és eltúlzottan nagy érzéke a származási kérdésekhez. Az egyik nagyapja virginiai katona volt; a másik New Jersey-i plébános. Önmagát finom úriembernek tartotta, és amikor Foxy tizenkétéves korában lelkesülten közölte vele, hogy márpedig ő ápolónő lesz, akkor megmagyarázta neki, hogy túl intelligens lány ő ahhoz, és egy szép napon neki majd egyetemre kell mennie. A Radcliffe-en úgy gondolta, ez az átruházott gyengédségérzés apjának a második világháború alatti hosszú távolléteire vezethető vissza; a globális háború kirobbanása megfosztotta őt attól, hogy gyermeki ragaszkodása olyan heteroszexuális kapcsolatokká alakuljon át, melyek mentesek a szolgai alázattól, a vezeklő megaláztatásoktól, amiknek elkövetésére ő Pétert ösztökélte.

Alighogy Foxy férjhez ment, a szülei elváltak. Az apja, harminc évi szolgálatának leteltével, még messze a nyugdíjtól, jövedelmező tanácsadói állást vállalt a hajóépítő iparban, és San Diegóba költözött. Az anyja, mint aki kihívóan bizonyítani akarja, hogy ő is el tud navigálni a jólét vizein, újból férjhez ment: egy gazdag georgetowni özvegyemberhez, bizonyos Mr. Roth-hoz, akinek pénzbedobós, automata gépekkel felszerelt mosodahálózata volt, túlnyomórészt négerlakta környékeken. Foxy anyja most mindig gondosan kifestette magát, még vásárolni is csak csípőszorítóban ment, pudlit tartott, piros végű filteres cigarettát szívott, a barátaiak Connie-nak hívták és mindig csak úgy emlegette a férjét, hogy "Roth".

Minden házasság egy több lóra tett fogadás. Foxy azzal a várakozással lépett a sajátjába, hogy bármit is tartogasson számukra a sors, vannak bizonyos szörnyűségek, melyeket a férje sohasem fog elkövetni ellene. Ken fölötte állt ezeknek, ahogy a legtöbb amerikai férfi fölötte áll annak, hogy kitolja egy másik ember szemét vagy kibelegzen valakit. És Foxynak igaza lett. Ken nem is annyira gyengédnek, mint inkább a kegyetlenkedéshez túl finnyásnak bizonyult. Foxynak nem volt jogos panasza: csak az a jogtalan

panasz, hogy a halogatás, ameddig meddön várt arra, hogy Ken befejezze a doktorátusát, túl hosszúra nyúlt. Az eredetileg tervezett négy évnyi posztgraduális munka ötre nyúlt a disszertációján való kínlódás miatt; két további év telt el egy poszt-doktorális ösztöndíjjal, amit az Amerikai Közegészségügyi Szolgálatól kapott; és aztán Ken elfecsérelt egy újabb évet azzal, hogy tanárkodon ugyanazon magnetikus vonzerejű harvardi istenségek egyikének a szoros közelségében, akiknek Foxy már a nevét is megtanulta gyűlölni. Ami őt illeti, különféle állások akadtak, jelentéktelen kutató asszisztensi munkák flamand lenyomatok és mezozokus páfránykövületek között a lakályos és poros harvardi alagsorokban, üldögélt egy ideig az egyetemi csarnok eligazító pultjánál, részt vett egy oktatói program megszervezésében lelki zavarokkal küszködő kisgyerekek számára, melynek során felvetődött, majd elvetődött annak a gondolata, hogy szociális gondo- zó legyen hosszú távon, ötletszerűen hallgatott néhány kurzust az egyetemen, elvetélt próbálkozást tett a kisdoktori fokozat megszerzésére, két félétven át természet utáni rajzolást tanult Bostonban, vakációk, flörtök: de semmi termékeny vállalkozás. Hét év hosszú idő, ha hónapokban számoljuk, melyek mindegyikében a vér pontos időre behajtott adójával kell fizetni, ha hetekben számoljuk, melyeknek élvezete soha sem mentes a fogamzásgátlás lealacsonyító eszközeitől, hosszabb, mint egy háború. Nagyon szeretett volna szülni egy gyereket Kennek, kiforralni a férfi kiválóságát a saját melegségében. Ez tűnt a legnagyszerűbb ajándéknak, amit adni tudott volna, mivel lassanként ráébredt, hogy van valami, amit visszatart magából. Egy gyerek, testi kémiajuk összekötője, őszinte záloga lehetne a férfi iránt érzett csodálatának és bizalmának, és örökre elmozdíthatná őket arról a síkról, ahol ezen érzések kielégítő volta kétségbe vonható lehetne. Most megengedettett ez az ajándék. Ken tanársegédi állást kapott a folyón túl elterülő egyetemen, melynek biokémiai tanszéke alkalmasabbnak tűnt a gyors előrehaladásra. A boldogságra szolgáló okok olyan elsöprőek voltak, mint a házukból nyíló kilátás.

A ház Ken választása volt. Foxy úgy gondolta, Bostonhoz közelebb kellene lakniuk, talán Lexingtonban, magukfajta emberek között. Tarbox volt a végső határ, egy órányi autótúra, és mégis Ken, akinek ingázás fáradalmait viselnie kell, úgy csapott le a házra, mintha egész életében erre a panorámára várt volna, amely üres és tiszta, mint a lápvidék, a csontszerű távoli dűnék, a tenger pereme. Foxy arra jutott, hogy a magyarázat a

méretarányokban rejlik: Kennek mikroszkopikus munkája után szüksége volt a végtelenség enyhületet adó látványára. Az is hozzájárult a dologhoz, hogy Ken és az ingatlanügynök Gallagher jól megértették egymást. S bár Foxy felvetette az összes józan ellenérvet, mégis örült, hogy a diáklét hosszú és unalmas pangása után a férje új szerepben lép elő, valami újat, fizikait és valóságosat akar.

A ház ma éjjel hideg volt, áporodott hűvösséggel teli. Gyapjas, a macskájuk, hangosan feléjük trappolt a sötét nappaliból, és az álmosságtól mereven elnyújtózott. Kétfalás zsemleszínű kandúr volt, aki az egykeség éve alatt társaságkedvelő és barátkozó lett mint egy kutya és öntelt, mint egy csecsemő. Udvariasan pukedlizett előttük, a farka, mint egy kérdőjel, elülső karmai egy fonott szőnyegbe mélyedtek, melyet Robinsonék hagytak az előszobában. Gyapjas tépés zajának kíséretében kiszabadította a karmait és már előre dorombolt, sejtve, hogy Foxy föl fogja venni. Ahogy tartotta a macskát és az álla alatt érezte az állat szívének mélyről jövő dobogását, gyerekesen azt kívánta, bárcsak valamilyen csodás módon a szőre alá bújhatna.

Ken fölgyújtott egy lámpát a nappali szobában. A csupasz falak életre keltek, a kilátszó gerendák, a lakkozás folytonossághiányai, a málladozó gipsz falburkolatok, régmúlt nyarak bekeretezett emlékei - legyező alakú kagylógyűjtemények és a tengerpart növényzetének szárított kollekciója, amit Robinsonék hagytak itt. Soha nem találkoztak velük, de Foxy nagy, rendetlen családnak képzelte őket, akik gyakran megtréfálták és kedveskedő gúnynevekkel illették egymást és tele voltak hobbikkal: az anya akvarelleket festett (az emeleti falak zsúfolva voltak a képeivel), az idősebb fiúk vitorláztak a lápvidéken, a lány álmodozón lemezeket gyűjtött és a többiek állandóan ugratták, a legfiatalabb fiú és az apa pedig módszeresen fésülték át a partvidéket, az élet osztályozható példái után kutatva. A szoba olyan szagot árasztott, mintha bezárták volna a nyarat, de valahogyan mégis kiszivárogná. A francia-ablakokat, melyek rózsákkal és peóniákkal teli oldalkertre nyíltak, bedeszkázták. A spalettákat az ablakokra lakatolták, melyek különben a tornácra és a lápvidékre nyíltak volna. A szögletes cambridge-i bútorok, felerészben készbútor nagyáruház, felerész design műhely, szétszórtnak és gyérnek tűntek; a szoba meglehetősen nagy méretű volt és szabályos négyzet alakú. Volt benne fantázia. Fehér festékért és falakért és fényekért és szeretetért és stílusért kiáltott. Foxy azt mondta: - Muszáj elkezdenünk itt valamit csinálni.

Ken megtapogatta a padlóban lefektetett fűtőcsövet. - Már megint nem fűt a kemence.

- Hagyd, majd reggel. Úgysem jön föl az emeletre semmi meleg.

- Nem szeretem, ha túljárnak az eszemen. Meg fogom tanulni, hogyan lehet kibabrálni ezzel az átkozottal.

- Engem sokkal inkább aggaszt, hogy megfulladunk a szén gáztól álmunkban.

- Ezzel a szűrővel ez nagyon valószínűtlen.

- Ken, kérlek hívd föl Hanemát.

- Hívd föl te.

- Mégis te vagy a férfi.

- Én nem vagyok benne biztos, hogy ő a megfelelő ember.

- De te szereted Gallaghert.

- Ezek nem ikrek, csak társak.

- Akkor keress valaki mást.

- Ha te őt akarod, akkor hívd föl.

- Hát, lehet, hogy akkor fölhívom.

- Csak rajta. Én nem bánom. - Odament az ajtóhoz, amely a pincéül szolgáló szűk lyukhoz nyitott lejárást. A fűtőcső zörögni kezdett és dögletes bűzt árasztott. Foxy kivitte magával Gyapjast a konyhába, bedugta az elektromos melegítőt és két tálba tejet öntött. Az egyiket letette a földre a macskának; a másikba kétszersültet tördelt magának. Gyapjas szaglászott, kevesellte, amit kapott, és kérdően miákoit. Foxy nem vett róla tudomást és mohón enni kezdett egy leveses kanállal. A tej kétszersülttel gyerekkorának utolérhetetlen élvezetei közé tartozott, amelyet a hírek és a lefekvés között szokott megenni.

Miután megmosta a kezét, rátámaszkodott a mosogatótálra és kinézett az ablakon. Dagály volt; a holdfény ezüstje átitatta a vizet és túlfolyt az árkok hosszanti rácsozatán. A ragyogásban kirajzolódott a szederceserjék kicsi lakatlan szigete. A messzeség-ben, Tarbox-öböl távolabbi karja mentén, egy másik város melynek a nevét még nem tanulta meg, fényeivel csillogásba vonta a láthatárt. Egy körbe forgó keresőlámpa ritmikusan végigsimította az óceán felületét.

Ken visszajött a kemencétől és nevetett az asszony éhségének nyomain - a kivájt vajon, a szétmarcangolt kenyérmaradványon, az üres tejes tálkán.

Foxy azt mondta: - Igen, az egyszerű fehérkenyérre voltam kiéhezve, nem a Pepperidge Farm-féle különlegességekre. A régimódi, gumiszerű

kenyérre, ami tele van vegyszerekkel.

- Kalcium propionát – mondta a férfi.-A gyerekünkösszeragadt szörny lesz.

- Komolyan mondtad, hogy hívjam föl ezt a hollandot?

- Miért ne? Meglátjuk, mit mond. Egészen biztos, hogy jól ismeri a házat, ha a felesége meg akarta venni.

De Foxy bizonytalanságot hallott ki a hangjából, és témát váltott. - Tudod, mi zavart engem ezekben a ma esti emberekben?

- Hogy republikánusok.

- Ne hülyéskedj, az egyáltalán nem érdekel. Nem, az zavart engem, hogy azt akarták, szeressük őket. Nem voltak szeretetre méltóak, és mégis azt akarták.

A férfi nevetett. Miért olyan reszelős a nevetése? - Talán inkább te akartad ezt - mondta.

Fölmentek lefeküdni; a hálósobához vezető lépcső falát olyan gyerekek színes ceruzáinak nyoma borította, akiket sohasem láttak. Foxy azt hitte, hogy étvágya visszatérével hatalmas, egészséges alvás vár rá. Ken megcsókolta a vállát a szerelem jeléül, amit ebben a hónapban nem szabad gyakorolniuk, hátat fordított és hamarosan mozdulatlanul aludt. A lélegzését nem lehetett hallani és sohasem mozgott. Testének mozdulatlan hallgatagsága olyan feszültséget jelzett, melynek Foxy sohasem tudott igazán a mélyébe fújni, mint egy tű a víz felszínén. A földszinten elégedetlenül föl s alá trappoló Gyapjas súlyos lépteitől mintha az egész ház remegett volna. A holdat, mely oly tündöklően ragyogott, hogy arca sem volt, az ég fényei keretezték, és egy órán át az álmatlanság úgy égette a homloka közepét, mint egy ékszer.

Hétfő reggel. Púderkék égbolt, olyan mint egy énekeskönyv. A napsütést kódokká tördelik a báránnyelű pamacsai és vitorlásai. Thorne-ék nápozóterasa - garázsuk kátránypapír lapostetője a hajladozó vörösfenyők szélárnyékában, ahová elhúzható üvegajtók vezettek a hálósobából - magába szívta a meleget. Georgene minden évben korábban kezdett lebarnulni, mint bárki más. Ma is már tele volt szeplővel, szigorúan és fenyegetően egészségesnek nézett ki.

Leterítette a pokrócot egy sarokba, ahová fényvisszaverő alumínium fóliát erősített a mellvédre. Piet levetette barackrózsaszín szarvasbőrdzsekijét és leült. A nap, langymeleg és szeles egy álló ember számára,

égette széles arcának bőrét és vörösre festette a szemét. - Mennyei boldogság - mondta.

Georgene ismét elfoglalta helyét a takarón és karja hozzáért a férfiéhoz: az érintés olyan volt, mint egy darab nagyon finom dörzspapír, amely még megőrzött valamit a súrlódás melegéből. Georgene-on csak a fehéreneműje volt. Piet félkönyékre ereszkedett és megcsókolta a hasát, ami lapos, puha és forró volt, és eszébe jutott az anyja vasalódeszkája és az, ahogyan ráfektette fájós fülét a vigasztaló forróságra; rátette fülét az asszony hasára és kihallgatta emésztésének titkos vonaglását. Georgene, még mindig a napra figyelve a férfi hajával babrált és tapogatózva mérgette a vállát. Azt mondta: - Túl sok ruha van rajtad.

Piet hangja határozottan és nyomorúságosan csengett. - Nincs időm, édes. Az Indián-hegyen kellene lennem. Vágjuk ki a fákat. - S a fűrészgépek csikorgására és felpörgésére figyelt; a hegy egy mérföldnyire volt.

- Kérlek szépen, maradj még egy percet. Ne csak azért gyere, hogy játsszál velem.

- Most nem tudunk szeretkezni. Nem játszom. Csak azért jöttem, hogy lássalak és elmondjam, hogy hiányoztál a hétvégén. Nem ugyanarra a partira voltunk hivatalosak. Gallagherék hívtak meg bennünket Ongékkal. Rémes volt.

- Emlegettünk benneteket Guerinéknél szombat este. Majd elepedtem utánad. - Az asszony fölült és elkezdte kigombolni a férfi ingét. Az alsó ajka behajlott a nyelve alá, Angela ugyanígy tartotta a száját, amikor a síruhákat javította. Minden nő olyan ünnepélyes apró feladatai elvégzésében! Meghatottság hullámozott át rajta, hirtelen úgy látta az egész világot, hogy az a fizikai dolgokkal kapcsolatos női mosolytalanságon siklik előre - kigombolás, vasalás, napozás, főzés, szeretkezés. A világ, melyet ezek a feladatok varrnak össze. Hagyta, hogy a nő matasson rajta, és megcsókolta az áttetsző pihét az arcán, amely csak a napfényben látható, a füle előtt. Még itt is megtalálta a helyét egy szeplő. Georgene kitárta a férfi ingét és megpróbálta hátratulni a ruhát a vállairól, s az erőlködés közben szerényen duzzadt melltartója és a lágy simaság a szerencsecsont felett a férfihoz nyomódott. Nyakának íve szelídséget sugárzott. Piet lehántotta magáról az inget és a trikót: súlytalanul, mint a vízipókok az alumíniumfóliáról visszaverődő porszemcsék korcsolyáztak mellkasának fehér bőrén és borostyán szőrzetén.

Piet magához vonta Georgene-t, vállának bíborszínű árnyékába. A nő húsa lágy volt így, fehérneműben, de volt benne valami fiús csontosság, egészen más, mint Angela megfoghatatlan bősége. Érintsd meg Angelát, s már el is tűnt. Érintsd meg Georgene-t, ő ott van. Emiatt az egyszerűség miatt Piet időnként vérfertőzőnek érezte a szerelmüket, olyan kapcsolatnak, amely túl közvetlen. Az asszony elnéző magatartása felnagyította, legalábbis Piet így érezte, ami már amúgy is gyenge és túlhajtott volt benne. Minden szerelem árulás, amennyiben hízeleg az életnek. A szerelem nélkül élő ember a legjobban felfegyverzett. Féltekeny Isten. Georgene nagyra nyitotta a száját és behúzta a férfi nyelvét a formátlan nedves üregbe; az izgatott rebegés önfeledt ölelésbe olvadt; Piet úgy érezte, elvész, és rémülten visszahúzódott. Az asszony ajka elmosódott és tépettnek látszott. Szemének zöldjét elmélyítette a férfi árnyéka. Piet azt kérdezte: - És mit mondtak?

Georgene elnézett a férfi mögé, közben tapogatózott. - Whitmanék nem tudták eldönteni - egyébként az asszony gyereket vár - Whitmanék nem tudták eldönteni, hogy te légy-e az építkezési vállalkozó a házuk rendbehozatalához. Frank azt mondta, szörnyű vagy, Roger azt mondta, hogy csodálatos.

- Appleby leszólt volna? A rohadék, mi rosszat tettem én neki? Soha nem feküdtem le Janettel.

- Az is lehet, hogy Smitty volt, már elfelejtettem. Csak egy megjegyzés volt, valójában csak egy tréfa.

Ügyelt rá, hogy az arca nyugalomban legyen, az állat megmerevítette, szájának szegletét lefelé görbítve, kiszámított szomorúsággal. A vörösfenyő ágainak árnyéka átcsozogott felettük. Piet rájött, hogy Georgene férje volt az, és témát váltott. - Az a magas, hűvös rózsaszín arcú szőke nő terhes volna?

- Beának mondta el a konyhában. Meg kell mondjam, elég durvának tűnt. Freddy körüludvarolta, mint egy kiskutya, ő meg szinte megdermedt a leves közben. Délről származik. Nem attól szoktak félni azok a nők, hogy megerőszakolják őket?

A múlt vasárnap megfigyeltem, ahogy elhajtott a templomtól. Égett a gumi. Valami fő abban a nőben.

- Úgy hívják azt a valamit, hogy magzat. - Az álla megkeményedett, meggyűrődött. Hozzátette: - Nem hinném, hogy házaspárként valami pompásan élnének. Freddy nek az a véleménye, a pasas maga az unalom.

Én pont szemben ültem a nővel, és meg kell mondanom, a nagy barna szemei egy pillanatra sem álltak meg. Semmi sem kerülte el a figyelmét. Sértő volt. Freddy a szokásos formáját adta és láttam a nőn, hogy azon töpreng, hova tegyen engem.

- Senki sem tudja közülnk, hova tegyen téged. Sértődést színlelve, bár valóban sértődött a Mrs. Whitman iránt tanúsított érdeklődése miatt érezte, hogy Georgene kivonja magát karja öleléséből és ismét kinyújtózik a takarón. Most a napnak adja oda magát: kurva. A fényvisszaverő fólia parabolikus formákkal és ködfoltokkal és kilövellésekkel díszítette az arcát: napenergia. Piet féltékenységeben gyorsan lecibálta magáról a cipőjét, a zokniját és a nadrágját, csak az alsónadrágot hagyta magán, Paisley gyártmány. A lelke mélyén egy dendi lakozott. Lefeküdt az asszony mellé és amikor az felé fordult, átkarolta és kikapcsolta a melltartóját, és magyarázólag azt mondta: - Ikrek - arra célzott, hogy legyenek egyformán öltözve, csak alsóneműben.

Georgene melle kisebb volt, mint Angeláé, és besüllyedt haloványabb mellbimbói ha fedetlenül maradtak úgy tűnt, mintha védelemért kiáltanának. A férfi saját mellkasával takarta be és együtt feküdtek a suttogó fák alatt, Jancsi és Juliska, elárvultan. A vörösfenyőkről lehulló tűlevelek sávokban és tócsákban gyűltek a kátránypapíron és rozsdás okker hordalékot képeztek a fa mellvéd és az üveg toloajtók rovátkáit alumínium aljazata mentén. Piet az asszony hátának folyamatos görbületét simogatta, hüvelykujjával végigtapogatva a nyakszirt csontjaitól a furcsán kiálló farcsontig. Georgene-nak szép kis farokkezdeménye volt. Csontosabb volt, mint Angela. A jelenléte, ahogyan a testéhez nyomult, olyan természetesnek, olyan testvérinek tűnt Piet számára, hogy nem volt erekciója, míg ha Angela lába csak az övét érintette, már elég volt. Azon gondolkozott, félig összetörten a kiterjedt égbolt és a fák csúcsa és a madárdal alatt, melyiket is szereti igazán.

A viszonyuk előtt figyelemre sem méltatta Georgene-t. Eltakarta a szeme elől a megvetés, amit az asszony férje iránt táplált. Ő és Angela azonnal ellenszenvesnek találták Freddy Thorne-t, bár a Tarboxban töltött első évük alatt a Thorne házaspár meglehetősen kereste a barátságukat. Hanemáék ezzel szemben olyan durvák voltak velük, hogy számos meghívást utasítottak vissza mentegetőzés vagy akár válaszadozás nélkül. Nem érezték úgy akkoriban, hogy barátokra volna szükségük. Piet, akkor még nem lévén tudatában, hogy boldogtalan Angelával, homályosan

álmodozott ugyan más nőkkel való szeretkezésekről, Janettel, vagy a fenséges, cigányos hajú Terry Gallagherrel, ahogy az ember fantáziál, hogy könnyebben jöjjön szemére az álom. De a két évvel ezelőtti nyáron Ongék egy tenispályát építettek, és ettől fogva gyakrabban találkoztak Georgene-nal; és amikor tavaly nyáron Piet álmai akarata ellenére valósággá kezdték magukat váltani, és önmaga számára is észrevétlenül elfordult Angelától, Georgene volt az, egy pillanatnyi érintéssel egy partin, a tenispályához és vissza megtett és látszólag nem kitérvelt közös autókázás alkalmával, aki kísérletet tett a válaszadásra, aki ott volt. Azt mondta, évek óta csak rá várt.

- És még mi? - kérdezte.

- Hogyhogy még mi? - Arcának napsütötte maszkja mögött érzékei a férfi kezére figyeltek.

- Mi van még veled? Hogy van Whitney náthája?

- Szegény kis Whit. Tegnap láza volt, de ma elküldtem iskolába, hátha úgy döntesz, hogy benézel.

- Nem lett volna szabad ezt tenned.

- Nem lesz semmi baja. Mindenki átesik tavasszal egy náthán.

- Kivéve téged.

Georgene megpendítette a küzdelem hangját. - Piet, hogy értetted azt egy perccel ezelőtt, amikor arról meséltem, hogy Frank megkritizált téged, és te azt mondtad, hogy pedig nem is feküdtél le Janettel?

- Úgy, hogy soha nem feküdtem le vele. Pedig évek óta akartam.

- És úgy gondolod - állítsd le a kezed egy pillanatra, most már csak csiklandozol -, ezért nem szeret téged Freddy? Hazudtam és ezt tudod jól. Freddy volt az, aki azt mondta Whitmanéknak, hogy rossz kivitelező vagy.

- Hát persze. A szemét.

- Nem kellene gyűlölnöd.

- Ez tart fiatalon.

- De te úgy gondolod, hogy tud rólunk?

Sértette az asszony kíváncsisága; azt akarta, Georgene egyáltalán ne foglalkozzon Freddyvel. Azt válaszolta: - Nem ténszerűen. De talán ozmózis útján? Bea Guerin a múltkor este utalt rá nekem, hogy mindenki tudja.

- És te bevallottad?

- Hát persze, hogy nem. Mi a baj? Tudja?

A nő arca megnyugodott. Vékony fénycsík egyensúlyozott az egyik szemhéján: meg-megrebbent; a szél egy fuvallata belekapott az

alumíniumfóliába, amitől izgatott miniatűr dörgés támadt. Georgene óvatosan válaszolt: - Freddy azt mondja nekem, biztosan van valakim, mert nem akarom őt annyira, mint régebben. Fenyegette érzi magát. És ha össze kellene állítania egy listát arról, vajon ki lehet, úgy érzem, te vezetnél. De valamilyen okból nem vonja le a végkövetkeztetést. Lehet hogy tudja, de őrizgeti későbbi felhasználásra.

Pietet ez rémülettel töltötte el, testében megváltozott az izmok tónusa. Georgene megérezte és kinyitotta a szemeit; palackzöldjüket hervadás pettyezte. Pupillái a nap ellenében olyan aprók voltak, mint a ceruza hegye.

Piet azt kérdezte tőle: - Eljött a szakítás ideje?

Bármilyen kihívásra Georgene, egy philadelphiai bankár lánya, játékosan utánozni kezdte a bevándorlók akcentusát, egy eladólány és egy vamp keveréknyelvét. - Na, ne hülyéskeggyé, szivi - mondta és erőteljesen fölfelé lökte magát, és medencéjét a férféhoz szorította, úgy, hogy az a pamut anyagon keresztül érezte az asszony fehérmeműjének selymét. Úgy tartotta a férfit, mintha rabul akarná ejteni. Georgene sima karjai erősek voltak; meg tudta verni őt teniszben, egy szett erejéig. Ki akarta birkózni magát a szorításából és a küzdelem közben kiszabadultak az asszony mellei, duzzadtan himbálóztak fölötte, aztán laposan szétterültek, amikor térdek a combon, kezek a csuklón a hátára fektette és a földhöz szögezte. Georgene csillogó teste rábámult. A győzelemtől sebzetten Piet lehajtotta a fejét és esdeklő ajkakkal szájába vett egy enyhén sós, enyhén keserű mellbimbót. Hirtelen Georgene úgy érezte, hogy körök lepik el, körök, melyeket további körökre lehet osztani. Túl a férfit fogva tartó kör alakú nedves érintő szivárványos peremén madarak csicseregtek. Az asszony puhelykönnyű keze egy másik érintőként kijelölte a helyet, ahol a férfi lényege lakozott. Ha az érintésének hinni lehetne, a heréi bársonyból volnának, fallosza színezüstből.

Udvariasan azt kérdezte Georgene-tól: - Túl sok rajtunk a ruha?

Az udvariasság valóságos volt. Házasság vagy más egyéb szerződés hiányában kifejlesztették egymás között a kölcsönös figyelmesség szabályát. Házasságtörésüket hajszálpontosan kettéosztották. Azzal, hogy szóba merte hozni a szakítást, hogy rápirított az asszonyra ezzel a lehetőséggel. Piet azt kérte Georgene-tól, hogy lépje át ezt a választóvonalat. Most az asszonyon volt a sor, hogy kérjen, és Piet-en, hogy átlépje. Georgene azt mondta: - Mi lesz azokkal a fákkal az Indián-hegyen?

- Kidőlnék azok nélkülem is - válaszolta. A nap áporodott almabor szagot égetett ki az arca mellett púposodó túlevélhalomból. A kátránypapír szikrázott. Jó minőség: ruberoid tekercselt tetőszigetelő, ásványi anyagokkal impregnált, 4 dollár 25 cent volt egy tekercs 1960-ban. Az ő munkája ez a tető. Aztán hozzátette: - Nem vagyok biztos benne, hogy menni fog neked.

- Nem vagyok annyira elesett - válaszolta Georgene, fűgén felült és térdén állva nyújtózkodva, az ég felé lobogtatta karjait. Georgene-nak, ennek a lelkiismeretes egyesületi nőtagnak és keménykezü anyának volt egy csodálatos meglepő tehetsége. Szexualitása tökéletesen keresetlen volt. A Freddyvel házasságban eltöltött első évek formáló hatása nyomán olyan nyíltsággal szeretkezett, ahogyan eszik az ember, s olyan könnyeden, ahogy fut. Belül ártatlan volt. Georgene-nak korábban soha nem volt viszonya senkivel, s bár Piet nem értette, pontosan mit lát benne az asszony, erősen kétségesnek tartotta, hogy valaha is lesz más szeretője. Georgene nem vonzódott a bűnhöz. Az elején, amikor Piet a házasságtörés mellett döntött, lelkiileg fölkészült a bűntudat szörnyű rohamaira, mint ahogy a műugró már félúton a levegőben előre elképzei a vizet érés csobbanó moráját. Ehelyett az első alkalommal - szeptember volt: almák a konyhában, a gyerekek elmentek iskolába, kivéve Judyt, aki aludt - Georgene megfogta az egyik ujját és könnyedén fölvezette őt a hálószobájába. Gyakorlott mozdulatokkal levetették a ruháikat, az asszony őt vetkőztette, ő az asszonyt. Amikor aggodalmaskodott a fogamzásgátlás miatt, Georgene nevetett. Angela még soha nem használt Enovidot? *Isten hozott*, mondta, *az antibébi tabletták paradicsomában*, és a könnyed hang mérhetetlen megkönnyebbüléssel töltötte el a férfit. Angelával a szeretkezés lassanként telítődött az ő sutaságának emlékeivel, és azzal, ahogyan Angela képtelen volt eltűnni a sutaságot, a tapintatra való igénnyel és Angela ingerültségével, amit a tapintatban rejlő esedezés váltott ki, az asszony egyforma megvetésével akár pizsamás udvarlással, akár meztelen szenvedéllyel közeledett hozzá, az ő kiszolgáltatott áttetszőségével és az asszony homályos kiábrándultságával. Georgene húsz perc alatt kivetkőztette e félreértés-rétegekből, és valami ősit mutatott meg neki. Most Georgene térdelt a nap alatt, és Piet fölemelkedett hozzá és nagy-nagy gonddal, mintha utolsó leheletfinom fogaskerekeket helyezne vissza egy órába, megcsókolta a csillogó pontot az asszony bal vállán, majd a jobbon. Mindenütt dupla volt, a száját kivéve.

Georgene megszólalt: - Elveszed előlem a napot.

- Túl korai még napozni. - Aztán udvariasan: - Nem akarnál bemenni?

A tolóajtó a napozóteraszról egy játékszobán keresztül a hatalmas hálósobába vezetett, amelyet kínai lampionok, afrikai maszkok és különböző országokból származó faragott állatszarkak díszítettek. A házuk - manzárdtetős késő viktoriánus épület, cifra eresszel és dúcokkal, kacskaringós villámháritókkal, hullámos zsindelettel, horganyzott esőcsatornákkal, és lépcsőzetesen felrakott rózsaszindellyel, berendezése vidám gátlástalanságot sugárzott - ormótlan fekete spanyol ládák, egymástól elütő nemesfa-anyaggal furnírozott magas lábú Chippendale fiókos szekrények, melyekről itt-ott már levált a berakás, jellegtelen, csövázás-modern, szuvenír-kolóniai Hitchcock székek hiányzó székláb összekötőkkel, *art nouveau* hintaszékek, japán nyomatok, hatalmas kordbársony párnák, rozettás Fülöpszigeteki gyékényszőnyegek. Törhetetlen volt az egész ház, mint egy kupleráj; kitűnő hely partik számára. Titkos reggeli látogatásai során Piet másképp is megismerte ezeket a szobákat; olyan szobák voltak, ahol gyerekek éltek, kenyérmorzsa maradt utánuk, amit akkor hullajtottak el, amikor az iskolabuszhoz rohantak, és a viccrovatnál nyitva hagyott *Globe*. Lassacskán a bútorok - az antik lámpák, a bámuló maszkok - ismerősként kezdték üdvözölni őt, a ház pillanatnyi urát. Birtokosi érzéssel szokott végigdölni a Thorne család hatalmas dupla ágyán, meztelen lábujjai nem is érintették az ágy végében levő támlát, míg Georgene bemelegítésként lezuhanyozott. Mindig kíváncsian átvizsgálta Thorne éjjeliszekrényét - Henry Miller viharvert párizsi kiadásai, a Modern Könyvtár Freud kötete, a *Virágos Miasszonyunk* és az *Egy kéjnő emlékiratainak* vadonatúj Grove kiadásai, Menningerék inspirációs pszichológiája, egy galambszürke kézikönyv a hipnózisról, a *Psychopathia Sexualis* tankönyv változata, egy Kyotóból csempészt finoman tört-színű, merevleplű album, Sappho költeményei Peter Pauper kiadásában, az Ezeregyéjszaka kétkötetes, teljes, csonkítatlan kiadása dobozban, Theodor Reik és Wilhelm Reich munkái, meg több csiricsaré puhakötésű könyv. Ezután szokott Georgene gőzölögve bejönni a fürdőszobából, bíbor törölközőturbánnal a fején.

Piet meglepődött, amikor az asszony azt mondta: - A változatosság kedvéért csináljuk most kint a szabadban.

Piet úgy érezte, most éppen büntetés alatt van. - Nem fogjuk zavarba ejteni a Jóistent?

- Nem hallottad, hogy az Isten nő? Semmi sem hozza zavarba. - Maga felé húzta a férfi alsónadrágjának gumírozását, és könnyed körkörös lazító mozdulatokkal lehúzta róla a nadrágot. A tekintete önelégültté vált. Egy átvonuló felhő elhomályosította a napot. Szemtanút sejtve és félve, Piet fölfelé pillantott és félelemmel vegyes ámulat töltötte el, mintha valami megmagyarázhatatlantól, a kékhasú felhők - egyetlen cél felé haladó hajók - flottájának zavartalan vonulásától. A kis elhomályosuló felhő indaszerű árbocai és tatja aranyosan izzott. A színek játékának ágyúsortüze, aztán tovaúszott. A nap újult erejű fénynyalábokat lövellt a repedezett áprilisi földre, az átázott őszi levelekre, a nyírfák korallszínű hajtásaira és a vadrepcére a vörösfenyők ágain, a földre hullott, száradó tülevelekre, a kátránypapírra, levetett ruháikra. Az asszony bugyiján, a két fodros kivágás között elomló mézszínű folt sejlett át. A mellei között az izzadság csillogó és sós volt. Piet átölelte, simogatta és nyalogatta a készséges csúszós csúcsokat, a kéjt a résben, a göndör loknikat. A nap és a nyál párás habot vont szeméremszőrzetére: Piet szeme előtt kismacska képe ködlött fel, amint csészealjából tejet inni tanul. Sietett, az asszony bocsánatát keresve, mert az iránta érzett szerelme az élvezés határán árnyékba borult. Szétválasztotta Georgene egyenes lábait, és magáévá tette azzal az egyszerűséggel, ami az asszonyból fakadt. Ellenálló ajkak, majd a könnyítő mélység, fokozatos siklás. Az egyre bővítőbb behatolástól lassan megriadt az asszony tekintete. Piet behunyta a szemét, mert félt, hogy a magát megadó arcot egyszerűnek fogja látni. Az ágak suttogása szűrődött le hozzájuk. Távoli fűrészek hangja sivított. Megfeszülő farát simogatta a szellő; zavarta a madarak hangja a háta mögött.

- Csodás. Milyen csodás - mondta Georgene. Piet ki merte nyitni a szemét, s látta az asszony elragadtatott, erekkel hálózott, tört-bíbor szemhéját, és a kis nyálbuborékot a szája szegletében. Szédítő veszteségérzés lett rajta úrrá. Szíve, bár lüktetett, mégis szomorúsággal telt meg. Megharapta Georgene vállát, mely sima volt, mint egy napsütötte narancs, és továbbutazott a puha parabola mentén, melynek vörös, meleg fala az asszony teste volt. Georgene félrekapta a fejét; Piet nedves tollpíhek szorítását érezte; ó, milyen jó ez a lány, hogy itt van neki, s ő akármennyit ügyetlenkedik, magától is boldogul, Georgene különös terében Piet szökellt, és újra szökellt. Az asszony azt mondta: - Ó!

Levendulaként feküdt a férfi árnyékában, szájának szegletében szeplők. Piet udvariasan megkérdezte: - Jó volt?

- Oltári vót, szívi.

- Elég gyengén muzsikáltam. Nem vagyok hozzászokva ehhez a szabadtéri élethez.

Georgene megvonta a vállát a férfi alatt. A torka és a vállai csúszósak voltak. Az építkezési por egyetlen fekete szemcséje, a férfi hajából reá hullott kátrány golyócska az arcához ragadt. - Te te voltál. Szeretlek. Szeretem, ha bennem vagy.

Piet legszívesebben sírva fakadt volna, nagy kövér könnyeket hullajtva az asszony szétlapuló melleire. - Elég nagy voltam?

Georgene nevetett, elővillantva hibátlan fogsorát. Fogorvos felesége. - Nem - mondta. - Tökmag. - Látva, a férfi képes volna mostani feszült és függő lelkiállapotában elhinni, ünnepélyesen magyarázni kezdte: - Egészen fölsértesz, tudod. Fáj utána.

- Hogy fáj? És hogy fölsértlek? Jaj, de jó. Olyan jó vagy, hogy ezt mondd most nekem. De szólnod kellene.

- Jó ügy érdekében történik. Most mássz le rólam. Menj az Indián-hegyre.

Ahogy félretéve ott feküdt Georgene mellett, gyengének és kivételezettnek érezte magát, mint egy gyerek. Furcsa késztetést érzett az ujjában, a szájában. Azt kérdezte: - Mi rosszat mondott rólam Freddy?

- Hogy drágán és lassan dolgozol.

- Hát igen. Azt hiszem, ez még igaz is lehetne.

Öltözni kezdett. A madarak csicsergése az óra ketyegésévé vált. Mint a vaj egy napsütötte ablakpárkányon, megavasodott az asszony meztelensége. Feküdt, ahogy bizonyára gyakran feküdhet, teljesen befogadva a napot. A fürdőruha nyomait nem lehetett élesen kivenni, mint Angela testén. Álla ondótól volt ragacsos. A pokróc összegyűrődött és kihúzódott a feje alól, néhány tülevél tapadt a hajához, a fekete vegyült a szürkével. Mivel ilyen fiatalon öszült, Georgene viharfrizurát vágatott a hajából.

- Szívem - mondta Piet, hogy kitöltse az öltözködését körülölelő suttogó csöndet - nem törődöm Freddyvel. Nem akarom a Whitmanék-féle munkát. Ha belevágsz ezekbe az öreg házakba, sose tudod, mit találsz ott. Gallagher úgy gondolja, túl sok időt elvesztegettünk már azzal, hogy helyrehozzuk a barátaink és barátaink barátainak a romhalmazait. Őszre három új farmházat akar az Indián-hegyen. Lassan fölnőnek a háború alatt született gyerekek. Ebben van a pénz.

- Pénz - mondta az asszony. - Kezdesz úgy beszélni, mint a többiek.
- Igaz, ami igaz - mondta Piet. - Én se maradhatok mindig szűz. Még hozzám is elérkezett a korrupció.

Felöltözve állt. Hűvös levegő simult a vállaihoz, és ő fölvette a dzsekijét. Az udvariassággal, mely csak ritkán veszett ki kettejük érintkezéséből, az asszony kikísérte az ajtóig. Piet csodálta, ugyanakkor egy kicsit meg is botránkoztatta, hogy Georgene ilyen könnyeden tud meztelenül járkálni a szobákon át, a gyerekek játékaival és a férje könyveivel között, le a lépcsőn, a tisztítószeres polc alatt, a csillogó-villogó konyhában, egészen a hátsó ajtóig. A háznak ez a fele, ahol a tűzifát tárolták és ahol egyetlen hatalmas szilfa vetett finom árnyék-fészket, valami vidékies és szelíd hangulatot árasztott, amely gyökeresen különbözött a ház többi részének barbár tömegétől. Itt nem téglával vagy kövekkel kirakott út, csupán fűvel benőtt ösvény - amely most sáros volt - vezetett a garázsépület sarkához, ahol Piet elrejtette kis teherautóját, egy poros olivazöld Chevroletét, melynek hátsó ajtajára egy kisgyerek azt írta: MOSS MEG. Georgene mezítláb volt, ezért nem lépett le a küszöbről, csak állt, egyetlen szó nélkül, mosolyogva a nyitott ajtóban; bekeretezve. Piet agyában összetett kép maradt meg: egy háziállatról, egy megbaszott asszonyról, egy csúfolódó fiúról, a búcsúról.

A rákövetkező vasárnapon, dél után, amikor Foxy éppen hazatért a templomból, és egy sóhajrással ledobta fátylas kalapját a lehajtható lapú asztalra, melyen a telefon állt, az pimaszul csöngeni kezdett. Ismerte a hangot: Piet Hanema.

Egész héten nem volt rá képes, hogy Ken szótlan ellenállásával dacolva fölhívja az építési vállalkozót, s most szinte büntudatosan remegett a keze. Töltött magának egy pohár száraz vermutot. Az igazat megvallva, a templomba járás most, hogy az idő kezdett jóra fordulni, egyre nagyobb áldozat lett. Hőségtől duzzadó magnóliabimbók hajoltak be a megdöntött szellőző ablaktáblán, melyet a megemlékező festett üveglakok között nyitottak, madarak csiviteltek a kis késő Viktoriánus temetőben a templom és a folyó között, a szertartás hosszúra nyúlt, a padosorok nyugtalanul nyikorogtak.

Ken a telefonálás befejeztével megjelent és azt mondta: - Meghívott kosárlabdázni magukhoz, ma két órákor.

A kosárlabda volt az egyetlen sport, ami érdekelte Kent; játszott az

Exeter színeiben és a Harvardon, kollégiuma csapatában, amit szinte gyónásként vallott be Foxynak, oly mértékben divatjamúlt dolog volt. Foxy azt válaszolta: - Milyen érdekes.

- Mint kiderült, van egy kosárpalánk a házukhoz tartozó kocsiszín egyik falán, egy kis leaszfaltozott pályával. Azt mondja, a sí- és a teniszidény között néhányan szeretnek itt játszani. Hatodiknak hívtak, hogy mindkét oldalon hárman-hárman legyenek.

- Igent mondtál?

- Azt hittem sétálni akarsz a tengerparton.

- Azt bármikor megtehetjük. Vagy egyedül is sétálhatok.

- Ne játszd a mártírt. Mi az, száraz vermut?

- Igen. Guerinéknél kaptam rá.

- És ne felejtsd el, hogy Ned és Gretchen jön hozzánk ma este.

- Ők úgysem érnek ide nyolc előtt. Tudod, milyen udvariatlanok ezek a cambridge-iek. Hívd vissza és mondd meg neki, hogyott leszel. Jót fog tenni.

Ken bevallotta: - Abban maradtunk, talán beugrom. Foxy fölnevetett, élvezte, hogy kicsit becsapták. - Ha igent mondtál, akkor miért lapítasz?

- Nem lenne szabad egész délutánra egyedül hagynom téged. Mert terhes vagy, szólt a hallgatólágos következtetés. A férfi elnyomó gondoskodását árulásnak érezte. Túl sokáig voltak gyerektelenek; Ken félt a változástól, s nagy ügyet csinált az egészből. Foxy könnyednek és vidámnak mutatta magát. - Nem jöhetnék el én is, csak nézőnek? Azt hittem, ez a feleségek városa.

Foxy volt az egyetlen feleség, aki eljött a kosárlabdázásra. Angela Hanema kijött a házból, hogy szórakoztassa. Az idő kellemes volt a kinttartózkodáshoz; semmit sem talált a másik asszony viselkedésében, ami mentegetőzésre készítette volna. Ketten együtt odavittek egy padot a kocsiszín mellől a kavicsos kocsifeljáróra, ahonnan egyszerre tudták figyelni a férfiakat játék közben, és rajta tudták tartani a szemüket a számos gyereken, akik kergetőztek és bujócskáztak a nagy négyszögletű udvaron és azon túl, a virágba boruló fák csipkeszerű oltalmában.

Foxy azt kérdezte: - Kiknek a gyerekei ezek?

- Kettő a mienk, két lány. Az egyik az aki ott áll a pocsolya mellett és az ujját szopja. Ő Nancy.

- Az ujjszopás rossz dolog? - Talán naiv volt a kérdés, egy másik anya

nem tette volna fel, de Foxy kíváncsi volt, és úgy érezte, aligha tudja kellemetlen helyzetbe hozni magát Angelával szemben, aki olyan kedvesen méltóságteljesnek, higgadtan humorosnak tűnt.

- Nem esztétikus - válaszolta. - Csecsemőkorában nem csinálta, csak tavaly télen szokott rá. Nagyon izgatja a halál. Nem tudom, honnan szedi az egészset. Piet ragaszkodik *hozzá*, hogy vasárnapi iskolába járjanak, esetleg ott hozták szóba.

- Valószínűleg kötelességüknek érzik, hogy beszéljenek róla.

- Én is azt hiszem. A többi gyerek, akiket látsz - azok a vidám hangosak a szomszédaink gyerekei, akik a tejjgazdaságot vezetik, a maradék a büszke atyákkal érkezett.

- Nem ismerem az összes büszke atyát. Látom Haroldot - miért hívja mindenki *kicsi*-Smith-nek?

- Ez azok közé a tréfálkozások közé tartozik, amiktől senki sem tudja, hogyan szabaduljon meg. Régebben éltek a városban más Smith-ek is, de már régesrég elköltöztek.

- Az a nagydarab, tekintélyt parancsoló meg a mi ingatlanügynökünk.

- Matt Gallagher. A férjem üzlettársa. A vöröshajú rámenős a férjem.

Foxy arra gondolt, milyen mulatságos, hogy az. Aztán azt mondta: - Ott volt azon a partin, amit Applebyék rendeztek nekünk.

- Mindannyian ott voltunk. Az a szakállas vigyorgó Ben Saltz. S-a-l-t-z. Azt hiszem, valami hosszabb név lerövidítése lehet.

- Egészen sátáninak néz ki - mondta Foxy.

- Nekem nem. Azt hiszem, élvhajász hatást akar kelteni, de az eredmény az, hogy vadnak néz ki. Valójában himlőhelyeket akar vele eltakarni; amikor a városba költöztünk, bozontosabb szakálla volt, de most szögletesre vágja. Félrevezető, mert borzalmasan kedves, feleségimádó ember. Irene a lelke a Ligának, meg az igazságos lakásviszonyokat szövetségnek, és egyáltalán, minden jó kezdeményezésnek a városban. Ben az egyik nagyüzemben dolgozik a 128-as út mentén, tudod, amik úgy néznek ki mintha fagylaltgyárak lennének.

- Azt hittem, valami kínai ember dolgozik ott.

- Koreai. Az John Ong. Ő most nincs itt. Ő csak sakkozni tud, és nagyon gyengén teniszezni. Bár sakkban elég jó, azt mesélte nekem Freddy Thorne. Magfizikus és az MIT-ben dolgozik. Valójában, azt hiszem, az MIT *alatt* dolgozik, egy hatalmas föld alatti műhelyben, ahová csak külön engedéllyel lehet bemenni. Foxy azt kérdezte: - Cyclotronnal?

- El is felejtettem, a te férjed is természettudós. Fogalmam sincs. Sem ő, sem Ben nem beszélhetnek a munkájukról, mert az egész titkos. Mindenki szörnyen kirekesztettnek érzi magát. Azt hiszem, egy pirinyó kapcsoló abban a valamiben, ami elkerülte a holdat, Ben ötlete volt. Miniaturizálással foglalkozik. Egyszer mutatott nekünk néhány rádiót, amik körömnnyi nagyságúak voltak.

- A partin megpróbáltam beszélgetni Onggal? - Olyan furcsa neveitek vannak.

- Hát nem minden név furcsa, amíg hozzá nem szokik az ember?

- Mindenesetre én megpróbáltam beszélgetni vele és egyetlen szavát sem értettem.

- Tudom. A mássalhangzók kicsit másképp hangoznak, mint amit várna az ember. Ong hadizsákmanya a koreai háborúból; nem tudom elhinni, hogy megszökött volna, nem olyanok a megnyilvánulásai. Nagyon buktak rá azt hiszem; egy darabig a Johns Hopkinson tanított és Bernadette-tel Baltimore-ban ismerkedett meg. Ha valaha is hidrogénbombát dobna le Tarboxra, az csakis miatta lesz. Egyébként igazad van. Nincsen benne semmi szexi.

A hangjában mintha a szex iránti enyhe megvetés keveredett volna annak higgadt felismerésével, hogy mások esetleg választhatják ezt vezérlő csillaguknak. A másik asszony ajkát tanulmányozva, amely sápadt volt a napfényben és egy mosolykezdeményt fontolgatott. Foxy úgy érezte, mintha ő, Foxy, valami fényűző távoli birodalomra nézne föl, ahol a megfigyelések és benyomások biccentve úsztak el egymás mellett, mint a fel s alá sétálgató arisztokraták. Rendszerint minden házasság egy arisztokratából és egy parasztból áll. Egy tanárból s egy diákból. Foxy, bár legalább egy hüvelykkel magasabb volt, Angela alatt érezte magát mint egy tanuló, egyszerre védelem és kihívás alatt. Amikor ráébredt hogy elpirult, sietősen azt kérdezte: - Ki az a gyorsmozgású azokkal a kísérteties szemekkel?

- Tényleg kísértetiesek. Mindig úgy gondoltam acélosak, de tévedtem. A neve Eddie Constantine. Repülőpilóta. Csak körülbelül egy évvel ezelőtt költöztek ide, egy lehangoló nagy házba a park szélén. A magas kamasz fiú, aki úgy néz ki, mint a belvedere-i Apolló, az egyik szomszéd fia, akit arra az esetre hozott magával, ha nem lenne ki a hat játékos. Piet nem tudta, eljön-e a férjed.

- Ó, szóval Ken felborította az egyensúlyt?

- Szó sincs róla, nagyon örülnek hogy van egy újabb játékos. A kosárlabda nem túlságosan népszerű, és nőkkel nem nagyon lehet csinálni. De ő nagyon jól játszik.

Foxy arra nézett. A szomszéd fiú zavartságában is kecsesen ácsorgott a pálya szélén, mialatt a hat felnőtt férfi lihegett, zihált és cselezett. Ügyetlennek tűntek összezsúfolva a kis aszfaltpályán, melynek széleit tornacipős lábak dagasztotta sártenger övezte. Ken és Gallagher volt a legmagasabb, Foxy nézte, ahogy Ken, akinek mozgásában volt valami kecses gazdaságosság - melynek megnyilvánulásait Foxy évek óta nem látta - a homloka magasságába emeli a labdát és eldobja. A labda megpördült a kosár peremén, majd leröpült anélkül, hogy beleesett volna a hálóba. Foxy örült ennek: miért? Ken olyan magabiztosnak látszott, egész széptartású teste azt a magabiztosságot sugározta, hogy bele fog találni. Constantine kapta el a lepattanó labdát és alacsonyan vezette, kitartott könyökével védve. Foxy úgy érezte, a férfi biztosan városban nőtt fel. Szemeinek kísérteties áttetszősége olyan fotópapírra emlékeztetett, amelyik hol ezüstös, hol fekete, hol tiszta, attól függően, mibe mártották. Kicsi-Smith éles arcvonásai kivörösödtek és lábát állandóan a földhöz csapkodta, mintha csak zavart akart volna kelteni. Egyetlen ösztönös mozdulata sem volt, és Foxy azon tűnődött, vajon miért játszik egyáltalán. Saltz, akit kész volt imádni, óvatosan mozgott a széleken, lehajolt és mosolygott, mintha azt akarná beismerni, gyerekes játékban vesz részt. Az ülepe széles volt, és tornacipő helyett fekete fűzős lábbelit viselt, olyat, amilyen a papok reverendája alól szokott kikandikálni. Miközben Foxy figyelte a játékot, Hanema hirtelen indulattal elszedte a labdát Constantine-től, szembeszállva annak könyökével, elcsörtetett Ken mellett, nyilvánvalóan szabálytalan módon, ide ugrott, oda ugrott, majd kosárra dobott. Amikor a labda bement, tréfásan ráugrott Gallagher hátára. A tagbaszakadt ír, akinek állkapcsa olyan széles volt, hogy szinte ötszögletűvé tette az arcát, üzlettársával a hátán maflán körbeügette a pályát.

- Lépéshiba volt! - tiltakozott Saltz.

- És lefaultoltad az új fiút - mondta Constantine. - Gátlástalan szarházi vagy.

A hangjuk kamaszosan sipított. - Oké, anyámasszony katonái, akkor kiszállok - mondta Hanema, és intett a várakozó fiúnak, álljon be helyére. - Hívjam föl Thorne-t, jöjjön át, és akkor mind a két oldalon négyen leszünk?

Senki sem válaszolt; a játék újra megindult. Hanema pulóvert terített a nyakára, odament a meccset figyelő két nőhöz és mögéjük állt. Foxy nem tudta szemügre venni az arcát, a köralakú bíborszínű árnyékot a nap ellenében. Férfias szag, izzadság áradt belőle. Reszelős udvarias hangján azt kérdezte a feleségétől: - Én hívjam föl Thorne-t vagy inkább te akarod? A te barátod.

Angela azt válaszolta: - Gorombaság ilyen későn hívni, azt gondolhatja, miért nem hívtatok előbb. - Az asszony hangja, ahogy fölfelé beszélt a férfihoz, erőtlennek, ijedtnak tűnt fel Foxy előtt.

A férfi azt válaszolta: - Thorne-nal lehetetlen gorombának lenni. Ha a gorombaság zavarná, már régen elment volna a városból. Különben is, mindenki tudja, vasárnaponként öt-mar-tinis ebédet eszik és nem is lett volna képes előbb jönni.

- Akkor hívd föl! - mondta Angela. - És üdvözzöld Foxyt.

- Bocsánatot kérek. Hogy van, Mrs. Whitman?

- Köszönöm, jól, Mr. Hanema. - Eltökélte magában, ő nem lesz ijedt, és érezte, nem is az.

A nap szivárványos izzással övezte a férfi koponyáját. Szálfaegyenes árnyékként magasodott Foxy előtt, hőt bocsátott ki magából, de a hangja megváltozott, megfékezte valami, amit az asszony hangjában hallott. - Rendkívül kedves - mondta, - rendkívül kedves öntől, hogy eljött nézőközönségnek. Szükségünk van közönségre. - És az energia hirtelen kirobbanását, azt, ahogy meglökte Kent, ahogy fölugrott Gallagher hátára, visszamenőleg megvilágította a tény: Foxy nézte őt. Azért csinálta mindezt, hogy az asszony lássa.

- Maguk mindannyian nagyon energikusak - mondta Foxy. - Nagy hatást tett rám.

A férfi azt kérdezte: - Nem akar játszani?

- Azt hiszem, nem - válaszolta, és azon tűnődött, vajon tudja-e a férfi, hogy ő terhes. Eszébe jutott ahogyan benézett a szoknyája alá, és arra gondolt, hogy tudja. Az a fajta, aki azon van, hogy megtudja.

- Ebben az esetben jobban teszem, ha fölhívom Thorne-t, - mondta és bement a házba.

Angela miután visszanyerte szokásos keresetlen modorát, azt mondta Foxynak: - Néha a nők is játszanak. Janet és Georgene voltaképpen nem is csinálják rosszul. Legalábbis nekem úgy tűnnek, mint akik tudják, mit csinálnak.

Foxy azt felelte: - A gyephoki az egyetlen játék, amiben valaha is részt vettem.

- Milyen poszton játszottál? Én hátvéd voltam.

- Te is játszottál? Én jobb belső voltam általában. Néha szélső.

- Nagyszerű játék - mondta Angela. - Ez volt az egyedüli alkalom az életemben, amikor élveztem, hogy erőszakos és rámenős legyek. A férfiak minden bizonnyal állandóan így éreznek. - Sodrása és hitele volt annak, amit Angela mondott a maga lebegő módján, valami, ami arra készítette Foxyt, hogy egyetértsen, buzgón bólogasson. Sápadt arcukat a sápadt fény felé tartva beszélgettek ezek ketten, a hokiról ("Amit szerettem, amikor hátvéd voltam", mondta Angela, "hogyan az ember egyszerre támadott és védekezett, és mégsem hibáztathatott senki semmiért."); a sportról általában ("Olyan jó", mondta Foxy, "Kent látni, amint bármit is játszik. Azt hiszem, ha az ember állandóan diákok között van, az szükségtelenül öreggá teszi. Én például, Cambridge-ben vénségesnek éreztem magam."); Ken hivatásáról ("Mostanában már sohasem mesél a munkájáról", mondta Foxy. "Régebben a tengeri csillagokkal foglalkozott és az egész érdekes volt, egyik nyáron elutaztunk Woods Hole-ba; de most főleg a klorofillal kapcsolatos dolgok érdeklik, és a más szakterületeken végbement áttörések, a DNA meg a többi ilyesmi"); Piet házáról ("Ő azért szereti", mondta Angela, "mert minden szögletes benne. Én imádtam azt a házat, amiben most ti laktok. Annyi mindent lehetett volna benne csinálni, és ahogyan a lépvidék fölött lebeg! Piet nagyon aggódott a moszkító miatt. Itt meg itt van az a szörnyű sok bögöly a tejgazdaság miatt. Piet a szárazföld belsejéből való, tudod. Azt hiszem, a tenger félelemmel tölti el. Szeret korcsolyázni, de nem túlságosan jó úszó. Úgy gondolja, a tenger pusztító. Azt hiszem, én azt szeretem, ha a dolgok egy kicsit formátlanok. Piet azt szereti, ha be vannak fejezve."); és a gyerekekről, akik időnként előbukkantak a fák közül, és odahoztak nekik egy-egy sebet, panaszt vagy ajándékot:

- Nahát, Franklin, köszönöm szépen. Mit gondolsz, mi lehet ez?

- Tollgombóc - válaszolta a fiú. - Bagoly vagy sólyom öklendezte fel. A fiú nyolc- vagy kilencéves volt, értelmes, csak lassan kialakuló típus. A tollgombóc ott feküdt Angela tenyerében, kisebb volt, mint egy golfabda, takaros száraz gömböc, amelyből láthatóan apró görbe csontok álltak ki.

- A maga nemében csodálatos, - mondta Angela. - Mit szeretnél, mit csinálnak vele?

- Tessék megőrizni nekem, amíg haza nem visznek. És ne tessék odaadni Ruthie-nak. Azt mondja az övé, mert ez az ő erdője, de én gyűjteményt akarok csinálni és én láttam meg elsőnek, akkor is, ha ő vette föl. - A hosszú szónoklat végére a gyerek majdnem sírva fakadt.

Angela azt mondta: - Frankie, menj, és hívd ide hozzám Ruth-t. A fiú hunyorgott, aztán megfordult és elrohant.

Foxy azt mondta: - Nem Frankie Appleby volt ez? De maga Frank nincs itt.

- Harold hozta el magával. Az ő Jonathanjuk barátja.

- Azt hittem, a Smith fiú több évvel idősebb.

- Ez így van, de a gyerekek természetesen össze vannak terelve.

- Természetesen?

Három gyerek tért vissza az erdőből - négy, beleszámítva a kis Nancy Hanemát is, aki lemaradt a pocsolyánál, hüvelykje a szájában, ujjait legyezőszerűen tartotta, mintha eltakarná arcát Foxy tekintete elől.

Ruth masszív, magas, kerekkepű kislány volt. A teste rángatózott és toporzékolt a méltatlankodó energiáktól. - Mama, Frankie azt mondja, ő látta meg először, pedig nem is látta egyáltalán, amíg én föl nem vettem. És aztán meg azt mondta, hogy az övé, mert ő látta meg először.

A magasabbik fiú, okos, hunyorgó arckifejezéssel közbeszólt: - Ez az igazság, Mrs. Hanema. A jó öreg Franklin Fink kaparint meg mindent.

A fiatal Appleby, minden bevezetés nélkül könnyekben tört ki. - Én nem is - mondta, és mondott volna még többet is, de a torka teljesen összeszorult.

- Brühühü, Finkie - mondta a Smith fiú.

- Mama, - kiabált Ruth, és toppantott a lábával a kavicsra, hogy újból megszerezze Angela figyelmét. - Tavalý nyáron is találtunk egy madárfészkét és Frankie azt mondta, hogy az övé mert belerakja a gyűjteményébe, és kiszedte a kezemből és az egész szétesett, és semmi se maradt belőle, és csakis miatta történt! — Olyan hevesen méltatlankodott, hogy egyenes haja legyezőként terült szét a levegőben.

A fiatalabb fiú torkából nyüszítés szakadt fel, és köröző öklökkel támadott a barátjára. Jonathan nevetett; a karja kinyúlt és könnyed pofonnal félretolta az örjöngő vörös arcot: megvetéssel lökött is egyet rajta. Angela fölkelt és szétválasztotta őket, és Foxy arra gondolt, milyen kecsesnek és ugyanakkor masszívnak tűnt. Elképzelte őt gyephoki játékosnak, ahogy elgondolkozon és mégis áthatolhatatlanul áll egy fölfestett mező közepén,

kék tornadresszben. Ahogy megfordult, felfedezhető volt a testében valami jele annak a folyamatnak, amely az emberből középkorú nőt csinál, sűrűvé teszi a törzset és elvékonyítja a lábat, mintha ki akarná egyensúlyozni az arányokat.

- Ide figyelj, Jonathan - mondta Angela, miközben fogta mindkét fiú kezét -, Frankie szeretne egy gyűjteményt csinálni. Te is akarsz egy gyűjteményt?

- Szarok rá, hogy mit okád ki valami vén madár. Ruthi az, akitől ellopta.

- Ruthie mindig itt van, és én tudom, talál másikat az erdőben. Azt szeretném, ha mindannyian segítenének neki. Minden éjjel bagolyhuhogás hallatszik az erdőből, és ha megtaláljátok a fáját, lefogadom, még sok-sok tollgombócot fogtok találni. Te is segíts, Nancy.

A kisgyerek közelebb merészkedett. - Egér meghalt - mondta, de nem vette ki hüvelykujját a szájából.

- Igen - mondta Ruth hirtelen megpördülve, hogy a haja fölemelkedett, mint két szárny -, és ha nem vigyázol, akkor ez a hatalmas bagoly majd jön és megesz téged, és a hüvelykujjad ki fog lógni a hatalmas tollgombócból, aminek szeme is lesz!

- Ruth! - kiáltott rá Angela, de már túl későn. Ruth visszaszaladt az erdőbe, hosszú lábait ide-oda dobálta repdeső szoknyája alatt. A fiúk, a közös céltól egybeforrvá követték, Nancy odabújt az anyja ölébe, aki szórakozottan simogatta. - Ez az - mondta Angela Foxynak -, ami még mind rád vár.

A terhessége ezek szerint köztudott dolog volt. Rájött, hogy nem bánja. Azt mondta: - Örülni fogok, amikor már ott tartunk. Most az idő felében szörnyen érzem magam, a maradék időben meg használhatatlannak.

- Később - mondta Angela - nagyon jó lesz. Az ember olyan jól érzi magát a világban. Aztán megérkezik ez a kis csomag, és tökéletesen tőled függ, hihetetlenül világos, hogy mire van égető szüksége, és te ki tudod elégíteni ezeket az igényeket. Mindened megvan, amit ő akar. Én nagyon szerettem, amikor csecsemőim voltak. Csakhogy utána föl kell nevelni őket. - Az ölében félig fekvő gyerek szemei tágra nyíltan figyeltek. Ajkai a hüvelykujja körül titkos, nedves hangot adtak ki.

- Nagyon jól bánsz a gyerekekkel - mondta Foxy Angelának.

- Szeretek tanítani - mondta Angela. - Könnyebb, mint tanulni.

Kavicsok ropogása kísérté a sárga, lenyitható tetejű sportkocsi érkezését, ahogy ráhajtott a följáróra és alig egy méterre a padjuktól

megállt. Thorne ült a volánnál; rózsaszín feje úgy kandikált ki a fém házból, mint egy puhatestű húsa. A hátsó ülések előtt állt egy beteges kinézetű fiúcska, aki rá hasonlított, és egy nála fiatalabb kislány, hatéves forma, akinek zöld szemei kicsit dülledtek voltak. Foxy megütközött azon a buzgóságon, amivel Angela föl pattant, hogy üdvözlje őket. Egy közösen eltöltött óra után, ami alatt osztottak egy padon és a napon, már féltékeny volt rá. Angela bemutatta a gyerekeket: - Whitney és Martha Thorne, köszönjetelek szépen Mrs. Whitmannek.

- Én ismerem magát! - mondta a fiú Foxynak. - Maguk költöztek az alattunk levő utcába, a kísértetkastélyba. - Az arca sápadt volt, az orrlyukai és füle gyulladtnak látszottak. Valószínűleg láza is volt. A húga határozottan kövér volt. Foxy azon vette észre magát, hogy meghatódott ezeken a gyerekeken, és amikor tekintetét az apjukra emelte, tőle is.

- Kísértetkastély volna? - kérdezte.

- Csak azt akarta mondani - avatkozott közbe Angela - hogy olyan sokáig üresen állt. A gyerekek szokták látni a tengerpartról.

- Minden redőny leeresztve - mondta Whitney -, és közben füst jön a kéményből.

- A gyerek hallucinál - mondta az apja. - Meskált rágcсал reggelire.

Whitney védekezett. - Iggy Kappiotis mondta, hogy ő és még néhány srác egyszer föllopóztak a verandára, és hangokat hallottak bentről.

- Csak valami ártatlan kamaszok keféltek ott - mondta Freddy Thorne, és belehunyorogott a fakó tavaszi napba. Nappali fényben testének amorf puhasága kevésbé volt fenyegető, mint inkább szánalomra méltó. Kibolyhosodott, bordó sportinget viselt zöld selyemsállal és magas szárú kirándulócsizmát, amelyet a gyenge bokájú gyerekek szoktak hordani.

- Nahát, a nagy Freddy! - kiáltott Harold kicsi-Smith a kosárlabdapályáról. A dobogás és pufogás egy pillanatra abbamaradt.

- Bob Cousy személyesen! - kiáltotta be Hanema a tornácra.

- Engem inkább Goose Tatumra emlékeztet - mondta Gallagher. - Meg lehet ismerni a szemik fehérgyírú.

- Miféle fehérjéről? - kérdezte Hanema. Odasietett hozzájuk és megragadva Thorne könyökét kihirdette: - Ez az ember élő gin. Az nem szabályos tornacipő - tiltakozott Ben Saltz.

- Frankenstein-cipő - mondta Eddie Constantino. Játékosan megmerevedett és imbolyogva tette meg a pár lépést, amely ahhoz kellett, hogy nekiütközzön Thorne mellkasának. Megszagolta Thorne leheletét,

megragadta a saját torkát, és felvisított: - Áááááh! A gőzők! A gőzők!

Thorne mosolygott és megtörölte a száját. - Én majd csak nézlek benneteket - mondta. Nincs is rám szükség, vagytok elegen. Miért hívtatok egyáltalán?

- Dehogyan nincs szükség rád - erősködött Hanema, és ismét a férfi könyökét szorongatta és ujjongani látszott annak viszonylagos alacsony testalkatán. - Négy-négy, mindkét oldalon. Te fogsz engem. Matt-tel, Eddivel és Bennel játszol.

- Micsoda kutyaütő banda - mondta Constantine.

- Hány pont előnyt adsz nekünk? - kérdezte Gallagher.

- Egyet se - válaszolta Hanema. - Freddy jól fog játszani. A csapat erőssége. Teljesen laza. Dobj egyet, csak úgy gyakorlásképpen, Freddy. - Odavágta a labdát az aszfalthoz és az visszapattant Freddy gyomrába. - Látjátok, milyen laza?

Abból, amilyen merev ujjakkal fogta meg Freddy a labdát Foxy látta, semmi köze a sporthoz; úgy kacázott, olyan lúdtalpas volt, hogy az asszony inkább elfordította a tekintetét a látványtól.

Mellette Angela megszólalt: - Azt hiszem, néhány fiatal pár törhetett be a házba. Nagyon kevés az olyan hely, ahová mehetnének.

- Milyen emberek voltak az előző tulajdonosok?

- Robinsonok. Jóformán alig ismertük őket. Csak nyaranta és hétvégeken használták a házat. Középkorú pár, egy rakás gyerekkel, aztán váratlanul elválnak. Az asszonyt régebben szoktam látni a belvárosban, kétsősöves látszóval a nyakában. Kimondottan csinos asszony volt, kontyot és tweedkosztümöt viselt. A férfi csúnya kis ember volt, hatalmas hanggal, és állandóan azzal fenyegetőzött, hogy pereli a várost, ha kiszélesítik a tengerparthoz vezető utat. De Bernadette Ong, aki ismerte őket, azt állítja, hogy a férfi akarta a válást. Az köztudomású volt, a férfi csellózott, az asszony meg hegedült, és összekerültek egy vonósnégyesben valami Duxbury-ből való emberekkel. Soha semmit nem csináltak a házban.

Foxy száján kiszaladt a kérdés: - Hajlandó lenne a férjed megnézni a házat? És valami árbecslést adni nekünk, vagy valami ötletet, mert egyelőre fogalmunk sincs, hol kezdjük.

Angela elnézett az erdő felé, lineáris labirintus, amelyben gyermektetek rejtőzködtek. - Matt - válaszolta óvatosan - azt akarja, hogy Piet új házak építésére koncentráljon.

- Akkor talán tud ajánlani valaki mást maga helyett. Muszáj

elkezdenuk tenni valamit. Úgy veszem észre, Ken nagyon szereti a házat abban az állapotában, ahogy van, de télen az egész teljes képtelenség lesz.

- Persze, hogy az lesz. - A válasz kurtasága megijesztette Foxyt. Még mindig az erdőt bámulva Angela bizonytalanul folytatta, mintha szaválasztását megzavarta volna valami láthatatlan dolog. - A férjed - talán ő beszélhetne Piettel. Nem a mai kosarazás után. Mindenki itt marad egy sörre.

- Hogyne, persze. Nekünk sietnünk kell vissza, mert néhány barátunk jön át Cambridge-ből.

Íly módon finom törés keletkezett kettejük között. Más irányba néztek, Angela a gyerekekkel teli erdő felé, Foxy a férfiak játékára. A négy-négy játékos mindkét oldalon túl sok volt. A pálya, melyre teljes árnyékot vetett már a kocsiszín, zsúfolt volt. Thorne, kiálló hátsójával és össze-vissza mozdulataival mindenkinek útjában volt. Hanemánál volt a labda. Minduntalan Thorne-ba ütközött, miközben kiáltások hangzavarában megpróbált cselezni, majd odapattintotta a labdát Constantine-ék szomszéd fiújának; ugyanabban a lépésben beleakasztotta egyik lábát Thorne bokájába, és mikor teljes súlyával hátrafelé húzta, a súlyos ember elzuhant. Fokozatokban esett, először a karját rakta ki, majd arccal a sáros földre gurult, maga alá temetve a kezét.

A játék leállt. Foxy és Angela odafutottak a férfiakhoz. Hanema letérdelt Thorne-hoz. A többiek egymást csitítva kört alkottak. Maszatosan mosolyogva, bíborszínű inge sárosan, Thorne fölült és feléjük mutatta remegő kezét, melyen az elfehéredett kisujj ferdén állt kifelé. - Ficam - mondta olyan hangon, melyből a fájdalom kiölt minden hajlékonyságot.

Hanema térden állva kifakadt: - Jézusom, Freddy, borzasztóan sajnálom. Ez iszonyú. Perelj be.

- Nem először történik - mondta Thorne. Jó kezébe fogta a sérültet, grimaszt vágott és megrántotta. Reccsenés, amely halkabb volt, mint mikor egy ágacska eltörik, inkább olyan, mint egy borsóhüvely fölpatanása, megdöbbsentette a néma kört. Freddy fölkel és kezét, melyen a kisujj már egyenesen állt, mellkasa elé tartotta, mint valami kényes és megbecsztelenített dolgot, melyet nem szabad megérinteni. Azt kérdezte Angelától: - Van ragtapaszotok és bármi, amit sínként használhatnék - spatula vagy jégkrém pálcika? Jó lesz akár egy kanál is.

Hanema is fölállt vele együtt és azt kérdezte: - Freddy, tudsz dolgozni?

Thorne némi önelégültséggel mosolygott a többiek aggodalmas

ábrázatába. Nóni látja az előnyét, Foxy úgy érezte; aztán azt gondolta, csak az asszonyok szokták a fájdalomukat fegyverként használni. - Ó, - válaszolta Thorne - hát egy hónap múlva már biztosan. Mégsem mászhatom az emberek szájába begipszelt kézzel!

- Perelj be - mondta Hanema. Az arca különös feszült keveréke volt a szeplőknek és a sápadtságnak, a csata hevének és a bűnbánatnak. A többi játékos két egyenlő együttérző csoportra oszolt. Freddy Thorne maga előtt tartva a kezét, diadalmasan bevezette Angelát, Constantine-t, a szomszéd fiút és Saltzot a házba.

- Nem szándékosan csináltad - mondta kicsi-Smith Hanemának. Foxy azon tűnődött, kicsi-Smith, Thorne barátja, miért maradt kint a bűnösökkel. A lojalitások száalai gubancosan szerteágazóak voltak.

- De igen - mondta Piet. - Akarattal gáncsoltam el szegény ördögöt. Egyszerűen előnti az agyamat a vörös köd attól, ahogyan a nagy hasával lökdös.

Gallagher azt mondta: - Nem érti a játék lényegét. - Gallagher jóképű lett volna, ha nem lett volna valami szűkület a szája körül, valami elszánt és bezárult, melyet a szájának szegleteit hangsúlyozó szögletes zárójelszerű gyűrődések fejeztek ki: pedáns redők. A borostás vasárnapi orcák között az álla simára volt borotválva; misén volt.

- Azt hiszem, maguk mind szörnyen durvák egymással. Foxy azt mondta.

- *C'est la guerre* válaszolta kicsi-Smith.

Ken az átmeneti nyugalomban a kosárra dobást gyakorolta, tökéletesítette magát. Foxy úgy érezte, hogy míg ő maga alámerült az árnyakban és ellenáramlatokban, addig Ken a magasban maradt, szándékosan vakon, üresen és lebegően. A labda pattogása és a palánk nyikorgó zörgése felfigyelt Foxyt, mint minden monológ. Hanema mellette állt. Foxyt meglepte, amikor így szólt: - Szörnyen utálok, hogy szar alak vagyok és ennek így kell kiderülnie. Könyörgök neki, jöjjön el játszani, aztán nyomorékot csinálok belőle.

- Felerészt vallomás, felerészt kérdés volt. Foxyt zavarta, hogy a férfi ezt így kitalálta neki, mintha az ölébe hajtotta volna a fejét.

A kavicsos feljáró újra felmorajlott. Egy öreg, vörösesbarna sportkocsi hajtott be, a szélvédőjén nyüzsgöttek a visszatükröződő faágak és felhőpamacsok. Janet Appleby szállt ki a vezetőülésről. Két hatos csomagolású karton sört cipelt. Georgene Thorne kászálódott ki a másik

ajtón, karjában esetlen korban levő gyereket tartott, akit úgy bebugyoláltak, hogy a lábai, mint egy H-betű két szára lógtak ki a csomó ruha közül. Arcának megpörkölődött vörösségéből ítélve a gyerek egy Appleby volt.

Kicsi-Smith és Hanema köszöntésükre siettek. Gallagher csatlakozott Kenhez, és kosárra dobáltak. Foxy, bár nem szeretett volna hallgatózni, mégis úgy érezte, hogy neme feljogosítja a nőkhöz való csatlakozásra. Lassan odasétált hozzájuk a feljárón, miközben kicsi-Smith viháncolva ecsetelte Freddy szerencsétlenül járt kisujjának történetét.

Georgene azt mondta: - Megmondtam neki, hogy ne próbáljon sportos lenni, amikor be van szívva. - Felső szemhéja rózsaszín volt, mint aki napozott.

Piet Hanema azt mondta neki: - De kimondottan én hívtam játszani, hogy négyen legyünk mindkét oldalon. - Milyen szomorú, széles arc, öregszik anélkül, hogy bölcsebbé válna, éber és feszült.

- Ó, jött volna ő mindenképpen. Csak nem gondolod, otthon ül egész vasárnap délután, csak egyedül, velem?

- Miért is ne? - mondta Piet, és Foxy indulatokat látott a szemében, ahogy az asszonyra nézett. - Nem akarsz bemenni a házba és megnézni, hogy van?

- Biztosan rendben van - válaszolta az asszony. - Angela van vele, nem? Hagyjuk csak őket békén. Freddy biztosan nagyon boldog.

Janet és Harold tanácskoztak, sürgősen, suttogva. Beszélgetésük a szállásmesteri teendők témakörében folyt, kocsik és gyerekek ütemtervéről s elhelyezéséről. Amikor az Appleby kisgyerek megfogott egy macskát a gyepen és megpróbálta hátsó fertályánál fogva fölemelni, mintha egy zacskó cukorkát rázna ki, kicsi-Smith volt az, aki odament és szétválasztotta őket miközben Janet éppen a tétlen pillanatban arcát a nap felé fordította. A macska, tarka jószág, nedves szemmel eliramodott és elrejtőzött az orgonasövény mögött. Foxy azt kérdezte Hanemától: - A maguké?

- A macska vagy a gyerek? - kérdezett vissza a férfi.

- A tarka macska. Nekünk is van egy macskánk, Gyapjasnak hívják.

- Kérlek hozzátok el Gyapjast a legközelebbi kosárlabdameccsre - mondta Georgene Thorne. Aztán hozzátette, izmos karját az erdő felé lendítve: - Nem látom a fáktól a gyerekeket, - mintha ez megmagyarázná első megjegyzésének durvaságát, a benne rejlő ingerültséggel, hogy Foxy egyáltalán jelen van.

Hanema magyarázott: - A macska az út végén levő tejgazdasághoz tartozik, de a gyerekek időnként megetetik. Beengedték az átkozott bestiát a házba az összes bolhájával együtt, azok most ott vannak.

Freddy Thorne kijött a házból. A kisujja hozzá volt kötözve egy zöld műanyag kiskanálhoz. Ujjbegye pompásan pihent a kanál öblében, és szárának íve kecsesen illeszkedett. Az hogy Angela rögtönözte ezt, megerősítette Foxynak azt az érzését, hogy eközött a két ember között törvénytelen vonzalom van. Freddy leplezetlenül büszke volt.

- Ó, Freddy - mondta Janet - hát ez remek. - Janet fehér nadrágot viselt, amely olyan szűk volt, hogy vízszintes ráncokat vetett a medencecsontja körül. Türkizkék velúr pulóverjének bolyhai megváltoztatták színárnyalatukat, ahogy az anyag a mellek ívét követte; amikor megmozdult, elülső felé árnyékok elektromos vibrálása volt. A nyakkivágás látni engedett egy darabka mályvaszínű bőrfelületet. A száját égővörösre festette, de sápadt arcának alvásra lett volna szüksége. A fiához hasonlóan ő is vékonybőrű volt és csak lassan érő típus.

Freddy azt mondta: - A kölyök csinálta.

Constantine ifjú szomszédja magyarázni kezdett: - Tavaly nyáron a táborban kötelező volt elsősegélynyújtást tanulni. - A hangja élesen és vékonyan tört elő férfias testéből: egér szobortalapzaton.

Eddie Constantine azt mondta: - Át szokott jönni hozzánk, hogy megmasszírozza Carol hátát.

- Ó. Szokott fájni a háta?

- Csak amikor túl sokáig vagyok otthon.

Ken és Gallagher abbahagyták a játékot és csatlakoztak a többiekhez.

Fölbontották a söröskartonokat és sörösdobozokat adogattak körbe. - Utálom ezeket az új doboztetőket. Mindenkinek, akit ismerek össze van szabdalva a hüvelykujja.

- Nem tudom kinyitni, túl gyenge és bizonytalan vagyok. Maga segítene nekem? - Odanyújtotta sörösdobozát - Kennek.

Senkinek nem került el a figyelmét. Harold kicsi-Smith az égbe fúrta az orrát és a hangja idegesen csengett. - Freddy Thome - gúnyolódott. - Kanálujjú. Az ember a műanyag ujjal. *Le doigt plastique*.

- Freddy, tényleg micsoda pech - mondta Georgene, és ebben Foxy együttérzésre való kísérletet vélt felfedezni.

- Nem viccelek - mondta Constantine. - Hogy fogsz bejutni oda? A kis résekbe a fogaik között? - Őszintén kíváncsi volt és a szemei, melyeket

Foxy egy pillanatra telibe kapott, értelem hiányában az alumínium és a szél szürkességét és az ég aljának dagálykor megszokott gyöngyszínét visszhangozták. Constantine ott volt felhők felett, és kíváncsi volt rá, hogyan fog Freddy bejutni oda, ahová be kell jutnia.

- Lézersugárral - mondta Thorne, és a zöld kanál halálsugárrá változott, amit Freddy ráirányított, miközben azt sziszegte a fogai között: *Zzzzzzz*, Constantine-ra, Hanemára és Foxyra. - *Zzzzz*. Halj meg. *Zzzzz*. Meghaltál.

A közelében ülő emberek dőltek a nevetéstől. Udvaroncok voltak és Freddy a király, a kaosz királya: bár halálra sújtották, Foxy nem volt hajlandó nevetni. A háta mögött Georgene és Piet tudomást sem véve Freddyről, néhány szót váltottak egymással, melyek ünnepélyes egyszerűségükben zavarbaejtők voltak:

- Hogy vagy?
- Elmegy, szívi.
- Napoztál.
- Igen.
- Milyen volt? Vagány?
- Magány.

Kihallgatva a beszélgetést, Foxy el volt ragadtatva, mint amikor gyerekkorában szülei zsongását-bongását hallgatta a csukott ajtó mögött, s a bensőségesség köznapi szavaiknak fennkölt varázst adott.

Ben Saltz nagy hangon kinyilatkoztatásokat tett; mozgó ajkai elszigetelt hatást keltettek, mintha a szakállában elrejtett elemek működtették volna őket. Azt mondta: - Minden tréfát félretéve Freddy, tényleg fantasztikus dolgokat tudnak csinálni az érintés nélküli fogászatban.

- Puff neki - mondta Freddy Thorne - ez aztán betesz az érintéses típusnak, mint amilyen én vagyok -, és ráütött Janet feszes fehér nadrágjának kettős domborulatára. Janet erre abbahagyta a Kennel való enyelgést, megpördült és inkább figyelmeztető, mint meglepett pillantást vetett Freddyre, amiről Foxy úgy érezte, kevesebb köze volt a paskoláshoz, mint ahhoz, hogy ennyien látták.

Saltz megragadta az alkalmat, hogy lecsapjon Kenre. -Mondd el nekem, ha van egy perced, te érzékelted már a lézersugár hatásait a biokémiában? Az elmúlt hetekben olvastam a *Globe*-ban, hogy némi eredményt értek el az egerek rákos megbetegedéseinek gyógyításában.

- Az egerekkel mindenki csodákat tud elérni - jelentette ki Ken, és bánatosan bámult le Janet hátsójára. Ken nem érezte magát kényelmesen -

ezt Foxy már évekkel ezelőtt észrevette - amikor zsidókkal kellett beszélgetnie; túl sokukkal versenyzett sikertelenül.

- Tégy nekem egy szívességet -, folytatta Saltz - és mesélj nekem a DNA-ról. Hogyan képesek a fénysugarak, mert én így gondolkozom, hogyan képesek a fénysugarak ilyen összetett szerkezetet spontán módon létrehozni a káoszból?

- Az anyag nem káosz - mondta Ken. - Megvannak a maga törvényei, melyeket az szab meg, hogy mi nem történhet meg.

- Azt még csak értem - mondta Saltz -, hogyan van az, hogy a nyugati államainkban - a Grand Canyon a legjobb példa erre - hogyan vájja ki az erózió a sziklát katedrális alakúra. De ha belenézek, és azt látom, hogy padsorok vannak benne félkör alakban elhelyezve, hogy úgy mondjam erősen gyanakodni kezdek.

- Talán - mondta Ken - te magad tetted oda azokat a padsorokat.

Ben Saltz elvigyorodott. - Ez tetszik nekem - mondta. - Tetszik nekem ez a válasz. - A nevetése kápráztató visszautas volt, s amely betöltötte az egész arcot, ahogy az oroszlán arcát betölti a vicsorítás egy asszír domborművön. - Nagyon tetszik nekem ez a válasz. A Kozmikus Tudattalanra gondolsz. Tudod, Jahve eredetileg vulkán istenség volt. Azt hiszem nevetséges, hogy a vallásos emberek félnek a világmindenség fenségességétől és erejétől.

Angela odakiáltott a tornácról: - Fázik még valaki rajtam kívül? Fáradjatok be a házba mindannyian!

Jeladás volt ez, amire volt aki menni készülődött, volt aki maradt. Eddie Constantine ketté gyűrte a sörösdobozát és odaadta Janet Applebynek. Az asszony a melle fölé helyezte, mint valami ón kitűzőt. Constantine odament a Vespájához, és ahogy elhaladt Foxy mellett, megpaskolta az asszony hasát. - Be a hasat! - Ezt mondta. A szomszéd fia fölszállt mögé a Vespára, és lajhár módjára belécsimpaszkodott. Constantine berúgta a motort, és a hátsó kerék kőpermetet szórt szét ahogy lefelé hajtott a följárón és bedőlt a kanyarban, amikor az orgonasövény mögötti útra ért; a sövény a duzzadó bimbóktól kezdte elveszíteni átlátszóságát. A macska örült rémületben menekült a sövény mögül és némán loholt át a gyepen. Gyerekek bukkantak elő a sötétedő erdőből. A fele sírt. Valójában csak Frankie Appleby sírt. Jonathan Smith és Whitney Thorne hozzákötözték egy fához a saját cipőfűzőjével, aztán meg nem tudták kibogozni a csomókat, ezért elvágták őket, és most Frankie-nek nem volt cipőfűzője és nem is az ő

hibájából. Lábai botladoztak és bukdácsoltak a helyzetet ábrázolandó és Harold kicsi-Smith rohant oda hozzá, míg Janet, a saját anyja ott állt hidegen, kövérkésen és önimádón a tornácon és bámulta, hová szállt alá a nap a ritkás erdőben. A gyepen át a pirosposzgás Hanema lányok közeledtek és egy gyönyörű fiúgyermek, mint egy Gainsborough festmény a romantikus gyérülő fényben, göndör fekete haj, ruganyos, magát aggályosan féltő testhordozás. Érteljes elbocsátó biccentéssel Gallagher kézenfogta a fényűző gyermeket és az autójukhoz vezette őt, a szürke Mercedeshez, melynek széles, tiszta ablakaiból Foxy életében először látta meg Tarboxot. Saltz és Thorne megindultak a ház felé. A tanyaház szűk bejárati ajtajában a két férfi, az egyik szakállas, a másik kopasz, egymásba ütközött, és Thorne váratlanul azzal a karjával, melynek végén a megnyomorított zöld kanálujj díszelgett, a zsidóba karolt és határozóit fogással félrehúzta. Saltz felvillantotta oroszlános vigyorát és mondott valamit, amire Thorne azt válaszolta: - Elpusztíthatatlan egy faszi vagyok én. Hadd meséljek neked a dentális hipnózisról. - A kellemes ház befogadta őket. Foxy és Ken távozáshoz készülődtek.

- Ne akarjatok mindannyian elmenni - kérlelt Angela. - Nem innátok inkább valami rendeset?

Foxy azt mondta: - Muszáj visszamennünk - és valóban szomorú volt. Sok ilyen szomorúság megtapasztalása várt még rá, a vasárnapok késő délutánjainak krónikus szomorúsága, amikor a párok kimerítették játékaikat, legyen az kosárlabdázás vagy tengerparti időtöltés, tenisz vagy lökdösős focí, és a közelgő este nehezedett rájuk, egy este játékok nélkül, egy este, melyet a pislákoló lámpák és a nyugós gyerekek és az ételmaradékok között kell majd eltölteni, és a csak félig elolvasott újságok között, tele atrocitásokkal és unalmas hírekkel valami szokatlan természeti jelenségről, egy este, amikor a házasságok magukba záródtak, mint a virágok, amikre már nem süt a nap, egy este, amely mintha maszatos ablak volna a hétfőre és az egész hosszú hétre, amikor majd ismét el kell játszaniuk a dolgozó ember-szerepet, tözsdeügynököt, fogorvost és mérnököt kell alakítani, és anyát és házvezetőnőt, felnőtteket, akik nem vendégei, hanem házigazdái a világnak.

Janet és Harold suttogva vitatkoztak. Janet megpördült és kinyilatkoztatta: - Édesem, ez lehetetlen. Muszáj megmentenünk Marciát és Franket, biztosan nyakig merültek a beszélgetésbe. - Janet és kicsi-Smith összeszedték az egymás hegyen-hátán ugráló gyerekeket és elhajtottak az

asszony vörösesbarna kocsiján. Ahogy a kocsifelhajtón tolattak hátrafelé, a lemenő nap egy pillanatra átfúrta a szélvédőt és a két arc minden részletében kifehéredett, mint az üveg mögött a szentek.

- A viszontlátásra - mondta Piet Hanema udvariasan a tornácról. Foxy el is feledkezett róla. Annyira megviseltnek tűnt az ujj-incidens miatt, hogy az asszony odaszólt neki: - Föl a fejfel.

Amikor már MG-jük biztonságában ültek, Ken azt mondta: - Nahát, alig fogok tudni megmozdulni holnap.

- De azért élvezted?

- Jó testgyakorlás volt. Nagyon unatkoztál?

- Nem. Imádtam Angelát.

- Miért?

- Nem tudom. Bájos és derűs és ugyanakkor mindennek fölötte áll. Nem akar megszerezni, ahogy a többiek teszik.

- Bombázó lehetett valamikor.

- Már nem az? Meg kell vallanom, hogy kifestett barátnőd, Janet, az ő csípj-a-fenekembe tengerésznadrágjában nem keltett bennem elsőpró esztétikai benyomást.

- És milyen benyomást keltett benned, Fox?

- Olyan nő benyomását, aki kevésbé boldog, mint amilyennek lennie kellene. Vidám kövér nőnek tervezték, de valahogy félresikerült.

- Gondolod viszonya van Smith-szel?

Foxy nevetett. - A férfiak olyan remek megfigyelők. Ez olyan nyilvánvaló, hogy már biztosan lefutott ügy. Azt hiszem, volt viszonya Smith-szel valamikor a közelmúltban, van viszonya Thorne-nal a jelenben, és fölmérte a helyzetet veled kapcsolatban a jövőre nézve.

A férfi válaszként felhangzó színtelen nevetésén érezte, a megjegyzés hízeleg neki, és ez bosszantotta. - Vallomással tartozom - mondta.

- Viszonyod van Saltz-cal. Úristen, a zsidók olyan komolyak és ünnepélyesek.

- Nem. De majdnem ilyen rossz. Szóltam Angelának, hogy szeretnék, ha a férje megnézné a házat.

A férfi hangja visszahúzódott, ítélethozó szenvtelenséggel telt meg. - Megbeszéltek valami időpontot is?

- Nem, de azt hiszem, meg kellene. Neked kéne fölhívni. Angela egyébként úgy gondolta, a férjét nem fogja érdekelni a dolog.

Ken nagy sebességgel hajtott az úton, amelyet már ismertek mint a

tenyerüket, ezért aztán mindketten egy kicsit bedőltek a kanyarba, még mielőtt elérték volna. - Hát, - szólalt meg Ken a rövid csend után - remélem nem úgy építi a házakat, ahogyan kosárlabdázik. Merthogy meglehetősen rosszindulatúan játszik.

Ruth, majdhogynem egy felnőtt nő testalkatával, ott állt az ágy mellett és sírt és beszélt hozzá, s Piet egy olyan álomból ébredt, melyben egy magas nő félrefordított tekintettel fehér ruhában várt rá egy kanyargós folyosó végén. - Papa, Nancy azt mondja a tejgazdaság macskája megfogott egy állatot a földszinten és a hörcsög nincs a ketrecében és félek megnézni.

Piet emlékezetébe idézte az *iiiik, iiiik-et*, amely mellett megtanulta álomba ringatni magát és a gyomrában csomósodó félelemmel csúszott ki az ágyból. Angela nedvesen sóhajtott, de meg se moccant. A padló és a lépcsők hidegek voltak. Nancy, aki rózsaszín hálóingébe gubózva kuporgott a nappali barna pamlagján az árnyékok nélküli korareggeli fényben, kivette az ujját a szájából és azt mondta Pietnek: - Én nem akartam, én igazán nem akartam, véletlenből történt.

Fanyar ízt érzett a szájában. - Mit nem akartál? Hol van az állat?

A gyerek tiszta és hatalmas szemekkel meredt rá, melyek mintha az alacsony mennyezetű szobánál sokkalta nagyobb térbe nyitottak volna ablakot.

Piet erősködött: - Hol van az az állat, Nancy, akiről Ruthnak beszéltél?

A kislány azt mondta: - Nem akartam - és könnyekre fakadt; arcocskája darabokra esett.

Ruth azt mondta: - Bögőmasina, bögőmasina, nem is érti mitcsina - és Nancy ismét bedugaszolta ujjával a száját.

A kis zsákszerű állatka hassal fölfelé feküdt a konyha közepén, a linóleumon. A tejgazdaság macskája bizonyos távolságból figyelte, egyszerre gyáván és feddhetetlenül egy konyhaszék lábai közül. Gyors, ösztönös munkáját szépen végezte el. Bár nyomot alig hagyott rajta, a hörcsög halott volt. Teste szivacsos ruganyossággal engedelmeskedett Piet tapogató ujjainak; felső ajka felcsúszott és kilátszottak a fogai, mint egy fésű fogai. A szemei valami abszurd emberi méltósággal, csukva voltak. Szempillakezdemények. A négy kunkori láb. A dudorodó kopasz orr. Ruth megkérdezte, bár ott állt a konyhaajtóban és maga is láthatta: - Ő az?

- Igen, édes. Halott.

- Tudom.

Könnyű volt elképzelni, mi történt. Ruth úgy érezte, hogy állatkájának több térre volna szüksége a futkosáshoz, kegyetlenséget sejtett a mókuserék kimerítő szüntelenségében és bontakozó elméjével nem tudta elhinni, hogy bármely lénynek túlságosan homályos az értelme ahhoz, hogy rossz néven vegyen egy ilyesfajta fogságot, az állat kicsi ketrece köré nagyobb ketrecet tákolt össze keretes szúnyoghálóból, melyek a nyárra vártak a padláson. Ruth összekötözte a kereteket egy dróttal és Piet sohasem váltotta be az ígéretét, hogy készít egy erősebb ketrecet. A hörcsög számtalanszor kiszökött és felfedező körutakra indult a kislány szobájában. Az elmúlt éjszaka sikerült lemásznia a földszintre, és a holdfénnel átítatott sötétségben olyan földrészeket fedezett föl, melyekről soha nem is álmodott, bútorlábak erdeit, az óceán szagát árasztó hatalmas szőnyeget; reggel felé egy ártatlan hálóinges óriás egy nedves szemű oroszlánt engedett be. A hörcsögnek soha nem volt oka rá, s így nem is ismerte a félelmet, ameddig rá nem ugrottak a karmok egy hirtelen támadt égboltból, amely a macska és a tehén és a harmat most felfedezett szagát lehelte.

Angela is lejött kék köntösében, és Piet nem tudta elmondani neki, miért találja a balesetet olyan vigasztalanul lehangolónak, a homályos értelem vezérelte kis felfedező utat, melynek végén váratlanul lesújt a halál. A konyha fűzőld linóleum burkolatát Piet síkosnak érezte a lába alatt. Odakinn a derengő nappal áporodottnak és meddőnek és fagyosnak tűnt, egy volt a sok hajnal közül, amellyel New England tetteti a tavaszt. Angela, miután futó pillantást vetett Pietre, Ruthra és a hörcsögre, igazán Nancyért kezdett el aggódni; átvitte a gyereket a nappaliból a konyha viszonylagos világosságába. Piet émelyegve belecsavarta a rozsdabarna tetemet egy újságpapírosba. Nancy azt kérte, hadd nézze meg.

Piet Angelára nézett engedélyért és kitekerte az újságot. KENNEDY ÜDVÖZLI AZ ACÉLSTOPPOT. Nancy rábámult és vontatottan azt kérdezte: - Nem fog fölébredni?

Ruth válaszolt, hangja a könnyein tört keresztül: - Nem, kis hülye, nem fog fölébredni, mert halott és aki halott, az már soha, de soha, de soha nem fog fölébredni.

- És mikor fog a mennyországba menni?

Mindhárman Pietre néztek a válaszáért. Azt mondta: - Nem tudom. Lehet, hogy már ott is van, és körbe-körbe jár egy mókuserékben. - Utánozta a nyikorgást; Ruth nevetett, és ő volt az, akit Piet meg akart

nevetettni. Nancy aggodalmaskodó kíváncsisága olyasmit ásott elő, amit Piet eltemetett magában és nem szeretett a gyereket, amiért ezt így felkutatta. Angela is, ahogy karjaiban tartotta a kislányt, részesévé vált ugyanennek a törekvésnek, hogy leleplezzék és megfosszák férfiasságától, feltárva a szégyenletes titkot, a gyerekes hitet, amelyből férfiasságát merítette.

Durván azt kérdezte Nancytól: - Láttad, amikor történt?

Angela azt mondta: - Piet, ne. Nem akar rágondolni.

De Nancy akart; azt mondta, miközben az üres padlóra bámult, ahol az eset történt: - Kitty és Hörcsög játszottak és Hörcsög el akart menni és Kitty nem akarta engedni.

- Tudtad, hogy a hörcsög lenn van a földszinten, amikor beengedted Kittyt?

Nancy hüvelykujja visszavándorolt a szájába.

- Biztos vagyok benne, hogy nem tudta - mondta Angela.

- Hadd nézzem meg még egyszer - mondta Ruth, és ahogy fölfedte neki a tömör testet, mint egy megkeményedő szívet, Piet megfigyelte magának, hogy az állatnak a fajtája him példányaira jellemző kidudorodó négyszögletes hátsója volt, reményteljes szexuális hiúság, melynek végső tagadása Pietet megkönnyebbüléssel töltötte el. Ruth, Piet tudta jól, most már ismerte a különös belső kiszáradást, a finom perzselődést, amely a legrosszabbat követi, amikor minden tagadhatatlanul igazzá válik. Elment iskolába, sárga tavaszi kabátjában végigsétált a csikorgó kocsifeljárón a sárga iskolabusz elé, hátrahagyta a könnyeit, s egy felhős ég borult rá, amely nem ígért esőt.

Piet új hörcsögöt és egy jobb ketrecet ígért neki. Eltemette az öreg hörcsögöt a kis erdő szélén, néhány elszórt csillagvirág és élénk kék kicsi liliom közelében, ahol a föld puha és tözeges volt.

Angela közeledett a gyepen át a hely felé, ahol Piet állt lapátjára támaszkodva. Angolos jellegű fekete-fehér fröccsös tweedkosztümöt viselt; ma, kedden volt a napja, hogy Nancy óvodájában ő legyen a tanító-szülő. - Milyen szerencsétlen dolog, - mondta - hogy mindnyájunk közül épp Nancynek kellett látnia, amikor megtörtént. Most azt akarja, vigyem el a mennyországba, hogy láthassa, tényleg van ott hely a számára. Igazán nem tudom, Piet, hogy a vallás nem bonyolítja-e össze jobban a dolgokat, mint amennyire az feltétlenül szükséges. A gyerek látja rajtam, hogy én magam sem tudom elhinni.

Piet összegörnyedt a lapátja mellett, és egy öreg paraszt modorában válaszolt. - Ááá, - mondta - ez bizon így vagyon egy olyan finom hölgygel, mint amilyen az asszonyságnak tetszik lenni, de hát minekünk, parasztoknak már csak szükségünk vagyon a szentótt víz érintésire, hogy elűzze a rejumát meg a szemmelverist.

- Gyűlölöm az utánzást, akár te csinálod, akár Georgene Thorne. És gyűlölöm, ha abba a helyzetbe vagyok kényszerítve, hogy meg kell próbálnom eladni a mennyországot a gyerekeimnek.

- De Angela, hiszen mi mindannyian úgy gondoljuk, hogy te soha nem is hagytad el a mennyországot.

- Ne mindig velem veszekedj, hanem inkább próbálj meg együttérezni a gyerekekkel. Állandóan csak a halálra gondol. Nem érti, miért van neki csak két nagyszülője, amikor mindenki másnak négy van.

- Úgy beszélsz, mintha féllábú emberhez mentél volna feleségül.

- Nem panaszkodom, csak megállapításokat teszek. Nem úgy mint te magadat, én nem hibáztatlak téged azért a balesetért.

- Ááá, nagyon szípen köszönöm az asszonyságnak, hogy ilyen jóságos vélem. Oszt mama maj' csinálok egy jobb ketrecet a hörcsögnek, oszt meg veszek a szegíny porontynak egy másik hörcsögöt.

- Nem Ruth az - mondta Angela - aki miatt aggódom. - Ez volt a felállás. Angela szíve a fiatalabbik gyerek ártatlanságát akarta szinte erekleként megőrizni; Piet jobban szerette az idősebbik bátor romlottságát, aki énekelt a kórusban és aki ridegen átnyomult a félelem küszöbén, amely előtt Nancy riadt szemekkel állt.

Angela és Nancy együtt mentek el az óvodába. Piet a furgonjával Tarbox központjába hajtott és a Spiros Fivérek építő- és faanyag szaküzletében vásárolt öt méter ketrechálót, egy darab furnérlemezt, húsz lábnyi fát, félfontnyi másfeles aprószöget. Jerry Spiros, a fivérek közül a fiatalabbik, a mellkasáról panaszkodott Pietnek, amelyben karácsony óta vértolulás tanyázik, s amit még tíz nap Jamaica sem tudott kikúrálni. - Azok az átok feketék aztán lopnak, mint a szarka - mondta Jerry, - lelopják azok a karodról is az órát, - és hosszan köhögött.

Úgy ugatsz, mintha ragasztót szipóztál volna - mondta neki Piet, és a hörcsögketrechez szükséges anyagokat a Gallagher & Hanema cég számlájára iratta, aztán bedobálta a furgonja hátsó részébe és rácsapta az ajtót, amelyen az állt: MOSS MEG, és az Indián hegyhez hajtott, a hosszabbik úton. Beugrott az irodájukba hogy megnézzé, ott van-e

Gallagher szürke Mercedese. Az irodájuk kalyibaszerű földszintes épület volt egy beton tetejű telepen, ahol a házak többsége lakatlanul állt, a Hope Streeten, amely kis leágazó utca volt a Charity-ről, és levágta a vasúti raktártelephez vezető utat. A Charity, a fő üzletutca derékszögben találkozott a Divinity-vel, és a Divinity fölvezetett a hegyre, a Cogswell Illatszer mellett. A templom tömege ott fehérlett a zöld mező közepén.

Hatalmas, levegős szerkezet. Huszonnégy üvegtábla alkot egy fél ablakot, az ablakonként összesen negyvennyolc, miközben Pedrick küszködött, ő gyakran megszámolta, ez a szám nem jelentett semmit, hiszen amikor a templom épült, még nem volt ennyi állam az Unióban, csak Arizona, Oklahoma és az Indián terület. Hogy mennyi fájuk volt azoknak az embereknek. Égetni. Pazarlás? Önbecsülést ad a városnak. Bár egyébként elég ronda. Ezen a súlyos szeretetlen napon mintha minden házra ráfért volna, hogy újrafessék. A sós levegő mindent megesz. Michiganban az istállók időtlen időkig vörösök maradtak.

A bulldózer már megérkezett. Ennek örülnie kellett volna, de a gép, egy *Case Construction King* márkájú exkavátor, hidraulikus hátsó markolóval és elülső rakodó szerkezettel, szorongással töltötte el dühödt súlyával, riasztó drágaságával. Huszonöt dollárba került csak a kiszállás, óránként további huszonkettő ötven a vezetővel együtt, aki egy tagbaszakadt overallos néger volt Mather-ből. A néger odaköszönt neki, és a fiatal művezető, León Jazinski lelkes pillantásokat vetett feléje a kívájt sár fölött, s a munka zökkenésmentesen haladt. Fatönköket, melyeknek gyökérzetére alvadt sár tapadt és éónok óta vakon rejtező sziklatömböket halmoztak föl tornyosuló csonthalomként, amit majd el kell szállítani. A néger most lemászott az első pincelyukba, melyet huzalok és piros fejű cölöpök jelöltek ki. Ennek a háznak lesz a legszebb panorámája: a legyező alakú temetőre és az alatta elterülő városra néz majd, a felmeredő templomtoronyra és a csillogó kakasra. A másik két háznak inkább déli irányba lesz kilátása, Lacetown felé, e felé a meghatározhatatlan jellegű terület felé, amely tele van kavicsbordalékkal feltöltődött gödrökkel, hátsó parcellákkal és hasznosíthatatlan erdőkkel, melyeknek különös erőteljes színük bíborba oltott rézszín; ezek egykét ezerrel kevesebbet érnek majd. Piet látta az első házat, a házat, ahol most állt; a külső fenyőburkolatot pácolt vörösfenyőből, a C alaprajz szerint, a teraszos kiképzésű pázsitot, melyet öt terméskő lépcső köt össze a konyha alatt kialakított garázs

lebetonozott kocsifölhajtójával, a csinos, kőkockákkal kirakott verandát, a háromszólamú bimbam-csengőt a bejárati ajtónál, az olajtüzelésű, forró vizet cirkuláltató padlófűtést, és hátul, a vöröstéglával kirakott kis zárt kertet, ahol étkezni és talán napozni lehet nyaranta; az alumínium keretű, minden időjárásnak ellenálló ablakokat, és a legnagyobb fokozatra állított szabályozható mennyezetvilágítást, a korszerű konyhát thermopan panoráma ablakkal, látta, amint 19 900 dollárért kel el, vagy potom tizennyolcezer ötért.

- Ez a hegy puhábbik oldala, - kiabálta Piet, de nem hallották. Úgy érezte, mintha közte és a néger férfi között szárazföldi szakadék húzódná, tátongó úr a szánszalmat nem kérő dzsungel és a tengertől kicsalt, elkényeztetett, egyenesek által határolt földterület között. A néger otthon volt itt, a kifordított szikláknak, a zökkenő irányváltoztatásoknak, a váltakozó sebességeknek, a csattogásnak, a füstnek, a belső égésnek ebben a zürzavarában, a szabadok világában. Kám volt ő, és övé lesz a föld. Piet megpróbálta elképzelni a fiatal párt, akik itt fognak lakni a fantáziájában felidézett házban, és nem szerette őket. Egyetlen barátja sem élne ilyen házban. Lehajolt, és fölvetett egy csontot, ami kirajzolódott a földben, ahová a dózer láncfalpa beletaposta, és kíváncsian Odamutatta Jazinskinék.

- Tehéncsont-mondta León.

- Nem túl vékony ahhoz?

- Szarvas?

- Nem úgy hírlík, hogy valahol errefelé, a déli oldalon indián temetkezési hely volt?

Jazinski vállat vont. - Fogalmam sincs. - León vékony dongájú, beesett mellű fiatalember volt, Nashuából, New Hampshire-ből. Egyike volt annak a három embernek, akiket Gallagher & Hanema egész éven át folyamatosan alkalmazott. A másik kettő tiszteletre méltó ács volt, Adams és Comeau, akiket Piet örökölt Ed Byrd-től, egy túláradóan szívélyes tarboxi építkezési vállalkozótól, aki 1957-ben csődöt jelentett be. Jazinskit két nyárral ezelőtt maga Piet szemelte ki egy tucat nyári alkalmi munkás közül. Leonnak jó szeme és jó feje volt, jó szeme a térszögekhez és az ellenőrzött keresztgerendákhoz, és jó érzéke a blöff és a sacc ritmikus elegyítéséhez, aminek segítségével egy kisvállalkozó mozgatja az embereket, gépeket és bérleti díjakat és azt ígéri, hogy amennyire csak lehet, lerövidíti az időt, ami pénz. Gallagher, aki titkon sóvárgott a hitvány minőség iránt - PVC-borítás szemben a fával, préselt farost burkolólapok

szemben a gipszvakolattal - el akarta küldeni Jazinskit a múlt télen; Piet könyörgött neki, hogy tartsák meg a fiút, még azt is fölajánlotta, hogy a saját fizetését leszállítja százhuszonötre, mert attól félt, hogy valamit, a fiatalabb énjét, elveszíti önmagából, ha nem dédelgetik még egy kicsit León iskolázatlan ösztönét a szilárd, a feszes, a szükséges dolgok iránt.

Piet érezte, hogy a csont, amit a kezében tart, emberi csont. Megkérdezte Leontól: - Nem láttál nyílhegyeket előbukkanni? Gyöngyöket, cserépdarabokat?

León rázta lassú vékony fejét - Csak szar - mondta. - Anyaföld.

Piet zavartan azt mondta: - Tartsd nyitva a szemed. Lehet, hogy szentelt földben vájkalunk. - És hagyta, hogy a csont, amely túl kicsi volt ahhoz hogy combcsont legyen, talán a kar egyik darabja, kiessen a kezéből. León arcán, amelyre szőke hajtincs vetett árnyékot, Piet csúfondáros mosoly elmaszatolt nyomát vélte felfedezni. Hangját hivatalosra változtatva, minden melegséget visszatartva, Piet azt kérdezte: - Mikor önthetjük ki? Jövő hét elején?

- Attól függ. - A fiú duzzogott. - Én teljesen egyedül vagyok itt, ha Adams és Comeau abba tudnák hagyni a piszmogást azon a garázson...

- Nem szabad őket siettetni.

- Legalább egy napba telik, amíg leszígeteljük az alapokat.

- Pedig azt meg kell csinálni.

- Ha nem csinálnánk meg, ki tudna róla?

Piet tétovázás nélkül válaszolt, tudta, hogy most kell lecsapnia, mert ha nem, a fiú csaló lesz, amíg a világ világ. - Mi tudnánk róla. És egy pár év múlva, amikor a ház leszáll és az alagsor beázik, mindenki tudna róla. Hadd mondjak neked valamit a házokról. Minden kiderül. Minden csalás. Minden, amit kispóroltál. Azt akarom, hogy az alapok le legyenek szígetelve, polietilént akarok a beton alá, rengeteg kavicsot akarok az alagsövezés alá és fölé, azt akarom, hogy filcet csavarj a csatlakozások köré, különben az hétszentség, hogy eldugulnak. Csak mert valamit lefedsz, ne hidd, az nincsen ott. Az embereknek jó orruk van és megérzik, ha valami rohad, és ha építő vagy, a szag mindig rajtad marad. Na. most nézzük meg együtt a tervrajzokat.

Leon leszegett arca vérvörös lett a fegyelmezés hatására. A földben egyre növvő gödörbe bámult és azt mondta: - Azok az öreg faszik már egy hónapja vacakolnak azon a garázson, amit én meg még két másik srác egy hét alatt fölhúztunk volna.

Piet pedagógiai rohama kimerült. Fáradtan csak az mondta: - Már majdnem elkészültek, átmegegyek és megnézem, nem tudnak-e már holnap átjönni. Ma délután megrendelek egy szállítmány sódert és utánanézek, nem tudjuk-e a keverőt North Mather-be rendelni a jövő hétfőre, akkor egyszerre megcsinálnánk mind a hármat, az annyit jelent, hogy mindegyikre van egy napotok. Én is beszállok, ha nem tudunk kipréselni Gallagher-ból egy pár ipari tanuló kölyköt. - Egy órán át, asztalnak használva egy simára kopott sziklatömböt a hatalmas tölgyfa alacsony ágai alatt, amely majd árnyékba fogja borítani a hátsó zárt kertet, ő és León elemezték a részletes tervrajzot, amit postai úton vásároltak egy chicagói tervezőirodától. Piet érezte, a fiatalabb agy hézagokat keres az övében, vizsgáztat, neheztel. Egyre bizonyosabbá vált a számára ahogy szőtték haditerveiket, hogy León nem kedveli őt, eleget hallott az életéről ahhoz, hogy pazarlónak, iszákosnak, bevándorló bohócnak tartsa, aki ráadásul hűtlen a feleségéhez és unja a munkáját. Ez az értékelés hűvösen hullt Piet arcára, miközben széles hüvelykjének körmével nyomon követte a vonalakat és méreteket, ceruzával korrekciókat vázolt fel, melyeket a lejtős terület követelt meg. León bólintott, okulva, de közben nem engedte föl ezt a hűvös nyomást, amely az igazság egyik részének tűnt ezekben az erdőkben, ahol a fiatalnak vadásznia kell a nem-olyan fiatalra, a becsvágyónak a belefeledkezetre. Piet alig várta, hogy elhagyhassa a telepet.

Elmenőben egy percre a négerhez fordult, aki tízóraiival és egy termoszal az üreg szélérc vonult vissza. A kívájt oldalak a rétegződés érezett logikáját mutatták. Egy elolvasatlan könyv lapjai. Beékelt növényi életek. Piet azt kérdezte tőle: - Találtál már valaha indián sírokat?

- Az ember néha lát csontokat.
- Mit csinálsz, ha ilyenre bukkansz?
- Hát, haver, megyek előre tovább.

Piet megkönnyebbülten fölnevetett, úgy érezte, megbocsátást nyert. De a néger ajkai zárkózottak maradtak, mintha az mondanák, nevetéssel többé már nem lehet lekenyerezni a fajtáját. Vállizmai gömbölyűbbek, mint egy futball-labda. Felső ajkán az izzadság gyöngyszemei. Alig érezhető szurkos tigrisszag. Piet, aki felé fűjt a szél, lehajtotta a fejét.

Piet otthagytá a két férfit az irtáson és behajtott a városba a Temperance Avenue-túlsó végére, ahol Adams és Comeau egy garázst épített egy telek hátsó részén. Comeau sovány volt, Adams kövér, de társulásuk hosszú évei

után már úgy mozogtak, mint a páros bolygók, és a garázs két ellentétes sarkában, a másiknak háttal, kimondatlan gravitációs tudatossággal keringtek egymás körül. Amikor a szerszámosládához mentek, keresztezték egymás útját anélkül, hogy összeütköztek volna. Egyikük sem vett tudomást Pietről. Abban az üres derékszögű térben állt, amely a sínre függesztett fölcapható garázsajtóra várt; belélegezte a gyalult fa illatát, a biztonságos tér érzetét. Az ajtó kivételével a szerkezet késznek tűnt. Piet megköszöri a torkát és azt kérdezte: - Mit gondolnak az urak, mikor végzünk itt?

Adams azt mondta: - Amikor kész lesz.

- És mikor lenne az? Én nem látok itt egy napnyinál több munkát, csak az ajtót kell a helyére rakni.

- Akad még ez-az - válaszolta neki Comeau. Épp egy gyalut illesztett az ablakkeret belső részéhez, bár a keret gyári készítésű volt. Adams L-alakú polctartó vasakat csavarozott föl két gerenda közé. Adams pipázott és kötényes overallt viselt, amin annyi volt a zseb, mint egy vaskereskedésben a fiók; Comeau kék ingei mindig frissen vasaltak voltak, és a cigaretta narancs sárgára színezte az ujjait. Hozzátette: - Ha egyszer befejezzük, akkor már az ablaknak egyedül kell boldogulnia. - A hely egy fiatalasszony tulajdona volt, akinek a férjét leszúrta barátnőjének német barátja Hamburgban.

- Rendesen kell kinéznie - mondta Adams.

- Az ajtó még nem gyűtt meg Matherből - mondta Adams.

Piet azt mondta: - Majd én fölhívom őket. Ha nem hozzák ma délután, akkor is mindenképpen jöjjenek föl holnap a hegyre. Gyönyörű garázs ez az özvegynek, de óránként hat-ötvenért ami sok, az sok. Akadnak majd barátai, akik föl tudnak neki szerelni egy-két polcot. Vissza kell mennem a hegyre.

Ahogy az utcára menet körbesétálta a garázst, hallotta, amint Comeau, aki még mindig az ablakot gyalulta, azt mondja: - Kapzsi Gally rámászott.

Piet hazahajtott. A négyszögletes udvar és ház barátságosan, üresen fogadta. A faanyagot és a drótokat amit vásárolt, lecipelte az alagsori műhelyébe, amit egész télen nem használt. Levágott néhány darabot a fenyőből, de rá kellett jönnie, hogy a feltekercselt drót olyan erősen el van görbülve, hogy a pántok bonyolult rendszerére lesz szükség ahhoz, hogy az oldalak egyenesen álljanak, így aztán új tervet dolgozott ki az agyában, ahol a drót görbeségét erőként tudja felhasználni, és a tyűkketerechez való

U-szegekkel a vörösfenyő mindkét oldalára a ketrechálóból parabolikus görbét erősített, aztán levágott egy ovális drótdarabot, ami majd a ketrec lezárására szolgál. De az egyik oldalon ajtónak is kellett lennie. Ruhavállfából zsanérokat rögtönzött, és léceket szerelt fel, hogy elérje a szükséges merevséget. Ahogy dolgozott, remegett a keze az izgatottságtól, az alkotás izgalmától, amely gyerekkorától fogva gyakran tönkretette a munkáit - madáretetőket, gokárdokat, homokvárakat - az utolsó remegő simításoknál. A ketrec amikor elkészült, gyöngyömnak tűnt neki: áttetsző hangár, melyet az anyagban felfedezett törvények alakítottak ki, kicsiny, jól kitalált. Előre látta Ruth elragadtatott meglepetését, Angela vonakodó csodálatát, Nancy örömét ahogyan minden áron be akar majd mászni ebbe a gyerekméretű kuckóba. Fölvitte a ketrecet a konyhába, és meg akarván osztani a teljesítmény örömét, tárcsázta Thorne-ék telefonszámát. - Svéd pékség? - Ez volt a bevett szöveg, amire az asszony mindig válaszolhatta, hogy nem. Georgene nevetett. - Szia, Piet. Hogy vagy?

- Szörnyen.

- Miért?

Piet elmesélte mi történt a hörcsőggel és mesélt lehangoló munkáról az Indián-hegyen, de nem tudta közelebből meghatározni letörtségének okát, azt az érzését, hogy nem tud összefüggést találni a jelenségek és a hanyatlás között. A nap és az árnyékok hiánya. Angela közönye. A néger nyers visszaütése. A tavasz eljövételének lassúsága.

Georgene azt mondta: - Szegény Piet. Szegény kicsi szerelmem.

- Nem az a kimondottan napozós idő, ugye? - mondta Piet.

- Egész nap a lakásban voltam és takarítottam. Ma este lesz a Liga vezetőségi ülése, és Irene mindig megrémít, olyan hatékony és derék.

- Hogy van Freddy ujja?

- Ó, remekül. Tegnap kivette a kanalat.

- Rémesen éreztem magam emiatt. Nem értem, miért kellene nekem őt bántani akarnom, hiszen hagyja, hogy megkaphassalak.

- Szóval te így gondolkozol erről? Azt hittem, én hagyom.

- Persze, hogy te hagyod. Köszönöm szépen. De miért van bennem ez a gyűlölet Freddy iránt?

- Fogalmam sincs. - Mindig, amikor telefonon beszéltek, különösnek hatott, hogy nem tudják megérinteni egymást.

Piet udvariasan azt kérdezte: - Nem lehetne, nem szeretnéd, ha meglátogatnálak egy percre? Csak éppen beköszönnék, nem lenne most

időnk szeretkezni. Vissza kell mennem a hegyre.

Az asszony hallgatása, amely alatt nem tudtak egymáshoz érni, nagyon különös volt. - Piet - mondta Georgene - borzasztó jó volna...

- De?

- De nem vagyok benne biztos, hogy bölcs dolog volna ma délután. Valami történt velem.

Terhes. Kitől? A telefonasztalka fölött tükör lógott és Piet látta benne magát, sápadt, feszes arcú apa, és a padló megingott alatta.

És az asszony tétovázva folytatta, ő, aki ... aki mindenről bizalmasan beszélt neki a kislányos szerelmeiről, az első éjszakáról Freddyvel, hogy most mikor szeretkeznek, a ciklusairól, pillanatnyi szelíd vágyódásairól más férfiak iránt, mindenről. - Azt hiszem rájöttem, Freddy megcsal Janettel. Találtam egy levelet az öltönye zsebében, amit el akartam vinni a tisztítóba.

- Micsoda elővigyázatlanság. Talán azt akarta, hogy megtaláld. És mi volt abban a levélben?

- Nem sok minden. Az állt benne, "Hagyjuk abba, ne telefonálj többet", satöbbi, ami bármit is jelenthet. Azt is jelentheti, hogy rá akarja venni Freddyt, váljon el tőlem.

- Miért akarna hozzámenni Freddyhez? - Rájött, hogy tapintatlan volt és megpróbálta elkendőzni a dolgot egy másik kérdéssel. - Biztos vagy benne, hogy Janet az?

- Egészen biztos. Úgy írta alá, hogy J és különben is Janet kézírása eltéveszthetetlen, nagy, kövér és pacás. Láthattad a karácsonyi üdvözlőlapokon.

- Értem. De hát édes, ez már a levegőben van bizonyos ideje, Freddy és Janet. Komolyan megráz téged?

- Azt hiszem - válaszolta Georgene - van valami, amit női büszkeségnek szoktak hívni. De ennél többről van szó. Beleborzongok a válas gondolatába. Ha arra kerül a sor, nem akarom, hogy legyen Freddy kezében bármi is, amit ellenem föl tud használni, és a gyerekek olvashatnak róla a lapokban. Freddyt nem zavarná, de engem igen.

- És milyen következményei vannak mindennek ránk nézve?

- Azt hiszem semmi, kivéve hogy most nagyon óvatosnak kell lennünk.

- Mennyire óvatos az az óvatos?

- Piet. Most nem fogom elmondani neked, hogy mennyire sokat jelentesz nekem. Ezt elmondtam már olyan módokon, amiben egy asszony

nem tud színlelni. Csak úgy érzem, ma nem tudnálak úgy élvezni és nem akarlak elpazarolni. És különben is, már majdnem dél van.

- Szembesítetted Freddyt a fölfedezéssel? - A tükörben a férfi hunyorítani kezdett, ahogy hirtelen félelme ravaszkodásba csapott át.

Georgene, most már egy kicsit őszintébben, azt mondta: - Gyáva vagyok hozzá. Freddy elmondaná Janetnek, és akkor Janet tudná, hogy én tudom, és amíg nincs valami haditervem, addig inkább simán csak tudom.

- Egészen meghat, hogy Freddy milyen sokat jelent a számodra.

- Hát, mézesmackóm, Freddy mégiscsak a férjem.

- Való igaz. Kiszemelted magadnak, és most szőröstül-bőröstül a tied. Csak azt nem értem, hogy engem miért kell feláldozni azért, mert Freddy rosszalkodott.

- Talán ő azért rosszalkodik, mert én rosszalkodom. Mert mi rosszalkodunk. Egyébként, ami azt illeti, úgy hangzol, mint aki akarja, hogy föláldozzák.

- Mondd meg, mikor láthatlak.

- Jaj, szerelmem, bármikor, csak ma ne. Nem vagyok egészen magamnál.

- Édes Georgene, bocsáss meg. Nagyon hülyén viselkedem, önzőn csak magamra gondolok.

- Imádom az önzésedet. A pokolba is. Gyere át most, ha akarsz, a kislányt nem hozzák haza az óvodából fél egy előtt.

- Nem, dehogyis megyek. Nem akarom, csak ha neked is jó. Neked most büntudatod van. Úgy érzed, te taszítottad a szegény jó istenfélő hűséges alaptermészetű Freddyt ennek a szajhának a karjaiba.

- Én kedvelem Janetet. Nagyon mulatságosnak és érzékinek tartom. Úgy gondolom, Frank lehetetlen alak és Janet ahhoz képest elég jól tűri.

Piet kedvelte Franket; ellenállt a késztetésnek, hogy vitába szálljon. Georgene minden kijelentése, azután, hogy feszültsége kiengedett a bizonyosságtól, hogy Piet nem fog átmenni hozzá, csak fokozta a férfi dühét. - Különben is - mondta -, épp most hallottam a déli sípszót. Nem akarom, hogy Judy, amikor hazajön az iskolából, azt mondja, "Mami, mi az a dudor a takarók alatt? Olyan szaga van, mint Nancy papájának." - Szaga van: az erdőnek, a földnek, a néger bőrének, a gyalult fának a garázsban, a whiskynek Bea Guerin leheletében.

- Piet. Elveszem a kedvedet? Igazán akarlak téged.

- Tudom. Kérlek, ne mentegetőzz. Csodálatos szerető voltál.

Georgene nem vett tudomást a múlt időről. - Amikor megtaláltam azt a levelet, az első dolog, amit tenni akartam az volt, hogy fölhívlak és - mi? Sírok egyet a válladon. Bemászom melléd az ágyba. Hétfő este volt, Freddy a Lionsban volt. Hirtelen rémület töltött el. Ott voltam egyedül egy nagy ronda házban egy darab papírossal a kezemben, ami nem akart eltűnni.

- Ne légy megrémülve. Elragadó páros-partner vagy és nagyszerű felesége Freddynek. Ki más tudná őt elviselni? Ha elveszítene téged, ez lenne a legszörnyűbb dolog, ami azóta történt veled, hogy kibukott az orvosi egyetemről. - Vajon észrevette az asszony, hogy nem szándékosan ugyan, de egyenlőségjelet tett közte és az orvosi egyetem között - mindkettő gyakorlatias, tiszta, egyszerű, mindkettőhöz segítségért folyamodik az ember? Ennek az egyenletnek az alapján vajon Angela valami bonyolult dolog volt, amin ő, Piet megbukott? - Egyébként is - folytatta a férfi - nem hiszem, hogy akár Freddy, akár Janet van annyi, hogy valakinek igazán odaadják magukat.

Georgene azt mondta: - Ez olyan szomorú. Fölhívsz, hogy megnyugtassalak, és a végén te nyugtatsz meg engem. Uram Isten. Bernadetté VW-je jön föl az úton. Korábban lett vége az óvodának. Valamilyen ünnep van ma?

- Április huszonhárom? Az újság azt írta, Shakespeare születésnapja. Háromszázkilencvenkilenc éves ma.

- Piet, rohannom kell. Annyi mindenről nem beszélünk. Találkozunk hamar.

- Jó - mondta Piet, és az asszony csókja akkor cuppant, amikor a karja már félúton volt, hogy letegye a kagylót. Felrémlt egy részlete annak az első beszélgetésnek, amit ő és Georgene folytattak, amikor egymás szeretői lettek. Az asszony olyan vidám, olyan játékos volt ahogy fölvezette őt az emeletre az ágyához azon a friss szeptemberi napon, szinte alig tudta elhinni, hogy ő volt az asszony első szeretője. Visszatükröződő őszi ragyogás szállta meg a házat, és melegséggel töltötte meg az egzotikus bambusznád bútorokat. Az ágy fejedelmi méretű fejtámlájánál feltornyozott színpompás guatemalai díspárnák meglepték.

Itt? Freddy ágyában?

Ez az én ágyam is. Inkább a földön akarod?

Nem, nem. Ez itt pazar. Kinek a könyvei ezek?

Freddy pornográf irodalma, gusztustalan. Inkább rám figyelj.

Jézus, de mennyire hogy figyelek. De... nem kéne valamit tennünk, hogy

ne csináljunk kisbabát?

Cukorfalat. Hogy te milyen naiv vagy. Úgy érted, hogy Angela még nem használ Enovidot?

Te igen? És beválik?

Hát persze, hogy beválik. Fantasztikus. Isten hozott, mondta Georgene, az antibébi-tabletták paradicsomában.

Pietnek eszébe jutott - amikor most egyedül állt alacsony mennyezetű nappalijában, ahol a tapéta gyászolta rézsútos látogatóját, a napot, és a kevés szép bútor tükrözte az ő és Angela különösképpen hasonló puritán ízlését - ahogyan Georgene arca, szeplősen a nyári napozástól, száraz ráncokba futott össze miközben elsütötte ezt a viccet. Az asszony mindig lehelet-finoman ugratta, s ezzel a lehető legkisebbre csökkentette Piet szívének dübörgését, és egészen mostanáig mindig ezt a könnyedséget, ezt a büntelenséget hozta, mint valami szüzi fátyol hozományt. Ha most az asszony bemocskolódik és megromlik Freddy hancúrozásai miatt, hol fog ő ilyesfajta feloldozást találni? Akkor, az első alkalommal, vajon fürdött Georgene? Nem, ezt a szokást akkor vette föl, amikor kiderült, hogy ő szereti csókolgatni a combjai közét. És vajon a könnyed, higgadt vidámság csak módszer volt amit arra talált ki, hogy ellensúlyozzon valami más egyenetlenséget abban, amilyen szerelmet Ő adott az asszonynak, talán valami kínos komolyságot, ami veszélyeztette a házasságát? Dicsőítésein Georgene mindig mulatott; mindig azt válaszolta, hogy minden asszony szeret szerelmeskedni, hogy minden asszony gyönyörű, mint egy WC-kagyló ha az embernek szüksége van rá. De a nappali fényben fölfedezett Georgene elmerült római arcán egy kifejezést, valami olyan nyugalmat, amely mélyebb volt, mint egy csecsemő álma, s amit az éjszaka sötétsége soha nem fedett föl előtte a felesége arcán. Alattomos férje látogatóként Angelát soha nem látta olyannak, amilyennek gyakran látta elbűvölő könnyed tárgyilagos nappali szeretőjét. Az asszony magas nyergű keskeny orrának kettős arabeszkjét. Testének fiatalságát meghazudtoló fehér szőrzetét.

Az asszony visszakoazása üregesen kongóvá tette a tompa délidőt. Hegyesen meredő hajtások tapogatóztak erősebb fény felé a nap nélküli szürke levegőben. A szalámi, amiből szendvicset készített magának, maga volt a ledarált halál. Végül is bement az irodájába. Hangja a telefonban rekedtesen, legyőzötten szólt. Az a típusú garázsajtó, amire szükség lett volna, nem volt raktáron Matherben, hanem Akronból kellett megrendelni.

A sóder ára fölment tonnánként két dollárral és péntek előtt nem tudtak egy teherautónyit sem leszállítani belőle. A Bostonban folyó városfelújítási munkálatok elszippantották a környék összes ácsmesterét, és hat telefon során mindössze két segédet lehetett felhajtani egy húsz mérföldnyire levő ipari tanulóiskolából. A tavaszi építkezések beindultak és ő meg elaludt. Gallagher hallgatásai, bár együttérző volt a beszélgetés során, vádat leheltek.

Piet a hadseregben ismerkedett össze Matt-tel, Okinawában, 1951-ben. Akkor és ott, a barakkok és homok, az üres sörösdobozok és a fásult luchuani prostituáltak folyótlan síkvidékén, ahol a csatában való elesés veszélye ugyanolyan valószínűtlen volt, mint a hátszág, melynek kommersz zenéjétől visszhangzott a kantine, Pietet vonzotta Matt kóristafiús pajkossága, tisztaságmániája, fekete haja és szeme, a mocsok és megvetés unalmas, szókinsztől mentes beszéde, magabiztos képessége arra, hogy valamit eladjon. Magát is sikerült eladnia Pietnek, mint az építészethez vezető legrövidebb utat, és elcipelte magával New Englandbe, ebbe az életbe. Piet lojalitása az utóbbi időkben próbára volt téve. Rá kellett jönnie, hogy Matt merevvé, természetellenessé vált, elhamarkodottan ítélezkedik és jezsuita a pénzügyekben. Egész hegyoldalak lerombolásáról álmodozott, s közben ő maga erkölcsileg feddhetetlen akart maradni. Feleségét és egyetlen gyermekét a katolicizmus falai mögé zárta. A párok kis átlátszó világában, melynek intrikái átjárták és átalakították Pietet, Matt alakja átlátszatlanul erkölcsösként magasodott ki.

Amikor íróasztalán megszólalt a telefon, Piet attól félt, hogy Georgene lesz az, békülést keresve. Gyűlölte, hogy fájdalmat okoz Mattnek a kétszínűségével; ugyanazzal a fájdalommal gondolt Mattre, mint amivel az apjára, erre a szellemre, aki türelmesen köröz a világító üvegházi félhomályban, azzal a néma elvárással, hogy Pietnek mindig helyesen kell cselekednie, és soha meg nem pihenhet.

Nem Georgene volt az, hanem Angela. Nancy sírva fakadt az óvodában a hörcsög miatt. A gyerek hirtelen látnoki bizonyossággal látta, hogy az állat halála az ő hibája volt. *Papa mondta*, kiabálta. Hisztériája fékezhetetlen volt. Angela kivitte a teremből, és minthogy Angela volt a tanár, hamarabb vége lett az órának. De nem mentek haza. Nem volt otthon más enivaló, csak sonka. Abban a reményben, hogy a szörp és a fagyalt majd eltereli Nancy figyelmét, Angela elvitte őt a Palacsinta Házba, North Matherbe. Most a gyerek, ujját szopva és kicsit belázasodva, elaludt a

díványon.

- Tudja a gyerek, hogyan keltsen együttérzést maga iránt, az egyszer biztos.

- De nem a saját apjában, az is nyilvánvaló. Nem azért hívtalak, hogy meghassalak ezzel a történettel, bár ami azt illeti úgy gondolom, elég ostobán intézted a dolgot. Ostobán és kegyetlenül. Azért hívtalak, hogy megkérjelek, várd meg Ruth-ot az iskola után és aztán menjetek el és vegyetek egy új hörcsögöt a lacetowni állatkereskedésben. Azt hiszem, ezt azonnal meg kell tennünk.

Varázslat. Az új hörcsög egyetlen bűvészmutatvánnyal a régi hörcsöggé változik át, azzá, amelyik orral lefelé porlad a csillagvirág alatt. Az úri színlelés vallása. A hörcsög ideája tovább él, mindörökké.

Azt mondta, lehetetlen, hogy ezen a délutánon el tudja intézni, ezer dolga van, ellenőrizni kell az első negyedévi számlákat, megpróbálja kicsit fölgyorsítani az Indián-hegyi építkezést, millió részlet, az építkezési szakma épp most esik darabokra. Minden idegszálával tudatában volt, hogy Gallagher hallja, amit mond. Lehalkítva a hangját, hozzátette: - A fél délelőttöt azzal töltöttem, hogy egy új ketrecet csináljak. Észrevettétek a konyhában?

- Ó, szóval az egy ketrec. Nem tudtuk eldönteni, mire való. Miért van olyan fura alakja? Nancy azt hitte, hogy kicsi börtön, amibe majd őt akarod bezárni.

- Mondd meg a gyereknek, nagyon szeretem, és szedje össze magát. Na, szia.

A számlakönyvek kevesebbet mutattak annál a húsz százaléknál, amit Gallagher szeretett tisztán megkeresni. A Siros fivérek havi elszámolásuk mellé géppel írott fenyegetést is csatoltak arra vonatkozóan, hogy leállítják a folyószámlát; 11 189 dollár 24 centtel tartoztak nekik. Gallagher szerette a számlákat hosszú ideig kiegyenlítetlenül hagyni, abból az elvből kiindulva, hogy a pénz folyton csak veszít az értékéből. A számok zavaros szürke hálót fontak Piet köré, ráadásul az a Whitman nő, aki hivatlanul érkezett a kosárlabda meccsre, telefonált és megkérte, nézze meg a házukat. Nem akarta ezt a megbízást, nem szeretett társaságbéli ismerősöknek dolgozni. De reményvesztett hangulatában, hogy megmeneküljön a telefontól meg a számláktól és Gallagher nyűgös közelségétől, beszállt a furgonba, melynek hátsó ajtaján az állt MOSS MEG, és odahajtott.

Ken Whitman speciális kutatási szakterülete az echinoid anyagszere iránti korai érdeklődés elmúltával a fotoszintézis lett; doktori disszertációja szedoheptulozsal, ezzel a 7 szénatomos cukorral foglalkozott, amely átmeneti helyet foglal el abban a végtelen reakcióláncban, melynek során a triozfoszfát pool öthatoda, amelyből nem lesz keményítő, ribulóz 5 foszfáttá alakul. Elegáns folyamat volt, és Kenen kívül kevés negyven alatti férfi volt ennyire otthon azon a fény-ácsolta gigászi létrán, melyen a széndioxid leereszkedik, hogy szénhidráttá váljék. Jelenleg két végzős hallgatójának volt a témavezetője, akikkel a sejtfalon át történő cukortranszportot kutatta. Karrierjének ezen a pontján Ken már türelmét vesztette a cukor molekuláris politikájával kapcsolatban és arra vágyott, hogy célba vegye a széndioxid fixáció titokzatos lényegét, ahogyan a klorofill a látható fényt kémiai energiává alakítja. De itt, a titok előszobájában, ennél az egyetlen reakciónál, amely ellensúlyozza a légzés hatalmas pazarlását, és amely visszafordítja a leépülést és a halált. Ken akadályba ütközött. A biofizika és az elektronika volt a felelős. A kvantoszomák egymásra rétegződő granumai-nak olyan szerkezetük volt, mint a tranzistorok kristályrácsának. A fotonok elektronáramlást indukálnak a klorofillban jelenlevő részecske-gomolyagban. Kennek voltak ötletei-miért éppen a klorofill? Miért nem bármely más hasonló bonyolultságú vegyület? Talán a magnézium atomban van a titok nyitja? De megint be kellett volna ülnie az iskolapdba és harminckét évesen ehhez túl öregnek érezte magát. Ő a szürke szenciklussal jegyezte el magát, miközben a fiatalok hírnevet és zsíros ösztöndíjakat szereznek a neurobiológia és a virológia szép mezején meg a nukleinsavak csodálatos új vadonjában. Neki meg felesége volt, útban volt egy gyereke, s volt egy teljes felújításra szoruló háza. Túl sok volt ez. Az élet, amelynek elegáns titkait szerette volna feltárni, esetlenül ránehezedett.

Megfordult és átsétált az előtér másik végébe; hely szűkében itt tartották a folyadék szcintillométert, egy Packard Tri-Carb-ot annak ellenére, hogy a tanszéknek tizenötezer dollárjába került. Most éppen működött, egy sor izotóppal megjelölt oldaton zakatolt végig, valószínűleg Neusner darált egérmájain. Neusner vastag nyakú, kese hajú, jó negyvenes férfi volt, csak álmatag szemhéja vallott arra hogy zsidó, és az energikus másodrangúság magabiztossága sugárzott belőle. Előadásai tele voltak viccekkel, a cikkei pedig eredményre sóvár érveléssel. Mindezek ellenére közszeretnek

örvendett, és az örökkévalóság számára pedig megállapította egy enzim térbeli konfigurációját. Ken irigyelte, és nem bánta, hogy laboratóriuma üresen állt. Neusner koncertjáró, borkedvelő, nőcsábász ember volt, és a tanszéki klub oszlopos tagja; a cambridge-i politikai körökhöz húzott és tegnap bizalmasan elmondta Kennek a legfrissebb Kennedy viccet. *Egy éjszaka, úgy hajnali három körül, Jackie hallja, hogy Jack jön be a Fehér Házba, és elé megy a lépcsőhöz. Jack gallérja gyűrött és rúzsolt van az állán, úgy hogy megkérdezi: Hol a fenébe voltál? - és a férfi azt válaszolja, hogy tárgyaláson voltam Madam Nhu-val, amire Jackie csak azt mondja. Aha, és eszébe sem jut a dolog a következő hétig, amikor is ugyanez történik, csak a férje azt mondja, hogy sokáig kellett benn maradnia, mert ideológiai kérdéseket tárgyaltak meg Nina Hruscsovval...* Sápadt végzős takarított az elhagyatott laboratóriumokban. Egy halom kibelezett fehérégér hevert egy tálcán, mint felhasadt szőlőszemek. Rózsaszín szemű társaik zsúfolt ketrecekben idegesen várták a megsemmisítést. Neusner imádta a kompjutereket és a statisztikát, cikkei híresek voltak a hosszú oldalakon át sorakozó számokról, melyek leplezték következtetéseinek légből kapottságát. A szomszéd szobában Prichard apó, a tanszék felbecsülhetetlen értékű díszje szórakozott legújabb játékával, egy az agy által kiválasztott memória-anyag azonosításával és analízisével. Ken irigyelte az öregember gyermeki könnyedségét, hogy szabadon veti magát a bizonyítékok erdején át egy ilyen kék madár után. Neusner, Prichard - mindketten szabadok voltak úgy, ahogy Ken nem volt az. Prichard, aki szent volt, megpróbált javítani ezen az állapoton, adni akart magából Kennek, hadonászott a levegőben pergamenszerű foltos kezeivel, bólogatva billegő keskeny fejével, melynek beesett orcáin mintha pirosító lett volna, és ömlött belőle a finom dadogás: *A lényeg az, a lényeg az, W-Whitman, csak m-most alakul, n-n-nem szabad azt hinni, hogy az élet tartozik nekünk valamivel, cs-csak kiszedjük a sz-szajhából azt, amit lehet, hmm?* A laboratórium melletti szűk kis szobájában teljes volt a zűrzavar, tele volt zsúfolva újságkivágásokkal, rajzokkal, más emberek gyerekeiről és unokáiról készült fotókkal, aranyozott idézetekkel, preparált pillangókkal és sírkövek papírra satírozott bekeretezett másolataival és az öregember számtalan hobbijának más hasonló hordalékával. Ken vágyszerűen állt meg ennek a két lábon járó albumnak az ajtajában, pillanatnyi bátorítást várt s azon tűnődött, miért is nem lehet az övé egy ilyen megszentelt cella. Az öregember nőtlen volt. Fiatal korában volt valami botrány, a felesége

elhagyta; Ken nem hitte a történetet, hiszen hogyan hagyhat el egy nő egy ilyen jó embert?

Morris Stein egy problémával várt rá, egy kristályosodni nem akaró enzimmel. Már öt óra is elmúlt. Szakszerűen hajtott haza, egy árnyalatnyit erőszakosan úgy hasított végig a délkeleti gyorsforgalmi úton, mint aki már többször levezette ezt a képletet, pillanatnyi igényeinek megfelelően váltogatta a sávokat, Prichard és Neusner és Stein keringtek az agyában, miközben a különféle gyártmányú kocsik egymásba fonódtak és összekuszálódtak, előztek és leelőzték őket Ken gyorsan vágózó ablakai mellett. A tarboxi emberek jártak a fejében: hogyan képes Hanema mindenhová azzal a koszos, csörömpölő járgánnyal menni, Appleby-ék meg ahhoz az öreg, vörösesharna Mercuryhoz ragaszkodnak, bár lenne pénzük másra is. Aztán azon tűnődött, vajon Prichard miért nem kapott sohasem Nobel-díjat; és arra jutott, hogy az öreg ugyanolyan a kutatásaiban, mint a hobbijaiban, idekap, odakap, több benne a lelkesedés, mint a kitartás. A fotoszintézisre gondolt és úgy tűnt neki, van a természetnek valami unalmas és mély magakelletése, ahogyan visszatartja a titkait, miközben az egyház csillagászokat éget meg és gyerekek halnak meg leukémiában. És hogy szeszélyből, szertelenül adja oda magát épp azoknak, akik fölényesen udvarolnak neki, azzal a fesztelen hévvel, amire ő, Ken, képtelen. *A sz-sz-szajha.*

Dél-Boston gyárkéményeit és gáztartályait a Nun's Bay Road körisfái váltották fel. Sötétedés előtt ért haza. Már bevezették a nyári időszámítást. Egyedül a nappaliban Gyapjas aludt összegömbölyödve a design műhely billenőszékében. Ken Foxy nevét kiáltotta. Az asszony hangja halkán szűrődött be a tornácról. Valaki leszedte a deszkákat, melyek eltorlaszolták a franciaablakokat. Foxy egy fonott székben ült, kezében hosszú pohárban gin, és a tornác rozsdás rácsán át a tenger felé nézett. Az ég lassan tisztulni kezdett a rövid eső után. Sötétkék felhők - vékonyak, mint egy kártyalap éle - kettőzték meg a horizont vonalát. A világítótorony csúcsán megvillant a lemenő nap narancssárga cseppje. Ken azt kérdezte: - Nem fázol?

- Nem, melegem van. Kövér vagyok.

A férfi meg akarta érinteni, hogy szerencsét hozzon rá az asszony, hogy biztonságot adjon neki mint gyerekkorában, Farmingtonban, amikor a hosszú bújócskázás után a gyomverte kertben azt kiáltotta *ipi-apacs!* és megérintette a házuk mellett álló juhart. Ahogy a nő belebámult a haldokló fénybe a zöldellő lóp fölött, egy fa összesűrűsödött nyugalma áradt belőle.

Szőke haja, rózsaszín bőre, barna szemei egyetlen árny voltak a tornác bőrtéségében. Egy szinte gyors elmozdulás és kihunytt a fény.

Amikor a férfi lehajolt hogy megcsókolja, furcsának érezte az asszony bőrét; Foxy didergett. A karja libabőrös volt. Ken könyörögve kérlette: - Gyere be a házba.

- Olyan nagyon szép itt. Nem ezt vásároltuk meg?

Ken furcsának érezte a megfogalmazást. Soha nem gondolkodtak sokat a pénzről. Előmenetel, kitüntetés: ezek voltak a valóságos dolgok. Mintha csak kihallgatta volna a férfi gondolatait, Foxy folytatta: - Mi mindannyian meglehetősen begubózva élünk. Szinte soha nem nyitjuk meg magunkat a körülöttünk levő szépségek számára. És mégis jelen van nap mint nap, szüntelenül, nem törődve azzal, hogy figyeljük vagy sem. Micsoda nagyszerű pazarlás, nem?

- Bemegyek és iszom valamit. - Foxy követte, és beszámolt neki a napjáról. Gyomlált s gereblyézett az oldalsó kertben. Elhatározta, rózsákat szeretne, fehérét és vöröset vegyesen a személyzeti épületszárny déli tűzfala mentén. A Plymouth ügynökség telefonált és azt mondták, a kocsija - egy másodkézből vásárolt családi kombi, amit azért vettek neki, mert közlekedési eszköz nélkül gyakorlatilag fogoly az ember a tengerparti útnak ezen a végén - csütörtökön fog elkészülni, rendszámtáblával és a vizsgát bizonyító matricával. Ken el is feledkezett erről az autóról, bár az asszonynak nyilvánvalóan szüksége volt rá. Cambridge-ben olyan sokáig megvoltak autók nélkül. Röviddel ebéd előtt, hazafelé tartva a tengerpartról, benézett hozzá Irene Saltz, a hátán cipelve a kis Jeremiah-t, mint az indiánok. Irene a vízügyi felügyelőbizottságban dolgozik és nagyon letörte, hogy a téli viharok jó néhány dűnét ellapítottak. Tarbox kivételével minden más város már időtlen időkkel ezelőtt kerítéseket és bozotsövényeket állított volna, hogy megfogja a homokot. Felkérte Foxyt, csatlakozzék a női választók ligájához és megivott három csésze kávé. Ilyen monologizáló férj mellett talán törvényszerű, hogy az ember egy másfajta erotikus levezetést keres, csak az a baj ezekkel az emberekkel akik egy jó ügy szolgálatába állítják teljes személyiségüket, hogy azt várják tőled, te is tedd ugyanezt még akkor is, ha neked olyan jóképű és elbűvölő és figyelmes férjed van, mint amilyen nekem van, édes... Ken az italát kortyolva azon tűnődött, vajon mire akar Foxy kilyukadni. A nappali szoba világítása mellett sápadtnak nézett ki, a füle és az orra viszont élénken rózsaszín lett. Valami nagyon földobta.

Mi más történt? Ja, igen, délutáni szunyókálása kellős közepén Carol Constantine telefonált és meghívta őket egy tavaszköszöntő partira; nagyon buján hangzott az egész. És aztán végre összeszedte a bátorságát és fölhívta ezt a Hanemát, jöjjön és nézze meg a házat.

- Mikor fog jönni?

- Ó, már volt is itt.

- És mit mondott?

- Hogy tizenötezer, lehet hogy kicsivel több, lehet hogy kevesebb. Attól függ, az ember mi mindent akar csinálni. Ő teljes pincézetet szeretne a ház alá, de lehet, hogy egy álpince is megteszi a konyha alatti részen, ő jobban szereti a forróvizes fűtést, de azt mondja, a forró levegő olcsóbb lenne, mert a csöveket eleve beletehetnék a falakba, amiket úgyis föl aka runk huzatni. Neked is kell majd beszélned vele. Mindenről kiderült, hogy valami másnak a függvénye.

- És mit mondott a tetőről meg a zsindelyről?

- Új tető. Az a véleménye, a zsindelyt egyelőre meg lehet foltozni.

- És ebben a tizenötezerben benne van, hogy valamit csináljunk azokkal a ronda hálósobákkal az emeleten, meg a bekukucskáló csillagos éggel?

- Nem mentünk föl az emeletre. De ő persze jól ismeri a házat. Úgy gondolja, a nagy tétel az alápincézés. A pasas egyébként elég mulatságos és helyes volt. Állandóan a jó meleg padlón csúszó-mászó gyerekekről beszélt és a pocakomra pislantgatott.

Ken úgy érezte valami súly gördül le róla, de azért tovább faggatózott. - És a konyha?

- Azt körülbelül négyezerre saccolja. Ki akarja bontani az éléskamra válaszfalát és mindenből újat akar, a mosogató kivételével. Egyetértett velem, a pala mosogatót meg kell tartani. De a vízvezetékeket meg kell csinálni mindenütt, tetőtől talpig. És az elektromos vezetékelést. Igyál még egy kis bourbont, szívem.

Az asszony kezébe vette a férje poharát és simán, mint egy szél duzzasztotta vitorla, a konyha felé vette útját. - Nagyon gyengét kérek - mondta a férfi, és amikor Foxy visszatért az itallal, azt mondta: - Na, jó. És egyébként hogy tetszett neked?

Foxy megállt egy pillanatra, sápadt ajkai mintha hümmögésre álltak volna. - Tudok vele bánni. Ma egy kicsit elesettnek tűnt. A lánya kedvenc hörcsögét megette valami szomszéd macskája. - Kennek eszébe jutott Neusner tálcája a kibelezett egerekkel és eltűnődött, hogyan engedhetnek

meg maguknak még mindig egyes férfiak ekkora érzelmösséget.

- Te leszel az - mondta Ken, - akinek majd tárgyalnia kell vele.

- Az asszony megint azzal a légies gyorsasággal mozgott, mintha fontolóra vett volna egy lehetőséget, amit aztán elvetett.

- Nem hiszem, hogy akarná ezt a munkát. Ő és a barátod új házakat építenek a demográfiai robbanás számára.

- Gallagher nem különösképpen a barátom. Ajánlott Hanema valaki más vállalkozót?

- Kértem, hogy ajánljon. Azt mondta, kapásból nem tudna olyat mondani, akiben megbízhatnánk. Nagyon határozatlan volt. Úgy láttam, nagyon kötődik ehhez a házhoz.

- A felesége szerette volna.

- Ezt már ezerszer mondtad. - Az asszony válaszaiban volt valami gyorsaság, a szemeiben valami kemény ragyogás, ami szokatlan volt; Ken egy láthatatlan tényező működését érezte, egy megmagyarázatlan kémiai anyagét. Foxynak nem tetszett Hanema: ez a feltételezés Hanema felé hajlította, és azt mondta Foxynak: - Miért is ne fogadhatnánk föl? Vesd latba a bájaidat.

- Milyen napod volt?

A férfi bevallotta: - Úgy érzem, megfeneklettem. Foxy azt gondolta, kellene neked egy másik nő. Azt mondta: -Túl sok az ingázás.

- Túl sok a közepszerű szellemi darálás. Jogot kellett volna tanulnom. Ahhoz értünk. Az öregúrnak két szép lúdtalpa van ész helyett, és Hartfordban mindenki azt hiszi, hogy nagy fej. - Foxy nevetett, és a férfi ijedten nézett föl; Ken szókincse kisfiússá vált, amikor Hartfordra gondolt, és ennek nem volt tudatában. Szomorúan folytatta. - Prichardon gondolkoztam ma, és rá kellett jönnöm, hogy bennem nincsen meg az érzék. Én az egészet csak egy rakás részletnek látom, ami pontosan ugyanaz, ahogyan minden tökfilkó látja.

- Prichard öregember. Te fiatal vagy. Az öregeknek nincsen semmi komoly dolog az életükben, amiről gondolkozhatnak.

A "komoly" számára a testében megbújó árnyékot jelentette, a gyermekét, a szaporodás sötét világát.

- Kivéve a halál - mondta Ken, s ez megejtően különösnek hangzott az ő szájából. Foxy mindig úgy képzelte, Ken nem gondol többet a halálra, mint egy óra arra, hogy majd lejár. Azt hitte a férfi már gyerekkorában számot vetett vele, és a saját megoldását férjétől függetlenül dolgozta ki.

Foxy szenvedélyesen válaszolt: - Jaj, dehogy. Amíg fiatal vagy, sokat gondolkozol rajta, így aztán amikor megöregszel, nem marad más, mint hogy örülsz minden egyes új napnak.

Ken, mintha álomból ébredt volna, fölnézett. - Ki szedte le a deszkákat a tornác ajtajáról?

- Ö. Hanema.

- A puszta kezével?

A puszta kezével?

Hát persze. Miért ne? Maguk miért nem szedték le?

Azt hittük, valami célt szolgál.

Ez igaz is volt, de most már vége van a télnek. Isten hozta a tavaszban. Nna, lássuk csak. Egy kis szerencsével ennek el kell fordulnia. Na, mit mondtam. Jöjjön.

Istenem, jóformán nem is voltam még a tornácon. Megjavíthatok még ezek a spaletták?

A férfi kezébe vette a rozsdás spaletta egyik meglazult darabját, morzsolni kezdte és odamutatta a narancssárga port, amely virágporként rakódott a tenyerére. *Az új spaletta lesz az egyik legkisebb tétel a költségek között. Az Alcoa szép nagy spalettákat gyárt, amiket sínekre beállíthatunk ide. Meg ide is. Ősszel meg le lehet majd venni. Nyáron ez a tornác a ház legjobb helyisége. Itt jár a levegő!*

De úgy besötétíti a nappalit. Már azon is gondolkoztam, hogy meg kellene szabadulni tőle.

Ne akarjon megszabadulni a szabad terektől. Maguk a kilátást vették meg. A tornác az a hely, ahonnan ezt élvezni tudják.

Gondolja, hogy örülséget csináltunk? Azzal, hogy megvettük a házat.

Egyáltalán nem. Nagyon jó kis házat lehetne ebből csinálni. Adott hozzá a váz és a méretek. Itt most már csak egyetlen dolog kell, és az a pénz.

A férjem szeretett bele ebbe a házba. Én mindig úgy gondoltam, hogy valahol Boston közelében, Lexingtonban vagy Newtonban fogunk lakni.

Tudja - de ahelyett, hogy befejezte volna, elkezdett föl-alá futkosni a deszkákon, ahol a tornác padlójának vonala megereszkedett, vizsgálódva.

Igen?

A tornácuk alól még hiányzik egy támaszték. Ne nagyon tartsanak itt népitánc bemutatókat.

Elkezdett mondani valamit.

Nem igazán.

Az asszony várt.

Azt akartam mondani, hogy ez a panoráma elszomorít, mert a feleségem imádta, és bennem meg nem volt meg a bátorság, hogy megtegyem, amit a maga férje megtett, és magamra vegyem ennek a háznak a terhét.

Gondolja, hogy az egész bátorság kérdése lett volna? Lehet, hogy az önbecsülés játszott közre.

Meglehet.

Lehet, hogy csak arról van szó, hogy ez a hely nem magának való.

Köszönöm. Én is ezt éreztem. Nem vagyok víz melletti típus. Szeretek sok-sok szárazföldet érezni magam körül. Arra az esetre, ha árvíz lenne.

Azt hiszem, ezzel én is így vagyok. Utálom, ha vizes lesz a lábam.

De azért jól érzik magukat itt, ugye?

A férfi olyan udvarias és zavart volt, olyannyira kész arra hogy visszaszorítsa magát a munkára fölfogadott ember pozíciójába, hogy az asszony sietett megnyugtadni őt sejtései felől. Igen, elég jól érzem itt magam. Egy kicsit unatkozom. De tetszik a város és kedvelem az embereket, akikkel eddig találkoztam.

Igazán?

Ezt olyan meglepetve mondta.

Nem volt szándékos. Azt hiszem, én már túl vagyok azon hogy megkérdezzem magamtól, kedvelem őket vagy sem. Ők már az enyéim.

És maga az övék?

Bizonyos értelemben. Vigyázzon. Ez magával is megeshet.

Nem, Ken és én mindig nagyon függetlenek voltunk. Soha nem gabalyodtunk bele más emberek életébe. Azt hiszem, mind a ketten meglehetősen hidegek vagyunk.

A férfi kést vett elő, és Foxynak hátat fordítva, feszegetni kezdte az ablakot. Az ablakkereteket mind ki kell cserélni.

Nem teszi ezt fölöslegessé, ha kívülré extra viharablakokat szereltetiünk föl?

Némelyik keret még ahhoz is túlságosan szét van rohadva, hogy rá lehessen csavarozni az extra ablakot.

Remélem...

Mit remél?

Azt akartam mondani, hogy remélem, maga meg a felesége eljönnek hozzánk ha minden elkészült. Már most félek tőle, hogy nem fog egyetérteni azzal, amit csinálunk belőle.

A férfi fölnevetett, a nevetése mélyebbről fakadt, mint a legtöbb férfi nevetése. Melegebb volt. Kicsit zavarba ejtő, de inkább lehengerlő.

Az asszony megpróbálta védeni magát. *Nem is értem, miért aggódom a felesége egyetértése miatt. Elbűvölő asszony.*

A férfi újból nevetett. *A maga férje is elbűvölő.*

MÁSODIK FEJEZET

Applesmithék és más játékok

Foxynak igaza is volt, meg nem is Janetet illetően. Janet valójában sohasem feküdt le Freddy Thorne-nal, bár ő és Freddy komoly beszélgetéseket folytattak a dologról, s a Harold kicsi-Smith-szel folytatott viszonyból nem várt nehézségek árán tudott csak kimászni és végleg lelépni.

Szóval, Applebyék és kicsi-Smith-ék az ötvenes évek közepén költöztek Tarboxba, és nem ismerték egymást, bár mindkét férfi az értékpapírokkal foglalkozott a State Streeten, Harold mint tőzsdeügynök, Frank mint banki letét kezelő. Frank a Harvardra járt, Harold Princetonba. A felső középosztály azon nemzedékéhez tartoztak, melynek egy szelete enyhe tiltakozással viseltetett az elszigetelés és a dresszúra ellen, melynek révén a pénz világa fenntartotta életmódját a gazdasági válság és a világháború felfordulásában. Biztonságban fölnevelkedvén a nemzet e megpróbáltatásainak közepette, s felnőttként bevezetve egy engedékeny gazdasági életbe, s egy olyan üzleti világba, melynek légkörében sajátosan vegyült a ropogós-fiatalos jelképrendszer és a mögötte meghúzódó elszemélytelenedés, a féktelen változatosság háttere ellenében sikeresen véghez vitt kisstilű hazard vállalkozások és egy olyan kormány végső befolyása, melynek adói, jutalékai és a fegyverkezés iránti étvágya mindenütt határokat állított, bevezetve egy nemzetbe, melynek vezetése megengedte, hogy a langyos moralizmus bizonyos jól begyakorolt ravaszkodást palástoljon, egy kultúrába, ahol a kamaszkori szenvedélyek és homoszexuális filozófiák még nem voltak győzedelmesek.

A Tarboxban töltött első évek alatt Smith-ék és Applebyék társasági élete idősebb férfiak és nők között zajlott. A szomszédságban lakó nénik kötelességtudóan megjelentek és udvarias fogadtatásban részesültek, de végül elszántan felszámolták ezeket a kapcsolatokat. - Milyen iszonytatóan sivárak tudnak lenni - szokta mondogatni Marcia - ezek a lószerű emberek -, és amikor ő és Janet jó barátságba keveredtek, nevet is találtak ki, a "nagy L"-nek hívták mindazokat az embereket, akikhez remélhetőleg már soha nem lesz közük, s akik mégis oly kitartó figyelemmel csüngtek rajtuk,

akik mindig csak a helyes dolgokat cselekedtek, akik az ismeretségnek és az atyafiságnak ezt a csapatát alkották, amely Quogue-tól Bar Harbor-ig terjedt. Ha fölfedezték egymást a lószerűek egy-egy összejövetelén Millbrookban vagy Scituate-ben, amelyre mindketten a házastársi beletörődés látványos jelenetei közepette egyeztek bele elmenni, Janet és Marcia köszönésképpen rendszerint csak egymásra nyertettek. Janet finom orrüregi horkantása, melyet egyik lábának pataszerűen rúgó mozdulatával kísért, határozottan pikáns volt; Janet akkor még soványabb volt. Az igazság az, hogy csak ritkán utasították vissza ezeket a meghívásokat, de minthogy elmulasztották viszonzni őket, a számuk lassan csökkenni kezdett. Ezek között a sokat gúnyolt emberek között, bármilyen orrhangúak és fafejük is voltak, Applebyék és Smith-ék csak nevük és szüleik nevének ereje által lehettek jelen; ez még évekkel azelőtt volt, hogy Tarbox megajándékozta volna őket egy társasággal, amely ugyanolyan kitüntető és éltető, mint a kárhoztatott "nagy L".

Thorne-ék és Guerinék már Tarboxban éltek, de volt valami kényelmetlen mindkét házaspárban, valami megmagyarázatlan és zavart a férfiakban - az egyik fogorvos, a másik látszólag nincs is állásban, de gyakran megfordul Bostonban. Mindkét feleség félénk volt; Bea akkoriban még nem ivott annyit, és egy egész estén át csöndesen tudott ülni feszült mosollyal az arcán. Amikor Roger csillogott, akkor ő megfagyott, mint egy nyúl. Harold *Barbe bleu et Fatime-nak* nevezte őket. Freddy Thorne önelégült elbizakodottságát és törleszkedését mindannyian nevetségesnek találták. Azokban az időkben még volt némi haja - hosszúra növesztett hullámos, finom lencsöke, amit ráfésült a kopasz foltra. Georgene egyszerűen csak egyike volt a "nagy L" jól iskolázott, jól ápolt kancacsikóinak a philadelphiai istállóból. Nagy néha a párok mereven elköltött vacsorákkal szórakoztatták egymást, és terhesruhákat adtak kölcsön egymásnak - Bea kivételével, aki sohasem volt terhes.

Azok az emberek akik partikat rendeztek, vagy egy évtizeddel voltak idősebbek, meglehetősen közönségesnek és lármásnak tunkent - Dan Mills, az elvetélt tarboxi csónaktelep bronzbarnára sült, bicegő és alkoholista tulajdonosa; Eddie Warner, egy matheri festéküzem ellenőre, golyófejú ex-atléta, aki sörben úszó tengerparti piknikek alkalmával még mindig egy mérföldre tudta elröpiteni a labdát a sirályszürke alkonyaiban; Allén doki; a jó öreg Ed Byrd; néhány férfi tanár a tarboxi iskolákból, akik önvédelemből halálra dolgozták magukat; és a feleségeik, rángatózó

asszonyok tele másoktól kölcsön vett szexualitással és rock-and-roll slágerszövegekkel, meg tinédzser gyerekekkel. Janet szemében ezek az emberek elkeseredettnek tűntek, tudatlannak, provinciálisnak és hangosnak. Mindenfelé rebesgetett hűtlenkedéseiket szánalmasnak tartotta; nyilvánvaló iszákosságuk undorította. Ő maga épp akkor produkált egy újszülöttet, az ifjabb Franklin Applebyt - háromezer-kilencszáz gramm. A gyerek halántékán a bőr finoman lüktetett, amikor szoptatta, így hát a "csónakházi bandának", ahogyan ő és Marcia elkeresztelték ezt a társaságot, nem csak harsányan tréfálkozó hangja és savanyú lehelete, hanem durva bőre is taszította; a leprások ne akarjanak mindenáron táncolni. A csónakházi banda, a háborús veteránok háború utáni együletének e helyben dolgozó és tanulatlan tagjai jól tudták, hogy ezek a fiatalabb és áramvonalasabb párok lenézik őket és egyáltalán nem bánták, amikor különváltak tőlük és magukra hagyták őket a piával és a bridzspartikkal és a Guadalcanalra való hangos visszaemlékezéseikkel.

Ha nem lettek volna ennyire mások, Janet aligha kezdeményezett volna társasági kapcsolatot Saltzékkal és Ongékkal, akik 1957-ben költöztek a város két ellentétes csücskébe és akik legalább egyetemet végzett emberek voltak. Ami azt illeti, John Ongról az terjedt el hogy zseniális. Cambridgeben dolgozott, matematikailag dekódolta az anyagot, kormány megbízásból. Lenyűgöző lehetett volna, de az angolságát egyszerűen képtelenség volt megérteni. A felesége, Bernadette, széles vállú fél-japán nő volt Baltimoreból, akinek az apja Portugáliából vándorolt be. Bernadette egzotikus volt, nagyhangú, meleg és fárasztó, mintha egyedül akart volna kettejük helyett társasági lenni. Saltzék halálosan komolyak voltak, de Irene nagyon mulatságos tudott lenni a harmadik martini után, amikor utánozta a városi előljárókat és hivatalnokokat, akikkel harcos lelkülete révén minduntalan összeütközésbe került. Bennek csak egyetlen utánzó száma volt, azt is öntudatlanul csinálta - az ápolatlan szakállú, hajlott hátú rabbi, aki kezét a háta mögött összekulcsolja és a kitartás szomorúságát árasztja. De csak 1958-ban, amikor Hanema és Gallagher megnyitották irodájukat a Hope Streeten, alakult ki a párok végső ökológiája. Ezzel a két férfival, az írrel és a hollanddal, akik olyanok voltak mint Don Quijote és Sancho Panza, vette kezdetét a sportesemények sora: futball, síelés, kosárlabda, vitorlázás, tenisz, aztán megint futball, amely kimeríthetetlen ürügyet szolgáltatott a pároknak az állandó összejövetelekre a hön várt és sokszor emlegetett találkozások és váratlan partik naptári vetésforgója. És a két új asszony,

Terry és Angela új stílust hoztak magukkal, valami szórakozott szeretetreméltóságot, amiből a többi asszony képes volt utánozni a tónust, a keresetlen könnyedséget, amely egyedül tehetné elviselhetővé a vendéglátás és az egymásba gabalyodás terhét. 1960-ban költöztek Constantine-ék vésztyjósító hatalmas házukba a mező mellett; Carol festett, Eddie repült. Házaspárként vonzóan veszedelmes hangulatot árasztottak. És most, 1963-ban Whitmanék beköltöztek az ódon Robinson-tanyára.

Ezeknek az éveknek során a csónakházi banda hanyatlásnak iundult, majd szétesett. Két házaspár elvált, a tanárok szerződéses állását nem változtatták állandóra, s ezért vagy elmentek vagy elküldték őket, szegény jó alkoholista Danny Mills csónakháza átvándorolt a bank tulajdonába és ő Floridába ment a felesége nélkül, akinek kemény inas lába oly gyorsan sajátította el a legújabb tánclépéseket. Az egyetlen fennmaradó kapcsolat a csónakháziakkal telefonon történt, amikor az ember főlhívta valamelyikük tinédzser lányát, hogy vigyázzon a gyerekekre. Létezésüket, amely tökéletesen feledésbe is merülhetett volna, egy furcsa, Harold és Marcia számára kellemetlen emlék őrizte a fiatalabb párok körében. Élt itt abban az időben az első tarboxi évek alatt egy másik Smith nevű házaspár, nagyfejű, pirosposzsgás, humortalan, törtető emberek, akik azóta Newtonba költöztek, de akik akkor egy éven át, ugyanazokon a partikon jelentek meg, amelyekre a kisebb Smith-házaspárt is meghívták, így aztán megszületett a jelző megkönnyítendő a társalgást, ami tovább élt még akkor is, amikor már nem volt szükség a megkülönböztetésre. Harold és Marcia részévé vált, bár mostanság már csak kevés barátjuk előtt volt ismert, hogy egyáltalán kik voltak nagy-Smithék, s még kevesebben tudták maguk előtt felidézni tömör, kipirult, babaszerű arcukat, ami mindig hevesen bólogatott, mint az élőképek a felvonulásokon. Minden évben széles derűlségre adott alkalmat, amikor azzal a jellegzetesen kérlelhetetlen és fáradhatatlan nyájassággal, ami támadási módszerük volt, Smith-ék a távoli Newton Centre-ből Thorne-ékát, Guerinéket, Applebyéket és névrokonaikat sokszorosított karácsonyi levéllel örvendeztették meg. A Haroldnak és Marciának intézett üdvözlésben soha nem mulasztották el idézőjelben odabiggyeszteni a "kicsi"-t: *a mi tarboxi alteregóinknak, "kicsi" Smith-éknek.*

A viszony - a szóbeszéd tévesen úgy tartotta, hogy Janet kezdeményezett - azzal kezdődött, hogy Marcia felfigyelt Frank kezeire. A szépséges kezek korábbi tömzsi állapotukból egy gyomorfekély-diéta révén bontakoztak ki,

amelyet az 1962 április-májusában beállt drámai piacvisszaesés idézett elő. Ez a krach, amely sokkal inkább érintette Frank trösztjeit (épp akkor léptették elő a ranglétrán), mint Haroldot az ügynökösködésben, és aminek következtében Frank a saját pénzéből ezresekkel szállt be az elektronikába és a gyógyszerkereskedelembé, azon a tavaszon és nyáron a szokásosnál közelebb hozta egymáshoz a párokat. Szokásukká vált, hogy vasárnap esténként teniszezés után, egy North Mather-i étteremből hozatott sült kagylót és homárt egyenek együtt gőzölgő papírzacskóból. Egy este, amint párnákon és székeken körülültek kicsi-Smith-ék mozaikkal kirakott dohányzóasztalát, Marciát hipnotizálta az a formás erő, amellyel Frank ujjai, zsírosán csillogó ujjbegyei a hagymakarikákkal babráltak. A diéta lenyesett egy réteg zsírt a kezeiről, s feltárult az egészen különlegesen faragott ujjizületekkel és körömággal rendelkező ujjak arisztokratikus hosszúsága; a hüvelykujj ékesen beszélt minden megvilágításban. A pelyhes csukló mentén, a kézfejen kidudorodó zsinórszerű vivőereken keresztül egészen az ujjak hegyéig olyan erő áramolt, amely rombolni és építeni volt képes; a rózsametszés Frank kezén apró vágásokat ejtett, amelyek a kagylószedők és a szobrászok kezén látható összevisszaszabdaltságot idézték föl. Marcia szemeit a férfi arcára emelte, s ott felfedezte a kisfiús pufókság mögött ugyanezt az összeszabdalt, elhasznált, öntudatlan tekintetet, amely arról árulkodik, hogy olyan munkát végzett, olyan áradó erőhöz tartozik, melynek nyomása alatt az arca kipirult és a szeme vérekes lett. Férfi volt. Viharvert kinézete azt sugallta, hogy akadályokon keresztül sodródott előre. Ezután a felfedezés után a férfi minden mozdulata megváltoztatta Marcia bensőjét, kicsiny izzással, a benne folyó áramlás örvénylő morajlásával. Asszony volt. Nagyra becsülendő félelmetességet érzékelt most a férfiban; és amikor fölálltak hogy hazamennek, s Janet, aki nyolchónapos terhes volt, elveszítette az egyensúlyát és megkapaszkodott Frank sietősen odanyújtott segítő kezében, Marcia mintha még sohasem látta volna a házaspár közötti gyors és megértő együttműködést, föl volt háborodva; szemérmetlen lopást hajtottak végre a szeme láttára.

Született Marcia Burnham egy orvos lánya és egy püspök unokája volt. A férfias szépség felfedezése Frank Applebyben kezdetben ártatlan vidám könnyedséget váltott ki belőle a másik pár társaságában, és ennek kiegészítőjeként búskomorságot olyan hétvégeken, amikor nem volt tervbe véve hogy találkozzanak - bár rendszerint azért sikerült fölhívnia Janetet és

megszervezni legalább egy italt vagy vitorlázást a fiúkkal Applebyék kis csónakján. Marcia birtokló és előretörő szeretete alig volt megkülönböztethető régi barátságuktól, bár a táncmulatságokon vagy a partikon amikor táncoltak, fölemelőnek érezte a vágyat hogy Frank kezei közé kerülhessen. Frank sohasem volt nagy táncos, és Marcia bezárva a férfi zötyögtető csoszogásába, érezve, hogy partnere állandóan a lábára lép, hogy hűvös balzsamos keze elvész a férfi szorításának nedves ragadósságában, hogy Frank piaszagú lehelete összegyűlik csupasz nyakán, mint egy párás folt amit a gyerekek az ablaküvegre lehelnek, néha irigykedve figyelte, ahogyan saját férje és Janet vagy Carol Constantine egyik saroktól a másikig keringőznek a szoba homály borította peremén, amelynek fényben úszó halott központját ő és Frank szinte mozdulatlanul elfoglalták. Harold ügyes, szinte hivalkodó táncos volt, és néha egy-egy hosszú menet után Frankkel, fölkérte és végigpörgettette magát a parketten, hogy enyhítsen a nyakába állt görcsön és a sajgáson a lapockái között, amit attól kapott, hogy túl magasán kellett kapaszkodnia. De volt Frankben valami masszivitás, ami Haroldból hiányzott. Harold sohasem szenvedett; egyszerűen kitért a szenvedés elől. Harold a *Barron's* heti pénzügyi közlönyt és Ian Fleminget olvasta helyközi vonaton; Frank Shakespeare-t olvasott.

- Minden benne van - magyarázta Marciának flörtölve, mert hogy senkinek sem beszélt Shakespeare-ről, különösen Janetnek nem, aki Frank olvasási szenvedélyét szemrehányásnak vette, amiért nem fejezte be a főiskolát, hanem helyette hozzámert feleségül - minden, amit remélhetünk birtokolni, s minden rosszul végződik.

Marcia azt kérdezte: - Még a vígjátékokban is?

- A vígjátékok házassággal végződnek, és Shakespeare házassága boldogtalan volt.

- Ügy érzem - mondta Marcia, mivel feszült, neurotikus nő volt, aki szerette tisztázni a dolgokat - azt akarod mondani nekem, hogy mi is rosszul végeznénk.

- Mi? Te meg én?

Szóval nem azt akarta elmondani neki, hogy rossz a házassága. Azért Marcia folytatta: - Ha... belekezdenénk akármibe.

- Kezdjünk bele valamibe? Vevő vagyok az ötletre. Igen. - Nagy vörös feje mintha egy kicsit súlyosabban ült volna a vállain, ahogy az ötlet megtelepedett benne. - És mi legyen Harolddal és Janettel? Beszéljük meg

velük? Ne beszéljük meg, és mondjuk azt, megbeszéltük.

A férfi olyan esetlen és ironikus volt, hogy Marcia megsértődött. - Kérlek, felejtsd el, akármit is mondtam. Tipikus női hiba, hogy az ember megpróbálja szexualizálni a barátságot. Én csak barátnak akarlak téged.

- De miért? Ott van neked barátnak Janet. Csak szexualizálj engem. Jó folyamatnak hangzik. A jelenlegi lötytyedt piaci viszonyok mellett valószínűleg ez a lehető legjobb befektetés, ami még létezik. - Applebyék Mercuryjának vörösesharna lökhárítójára támaszkodtak a nyári hőségben, teniszezés után, Gallagherék erődszerű téglaháza mellett, a North Mather-be vezető hátsó út mentén. Matt engedélyt kapott, hogy használhatja az egyik szomszéd pályáját. Harold benn volt a házban, iszogatót; Janet otthon maradt a kisbabát szoptatni. Lány lett, akit Catharine-nek neveztek el egy nagynéni után, akire Frank úgy emlékezett, hogy egy halom vérvörös gránátoktól dudorodó poros bársony volt.

Marcia azt mondta neki, de csak miután jól kinevette magát: - Megdöböntő vagy a kettős felelősségérzeteiddel.

Szakra pattan, olthatatlan. - Janet több, mint kilenc hónapja elviselhetetlen. Legalább ebédeljünk együtt Bostonban. Szükségem van egy kis kikapcsolódásra. Mit csinálsz keddenként?

- Keddenként én vagyok a környék ügyeletes gyerekfuvarozója.

- Vagy úgy. Szerdánként általában Harolddal ebédelek a Harvard Klubban. Egész idő alatt csak fintorog. Mondjam le?

- Nehogy lemond. Harold gyűlöli a programváltozásokat. Inkább én szerzek csütörtökre baby-sittert Henriettának. De Frank, nagyon kérlek, ne értsük félre egymást. Csak beszélgetni akarok.

- Hát persze. Mesélek neked emberekről, akiknek a hónuk alatt nő a fejük.

- Othello?

- Igen.

- Ide figyelj, Frank. Teljesen a rögeszmémé váltál, tudom, hogy abszurdnak hat, és a segítségedet kérem. Baráti segítségedet.

- A szexualizálás előtti vagy utáni barátét?

- Könyörgök, vegyél komolyan. Halál komolyan beszélek. Az életemért küzdök. Tudom, hogy nem vagy belém szerelmes, de szükségem van rá, hogy beszéljek veled. Annyira szükségem van rá - s ezen a ponton félig mesterkéltén lehajtotta a fejét, hogy leplezze könnyeit, amelyek végül is valódiak voltak. - Félek.

- Drága Marcia. Ne félj.

Együtt ebédeltek, aztán gyakran ismét együtt ebédeltek, új üvegpalaták sarkánál vagy virágüzletek bejáratánál találkoztak, egy kellemes, pirospozsgás férfi, akiről lerítt, hogy jól szerepelt az iskolában és egy kicsi, sötéthajú asszony, kicsit kifulladásra, kéz a kézben vadásztak a vízparti rész tengerbúzában és a Washington Street tülekedő ragyogásában a megfelelően eldugott étterem után, sarokasztallal és atyáskodó pincérrel, üzleti ismerősök és főiskolai barátok nélkül. Beszélgettek, egymáshoz ért a lábuk, dorgálón vagy szánakozón kapkodva végigsimítottak a másik kezén, magukról beszéltek: a nyírt sövények mögött eltöltött gyerekkorukról, Shakespeare-ről és a pszichiátriáról amit Marcia elbűvölő apja művelt, Haroldról és Janetről, akik ahogy udvariasan folytatódott a megcsalásuk, egyre gyöngédebb figyelemben részesültek, szinte szentté váltak tudatlanságukban, csodálatosakká esendőségükben, bőkezű megbocsátás lett osztályrészük frigiditásukért, követelőzéseikért, korlátoltságaikért és hiúságukért olyannyira, hogy a házastársaik közötti viszony a jelen nem lévők dicsőítésére szőtt összeesküvésnek tűnt. Volt egy kis ház Bostontól északra - ami különösen biztonságos és a valóságos életüktől távoleső volt -, Frank valamelyik nénikéjének a háza, és ez a nagynéni mindig a terméskő tartóoszlopok mögötti kis párkány alá rejtette a kulcsokat. Amikor Frank gyerekkorában az eldugott kulcs után kutatott, úgy érezte, kalóz-kaland részese, föld és állati ürülék erőteljes szagát árasztó mély barlangot fosztogat. Most a kulcs szánalmasan elérhetőnek tűnt, és azon tűnődött, vajon hányan, de hányan használhatták ugyanezeket a csupasz matracokat, vették kölcsön ugyanezeket a durva honvédségi pokrócokat a cédrusfa sublótból, és a végén óvatosan beleügyeskedték a cigarettahamut a dobozról lehúzott celofán burokba. A konyhában döglött egér feküdt az egérfogóban. Haláltusája közben hanyatt dobta magát, hassal fölfelé feküdt, amely piszkosfehér volt, mint eldobott vattacsomó egy orvosi rendelőben. Frank és Marcia elcsentek egy kis sherry-t a szekrényből, de nem nyúltak az egérhez. Nem jártak itt. A házikót csak hétvégeken használták. Fenyők és tölgyek övezte biztonságából Nahant karcos fűlszigetére nézett le. Az ablakkeretek alatt beszűrődő tengeri szag sósabb és erősebb volt, mint Tarbox Beach-en, ahol Janet és a gyerekek napozni szoktak. Frank furcsán aprónak érezte Marciát, izmosabbnak és könnyebben kezelhetőnek, mint amilyen Janet, ugyanakkor hiányzott

belőle Janet földült rezonanciája, de volt benne valami megnyerő és hangsúlyozott erőteljesség, ami mikor az asszony testébe hatolt, Frankét a francia udvar kicsi úrnőire emlékeztette, a japán prostituáltakra, akikről egyszer Harold részegen mesélt, a karcsú zsenge fiúkra, akik Rosalindok, Kate-ek és Ophéliák voltak. Volt Marciában valami ideges romlandóság, amit korábban soha nem ízelet. Az asszony sovány vállai szikráztak az ő vörös karjai között. Marcia arca ellazulva olyan volt, mint egy nyitott blende, amely teljes egészében az ő arcát fogadja be. - Imádom a kezeidet - mondta az asszony.

- Ezt már régebben is mondtad.

- Nagyon jó volt a kezeid között lennem. Olyan hatalmasak.

- Csak viszonylag - mondta Frank, és már meg is bánta, mert ezzel becipelte Haroldot maguk közé az ágyba.

Felismerve ezt és felismerve, hogy sohasem lehetnek egyedül, Marcia azt kérdezte: - Más volt velem, mint Janettel?

- Igen.

- Olyan kicsik a melleim.

- Csodálatos kis melleid vannak! Mint egy görög szobornak. Vénusznak mindig kis melle van. Janet mellei pillanatnyilag tele vannak tejjel. Nagyon macerás dolog.

- Milyen íze van?

- Minek? Janet tejének?

- Nem kell válaszolnod.

- Miért ne válaszolnék? Édes. Igazándiból, túl édes.

- Te olyan gyöngéd férfi vagy - mondta Marcia. - Nem vagyok hozzászokva, hogy ilyen gyöngéden szeressenek. - Ezzel hozta Frank tudtára, hogy túlzottan gyöngéd volt, hogy Harold durvább, energikusabb és kielégítőbb, minden kétséget kizáróan nagyobb farokkal rendelkezik. Mintha egy elmosódó zömök alakot üdvözlne a párába burkolózó tengerparton, oly gyászosan szembesült Frank a magában rejlő tehetséggel. Nagy igényű, süllyesztett foglalatú szeretője, ellazultan feküdt az oldalán; bőrük ragadásán összeért teljes testhosszúságban. Az idegvillódzás megnyugodott Marcia intelligens arcán; egy lógó fülbevaló pihent átlósan a fülcimpája előtt, párhuzamosan arccsontjának vonalával; fekete hajának szigorú középvasasztékát összekuszálta valami vihar. Alszik vajon? Frank az ágy mellett matatott a fehérneműk között, a karóráját kereste. Hamarosan meg fogja tanulni, hogy diszkrétan látható helyen hagyja

vetkőzés közben. Az óra hallgatag aranykeretes arca, aprócska bankár arc azt állította, hogy már egy órája és negyven perce ebédel. Fanyar, égető érzés kezdett kavarogni a gyomrában.

Viszonyuk két teljes hónapon át észrevétlen folyt. Nem nehéz megcsalni valakit első alkalommal, mert a megcsalt személy nem rendelkezik ellenanyaggal; nincsen beoltva a gyanúval, s ezért elnézi a késéseket, elfogadja a legelképesztőbb kifogásokat, megengedi a leggyatrább feloldozásokat a mindennapokon esett szakadások kijavítására. - Hol a csudában voltál? - kérdezte Janet Franktól egyik szombaton.

- A szeméttelepen.

- A szeméttelepen két óra hosszat?

- Ja, megálltam az illatszerboltnál és váltottam néhány szót Buzz Kappiotis-szal az adókulcsokról és a tűzoltók négyszázalékos emeléséről.

- Úgy tudtam, hogy Buzz Maine-ben horgászik. - Kappiotis-ék takarítónője a szomszédban lakott.

- Nem is Buzz-t akartam mondani, hanem Iggy Galanist, kezdek teljesen meghülyülni.

- Az egyszer biztos. Úgy rángatózol az ágyban, hogy nem tudok tőled aludni.

- Az én kis ártatlan gyomorfekélyem teszi ezt velem.

- Nem tudom megérteni, miért vagy mostanában olyan ideges. Az üzlet újra jól megy, leszállították a haszonkulcsot. És hogy a csudába gyűrted így össze a ruhádat?

Frank végignézett magán és látta, hogy Marcia hajából egy hosszú fekete hajszál tapadt kord nadrágjának sliccére. Ahogy odapillantott, a ruha mögött melegnek és elhasználnak és puhán ragadósnak érezte kis szerszámát. A nap keresztül tűzött a poros szélvédő üvegen az asszony bőrére. Frank levette a hajszálat és azt mondta: - Cipeltem a szemetes kukákat.

De minden viszony ki akar tárulkozni, meg akarja osztani a világgal saját diadalát. Nem létezik olyan személyes aktus, amely ne vágyna tapsra. A nyilvánosság előtt Frank alig tudta magában tartani a büszke és védelmező érzéseket, melyeket Marcia ébresztett benne; az a mód, ahogy egy-egy este végén fölsegítette rá a kabátot, annyira különbözött attól, ahogyan mondjuk Georgene Thorne-ra fölsegítette, mint amennyire a szentostya magunkhoz vétele különbözik egy előétel elfogyasztásától. Ennek az egyszerű társasági gesztusnak minden üres szünetét és

tapogatózását fényűzően átította a varázslat: a férfi ujjai, amint eligazították az asszony kabátjának gallérját, végigsimítottak a tarkóján; az asszony keze mintha a mellére kulcsolódó férfi kezét szorította volna, amikor lesimította saját kabátjának hajtókáját; a nő szemét szexisen forgatta; és az öltözködésnek ez az ártatlan pantomimje meztelenségük emlékeitől hemzsegett. Agyuk és szájuk a stabilitás és a megtevesztés elkötelezettje volt, de a testük kirobbanást, erőszakot, változást sürgetett. Végre kicsi-Smith-ék, Harold részeg fecsegése közepette, kikeveredtek a megvilágított tornácra az éjszakába - búcsúpillantás Marciétól, sötét mint a tél-gyilkolta rózsza - és az ajtó végérvényesen bezárult. Janet azt kérdezte Franktól: - Viszonyod van Marciával?

- Nini, micsoda furcsa kérdés.
- Ne törődj vele, milyen a kérdés. Mi a válasz.
- Természetesen nincs.
- Nem hangzól meggyőzően. Győzzél meg. Kérlek, győzz meg.

Frank vállat vont. - Nincsen nekem időm és gyomrom az ilyesmihez. Nem a zsánerem. Marcia kicsi és nyughatatlan és nincs melle. Végezetül, te vagy a feleségem és nagyszerű vagy. Ó, az egyiptomi asszony! Királyi némbor! Szent papok állják bujaságát. Na, menjünk lefeküdni.

- Előbb be kell rakodni a mosogatógépbe. Egyébként ne gondold, hogy ezzel kifizettél. Honnan tud ez a nő hirtelen ennyit Shakespeare-ről?

- Gondolom, olvassa.
- Hogy a kedvedben járjon. Hogy rám másszon.
- Miért mászna ezzel rád?
- Tudja, hogy én sosem olvasok.
- De te olyan vagy, kinek nyelve a fák, könyve a gyors patak, szónoklata a kő, és szíve minden.
- Haha. Ez a nyüzsgő kis kurva állandóan azt mondogatja nekem, hogy van egy titka.

- Ezt mondja?

- A szeme mondja. És a fara. Mindig azt gondoltam róla, hogy inas és intellektuális, de mostanában irgalmatlan mennyiségű fenékriszálást vitt ez itt véghez.

- Lehet, hogy viszonya van Freddy Thorne-nal.
- Vedd le ezt a kifejezést az arcodról.
- Milyen kifejezést?
- Ezt a derülő ábrázatot. Vedd le! Vedd le, Frank! Egyszerűen

gyűlölöm! - És hirtelen nekiesett, az öklével támadt rá, egész súlyával küzdött; a férfi a testéhez szorította, és büntudattal gondolt rá, hogy még most is, amikor az asszony lefogott öklei a vállát csapkodták és arca eltorzult sírásba gyúródott, parfümjének éles szaga forrón tört fel belőle, az a kifejezés, a higgadt fensőbbiség, a folyamatosan ízlelt csodálatos titok kifejezése még mindig ott volt az arcán.

Harold kicsi-Smith nem ismerte fel azonnal az asszonyt, aki egyik délelőtti fölhívta az irodájában. Ritkán beszélt Janettel telefonon; általában Marcia és Janet, vagy Marcia és Frank intézték egymással azt a rengeteg dolgot - a teniszezést és vitorlázást, a péntek esti játékokat és a szombat esti hangversenyeket -, amit a két házaspár együtt csinált ezen a nyáron. A női hang azt mondta: - Egész délelőtt itt voltam a városban, vásárolni akartam, de ezekben a rohadt áruházakban semmit se lehet kapni, most éhes vagyok, dühös, és arra gondoltam, nem volna-e kedved hozzá, hogy együtt ebédeljünk. Nem sült kagylót, köszönöm. - Még épp időben ismerte föl Janét hangját.

- Janet, igazán te vagy? Nagyszerű ötlet, de ez az a nap, amikor én Frankkel szoktam ebédelni. Miért ne ebédelhetnénk hármasan?

- Nem így gondoltam, Harold. Nem tudnád fölhívni Franket, és lemondani a mai ebédet? Találj ki valami jó kifogást. Mondd azt neki, hogy van egy barátnőd. Ne félj Franktől, Harold.

- Ki mondta hogy félek tőle?

- Hát akkor? Kérlek. Tudom, hogy furcsának és rámenősnek hangzik, de muszáj beszélnem veled, és ez volt az egyetlen lehetőség, amit ki tudtam ötlöni. Tudtam, hogy szerda a szokásos napod Frankkel és különben szabad lennél.

Harold még mindig tétovázott. Bizonyos fokú szólási és gondolkodási szabadságot élvezett, mivel gyerekkorától fogva kifelé mindig rendezett és engedelmes volt. Az élet maratoni futás volt, amit az ember úgy futhat le ahogyan akar, ameddig érinti az összes ellenőrzési pontokat; hetenkénti ebédje Frankkel egyike volt ezeknek az ellenőrzési pontoknak. Részvényekről és kötvényekről tárgyaltak, úgyszólván sohasem beszéltek a tarboxi közös társasági életükről.

Janet váratlanul bedobta: - Nem kell, hogy kifizesd az ebédemet, csak add meg velem.

Ez talált; Harold dendinek tartotta magát, régimódi elegáns úrnak. Az

elmúlt tavasszal St. Louis-ban kétszáz dollárt adott egy lánynak, hogy töltsse vele az éjszakát. Azt mondta Janetnek: a Ritzben az emeleten, egykor, és letette a kagylót.

Furcsa, a nő azt mondta neki, ne féljen Franktől, mert éppen ő volt az, akitől Harold egész életében félt. Az olyan közönségesség, amit nem lehet kifizetni és kirúgni, félelemmel töltötte el. Amikor először találkozott Applebyékkel, azon gondolkozott, vajon miért vett el Frank egy ilyen átlagos nőt - jó az ágyban, ez kétségtelen, de miért kellett elvenni? Bár Janet tekintélyes családból származott (az apjának gyógyszerészeti gyára volt Buffaló-ban és a lány neve országszerte olvasható volt az illat- és gyógyszerüzletek polcain), egyike volt azon kevés nőknek Harold ismeretségi körében, akiből a külsején tett bárminemű változtatás nélkül válhatott volna pincérnő vagy áruházi eladó (valójában két nyáron át eladóként dolgozott, férfi ékszereket adott el a Flint & Kent-ben) vagy hostess valami táncklubban. Egy szép napon, ami nincs is olyan messze, Janet kövér lesz. Már most volt egy redő a bokája elülső felén, és a felkarján meglötytyedt már a hús, csípőjének a keménységet mintha fűző kölcsonozta volna. Nem arról van szó, hogy Harold nem találta őt vonzónak. Annak találta, és ez csak fokozta a félelmét. A nő szépsége ajándéknak tűnt, amivel az csak vissza fog élni mint egy kisfiú a puskával, vagy el fogja herdálni, mint egy bolond a vagyont. Janet azt a benyomást tette rá, hogy rossz befektető, aki magas áron vásárol és az áresés után ad el, és akit csak lehet, magával ránt. így aztán valami szorongatóan óvatos hangulat kerítette hatalmába, amint végigsétált a Milken, keresztül Boston hatalmas népességének sűrűjén, végig a Tremonton, át a közparkon és a városi parkon. A járda olyan forró volt, hogy szinte égetett vékonytalpú, fekete olasz cipőjén keresztül; bársonydrapéria meg csillogó fehér bőr kavargott a fejében, és némiképpen romantikus hajlamra vallott, hogy nem szállt be egy taxiba. A négy "Applesmith" közül Harold volt szexuális téren a legtapasztaltabb. Megvolt benne az a fajta léhaság, léha de mégis magabiztos sőt önelégült fellépés, melynek láttán a nők feljogosítva érezték magukat mindennemű kísérletezésre. A házassága előtt elég nője volt ahhoz, hogy ne is tudja pontosan a számát. A házasság után (már öreg volt akkor: huszonhat) volt néhány üzleti út és telefonon odarendelhető lányok, akik általában tésztaképűek és komorak voltak, a lehetetük whiskytől bűzlött és hangjuk valami rettenetes volt; de soha nem csalta meg Marciát társadalmilag egyenrangú nővel.

A második martini után Janet azt mondta: - Harold, én tulajdonképpen Marciáról és Frankról akartam veled beszélni.

- Úgy vettem észre, nagyon jóban vannak mostanában.

- Enyhén szólva. Tudom, hogy együtt járnak.

- Tudod? Van rá bizonyíték? Evidence?

- Nincs szükségem bizonyítékra, amikor tudom. Ahogy egymáshoz szólnak. Frank állandóan szóba hozza Marciát. "Neked is ingerlékenynek tűnt Marcia ma este?" "Drágám, hogy tetszett neked Marcia ruhája?" Mi a lófaszt érdekel engem Marcia ruhája?

- De nincs rá bizonyítékod? Frank nem tett vallomást? Nem mondta, hogy el akar hagyni?

- Miért akarna elhagyni? Frank boldog. Két tehenet fej egyszerre.

- Janet, nem fogalmazol valami elegánsan.

- Nem érzem magam túlzottan elegánsan ezzel az egész üggyel kapcsolatban. Te nyilvánvalóan igen. Láthatóan te hozzá vagy szokva, hogy a feleséged füvel-fával lefeküdjön.

- Nem vagyok hozzászokva. Az igazság az, nem hiszem az egészet. Úgy gondolom, van bizonyos vonzalom Frank és Marcia között, ez tény. És ez természetes is, hiszen gyakran találkozunk. Ha már itt tartunk, van bizonyos vonzalom te és énköztem is. *Tói ét moi*.

- Most hallok erről először.

- Ne vacakolj. Pontosan tudod, ki vagy. Tisztában vagy vele, mit lát egy férfi, amikor rád néz. Én nagyon szeretnék lefeküdni veled.

- Te sem fogalmazol valami elegánsan.

- Természetesen nem fogunk lefeküdni. Házasok vagyunk mindketten és a magunk idején megtettük a magunk kiruccanásait, *escapades romantiques*. Másokra is kell gondolnuk magunkon kívül.

- Pont ezekről a másokról próbálok meg beszélni neked, Marciáról és Frankról. Te meg csak folyton arról beszélsz, hogy te meg én lefekszünk-e egymással. Ezek pont ezt csinálják. Mit szándékozol tenni, Harold?

- Mutass nekem valami bizonyítékot, és én szembesítem vele Marciát.

- Milyen bizonyítékot akarsz? Mocskos fényképeket? Vagy egy közjegyző által hitelesített kotont?

A rezgés gyűrűcskéi, finomak mint egy óra rugói, vibráltak a martini felszínén, ahogy Harold hahotázott: volt a nőben valami váratlan költészet, így szemtől szemben egy kétszemélyes asztalnál, a ruhája és a puhasága szenvedélyes aggodalomban kavargott. Az ablakokon át a városi park fái

elnémított vízesések voltak, a hatalmas bronz tengerpart csillámló lávazuhatag. Janet azt mondta: - Rendben van. Milyen mostanában Marcia az ágyban? Kevesebb vagy több?

A pincér, ősz férfi, aki olyan csiszolt és görbült lett a szolgálat során mint egy kanál, odajött az asztalukhoz. Harold, Janet megkérdezése nélkül *potage á la reine*, *quiche lorraine-t*, salátát és egy könnyű száraz Chablis-t rendelt.

- Fogyókúrára fogsz engem? - kérdezte Janet.

A férfi azt mondta: - Kérdésedre válaszolva, azt hiszem több.

- Látod? Föl van gerjedve. Majd szétveti a baszás.

Harold nevetett; martinis pohara üres volt és most egyetlen hullám sem jelent meg. - Menj már, Janet. Azt vártad, azt mondom, hogy kevesebb. Nem így van?

- Kevesebb volt?

- Nem, igazat mondtam. Marcia nagyon kedves hozzám az utóbbi időben. A te elméleted az, hogy a nők poligámok; minél több jut nekik, annál többet akarnak?

- Nem tudom, Harold. Soha nem csaltam meg Franket, hát nem mulatságos? De mint nő, úgy gondolom...

Mint nő: ez a telt, puha kifejezés az asszony szájából ugyanazt az élvezetet idézte elő amit akkor érzett, amikor egy parti után részegen zuhanyozva meghallotta Marcia színlelt megdöbbenését azon, hogy ő sovány nedves mellkasára fölvette a melltartóját.

- ...hogya büntudatot érez az irányodban, és saját magának is bizonyítani akarja, hogy ez a dolog nem lopja meg a házasságát, van benne elég mindkettő számára; és azt is gondolom mindezekén túl, mesélni akar neked róla, erről a csodálatos dologról ami vele történik, az egész ügyről. Frank egyszerre, minden előzmény nélkül elkezdett olyan dolgokat csinálni, amiket én soha nem tanítottam neki.

A fejfájás vékony éke kezdte feszegetni Harold jobb halántékát. Töprengve nyúlt üres pohara után, bizonytalan volt, vajon megváltozott-e Marcia vagy nem, mert a felajzott testek beszélgetéseiből oly kevés a határozottan felidézhető részlet. Marciát ő cicásnak, aztán tigrisszerűnek, találta, aztán meg furcsán elvontnak és hűvösnek s mechanikusnak, és végül minden után, nagyon hálásnak és gyöngédnek és fecsegőnek és ragadósnak.

Janet elmosolyodott, és a poharából áttöltött egy keveset a férfi

poharába. - Szegény Harold - mondta. - Gyűlöli az indiszkrét beszélgetéseket. Túlzottan női dolognak találja és ettől visszaretten. De tudod, - folytatta, mert közben rájött, a férfival jól lehet kísérletezgetni - én nem tudok más nőekkel kényelmesen beszélgetni. Ezeket a dolgokat csak egy férfinak mondhattam el. - Azt a hatást keltve jelentette ki mindezt, hogy ő most megható vallomást tett. De a férfi öntelten vakmerőnek és kimondottan támadónak érezte a szavait. Az volt a véleménye, a nőknek a nőkkel kellene tudniuk rendesen megbeszélni a dolgaikat, a férfiaknak meg a férfiakkal, és a nemek közti kommunikációnak udvarias és veszélyes játéknak kellene lennie, mindenki által jól ismert szabályokkal, melyek túlnyomó részt anyagi természetűek. Kilencven perc rendszerint bőven elég szokott lenni, és ez az ebéd már hosszabbra nyúlt.

Megállapodtak, a következő héten újra együtt fognak ebédelni, és kicserélik a megfigyeléseiket. Harold, hazatérve úgy érezte, otthona sokkal áttetszőbbé vált; az intimitás vereséget szenvedett. Míg Applebyék a városban laktak, a Musquenomenee tulsó végén egy félreeső dülőlőúton, egy meghatározhatatlan stílusú tágas fehér házban, melynek belső kényelmét másoktól lesték el vagy örökölték a házzal együtt, kicsi-Smith-ék maguk építették az otthonukat, és minden részletében ők is tervezték meg ezt a modern, lapostetős vörösfenyő épületet egy kis védett homokzátony mentén, déli kilátással a lápvidékre. Az előcsarnokot terméskövekkel borították; jobbra nyitott lépcsősor vezetett lefelé, az alagsori szintre, ahol a három gyerek (Jonathan, Julia, Henrietta) aludt, a mosás-vasalás folyt, az autók álltak. Efölött, a fő szinten volt a konyha, az ebédlő, a fő hálósoba, egy csillogó előtér, melynek falain Rembrandt, Dürer, Piranesi és Picasso metszeteiről készült reprodukciók függtek. Az előcsarnokból balra megdöbbenően hosszú nappali szoba nyílt, bolyhos égszínkép szőnyeggel és két egymással szembefordított fehér pamlaggal, szimmetrikusan elhelyezett sztereo hangszórókkal, egy Baldwin hangversenyzongorával, a legtávolabbi falon impozáns kandallóval, melynek nagy vörösréz koromfogója volt. A ház pénzről árulkodott, melyet az ízlés szolgálatába állítottak. A nyári estéken Harold az állomásról az ár-apálytól függően hol előntött, hol száraz, rótszínű lápvidék fölött lebegő hosszan tartó, fényben hajtott hazafelé, ahol kicsi feleségét - fekete haja frissen fésülve és elválasztva - rendszerint a hosszabbik pamlagon találta, amely nem egészen fehér volt, inkább az a fajta durva iráni gyapjú, ami hamuval kevert homok sápadtságúra fakult. Ilyenkor egy lemez Glenn Gould vagy

Dini Lipatti Bachot vagy Schumannt játszott - küldte előre hang-indáit egy láthatatlan gyökér felől a hi-fi szekrény mélyéről. Kancsóban martini-koktéll várta jégbe hűtve mindennapos hazatéréseinek értékes pillanatát; a vermut zöldes árnyalatát felerősítette a vegetáció zöldje, zöld a zöldön, repkény és éger és bürök és magyal tülekedtek az elhúzható üvegfalon túl. Odakinn, a szikrázó gyepon, a halványuló fényben, ahogy a nap lassan elérte a távoli radarállomást - mindig nyughatatlan, pompázatos ezüst korong - Jonathan fürdőnadrágban és élénk csíkos ingben fogócskázott Júliával, vagy a szomszédságban nyaralók gyerekeivel, egy agyonrágott szivacs labdát dobáltak egymásnak oda és vissza, keresztül a főlocsoló körbeforgó vízágain. Henrietta, akinek vonásai olyan szépek és élénkek voltak, mint Marcia arcvonásai, kacsás hálóingében fürdött, és ilyenkor mezítláb rohant Harold felé az égszínké szőnyegen át, hogy az fölkapja, megölelje, megpörgesse. Marcia két zöldellő martinijt töltött a poharakba, amelyek hirtelen izzadni kezdtek.

Kis változást vett észre Marcián. Egyik év nyarán ismerkedtek meg Long Islanden és a következő nyáron házasodtak össze. A dolgok többé-kevésbé olyan nagyszerűen alakultak, ahogy az előre várható volt. Mindketten a húszas éveik közepén jártak és kortársaik véleménye szerint egy kicsit túl intellektuálisak és hűvösek voltak. Felfedezték egymásban az érzékiséget, de hagyták, hogy ez a hűvösség jellemezze a házasságukat. Soha nem veszekedtek mások előtt, kettesben is csak ritkán; mindketten elvárták a másiktól, hogy világosan átlássa házasságuk működési elveit, és megjegyzések nélkül megtegye a szükséges engedményeket és korrekciókat. Harold azt a mentséget találta az alkalmi lányokra, hogy egészségügyi követelményeket elégít ki velük; úgy vette őket, ahogy bevette zárt fürdőszobaajtó mögött anélkül, hogy panaszkodott volna Marciának - az aszpirin tablettákat, melyek enyhítették a fejfájásait. El tudta képzelni, hogy Marcia esetleg hűtlen legyen hozzá, de úgy gondolt erre, mint valami irányában tett szolgálatra, amit az asszony azért hajtott végre, hogy megóvja őt bizonyos kellemetlenségektől és hogy új érzékenységgel tudja őt megérteni. Akkor vette el Marciát feleségül, amikor barátainak többsége már megházasodott. Elhozta az asszonyt abból a durva és pénzes közép-atlanti társadalomból, ahol Marcia mesterkéltnak és törekenynek tűnt. Abban bízott, a nő most már mindig az övé lesz. Marcia mosolyogva fölemelte a martiniját: az ital és a fülbevalói remegtek. Harold kortyolt egyet; a hűvösség elbűvölte.

Anélkül hogy ez látszott volna rajtuk, mindketten kicsit idősebbek voltak mint tarboxi barátaik többsége; Harold harmincnyolc, Marcia harminchét éves volt.

Marcia az utóbbi időben valóban találékonyabbnak és ügybuzgóbbnak tűnt. Egy rozoga deszkázott sétaút, amely minden tavasszal javításra szorult, tartozott a telekhez és az öreg nyári lakhoz, amit lebontattak. Ez a deszkaút az árapállyal mozgó kis öbölhöz vezetett, amely szűk volt a legtöbb motorcsónak számára; itt dagálykor, magas náddal benőtt homokzátonyok között, a parttól távolabb eső vizeknél melegebb vízben tudtak ők és a barátaik meg a barátaik gyerekei fürödni. Éjjelenként megfelelő volt a vízmagasság, és a gyerekek már aludtak. Marcia rákapott, hogy meghívja Haroldot egy elalvás előtti úszásra, fürdőrúha nélkül. És ilyenkor lesétáltak a holdfényben a visszametszett szömörcefák között, óvatosan lépkedve végig a toldozott-foldozott deszkajárdán, melynek különböző fából készült toldaléklécei mintha egy gigantikus zongora billentyűi lettek volna, és a szálkás puha dokkon levetköztek. Ott álltak együtt, férj és feleség, meztelenül, libabőrözve a lelkierő gyűjtés pillanatáig, mielőtt alámerültek volna a várandós nyári légből a nádasokkal tarkított sima fekete vízbe. Mellette az asszony lebegő mellei, ívelő karjai, hajának fekete nyaldosásaitól összeszabdalt, fölfelé fordított arca buzgott át a fehér habokon. Aztán megszáritották egymást, az asszony megtörölgette a férfi esetlenül csöpögő nemi szervét is és arra gondolt, milyen ártatlanul a testéhez tartozónak látszott most és nem annak a kemény, kidagadó parazitának, amely rajta élősködik. Amikor az asszony előtte futott a deszkajárdán ruháit a melléhez szorítva, a feneke ringott a mozdulatlan holdfényben. Ha aztán az ágyban szeretkeztek, sós testtel és nedves hajjal, Marcia dicsérte a hevületét - "olyan szenvedélyes vagy" - és a hozzáértését - "jaj, úgy tudod, mi a jó nekem" -, mintha valami összehasonlítási alap, valaki, aki ügyetlen és gyöngéd, jelent volna meg. És új hangsúllyal fakadt ki belőle, hogy "szeretlek téged", mintha a "téged"-et elhomályosította volna egy ámy, a kimondatlan "azért persze".

A következő ebéd alkalmával Janet nem tudott semmi újdonsággal szolgálni, de tele volt panasszal Marciával kapcsolatban, hogy állandóan telefonál és ötletei vannak, mit csinálhatnának együtt, négyesben-vitorlázhatnak, úszhatnak, teniszezhetnek, elmehetnének ilyen vagy olyan összejövetelekre. Még azzal is megpróbálkozott, hogy bevonja őt az Igazságos Lakásviszonyokat Szövetségbe, amit Irene Saltz és Bernadette

Ong szerveznek. - Azt mondtam neki, "De hát nincs a mi városunkban egyetlen árva néger sem", erre ő azt mondta, "Hát épp erről van szó. Kulturálisan hátrányos helyzetben vagyunk, a gyerekeink még azt sem tudják, hogy néz ki egy néger", mire én, "talán nem néznek televíziót?" és aztán azt is mondtam, mert már nagyon bepipultam, "Hatalams nagy kiszúrásnak érzem egy négerrel szemben, ha idecipeljük, csak azért, hogy a gyerekeid jól megnézhessek. Miért nem nézik meg helyette Ongékat egy sötét napon?" Igazán nem kellett volna ezt mondanom, Bernadette tényleg nagyszerű lány; de van valami alapvetően idegesítő ebben az egyesületben. Csak azért van nekünk is, mert másutt is van. Mintatérzene.

Janet öregnek tűnt Harold szemében bár évekkal fiatalabb volt mint ő, és öregnek és tokásnak és nyavalygósnak, ahogy azon nyugtalankodott, amiről ő, a férje úgy gondolta, hogy az csupán Marcia társaságkedvelő nyitottsága, ártatlan szükséglete arra, hogy szüntelenül tevékenykedjék. Témát változtatott. - Miről beszélgettetek Piettel olyan komolyan Thorne-ék partiján?

Janet égővörös ajkai - a rúzs már kezdett lejönni - összecsuicsörödtek. - Azt mesélte nekem, hogy a felesége le se szarja. Minden nőnek ezt meséli.

- Marciának soha nem mesélt róla.

- Marcia nem mesélt neked róla. Piet már régóta ég a vágytól, hogy kitörjön, nem tudom, mi tartja vissza. Georgene csak erre vár.

Lebilincselően érdekes volt egy egész sor új ablakon keresztül látni a barátait. - És Freddy Thorne? - kérdezte óvatosan. Már régóta fúrta az oldalát, vajon Janet lefeküdt-e Freddyvel.

Janet azt válaszolta: - Freddy a barátom. Megérti a nőket.

- És ez minden, amit mondani tudsz róla.

- Ez minden, amit mondhatok. Soha nem feküdtünk le egymással, nagyon kedvelem Freddyt, de teljesen ártalmatlan. Miért vagytok ti, férfiak olyan utálatosak hozzá?

- Mert ti nők, olyan kedvesek vagytok hozzá.

Mulatra, hogy féltékenységen kapta magát, Harold az ujjait tanulmányozta, ahogy ott feküdték, párhuzamosan az ezüst evőeszközökkel, és azt kérdezte: - Gondolod, hogy Hanemáék el fognak válni? - Szerette Angelát, egyike volt annak a kevés nőnek a városban, akivel közös nyelvet beszéltek. Szerette az asszony bátortalanságát, a nyáresti összejöveletek fölötti anyáskodó elnöklését. Mindenki szerette Angelát.

- Soha! - mondta Janet határozottan. - Piet túlzottan bátortalan. Betegesen lelkiismeretes. Ki fog tartani hármójuk mellett, és közben rácsap minden szabad lyukra, amit csak ér. A baj az ilyen prűdkurvákkal mint amilyen Angela csak az, hogy hagyják elbitangolni a férfit bele a nagyvilágba -, és egy csomó más nő bajba jut miatta. Piet nagyon megnyerő tud lenni.

- Úgy beszélsz, mint aki tudja. *Éllé qui salt.*

- Voltak bizonyos kezdeményező lépések, de semmi drasztikus. Egyéb problémái mellett Piet nagyon félénk is.

- Szegény Piet - mondta Harold, maga sem tudta, miért, bár Janet egyetértőleg bólogatott.

Azon a hétvégén megkérdezte Marciától egy parti után, amikor mind a ketten be voltak rúgva: - Szeretsz te engem?

- Szeretlek, Harold, de kérlek, ma este ne. Mind a ketten túlságosan részegek és álmosak vagyunk. Inkább feküdjünk le holnap, napközben. - Holnap vasárnap volt.

- Nem arra gondoltam, hogy szeretkezzünk, hanem arra, hogy nem unatkozol néha velem? Nem szoktál arra gondolni, milyen lenne más férfiakkal?

- Hát, lehet, hogy egy kicsit. Nem igazán tudatosan. - Datolyaszínű sifon hálóinget viselt, és ahogy bemászott az ágyba, sötét végtagjai majomszerűnek tűntek. Nagy testi ügyességet igényelt tőle, hogy ágyba kerüljön, mert az ágy magas volt, nem csak magas, hanem kemény is, mert ezt a fajta matracot találták a legmegfelelőbbnek a szeretkezéshez. Kicsi-Smith-ék hálósobája - amilyennek megtervezték - szentély volt, komoly, megszentelt hely; alig volt benne más bútor, mint két tíkfa komód, az ágy fejtámlájába épített olvasólámpa, egy tükör az egyik ruhásszekrény ajtaján, egy filodendron, és szőnyeg gyanánt egy zebra bőre, amit Harold nagyapja lőtt egy szafarin Teddy Roosevelttel. Amikor Marcia elhelyezkedett az ágyban, Harold leoltotta a villanyt. A sötétség bíborszínű volt, és fönnyel, az ablakban a lépés fölött világító hold úgy látszott, mintha előre-hátra himbálózna a vonuló felhők között, mint egy ingán a súly.

- Mondd meg! - mondta Harold. - Nem bántod meg vele az érzéseimet.

- Rendben van. Kérdezd a férfiakat.

- Le akartál valaha feküdni Piet Hanemával?

- Nem mondhatnám. Engem nagyon is valami atyáskodó manóra emlékeztet. Túlzottan atyai és megértő. Egyszer Guerinéknél kettesben

maradtunk a nagy kandallós szobában és ő elkezdte simogatni a hátamat, s nekem az volt az érzésem, mintha meg akarna bőfögtetni. Azt hiszem, Piet a nagyobb termetű nőt szereti. Georgene, Bea és én túl kicsik vagyunk neki.

- Freddy Thome.

- Soha, de soha. Freddy olyan síkos és nőies, azt hiszem, vele a szexről amúgy is csak beszélni lehet. Janet jobban megtalálja vele a hangot, mint én; kérdezd meg tőle.

- Tudod, hogy nem tudok beszélgetni Janettel. Annyira visszataszítónak találom a szóhasználatát.

- Mintha mostanában rosszabb volna, ugye?

- És Frank?

A válasz nagyon természetesen jött, egy félig már alvó ember hangján. - Ó, hát Frank már olyan régen a barátunk, hogy nem is tudok rá úgy gondolni. Különb is, whiskyszagú a lehelete és gyomorfekélye van. Köszönöm, de nem kérek belőle. - Amikor Harold, még mindig szelíd fény-vendégeiket tanulmányozva nem válaszolt, Marcia megmozdult és azt kérdezte: - Miért? Talán Janetet szeretnéd?

A férfi hangosan felnevetett és azt mondta: - *Mon Dieu*, - dehogy! Az a lány csak bajt hoz az emberre.

- Nagyon ellenséges velem mostanában.

- Azt hiszem - mondta Harold, karját az asszony köré fonta és farkát odaszorította hátsójának meleg ívéhez - meg kellene próbálnunk kevesebbet találkozni Applebyékkel. Hívjuk meg néha Guerinéket. Talán egy pár új emberrel együtt, mint például Constantine-ék. Az asszony elég levertnek néz ki.

Marcia nem válaszolt, Harold kicsit oldalba bökte, amire azt mondta: - Guerinék olyan lehangolóak.

Janet sokkal földobottabb volt a következő ebéd alkalmával, és öt évvel fiatalabbnak látszott. Azoknak az augusztus végi forró napoknak az egyike volt, amikor egy asszony számára a nyár elmenni készülő szeretőnek tűnik, akit teljes önfeledtséggel kell megölelni: már nem számít többé a látszat; a szerelem semmit sem tart méltóságon alulinak. Az izzadság tönkreteszi a sminket, szétzilálja a frizurát. A nők karjai szabadon úsznak a levegőben. A titkárnőktől hemzsező, gőzölgő városi utcák egy szeráj érzékiségét ontják magukból. Janet ujjatlan kartonruhát viselt, amelyen türkizkék mezőben fejjel lefelé szürke gémekek sorakoztak, és olyan ruganyos

léptekkel járt, mintha az égvilágon semmi, de semmi, se tomboló nap, se tüzes istennyila nem tudna benne kárt tenni. Szandálba bújtatott lába mezítelen volt, és Harold azon tűnődött, amint a hőségben ott sétált az asszony mellett a Federal Streeten, milyen lenne tisztára szopogatni mind a tíz piszkos lábujjat. Levette a zakóját, és a vállára hajította, mint valami vagány; egy szendvicsbárban ettek, melynek üvegajtai mindkét oldalon nyitva álltak, mint a zsilipkapuk. Harold úgy érezte, átáramlik rajta a zaj, puffogó teherautók és az evőeszköz csörgése és az elüvöltött rendelések és a vele szemben ülő lány szavai, izzadó kerek arca, szétkenődött szájrúzsza. A lány azt mondta: - És a te hétvégéd hogyan telt?

- Nagyszerűen. Tudhatnád. Együtt töltöttük minden egyes percét, kivéve, ha valamelyikünk kiment a vécére.

- Tudom. Hát nem iszonyatosan unalmas? Frank és Marcia olvadozva egymásra révednek és irinyó-pirinyó édes gyöngéd pillantásokat cserélnek.

- Ezt azért eltúlozod.

- Szart, Harold. Frank szörnyen ideges lesz, ha nem lehet Marcia a teniszpartnere. És amikor egymással szemben állnak a háló két oldalán, azok a cuki kis odakínált labdák; azt hittem, menten elhányom magam. Frank mindig csak "benéz". "Benézek Smith-ékhez és hazahozom Frankie-t." "Csak benéztem Smittyhez, hogy odaadjam neki a Shakespeare kritikai kiadást, de ott fogtak egy italra." Aztán kiderül, hogy a "fogtak" Marcia volt és te a városban voltál valami republikánus gyűlésen. Harold, miért vagy te konzervatív? - ez csak manír nálad.

Harold kellemesen tűrte a szóáradatot, mintha masszázst vagy zuhanyt venne. - De még mindig nincsen semmi határozott bizonyítékod.

- Mennyire legyen határozott a határozott? Harold, Frank túl sokat tud. Tudta, hogy a Symphonyba készültél Gallagherék-vel szombat este. Tudta, hogy Júlia kifecamította a vállát, amikor csütörtökön beleugrott a vízbe a dokkról. Amikor beszéltem Marciával és aztán elmesélem neki, mit mondott, oda se figyel rá, mert már hallotta. Arról is tud, hogy Marciával nudizni jártok le a dokkhoz, és utána keféltek.

- Nem tud erről mindenki? Már ami a dolog dokk-részét illeti. A másik nem mindig következik az egyik után.

- Már hogy tudna róla mindenki? Te azt hiszed, hogy a barátaidnak nincs jobb dolga, mint hogy kukkerral caplassanak utánatok a nádasban?

- Esetleg Marcia elmeséli Beának, vagy Georgene-nak, vagy még akár Irene-nek is, ha arra jár.

- Hát, ami azt illeti, nekem nem meséli el, pedig állítólag én vagyok a legjobb barátnője. Frank meséli el nekem. Frank!

- Megkérdeztem tőle valamelyik este, van-e viszonya Frankkel.

Janet beleharapott a pastramis szendvicsbe és a zsemle fölött a férfira bámult. - És megmondta?

- Elfelejtettem, hogy pontosan mit is mondott. Mind a ketten álmosak voltunk. Azt mondta, Frank túl régi barát és hogy gyomorfekélye van.

- Két jó ok a viszonyra. Minden nőnek van ápolónő-komplexusa. És miért ne feküdne le egy baráttal? Jobb, mint egy ellenséggel lefeküdni. Soha nem értettem, miért vannak annyira megrökönyödve az emberek, ha valaki lefekszik a legjobb barátja feleségével. Nyilvánvaló, hogy a legjobb barátja felesége az, akit a leggyakrabban lát.

- Nos, engem meggyőzött, amit Marcia mondott. - Megpróbálta kifejtetni szíve álláspontját. - Nem vagyunk olyan boldogtalanok, hogy ekkora aljasságot kövessen el ellenem.

- Nagyszerű. Marcia tiszta, mint Hófehérke, és a foltok Frank alsónadrágján a természet malőrjei. Felejtsük el. Beszéljünk rólunk. Miért nem tetszem én neked, Harold? Nekem te igazán tetszel. Tetszik, ahogy az orrod két kis dudorban végződik, mint egy sápadt eperszem. Miért nem teszed magad szabaddá a délutánra, és akkor átsétálhatnánk a Közparkon a Newbury Streetre és beülhetnénk egy moziba? Te olyan jól értesz a filmekhez. Mi ez az új figura, hogy minden úgy néz ki, mintha képregény volna?

Janet fölfelé fordított tenyerét az asztal lapjára fektette; nyirkos volt, a nedvesség gyűrött rózsaszínű kelyhe az ezüstfoltos műanyag bevonaton. Amikor Harold a kezét az asszonyéra tette, a gesztus a szendvicsbár csörömpölése és sürgés-forgása közepette, rémesen felfűjtnak érződött: a két hatalmas fehér kéz mintha a szerelmet reklámozó beefburger mintadarabja lett volna. Janet a másik kezével pastrami-darabokat tunkolt föl egy utolsó falat zsömlével. - Pompás ötlet - válaszolta a férfi -, de sajnós nem lehet. Kiveszem a pénteket, hogy május elsejére lemehezzünk Maine-be, és így már csak egy napom marad az irodára. Szükségem van erre a délutánra, úgy hívják, Pop Art. Hard-edge-nek is szokták nevezni.

- Szóval nem lesztek itthon egész hétvégén? - Janet elhúzta a kezét, hogy megtörölje az ujjai hegyét egy papírszalvétába. Az arca elhagyatottságot sugárzott; szemén a festék elmaszatolódott, s ettől színpadiasán fáradtnak tűnt a tekintete.

Harold azt mondta: - Igen, és még maradunk is pár napot az ünnepek után, úgy hogy el fogom szalasztani a jövő heti közös ebédünket. *Jé regrette.*

- Igazán? - Amikor elbúcsúztak, azt mondta ez a zilált és lompos nő, fejfelé sorakozó szürke gémekekkel borítva, formás úszó karjának lengetése közben: - Érezd magad nagyon jól Marciával - a hangsúly pimasz és pökhendi volt. Aztán a szendvicsbár két különböző végén távoztak. Janet vörösesbarna kocsijához a föld alatti garázsházba, Harold pedig a Post Office Square-en levő irodájába, s őszintén örült a szabadulásnak.

A családi nyaralóhely Maine-ben egy márványosan kék kikötőre nézett, melyet zsúfolásig megtöltött a temérdek csillámló vitorlás, himbálózó bója és meghökkentő szikla, melyek mindegyike ugyanabban a szögben bukkant elő a vízből, ily módon tanúskodva az eonokkal ezelőtt végbement geológiai megbolydulásokról. A leghatalmasabb sziklák fűvet és cserjéket hordoztak a hátukon, s ezért szigetek voltak. A víz jéghideg volt, s a tengerpartot távol Tarbox végtelen dűnéitől, fukar ívekben domboruló kavicsthalmok és elszórt barnás homokbuckák borították. Ennek ellenére Harold, aki a tarboxi strandot nyaranta mindössze egyszer vagy kétszer kereste föl, itt minden reggeli előtt kiment úszni egyet. Mindig nagyon jól érezte magát Maine-ben. Homárt evett és burgonyasalátát, amit az anyja tett elébe, vékony ponyva kiadású krimiket olvasott, meg öreg felfedezők beszámolóit bemocskolódott kötésben és keresztül vitorlázott a tajtékozó tenger arcába csapó permetfelhőjén és szurkapiszkálta nővéreit és sógorait és egészségeseket aludt, miután szeretkezett Marciával, mint a tengerről hónapok távolléte után visszatérő tengerész, Marcia olyan volt, mintha a kurvája lenne. Föléje guggolt és vinnyogott, a mellbimbóival az ajkait ingerelte. Aztán dorombolva leereszkedett rá; olyan volt, mint egy kihívó buja fruska. Mindez új volt, a prostitúciónak ez a formája, ahogy az asszony leplezetlenül szolgálta őt, s maga is elvette a maga élvezeti hányadát. Karcsú, feszes teste szégyentelen volt, ugyanakkor nem mutatkoztak meg - ahogyan ez a korábbiakban, a szűziesebb szeretkezések során megszokott volt - kétségbeesett nektárral átitatott belső szirmai. Mindig kicsit feszült és száraz maradt. Harold nem töprengett rajta, vajon miből ered az asszony kémiajának ez a változása, mivel egészében véve javulásnak könyvelte el: az új helyzet kevesebb tapintatot és önfegyelmet követelt tőle. Lehet, hogy vissza is élt vele, mert szabadságuk második

felében, május elsejének éjszakáján, Marcia váratlanul visszautasította őt. Ahogy az asszony később beszámolt róla Franknek, hirtelen nem tudta elviselni Harold túl-sokat-tudó kezének bizalmaskodó érintését. "Züllött kis idegennek tűnt, és úgy viselkedett, mint aki megvásárolt engem". Undorította, amikor magában érezte a férfit: "mintha olyan ételt tartottam volna a számban, amit képtelen vagyok lenyelni." Talán túl jól sikerült Marciának a romlottsággal folytatott kísérlet ott Maine-ben. Mint egy fogamzásgátló spirált, úgy hordozta magában szerelmének tudatát, s nyers érzékiséget erőltetett a férjére, azután pedig döbbenet és kiábrándultság fogta el, amikor az készséggel engedelmeskedett. Rájött arra, hogy több férfit is képes lenne szolgálni egy ágyban, sok férfit egyetlen éjszaka alatt, hogy ez a lehetőség is hozzátartozik a természetéhez; és belemenekült a Frank iránti kizárólagos szerelembe. Harolddal a szeretkezés elveszítette a komolyságát. Amit egymás testével műveltek, olyan hétköznapivá vált, mint a székelés, és csak hónapokkal később, amikor Harold viselkedése telítődött a feszült fenyegetéssel, hogy elhagyja őt, csak ekkor szűnt meg fizikai kapcsolatban az átok, amit émelygős undora jelentett.

Kicsi-Smith-ék csütörtök este érkeztek vissza Tarboxba. Harold tudatában volt, hogy megszakította Janettel a találkozások láncát és erősen kételkedett benne - tudatos sajnálkozás nélkül - hogy sor kerülne még ilyesmire. Janet elmélete téves volt, és lehet, hogy sohasem volt több pusztá ürügynél. Minthogy három leánytestvérrel nevelkedett együtt, nem sok tisztelet maradt benne a női agy működésével kapcsolatban. A szeme láttára váltak az állatokkal nyugalommal ordító, azokat ütlegelő nővérei kétszínű teremtésekké, akik arra ítéltettek, hogy túlélésüket nyílt agresszió nélkül biztosítsák a maguk számára; az érzékenységeik szükségszerűen morbidak voltak. Janet, ha a legjobb esetet vesszük, rossz érvelő, ha a legrosszabbat, akkor paranoid volt. Janet az elhízás és a megcsúnyulás hatásán, összezárva egy ingerlékeny és unalmas férjjel, kétségbeesésében egy olyan férfi felé fordult, aki semmilyen tekintetben nem volt kétségbeesett. A tőzsdeügynökök jó és rossz időben egyformán arattak, és Marcia újfajta hajlékonysággal és hevességgel bizonyította az iránta érzett szerelmét.

Azt várta, Janet majd felhívja pénteken az irodában, és amikor nem érkezett hívás bosszankodott, már amennyire engedélyezte magának, hogy odafigyeljen rá. Egész nap, miközben leásott a reá váró postahalom

mélyére és átnézte a már aktualitását veszített tőzsdei árfolyamingadozásokat, a külvilágból érkező jelzés ketyegett szünni nem akarva a füle legbelsejében. Eszébe jutott az a különös mód, ahogyan Janet a ruháit viselte, ahogyan a testétől eltávolodott az anyag, és a lelki szemei előtt látta, ahogyan verdesett. Talán a hétvégén látják majd őket. Remélte, hogy Janet nem próbál majd jelenetet csinálni. Janet felháborodása olyan puhán repdeső volt. A titkárnője megkérdezte tőle, min mosolyog.

Szombat reggel. Marcia bement Tarbox központjába, hogy Irene Satzcal tárgyaljon az Igazságos Lakásviszonyokat csoportról; Marcia elvállalta, hogy részt vesz az oktatási bizottság munkájában, melynek legnagyobb fegyverténye egyelőre az volt, hogy a középiskola könyvtárát megajándékozták az *Ebony* című lap előfizetésével. - Lehet, órákig is el fog tartani, tudod, mennyit beszél. Megebédelnének a gyerekekkel, ha nem érnék haza délig? Van néhány füstölt marhaszelet a mélyhűtőben, amit fölmelegíthetnél. Az elkészítés módja rajta van a dobozon. Az a lényeg, hogy melegítés közben a celofánt hagyd rajta.

Előző este Thorne-ékkel és Hanemáékkel iszogattak. Harold elégedetten tett-vett, elrakosgatta a ragyogó nyári napok tartozékait, összehajtogatta a leeresztett és szakadt sekély műanyag medencét, fölcsvélte a kerti öntözőcsövet miután leszerelte róla a locsolófejet. Jonathan előkotorta a focit egy szekrény mélyéről, és ő meg Harold ide-oda rugdosták a labdát, amíg egy játszótárs, a dagi Frankie Appleby meg nem érkezett az anyjával. Janet kényelmes kék farmernadrágot viselt, narancssárga csíkos matróztrikót és barackszínű kasmír kardigán volt panyókára vetve a vállán. - Hol van Marcia? - kérdezte, amikor a fiúk már hallótávolságon kívül voltak a gyepen.

- A városba ment, Irene-nel tárgyal. És Frank?

- Azt mondta, levágatja a haját. De nem akarta magával vinni Franklint, mert utána lehet, hogy benéz a vegyesboltba és ott muszáj politizálni. - Ezzel horkantott, kaján, lószerű hangot hallatott és dobbantott a lábával. A ragyogás harangja borult reá; páratlan éles szeptemberi fény áradt szét körülöttük több mérföldnyi kiterjedésben, a lápvidék pereméig, East Mather bungaló-sűrűs félszigetéig, és az észak felé kémlelő kísérteties radarállomásig. Janetnek karikás volt a szeme, sápadt és megérlelt idegfeszültséggel teli volt, puha-héjú érettség volt ez, amely nem törődik önmagával.

Harold azt mondta: - Úgy gondolod, hogy hazudik?

- Hát persze, hogy hazudik. Muszáj itt kinn ácsorognunk? Éget a nap.
- Azt hittem, hogy te napimádó vagy. *Une amoureuse du soldat*.
- Ma nem. Rosszul vagyok attól, amit meg kell tennem.
- Kivel?
- Veled.

Harold kinyitotta előtte az ajtót, amely a pázsitról a ház alsó szintjére nyílt, ahol a gyerekek aludtak és a mosás-vasalást végezték. A mosókonyha cement- és szappanszagot árasztott, és ma délelőtt a szárítógép körül halomban álló mosatlan ruha kesernyés szagát. A másik fal mentén kerti- és asztaloszszerzők sorakoztak, és polcokon festékek és fűmag és mész, és minden a fűnyíróhoz való benzintől bűzlött. Ezek között a szagok között Janet nekidurálta magát és azt mondta: - Amíg Maine-ben voltatok, lerobbant a kocsim, a sebességváltó romlott el, és ezért Frank Corvair-jén kellett bevásárolni mennem. Szeretem Lacetown-ban az IGA-t, és a hazafelé úton az a buzgó mócsing öreg lacetowni zsaru, az, amelyiknek arany foga van, leállított, mert átgurultam a stop-táblán, tudod, a csipkemúzeumnak még ezen az oldalán. Csak azon borultam ki, hogy már majdnem Tarboxban voltam, ahol pedig soha nem kapják le az embert. Na, mindegy; tény, hogy amikor átkutattam a kesztyűtartót, a forgalmi engedélyt kerestem, a térképek alatt ezt találtam. - Ezzel elővett a pénztárcájából egy négyrét hajtott maszatos fehér papírost. Harold felismerte Marcia levélpapírjának indigókék szegélyét. Több doboz ilyen levélpapírt kapott nászajándékba egy southamptoni nagynénitől, a lapokon dombornyomással rajta állt új monogramja; Marcia nevetett rajta, gyűlöletesen mesterkéltnek találta, megtestesülni látott benne mindent, ami elől menekült, amikor hozzáment Haroldhoz, és nagyon ritkán használta: egyszer amikor megköszönte az ajándékot, hogy tizenkét év múltán sem fogyott még el. Az igazat megvallva Harold azon tűnődött, vajon nem Janet lopott-e el valahogyan egy lapot, annyira nem volt jellemző Marciára, hogy ezen levelezzen. Harold kinyújtotta a kezét és Janet visszahúzta az összehajtott papírost. - Biztos vagy benne, hogy el akarod olvasni?

- Hát persze.
- Megdöbbenően bizonyító erejű.
- A fene vigyen el, add már ide.

Az asszony odanyújtotta, s közben azt mondta: - Gyűlölni fogod. A kézírás Marciáé volt.

Drága Frank, akit szeretnék legdrágábbnak szólítani, de nem tudok...

Most érkeztem vissza a partról, és sietve írok neked néhány sort, hogy megkapd, mialatt én Maine-ben leszek. Hátrahagyva nahanti panorámánkat, hazahajtottam és kivittem a gyerekeket a tengerpartra, és ahogy ott feküdtem, a nap kisütötte a bőrömből a szagodat, és arra gondoltam, ez Ő. Megszagoltam a tenyeremet, és megintcsak ott voltál és behunytam a szememet és a testem a naphoz feszült, miközben Irene és Bernadetté vég nélkül fecsegték és a gyerekek az óceánból kiabáltak - elképesztő hullámok voltak ma. Úgy érzem, a mai nap szomorúságban hagyott téged. Nagyon bánt, hogy csengett a telefon - mintha jeges vízzel nyakon öntöttek volna bennünket - és hogy azzal kinoztalak, maradj még. Én ilyen kínzó vagyok. Bocsáss meg nekem, és hidd el, hogy dédelgetem magamban az együtt töltött időt, nem számít, akármilyen félbehagyott és megrövidített, és hogy úgy kell magadévá tenned, ahogyan tudsz, aggodalmak és önvádaskodások nélkül. A szerelem nemcsak technikai értelemben elégít ki. Gondolj rám, ahogy Maine-ben vágyom utánad, és még ez a vágy is boldoggá tesz, én "rab madárkám".

Szerelemmel és sietséggel

M.

A kézjegy az övé volt, a három vonásból álló szögletes "M", nyomatékosan áthúzva; de maga a levél gördülő simasággal íródott, ami meglehetősen szokatlan volt, mintha részeg vagy eksztatikus állapotban lett volna, bár évek óta nem vizsgálta az asszony kézírását. Főlemelte a tekintetét a papírról és Janet arcán láthatta mindazt a kétségbeesett rémületet, amit ő még mindig nem érzett.

- Hát - mondta, - sokszor gondolkoztam, vajon mire gondolhatnak a nők napozás közben.

- Jaj, Harold - kiáltott föl Janet, - csak látnád az arcodat -, és már rajta is volt a férfin, olyan gyorsasággal rohant felkészületlen ölelésébe, hogy annak ki kellett szabadítania Marcia levelét, nehogy összegyűrődjék testeik között. A kékszegélyes levélpapír lebegve a cementpadlóra ereszkedett. Harold érzékeit erőszakkal feltépték, s beáradt a cement és a Tide mosószer bűze; a távolabbi fal mentén a napégette pázsit arany hímzéssel árasztotta el az ablakot, mint egy Wyeth-festményen. Janet mellkasa és csípője, fájdalommal átítatott párnák, nekinyomták a szárítógép zománczott

széléhez; csapdába esett a hideg könnyek és a forró lehelet kereszteződésében. Megcsókolta az asszony szétnyíló száját, a lepergő púdert az arcán, becsukott szemének riadt remegő domborulatát. Janet súlya, mint az ő magassága; lerántották egymást a mosatlan ruhahalomra, repdeső ingujjak és pizsama nadrágok közé, a kemény padló alattuk, mint egy nyirkos csont. Szipogva. Janet levetette a kardigánt és a narancssárga csíkos trikót, és egy percnyi dühödt küzdelem után kikapcsolta a melltartóját, így aztán mellei kizúdulnak saját elszabadult súlyuktól, túl nagyok voltak ahhoz, hogy tartásuk legyen, mint a mosnivaló saját testének fölfordított kosárból, a mellbimbók gombok, az erek tengeri hínárok. Harold ráborult. Az asszony hideg körmei tapogatták szopó szájának megfeszülő vonalát, és időnként egy ujj kíváncsian megkereste a nyelvét. Harold kinyitotta a szemét, hogy meggyőződjön róla, a pázsitra néző nagy ablak még mindig egyöntetűen aranyos; nem hasította ketté bámészkodó gyerek árnyéka; biztonságos távolságból csilingeltek a hangok, a dokk felől. A férfi arca félig belefűrődött a piszkos ruhák közé, melyek enyhén hordozták saját családjának a szagát, Jonathanét, Júliáét, Henriettaét, Marciaét. Kísérteteken feküdt, akik ártatlanul izzadtak. Janet keze a slicce körül matatott, és azt érezte, hogy cipzárjának rovarfogai hozzásimulnak az asszony oldalához. Cccccc: Harold megrántotta és az apró finom riadt hang fölébresztette őket.

- Nem - mondta az asszony. - Nem tehetjük. Itt nem.

- Csak még egy csókot! - könyörgött a férfi:

Janet szája nedves volt, és mellei túlcsordultak a férfi tenyerén, a mellek, melyeknek horizontján szeretett volna Harold a nyelvével utazni. Janet elhúzódott. - Kész örültség. - A cementpadlón térdelt és a kebleit fekete csipke-kelyhekbe fogta be, melyek Haroldot a horgolt térítőkre emlékeztették nagyanyja tarrytowni házában. A családnak ez a nagyanyai ága ismerte Teddy Rooseveltet, aki Nagyapát aztán vadászatokra vitte. - A gyerekek bármelyik másodpercben betoppanhatnak - mondta Janet, miközben fölvette a trikóját. - Marcia is megjöhet.

- Nem valószínű, ha ő és Frank épp kevernek a szeméttelepnél.

- Úgy gondolod, hogy ma is csinálják?

- Miért ne? - mondta Harold. - Óriási újra-találkozás, Marcia visszatért Maine-ből a felszarvazott szörnyeteggel. *Avec le coucou*. Úgy rendezték el, hogy órákig ne várjuk őket. Hajvágás. Igazságos lakásviszonyok.

Janet ismét panyókára vetette a vállán a barackszínű kardigánt. Fölállt,

és leporolta a nadrágja térdét, ahol bepiszkolódott a térdeléstől. Harold továbbra is szétterpeszkedve feküdt a mosnivaló tetején, és az asszony alaposan szemügyre vette, mint valami szerzeményt, amely máshogy néz ki otthon, mint ahogy az üzletben kinézett. Azt kérdezte a férfitől: - Te tényleg nem gyanakodtál egészen mostanáig?

- Nem. Nem hittem, hogy van benne ennyi mersz. Amikor elvettem feleségül, feszült kis egerke volt. Felnőtt az én kicsi lánykám.

- Téged egyáltalán nem ráz meg a dolog?

- Le vagyok sújtva. De beszéljünk inkább rólad.

Janet megfontolt határozottsággal igazította el a ruháit. - Ez csak egy ösztönös dolog volt. Ne számíts rám.

- De én számítok. Odavagyok érted, *la poitrine, elle est magnifique*.

Mintha fogott volna a bók, Janet levett egy szöszmöszt a trikójáról. - Most már eléggé lógnak. Látnod kellett volna, amikor tizenkilenc éves voltam.

- Fantasztikusak most is. Szépen kérlek, gyere velem föl az emeletre. Harold úgy érezte, úgy helyes, ha föláll, amikor kérleli Janetet; így aztán szerelmeskedésük pillanatából nem maradt más, mint egy lelapított halom mosatlan ruha. Miután minden érvet kiszolgáltattott, Harold az asszony könyörületességére volt bízva.

Janet azt mondta: - Lehetetlen. A gyerekek. - A kezei, esetlenül röpöködve, többféle megfontolásról árulkodtak.

- És soha nem is jöhetünk össze?

- Mi legyen Marciával és Frankkel?

- Mi legyen velük? Bántanak ők bennünket? Most őszintén, tudjuk mi nekik nyújtani, amit ők nyújtanak egymásnak?

- Harold, én nem vagyok ilyen hüvös. Az én erkölcsi beállítottságom nagyon féltékeny természetű. Azt akarom, hogy bűnhődjenek.

- Mindannyian bűnhődni fogunk, akárhogyis árákul. Az az élet egyik törvényszerűsége, az emberek bűnhődnek. Bűnhődnek, amiért jók voltak, bűnhődnek, amiért rosszak voltak. Egy férfi az irodából, egész életében csak vitaminokat zabált, holtan esett össze a liftben két héttel ezelőtt. Egészséges iszákosok vették körül. Az emberek azért is bűnhődnek, ha nem csináltak semmit. Az apácák méhrákot kapnak, mert nem kefélnek. Mit teszelsz te énvelem? Azt hittem, felajánlottál nekem valamit.

- Igen, persze, de...

- Elfogadom.

- Úgy megsajnálalak, nem is értem, mi volt ez. Harold, túlságosan romlott ez az egész. Mit teszünk? Elmondjuk nekik, és kidolgozunk egy cserebere-tervezetet az éjszakákra?

- Te aztán értesz hozzá, hogyan foszd meg a romantikától a dolgokat. Miért mondanánk nekik bármit is? Először csináljunk valamit, amit el lehet mondani. Találkozzunk és aztán majd meglátjuk, hogyan megy. Te nem vagy rá kíváncsi? Te akartad, hogy akarjalak, és ezt tudod jól; te voltál az, aki végigüldözött engem a forró bostoni utcákon azokban a szexis nyáriruhákban. Janet, egyáltalán nem akarsz engem csak önmagamért? Csak arra vagyok jó, hogy rajtam keresztül megfizess Franknek? - Keze fejével végigszánkázott Janet bal mellének lejtőjén, aztán a jobbon. Az asszony arcának átrendeződéséből látta, hogy ez a célravezető módszer. Simogasd, szünet nélkül csak simogasd. A mellei megereszkedtek és simogatást akarnak. Ne adj neki időt a kételyre, ez a lány gyűlöli, amit tud, és nem akar időt. Ne hagyd abba egy pillanatra sem.

Az asszony lassan beszélt, nyelve hegyével a szápadlását vizsgálgatta és megtapogatta a férfi ingén az összes gombot. - Frank - mondta - New York-ba megy a jövő hét első felében.

- *Quelle coincidence!* A jövő hétről mondta Marcia is, hogy elmegy Symphony-be kedd este és jótéteményekben részesíti az Ifjúsági Ligát szerda reggel, és esetleg akkor már a városban töltene az éjszakát. Azt hiszem, bátorítani kéne erre, nem? Szegény szent asszony, olyan hosszú lenne oda-vissza vezetni.

Janet elbámult a férfi válla fölött; a szája, melynek hosszú, kifelé forduló felső ajka oly pikánsán elütött duzzadt alsó ajkától, szomorúan megfeszült. - Tényleg már idáig jutottak volna? Egész éjszakákat töltenek együtt?

- Ne húzd föl az orrodát - mondta, s magának: *csak ne hagyd abba.* - Luxus elaludni a szeretett lény mellett. *Un luxé.* Ne sajnáld tőlük. - És folytatta a simogatást.

- Tudod - mondta Janet - én igazán kedvelem Marciát. Mindig jókedvű, mindig van valami mondanivalója; sokszor kihúzott a pocsék hangulatokból. Ami az egészben bánt, az nem annyira Frank - már évek óta nem valami frenetikus egymással az ágyban, szegény ördög, hadd fusson -, hanem hogy Marcia képes volt ezt tenni velem.

- Hallottad, amit a kedd éjszakáról mondtam?

- Hallottam.

- Melyikünk hívjon bábisittert?

Így aztán azon az őszen Harold és Janet lefeküdtek egymással, Frank és Marcia tudta nélkül. Harold először lassúnak találta szeretőjét; a tetőpont számára, az asszony látványának gazdagságától hajszolva, mindig túl korán érkezett el. Csupán hatodik együttlétük alkalmával, egy lopott óra során Applebyék vendégszobájában, egy polcnyi, Frank apjától rájuk maradt kinaitemplom tartozék és kézirattekercs alatt sikerült Janetnek élveznie, s e nagy jelentőségű fordulat során szinte majdnem gyökerestől kicsavarta Haroldot, úgy, hogy a végén a férfi megkönnyebbülten nevetett szerencsés megmenekülésén, s hogy egy vészterhes pillanatig egyetlen, az asszonyban elvesző, mennydörgő szívdobbanásnak érezte magát. Szerette nézni a Janetet, testén a krémszín és a rózsaszín és a lila sok-sok árnyalatának meztelen egységét, a talpa sárga volt és az erek hínárzöldek és a hasa alabástrom. Váratlan szerénységre és illékonyságra bukkant Janetben, ami csak tápot adott vonzalmának, hisz élvezte a tanár az ingyenc szerepét. Gyönyörűséggel töltötte el, ha csak ült és vizsgálgatta a nő testét, ameddig az, megunva a hajbókolást, oly higgadtan fogadta a férfi tekintetét, mint egy aktmodell. Harold úgy érezte, leckéket ad az asszonynak saját szépségéről, amelyet Janet az évek során elkezdett lebecsülni, jóllehet korábban a rá jellemző őszinteséggel és egyenességgel viselte szépsége tudatát, a tizenöt évvel ezelőtti szépségét, amikor annyi idős volt, mint Harold St. Louis-i mulatt barátnője. Harold hitt abban, hogy a szépség az, ami az emberek között megtörténik, bizonyos értelemben a szépség emléke mindannak, ami történt, ezért, igazság szerint Janetet, bár kicsit gyűrött és ráncos és lötytyedt volt, sokkal szebbnek találta, mint a még elhasználatlan lányt, akinek romjaiban Janet - legalábbis ő így gondolt magára - most tartózkodott. Az érzékenységnek ilyen mértékű nagylelkűsége önmaga ellen fordult; amikor Janet mellett feküdt, rajongással telten, Harold úgy érezte, mintha az örök élet izzó daganata fölemésztené halandósága sejtjeit.

1962 őszén a két pár eksztatikusán és botrányosan közel volt egymáshoz. Frank és Marcia el voltak ragadtatva, hogy ilyen gyakran összekerültek, anélkül, hogy keresték volna rá az alkalmat. Janet és Harold kettesben sokat tréfálkozott a szerelmesek most már igazán átlátszó csselfogásain. Ezek a tréfálkozások kezdtek beszivárogni a négyesben folytatott beszélgetésekbe is. A szertartásos vasárnap esti házhoz hozott vacsorákhoz hétközben tartott partik adódtak, és iszogatások, ami gyorsan összeüttött vacsorákban folytatódtak tovább, mindez azzal az ürüggyel,

hogy a gyerekeket (az ifjabb Frankie és Jonathan utálták egymást; Catharine túlságosan kicsi volt még ahhoz, hogy jól reagáljon Júlia és Henrietta suta anyáskodására) ide-oda kell szállítani egymás házához. Mialatt az asszonyok főztek és sűrögtek-forogtak és illegették-billegették magukat körülöttük, azalatt Frank és Harold feneketlen spicces fürkészt vizsgálódással beszélgettek Shakespeare-ről, történelemről, zenéről, a szarházi piacról, monopóliumokról, az üzlet és a kormány hallgatolagos összefonódásáról, a szövetségi kormány mindenütt jelenvalóságáról, Kennedy Kuba és acél körüli manipulációiról, a hasonlóságokról JFK és a saját családi háttérük között, a különbségekről, a múltjukról, az apjukról, az apák iránti neheztelésről és végső megbecsülésről és szeretetről, az anyjuk iránt érzett ellenszenvről és a tőlük való félelemről, szexről, a világról, amely olyan hely, ahol ostoba munkát kell végezni ahhoz, hogy az ember finanszírozza a tovarebbenő élvezeteket. "A fő dolog, hogy elszántak legyünk", szokta néha mondani Frank, amikor a hallgatás csöndje végül kitarja szárnyait a négy kóválygó fej fölé, akiket megrészegített a barátságuknak a gyerekkor óta nem tapasztalt hevessege.

Vagy Janet szólalt meg, tudván, hogy valami vérlázítóan botrányos megjegyzést várnak tőle: - Nem is értem, mi olyan nagyon rossz a vérfertőzésben? Miért tabu ez mindenki szemében? Én nagyon sokszor vágytam rá, hogy lefeküdjem a bátyámmal és biztos vagyok benne, hogy ő se bánta volna. Régen együtt szoktunk fürödni és láttam, amikor merevedése volt. Eresztett valamit a hasamra, amiről azt hittem, hogy vizelet. Most ő vezeti apa antibiotikus laboratóriumát Buffalóban, úgyhogy most már nem csinálhatjuk.

- Janet drágám - mondta Harold és előrehajolt a kerek bőr dohányzóasztal fölött Applebyék lámpások világította nappalijában - hát épp ez az oka. Ezért olyan tabu. Mert mindenki csinálni akarja. Kivéve engem. Nekem három nővérem volt, és közülük kettő ott állt volna és kritizált volna. *Trois soeurs est trop beaucoup*.

Marcia heves mozdulattal fölült, megszimatozta, hogy síkra szállhat valami új ügyért, és azt mondta: - Épp most olvastam, hogy a Ptolemaioszok, tudjátok, a fáraóék, jobbra-balra a fivéreikkel és a nővéreikkel házasodtak, mégsem születtek degenerált utódjaik. Meg vagyok győződve róla, hogy a beltenyészettől való félelem merő puritanizmus. - Fülbevalói szikrákat szórtak.

- A macskák is teszik - mondta Frank. - Az egy alomba tartozó macskák

mindig összebasznak.

- De vajon az összebaszó macskák - kérdezte Janet – mindig egy alomba tartoznak?

- Egyszer beszéltem egy bankárral - mondta Harold, eltökélten arra, hogy vitába szálljon Marciával - aki az ámisok pénzügyeit intézte Lancasterben, Pennsylvaniában, és ő mondta nekem, hogy nagyon kicsik. *Trés, très petits*. Nemzedékről nemzedékre egyre kisebbek lesznek. Ennyit a beltenyészetéről, Marcia. Nem nagyobbak, mint amilyen te vagy.

- Marcia nagyon megfelelő méretű - mondta Frank.

Marcia azt mondta Janetnek: - Én veled értek egyet. Nekem van egy álmodozó öcsém, oboázott és pacifista volt, és olyan, de olyan nagyszerű volna, ha a felesége lehetnék és nem kellene örökösen elmagyarázni, miért vagyok olyan, amilyen vagyok, valaki, aki ismeri a családi vicceket és értené, milyen fázisban vagyok éppen. Nem úgy, mint ez a két fajankó.

- Épp ellenkezőleg - erősködött Harold -, tudod miért nőnek az amerikaiak egyre nagyobbra ilyen tüneményes tempóban? A táplálkozás önmagában nem magyarázat. Exogámia. Az emberek a falun kívülről házasodnak. Átrepülnek az egész kontinensen, Denverbe vagy St. Louis-ba, hogy megházasodjanak.

Marcia azt kérdezte: - Mi a csudának épp St. Louis-ba? Denvert még értem. Harold folytatta, de kicsit elpirult a nyelvbottlason (egyik nő sem tudott a mulatt lányról, de Frank tudott róla). - Friss gének. Keresztbeporzás. Szóval, az a tanács, hogy "Szeresd felebarátodat", szörnyű tanács, biológiailag, ha a felebarátod a szomszédod. Mint annyi minden annak az Embernek a tanácsai közül.

- Ő azt mondta, szeresd felebarátodat, nem pedig azt, hogy fektesd le - mondta Janet.

- Az én álmodozó öcsikémet akarom - mondta Marcia, és még töltött magának egy kis konyakot, közben sírást színelve rázkódott.

- A fő dolog, hogy elszántak legyünk - mondta Frank rövid csönd után.

Vagy máskor, körülülték a négyszögletes, mozaikkal kirakott dohányzóasztalt kicsi-Smith-ék rejtett hangulatvilágítású nappalijában, és figyelték, hogy Harold pusztá kézzel, gesztikulálva több lemezoldalmat elvezényelt Wagner *Trisztánjából*, vagy Mozart *Varázsfuvolájából*, vagy Britten *Háborús* rekviemjéből. Frank Appleby csak a barokk muzsikát szerette és ilyenkor kábultan ült, szemgolyói vöröslöttek és fájó hasa előredomborodott, miközben Harold, pörögve, mint egy japán közlekedési

rendőr, beintette a tringulum *pingjét* a zenekar hátsó sorából, vagy óriási ölelő mozdulataira a vonósok hullámozó óceánja áradt be. Janet hipnotikusan figyelte Haroldod eközben, és Marcia kíváncsian figyelte Janetet. Vajon mit láthat ebben az eszelős produkcióban? Hogyan szórakoztathatja a legcsekélyebb mértékben is Harold szájalmas vágybeteljesítése azt az asszonyt, aki éjszakánként Frankkel oszthatja meg az ágyát? Egy este, amikor Applebyék már elmentek, megkérdezte Haroldtól:

- Te lefeküdtél Janettel?

- Miért? Te lefeküdtél Frankkel?

- Természetesen nem.

- Ebben az esetben én sem feküdtem le Janettel.

Marcia másképpen próbálkozott. - Nincs szörnyen elegend Applebyékből? Mi történt a többi barátunkkal?

- Nagy-Smith-ék Newtonba költöztek.

- Ők soha nem voltak a barátaink. Én Thorne-ékra és Guerinékre és Saltzékra és Gallagherékre és Hanemáékra gondoltam. Tudod, mit mesélt Georgene a minap? Azt mondta, Matt talált valakit, aki ráharapott a Robinson-tanyára, amit Angela annyira akart. Egy házaspár Cambridgeből.

- Hogy szerzi be Georgene az információit? Igazi Hanema-szakértő lett belőle. *Un spécialiste vraj.*

- Nem gondolod, hogy Freddy és Angela nagyon kedvelik egymást?

- *Tu és comique.* - mondta Harold. - Angela lesz a városban az utolsó hölgy, aki elbukik. És, persze, te.

- Gondolod, hogy Georgene és Piet?

- Hát nagyon adakozó Georgene mosolya, amikor Pietre néz.

- Ügy érted, olyan, mint Janeté, amikor rád néz?

- *Tu és trop comique.* Janet kétszer akkora, mint én.

- Ó, hát te aztán jól el vagy...

- Eresztve?

- Ragadtatva magadtól, akartam mondani.

A többi házaspár Applesmith-éknek kezdte nevezni őket. Angela Hanema, aki sohasem álmodott, azt álmodta, hogy egy tortát vitt Applebyékhez. Az elülső tornácon, a hatoldalú ólomüveg bejárati lámpa fényében jött rá, hogy nem tud bemenni az ajtón, mert a ház tele van esküvői vendégekkel. Marcia kicsi-Smith kijött a ház oldalához, sortban és egy piros krokettütőt lengetett, és azt mondta: - Nyugodj meg, drágám,

nagyon boldogok leszünk. - Aztán mindannyian, egész tömegre való ember, egy ösvényen sétáltak, bizonyos tekintetben hasonlított a dokkhoz vezető ösvényre, Angela még mindig ott hurcolta a tortát fölfelé fordított tenyerén, és azt mondta Frank Applebynek: - De el tudod rendezni a biztosítási kötvényeket? - ami furcsa volt, mivel ébren Angela soha egyetlen gondolatot sem szentelt a biztosításnak. A férfi gigantikus kacsintás kíséretében megnyugtatta: - Kibocsátok egy kölcsönkötvényt - és ez volt minden, amire emlékezni tudott, kivéve még azt, hogy az ösvény mindkét oldala telisteli volt ibolyával, jácinttal és apró kék liliummal. Másnap reggel együtt kávézott Georgene-nal az óvoda után, és mivel kicsit feszélyezve érezte magát Georgene-nal az utóbbi időben, idegességében elmesélte neki az álmát. Georgene továbbmondta Beának és Irene-nek, míg Piet, aki reggelinél hallotta az álmot, elmesélte Matt Gallaghernek az irodában, így aztán Bernadette Ong két irányból hallott az álomról, Irene-től az Igazságos Lakásviszonyokat Bizottság ülésén és Terry Gallagher-től a Tarbox-North Mather-Lacetown Kórus Szövetség próbája után; a szomszéd énekesek általában átmentek Ongékhoz egy sörre a próbák után.

Mégis Bea volt az, Bea, akinek rosszindulata elválaszthatatlan volt flörtölősségétől, másfelől pedig elválaszthatatlan meddőségétől és spiccességétől, Bea volt, aki elmondta Marciának. Marciát zavarba ejtette, és nem mulattatta a dolog. Egyetlen percig sem hitte, hogy Janet és Harold lefeküsznek egymással. Úgy gondolta, Harold nem volna képes rá; a félelemmel vegyes tiszteletet, amit Janet, és egyáltalán minden nagytestű nő iránt érzett, még nagyobbra növesztette, hogy beleszeretett ennek a nőnek a férjébe. Nem sejtette, hogy a kívülállók számára a házaspárok egyformán cinkosnak tűnhetnek. Döbbsent és rémült volt. Elmesélte Haroldnak; a férfi nevetett. Együtt mesélték el Applebyéknek, közülük Janet volt, aki nevetett és Frank, aki bosszankodott. - Miért nem foglalkoznak az emberek a saját mocskos ügyeikkel?

- Ahelyett, hogy a mi mocskos ügyeinkkel foglalkoznának? - Mondta Harold vidáman, orra hegyének kettős domborulata felemelkedett, Marciának az jutott az eszébe, mint egy méhecske potroha.

- A mi stílusunkkal - mondta Marcia bosszúsan.

- Ne duzzogj, *mon petit chou*, - mondta neki Harold. - Angela nem tehet róla, mit álmodik, ő a legnemesebb asszony, akit csak ismerünk. Bea se tehet róla, muszáj volt bosszantania téged ezzel a dologgal. Veri a férje, nem lehet gyereke, valami kis győzelmet neki is csak be kell söpörnie.

Janet lusta hangulatban volt. - Egész biztosan ő kéri, hogy verje meg, - mondta. - ő választotta ki magának Rogert, mert minden bizonnyal pont ilyet akart.

- De hát ez mindannyiunkra igaz - mondta Harold. - *Tout le monde*. Azt kapjuk, amire tudat alatt vágyunk.

Marcia tiltakozott: - De ezek biztosan azt hiszik, hogy mi mindent csinálunk, és ez olyan undorító, hogy nem tudnak elképzelni egy egyszerű barátságot.

- Ezt valóban nehéz elképzelni - mondta Harold, és azt fontolgatta, vajon túlzás lenne-e, ha elmosolyodna. Mindannyian a határán voltak. Janetre nézett, aki cigarettával a kezében, álmatagon terpeszkedett Applebyék sárga füles karosszékeiben, selyemblúzáat az anyag csillogása érezte és a szoknyája hanyagul fölfedte harisnyájának tövét és a harisnyatartókat és a jól ismert lágy húst, és arra gondolt, milyen könnyű, milyen helyénvaló volna most fölvenni a lányt az emeletre, miközben ez a másik kettő eltakarítaná a poharakat, és nyugovóra térne egymással.

Frank azt mondta: - Ki vannak éhezve; A házasságuk megkopott, és bármiről, ami az orrukat csiklandja, azt hiszik, hogy pezsgő. Mi szeretünk lazítani egymás társaságában, és nem szabad hagynunk, hogy mások miatt feszélyezetten érezzük magunkat. - Megköszöörülte a torkát, mielőtt idézni kezdett. - Csélcsap, bűdös csapat.

Ez a beszélgetés rosszindulatú éjszakát borított mindannyiukra. Marcia szemei ahogy Frankét figyelte, sötétek voltak, sötétek, mint a csillagok, ha túlontúl sűrűek és nem engedik kiszökni a fényt, és úgy érezte, egész lényé egy verem, amely arra született, hogy befogadja ezt a férfit, akinek beszéde, mióta a szeretője lett, egyre inkább shakespeare-i színezetet és méltóságteljességet öltött magára. *Ami az orrukat csiklandja, azt hiszik, hogy pezsgő.* Frank a végső határtól szólította őket vissza. Kicsi-Smithék fél kettőkor mentek el és keresztülhajtottak a városon, melynek a novemberi éjszakában csupaszon izzó fényei mintha róluk pletykálgodtak volna. Hálószobájuk ablakából a lápvidek, barázdáltan és pamacsokban az apadó csatornák mentén, mintha a hold felszíne lett volna és a bámész hold csorbítatlan épségű föld a világűrben. Nyugtalanul, bocsánatkérően szerettek, miközben mérföldekkel arrébb, a levéltelen város túlsó csücskében, a másik pár mezítelen tükörképük volt.

A teljes beismerés télig váratott magára. Hamar leesett a hó New

Hampshire-ben, és a téli szünidő alatt Hanemáék, Applebyék, Thorne-ék, Gallagherék és kicsi-Smithék fölmentek északra síelni nagyobb gyerekeikkel. Szálláshelyükön a faliújság sűrűn tele volt tűzdelve a panzió nyári képeivel, kenukról és karikadobálós játékba merülő párokról és vizes fürdőruhákkal teleaggatott verandakorlátokról. Most vastag hó csikorgóit a veranda lépcsőin, egy tábla tiltotta ki a sícsizmákat az ebédlőből, a vacsora zöldborsóleves volt és sült sonka és magasra sült almatorta, a gyerekek dübörögve rohagáltak és kergetőztek a hosszú előcsarnokban és az emeleti lépcsőkön a lányok hálótermei és a fiúké között, és a földszinten a szüleik a kandalló mellett sütkéreztek a testgyakorlás utóizzásában. A whisky sietett pótolni a kalóriákat, amit a friss levegő kiégetett a testükből. Georgene módszeresen lapozgatta a *Síélet* oldalait. Freddy a pamlagon Janetnek duruzsolt, aki elkenődve hallgatta. Frank játszott a fiával és Jonathan kicsi-Smith-szel, és veszített, mert a bensőjében kavargó rossz közérzetre összpontosított; talán a sonka tette, a nehéz mazsolamártással. Vidáman csörgő jégkockák: Harold italt kevert Angelának, akinek finom bőre a csípős lejtőkön földöntúli izzásra tett szert, olyan régiókba ért, melyek fölötté állnak minden pusztulásnak; sokkal inkább nézett ki huszonkét évesnek, mint harmincnégynek. Marcia Matt Gallagher hallgatta, aki a Vatikán várható ítéletét latolgatta, most, hogy az ökumenikus tanácsot berekesztették, a mesterséges születésszabályozás kérdésében: - Nix. Nem fogunk engedélyt kapni a szexre, maximum egy kis húst péntekre. - Marcia értően bólogatott - amióta szeretője volt, elmélyült benne a megértés minden iránt, még Matt Gallagher iránt is, aki egy szeretetlen egyház parancsaihoz ragaszkodott - és Terry felé pislantgatott. Terry, aki törökülésben ült a földön fekete lasztex nadrágjában, nagy gonddal megpendített egy akkordot a lantján; lopótök alakú, pazar hangszer volt, melynek nyolc húrja elnyűtt távoli hangot hallatott. Matt vette neki karácsonyra, s a hangszer beleilleszkedett a tüntető fogyasztásnak abba a vonulatába, amely a Mercedes megvásárlásához vezetett, és talán inkább jelképes szándékkal. Piet melléte feküdt a szőnyegen és az asszony ágyékán feszülő ruhát bámulta. A varrás egy öltésnyit fölfeslett. Tudva, hogy Georgene a háta mögött duzzog, hanyatt gurult, bicikliző mozgást végzett a levegőben, és azon tűnődött, vajon a katolikusok másképp csinálják-e, és eszébe jutott az elhátatlan szerelem, amit időtlen-időekkel ezelőtt Terry iránt érzett, még a Mattal való társulás első éveit alatt. Whitney és Martha Thome, Ruth

Hanema, a Gainsborough törekénységű Tommy Gallagher, és Julia Smith hollófekete copfjával valami második világháborús filmet néztek, Brian Donlevy főszereplésével. A manchesteri adó nagyon gyöngén jött be. Franknek újabb adag konyakra volt szüksége, hogy enyhítsen gyomra égésén. A gyerekeket kettesével-hármasával fölvezették az emeletre, vagy ki, a csontfehér nyírfák alatt álló gázfűtéses bungalókba. A kandalló mellett egy idegen társaság bridzselni kezdett. Georgene Thorne takaros asszony volt, őszülő hajából viharfrizurát vágatott, profilja donatellósan fiús volt, és apró biccentésekkel kísérte, ahogyan átlapozta a *Ház és kert* magazint, majd a gyerekeit követve nyugovóra tért bungalójukba. Freddy csücsörített szájjal affektált csókot dobott felé. Ahogy egyedül baktatott a csikorgó havon, Georgene mérgelődve gondolt Pietre - flörtölésére, akrobatikus mutatványaira -, de közben tudta, hogy ez benne volt az alkuban, csak azt kapta, amit akart. Lehelete fehérlett a fekete levegőben. A láthatatlan tó felnyögött és reccsent egyet, ahogyan még keményebbre fagyott. A fekete nyirfaágak recsegtek-ropogtak. Harold és Marcia társasjátékokat - Botticelli, Szellemek - próbáltak szervezni, de mindenkit túlságosan eltöltöttek a fizikai érzetek ahhoz, hogy játszani tudott volna. A televízió elhagyatottan önmagát tartotta izgalomban a tizenegy órás hírekkel, a Kongóban a Katanga térségében végrehajtott ENSZ hadműveletekről; később lekapcsolták. Piet könyörgött Terry Gallaghernek, játszon nekik valamit, és így az asszony, mintha a saját akaratán túli erő mozgatná megbabonázott fehér ujjait amikor lefogja a bundokat egymás után, eljátszotta az egyetlen melódiát amit tudott, a "Greensleeves"-t. A többiek megpróbálták elénekelni, de elfelejtették a szöveget. Az asszony feje félrebiccent; hosszú fekete haja egyenesen lógott az egyik oldalon. Befejezte a játékot; Matt, katonás fürgeséggel, fölpattant; és Gallagherék kimentek a bungalójukba. Ahogyan az ajtó feltárult egy pillanatra, mindannyian hallották, hogy egy hóeke kotorja a fölső utat. A magasban, egy poros sarokból megkésített kakukk jelezte a tizenegyet. Angela, királynőien, szép orcái lángoltak, most fölállt, és Piet - akinek izomzata laza-bőrű kutyáéra emlékeztetett, aki szereti, ha vakargatják - követte őt emeleti szobájukba. Csak Applesmith-ék és Freddy Thorne maradtak.

Az öreges fiatal pár aki a panziót vezette, bejött, miután végzett a hegynyi mosogatnivalóval ami a vacsora után maradt, és takarékosan leoltogatták a lámpákat egy kivételével, és elrendezték a kandallóban a fahasábokat, úgy, hogy a tűz majd kialudjon. Jóakarátú mosolyukat,

mellyel a vendégek felé fordultak, szánalmasan elbágyasztotta a neheztelés.
- Hát akkor, jó éjszakát.

- Jó éjszakát.

- Jó éjt.

- *Bon soir.*

De még egy további órán át, félhomályban s a fokozódó hidegben, Freddy szónokolt, képtelen volt rá, hogy eleressze a szépséget, amit megérezett, a jóságot, amit a párok létrehoztak pusztán azáltal, hogy egybegyűltek. - Ti mindannyian olyan gyönyörű asszonyok vagytok. Marcia, miért nevelsz? Jézus Isten, minden alkalommal, ha megpróbálok valami kedveset mondani az emberek szemébe, kinevetnek. Az emberek gyűlölik a szeretetet. Megrémíti őket. Olyan ez, mint a fogszuvasodás, bűzlik és fáj. Én vagyok az egyetlen élő ember, akit nem rémit meg, menten belegázolok a fűrőmmel és a tükrömmel. Szeretlek benneteket, mindannyiőtöket, férfiakat és nőket, neurotikus gyerekeket, sánta kutyákat, rühes macskákat, svábbbogarakat. Az ember az egyetlen, ami az embernek megmaradt, mióta az Isten szedte a sátorfáját. Amikor embert mondok, a szexre gondolok. A baszásra. Hip-hip-hurrá. Frank, te hiszel a tragédia és a komédia közti különbségben? Áru! el nekem, a baszás édes szerelmére. Komolyan kérdezem.

Frank óvatosan mondta, a bajusza alatt dünnyögte süppedt helyzetéből, amelyről úgy érezte enyhületet ad a gyomrának: - Csak annyiban, amennyiben formális megkülönböztetést értünk alatta. Shakespeare is ilyen értelemben kezelte. Semmiképpen sem használnám abszolút értelemben a különbségtételt.

- Hát ez csodálatos. Pontosan ez az, amire a világon bármely közepesen intelligens ember kilyukadna. És ez az, amiben te meg én különbözünk. Mert én igenis hiszek. Hiszem, hogy vannak tragikus dolgok és vannak komikus dolgok. A baj csak az, hogy, a rohadt életbe, majdnem minden, a sárga csillagoktól kezdve a szádban tovább osztódó klassz kis rothasztó anyagokig, tragikus. Most csak nézzétek meg ezt a tüzet, amit garasoskodó házigazdaitok szétdúltak, csak hogy megtakarítsanak vele öt centet. Tragikus. Figyeljétek csak a szelet. Nagyon tragikus. Oké, szóval akkor mi nem tragikus? A nyugati világban csupán két komikus dolog létezik; a keresztény egyház és a meztelen nők. Nekünk nincs Lenin, úgyhogy ennyi az egész. Minden más azt mondja nekünk, hogy halottak vagyunk. Csak gondolkozzatok rajta; gondoljatok arra a két csöcsi-möcsire, ahogy föl-le

ugrándoznak. Kacagni kell rajtuk, nem? Legalább mosolyogni? Gondoljatok szegény Marilyn Monroe-ra; csak a vígjátékokban volt jó, az Isten szerelmére.

- És a keresztény egyház? - kérdezte Marcia, oldalpillantást vetve Frankre, mintha idegesen felmérné a férfi fájdalmát.

- Krisztusom, hogy szeretném elhinni - mondta Freddy. - Bármennyit, csak elhinni belőle. Akár egy egészen kevéskét. Csak egyetlen tetves hordó vizet, ami borrá változott. Csak egy fél hordónyt. Egy negyedét. Na jó, megelégszem egy pinttel is.

- Csak rajta - mondta neki Janet lustán. - Hidd el.

- Képtelen vagyok. Marcia, ne nézegesd állandóan ilyen aggódva Frankét. Hiperalgéziás, túl fogja élni. Csak rajta, ez most egy igazi vájkálós beszélgetés. Az emberek ezt szeretik. Az igazság nagy játszóját. Vegyünk csak téged és ezt a pelyhes kámzsanyakú bíborvörös pulóvert; bombázó vagy benne. Olyan vagy, mint egy színezett uszkár, majd kiugrik a bőréből, *champeen*, díjnyertes, az ég szerelmére. Ha a nagyapád nem lett volna East Egg püspöke, pazar kurva válhatott volna belőled. Janet, te aztán érdekes eset vagy. Néha egyből eltalálsz, megvan, nyílegyenesen végiggurítasz a pályán, lesöpröd mind a tíz bábut, máskor meg teljesen mellélősz. Valami méla kifejezés telepszik meg a szád körül. Ma este igazán föl vagy húzva. Állati pipa vagy valami hülyeség miatt, talán Harold átmenetileg ejtett, de az is lehet, hogy épp megjött, mindegy, lényeg, hogy most ott vagy, ahol vagy. Nem mindig vagy ott. Hol szeretnél inkább lenni? Jézusom, ott vagy minden gyógyszerárban, az emberek azt mondják, baromi jó hashajtó, bár nekem személy szerint sohasem volt szükségem ilyesmire, az igazat megvallva.

- Változatosabbá tettük a kínálatot - mondta Janet. Antibiotikumokkal is foglalkozunk mostanában. Különböző hashajtó volt, hanem ásványi olaj.

- Annál több benne a kakaó. Fogytál egy kicsit, ez nagyon agyafűrt húzás volt. Egy ideig valami lötyimötyis jelent meg az állad alatt. Tudod, szivecske, te egy fantasztikus darab vagy - és ezt teljesen elfogulatlanul mondom, nő a nőnek - és nem kell azokat a rikító ruhákat viselned, hogy bármit is bizonyíts. Csak önmagadban, kövéren vagy soványán. Janet Applesauce, ez az almaszós, amire édesség gyanánt mindannyian vágyunk; mi mind szeretünk téged, ne aggódj már annyit emiatt. Ahogy mondtam volt, ti mindannyian ragyogó nők vagytok. Majd

belepusztultam ma este, tényleg majdnem eldurantam, ahogy a jó öreg szűkmuffú Terry ott ült széttárt lábakkal és a haja előrehullott és kevert avval a szerencsétlen tökkel. Megfigyeltétek valaha a száját? Hatalmas. Akkora a nyelve, mint egy ág. Minden alkalommal, mikor a rágófogain dolgozom, kedvem szottyan, hogy összegömbölyödjem rajta és aludjam egy nagyot

- Freddy, te részeg vagy - mondta Marcia.

- Hagyjátok csak, nekem nagyon tetszik - mondta Harold. - *Je l'aime*. Freddy áriája.

- Istenem, - mondta Frank - az ember szájába veszi ellenségét és ellophatja véle az agyát.

Janet azt mondta: - Freddy, elég volt belőlünk. Mesélj nekünk Angeláról és Georgene-ról.

- Csodálatos lányok. Csodálatosak. Nem viccelek. Ti mindannyian rugdossátok Angelát...

- Ez nem igaz - tiltakozott Marcia.

- Ti mindannyian rugdossátok ezt a szentet, de messze neki van a legékesszólóbb segge amit valaha láttam, egy struccét kivéve.

- A zsiráfoknak is gyönyörű hátsójuk van - mondta Harold.

- Magasan veri a magadfajtát, azt hiszem - mondta Frank.

Harold megfordult, és az orrát a levegőbe fúrva azt mondta: - Te víziló. Te ökor.

Janet azt mondta: - Na de fiúk.

Freddy folytatta: - Hát nem bájosán nézett ki ma este Angela?

Harold, aki rendkívül büszke volt nazális basszus hangjára, úgy tett, mintha egy áriát énekelne: - Hát nem bájosán, ne-hem bá-há-jo-ho-sa-han, nézett ki ma este, né-hé-hé-zett ki-hi ma-ha este? Aaaaaaangela, lala!

A két pár elképedve nevetgélt. Freddy tájékozódást keresve pislogott; poharában a whisky csodával határos módon utántöltődött. Marcia azt mondta: - Freddy és Georgene? Nem említetted a feleségedet.

- Egészséges gyermek - mondta Freddy. - Jól főz, jól teniszezik. Az ágyban - s itt mérlegelően sandított és habozón ide-oda mozgatta a kezét - elmegy. *Comme ci comme ca*. Én szeretem, ha a dolgok hosszúra nyúlnak, az örökkévalóságig, lehet közben hörpölni egy kis bort, aztán még egy kis bort, kicsit hülyéskedni, megpróbálni hátulról, hiszen értitek, szeretem emberivé tenni az egészet. Georgene túl gyorsan elélvez. Elélvez, hogy mehessen vissza a házimunkához. Megvettem neki a *Káma Szutrát*

karácsonyra, de még a képeket se nézte meg benne. A kis kurva nem hajlandó szopni, kivéve, ha igazán föl van gerjedve. Mit is mondott a bárd? Baszni emberi; szopatni isteni tökély.

Freddy mint mindig, túlment minden határon; Smithék és Applebyék nyugtalan mozdulatokat tettek a menekülésre. Janet fölállt és hamutartójának tartalmát bezúdította a hamvadozó kandallóba. Frank összeszedte a játék közben szétterített kártyákat. Harold a pamlag karfáján nyugtatta a bokáját és gondosan kidolgozva a mutatványt, alvást színlelt. Csak Marcia, egyik fülbevalóját az ujjai között pörgetve őrizte meg az érdeklődés látszatát.

Freddy a szoba legtávolabbi felső sarkába bámult, ahol a kakukkos óra fölött poros pókhálóköteg lógott, és kísértetiesen festett, mintha megfordított tükörkép lett volna víz felszínén. Azt mondta: - Most megvilágosodott nekem valami. Tudjátok, miért tettek bennünket ide a földre?

Ál-alvásának mélyéről Harold megkérdezte: - Miért?

- Épp az imént lepett meg. Egy látomás. Mi mindannyian azért helyeztettünk ide, hogy humanizáljuk egymást.

- Freddy, te olyan hülye vagy, - mondta Marcia - de igazán törődsz az emberekkel. Ez a te vonzerőd és bájad. Hogy törődsz velük.

- Fölforgató sejt vagyunk - beszélt tovább Freddy. - Mint a katakombákban. Csak ők a hedonizmusból akartak kitörni. Mi megpróbálunk visszatörni belé. Nem könnyű.

Janet kuncogott és Frank szájára tapasztotta a kezét, mielőtt az ki tudta volna ejteni, amit kiejteni szándékozott: - A fő dolog, hogy elszántak legyünk.

Aztán a fáradtság és a kudarc észrevétlen közójük furakodott. A szoba kihűlt. A csend állt őrt. Freddy lomhán föltápászkodott, és azt mondta: - Viszlát a lejtőkön - és kivitte magát az épületből a bungalójukba. A krétafehér nyírfákon túl a fekete tó olyan volt, mint egy figyelemre váró nyitott száj. Alkoholos izzadsága páncéllá fagyott a mellén; csupasz koponyája összehúzódott. Georgene felé sietett a csikorgó ösvényen, az asszony elbocsátással felérő megbocsátása felé.

A két házaspár még mindig húzódozott, hogy fölmenjen az emeletre. Freddy szomorú kéjvágya fölkorbácsolta őket. Marcia és Janet keringtek, poharakat vettek föl, magazinokat rendezgettek, aztán megint leültek. Frank megköszöörülte a torkát; égő szemei vöröslöttek. Harold

keresztbetette a lábait, majd megcserélte őket, dárdaszerűek voltak a nadrágban, és azt mondta, mintha Frank helyett volna: - Freddy nagyon beteg. *Trés maiadé.* - A hőellenző mögött a fahasábok parazsa csillagképet alkotott, amely mintha lassan elhomályosulna. A csend ragadóssá, lehetetlenné vált. Marcia föltornászta magát a pamlagra, és Janet, aki úgy mozgott barackrózsaszín kardigánjában és fehér nadrágjában mint egy táncos, amikor elszántan besiklik a színpadra hogy megtegye a kezdő ugrást vagy piruettet, követte őt a lépcsőhöz, és föl az emeletre. Mindkét házaspárnak a főépület emeletén volt a szobája. Frank és Harold alulról hallgatták a működésbe hozott vízvezetékek zubogását és remegését, és leoltották a maradék lámpákat. Frank újra megköszörülte a torkát, de nem szólt egy szót sem.

Fönn, az alvó ajtók szegélyezte emeleti folyosón, Harold érezte, hogy megérintik a karját. Számított rá. Frank suttogott, elgyötörtén és rekedten: - Te úgy gondolod, hogy a megfelelő szobában vagyunk?

Harold gyorsan válaszolt: - Mi a kilencesben, ti a tizenegyben.

- Úgy értem, nem gondolod hogy neked és nekem cserélnünk kéne?

Felsőbbrendű tudásának magaslatáról, Harold kísértést érzett, hogy megsajnálja ezt a testi gerjedelemben fetrengő suta embert. Finnyáskodva fontolóra vette a dolgot és azt indítványozta: - Nem kellene megtárgyalnunk a hölgyekkel? Kétlem, hogy osztanák az elképzeléseinket.

Egyetlen körte világított a folyosón, és ebben az éjszakai irányfénnyben Frank előrecsüngő feje mintha a szétpattanásig tele lett volna, ahogy próbálta nem elkotyogni a titkot. Nedvesen suttogta: - Rendben lesz. Janet sokszor mondogatta, hogy vonzódik hozzád. Legyen a tied. Áldásom rátok. A pokolba is. Hadd tomboljon a párzás.

Harold huncut zavartságot tettetett. - És Marcia? Ő akar téged?

A másik férfi bólintott, nyomorultan, sietve. - Rendben lesz.

Mindkét szoba, a kilences és a tizenegy ajtaja résnyire volt nyitva.

Haroldnak eszébe jutottak Janet meztelen karjai, ahogy párásán lendültek a nyári Boston szemcsés csillámkővel kockázott utcáin, és nem tudta megállni, hogy ne kínozza versenytársát még egy percig. - És mondd, ezt a dolgot te és Janet - úgy körözött a kezével, hogy az ujjak és a hüvelykujj helyet cseréltek a levegőben - gyakran csináljátok?

- Soha. Még soha nem tettünk ilyet. Na, mi lesz, igen vagy nem. Ne csinálj belőle ekkora színjátékot. Álmos vagyok és fáj a gyomrom.

Frank hanghordozásából annak a nagyobb embernek az emelt hangja

hallatszott ki, akitől Harold tartott. És aztán ott volt az is, hogy a bankban, az íróasztala mögül Frank bőséges jutalékokat osztogatott Haroldnak, az ügynöknek. A titok, amit Harold fejének széfjében őrzött, immáron elvesztette forgalmi értékét. Frank nagy, agancsos feje lehorgadt. A két ajtó félig nyitottan várt. Az egyik mögött Marcia feküdt, akivel elnyújtózva egymás mellett, megosztották az elcsigázott éjszakákat; a másik mögött Janet, akinek a teste parfümös szelence volt. Harold látta, hogy a csalás, amit Janettel kidolgoztak, most elveszítette minden értékét. De van olyan, amikor elérkezik az eladás ideje; a piacban az a fortélyos, hogy tudni kell, mikor. Janet úgy várt, mint egy halom biztos haszon. Harold körültekintően vállat vont. - Miért ne? *Pourquoi non?* Szíves örömet. De légy gyöngéd. - Ez utóbbit furesza volt hozzátennie, de itt, a törékeny gipszkarton falak között, a linóleum borítású folyosón megérezte a férfi valóságos súlyosságát. Harold attól félt, hogy az ő ideges, karcsú felesége nem tud majd megtartani ilyen terhet; aztán eszébe jutott, hogy az asszony már többször megkísérelte a dolgot. Frank látványa - kifelé álló számarlsru foga, vörös kanócokkal átszótt szemgolyója - sértéssé változott; Harold a 11-es szoba ajtaja felé fordult és megérintette és az ajtó felpattant, mintha a sötétség várandós lett volna.

Kattant a zár. A hófedte verandatetön túlról érkező fény zavaros-kuszán tört meg a falakon. Janet felült az ágyban, és szavai, egyszótagúságukkal, mintha egy veszedelmes belső térben meggyújtott gyufák lettek volna. - Te? Miért? Miért most? Harold, ez nem helyes!

A férfi az ágyhoz tapogatózott és leült a szélére és felfedezte, hogy az asszony kardigánt vett a hálóinge tetejére. - A férjed ötlete volt. Én egyszerűen csak beadtam a derekam. Ők azt hiszik, hogy mi most csináljuk először.

- De most már akkor tudják. Figyelni fognak bennünket. Hát nem érted? Megdöbbsentnek kellett volna lenned és azt mondanod, hogy neked eszedbe se jutna ilyesmi. Frank tudja, mikor részeg, nem bánta volna. Biztos vagyok benne, hogy ezt várta. Istenkém, Harold. - Szorosan odakuporodott a férfihoz, minden szexualitás nélkül. Harold átkarolta az összegömbölyödött hátat, amelyen kardigán volt, mint egy beteg emberen.

- De én akartalak téged, Janet.

- De hát bármikor megkaphatsz.

- Nem, nem bármikor. Mikor máskor tölthetnék veled egy egész éjszakát?

- De hogyan tudsz te ennek örülni, ameddig az a másik kettő ott van egy ajtóval arrébb?

- Ők nem sértenek engem. Szeretem mindkettejüket. Hadd legyenek olyan boldogok, amennyire csak tudnak.

- Én ezt nem tudom elviselni. Én nem vagyok olyan hűvös, mint te, Harold. Én most szépen be fogok oda menni és véget vetek az egésznek.

- Nem.

- Ne használd ezt a parancsolgató hangnemet. Ne próbálj meg atyáskodni fölöttem. Teljesen föl vagyok dúlva.

- Csak feküdj ide a karomba. Nem kell szeretkeznünk. Csak feküdj a karomban és aludj.

- Te nem érzed? Ez annyira nem helyes. Most aztán már igazán romlottak vagyunk. Mindannyian.

Harold lefeküdt mellé, a takarók tetejére. Az ablak előtt a havat fényesség borította el. - Gondolod, hogy ez számít - kérdezte - a holdon?

- Valahogy - mondta Janet - engem Marcia bánt. Mostantól ezzel is fölém kerekedett.

- Marcia? Nem jobban, mint te fölé.

- De ő befejezte az egyetemet, én meg nem.

Harold meglepetten fölnevetett. - Értem, ő befejezte a tanulmányait, ezért ő többet tud az erotikus technikákról, mint te, következésképpen többet ki tud hozni Frankból, mint te belőlem. Ebben a pillanatban épp az alsó madárfogást, amit a lovaglólhelyzet követ, ahogyan azt a Bryn Mawr egészségügy szakosztálya javasolja.

Janet visszadugta a karját a takarók alá és szipogott.

- Egyáltalán nem erről van szó. De úgy látom, ez az, amit te gondolsz.

Harold rájött, hogy bosszantotta az asszonyban a hev és a lelkesedés hiánya, s ezért reményvesztetten sértegetni kezdte. - Minden elveszett, sóhajtott az orrán át.

Rövid szünet után Janet megkérdezte tőle azon a bátortalan hangon, amit egy elárúsító lány használ a határozatlan vásárlóval szemben: - Miért nem bújsz be a takaró alá?

És akkor Harold keresztülutazott a ruhák palotáján, lépcsőkön siklott át, hogy elérjen a parfümös szelencéhez, melyet Janet ezer szögből zúdított rá, sugárázón. A radiátor a mosdó mellett hét párhuzamos torkából duruzsolt. Az asszony, Janet, átlátszatlan volt, sápadt, porhanyós, súlyos, édes, csapkodó, anyás; durván megálljt parancsolt, s a férfi keskeny arcát mellei

közé vonta, hogy Harold nyelve kinyúlt, mint egy megbénult gyíké.

Mindeközben egy szobával arrébb Frank számára Marcia áttetsző volt, sikló, tűnékeny, egy a szoba árnyaival; ő csak nőtt, nőtten nőtt, amíg az asszony el nem tűnt és a sötétség egynemű nem lett vele magával, aztán visszahúzódott, s engedte, hogy az asszony ezüstös lélegzet nélküli hangja azt mondja, nagyon finoman: - Olyan jó. Jaj, csak basszál. Olyan jó. Basszál, csak basszál.

A két pár között, a 10-es szobában Piet és Angela Hanema aludtak egymásnak háttal, semmiről sem tudva, Piet álmában kellemetlenül keveredtek a csappal és csaplyukkal összeillesztett eresztékek és a párhuzamos stílus, a siklás, a leengedett vállak a délutáni síleckéről; Angela nem álmodott semmiről, ki-kihagyva, névtelen gyerekekről, hőéséről valami hegyi faluban, ahol, tudta, még sohasem járt, hatalmas oroszlanlábú asztalról, amelyen üres, ámde tökéletes *mei ping* formájú kék váza áll - álmok, melyekre ébredés után nem fog emlékezni.

Harold soha sem fogja elfelejteni Janet hűvös nagyszerűségét azon az éjszakán, vagy a fény félholdját az asszony följe boruló kövér vállán, vagy azt az engedékeny bájt, amivel alávetette magát a férfi másodszori élvezéséhez vezető hosszú munkának. A fáradtság és a figyelemelvonó kérdés, melyet együttlétük nyitottsága vetett fel, Haroldot szokatlanul lassúvá tette, Janet a lemeszároltak tétlenségével feküdt alatta, a torka megnyúlt, a vállá árnyékba burkolózott.

- Sajnálom, - mondta a férfi - nagyon lassan megy most.

- Nem baj. Nagyon élvezem.

- Hagyjam abba?

- Jaj, ne. Nehogy.

Az asszony hangjának gyászos nyugalma annyira meghatotta, hogy elérte a küszöböt, a feszültség megszűnt, s kiengedte Janetet a szorításából. Az asszony megfordult és elaludt. Mintha libikókán ültek volna, az asszony élettelen súlya álmatlanságba emelte őt. A hó az ablakon túl makacsul ragyogott, egy darab túlexponált filmszalag. A párna Janet összekócolódott haja alatt mintha egy másik hó lett volna. Harold, valahányszor behunyta a szemét, újra és újra a hegyoldalt látta, a satnya, jég súlyától görnyedő fenyőket a csúcson a felvonó kalyiba mellett, a jég hullámvölgyeket, a fordulások porát, a helyenként zsúfolt lesikló-pályát; és érezte, hogy a görcsös erőfeszítés rángatja a lábát. Hasogatott a sípcsontja. Zene, áttetsző, mint Debussyé, próbált keresztül törni hozzá, az asszony lélegzetvételeinek

szüneteiben. Megfordult, és testét az asszonyéhoz illesztette. Janet egy gyermek hangján sóhajtott föl: - Jaj, ne, szerelmem, még egyszer már ne.

Bóbiskolásából hajnaltajt ébredt. Lépések zaja hallatszott a folyosóról. Marcia. Cserbehagyott felesége, meggyötörten, az örület határán őt keresi. Janet idegen kövérsége öntudatlanul összegömbölyödött mellette, meg is izzadt tőle. Mint egy kém, amikor fölbontja egy boríték leragasztását, Harold olyan óvatosan távolította el magát Janet ágyából. Magának az éjszakának az anyaga is törekenységet mutatott, elkülönülő látványrészletek barna részecskéire esett szét, a padló repedéseibe szorult koszcások, saját keskeny lába, melynek rüsztyjét kidörzsölte a síbakancs, Janet selyem kesztyűbélései, melyek, mint aprócska polipok, a radiátoron száradtak, egy flakon kézápoló, amely magába itta a holdfényt a csupasz fenyőfa sublódon. A folyosó ismét recsent, közelebb az ajtóhoz. Óvatosan kinyitotta az ajtót, arcán a gyöngédség álarca.

Frank állt ott, a vécéről jött, düledt szemű és foltos volt az éjszakai világításnál. Harold láttán szeme fájdalmas átalakuláson ment keresztül, kitérő és mégis dacos és mégis szégyenkező és betegségében védtelen lett a tekintete.

Harold azt suttogta: - Mi van?

- A gyomrom. Túl sok pia.

- *Ét ma fëmmé? Dorme-elle?*

- Mint a tej. És Jan-Jan?

- *La méme.*

Frank elgondolkodott, saját állapotát forgatta a fejében. - Olyan, mintha egy kátránygolyó volna odabenn, amit nem tudok feltépni. Végre aztán hánytam egyet. Most jobb. Lehet hogy csak az idegesség.

- Vissza akarsz menni a saját szobádba?

- Azt hiszem, így volna helyes. Hamarosan fölébrednek a gyerekek, és még be találnak jönni.

- Jó éjt, királyfi.

- Kösz. Viszlát a lejtőkön.

- *Oui.* Viszlát a lejtőkön. - Harold megpróbált emlékezni, hogy is van franciául a "lejtő", de nem jutott eszébe, aztán fölnevetett, mintha megkésve valami ironia lepleződött volna le.

Janetet fölzavarta álmából Harold távozása és a suttogás a folyosón és tudta, hogy Frank visszajön az ágyába, de azért alvást színlelt. Talán ebben a pillanatban született meg benne az ingerült bizonyosság, hogy méltatlanul

bánnak vele. Janet az az asszony volt, akit fiatalkori szépsége nagy reményekkel töltött el. Ezekben való megcsalatkozása megkeseredett idealizmust szült, olyan idealizmust, amely csak a világot képes hibásnak látni. Úgy döntött, hogy Harold a házasságtörő aktus végén tanúsított behódolással elárulta őt. Marcia szabadon döntött a házasságtörés mellett, míg Janet azért vetette magát Haroldra, hogy együtt csillapítsák kétségbeesésüket. Egy cinikus ménage megfősztotta őt ettől az önigazolástól. Minden egyes együttlét Harlddal a bosszú törlesztése volt; az igazság bizonyos sémája rajzolódott ki a sötétben. De a viszony inkább bizonyult kellemesnek, mint a bosszú eszközének, és Janet idealizmusa többet követelt az élettől, mint önbizalmának megerősítését és szexet ebben a négyszögű kivitelben. Erkölcsi fenntartásainál mélyebben ott settenkedett a gyanú, hogy Marcia érzékibb, mint ő, jobb az ágyban. Janet nem látta be, miért hódoljon be két alkalmatlan és idegesítő férfinak csak azért, hogy Marcia emelt fővel kiélhesse a nimfomániáját. Az asszony, akiről Janet mindig azt gondolta, hogy abban a nagyon valószínű esetben, ha kitör a botrány, mindenki Marciát fogja sajnálni és őt hibáztatni.

A férfiak alkalmatlansága és idegesítő mivolta azonnal jelentkezett, mihelyt Janet ellenállást mutatott. Ott ültek, a cserebere utáni hétvégén Applebyék nappalijában, a kerek bőr dohányzóasztal körül, a sok polcnyi örökölt egyenkötésű könyvsorozat között: vörös Balzac, okkersárga Scott, D'Annunzio aranyozott fehér borjúbőrben, Mann a fekete Knopf kiadásokban, zöld Shaw Dodd és Mead-től. Ez a falnyi könyv, amelyhez sohasem nyúltak, magába szívta cigarettáik füstjét és beszélgetéseiket. A hó, az első vihar azon a télen, elzárta őket a külvilágtól. Frank forró rumpuncsot készített és mindannyian részegek voltak. Frank azt mondta éjfélkor: - Menjünk lefeküdni.

- Nem! - mondta Janet.

- Nem úgy gondoltam, hogy velem, - magyarázta Frank. - Ha akarod, mehatsz vele.

- Mindkettőtöket tökéletesen ellenállhatónak érzem.

- Janet! - kiáltott fel Harold, nem mintha túlságosan meg lett volna lepve, hiszen szerdán már voltak együtt, és utána az asszony beszámolt neki az érzéseiről.

- Úgy érzem, túl romlott ez az egész - mondta. - Te nem így gondolod, Marcia?

Marcia megmarkolta a bal fülbevalóját, mintha az megcsendült volna. -

Nem, amennyiben mindannyian tiszteljük egymást.

- Sajnálom - mondta Janet. - Én képtelen vagyok tisztelni bármelyikötöket is. És különösen nem tudok tisztelni egy olyan nőt, akinek ennyi férfira van szüksége az életében.

- Csak kettőre! - tiltakozott Frank.

- Sajnálom, Marcia, őszintén azt gondolom, hogy orvosra lenne szükséged.

Akkor már három férfira volna szüksége - mondta Harold. A lelke mélyén le mert volna fogadni, hogy Janet ellenállása az a fajta köd, amely áthatolhatatlannak tűnik a távoból, de legyűrhető, amikor már benne jár az ember: mint ködben golfozni.

- Úgy érted, hogy kezelésre volna szükségem? - kérdezte Marcia.

- Nem testi bajokkal foglalkozó orvosra gondoltam, hanem pszichiáterre. Aki kianalizálna, Frank mindent elmesélt nekem a kapcsolatokról, és úgy gondolom, az, ahogyan rászálltál, aligha nevezhető normálisnak. Nem a sértett feleség beszél most belőlem, akkor is ezt mondanám, ha akármilyen más férfiről volna szó. Ami azt illeti, valószínűleg tényleg lehetett volna akármilyen férfi.

- Drága Janet - mondta Marcia - igazán meghat az aggódásod. De nem szálltam rá Frankre. Összejöttünk, mert nyomorúságosán érezte magát miattad. Tőled lett gyomorfekélye.

- Tízszer rosszabb lett a gyomra az utóbbi hónapok alatt.

- Mint ahogyan, megítélésem szerint, te is. Abból, ahogy Harold leírta nekem a vasalószobai sztriptízedet, döbbenten kellett felfedeznem, hogy ilyen nehezen lehet a kedvedre tenni.

Janet Haroldhoz fordult: - Te elmondtad neki?

Harold megvonta a vállát és megfogta bal fülcimpáját. - Ő is mindent elmondott nekem. Nem akartam, hogy büntudata legyen.

Janet sírni kezdett, megkövülten, anélkül, hogy karja vagy keze egyetlen engedékeny mozdulatot tett volna.

Marcia rágyújtott és száraz szemmel nézte a másik asszonyt. - Ne aggódj - mondta -, akkor se kellene nekem Frank, ha tálcán kínálnád. Ma éjszaka vagy bármelyik éjszaka. Azt akarom, hogy legyen a tied, amíg semmivé nem örlőd. Lebegésben tartottam őt az elmúlt fél évben, és őszintén szólva, halálosan belefáradtam. A legutolsó dolog amit várok, hogy te köszönetet mondj nekem ezért. Janet nem szólt semmit, és mindkét férfi a védelmébe vette.

- A tőzsdei besszjátékosok miatt lett gyomorfekélyem, mondta Frank - és nem bármi olyan miatt, amit Jan-Jan csinált.

- Janet nagyon jó az ágyban - mondta Harold a feleségének. - *Belle en lit.*

Marcia azt mondta Franknek: - Akkor miért nem baszod meg? Vidd föl az emeletre és baszd meg és aztán ne gyere hozzám vinnyogva a harmadrangú Shakespeare idézeteiddel. El nem tudom mondani, mennyire elegendem van ezekből a nagydarab bárgyú nőkből, akik semmi mást nem csinálnak, mint hogy engedik, hogy a világ kinyalja bájos feneküket. Válj el tőlem! - mondta Haroldnak. - Válj el tőlem és vedd el őt, ha olyan észvesztő dudái vannak.

- Marcia! - mondta Harold. - Ne köszöröld a nyelvedet Janeten, különösen ne ebben a mocskolódo hangnemben.

- Nem mocskolódik - mondta Janet. - Egyetérték vele.

- Fölmelegítem a puncsot - mondta Frank. - Vagy inkább innátok sört?

- Frank, te egy grállovag vagy - mondta Harold. - De ha nem fekszünk le egymással, nekem igazán szükségem volna egy kis alvásra. Az egyik Mills-lány vigyáz a gyerekekre és most vannak a félévi vizsgái a B.U.-n.

- Az az exeteri barátom, aki meg fogja venni a Robinson-tanyát, a B.U.-n tanít.

- Úgy hallom, elég jóképű - mondta Janet.

Marcia, miután érezte, hogy kicsúszik a jelenet középpontjából, azt mondta: - Ki nem állhatlak benneteket és gyűlölöm ezt a rohadt házat. - Kiment az előszobába a kabátjáért, amely jellegtelen és régi volt. Harold követte, tudva, hogy az asszony egy pesszáriumot hozott magával a táskájában és azon morfondírozott, vajon jelen körülmények között használni fogja-e otthon. De kicsi-Smithék túl sokáig halogatták az indulást, és Applebyéknek is - először csak Franknek, aztán már Janetnek is - keresztül kellett gázolniuk a havon, hogy betolják Harold Porschéját az autó-felhajtón. A hátsó lámpák pimaszul riszálva ide-oda csúszkáltak menekülés közben és Janet azt mondta: - Remélem, most láttuk őket utoljára. Kicsi emberek, és, bár tudom, hogy nem tehetnek róla. veszedelmesek. Hát nem csodálatos az éjszaka. Frank? Nem hiszem, hogy egyszer is észrevettem volna, milyen az idő, mióta ezeknek az embereknek a hálójába kerültünk. - A fák közötti hézagokban, melyeket haloványan megvilágított távoli tornácuk fénye, rohanó hópelyhek érintettek meg őket, könnyedén, haldokolva, mint ők. De a forró előszobában, amikor Janet

lehajolt, hogy levegye a hócipőjét és Frank megpaskolta, az asszony indulatosan fölegyenesedett, és az mondta: - Ne merészelj hozzám nyúlni. Te őt akarod. Csak menj hozzá. Csak menj. Eredj.

Janet minden erejével azon igyekezett, hogy ne legyen hideg. Egész nem hivatalos neveltetése, Disney *Hófehérkéjétől* a *Life* magazin múlt heti számaig arra tanította, hogy a legnagyobb érték a szeretet. Semmi más, csak egy csók tudta hatástalanítani a gonosz almát. Tömegként vonulunk a többiekkel együtt a bölcsőtől a sírig, s a parádé neve szeretet. Bármennyire is kiábrándító volt az egész, rettegett tőle, hogy lemarad. Ezért aztán nem tudta megállni, hogy flörtöljön, nem tudta megállni, hogy kinyújtsa csápjait, bár egyfajta belső gyanakvást, valami keserűségfélét, amely apja gyógyszergyárának üledékeihez hasonlított, kellett a szíve minden megmozdulásával leküzdenie. Az ital segítette a manővert.

Néhány héten át Applebyék és kicsi-Smithék kerülték egymást. Marcia és Janet, külön-külön mindenki tudomására hozták, hogy nagy veszekedés volt. A házaspárok tapintatosan nem hívták meg őket ugyanabba a társaságba. Amikor Harold fölhívta Janetet, az azt mondta: - Sajnálom, Harold, nagyon szerettem veled lenni, mint emberrel és mint férfival, te igazán értesz hozzá, hogyan kell egy nővel úgy bánni, hogy érezze. De úgy gondolom, ha házaspárok között történik a dolog, akkor minden olyan zavaros lesz, és kénytelen leszek letenni a telefont, ha legközelebb hívsz. Gondolj a gyerekekre, ha másra nem is tudsz. - Amikor Frank fölhívta Marciát, az azt mondta: - Akarok veled lenni Frank, akárhol is, de csak veled. Sokkal jobban akarlak, mint ahogyan azt bármelyik férfi el tudná képzelni. De nem fogok, egyszerűen nem vagyok hajlandó újabb lőszerutánpótlással szolgálni Janet számára. Ha azt érezném, hogy szeretsz engem, az megint más dolog volna; de azon az éjszakán, ott a panzióban, amikor elhagytad az ágyamat, rá kellett jönnöm, még mindig mennyire kötődsz hozzá, és most kénytelen vagyok arra is gondolni, hogy megvédjem magam, Janet elpusztítana engem, ha tudna. Nem akarok melodramatikus lenni; ez az ő stílusa, nem az enyém. Nem mondom, hogy Isten veled. Ha tisztázni tudnátok Janettel a viszonyokat, én leszek a legboldogabb, ha újra láthatlak. Szomorú, de te vagy az én életem nagy szerelme. - Frank nem tudott szabadulni az érzéstől, hogy Marcia azt kérte tőle, váljon el Janettől. Időközben tanácsadói szerepünk Vietnámban bűzleni kezdett és a piacot rémülettel töltötte el, rémülettel és mégis izgalommal egy kiterjedt háború lehetősége. Alapjaiban véve az üzlet

nehézkesen ment Kennedy alatt; volt a személyiségében valami nem meggyőző.

Egy januári szombaton valamennyi tarboxi házaspár Bostonba ment vacsorázni az *Athéni Olympiába*, s utána megnézték egy hokimeccset: a Bruins játszott a Red Wings ellen. Kicsi-Smithék és Applebyék is elhárították a meghívást, attól a tévhittől vezérelve, hogy a másik házaspár ott lesz. így aztán egyedül maradtak Tarboxban, amiből természetesen következett, hogy mivel Jonathan és Frankie együtt jártak szombati sítanfolyamra az East Mather-i hegyre a radarállomás alá, az apák abban állapodjanak meg, hogy Frank fél ötre hozza haza mindkét gyereket; és hogy Frank, ha már egyszer kicsi-Smithék-nél van, elfogadja a meghívást egy italra, s aztán hatkor, a kuncogó kicsi-Smithék unszolására, fölhívja otthon Janetet azzal az ötlettel, hogy szerezzen egy bébiszittert, vegyen valahol egy-két pizzát és jöjjön át. Merthogy kiderült: nagy része annak, amit erkölcsösségnek hittek, csupán annak tudata volt, hogy a többi házaspár őket figyeli.

Janet tíz perc múlva visszaszólt mondván, hogy nem talál senkit, aki a gyerekekre vigyázna; mindet elszippantotta a hokimeccs. Harold vette át a telefont és azt mondta, hozza magával Catherine-t, majd elaltatják őt a kiságyban Henrietta szobájában.

Egyik karján a pufók csecsemővel, a gőzölgő papírzacskóval a másikon, Janet fél nyolckor érkezett meg. Térdhosszúságú bundát viselt, amit még házassága első éveiben kapott, de Tarboxban kérkedőnek, sőt egyenesen komikusnak tűnt volna, ezért aztán rendszerint használaton kívül lógott a szekrényben egy molyzsákban. A bunda alatt pompásan volt felöltözve: pipacsvörös selyem blúz volt rajta, egészen szűk kőmosott farmerral, mint egy tinédzseré, és fehér rövid csizma, amit lehúzott, hogy felfedje meztelen lábát. Amikor ebben az öltözkében meglátta Janetet a hosszú nappaliban (az asszony lábujjai pirosak voltak a hidegtől az égszínkék szőnyegen, lábfejének domborulata és szélei lilásfehérek, sarka és lábujjainak ízületei virágporral hintettek), Harold úgy érezte, hogy egész teste ellazul és megédesül. Még Marcia is megatódott, amikor arra gondolt, milyen pazar szeretője volt a férjének. Frank féltőn lépett felé, mintha egy beteg emberhez közeledne, vagy egy dzsinnhöz, amely eltűnhet.

Héttől nyolcig ittak. Nyolc és kilenc között lefektették a gyerekeket. Frankie, aki titkon attól félt, hogy bepisil éjszaka, nem volt hajlandó egy ágyban aludni a gögös és megvető Jonathannel. Így Frankie kapta a

kiságyat Henrietta szobájában. Nem maradt más hátra, mint hogy Catherine Applebyt, akinek arca olyan piros volt, mint az átítatott bőrtömlő, a nagy, négyzet alakú szent hitvesi ágy közepére helyezték egy gumilepedőre. Janet ledőlt és dudorászott a kisbabának, mialatt Marcia betette a sütőbe a kihűlt pizzákat. Harold felolvasott Frankie-nek egy könyvből, melynek címe *Asványok* volt, miközben Frank Jonathant figyelte, aki pimaszul bevackolta magát a takarók alá egy ifjúsági regénnyel, a *Hivatlan vendéggel*. Kilenctől tízig ettek a felnőttek, tíztől tizenegyig beszélgettek, tizenegyedtől éjfélig táncoltak. Harold egy régi Ella Fitzgerald lemezt tett föl, és a párok az "Ezek a bolondos dolgok" és a "Te vagy minden" és a "Bejártam a világot" dallamára forogtak, Harold és Janet simán siklottak a széleken, Frank és Marcia a lecsupaszított parkett közepe felé tartottak. A lábvidékre néző elhúzható üvegajtók megkettőzték alakjukat, és úgy tűnt, mintha velük szimmetrikusan egy másik parti is zajlana, az egymással összekapcsolt két pár közelít és távolodik a másik kettőtől, mint a tintapacák egy összehajtott papíroson, vagy mint az ibolyaszínű akváriumot megtekintő látogatók, akik mikor nem látnak egyetlen halat sem, közelebb mennek az üveghez, s férfiak és nők vizes árnyait fedezik föl.

Marcia, szinte mozdulatlan figyelte, ahogy Harold keze bizalmasan megmarkolja Janet fenekét, ahogy egyik sarokból a másikba keringőznek; Janet forgás közben látta hogy Marcia még inkább beledől Frank mozdulatlan ölelésébe, miközben a férfi a fülébe dűnnyög. Frank arca fénylett, átítatta a szesz. A kezét nem Marcia hátán tartotta, hanem az asszony álla és a saját mellkasa közé dugta, és Janet tudta - miközben Harold combja a combját dörzsölte - hogy Frank egyik ujjával hipnotikusan simogatja Marcia torkát, egészen le, a mell domborulatáig. Ez volt Frank egyik trükkje, egy a kevés közül. Janet megpördült, és Frank azzal a kezével, amelyik nem az asszony torkánál volt, lehúzta a cipzárt Marcia slamos ruhájának a hátán. Aztán egy másik szögéből Janet meglátta Marcia ajkai közt azt a kegyetlen hasadt félmosolyt, mintha csak cigarettát tartana, ami - Janet régen észrevette - csak akkor jelent meg az arcán, amikor nagyon fáradt volt, vagy nagyon elengedte magát. Marciának úgy tűnt, Janet szembogara ahogy bámult rá a szoba másik végéből óriásira nőtt, annyira kitágult, hogy befogadta az egész szobát. Frank finom keze kikapcsolta a melltartóját; kisujja lejjebb csúszott a mellei felé. Teste olvadásnak indult. Érezte, ahogy tágulni kezd. "A nagyvilágot körbeszáldosom", búgta Ella szenvedélyesen, "Éntőlem elcsitul több forra-

da-lom". Janet, a forgástól megszédültén úgy érezte makacs, merev és cipzárba zárt nyomás dönti hátra valami gyíkszerű síkosság közepette; sajnálta, hogy Harold bolondot csinál magából ezelőtt a két kegyetlen idegen előtt, amikor ő, ha kettesben, ideális magányban lettek volna, oly könnyen megbocsátotta volna önhitt próbálkozásait, sokat sejtető célozgatásait. Amint az önmagáról alkotott kép kibomlott és egyre terjeszkedett, tejjel, virággal, pipacsvörösben, s lassan már elérte a párhuzamos vörösfenyő lapokkal burkolt mennyezetet, a kerek, beépített, most alacsonyra állított lámpákat, Janetnek úgy tűnt, hogy az anyaság mindig is az ő specialitása volt.

Így aztán ő volt, aki megszólalt, amikor a zene abbamaradt: - Álmos vagyok és szédülök. Ki fektet le engem?

Frank a szoba közepén nem mozdult, Harold pedig változatlanul mellette maradt.

Hogy helyet csináljanak maguknak, a két párnak át kellett szerveznie a gyerekek fekhelyeit. Catherine Applebyt, akinek kipirult nehéz feje lecsüngött, egy ágyba fektették a helyes kis hatéves Júlia Smithszel; és a Jonathan szobájába vezető ajtót becsukták (égő villany mellett aludt el, a *Hivatlan vendég* lapjával lefelé fordítva feküdt a paplanon), hogy ne ébresszék föl a hálószobából kiszűrődő zajok. A két fehér pamlagot összetolták, hogy ezáltal egy második ágyat nyerjenek. Janet számára nagyon különös volt, olyan különös, mint egy utazás Sikkimbe vagy Peru belsejébe, ahogyan hajnali három és négy között saját otthonuk felé hajtottak; ahogy bebugyolálták teljesen kábult gyerekeiket a kölcsönkapott plédbe és keresztülcipelték őket kicsi-Smithék kőkeményre fagyott gyepén a két sötét kocsizhoz; ahogy búcsúszavakat sziszegtek és még egyszer utoljára megsimogatták egymást a ruhán át, melyek, amikor újra fölveték őket, hamis és merev és hevenyészett jelmeznek tunktek; ahogyan Frank mozdulatlan hátsó lámpáit követte az unalomig ismert tájon át, melyet most száraz, félig elolvadt hófoltok pettyeztek; ahogy beléptek az elhagyatott házba, a gyerekeket cipelve, mint a tolvajok a zsákmánnyal megrakott zsákokat; ahogyan elaludt egy idegen, nagy testű férfi mellett, aki közben a férje volt; ahogyan érezte egy másik férfi még nedves ondóját a combjai között; ahogyan fölébredt, és reggel volt, és a különösség nyomtalanul szertefoszlott, kivéve talán valami összesűrűsödött kitérő kifejezést Frank hálás szemeiben és valami fájdalmas vibrálást, talán az elrontott színesnyomás miatt, a vasárnapi újság képregény rovatában.

Ez a séma, a veszekedés és összeborulás, elfordulás és odaadás váltakozása háromszor vagy négyszer megismétlődött a tél folyamán, miközben repülőgépek ütköztek össze Törökországban, meglepő akciók zajlottak Irakban és Togóban, földrengések Líbiában, pánik a Kanári-szigeteken, és Ecuadorban összedőlt egy kápolna, százhusz fiatal lányt és apácát temetve maga alá. Janet rákapott az újságolvasásra, mintha csak ez a mások életébe való mocskos bekukucskálás megmutathatná neki a sajátjából kivezető utat. Miért is nem volt elégedett? A másik három igenis az volt.

- Láttad valaha - kérdezte Harold amint ott ültek a kerek, zsírfoltos bórasztal körül - a szüléidet szeretkezni?

- Soha. A legtöbb, amit láttam, hogy néha, vasárnap reggelente bezárták a hálósobájuk ajtaját.

- Drága Janet - mondta Marcia -, szegény drága Janet. Ahogy lábujjhegyen végigosan ünneplős ruhájában azon a hosszú néma folyosón, és lökdösi, egyre csak lökdösi azt a bezárt ajtót.

- Frászt! - mondta Janet. - Nem lökdöstem én soha semmit. Beszélj csak a magad nevében.

- Jujj - mondta Marcia. - Azt hiszem, most meg kellene sértődnöm.

- Janet, te rossz kislány - mondta Harold. - Hát engem hogy belőktél a szennyes ruha közé.

- Mert olyan szánalmasan néztél ki. - Janet megpróbált nem sírva fakadni, mert tudta, hogy az csak fölbátorítaná őket.

- Hagyjátok békén Jan-Jan-t - mondta Frank. - Nagyszerű csaj és örököseim anyja.

- Íme, itt látható Frank - mondta Marcia a férjének -, aki már megint az örököseiről beszél. - Bensőséges kapcsolatuk mindegyikőjükre valamilyen szerepet erőltetett. Marciának jutott, hogy száraz és szellemes legyen, holott Janet tudta, hogy Marcia valójában komoly és lelkiismeretes, humortalanul buzgó érzelmekkel. Janet a másik asszonyra nézett és egy ártatlanul rosszindulatосkodó, ideges gyereket látott.

- Nem kell Janetet megvédened előttem - mondta Harold Franknek. - Én szeretem őt.

- Te kívánod őt-javította ki Marcia. - Különös jelentőséggel ruháztad föl a személyét.

Harold folytatta, tündöklő részegen, orrának dupla negye csillogott: - Ő a legellenállhatatlanabb kis n...

- Numera - fejezte be helyette Marcia, és az összegyűrődött newportos pakliban egy cigaretta után kutatott.

- A legnemellenállóbb, akivel valaha is dolgom volt – fejezte be Harold.
- Házasságon kívül.

Harold folytatta Janettel: - És milyenek voltak az első élményeid a fiúkkal a bokrok alján, érdekesek vagy inkább kellemetlenek? *Intéressant ou désagréable?*

- A buffalói fiúk sose vittek engem a bokorba – mondta Janet. - Túl kövér és túl gazdag voltam hozzá.

Marcia azt mondta: - Mi sohasem voltunk igazán gazdagok. Csak tiszteletre méltóak. Mindig azt gondoltam az apámról, hogy ő szent ember.

- Szent Rökamié - mondta Harold, aztán újra kiejtette - *San' Récamier!*

- Én mindig azt gondoltam az enyémről, - mondta Janet föltámadt érdeklődéssel, s abban reménykedve, talán meg tudnak neki valamit tanítani - hogy egy balek. Azt gondoltam, hogy az anyám mindig csak dirigál neki. Az anyám valamikor gyönyörű volt és soha nem törődött a súlyával, és még azután is hogy eléggé meghízott azt gondolta magáról, hogy gyönyörű. Engem az ő rút kis kacájának hívott. Mindig azt mondogatta nekem, "Nem értelek téged. Hiszen az apád olyan jóképű ember."

- Ezt el kellene mondanod egy pszichiáternek – mondta Marcia, és szándékán kívül együttérzés világította meg az arcát.

- Nincs rá szükség, ha egyszer itt vagyunk mi – mondta Harold. - *Pas de besoin, avec nous ici.* Egészen világos, hogy sohasem volt megengedve neki, hogy a homoszexuális anyaszerelmen keresztülgyúrja magát és elérkezzen a normális heteroszexualitáshoz. Szerelmünk első tárgya az anyánk melle. Az első ajándék, amit szeretteinknek adunk, az a szar, a csecsemő-szar. Janet apja hashajtógyáros volt. Jaj, Janet, hát ez olyan nyilvánvaló, hogy miért nem akarsz lefeküdni velünk.

- Velem lefekszik - mondta Frank.

- Ne hencegj! - mondta Marcia, és a szárazság alatt meghúzódó egyszerű meleg szeretet emelte Frank értékét Janet szemében. Túlélő sorstársának látta a férfit az üres poharaktól és üres üvegektől zsúfolt kis kerek tutaj túlsó oldalán, akit megperzselt a nap és az örület szélére kergetett, hogy sós vizet kellett innia.

- Miért kell neked mindent elrontanod? - kérdezte tőle váratlanul Frank.

- Nem vagy képes megérteni, hogy mi mindannyian szeretünk téged?

- Nem szeretem a zavaros játékokat - mondta Janet.
- Gyerekkorodban - kérdezte Harold, - hagyták, hogy a buffaloi sárban dagonyázz, vagy volt egy anális dadád?

- Az anális dada - mondta Marcia. - Ez úgy hangzik, mint egy zenés vígjáték.

- Mi a rossz ebben? - kérdezte Frank Janettól, és a férfi részeg ziláltsága, vérben úszó szemei és súlyos feje rémülettel töltötték el, bár tíz évet érő éjszakán ringatta álomba az ő Minotauruszát. Frank mindannyiuknak azt kiáltozta: - Rajta, csináljuk! Csináljuk mindannyian ugyanabban a szobában. Hágd meg az én fehér juhomat, hallani akarom, ahogy vinnyog!

Harold aprót horkantott az orrán át. - Látod, - mondta Janetnek. - Örületbe kergetted a férjedet a frigiditásoddal. Nekem meg megfájdult a fejem.

- Humanizáljuk egymást – könyörögte Frank.

Marcia ráförmedt, a férfi szellemét is birtokolni akarta. - Frank, ne idézd Freddy Thorne-t. Azt hittem, több benned az intellektuális önbecsülés.

Mégis Freddy Thorne volt az, aki megérezte a bajt, és megpróbálta a maga javára fordítani. - Hallom, hogy egy kígyó lakozik Applesmith-falván - mondta Janetnek.

- Az hol van? - Janet házában voltak, azon az áprilisi partin, amelyet Whitmanék tiszteletére adtak, amikor azok a városba költöztek. Janet figyelmét teljesen lefoglalták háziasszonyi teendői; azt képzelte, hogy az embereknek és a házaspároknak mindenütt szükségük van rá. Piet Hanema végigfeküdt a lépcsőkön, és amikor Foxy Whitman lefelé jött a fürdőszobából, a szoknyája alá nézett. Félre kell majd vonnia Foxyt és el kell magyaráznia, mi a helyzet Piettel.

- Ó, - válaszolta Freddy, igényt formálva Janet figyelmére - itt is meg ott is, mindenütt. Az egész világ Applesmith-falva. - A sarokban, a könyvsorozatok egyenfalánál, John Ong kortalan arca feszült és udvarias, Ben Saltz pedáns locsogását hallgatta; Janetnek az jutott az eszébe, hogy egy nőnek kellene odamennie és közbevetnie magát, de amikor erre a választási lehetőségre gondolt, akkor egy kicsivel közelebb húzódott Freddy Thorne duruzsolásához. Miért néz ki a szája - töprengett, - ha egyszer annyira jó fogorvos - ilyen fogatlannak? - Belőled lakomáznak, Jan-Jan - mondta neki a férfi. - Két mént szolgálatsz ki és Marcia ül a nyeregben.

- Kímélj meg a közönséges fantáziáidtól, Freddy – mondta Janet

Marciát utánozva. - Az általánosan elfogadott feltételezésekkel ellentétben, Harold és én még soha nem feküdtünk le egymással. Fölvetődött a lehetőség; de úgy döntöttünk, hogy túlságosan zűrös lenne.

- Gyönyörű vagy - mondta Freddy. - Ahogy egyenesen a szemembe nézel, miközben megpróbálsz beadni nekem ezt a tömény marhaságot, az gyönyörű. Van valami, amit nem tudsz magadról, pedig tényleg megvan benned. Nem úgy, mint a többi picsában. Marciában nincsen meg, bár megpróbálja magába pofozgatni. Bea megpróbálja beleinni magát. Angela megpróbál fölülelmedni rajta. Te pontosan ott vagy. Tégy meg nekem egy szívességet, és ne füllents a jó öreg Freddynek.

Janet nevetett; a férfi szavai olyanok voltak, mint a cukorka ízű szájvíz, amely ott állt fogászati széke mellett, a porcelán tálkán - lenyelhetetlen, de felséges. Janet azt kérdezte: - És Georgene? Benne megvan?

- Georgene jól néz ki teniszruhában, ne bántsuk szegénykét. Baszik, és tud főzni, mi kell még. Nem házassági ajánlatot teszek most neked.

- Freddy, ne akard, hogy megsértsem az érzéseidet.

- Ki akarsz szállni, igazam van?

- Bizonyos értelemben igen, bizonyos értelemben nem. Nem vagyok, mi is rá a jó szó, ambidexter.

- Ambivalens. Androgün. Androdextrorogogün.

- Mi csak jól érezzük magunkat Smithékkel, csak ülünk és beszélgetünk, se Franknek, se nekem nem voltak korábban igazán közeli barátaink. Nem tudsz elképzelni egyszerű barátságot, ugye?

A férfi megpaskolta fénylő kopasz fejét, aztán hirtelen támadt ujjongással vadul dörzsölgetni kezdte. - Közted és köztem el tudok képzelni. Ez az az érzés, amit a hal érez a másik hal iránt, amelyet éppen eszik. Te ki akarsz szállni, én pedig ki tudlak segíteni. Bonyolódj egy kis viszonyba velem, és a cirkusz, amit most támogatsz, fölszedi a sátorfáját és itthagya a várost. Megint a magad ura lehetsz.

- Mennyire kicsi az a kicsi?

- Ó, hát - és a kezével olyan mozdulatot tett, mintha összenyomott volna egy láthatatlan tangóharmonikát - amennyihez kedved van. Ha nincs puszi, nincs pacsí. Ha nem megy, hát nem megy. A csomagolás ingyen van, Myrtle.

- Miért teszed nekem ezt az ajánlatot? Nem is nagyon kedvelsz engem. Angela az, akit te akarsz.

- A, nem akarom, B, nagyonis, C, szeretek segíteni az embereken. Úgy

gondolom, hamarosan kitör rajtad a pánik, és nagyon utálnám ezt látni. Túl jó vagy te ehhez. Túl jól tudod viselni a ruháidat. Megjegyzem, pazar ez a ruha, ami ma rajtad van. Terhes vagy?

- Ne hülyéskedj. Ez az empire-szabás.

- Nahát, nem volna szörnyű, ha fölcsinálnának és nem is tudnád, melyik az apa? Hé! Szedsz fogamzásgátlót?

- Freddy, kezd nagyon nem tetszeni nekem ez a beszélgetés.

- Jojojó. Hagyjuk még főni. Ahogy Hruscsov mondta, amikor rakétákat telepített Kubára, nyista próba, nyista szerencse. Én itt vagyok, ha úgy gondolod, hogy használni tudsz.

- Köszönöm, Freddy. Nagyon rendes pasas vagy. - Janetet furdalta a lelkiismeret; hozzátette: - Igen.

- Igen, hogyan?

Igen, válaszolva a kérdésedre, szedek fogamzásgátlót. Marcia még nem szed. Fél a ráktól.

Freddy elvigyorodott és egy gyűrűt formált hüvelyk és mutató ujjával. - Színarany vagy - mondta Janetnek. - Te vagy az utolsó a színarany lányok közül. - A gyűrűt a szája elé helyezte és a nyelvével benne verdesett.

Janet komolyan fontolóra vette az ajánlatát. Ahogy keresztül-furakodott partijának összegubancolódtott tömegén, egész kézenfekvőnek tűnt a dolog. Freddy tudja, hogyan kell bánni egy nővel. Marcia és Frank és Harold meg lennének rökönyödve. Harold hiúságát megbocsáthatatlan sérelem érné. A szerelem szerelmet szül. Bizony, megesik az ilyesmi. Piet jól haladt szegény kis Bea Guerinnel. Frank groteszkül tvisztelt (az ő emésztésével!) Carol Constantine-nal szemben. A szófán Eddie a kezeivel körözve azt mutatta be Bernadette Ongnak, hogy milyen a légiforgalom Idlewildben és La Guardián, hogy miért kell a magángépeket és a turbólégcsavarosokat hamarabb lehozni, mint a sugárhajtásúakat, a gyönyörű vadonatúj 707-eseket és DC 8-asokat, hogy miért hal meg több száz utas minden egyes új típus bevezetésekor a pilóták hibájából, hogy Loganban a sirályok és a seregélyek miért különösen veszélyesek; végül keskeny, göndörhajú feje biztonságosan landolt Bernadetté selymes vállán, és aludni látszott. A díszvendégek meglehetősen kívülállónak érezték magukat. Mivel Foxy émelgett, Whitmanék korán elmentek. Amikor kicsi-Smithéken kívül már mindenki elment és az asztal körül üldögélve a maradék likőrt iszogatták, Janet megkérdezte Marciát: - Vonzónak találtad Freddy Thorne-t ma este?

Marcia nevetett; arca felszínén összekoccantak a fülbevalóiról odavetülő

fénycsillámok. - Úristen, dehogy. Azt kérdezte, boldog vagyok-e Applesmith-falván.

- És te mit válaszoltál?

- Fagyos voltam, így hát elment. Szegény Georgene.

- Engem is megkérdezett. Sőt! - Janet nem volt benne biztos, hogy jó taktika volt-e ezt mondani, de a Benedictine hatására mindenesetre annak tűnt - kikezdett velem.

- Ez a Freddie akkora tahó, - mondta Frank. A brandy volt rá a legrosszabb hatással, és már a harmadik pohárnál tartott.

Harold elgondolkozva meglegette Grand Marnier-val teli poharát. - De miért mondd el ezt nekünk?

- Nem is tudom. Én is meglepődtem magamon, hogy nem is tűnt nekem olyan rossz ötletnek egy viszony Freddyvel. Mióta teljesen megkopaszodott, elég jóképű, olyan baljóslatúan jóképű.

- Olyan körmönfontan - mondta Marcia és kortyolt egy kis ánizslikört.

- Igazán undorító vagy, Janet. - mondta Harold. - Hogy van képed kiborítani ezt a rakás merde-et három olyan ember elé, akik bálványoznak téged?

- Én csak félig bálványozom - mondta Marcia.

- Két egész öt tized ember elé, akik bálványoznak – mondta Harold. - *Deux point cina.*

- Nem tudom - mondta Janet -, talán azt akarom, hogy lebeszéljetelek róla. És egyáltalán nem értem, hogy ti férfiak miért vagytok annyira megsértve. Ezzel bevonhatnánk Georgene-t is, és szerintetek talán nincs szükségünk friss vérre? Nekem úgy tűnik, hogy legalább hatvanszor megbeszéltünk mindent, amit csak megbeszélhattunk. Már tudunk mindent Frank fekélyéről és Frank apjáról, aki úgy úszta meg a fekélyt, hogy megszállottan elkezdett Kínával foglalkozni; tudjuk, hogy Shakespeare nem segít annyira, mint Kína, talán túl savas; persze én a magam részéről a Maaloxot javaslom. Tudjuk Marcietól, micsoda szent volt az apja és a püspök nagyapja; tudjuk, mennyire gyűlölte Long Islandet, hogy milyen jó neki itt, távol a klubfiúktól, akik állandóan teniszeztek a martiniba való olivabogyóval. Mindent tudunk Harold kurváiról, a kis néger lányról St. Louisban, és hogy egyikünk sincs fele olyan jó sem...

- Ha bármibe belemászol Freddyvel - mondta Frank és fenyegetően felfújta magát, - akkor eredj kolostorba. Elválok tőled.

- De ebben az esetben - válaszolta Janet, - mindannyiunkat a

nyilvánosság elé kell hurcolnom, és azt hiszem, elég furcsán festenénk az újságok lapjain. Némely dolgot oly nehéz elmagyarázni, amely pedig oly nyilvánvalónak tűnik barátok között.

- Számomra egészen nyilvánvaló, - mondta Freddy Thorne a rákövetkező hétvégén, amikor egyedül maradtak a konyhában Guerinéknél egy vacsora meghívás végén - hogy soha nem voltál igazán szerelmes Haroldba, csak azért startoltál rá, hogy egyenlíts Marciával szemben. - A közbeeső héten Janet felkereste őt a rendelőjében, és a profilaktikus kezelés szüneteiben Freddy kiszedte az asszonyból a teljes történet janeti verzióját.

- Freddy, hogyan tudod te ezt megítélni? - Éppen bekapott egy krémsajttal megkent zellerdarabot, ami az előételből megmaradt. - Hogyan remélheted, hogy ezzel a módszerrel közel kerülhetsz az emberek életéhez? Harold, amikor kettesben vagyunk olyasvalaki, akit te nem is tudsz elképzelni. Ellenállhatatlan tud lenni.

- Ez mindannyiunkkal így van - szólt a válasz. - Az ellenállhatatlanság közvetlenül ama női döntés függvénye, miszerint az illető hölgy ellen akar-e állni, vagy sem. - Úgy látszott, izzad vastag szemüvege mögött, amely eltorzította szemét. Freddynek rossz volt a látása. Nemrég új, vízhűtéses fűrőt szereltetett fel, és a kezelés alatt többször meg kellett törölnie a szemüvegét.

- Freddy, - mondta Janet - nem szeretem, ha valaki tolakodó és beleüti az orrát a dolgaimba. Először a barátoddá kell tenni a nőket.

- A barátod vagyok amióta csak a városba költöztetek. - Megsimogatta Janet karját, melyet mezítelenül hagyott a fekete csipkeblúz. Gyertyafény remegett a másik szobában, ahol a többiek csevegtek. - Ha jobban meggondolom, - dűnnyögött tovább a férfi - azt hiszem, nem azért álltál össze Harolddal, hogy bántsd a másik kettőt, hanem hogy a kedvükre tegyél, hogy elnyerd a szeretetüket. Ahhoz képest, hogy milyen bombázó vagy, ráadásul még gazdag is, nem vagy valami baromi biztos magadban.

- Ahhoz képest, hogy milyen rövidlátó hólyag vagy, ráadásul még fogorvos is, baromi biztos vagy magadban. Apropos, szállj le a Whitman lányról. Terhes.

- Áldassék az Úr. Még egy jó katona Amerika tengeralattjáróira. Az a nő még nem tudja magáról, de imád kefélni. Azok a nők, akiknek ilyen izzón hamvas bőrük van, rendszerint fantasztikusak az ágyban. Gyorsabban ver a szívük.

- Rohadt alak vagy - mondta Janet, akinek bár feltűnően halovány, mégis szemcsés és átlátszatlan volt a bőre.

Freddynek igaza volt abban - Janet ezt később belátta - hogy tényleg a kedvükre akart tenni; az Applesmith társaság elérte azt a stádiumot, amikor szükségleteik összemosódtak, és az általános udvariasság lépett az egyéni vágy helyébe. A nők szánalomból feküdtek le a férfiakkal, és mindkettejük valami erejét és reményét veszített leereszkedő udvariassággal engedte át férjét a másíknak. A szerteágazó tapintat és az aggodalmak szövevénye máris egészségtelen kórházi levegővel árasztotta el otthonaikat. Franket és Haroldot egészen megbénította a rutinszerű szerelmi vágy; ő és Marcia, a kirobbanó veszekedések között olyan óvatosak és figyelmesek voltak egymással, mint két sebesült egy baleseti sebészetén.

A rákövetkező héten Janet fogában ki kellett cserélni egy porcelán tömést, és Freddy minden délben telefonált, és minden alkalommal unszolta, hogy feküdjön le vele. De sohasem nevezett meg egy helyet, ahová mehetnének, sohasem javasolt konkrét időpontot; és Janet egyszer csak rájött, hogy a férfinak nincsenek komoly fizikai szándékai: a bizalmas fecsegés verbális bensőségessége kielégítette. Eközben Harold, aki könyörgött, hogy kezdjek újra, vette magának a fáradságot és kulcsot szerzett egy Beacon Street-i legénylakáshoz, amely egész nap üresen állt. Janet kíváncsi volt rá, hogyan élnek az aggleények, úgyhogy elment Harolddal azon pénteken, ami utáni vasárnap Piet eltörte Freddy kisujját. Egyetlen pillantással felmérte, hogy a lakók homoszexuálisak voltak. Túl harmonikus volt a berendezés; hajlított nád és narancsszínű bársony uralta a lakást. Az egyik férfi festett, vagyis inkább kollázsokat csinált, egymás mellé rakva a magazinok hirdetéseit és háborús tudósítások főcímeit, gyöngyházfény-hónaljú dezodoros aktokat és vérrel fröcskölt, kibombázott parasztokat, zöld bélyegeket és Róbert McNama-rát és bordázott füzőben repeső fotómodelleket, képregényekből kivágott ágyúkkal az ágyékuknál. Elég ronda és rosszindulatú volt az egész, de a szobát képtelenség volt elborzasztani.

Beacon déli részén virágozni kezdtek a magnóliák. Harold udvarias volt, félszeg, atyáskodó, a múltat idéző, megható. Janet engedte, hogy a férfi kihámozza őt a ruháiból, és mivel gyorsan fölgerjedt, együttélvezett vele, aztán cigaretta és bor után hagyta, hogy Harold újra élvezzen, hogy ágyékába gyűjtse össze és fájdalommentesen beletaszítsa magát a kitágult asszonyi gazdagság közepébe. A férfi remegett, mintha megkorbácsolták

volna, megnyalta Janet szemhéját és egyenként szopogatta lábujjait. Janet ellenállhatatlanul viccesnek találta ezt az érzést. Másnap, szombaton, levelet írt Freddynek:

Freddy drága,

hálás vagyok a törődésedért. Komolyan. De a jövőm, erről mindennél erősebben meg vagyok győződve, Frankhez kapcsolódik. Ezért nem szabad többet telefonálnod nekem. Mától fogva le fogom tenni a kagylót, ha meghallom a hangodat. Nem folytathatnánk inkább kellemesen, barátokként? Szépen kérlek, nem akarok új fogorvost, nálad már úgyis van kartonom.

Szeretettel,

J.

Janet ezt a levelet a férfi vidéki házra emlékeztető rendelőjébe postázta, a Divinity Streetre. Freddy hétfő reggel kapta kézhez, mosolyogva olvasta el, csalódás nélkül, először arra gondolt, elégeti a laboratóriumi Bunzen-égőn, de mivel nem sok szerelmes levél gyűlt össze élete során, a borítékot összegyűrte és a papírkosárba dobta, a levelet pedig kabátzsebébe dugta, ahol Georgene rátalált aznap este, mialatt ő Lionsban volt. A következő nap Georgene megvallotta rémületét Pietnek, és ezzel jóvátehetetlenül megsértette a férfit.

Így aztán Foxynak igaza is volt meg nem is Janetet illetően. Túlbecsülte Janet szabadságát, és tévesen ítélte meg Freddy Thorne szexualitásának jellegét. Mert bár Freddy rámenősnek tűnt a nőkkel szemben, valójában szövetséget akart velük kötni. De aztán a nyár elsöpörte Foxy elmékedéseit a mások szerelmi életéről, és őt magát úgyszólván a nyílt tengerre sodorta, egy olyan megfigyelési pontra, ahonnan a párok Tarbox partjain úgy festettek, mint egy színes gyöngyfűzér.

Piet Hanemát kiküldték a szobából és eldöntötték, hogy ő Ho Chi Minh. Frank Appleby azt akarta hogy Casanova legyen, de Irene azt mondta, hogy nem lehet kitalált személy. Frank erre azt válaszolta Irene-nek, hogy Casanova olyan valóságos volt, mint te vagy én; de aztán mindannyian megegyeztek abban, hogy ellenérzéseik vannak vele szemben. Irene aztán Johnson alelnököt javasolta. Mindenki tiltakozott, mondván az túl lehangoló lenne. Terry Gallagher ötlete volt, hogy legyen Ho Chi Minh és

ez tökéletesnek tűnt. Bravo, Terry: amióta megkapta a lantját, sokkal belevalóbb lett. Sokkal emberibb. Egész tavasszal lant-órákat vett egy idős asszonytól Norwellben. Leengedte hosszú fekete haját; széles ajkai fölfelé görbültek, mintha mindig valami érmét vagy cukorkát tartogatna a szájában. Eddie Constantine Terryre nézett és azt javasolta, legyen Piet Joan Baez, de a többiek arra szavaztak, hogy maradjanak Ho Chi Minhnel. Gorgene kiment Saltzék lépcsőjének aljához, hogy lehívja Pietet.

Június utolsó vasárnapjának estéje volt. Az orgonabokrok szoros, borszínű tobozai, melyekre Piet felfigyelt amikor Foxy Whitman kapujában tétovázott, már föllazultak és május első forró hetében püspöksüvegszerű virágba bomlottak, először a levendulaszínű, aztán a magasabb, szentéletűbb, aszkétikusabb fehér, meghúzódva a szívalakú levelek között, melyeknek zöldje most hirtelen olcsónak tűnt. Az orgonák kifakultak és elszáradtak, s menyasszonyi koszorú hervadt és porosodott minden garázsajtónál és autófelhajtónál. A Nyíl, minden csillagképek legnagyobbyszerűbbike, mozdulatlanul száguldott a Hattyú és a Sas között, ezen óriás, ékszerekkel díszített repülőgépek között, melyeknek pilótái a Deneb és az Altair; a Tejút, mint kitergetett lepedő vonult át a hőség fakította égen. Alig szervezett, kapkodó partik, társasági gyomnövények szökkentek szárba, hogy kitöltsék a nyári időszámítás dagasztotta halovány éjszakákat, partik, facér teniszpartnerekből és napégette fél-párocskákból és hideg szalámiból és hozatott pizzából és Bitter Lemonból és a televízió kékes villódzása által álomba ringatott homokszemcsékkel borított elfelejtett kóbor gyerekekből kevert partik. *Kennedy elnök nyugat-európai diadalútja után ma megpihent az angliai Sussexben, ahol tárgyalásokat folytat...*

Saltzék, akik nagy madárlesők és kirándulók voltak, úgy viselkedtek, mintha a természet bebiflálandó tananyag volna, későn mentek le a partra hogy ússzanak és meglessék a liléket. Irene le volt égve, ezért napközben csak nagykalapban és hosszúujjú jerseyruhában merészkedett ki, s csak estefelé ment úszni. Ben és ő a távolabbi szikláknál rábukkantak Hanemáékra, akik négyen voltak, meg a két Whitmanre. Ken szeretett búvárkodni és a Hanema gyerekek el voltak ragadtatva a felszerelésétől. Itt a szikláknál a tenger elég hirtelen mélyült és jól lehetett merülni. Piet leckét adott a bűvármáskos és uszonyt viselő Ruthnak, Nancy pedig, aki aggódott is a testvéréért és irigyelte is, sírdogált. Ken és Angela egymás mellett álltak rezzenéstelenül és sebezhetetlenül, mint egy istenpár, szemüket a horizontra emelték, ahol éppen abbamaradt a vitorlásverseny és

a tarka spinakkerek lógtak az árbocokon. Foxy citromsárga, szoknyás szabású terhes-fürdőruhájában elnyújtózva feküdt egy sima sziklán; szemeit behunyta, mosolygott. Irene irigykedett, hogy mindenki milyen boldog és milyen jól érzi magát ugyanaz alatt a nap alatt, amely neki fájdalmas kiütéseket okoz. A társaság dél óta volt itt. Egy hirtelen ötlettől áthatva, és titkon kicsit reménykedve, hogy bevonhatja Foxyt valamelyik kampányába (az elemi iskolát megelőző oktatásért, az igazságosabb lakásviszonyokért, a természetes táptalaj megőrzéséért), melyektől az oly önelégülten távol tartotta magát, meghívta őket egy italra. Saltzék a mező mellett laktak egy palatetős házban, amit jól lehetett látni Constantine-éktől. Constantine-ék látták a kocsikat és átjöttek. Hozták magukkal Terry Gallaghert. Carol, aki balettozni tanult, aki varrt, szőtt és festett, gitározni is tudott. Azon a nyáron a két nő néha összejött, hogy együtt játsszon. Eddie javaslatára Ben Saltz felhívta Applebyékát, akiknél éppen ott voltak kicsi-Smithék és Thorne-ék, hogy harapjanak valamit, és a fele társaság át is jött - Frank, Marcia és Georgene. Ekkor már elmúlt nyolc óra. Mielőtt végleg besötétedett volna, Eddie magával vitte Angelát - mindenki közül pont őt - a Vespáján az olasz vendéglőbe a 123-as út mellett, és hoztak őt pizzát. Angela sugárzott amikor visszajöttek és belépett Saltzék keskeny nappalijába, kipirult volt a széltől, az izgalomtól és az erőlködéstől, amellyel egyensúlyozta a kartondobozokat. Nedves törölközőt csavart maga köré, melynek szélét betűrogette vizes fekete fürdőruhájának derekába, és amikor előrehajolt, hogy harapjon egy darab pizzát, Piet látta a mellbimbóit. Az ő felesége. Ahol ő szopott. Mivel nem gondolták hogy ilyen hosszúra nyúlik majd a parti, magukkal hozták a gyerekeket is. Ruth, széles szemei nedvesek, egyfolytában a televíziót nézte az idősebbik Saltz fiúval, Bernarddal, Nancy pedig elaludt Jeremiah szobájában. Irene élt-halt a társasjátékokért. Fél tizenkettőre, amikor Ken Whitman tornacipője fűzőjét tanulmányozta, Frank Appleby szemei befelé fordultak és csak az emésztésre figyeltek és Janet már kétszer telefonált, hogy meggyőződjön róla, ő és Marcia nem léptek le kettesben valahová és azt kérdezte tőle, vajon hogyan szabaduljanak meg Freddy Thorne-tól, ekkorra a társaság Saltzéknál már lejátszott négy Szellemesdit, két kör Igazságot, és három Botticellit. Ezután már csak az Impressziók maradt. Eddie Constantine ment ki elsőnek, és mindössze egy rossz rákérdezéssel kitalálta, hogy ő a néhai János pápa. Georgene-nak kicsit tovább tartott hogy rájöjjön, ő Althea Gibson. Ezután Piet önként jelentkezett, mert ki akart menni végére

és meg akarta nézni az alvó Nancyt (*sose nővök fel és egész életemben soha de soha nem fogok meghalni*). A haja kócos és merev volt; kék fürdőruhája fölcsúszott alvás közben és fölfedte popsijának homoktól csillogó félholdjait. Piet gyászolta a gyermek testét, de a földszinten zajló csillogó élet vonzása miatt elhagyatottnak érezte itt magát. *Aludj. És álmodban bocsáss meg nekünk*, és a többiek eldöntötték, hogy ő Ho Chi Minh.

A lépcső alján keze oldalával megérintette Georgene lágyékát a régi idők emlékére, miközben egyenesen előrenézett. Bejött a nappaliba; pulóver volt rajta meg kockás fürdőnadrág; csupasz lábfeje bütykösnek hatott és szétterült a padlón, s Foxy szemében meztelen lábszárát fakó szőrnimbusz övezte. - Milyen jellegű táj vagyok?

- Dzsungel - mondta Georgene.

- Rizsültetvények - mondta Marcia kicsi-Smith.

Terry Gallagher azt mondta: - Megszagगतott.

Piet azt kérdezte: - Megszagगतott táj?

- Lehet, hogy csak arra gondoltam, pacifikált.

Angela lehunyta a szemét. - Templomot látok, vöröses oszlopokkal, és egy lefejezett halványt, amelyet benőtt a szőlő, és valaki krétával számtani műveleteket végzett a szobor egyik combjának széles felületén.

- Szexi - mondta Eddie Constantine.

Georgene megkeményedő állal azt mondta: - Nem ér, ha a házaspárok a parapszichológiához nyúlnak.

Piet azt kérdezte: - Más valaki? Foxy? Ken?

Ken azt mondta: - Nekem Indiana ugrik be, nem tudom miért.

Mindenki nevetett, kivéve Foxyt, aki bólogatott. - Kennek igaza van. Valami nyugodt és szürke és átlagos - mondta. - Oregon? Dél-Dakota?

Frank Appleby azt mondta: - Észak-Dakotára gondolsz?

- Csak semmi célozgatás - tiltakozott Carol Constantine. A földön ült, olyan pozitúrában, mintha szőne vagy imádkozna, vagy Monopolyt játszana. A lábait egy balerinaszoknya zöld liliom párnája alá húzta, melyből törzse úgy emelkedett ki, mint egy szár. A dereka figyelemre méltóan karcsú és hajlékony volt, és az orrlikai, hosszúkás hasadékok, mintha mindig ziháltak volna.

- Nem hiszem, - mondta Marcia - hogy ezekből valaha is sok sülné ki. Túlságosan fantázia nélküliek. Dolgoztasd meg az agyunkat, Piet.

Piet ebből azt olvasta ki, Frank kezd unatkozni, és azt kérdezte tőle: -

Frank, melyik Shakespeare darab vagyok?

Frank kényelmetlenül bensőjébe forgatta a kérdést, és egy korty brandy után kijelentette: - *Antonius és Kleopátra*. Octa-vius szemszögéből.

Marcia feleséghez illő segítőkészséggel súgta - És mit szólnál a *Titus Andronicushoz*?

- Túl zavaros - mondta Frank. - Ez az ember hatékony.

Foxy Whitman - aki hazaugrott, hogy sátorszerű terhes-fürdőruháját előnyösebb öltözékre cserélje, egy kanárisárga, hosszú, bő hawaii ingruhára, amely lágyan verdeste-ölelgette rejtett formáit - figyelemért küzdött. - És mit szólnátok egy olyan *Othello*hoz, amelyben Jágónak van igaza?

Frank azt mondta: - Mindig neki van igaza.

Ben Saltz fáradtnak tűnt, föl pattant és megkérdezte: - Ki kér még sört? Konyakot? Rengeteg ginünk van, de a Bitter Lemon sajnos elfogyott.

Georgene azt mondta: - Piet, túlságosan elhúzod. Mi mindannyian csodálatos válaszokat adtunk neked, te pedig gorombán elutasítasz bennünket.

- Teljesen összezavartatok, olyan csodálatosak vagytok mindannyian. Állandóan Ken orvosi szakkönyvén gondolkodom.

- Felejts el - mondta Foxy.

- Rendben van: milyen ital?

- Tea.

- Tea.

- Inkább szucsong, mint narancsos pekkótea.

- Tea szerecsendióval - mondta Angela.

- Angela, te tényleg szereted ezt a személyt, ugye? - Ezt Terry kérdezte.

- Szeretnem kell, hiszen a férjem.

- Utálom a teát - mondta Piet. - Utálom a teát szerecsendióval.

- Soha nem ittál - válaszolta Angela.

- Abban te sohasem lehetsz elég biztos. - A többiek pisszegtek, hogy teret biztosítsanak nekik a veszekedéshez. Piet gyorsan továbbkérdezett: - Miféle étel?

- Rizs.

- Rizs, de te többet akarsz - mondta Ben, amikor visszatért a sörrel két barna, vissza nem váltható üvegben. Piet azt kérdezte: - Főtt vagy sült rizs?

- Főtt - mondta Angela -, az tisztább.

Marcia közbeszólt: - Finoman sült.

Terry behunyta a szemét és azt mondta: - Égett paradicsomos, salátás, szalonnás szendvics.

Frank Appleby azt mondta: - A francba mindenkivel. Ami a szívemen, az a számon. Szerzetessült.

Carol felkiáltott, ruganyos teste feszültséggel telítődött, lábait kirúgta a szoknya alól: - Frank, te disznó. Most elárultad neki.

Piet megkönnyebbülten mondta: - Akkor én vagyok Ngo Diem.

A többiek hangja összevegyült. - Dehogyan vagy Ngo. - Langyos, de még nem az igazi. - Langyos? Nem is lehetne hidegebb. - A jó templom, de nem a jó templomhajó. - Az utolsó megjegyzés Georgene-től jött, aki segíteni akart neki. A segítséget elfogadta, miközben az asszonyt visszautasította.

Végül Piet rájött: - Ho Si Minh. - Megkönnyebbült láрма közepette a játék összecsuklott. Körbeadták a sört. Terry Gallagher és Ken Whitman egyszerre álltak fel, és egymásra néztek, meglepetten az összhang láttán.

- Szinte hazaárulás - mondta Piet -, hogy milyen érzelmesekek voltak a benyomásaitok. Itt van demokráciánk ez az ellensége, és akkor jöttök avval a sok virággal meg finom szürkékkel. Georgene érezte, hogy a panaszok Angelának és Foxynak szólnak.

- Hiszen te kérdezted a virágokat.

- És sosem kérdeztél állatot. Bajszos menyét.

- Nagyon sovány panda.

- Miért kellene őt gyűlölni? Ők őt akarják - ezt Irene mondta, aki rá nem jellemző módon végig nagyon csöndes volt.

- *Chacun á son goût*, ahogy Harold mondaná, ha itt volna - mondta Marcia valami furcsa lojalitással.

- Azt hiszem ügyes voltam, amikor eszembe jutott hogy pincérinas volt Párizsban - mondta Terry. - Mindent köszönök gyerekek, de nekem mennem kell. Korai misére mentünk ma reggel és szegény Matt egész délután házakat mutogatott.

- Csatlakozom - mondta Ken. - Gyere, Fox.

De a pillanatnyi látvány, ahogy Terry és Ken ott állt együtt, mint egy csinos pár, sudáran, sötét hajjal és komolyan, arra készítette a többieket, hogy csúfolódjanak Foxyval.

- De Foxy - könyörgött Carol. - Maradj még egy játékra.

- Most menjen ki Foxy.

- Igen, most Foxy megy ki. Te, Foxy.

- Minden terhes nő azonnal hagyja el a szobát.

Foxy Kénre nézett; a férfi megható bizonytalanságot látott az arcán. Az asszonyt vonzotta ez a beszívott, csipkelődő társaság; a saját házuk pedig dugig volt moszkítókkal és befejezetlen ácsmunkával. De fáradt is volt, meg Ken felesége is, és hűséges. Azt felelte: - Nem, mégsem. Csak buta lennék. Nem is értem igazán ezt a játékot.

- Jaj, dehogynem, dehogynem.

- A játék az, hogy önmagadat adod.

- Neked elbűvölő benyomásaid vannak.

- Majd valaki egyszerút választunk. Margaret Trumant. Nem Jackie-t. Csak tíz perc az egész.

Foxy tétovázott, és Ken kifogástalan kedvességgel szólt hozzá a kiabáló fejek fölött, mégis megijesztette a hangja. Makulátlan, beszélő, kartonpapírból kivágott figura. - Én hulla vagyok Fox, de te csak maradj és játssz tovább, majd Marcia kitesz a ház előtt.

- Jaj - mondta Foxy -, ez nem lesz így jó. Marciának ott van Harold, akivel törődnie kell. Inkább veled megyek.

Mindnyájan azt mondták: - Ezt nem teheted. Te vagy a következő. Maradj.

- Maradj csak - mondta Ken és sarkon fordult hogy távozzon. Földühödve Foxy beleegyezett, hogy marad, és fölment az emeletre, ahol korábban Piet volt. De a férfi nem hagyott nyomra vezető jelet maga után.

Nem tartott sokáig míg döntöttek, oly temékenyen szülte a június a híreket: János pápa meghalt, Quang Duc feláldozta magát, Valentyina Tyereskova volt az első nő az űrben, John Profumo lemondott, a Miatyánkot betiltották az amerikai köziskolákban. Hamarosan Georgene ott volt a lépcső alján, és fölkiáltott: - E-liz-a-beth! Elizabeth Fox Whitman azonnal gyere le! - Foxy wilmingtoni nagynénjének a hangja volt ez.

Mint egy megfeddett gyerek, úgy lépett be Foxy a nappaliba, melynek emberi derűje most vadnak és barbárnak tűnt. A sötétségbe burkolózó emeleti szobák, a falakra tűzött térképekkel, szétszórt játékokkal, alvó gyerekekkel és engedelmes vízvezeték-szerelvényekkel, egy jobb világ volt. Saját hálósobájára gondolt és a holdra, amely megosztotta vele álmatlanságát. Az üres párna Ken feje mellett az övé volt. Itt, Ken és Terry Gallagher már elmentek. Frank Appleby aludt, szandálba bújtatott lábát föltette Saltzék ál-koloniál dohányzóasztalára, a szája félig nyitva és szagztatottan horkolt. Foxy suttogást hallott a konyhából és körbenézve

látta, hogy Eddie Constantine és Irene hiányoznak. A hat túlélő, négyen közülük nők, elcsigázottnak és türelmesen elnézőnek tűnt, Foxy világosan látta, haza kellett volna mennie Kennel. A játék már kimerült, és a többiek csak udvariasak akartak lenni hozzá, hogy érezze a szeretetüket és hogy köztük tartozik. Gyorsan ki kell találni és hazamenni.

- Miféle - milyen óceán vagyok? - Foxy nem tudta pontosan, vajon tiltják-e a szabályok hogy olyan asszociációkat használjon, amilyeneket a többiek már használtak, és eredeti, érzékeny, különlegesen egyedi akart lenni. A hepehupás pamlagon a felesége mellett ülve, Piet Hanema a poharába meredt.

- Milyen óceán? - visszhangozta Carol. - Milyen különös. Fodrozódó, gondolom.

- Néha fodrozódó - mondta Marcia. - Máskor meg nagyon nyugodt és elérvedő. Néha meg egy hatalmas hullám.

- Szűz.

- Szűz?

- A hajók keresztül-kasul szelnek anélkül, hogy nyomot hagynának. Mindegyiket befogadod. Érintetlenül hagynak.

- Egy darab óceán - mondta Ben vigyorogva -, s benne egy szirén.

Carol azt mondta: - Csak semmi konkrét célozgatás.

Hirtelen félénkséggel eltelve, Foxy azt kérdezte: - Angela? Valamilyen óceán?

- Nem óceán - mondta Angela -, csak egy szomorú kis pocsolóya.

- Szomorú?

- Inkább ócska - mondta Georgene: meghökkentően nyílt sértés volt, mégis mindenki, főként pedig a férfiak, egyetértőleg nevetett.

- És milyen napszak?

- Hajnali két óra.

- Délelőtt tizenegy, gyűrt lepedőkkel.

- Bármilyen. Egész nap.

Ismét ez a kellemetlen nevetés. Lassú pír kezdte égetni Foxy arcát. Szeretni akarta ezt a személyt, aki ő volt, a többiek ellenében is.

- Gondolkozz nagy léptékekben - mondta Piet. - Gondolkozz világméretekben.

- Ben azt mondta: - Kérdezz még.

- Frank, segíts! - mondta. - Melyik Shakespeare darab vagyok?

- *Troilus* - válaszolta Frank és lecsukódtak a szemei.

- Soha nem olvastam - mondta Foxy.
- Én azt hiszem, a szonettek vagy - mondta Marcia.
- Oroszul és angolul *en face* - mondta Piet, és mindenki, de mindenki nevetett.

- Jaj, ti mindannyian olyan okosak vagytok - mondta nekik Foxy. - Most már igazán teljesen elvesztem. Épp azon munkálkodtam, hogy Margaret hercegnő vagyok. - A nevetés ismét kiújult; Foxy azt mondta: - Utállak benneteket. Haza akarok menni. Föl akarom adni.

- Ne add föl - mondta Piet. - Tudom, hogy tudod. Túl görcsösen ki akarod találni.

Ben azt kérdezte tőle: - Mi a hercegnő ellentéte?

- A guberáló. Ó! Virágáru slány. Eliza Doolittle. Csak azt hittem, nem lehet kitalált személy.

- Nem is. Nem Eliza vagy - válaszolta Georgene. - Mi a szűz ellentéte?

- Mondjunk könyveket - mondta Marcia türelmetlenül. - *Moll Flanders*, Ian Flemingtől.

- *Phineas Finn* - mondta Angela - a *Playboy* számára átdolgozva és lerövidítve.

- *Piroska és a farkos* - mondta Ben - írta Marquis de Sade.

- Elég - könyörgött Foxy. - Föladom. Borzasztó ostoba vagyok. Angela. Mondd meg, ki vagyok.

- Christine Keeler - mondta Piet.

A csöndben megkordult Foxy gyomra.

- Az... az a lotyó? - Tényleg? Ó, hát igazán sajnálom. - És anélkül, hogy akarta volna, fejét félrefordítva, sírva fakadt. Kimerültségében és zavarában Foxy zokogni kezdett; és a jelenlevők mindegyike számára - Angelát és Bent kivéve - világossá vált, hogy, amint azt már sejtették, Foxy és Piet között volt valami.

HARMADIK FEJEZET

Vékony jég

Ahogyan alvás közben szükségünk van álmokra, ugyanúgy miközben ébredezünk, szükségünk van rá, hogy megérintsünk valakit és beszéljünk hozzá, hogy megérintsen bennünket valaki és beszéljen hozzánk. *Foxy?*

Igen, Piet? A puszta nevük varázs volt, a simogatás varázsa, amely valami óriásit és lágyat tapogat ki a másik nemi szerveiben.

Gondolod, hogy valami rosszat teszünk?

Roszzat? A fogalom mintha a megfontolások egy másik kozmoszából úszott volna Foxy felé. Nem tudom. Nem gondolom.

Milyen jó vagy!

Mert nem gondolom?

Igen, igen, igen. Igen. Soha ne is gondold úgy. Könnyítsd meg nekem. Hé. Rólad álmodtam az elmúlt éjszaka. Még soha nem álmodtam rólad. Furcsa, ki mindenkiről álmodik az ember. Ez egy klub, a legostobább szabályokkal. Állandóan álmodom Freddy Thorne-ról, pedig ki nem állhatom.

Mit csináltam álmodban? Erotikus voltam?

Nagyon szűzies. Egy áruházban történt, hatalmas tetőablak volt a fejünk fölött. Te eladólány voltál. Én álltam a pultod előtt, és nem tudtam, mit is akarok.

Eladólány, vagy úgy? Volt Foxynak egy ilyen hangneme, az évődő ugratásé, amelyben megszólalt érzékeny büszkesége. És mégis mit árultam?

Egyáltalán nem olyan volt a légkör. Nagyon kimért, távoli és zárkózottan talányos voltál, amilyen tudsz is lenni; és bár semmit sem tudtam mondani, te lehajoltál a pult mögött, mintha keresnél valamit, nem is láttalak, de én gyilkos erekcióra ébredtem.

Időnként álmatlanságtól gyötrődve azon a nyáron Piet, az alvó Angela mellett feküdve, fölemelte a kezét és vizsgálta a keresztalakú ablakbordákkal keretezett világoskék ablaktáblákon kirajzolódó fekete árnyékot. Olyan volt a keze, mintha a végső elsüllyedés előtti pillanatban emelte volna ki a vízből. Angela nemtörődöm, lassú lélegzése, mintha az

árapály hömpölygése lett volna a mélységek kérgén, melyekben ő elsüllyedhet. Hiányzott neki a nyikorgás a hörcsög ketrece felől. Félénk és elővigyázatos volt Foxyval szemben, felfogadott szakember az asszony házában, és nem állt szándékában, hogy megkívánja. De Foxy úgy ment végig vele ennek az öreg roncsnak az újjáépítési tervezetén, kívül és belül, részletről részletre, avval a kacér és fesztelen lelkesedéssel, amely furamód mintha összetévesztette volna őt a mezítelen fával, amikor női kezével megérintette.

Itt lehetnének majd polcok.

Vagy szekrények.

Nem szereti jobban a nyitott polcokat? Az ajtók olyan öntörvényű dolgok. Beragadhatnak vagy megtagadhatják, hogy becsukódjanak.

Manapság már olyan mágneses zárat készítenek, amiken nemigen romolhat el semmi. A nyitott polcok kísértést jelentenek. Van egy macskája, lesznek gyerekei. Szüksége lesz olyan terekre, amiket be tud zárni. Ismerek két öreg és nagyon finom asztalost, akik egész jóképű szekrényeket tudnak csinálni.

Együtt jött ez a két finom ember Finnországból?

Csak finomak, nem finnek. Úgy hívják őket, Adams és Comeau.

És maga munkát akar adni nekik.

Piet meghökkent; ez az asszony, ahogy térült-fordult ódon konyhájában lengőn hullámozó terhesruhájában, könnyedebbnak tűnt, mint más asszonyok; gyorsabban kiismerte őt, mintha nem önmagaként jelent volna meg számára a férfi, hanem valaki másként, akit egykor jól ismert, és még mindig táplált iránta bizonyos érzelmeket. Piet óvatos-tartózkodón azt válaszolta: *Odafigyelnek arra, amit csinálnak, és szeretem, ha olyanoknak dolgoznak, akik odafigyelnek a munkájukra.*

Foxy megfordult és karját a kilátás felé tárta, mintha egy ikonra mutatna, aztán újra megfordult és sürgetően azt mondta: *Nyitott polcokat akarok és nyitott átjárókat és minden nyitott legyen a tenger és a tengeri levegő előtt. Egész életemben okosan berendezett kis szobákban laktam, ahol gazdaságosan bántak a terekkel — és kiviharzott keskeny konyhájából, citromsárga bő ruhája hűvösen körbelengte, világos arcbőre lángolt. Piet látta, hogy ez a nő még sok gondot fog okozni.*

Georgene azt kérdezte tőle: - Miért vállaltad el ezt a munkát? Nekem azt mondtad, farmházakat kell építened.

Ongék vasárnap reggel tenispályája mellett álltak. Piet lemondott a templomba menésről, hogy Angela elfogadhassa Freddy Thome évődő kihívását, Pietnek hiányzott az órányi ücsörgős töprengés és ácsorgós éneklés. Ráadásul a fejét jeges abroncsba szorította az előző esti gin. A kihívás, melyet Freddy fennhangon jelentett be előző este Constantine-éknál, Angelának szólt, hogy játsszon vele egy páros mérkőzést; de aztán ma reggel, minthogy Bernadette már hazaért három fiával a korai miséről, Ongékat is meg kellett hívni egy játszóra a saját pályájukon. A tenispályát az újonnan épült házukkal szomszédos lejtős mezőből kanyarították ki. Az egzotikus és költséges ház: mindenütt lapos ereszek és terméskő és függőlépcsők, melyet John egyik cambridge-i építész ismerőse tervezett, aki I.M Pei munkatársa volt, zavarbaejtő módon figyelmeztette a fiatal és öntelt tarboxi házaspárokat John Ong érthetetlen tudományos tekintélyére. Maga John, aki apró, csontos, kakaóvaj-szinű férfi volt és imádott mindent, ami amerikai, a buborékkamrától a füstszűrős cigarettáig, lelkes teniszjátékos volt minden rátermetség nélkül; kivétel nélkül mindig frissen vasalt porcelánnadrágban játszott, s teniszöltözéke komplett volt egészen a csuklószorítóig és a zöld fényellenzőig. Finom, pattogó ütéseit, melyeket futás közben tett megjegyzésekkel, bátorító kiáltásokkal és csalódott kutya-fájákkal kísért, durván lehengettek nyugati barátai. Bernadette azonban irgalmatlanul nagyokat ütött. Ő és Freddy - aki nevetségesen ácsorgott lúdtalpain és olyan pöcögtetett labdákat szervált, mint egy kisgyerek - voltak John és Angela ellenfelei, akiknek játéka kecses, kiiskolázott és egyenletes volt, kivéve a hálónál, ahol Angelában nem volt meg a gyilkos vágy. Piet és Georgene a játékot figyelve beszélgettek. Normális hangerővel beszéltek, de vigyáztak, hogy ne lehessen hallani mit mondanak.

Piet azt válaszolta: - A farmházak olyan unalmasak. Mind ugyanúgy néz ki.

Volt Georgene-ban egy adag nagyvilági ingerültség. - Ugyanez áll a fogakra is - mondta. - A fogak mind ugyanúgy néznek ki. A részvények és a kötvények is mind ugyanúgy néznek ki. Minden ember olyan dolgokkal dolgozik, amik ugyanúgy néznek ki; mi olyan különleges benned? Mitől vagy te ilyen aranyifjú? Még csak pénzed sincsen.

Gyerekkora óta a szidás Pietben agyi görcsöket okozott; az, hogy a világ képes lehet arra, hogy ne szeresse őt, matematikai paradoxonnak tűnt a számára, amin még gondolkozni is fizikai kín volt. Azt mondta: - Nektek,

többieknek van pénzetek, amit nekem adhattok.

- Ez vagy te, igaz? Elveszed, ami a másé. Elveszed, biccentesz és sarkon fordulsz. - Az arca profilban látszott, félszeműn és kimérten, mint a káró bubi. Napsziporkák szóródtak szét az arcán.

- Te voltál az - válaszolta, miután kivárta, hogy a záporzó ütések és a játékot kísérő felkiáltások elrejtsek a hangját – aki azt mondta, óvatosnak kell lennünk. Janet levele miatt, emlékszel? Szükségem volt rád aznap, és te kizártál engem.

- Ez hónapokkal ezelőtt történt. Azt mondtam legyünk óvatosak, nem pedig azt hogy hagyjuk abba.

- Nem szeretem ha azt mondják nekem, legyek óvatos.

- Nem, hát persze hogy nem szereted, neked nem kell óvatosnak lenned. Angela halálpontosan tudja, miben sántikálsz, csak jobban szereti nem tudomásul venni.

Angela, hallva a nevét, feléjük fordította fejét. Piet odakiáltott neki: - Georgene el van ragadtatva a játékodtól. - Georgene-nak pedig azt mondta mosolyogva, mintha csevegnének: - És mi újság van veled és a tieddel? Szembesítetted valaha Freddyt azzal a levéllel?

- Igen, végül igen.

- És mit mondott az a drága ember?

Georgene két térd közé fogta a teniszütőjét és a húrokat tanulmányozta. Durva és sima. Durva, sima. - Már elfelejtettem. Kidumálta magát valahogy. Azt mondta, merőben csak atyáskodásról volt szó, hogy segíteni akart Janetnek kimászni az Applesmith-slamasztikából, de Janet túlzottan neurotikus volt és visszautasította Freddyt. Elég hihető volt annak alapján, ahogy a levél meg volt fogalmazva.

- És nagy megkönnyebbülésedben azonnal le is feküdtél vele.

- Ami azt illeti, igen.

- És csodálatos volt.

- Megjárta.

- Mindkettőtöknek hét orgazmusa volt, és a köztes időkben Henry Millert olvastatok föl egymásnak.

- Nagyon világosan látod.

- Csupán érzékletes beszámolóidra támaszkodom.

- Piet. Ne gyötörj engem. Nekem halálosan elegendem van abból, hogy kínozzalak. Gyere el hozzám. Gsak egy kávéra.

- A csak egy kávéra legalább olyan rossz, mint a csak egy numerára, ha

elkapnak bennünket.

- Hiányzol nekem.
- Most itt vagyok.
- Van valakid, ugye erről van szó?
- Szivi - mondta Piet -, ennél jobban kell ismerned.
- Nem tudom elhinni, hogy a Whitman lány lenne az. Túl merev és csinoska ő tehozzád. Nem a te zsánered.
- Igazad van. Nem ő az. Júlia kicsi-Smith az.
- Foxy túl magas hozzád, Piet. Nevetségessé teszed magad.
- Nem csak hogy szegény vagyok, törpe is. Hogyan keveredhetett egy ilyen osztályon felüli áru, mint amilyen te vagy, bármilyen kapcsolatba velem?

Georgene hidegen méregette a férfit. Túl zöld szemein és magas nyergű orrán a tenispálya dróthálója, a nyári fű lejtője, imitt-amott fehéren, ahol a szél megérintette. Suttogva válaszolta: - Nem is tudom. Valószínűleg csak kémiai magyarázat van rá. - A vágy szomorúsága meredt föl zsibbadtan Piet öve alól. Egymásra találtak. Időről időre.

Még egy utolsó pont, és a játszma véget ért, Angela és John Ong győztesként, az oldalonhoz sétáltak, csillogott rajtuk az izzadság. John beszélt, és Piet nem értette, mit mond: az "a"-kká laposított, magánhangzókat csattogó mássalhangzók fűzték össze. Piet, fölfelé hunyorogva úgy érezte, az értelem vadul feléje szűrődik ama fénylőn sima arany maszk mögül. - Azt mondja, teljesen kifulladt - magyarázta Bernadette. Széles válla és széles medencéje volt, és az arca is olyan széles volt mint egy mosoly még akkor is, amikor nem mosolygott. Piet nagyon szerette Ongékat: kölcsönadták neki a tenispályájukat, soha nem atyáskodtak fölötte, jelenlétük Tarboxban ugyanolyan esetleges volt, mint az övé. John cigarettára gyújtott és száraz köhögési roham fogta el. Piet meglepődött azon, hogy a köhögése érthető volt. Alapszókincs, amely közös minden ember számára. A köhögés, a nevetés, a sírás, a sikoly, a fíngás, a sóhaj. Ámen.

John azt mondta, kétrét görnyedve a köhögéstől: - Tik gyösz most - amivel azt akarta mondani, hogy most a másik két házaspárnak kell játszania. Ongék együtt sétáltak a házuk felé, a kérések záporát rájuk zúdító három fiúgyermeküktől körülvéve.

Hanemáék álltak szembe Thorne-ékkel. Georgene napszemüveget vett föl; arcának többi része vésővel metszettnek látszott. Magasan járt a nap.

Fényesség korcsolyázott a zöld műanyag pályán. Angela szervált; a szerváiból, bár pontosak voltak, hiányzott a lendület, és kellemes kövéren kínálták föl magukat visszaütésre. Georgene labdája, egyike az asszony határozott és erős tenyereinek, villámgyorsan zúgott Piet felé, amint az meggörnyedt a hálónál; a düh hajtotta Georgene ütését és a labda a férfi lágyékának magasságában puffant a hálóba, majd élettelenül a földre zuhant Georgene térfelén.

- Tizenöt, semmi - kiáltotta Angela és lábujjhegyen készülődött a következő szervára.

Piet helyet cserélt Angelával. Vele szemben Freddy Thorne harsány kockás rövidnadrágot viselt, tündér-rózsaszín inget, kopasz fején pörge vászonkalapot, lecsúszott kék zoknit, és gumitalpú kosárlabda edzőcipőt, amely mintha túl nagy lett volna. Freddy bohócszerűen kifelé tartotta a lábfejét és teniszütőjét a vállára fektette, mint egy baseball ütőt. Angela annyira nevetett, hogy kiesett a ritmusból és kétszer is rontott.

- Tizenöt egyenlő - kiáltotta és Piet ismét Georgene-nal került szembe. Sima, alattomos játszma. Az előnyök oly gyorsan váltakoztak. A szeretet gyűlöletre váltott. Georgene szem nélkül szervához feszült, rákészült a tenyeresre, hátralendítette az ütőt, fölkapta az állat, előre lépett, és Piet olyan erősen markolva ütője nyelét, hogy az izzadt, erőnek erejével magába fojtott egy segély kiáltást.

- Papa. Én szép vagyok?

Piet állta belesajdult az elnyomott ásításba. Azt hitte, már megtette a dolgát. Megnézte ahogy Nancy fogat mos és elolvasta vele körülbelül huszadszor az *Ahol a vad dolgok vannakot*, és elmondott vele - ami egyre ritkábban és ritkábban történt - egy esti imát, az áldások kicsi litániáját, amelybe Piet soha nem tudta, hogy belefoglalja-e a szüleit. Úgy érezte róluk, ugyanúgy, mint anyai nagyszüleiről, meg kellene emlékeznie a gyerekek; de megváltoztathatatlan halotti mivoltuk fölkaavarta a kislányt, így aztán Jacobus és Marte Hanema rendszerint áldás nélkül maradtak, és megöntözetlen szellemeik, a mennyekben tovább fonnyadoztak. - Igen, Nancy, nagyon szép vagy. Ha nagy leszel, ugyanolyan szép leszel, mint a mama.

- De most szép vagyok?

- Ugye csak butáskodsz? Nagyon szép vagy most is.

- És a többi lányok is szépek?

- Milyen többi lányok?

- Martha és Júlia. - Meztelen felsőtestű nőpalánták sivalkodnak a Tarbox-öbölben. Gömbölyű végtagjaik homokkal cukrozottak. Guggolnak a lemenő nap ragyogásában, hogy eltorlaszolja a dagályt.

Piet azt kérdezte tőle: - Neked mi a véleményed?

- Hogy rondák.

- Ők is szépek a maguk módján és te is szép vagy a magad módján. Martha szép a maga Thorne-módján és Júlia is szép, milyen módon?

- Smith-módon.

- Helyes. És Catherine milyen módon?

- Appleby-módon.

- Appleby-módon. És amikor Mrs. Whitmannek meglesz a kisbabája, ő is szép lesz a maga Whitman-módján. - Helytelen volt a gyerek ártatlan füleit kihasználni, de Pietnek élvezetet jelentett, ha kiejthette Foxy nevét, ha a szájában tartotta ezt a szót és közben érezte, ahogy a testét átjárja az emlékezés. Angelát, aki a tudatos megértésen túl érzékelte a dolgokat, idegesítette ha Piet oly körültekintő könnyedséggel, Whitmanékról beszélt, és így a név, tudat alatt, kitiltatott a házból.

Nancy most már értette a játékot. Kerek arca vidáman süppedt a párnába, amikor azt mondta: - És amikor Jackie Kennedynek meglesz a kisbabája, ő is szép lesz a maga Kennedy-módján.

- Helyes. Most pedig aludj, szép Nancy, mert különben morcos medve leszel holnap.

De volt valami ebben a gyerekben, sokkal inkább mint nyersen őszinte, hollandvérű nővéreben, Ruthban, valami női tulajdonság, ami nem tudja annyiban hagyni a dolgokat. - De én vagyok a legszebb?

- Kisbabám, épp most mondtuk, hogy mindenki szép a maga módján, és senki sem akarja, hogy megváltozzanak, mert akkor mindenki egyforma lenne. Mint a fehérrépák. - Egy pohár martini jéggel vár rá a földszinten, a széke mellett, de a jég már biztosan olvadni kezdett, és felvizezi a gyémánttisztá gint.

Nancy arca eltorzult az erőlködéstől, hogy ne fakadjon sírva. - De én meg fogok halni - magyarázta.

Piet megpróbálta kipuhatolni a kislány gondolatait. - Úgy gondolod, ha te vagy a legszebb, a Jóisten nem hagy majd meghalni?

Nancy szótlanul bólintott. Hüvelykujja megtalálta az utat a szájához és a szemei elsötétültek, mintha tintát szívna belőle.

- De a szép embereknek is meg kell halniuk - mondta neki Piet. - Nem volna igazságos, ha csak a csúnyákat engednék meghalni. És senki sem csúnya azoknak a szemében, akik szeretik.

- Mint a mamik és a papik - mondta egyetlen pillanat alatt eltávolítva és visszatéve az ujját a szájába.

- Így van.

- És a fiú barátok meg a lány barátok.

- Gondolom, igen.

- Én tudom, ki a te lány barátod, papi.

- Igazán? És ki az?

- A mami.

Piet nevetett. - És ki a mami fiú barátja? - Szimmetria. A gyerek azt mondta: - Martha papája.

- Az a szörnyű ember?

- Olyan vicces - magyarázta Nancy. - Azt szokta mondani, hogy kaka.

- Úgy érted, ha én is azt mondanám, hogy kaka, akkor én is vicces lennék?

Nancy nevetett: hangjai mélyről, az álom királyságának kapujából bugyborékkoltak föl. - Azt mondtad, hogy kaka - mondta. - Szégyeld magad, papi.

Csend telepedett közéjük. Az orgonabokor levelei gazdagon virultak, és már elérték Nancy ablakának magasságát, és szív alakjukkal hozzádörgölöztek az ablaktáblákhoz. A félelem kopogtatott, kapirgászott. Piet nem mert elmenni. - Tényleg annyira félsz a haláltól, kisbabám?

Nancy ünnepélyesen bólintott. - A mami azt mondja, hogy először nagyon nagyon öreg néni leszek és utána meg fogok halni.

- Hát nem szép dolog ez? Amikor már nagyon nagyon öreg néni leszel, akkor egy hintaszékben üldögélve elmeséled majd az ükunokáidnak, hogy volt egyszer egy papi, aki azt mondta, hogy kaka.

A vágyott nevetés emelkedni kezdett a gyerek árnyékba borult arcának felszíne felé, majd egyetlen hang nélkül alámerült. Nancy már csak a szörnyűségbe meredt, amit Piet felidézett a számára. - Nem akarok öreg néni lenni! Nem akarok nagy lenni!

- De hiszen már most is nagyobb vagy, mint voltál. Régen akkora sem voltál, mint a két kezem. Nem akarhatsz megint olyan kicsi lenni. Akkor nem tudtál beszélni és járni, semmit se tudtál.

- De igen, papa. Menj el, és küld ide a mamát.

- Nancy, ide figyelj. Nem fogsz meghalni. Az a kis valami benned, ami azt mondja "Nancy", soha, de soha nem fog meghalni. A Jóisten soha senkit nem enged meghalni; fölemeli és elviszi őket a mennyországba. Az az öreg ember, akit beletesznek a földbe, egyáltalán nem te vagy.

- A mamát akarom!

Piet émelve látta, hogy Angela a maga egyszerűségével a reménynek ezt a tanát, az egyetlen reményét furcsává és félelmetessé tette a gyerek szemében. - A mami a konyhában mosogat.

- A mamit akarom.

- Majd jön és ad neked egy puszit, ha már mélyen alszol.

- Én most akarom.

- És a papát nem akarod?

- Nem.

Néha ezeken a meleg sápadt éjszakákon, amikor a levegő lehült és az autók az úton, az orgonasövény mögött az Apácaöböl felé suhantak és uszályukban foszforeszkáló zene úszott, Angela Piet felé fordult, aki a hátán fekve éppen átadta volna magát a kimerült álomnak. Lényeges volt, hogy ilyenkor egyetlen mozdulattal se adja jelét a vágynak; és akkor, szótlanság, mintha egy úrbéli látogató költözött volna a testébe, Angela hozzásimult és behajlított ujjakkal kíváncsian végigjárta Piet oldalát és gerincét. A férfi is szótlanság, nehogy megtörjön a varázs, viszonzni merte a simogatást, fölfedezve az asszony hálóingét, ezt a rendszerint áttetsző és szövevényes akadályt, amely átlátszón, foszladozón feslett le a húsról, mint egy málló halotti lepel az új erőre feltámadott testről. Az asszony lábai mögött és között a hallgatózó domborulatok és párok bősége honolt. Az álla alá gyűrte hálóingét, és ujjai bizalmasan sápadt-fényű mellére vonták a férfi ajkait, melyek elragadtatott őt formáltak; amikor Angela makacs szimmetriaérzéssel a hátára hengeredett, hogy a másikhoz is hozzáférhessen, Piet keze fölfedezte a duzzadt halovány, lebegő húst, amely valami istenség felé feszült, egy bárkiség felé, és Pietnek adatott meg az a szerencse, hogy rátaláljon, hogy rabul ejtse a maga sötét alakjában. Az asszony szépsége simogatta szemgolyóit; kócos feje az ősi sikátor felé hajolt, ahol a gonosz, büszke királynő a leginkább tájékozott. Nyelve addig kutatta a kesernyés szeméremajkakát, míg édes ízt nem érzett. Angela belemarkolt a hajába. Gyere fel! - Bejössz? - És Piet rádöbbsen, ő, aki azon a délutánon Foxy Whitmanbe is behatolt: nincs még egy olyan pina, mint Angeláé, még egy ilyen részegítő és buja. Elveszett

benne, akadály nélkül, a markolatig. Szinte nyüsztett attól, mennyire rá van hangolva az asszony kíméjére. Mindig is ez volt a probléma a nemi életükkel, hogy Angela túl buja volt ahhoz, hogy manipulálni lehessen. Most megérintette Piet szőrös mellkasát, várj, és aztán megérintette önmagát is, és Piet várt a verdeső ujjak között, mint egy lüktető üstökös, amíg az asszony keze megmarkolta a farát, és arra biztatta, hogy pusztítsa el, és felsikoltott megszabadulva a feszültségtől.

Piet azt mondta: - Drága feleségem. Micsoda kellemes meglepetés.

Angela vállat vont, a hátán feküdt az átizzadt lepedőn, mezítelen vállain ragyogott a csillagok fénye. - Néha én is beindulok. Csakúgy, mint a többi nőd.

- Nincsenek nőim. - Megsimogatta és eligazította az asszony szétterülő hajkoronáját. Mennyei a pinád.

Angela eltolta őt magától és elfordult, hogy aludjon; házasságuk kezdete óta az volt a szokásuk, hogy szeretkezés után meztelenül aludtak. - Biztos vagyok benne - mondta Angela - hogy mind egyformák vagyunk odalenn.

- Ez nem igaz, - mondta Piet - egyáltalán nem igaz. - Angela nem hallotta meg a vallomást.

Félénk és elővigyázatos volt Foxyval szemben, és nem akarta megkívánni. Napjainak legnagyobb részét az Indián-hegyen töltötte a három farmház körül, melyeknek váza gyorsan nőtt ki a beton alapokból: deszkákból formálódó ábécé, N és T és M és H, összeeresztett lábazatok és koszorúgerendák és födémgerendák és padlózatok és kötőoszlopok és talpgerendák és ablakkeretek. Piet, kalapáccsal a kezében, szerette érezni a gravitációval folytatott küzdelmet. A függőleges terhelhetőség olyasvalami volt, amit képes volt a szemével látni, és egy ház sohasem volt még egyszer olyan gyönyörű a számára, mint amikor csak a váza állt még, mielőtt a silány anyagok és a silány kézművesek eltakarták az igazi ácsmunkát, és a munka helyébe a halogatások és az alvállalkozók svindlerkedése lépett: minden hájjal megkent villanszerelőké, hitvány vízvezeték-szerelőké, megátalkodott kőműveseké.

Igy aztán sokszor előfordult, hogy csak három-négy óra körül zakatolt végig a Robinson-tanyához vezető tengerparti úton. A legrosszabb problémát, a pincézet hiányát oldotta meg először. A személyzeti szárnyat - négy szűk, manzárdablakos hálószobát és egy használaton kívüli teakonyhát-lebontották, ami lehetővé tette, hogy egy exkavátorral három

méter mély gödröt vájjanak a konyha széléig, mindössze két nap alatt. Négy főiskolás fiúnak egy hetébe telt, míg lapáttal végigástak a konyha és az előszoba alatt, és a nappali szoba alatt levő kazán-üregnél lyukadtak ki. Néhány napig, amíg a betont öntötték és szétterítették (a művelet egybeesett a kora-júniusi hőhullámmal; a ház alatti üregben zajló jelenet, ahogy a félmeztelen fiúk bokáig álltak a nyúlós sárban, pokolbéli volt), Foxy fél háza néhány salaktömbbé állított cédrusfa póznán és acéloszlopon nyugodott. Ezután a pince fölé, ahol valamikor az épületszárny állt, Piet egy egyemeletes toldaléképületet húzott fel, két szobát - melyek közül **az** egyiket gyerekszobának, a másikat játékszobának lehetett használni - a lápra néző zárt verandával, ahonnan a konyhához egy folyosó vezetett, ahol jól elfértek a kerti szerszámok. Június vége előtt Foxy rendelt hat rózsabokrot a Vos & Fiai kertészettől, elültettette őket az új szárny végében és azon mesterkedett, hogy trágyával és tőzeggel életet leheljen beléjük ebben az agyagos földben, ami még mindig tele volt faszilánkkal és széles keréknyom-sebhelyekkel.

Öt júliusi nap alatt egy tetőfedő brigád leszedte az egyenetlen és lyukas zsindeletet és föltett egy csinos új tetőt.

Az öreg, megroggyant tornácot lebontották. Fény árasztotta el a nappalít, melynek falait, miután kiépítették az új kazán meleglevegő-kürtöit, dróthálóval borította és bevakolta egy lacetowni öreg cseh és nyomorék unokaöccse: ők voltak az utolsó vakolómesterek Mathertől délre. Ezek a főbb munkálatok, melyek augusztus végére lényegében befejeződtek, Ken Whitmannek tizenegyezer dollárjába kerültek, amiből csak kétezer-nyolcszáz folyt be Piet cégéhez, és csak pár száz dollár volt belőle a tiszta haszon. A többi anyagra ment el, segédmunkára, Adams és Comeau szakmunkájára, elvitte a fűtészszelő alvállalkozó, a betonszállító, és a vízvezeték-szerelő alvállalkozó. A konyha felújítása - az új berendezés, a konyhai vízvezeték, a szekrények, a linóleum - további háromezerbe került, és Piet, mivel sajnálta Whitmant (aki sosem tartott igényt a sajnálatára, aki zárkózott, megértő bólogatással fogadta a feltétlenül elvégzendő munkálatokat és a költségeket, miközben a ház minden egyes átalakulása során egyre kevésbé volt az övé és egyre inkább Foxyé) alig számított fel többet a tényleges kiadásoknál. Ahogy mindenki, és elsősorban Gallagher megjósolta, ez a munka merő veszteség volt.

De Pietnek örömet okozott, ha láthatta Foxyt, terhesen, ahogy levelet olvasott egy frissen vakolt fal előtt, amelyre finoman arányló árnyéka

vetült. És azt akarta, hogy az asszonynak is kedvére legyen, amit csinált. Minden változtatás amit végrehajtott, egyre erőteljesebben juttatott kifejezésre valami lényegi helyénvalóságot. Éjjelente és a nappalok hosszú óráiban amit nem töltött vele, Piet úgy látta maga előtt az asszonyt, mint akit védenek és vigyáznak az őrszemek, akiket ő állított: a pincében álló karcsú és erős acéloszlopok, az üresen bámuló vakolatfelületek, az ügyesen gyalult szemfüles ajtók, melyek most könnyedén fordultak megvetemedett régi keretükben, a dupla vastag, frissen bádogozott, újonnan megerősített tetőablak Foxy alvó feje fölött. Úgy képzelte el az asszonyt, mint aki mindig alszik, amikor ő nincs ott, nyúlánk teste ernyedt, érlelődik az öntudatlanságban. Néha, amikor délután beállított, Foxy éppen szundikált. A tenger sötéten ragyogott a tekergőző csatornában. A lacetowni világítótorony remegett a messzeségben és a hőségben. A nyárközép szénaillata vastagon telepedett meg az aranyvesszővel borított, mezei egerek lakta lankán, egészen a lápvidékig. Az ajtó mellett orgonatövek voltak. A munkások autói már nem parkoltak a kocsifölhajtón, csak az asszony használt Plymouth furgonja állt ott, zsoldárkéken.

Piet elhúzta az alumínium kapureteszt. Nézegette a toldaléképület befejezetlen vázát, észrevett két rosszul szögelt és elhasadt keresztkötelet a gerendák között, megkerülte a ház elejét, ahol eredetileg a tornác volt, most pedig sár és törmelék és megkötött betontócsák, aztán továbbment és megkocogtatta az oldalajtót, egy ajtót, amely mintha kidagadt volna a bentrekedt csöndtől. Odabenn a ház valamitől finoman megborzongott. Gyapjas volt az, Whitmanék nehézléptű, karamellszínű kandúrja. Piet belépett, és a macska a faforgács szent illata közepette, hajbókolva és nyújtózkodva és dorombolva köszöntötte, remélve, hogy felveszi.

Foxy épp fölötte volt. Lopakodva, azzal a szándékkal, hogy lassan felébreszti, Piet körbejárta a befejezetlen szobákat, eresztékeket ellenőrzött zsebkesével, szekrényajtókat nyitott és csukott, melyek finom mágneses kattanással záródtak. A feje fölött a macskáénál nehezebb léptek zaja hallatszott. Piet dühösen a régi pala mosogató alatt húzódó réz vízvezetékekre összpontosított: középen volt felfüggesztve, ahogy a szerelők hagyták, tátongón, mint egy kiáltás. Foxy ott állt mellette, lazán megkötött fürdőköpenyben kombinéja fölött, az arca elmosódott volt az alvástól, szőke haja párás a párna felőli oldalon. *Azt mondták, még visszajönnek.*

Azt próbáltam kideríteni, miért mentek el.

Elmagyarázták nekem. Valami menetvágóról meg nyílbeillesztésről beszéltek.

Ebben a szakmában a vízvezetékszerelő a legnagyobb istenverése. A vizesek meg a kőművesek.

Kihalóban levő fajta?

Még a kihalást is lassan csinálják. Magának és Kennek már biztosan teljesen elégük van abból, hogy egy romhalmaz tetején éljenek.

Ó, hát Ken soha sincsen itthon napközben, engem meg szórakoztat, férfiak egész álló nap ajándékokat hoznak nekem. Adams, Comeau meg én körülüljük az asztalt és kávézás közben arról beszélgetünk, milyen volt Tarbox a régi szép időkben.

Miféle régi szép időkben?

Az nyilvánvaló, hogy ez mindig is huncut város volt. Nem kérne valamit inni? Borzasztó szomjasán ébredtem, készíthetnék egy limonádét. Ahhoz csak hideg vízre van szükség.

Vissza kellene mennem az irodába és szörnyen letolnom a vizeseket.

Azt ígérték visszajönnék, hogy legyen meleg vizem. Nem bánja, ha rózsaszín?

Rózsaszín limonádé? Nagyon szeretem. Anyám csinált mindig számócaszörpöt.

A régi szép időkben, meséli Adams és Comeau, a felsővezetékes villamos a Divinity Streeten járt, és az összes részeges alak előszállingózott belőle, mert ez volt az egyetlen nem-száraz város Boston és Plymouth között. Még a hóviharak kellős közepén is így ment ez.

Fura dolog ez a villamosokkal. Ahogy bevezették őket és ahogy aztán el is tűntek.

Mindig hányingerem volt tőle. Az a szörnyű bűz, és a vezető szivarjai.

A romhalmazokra visszatérve, mi legyen a tornác helyével? Gyepet képzelt oda, vagy valami belső udvart, vagy mit?

Szőlőlugast szeretnék oda. Mi olyan mulatságos ezen?

Elveszítené mindazt a világosságot, amit nyert. Elveszne a kilátás azokból az ablakokból.

Engem untat a kilátás. A kilátás Ken mániája. Állandóan kifelé bámul. Hadd meséljek a szőlőlugasokról.

Meséljen.

Kislány koromban az egyik nyáron, a Pearl Harbor előtti nyáron, a szüleim el akartak szabadulni Bethesda-ból, és egy hónapra kibéreltek

Virginiában egy téglaházat, hatalmas szőlőlugassal, ahol a hangyák kis hegyeket építettek. Ez '41-ben volt, tehát én olyan, mennyi is? Hétéves lehettem. Ne haragudjon, nem szoktam ilyen sokat beszélni.

Tudom.

Emlékszem az apró szőlőkacsokra, betűk voltak elrejtve bennük, tudja, betű alakúak voltak. Foxy "A" betűt formált az ujjaival. Megpróbáltam összegyűjteni egy teljes sorozatot. A-tól Z-ig,

És meddig jutott?

Azt hiszem, D-ig. Nem sikerült egy tökéletes E-t találnom. Az ember azt hinné, hogy a között a sok szőlő között csak kellett lennie egynek.

At kellett volna ugrani, és egy F-el keresni.

Babonás voltam, és úgy éreztem, nem tehetem. Állandóan gátlásokkal raktam tele magam.

Piet fancsali képet vágott és fontolóra vette a hallottakat. A szörpbe elkelt volna még egy kis cukor. Kezdenek kimenni a divatból. A tilalmak. Bizonyos értelemben hiányolom őket.

Milyen szomorú, hogy ezt mondja. Miért? Nekem egyáltalán nem hiányoznak. Amióta terhes vagyok, igazi slampos nővé váltam. Nézzen csak rá, itt állok hálóköntösben. És nagyon jól érzem így magam. Az ajkai, világos rózsaszín bőrének hátterében, fehérnek látszottak, mintha fehér krémmel kenték volna be. Eláruljak magának egy titkot?

Inkább ne. Azt mondja meg, a fehér milyen árnyalatára szeretné festetni a nappali beépített fabútorait? Matt fehérre, fényesre, csontszínűre vagy tojásbéj színűre?

A titkom igazán nagyon ártatlan. Éveken át nagyon szerettem volna terhes lenni, de közben féltem is tőle. Nem csak azért, hogy tönkremegy az alakom, ami egyébként is túl vézna volt ahhoz, hogy különösebben izgassam magam miatta, hanem hogy a testem majd zavarba ejt másokat. Hónapokig senkinek sem beszéltem róla. Bea Guerint kivéve.

Aki aztán elmondta mindenkinek.

Igen, és én nagyon örülök neki. Mert kiderült, hogy az egész egyáltalán nem számít. Senki sem törődik vele. Olyan önhitt voltam, hogy azt hittem, az emberek majd foglalkoznak vele. Ami azt illeti, egy kicsit jobban is szeretik az embert, ha nyüzögnek néz ki. Ha elnyűttnek látszik.

Én nem látom magát valami nagyon elnyűttnek.

Én se magát.

A férfiak is elnyűvődnek? Ők csak elnyűnek.

Jaj, maga nagyon téved. Mi állandóan magukat nyűjük. Ez minden, amihez igazán értünk. De ez a kérdése nagyon jól összezseng azzal, amit a hiányzó tilalmakról mondott. Maga nagyon puritán. Borzasztó szigorúan bánik saját magával. Először azt gondoltam, hogy leesett a lépcsőn és azért csinálja az akrobata mutatványokat, hogy fölvgjon. De valójában azért teszi, hogy megsebezze magát. Abban a reményben, hogy ez bekövetkezik. Most meg miért nevet?

Mert maga nagyon okos.

Nem vagyok az. Meséljen a gyerekkoráról. Az enyém sivár volt. A szüleim végül is elváltak. Meg voltam döbbenve.

Nekünk volt egy melegházunk. A szüleimnek holland akcentusuk volt, és én nagyon keményen dolgoztam rajta, nehogy örököljem. Mindketten egy autóbalesetben haltak meg évekkel ezelőtt.

Igen, igen. Freddy Thorne ami kis árvánknak nevezi magát.

Milyen gyakran találkozik Freddy Thorne-nal?

Nem gyakrabban, mint ahányszor feltétlenül muszáj. Mindig odajön hozzám a partikon.

Mindenkihez mindig odamegy a partikon.

Tudom. Nekem nem kell elmagyaráznia.

Bocsánat. Nem akarok én magának semmit sem elmagyarázni. Biztos vagyok benne, hogy maga épp eleget tud. Én csak ezt a munkát akarom elvégezni a maga számára, hogy maga és a csecsemője kényelemben élhessenek a télen.

Az asszony ajkai a pillanatnyi megdöbbenéstől megfagytak, vértelenül, s úgy méricskéltek a levegőt, mint egy körző. Azt mondta: Hiszen még július sincsen.

Repül az idő, válaszolta a férfi. Még július sem volt, és még meg sem érintette az asszonyt, kivéve a konvencionális köszönéseket és tánc közben. Amikor táncoltak, bár Foxy legalább olyan magas volt, mint ő, mégis engedelmesen hagyta, hogy vezesse, karja súlytalanul pihent a vállán, kemény hasa finoman rugdosott. Piet most érezte benne a várandósságot, ahogy összeszedetten ült hanyag fürdőköpenyében egy konyhaszéken, egyenesen erőszakosan, nem különösebben vonzón, annyira eltelve a pöffeszkedő várakozással és a terhesség sápadtságával.

Piet, könnyedén azt mondta: Jó limonádé, és ugyanabban a pillanatban Foxy élesen azt kérdezte: Miért jár templomba?

És maga miért?

Én kérdeztem előbb.

A szokásos okok. Gyáva ember vagyok. Konzervatív. Republikánus, istenhívő. A szüleim szelleme ott van, és nagyobbik lányom a templomi kórusban énekel. Nagyon bátor gyerek.

Sajnálom, hogy republikánus. A szüleim Rooseveltet bálványozták.

Az én szüleim meg voltak sértve, mert Rooseveltet holland volt, és úgy gondolták, a hollandoknak semmi keresnivalójuk sincsen az ország vezetése körül. Azt hiszem úgy gondolták, a hatalom bűn. Nekem nincsenek komoly meggyőződéseim. Nem igaz, mégis van egy! Úgy gondolom, Amerika most olyan, mint egy szeretetlen gyerek, akit elhalmoznak cukorkával. Mint egy középkorú feleség, akinek a férje minden utazásáról ajándékokat hoz, mert hűtlen volt az asszonyhoz. Amikor fiatal házasságok voltak, soha nem kellett ajándékokat adnia a feleségének.

Ki ez a férj?

Az Isten. Ez nyilvánvaló. Az Isten már nem szeret bennünket. Oroszországot szereti. Meg Ugandát. Mi kövérek vagyunk, ragyasak és mindig több és több cukorka után vinnyogunk. Kiestünk a kegyeiből.

Maga sokat gondolkozik a szeretetről, ugye?

Többet, mint más emberek?

Azt hiszem, igen.

Az igazat megvallva, soha nem gondolkozom a szeretetről. Ezt meghagyom a maga barátjának, Freddy Thorne-nak.

Nem akarna megcsókolni?

De igen. Nagyon is.

Akkor miért nem teszi?

Nem tűnik helyesnek. Nincs hozzá bátorságom. Maga egy másik férfi gyerekeit hordozza.

Foxy türelmetlenül felállt, és azt kiáltotta: Kent rémülettel tölti el a kisbabám. Én is rémülettel töltöttem el. Magát is rémülettel töltöttem el. Piet is fölállt a székéről, az asszony mellette állt, és azt kérdezte, olyan kicsi hangon, amilyen kicsi a köztük lévő távolság volt: Nem a mi házunkban vagyunk? Nem nekem építetted ezt a házat?

Mielőtt megcsókolta volna, és mégis azután, hogy minden lehetőség bezárult előtte, Piet számára oly tökéletesen merevnek és érzelem nélkülinek tűnt az asszony arca, mint az elhaló szélben rezzenéstelen gyertyaláng, vagy mint egy stratégiák nélküli egyenes út, vagy Hollandia csatornáit, és kezei ugyanezt a minőséget találták az asszony testén, a lenge

köpeny alatt: majdnem faszzerű anyagot, amely mégis étellel teli és máris az övé volt; oly gyorsan érezte otthonosnak Foxy testét, hogy föl sem merült, semmi szükség nem volt rá, hogy még azon a délutánon a magáévá tegye - ahogy a férj és feleség is szétválnak a konyhai összeölelkezés után, mert hamarosan övék lesz az egész éjszaka, amikor a gyerekek alusznak, és a postás sem kopogtathat.

Ismét odakinn, az agyagba vájódó keréknyomok és a faforgács és a nyers zsindelek kötegek bálái és az orgonatóvek között Pietnek eszébe jutott, ahogy az asszony haja, melyet még aranyosabbá tett a tarboxi nap, hozzátapadt a halántékához. Foxy elfordította lángoló arcát Piet csókjától, mintha csak levegőt akarna kapni, felsóhajtott és tekintetét a férfi válla fölött a befejezetlen szoba legtávolabbi sarkába függesztette. Ajkait, melyek ránézésre keskenyek voltak, Piet szélesnek és melegnek és csúszósúnak érezte; az emlék, amint kiért a házból, mintha kémiai átalakuláson ment volna keresztül az oxigén hatására, és mindent átható tompasággal hódította el a férfit.

Élete Angelával bágyadt egykedvűségben telt, valami zsibbadtságban, amit Georgene-nal való kapcsolata alatt sohasem tapasztalt. Vére állandóan Foxy-n merengett; gondolatai vég nélkül időztek azokon a részleteken, melyeket az asszony megmutatott neki magából - finom szeméremgyapján, éles kiáltásain a szenvedély pillanatában, szájának elnyújtott, gyengéd és sohasem remélt meditációin farka fölött. Pietből megszállott, befelé forduló gondnok, titkos kertész lett.

Nem gondoltam, hogy itt is szőke vagy.

Mi más lennék? Te vörös vagy.

De te olyan finom vagy. Áttetsző. Mint a pihe egy rózsán.

Foxy nevetett. *Én már megtanultam együttélni vele, és neked is meg kell tanulnod.*

Piet homályban, tapogatózva élt azok között a fényességes villanások között, amikor gyorsan kifejtették egymást a ruháikból és Foxy odafeküdt mellé, feszülő hasa fénylett, és Piet kinyílt, mint egy blende, és mint egy elvakított síelő, elveszett az asszony jelenlétének lejtőin. Júliusban Foxy az ötödik hónapban volt; állapota miatt meghittén családiás megoldásokra kényszerültek szeretkezés közben. Mivel kényelmetlen volt előrehajolni, Foxy lejjebb csúszott az ágyban, hogy megcsókolja a férfit. *Tényleg jó így neked?*

Isteni.

Van valami íze?

Még hozzá jó íze van. Sós és erős. Van benne valami kesernyős, mint a citrom.

Attól félek, hogy kihasználak.

Ne félj tőle. Csak használj ki.

Foxy sohasem élvezett. Bármennyire is örült Pietnek, és ő bármekkora ügyességgel forgatta az asszony testét a fény fazekaskorongján, kezével és nyelvével formálva őt, a legvégén mindig külön utakra siklottak. *Bújj belém.*

Kész vagy?

Azt akarom, hogy bennem légy.

Piet érezte az asszony belső zenekari árkait. Foxy pinája fiatal és meghitt volt. Pietet valami kétségbeesésféle sodorta a tetőpont felé, és amikor az asszony nyüzsitett, ő kilövellt. Foxy sóhajtvá visszahúzódott. De az, hogy az asszony megbocsátott neki és hogy ő megbocsátott az asszonynak, hogy Foxy önmagát vádolta és Piet ezzel nem tudott egyetérteni, hogy együtt vállalták az önvádakat, ez megdolgoztatta szerelmüket, amittől az csak izmosodott. Foxy elmerengő barna szemeiben megjelent a férfi fölött húzódó négyszögletes tetőablak egy-egy miniatűr képe. Mentegetőzni kezdett: *Igazán sajnálom, Piet. Nem tudom egészen elfelejteni, hogy te vagy az.*

Kinek kellene lennem?

Senkinek. Egy közönséges férfinak. Mindig a személyiségedre gondolok, és ez eltérít engem a megfelelő vágányról.

Előfordul ez olyankor is, amikor Kennel vagy?

Nem. Néha én élvezek először. Mi már olyan régen ismerjük egymást, hogy meglehetősen különállóak lettünk időközben, és csak használjuk egymást. De különben is, ahogy biztosan már mondtam is neked, nem szeretkezzünk valami gyakran amióta megnőtt a hasam.

Ez nagyon furcsa. Elbűvölő vagy így. A bőröd fénylik, és az alakoddal sincsen semmi baj. El se tudom képzelni, hogy úgy szeretkezzünk, hogy neked lapos a hasad. Nem is te lennél. Hiányozna belőled a nagyszabásúság.

Ken olyan furcsa. Ő azt akarja, hogy a nemi élet a megfelelő rekeszben maradjon. Elvett engem feleségül, s ezzel a részéről a probléma meg volt oldva. Soha nem akarta, hogy gyerekem legyen. Lett volna elég pénzünk,

csak az ő önzésén múlt a dolog. Soha nem voltam igazán a felesége, csak a hetente egyszeri kurvája annyi sok éven át.

Féltékeny vagyok.

Ne légy. Piet, ne bántson, hogy nem tudok élvezni. Túl sok szerelmet érzek irántad, csak ez a baj.

Nagyon kedves vagy, de én azért komolyan attól félek, hogy középszerű vagyok ebben. Mint a síelésben és a golfban. Túl későn kezdtem.

Szörnyű alak vagy. Utálom, amikor bókokra vadászol. Ahogy bizonyára minden hölgy elmondja neked, elképesztően jó vagy. Elképesztően gyengéd vagy.

Bármelyik férfi, akivel minden ruhájától megfosztva ágyba bújnál, nagyon gyengéd lenne.

Nem. Én legalábbis eddig hármát ismertem, és a másik kettő nem volt különösebb képpen az.

Az a zsidó fiú sem! Foxy mesélt neki a zsidó fiúról.

Mindig kinevetett. Néha fájdalmat is okozott. De hát akkoriban még szűz voltam, és valószínűleg nem tehetett róla, ha fájt. Valószínűleg most már nem fájna.

Akarod még most is őt?

Most ő az enyém. Szörnyű dolog, hogy ezt mondom? Benned megkaptam őt, és ráadásul még téged is. Így sokkal jobb. Ő perverz volt, Piet.

De hiszen te is perverz vagy.

Foxy barna szemei gyerekesen elkerekedtek. Hogyan? Erre - ujjja hegyével megérintette az ajkait, aztán a férfi péniszét - gondolsz? De ez miért volna perverz? Nem szereted?

Imádom. Olyan szorosan összeköt bennünket, hogy egészen meg vagyok rémülve.

Igazán? Örülök neki. Attól féltem, hogy csak én vagyok megrémülve. Piet. Mit fog tenni velünk a világ?

Az Isten vagy a világ az, amitől igazán tartasz. Te úgy gondolsz ezekre, mint két különböző dologra? Én úgy szoktam erre gondolni, hogy ez a kettő egy és ugyanez.

Talán épp erre céloztam, amikor azt mondtam, perverz vagy.

Az asszony arca, oly közel az övéhez, képzetnek tűnt, mindazon női arcok sablonjának, akik valaha is közel álltak hozzá. Foxy tiszta szemöldöke, lélegzése Angeláé is lehetett volna; aztán megfordította fejét a

párnán, úgy, hogy rózsaszín arcára vetődött a felülről beáradó fény, az ég hideg kékje és akkor világosan látszott, hogy nem Angela az, hanem Foxy Whitman, a fiatal házasságtörő asszony.

Foxy rémült volt, vakmerő, félénk, zabolátlan, elborzadt önmagától, s egy cseppet sem volt bűnbánó. A házasságtörés úgy sütött át a bőrén, mint a fény egy hamuszín lámpaernyőn, vagy olyan volt, mintha egy függönyökből és fátyolszerű közfalakból álló ház felgyulladna, de nem égne el, csak füstölne és parázslana, s belül fehéren izzana a szerkezete. Az, hogy Foxy udvarolt neki; hogy egyszerre volt büszke a terhességére és nemtörődöm vele kapcsolatban; hogy lefeküdt övele; hogy az apja jelentéktelen hivatalnok volt a tengerészetnél; hogy az anyja egy mosodahálózat tulajdonosához ment feleségül; hogy mind születésénél, mind házasságánál fogva az asszony magasabban helyezkedett el a társadalmi ranglétrán, mint ő; hogy Foxy szájának virágos felületei közé szokta fogadni az ő vértől duzzadó farkát; hogy volt az életében egy zsidó fiú, akit most újra megtalált öbenne; hogy az asszony agya a szeretkezés agóniájában oly száraz és célratörő tudott lenni, mint egy férfié; hogy alkata finom és törékeny volt és egy másik élettől izzott; hogy Foxy a rabszolgája volt; hogy ő Foxy alkalmazottja volt; hogy az asszony meg volt rémülve - mindezekhez a változékony és sugárzó áttetszőségekhez képest Angela maga volt a lomhaság, korlát. Hogy nem tudott erről a viszonyról, bár a többiek mind sejtették, ez volt Angela örjítő átlátszatlanságának a mélyén. Nem tudta megosztani velük, ami az életük középponti kérdése lett. Meg volt bénulva, meg volt némulva; elegáns házuk tojáshejszín szobáiban állandóan beleütközött Piet megfeszülő idegeibe és felsértette őket. A férfi olyannyira telve volt Foxyval, olyannyira terhes Foxy testével és testének illataival és sikolyaival és büntudataival és meghátrálásaival és illatos visszatéréseivel, olyannyira telve volt a szerelmükkel, hogy úgy érezte, az agya vékony jég. Esedezett, hogy Angela rájöjjön, s hogy nem így történt, az szándékosnak tűnt a szemében, s a hála amit iránta érzett amiért engedte magát becsapni, átváltozott dühre, amely minden indok nélkül elő-előtört.

- Ébredj fel!

Angela egy könyvbe mélyedve ült az olvasólámpánál, és hunyorgott. Szeme, ahogy fölemelte az erősen megvilágított könyvoldalról, nem látta a férfit. - Ébren vagytok.

- Nem vagy. Kábulatban sodródsz végig az életen. Nem érzed, hogy mi

történik velünk?

- Csak azt érzem, hogy egyre utálatosabb vagy.

Sérült lepkék ütköztek bele és tapadtak a lámpaernyőre az asszony válla fölött. - Ideges vagyok - mondta Piet.

- Mitől?

- Mindentől. Attól a szarrágó szélhámos Gallaghartól. Azoktól a rohadt farmházaktól a hegyen. Jazinskitől: azt hiszi, részeges alak vagyok. A Whitman-háztól. A gályámat is ráköltöm a nyavalyásra, és még csak nem is hálás érte.

- Azt hittem élvezed, hogy mindennap odaautókázol és meglátogatod a kis hercegnőt.

Piet hálásan nevetett. - Ezt gondolod róla?

- Azt gondolom róla, hogy fiatal. Azt is gondolom, hogy fennhéjázó. De azt hiszem, hogy előbb-utóbb meg fog lágyulni, és úgy gondolom, jót fog neki tenni a gyerek. Nem hiszem hogy különösebben rá volna szorulva a te atyáskodó gondoskodásodra.

- Miből gondolod, hogy gondoskodásom atyai indíttatású?

- Mindegy, hogy milyen. Folytathatom most már az olvasást? Sem Foxy Whitmant, sem ezt a beszélgetést nem találok különösebben érdekesnek.

- Úristen, hogy te milyen beképzelt vagy. Annyira fölötte állsz ennek az egésznek, hogy az már bűzlik.

- Ide figyelj! Megígérem, lefekszem veled ma este, csak engedd, hogy végigolvassam ezt a fejezetet.

- Olvasd végig az egész kibaszott könyvet, mit érdekel engem! Feküdj le avval. Meríts belőle egy igazi irodalmi élményt.

Angela megérezte a férfi erőszakosságában a könyörgést, megpróbálta felemelni a tekintetét, de a bódító betűk nem engedték. Szórakozottan azt mondta: - Nem bírsz ki tíz percet? Még öt oldalam van hátra.

Piet felpattant, tett két lépést a telefon fölötti tükörig, aztán visszafordult: - El kell mennem valahová. Szükségem van egy jó kis bulira. Kíváncsi vagyok, mit csinálnak most Applesmithék. Vagy Saltine-ék.

- Tizenegy óra van. Kérlek, maradj csöndben.

- Elpusztulok. Harmincnégy éves ócska kis építkezési vállalkozó vagyok. Fiúgyerekeim nincsenek, a feleségem állandóan letorkoll, az alkalmazottaim utálnak, a barátaim a feleségem barátai, árva vagyok ezen a világon, egy pária.

- Ketrebe zárt állat vagy.

- Igen. - Piet agresszív pózt vett fel, Angela előtt ott állt csípőre tett kézzel egy izgága, zömök, vöröshajú ember, felgyúrt ingujja alól kilátszott szeplővel telefröcskölt alkarja. - Na, de a ketrecet ki csinálta, angyalom? Ki? Na ki?

Azt akarta, hogy az asszony nyissa fel és derítse ki a titkát, fejtse meg bonyolult működését, s dajkálja vele együtt. De Angela, akit magába zárt az ölében tartott másik világ - amely egzotikus volt, de szigorú, keveredett benne a szerető szégyentelensége az apa könyörületességével - nem válaszolt. A könyv régi egyetemi kiadás volt, amelyet abban az időben nem nagyon értékelt; tele volt gyerekes bejegyzésekkel és áttetsző olajfoltokkal, a napolajtól, amit a szobatársaival kvarcoláshoz használtak. Az *Álomfejtés* Modern Könyvtár kiadása volt.

Janet Appleby bevallotta Angelának a tengerparton, hogy pszichiáterhez jár. Angela megmagyarázta Pietnek: - Csak hetente kétszer jár, és csak terápiára, szemben a tényleges analízissel. Frank is teljesen egyetért vele, bár az egész Janet ötlete volt. Elmesélte nekem, hogy hajnali háromkor érték haza kicsi-Smithéktől, miután szörnyű jelenet zajlott le Marcia és közte, és akkor hirtelen világosan látta, hogy segítségre van szüksége, még hozzá olyasvalakitől, aki se nem barát, se nem szerető, és semmi különös oka nincsen rá, hogy törődjön vele. Még csak néhány alkalommal volt nála, de már meg van győződve róla, hogy nem tudja miért teszi, amit tesz. Soha nem volt szerelmes Haroldba, akkor meg miért feküdt le vele? Janet azzal indokolta magának, hogy megsajnálta Haroldot, de Harold egyáltalán nem sajnálta magát, de akkor meg kit tett bolonddá? És most, amikor már senki nem fekszik le senkivel, legalábbis ő meg Harold nem, most miért nem tudnak meglenni a másik házaspár nélkül egyetlen hétvégére sem? Azt mondja, mostanában összejárnak Thorne-ékkel is, különösen Freddy-vel...

- Azzal a seggfejjel?-mondta Piet.

- ...és azt mondja, igazán rémes. Hagymakarikák és gin. Thorne-ék úgy tűnik, sohasem mennek haza. Georgene csak ül és iszik, amit régebben sosem tett, és Freddy egy végtelen pornográf színdarabot ír az ölében.

- Szóval Janetnek azért kell pszichiáterhez járnia, mert Georgene iszik.

- Természetesen nem azért. Hanem mert Janet úgy gondolja, hogy neurotikus.

- Határozd meg nekem, mi az, hogy neurotikus.

Janetnek rengeteg bikinije és fél-bikinije volt, és Piet elképzelte maga előtt, ahogyan vallomást tesz Angelának, miközben hasal a homokban, kikapcsolt fürdőruha-fölsőben, hogy a háta egyöntetű barnára süljön, arca egy összehajtogatott törölközőn pihen, a mellei fehéren villannak, amikor felkönyököl, hogy valamit elmagyarázzon, vagy megnézzze, mit csinálnak a gyerekek.

Angela azt mondta: - Tudod te, mi az, hogy neurotikus. Olyan dolgokat teszel, amikről nem tudod, miért teszed. Különböző nőkkel fekszel le, miközben valójában az anyádat akarod meggyilkolni.

- Tegyük fel, hogy az anyádat már meggyilkolták.

- Akkor lehet, hogy megpróbálsz visszahozni őt az életbe.

- De hát látsz te valami természetelleneset abban, hogy Janet időnként lefekszik Harolddal? Frank igazi bugris tud lenni néha; te szeretnél az életed hátra levő részében egy ágyba lefeküdni vele, minden áldott este?

- Itt nem az a kérdés, hogy valami természetes vagy természetellenes, helyes vagy helytelen. Itt arról van szó hogy megértsd, mit miért teszel, hogy aztán abba tudd hagyni. Vagy élvezni tudd. Az egyszer biztos, Janet nem teszi magát boldoggá. Nem hinném, hogy nagyon élvezné a gyerekeit, vagy a szexet, sőt még a pénzt se. Pedig bomba jó lehetne neki. Mindene megvan.

- Épp ezek az emberek szoktak boldogtalanok lenni. Azok az emberek, akiknek mindenük megvan, szoktak leginkább pánikba esni. Mi, a többiek túlságosan el vagyunk foglalva azzal, hogy küszködünk.

- Piet, ez nagyon primitív megközelítés. Azt mondod, hogy a gazdagok nem juthatnak át a tű fokán. Az elsőkből lesznek az utolsók.

- Ne üzz gúnyt a Bibliából. Miért érdekel téged ez a hókusz pókusz a egókkal meg idegekkel? Miért véded úgy ezt az egészséget? Gondolom, te is el akarsz menni egy pszichiáterhez.

- Igen.

- A francokat fogsz. Nem, ameddig a feleségem vagy, nem.

- Igazán? Talán azon gondolkozol, hogy szert teszel egy másik feleségre?

- Persze, hogy nem. De ez nagyon sértő. Burkoltan arra utal, hogy nem adok neked elég szexuális élményt.

- Nincs ebben semmi ilyen burkolt utalás.

- Többet adok neked, mint amennyit akarnál.

- Pontosan. Talán a pszichiáter meg tudná mondani nekem, miért nem

akarok többet. Akarok és mégse akarok. Gyűlölöm magam olyannak, amilyen vagyok. Ez szörnyű következményekkel jár mindkettőnk számára.

Piet meghökkent; lelke mélyén föltételezte, hogy Angela biztos magában és abban, hogy a szex-mennyiség amit engedélyez, az egyedül helyes mennyiség, s ami efölött van, az Piet problémája, a férfi hibája. Azt kérdezte az asszonytól: - Úgy gondolod, hogy nem megfelelő a szexuális életünk?

- Szörnyűséges. Borzalmas. De ezt te is tudod.

Piet megpróbálta pontosítani ezt a becslést. - Hogyan értékelnéd egy egytől tízig terjedő skálán?

- Kettes.

- Jaj. ne hülyéskedj, azért ennyire nem rossz. Fantasztikus tudsz lenni.

- De olyan ritkán. Nem használom a kezeimet vagy a számat vagy akármit. Beteges vagyok. Segítségre van szükségem, Piet. Belőled falu bikáját, meg szélhámost csinállok, magamból vénkisasszonyt, akiről mindenki azt mondja, nem is hinnéd, milyen gyönyörű volt hajdanában. - Kék szemeiből patakszani kezdett a könny. Amikor sírt, az arca kövérnek látszott, mint Nancyé. Piet megहतódott. A konyhában ültek, Angela vermut mellett, Piet gin-tonikkal, miután letették a lányokat aludni. A konyhai tapéta apró, piros virágocskái előtt Angela szép ovális feje a nyárias fonatokkal és kicsi kontyával nemesen tiszta volt, egészen szűzies. Piet ekkor rájött, hogy Angela, nagyon kultúrált formában ugyan, de egy újabb szeretkezés nélkül eltöltendő éjszakára készíti most fel őt. A vallomás szentesítette a frigiditást.

Piet tiltakozott: - De hát mindenki szeret téged. Bármelyik férfi a városban szíves-örömet ágyba bújna veled. Még Eddie Constantine is flörtöl veled. Még John Ong is imád téged, ha értenéd, amit mond.

- Tudom. De nem élvezem, hogy tudom. Én nem akarok bárkivel ágyba bújni. Igazából nem érzem magamat nőnek. Vidám semlegesnemű vagyok, némi szexuális vonzerővel, amit ráragasztottak rossz tréfa gyanánt.

- Szegény kis Angel. Mintha "Rúgj fenékbe" táblával a hátadon sétálnál.

- Pontosan. Komolyan arra gondoltam, miközben Janetet hallgattam, mennyire egyformák is vagyunk. Állandóan helyeskedünk és kedvesek vagyunk a sok hülyével és közben itt ez a csömörös üresség a szívben. Mind a ketten jó családból származunk és nagy fenekünk van és megpróbálunk szellemeskedni és közben mindenki nekünk parancsolgat. Tudod te, hogy Janet altatót tart az ágya mellett, és vannak éjszakák,

amikor számolatlanul szedi őket?

- Hát ilyesmit te sose teszel.

- De tehetnék. Nagyon ismerősen hangzott, ahogy Janet leírta. Imádom az alvást, a szintisza édes alvást. Szeretnék nem fölébredni.

- Angela! Ez bűn.

- A nagy különbség Janet és köztem az, hogy én elfojtok, ő meg megpróbál kifejezni. Nem?

- Ne *tőlem* kérdezd.

- Biztos vagyok benne, hogy viszonyod volt vele és pontosan tudod, mire gondolok. Mesélj nekem rólunk, Piet.

- Botrányos egy asszony vagy. Soha nem feküdtem le Janettel.

- Bizonyos értelemben szeretném, ha megtennéd. Lesbikus értelemben. Nagyon erős vonzást éreztem, ahogy ott feküdtem mellette a parton. Lehet, hogy a szaffói szerelem híve vagyok. Szeretném, ha lenne egy lányiskolám, ahol mindannyian khitónban járnánk és gyephokit játszanánk és körbeülnénk és verseket hallgatnánk a forró fürdők után.

- Ha te már mindent analizáltál, nincs is szükséged analízisre.

- Nem analizáltam mindent. Csak találgatok. Lehet, hogy a pszichiáter azt mondaná, mindennek éppen az ellenkezője az igaz. Nem bírom elviselni, ha más nők hozzám érnek, például. Carol Constantine mindig fogdos és Bea is. Az is lehet, hogy azt mondaná, túlságosan is heteroszexuális vagyok a mai amerikai stílushoz képest. Miért nem akart engem senki sem elvenni feleségül teelötted? Biztosan elijesztettem őket.

- Vagy az apád ijesztette el őket.

- Akarsz még hallani valami betegeset? El tudod viselni?

- Meg fogom próbálni.

- Maszturbálok.

- Édesem. És mikor?

- Nyáron gyakrabban, mint télen. Néha fölébredek hajnalban, úgy négy és öt között, amikor a madarak még épphogy csak rákezdnek, vagy valami teherautó megy el az úton, és az ágynemű szörnyen érzékenyen simogat, és akkor szoktam magamnak csinálni.

- Ez teljesen normálisnak hangzik. Gondolsz közben valakire, egy meghatározott férfira?

- Nem igazán tisztán. Az egész inkább az érzésekről szól. Te vagy az egyetlen férfi, akit valaha is ismertem, így aztán ha egyáltalán elképzelek valakit, az te vagy. De hát akkor miért nem keltem fel a valóságos téged?

- Túlzottan tapintatos és szégyenlős vagy.
- Lófaszt, Piet. Egy nagy lófaszt.
- Nem lenne szabad annyit beszélgetned Freddy Thorne-nal a partikon. Elromlik a szókincesed.
- Én romlok el. Nem tudom, hogyan kell viselkedni ebben a szexlyukban.
- Szexlyukban?
- Tarboxban.
- A szexlyukat emberre mondják, nem helyre.
- Ez a szexlyuk egy hely. Vigyél el engem innen, vagy vigyél orvoshoz.
- Ne butáskodj. Ez a város ugyanolyan, mint bármely más város ebben az országban. Te csak azt mondd, hogy túl jó vagy erre a világra. Túl jó vagy erre a kibaszott világra.
- Ne kezdj kiabálni. Gyűlölöm azt a magas hangot, amit ilyenkor használsz.
- Hát persze hogy gyűlölöd, hogyne gyűlölnéd. Gyűlölsz engem, miért ne gyűlölnéd a hangomat?
- Nem gyűlöllek.
- Gyűlölnöd kell, mert én már kezdelek gyűlölni.
- A. Szóval most kimondtad.
- Nem egészen úgy gondolom. Te igazán fantasztikus vagy. De olyan egocentrikus vagy. Fogalmad sincs róla, milyen vagyok én belül...
- Arra célzól, hogy viszonyod van valakivel, és azt akarod, találjam ki, kivel?
- Nem, nem erre gondoltam.
- Foxy Whitman.
- Ne légy bolond. Foxy Whitman gyereket vár és imádja azt a jégcsap férjét és melleleg pokollá teszi a munkámat.
- Persze. De miért képzelem mégis ezt? Tudom, hogy neurotikus dolog, de minden alkalommal ha lemész oda és szeretettjeljes vagy hozzám és a gyerekekhez amikor hazajössz azt képzelem, hogy most keltél ki az ágyából. Nézem az arcát és érzem, hogy van valami titka. Olyan gyengéd és vidám, amikor velem beszél. Túl jól ismer engem, ahhoz képest, hogy csak márciusban költöztek ide.
- Szeret téged. Lehet, hogy ő is lesbikus.
- De nem csak Foxyról van szó, lehet az Janet vagy Marcia, sőt még Georgene is - mindegyikükre örülten féltékeny vagyok. És minél

féltékenyebb vagyok, annál kevésbé tudom rávenni magam, hogy szeretkezzem veled. Szomorú az egész. Olyan nyomorúságos. Tegnap fél órán keresztül foglalt volt a telefonod, és én délelőtt tizenegykor csináltam magamnak egy martinit, mert azt képzeltem, hogy biztosan valami nő az.

Ovális arcán égett a vágy, hogy sírjon még egy kicsit, de valami kifinomult mechanizmus fél-nevetéssé torzította. Piet fájdalmasan a padlót nézte, az asszony meztelen lábát; egyik kisujja sem érintette a linóleumot. Az ő szegény drága vak elárult Angyala: milyen joggal szakította őt el az ő mindenható atyjától? Minden délután, egy órával a munkaidő vége előtt az öreg Hamilton végigsétált pázsitján az asztallap simaságúra nyírt sövények között, pipafüst tekergeti a nyomában, és egy nagy üveg Heinekent meg papírpoharakat hozott a munkásoknak. Piet azt mondta: - Nekem nincs annyi pénzem, mint Applebynek. Nem engedhetem meg magamnak.

Angela azt kérdezte: - Nem volna rá valami mód, hogy én megkeressem? Idén ősszel elmehetnék Bostonba és szerezhetnék annyi oktatási gyakorlatot, amennyivel elmehetnék tanítani legalább valami magániskolába. Nancy elsős lesz és egész nap nem lesz itthon; muszáj valamit kezdenem az időmmel. Elkezdhetnék terápiára járni, csak kétszer egy héten, meg részt vehetnék egy oktatási kurzuson. Jaj, Piet, csodálatos feleség leszek; mindent tudni fogok.

Pietet elszomorította, ahogy az asszony könnyörgött, tervezgetett. Angela úgy érezte, hasznos, még mindig hasznos tud lenni a számára, bátran kutatott önmagában valami új kiszípolyozhatóság után, miközben számára az asszony már kiürült, áporodott levegőjű labirintus volt, melynek útvesztőit le kell győzni ahhoz, hogy kiérjen a szabad levegőre, Foxyhoz. Az alvó Foxy, a holdfény könnyeden fekszik a csontjain és átlósan végigsimítja szemöldökének lankáját: ettől a látomástól összeszorult a gyomra, kiverte a veríték, elzsibbadt az ujjbegye és a nyelve. Ezüst ösvény kanyargott a csillagok alatt. Angela öntudatlanul elállta az útját. - Nem! - tört fel Pietből kétségbeesve ahogy érezte, hogy meglódul az idő, házak, fák, életek halomra hanyva, mint egy rakás kötörmelék, az elszalasztott lehetőségek, a forduló csillagködök, - nem; édes, hát nem látod, hogy mit teszel velem? Engedj elmenni!

A férfi magas hangjától Angela elsápadt; a lelkes pír és a szemeiben rejlő ajánlat visszahúzódott. Jól van. - mondta - menj. De mi felé mész, ha szabad kérdeznem?

Piet kinyitotta száját, hogy válaszoljon, de titkának jégpáncélja nem

engedett.

Angela bátortalanul hátat fordított. - A produkcióid - mondta, - egyre kevésbé mulatságosak.

- Papa, ébredj fel! Jackie Kennedy kisbabája meghalt, mert túl kicsinek született!

Nancy arca Piet álmának horizontjára emelkedő hold volt. A kislány szeme nagyon tiszta volt, megdöbbenésében éteri. A vöröslő könnycsatornák színe, mint egy kakas tarajáé. Mészárlás. A koraszülött Kennedy-gyerek már két napja élet-halál között lebegett. Nancy biztosan a televízióban hallotta a hírt. - Nagyon sajnálom - mondta Piet. A hangja vaskos, eldugult és reszelős volt. Augusztusban Pietet mindig elővette a szénanátha. Különös, gondolta, ahogy a fájdalom mindig utoléri ezt a házaspárt. Sem a gazdagság, sem a szépség, sem a tisztelet nem tudja őket megóvni tőle. A szenvedés, ahogy a királyi palástot cibálja. A mi törékeny istenségeink.

- Papa?

- Hm?

- Meg volt rémülve a kisbaba? - Félelem, melynek szaga éppoly átható, mint a pézsmailat, sugárzott át a gyermeki bőr illatán. Piet mostanáig álmodott. A fivérét látta megfagyva, üveg alatt, egy pápa maradványai, aztán bocsánatkérően mentegőzött, amiért nem maradt otthon, hogy segítsen neki, társául szegődjön a melegházban. *Is het koud, Joop?* Megfagyott a túlfeszített munkától, havasi gyopárt gyűjtve. Megfordult, és elmagyarázta a többieknek, *Mi in broeder is dood.* És Foxy is ott volt az álomban, bár láthatatlanul; jelenléte, mint a kegyelem bűvópatakja, mint egy betemetett csermely, amely forrástól forrásig dalol.

- A kisbaba túl kicsi volt ahhoz, hogy meg legyen rémülve. A kisbaba nem tudott semmiről, Nancy. Nem volt még agyacsckája.

- A mamikáját akarja! - mondta Nancy, és toppantott a lábával. - Egyre csak sír és sír, és senki sem figyel oda. Mindenki örül, hogy neki fáj.

- Senki sem örül - mondta Piet, és visszatette fejét a párnára, és közben tudta jól, hogy a gyerekek igaza van, senki sem figyel oda. Az ablak, ahonnan a beszűrődő fény feltartott kezét éjjel szörnyű sokszarvú árnyak mutatta, most hajnalban egyszerű üde lombokra nézett, szívalakú orgonavirágokra, tollpuha szilre. Piet kinyúlt és maga felé vonta Nancyt, az összekapcsoló melegségbe, amely még az alvásból megmaradt. A kislány

küzdött az ölelése ellen, érezte, hogy Piet ezzel próbálja meg eloszlatni, elfojtani a problémát. Széles arca dühösen vizsgálgatta az apját, becsapva érezte magát. Szeplők jelentek meg az orrán ezen a nyáron, bár korábban azt hitték, Nancy az anyja olajos kreol bőrét örökölte. Angela higgadt formái, melyeket az ő nyugtalan természete pettyez. Piet azt kérdezte: - Hol van a mama?

- Már fölkelt. Kelj föl, papa.

- Menj, és beszéljess a mamival a Kennedy-gyerekről, amíg a papa fölöltözik. - Az elmúlt éjszaka megpróbált szeretkezni Angelával, és bár Angela visszautasította, ő azért meztelenül aludt. Nem szerette volna, ha a gyerek megrémül a testétől. - Menj le a földszintre - mondta. - A papa nem érzi jól magát.

- Részeg vagy? - Nem rég tanulta a szót és fenyegetve érezte magát tőle; egyszer Frank Appleby bemászott Nancy járókájába és összetört egy műanyag úszó kacsát, és a rákövetkező nap elmagyarázták a gyerekek, hogy Frank részeg volt.

- Nem. Részeg voltam, és most azt kívánom, bárcsak ne lettem volna az. Fáj a fejem. Nagyon szomorú vagyok Kennedyék kisbabája miatt.

- A mama azt mondta, nem fogok meghalni, amíg nem vagyok nagyon-nagyon öreg néni, fülbevalókkal.

- Ez pontosan így van.

A farmház keskeny lépcsői két fordulót vettek és egy lépéssel a bejárati ajtó előtt értek véget, egy olyan szűk előszobában, hogy a kinyíló ajtó nekiütődött a korlátpillérnek. Piettől jobbra, a nappaliban melyet besötétítettek a zsúfolt orgonabokrok és ahol mint mélabúba burkolózó őrszemek, az előző esti üres poharak, melyeket kicsi-Smithék és Saltzék és Guerinék használtak, még mindig ott álltak a bútorok karfáin és szélein, Nancy és Ruth a televíziót nézték. Egy brit postatiszt, műholdon keresztül, fölényesen és zavarosan a tegnapi hétmillió dolláros postavonat rablást taglalta, mely a történelem legnagyobb fogása volt: "Nem számítva, persze a razziákat és elkobzásokat, melyeket helyesen inkább politikai tetteknek kell neveznünk, ha tudják követni, amit mondok. Amennyire meg tudjuk határozni, semmi politikai nem volt ezekben a fiúkban." - A televízió behozta nekik a külvilágot. A kicsi képernyő jeges csillogása egy tökéletesen hideg világmindenségre utalt, azon a meleg burkon túl, amit Tarbox, a barátok, és a család jelentettek. A New York-ban és Los Angelesben képzett tükrök észlelték a köztük elterülő lakhatatlan felszint,

és riportokat sugároztak, melyek mérgező és villódzó kékségben fűrésztöttek a gyerekek arcát. A mérég a nemzet élete volt. Korea óta Piet nem figyelt a hírekre. A hírek más embereket érintettek.

Balra tőle a napsugár már elárasztotta a konyhát, ahol Angela a reggelihez terített négy téglalap alakú gyékény alátétre. Tál, pohár, kanál, kés. Mellbimbói sötéten érintették belülről a hálóingét. A haja leeresztve himbálózott a napsütésben, ahogyan az asszony jókedvűen tett-vett. Piet úgy látta, hogy Angela egyre gyönyörűbb, amint visszahúzódik tőle az elvont szépség régióiba.

Azt mondta neki: - Szegény Nancy. Teljesen odavan.

Angela azt mondta: - Azt kérdezte tőlem, vajon Kennedy-ék kisbabája együtt van-e a mennyországban a hörcsöggel, aki körbe-körbe jár a mókuskeréken. Komolyan nem tudom, Piet, megéri-e a vallással vacakolni, és nem lenne-e egészségesebb, ha elmondanánk nekik az igazat, hogy betesznek bennünket a föld alá és nem tudunk semmiről és fű alakjában majd kinövünk.

- És lelegelnek bennünket a tehenek. Én nem értem, hogy ti, sztoikusok mind azt gondoljátok, a halál olyan örült egészséges dolog. Legközelebb majd bemásztok egy kád jó meleg vízbe és elnyiszáljátok csuklótokat, csak hogy ezt bebizonyítsátok.

- Ez nagyon tetszene neked.

Az irodájához hajtott, végigzötyögött a Charity Road-on, a Hope-on parkolt. Ma van hely, az utóbbi időben gyakran nem volt. Beszélgetés arról, kell-e lámpa a sarokra, ahol a Divinity Street elkanyarodik. Zavaró a nem helybéliek számára. Túl sok az autó. Túl sok az ember. A homoszexualitás a válasz? A fogamzásgátló. Gallagher éppen telefonált, hirtelen elővillan ír akcentusa. - Harminchárom szobánk van, nővér, és ha eltávolítunk egy egyedülálló válaszfalat, azzal hatalmas ebédlőt nyerünk. - Piet vizet melegített az elektromos rezsón és csinált egy nescafét. Maxwell. Faraday. Leült az íróasztalához, hogy a papírmunkára koncentráljon. Faanyag, a végösszeg 769 dollár 82 cent, már régen esedékes, ha korábban elkerülte volna a figyelmét kérem, utalja át, mivel a késedelmi kamat stb. Orrjáratai viszkettek, a szeme könnyezett. Egy újabb viszketeg augusztusi nap. Foxy messze. Több órányira. A nevetése, a prémje. *Meglátogatod a kis hercegnőt. Túl csinoska ő tehozzád.* Az asztalán csöngött a telefon.

- Heló, szivi. - Már egy hónap eltelt, amióta utoljára beszéltek egymással.

- Szia! -Piet színtelen, vállalkozói hangján beszélt.

- Társaságban vagy? Ott van Matt?

- Nem. Igen. - Nemrég állítottak be a zsúfolt helyiségbe egy hullámosított üveg térelválasztót, amely elkülönítette Gallagher-t, és finoman azt érzékeltette, hogy ő az iroda vezetője. De a térelválasztó vékony volt, és ha nem volt nála kliens, Gallagher nyitva tartotta kamrácskája ajtaját, hogy járjon egy kicsit a levegő. Szüksége volt némi levegőjárásra, különben összegyűródik az inge. Ablak nélkül befalazta magát. A kamrában vele volt egy elektromos óra, egy Ford reklámnaptár, Tarbox színes zóna térképe, egy légifelvétel a belvárosról és a partvidékről, Plymouth County átfogó térképe, Tarbox narancssárga utcajegyzéke, a világoskék évi jelentések Tarbox városról, 1958-ig visszamenőleg, egy vékony piros kézikönyv *Ingatlanok értékebecslése* címmel, egy piszkosra használt vaskos zömök fekete misekönyv. Míg Piet amikor dolgozott, egy gimnáziumból maradt sárga tölgyfa íróasztalnál dolgozott, amelyet elborítottak a díszlécminták és a gyártók katalógusai, addig Gallagher asztala katonaszürkére festett acél volt és üres, kivéve egy fényes, spirálalakú tolltartóban elhelyezett tollkészletet, egy itatóspárnát, Terry és Tommy bekeretezett fényképét, és két telefont. A feje fölött lógott bekeretezve az Ingatlanügynökök és Kereskedők Cégbizottsága által kibocsátott működési engedélye. Épp most vásárolt meg cégük számára Lacetownban egy húszegynéhány hektáros, harmincegynéhány szobás birtokot, ahol a parkban rőtavad tanyázik. Először részletekben akarta fejleszteni a területet, de azóta megütötte a fülét valami pletyka egy apácarendről, akik új helyre akarják költöztetni a rendházat. Ahogy lelkesen újságolta Pietnek, az egyház nem fog alkudozni. Mindeközben apró irodájukon százezer dolláros jelzálogkölcson volt; olyan kétesnek tűnt az egész. De a hazardírozás Gallagher vérében volt, és azzal, hogy bele mert szállni egy ilyen üzletbe, megnövelte az általa elfoglalt pszichés teret. Piet attól félt, hogy Georgene hangja túl erősen kihallatszik a telefonból; füléhez szorította kagylót.

- Ne izgulj, egy perc és leteszem - mondta Georgene. - De támadt ez az örült ötletem, hogy fölhívlak, és megkérdezem, hogy vagy. Túl vakmerő vagyok? Azért még vannak jogaim, nem? Úgy értem, te meg én, az mégiscsak valami igazi volt, ugye?

- Értem, amit mondasz - mondta Piet.

- Nem tudsz beszélni?

- Ez a helyes megfogalmazás.

- Hát, ha néha-néha fölhívnál engem, akkor ez nem történne meg. Hallottuk, hogy volt nálatok egy kis parti tegnap este, és igazán meg vagyok sértve, hogy nem voltunk meghívva. Ahogy Irene elkottyantotta, az kifejezetten rosszindulatú volt.

- A megrendelések - mondta Piet bizonytalanul, - nagyon lassan érkeznek az évnek ebben a szakában. A kormány sok nyugati parti fenyőt vásárol fel.

- Piet, úgy hiányzol nekem, hogy majd belepusztulok. Nem tudnál egyszer beugrani egy kávéra, amikor valahová mész? Mondjuk, ma délelőtt? Teljesen biztonságos. Whitney táborban van, és Irene levitte Martnát és Judyt a partra. Azt mondtam neki, várom a vízvezeték-szerelőt. Ez igaz is, alig van itt nyomás. Soha ne költözz hegyre. Nem tudnál mégis átjönni? Csak hogy beszélgessünk egy kicsit? Megígérem, nem fogok erőszakoskodni. Olyan rémes voltam Ongéknál.

- A becslés nem valami bizalomgerjesztő.

- Nyomorultul érzem magam, Piet. Nem sokáig bírom már ki emellett az ember mellett. Egyre rosszabb lesz. Már nem is érzem magam nőnek.

- Pedig azt hittem, jól dolgozik.

Georgene fölnevetett, rövid, kissé udvarias zörejt hallatott. - Biztos vagyok benne, hogy Mattet nem tudod átverni. Ti és a kis játékaitok. Nem, ha tudni akarod, tetű munkát végez. Freddy pocskék az ágyban, ezt akartad hallani, nem? Mindig is ezt akartad hallani. Hazudtam neked. Megvédtem őt. Semmit sem tud kezdeni amíg be nem rúg, akkor meg ügyetlen és mindig elalszik. Állandóan lekonyul. Érted, amit mondok?

- A függőleges merevítőkről van szó.

- Olyan szomorú. Annyira szégyenlem magam. Már semmiben sincs önbizalmam, Bernadette és Angela tegnap hat-kettő, hat-háromra megvert Terryt meg engem, gondolom eldicsekedett vele.

- Nem.

- Úgy kérek, hogy gyere át. Olyan szomorú vagyok, olyan nagyon szomorú. Nem fogok kíváncsiszkodni. Tudom, hogy van valakid, de már nem törődöm vele. Ennyire sokat követeltem? Ennyire? Nem olyannak fogadtalak el, amilyen vagy?

- Igen. - Gallagher hangosan zörgette a papírost és bevágott egy acél asztalfiókot.

- Úristen, hogy mennyire gyűlölöm a saját hangomat. Gyűlölöm, Piet.

Gyűlölök könyörögni. Hetekbe telt, amíg rászántam magam erre a telefonhívásra. Nem kell lefeküdnöd velem, megígérem. Egyszerűen csak szükségem van rá, hogy itt tudjalak magam mellett egy fél órára. Tizenöt percre.

- Csúszunk az eredeti ütemtervhez képest, attól félek.

- Gyere, vagy mindent elmondok Freddynek. Mindent kitálatok Freddynek és Angelának. Nem. Felejtsd el Angelát. Elmondom Foxynak. Egyenesen odakeringőzöm, letottyanok nála és elmondom neki, micsoda egy csirkefogóval szűrte össze a levelet.

- Hadd hívjalak vissza. Még egyszer belenézek az ütemtervbe.

Georgene sírva fakadt; a sírása visszataszító és érthetetlen hang volt, s Piet attól félt, hogy be fogja tölteni a kis irodát, ahogyan az ő koponyáját betöltötte. - Nem tudtam, - szipogta - hogy ennyire fogsz hiányozni nekem. Nem tudtam... hogy ilyen mélyen... bennem vagy. Te tudtad. Te pontosan tudtad, mit teszel velem, te szarházi, te csodálatos szegény szarházi. Azért kíntól engem, mert a szüleid meghaltak. Nem én öltem meg őket, Piet. Philadelphiában voltam, amikor történt, én nem ismertem őket, és téged nem ismertelek..., jaj, bocsáss meg, nem is tudom, mit beszélek...

- Addig is - mondta Piet, - figyeld a beszivárgást! - és letette a kagylót.

Kíváncsiskodó csönd ült mögötte. Piet azt felelte: - Bea Guerin. Attól tart, hogy süllyed a háza. Nem bízik a cédrus tartópillérekben, mert fém oszlopokat használtunk a Whitman-ház felújításakor. Azt hiszem, kicsit hisztérikus. Szörnyű, mert semmi másra nem volna szüksége, mint egy gyereke. Amiről azonnal eszembe jut Matt valami, amiről ki akartam kérni a véleményedet. Angela úgy gondolja, el kellene mennie pszichiáterhez.

Ahogy azt Piet remélte, ez a második kijelentés megragadta Matt figyelmét; az igazság mindig sokkal érdekesebb, mint a hazugság. - Angela a legnormálisabb nő, akit csak ismerek - mondta Matt.

- Á, Matt, - válaszolta Piet - ebben a bűnbe esett világban normálisnak lenni és jól lenni nem egy és ugyanaz. - Gallagher feszengve a homlokát ráncolta; katolicizmusához tartozott hogy azt higgye, a teológiai utalások a magánbeszélgetésekben feltétlenül malackodók. Piet kifejlesztett Gallagherrel szemben egy gyerekes pózt, hízelkedő hangnemet, amely hasznosnak bizonyult a kettejük között egyre nagyobbadó úr elismerésében és némiképp áthidalásában is. Fokról fokra egyre lehetetlenebbnek találták egymást. Színjáték, produkció nélkül Piet aligha lett volna képes rá, hogy akár két szót is váltson Gallagherrel. - És az is biztos, hogy nem

normálisabb Terrynél - mondta.

- Terry. Egy kicsit begolyózott ettől a lantozástól. Norweel-ben van kétszer egy héten, és most fazekasságot akar tanulni az asszony férjétől.

- Terry nagyon kreatív.

- Azt hiszem. Nekem persze nem hajlandó játszani. Mostanában nem tudom, hogyan kezeljem Terryt.

Piet azonnal kész volt a válasszal: - Valójában Angelának egy szeretőre volna szüksége, nem pedig pszichiáterre.

Matt rideg arca, az álla olyan simára volt borotválva, mintha fölpolírozták volna, erre megkeményedett; a szája összeszűkült. Piet gondolatmenetéből önmaga számára is elképzelhető híreket hallott ki. De közben kíváncsi is volt; ő is ember, mutatott volna rá Freddy Thorne. Azt kérdezte: - Te engednéd?

- Nos, hát azt várnám tőle, legyen benne annyi jóérzés, hogy megpróbálja eltitkolni. Egyszerűen nem kíváncsiskodnék. Ha kiderülne, akkor persze dühösnek kellene lennem. Az ajtón keresztül beszélgettek; Mattét hullámosított üveg keretezte. Az iroda olyan kicsi volt, hogy nem kellett fölemelni a hangjukat. Matt azt mondta: - Piet, ha szabad megjegyezmem...

- Hogyne lenne szabad, édes öregem. Az őszinte ember Isten legnemesebb műve.

- Te nagyon féltékenynek látszol Angelára. Terry és én mindig nagyon meg voltunk döbbenve azon, milyen oltalmazó, milyen meleg köztetek a viszony, miközben épp az ellenkezőjét mutatjátok kifelé.

- Az ellenkezőjét mutatjuk? - Piet meg volt sértve, de Matt túlságosan belemelegedett ahhoz, hogy észrevegye.

- Terrynek meg nekem nincs meg ugyanez a terünk a manőverezésekre. A hűség nem lehet kérdéses. Tisztában vagy te azzal, hogy az egyház nézete szerint a házasság szentség, melyet maga a házaspár szolgáltat magának?

- Talán némely szentség szolgáltatathatna némi szabadságot a másiknak. Mire ez a nagy hűhó a test körül? - kérdezte Piet. - Még ötven év, és fű lesz belőlünk. Tudod mi lenne az, ami igazi szentségnek tűnne a számomra? Amint Angela kefével egy másik pofával, és én fölöttük állok s rózsaszirmaimat hullatom a pasas hátára. - Piet fölemelte a kezét és egymáshoz dörzsölte mutató- és hüvelykujját. - Áldást hintek a szőrös hátára!

Gallagher azt mondta: - Apa és anya.

- Kié?

- A tied. Ahogy lefestetted, amit én úgy képzeltem el magam előtt, hogy egy kisgyerek a szülei ágya mellett áll. A gyerek szereti az anyját, de tisztában van vele, hogy nem tudja igazán kezelésbe venni, így aztán a döngölést átengedi a faterjának, mialatt ő elvégzi az áldást.

Újra megsértve Piet azt mondta: - Mindenki olyan fenemód pszichoanalitikus lett hirtelen. Hadd kérdezzek valamit. Tegyük föl, hogy rájössz, Terry nem zeneórákra jár.

- Nem volnék hajlandó rájönni - vágta rá Gallagher katekizmuszerű gyorsasággal, és elmosolyodott. Az írek mosolya mindig felgyújt egy szikrát; szemükben ott van a hosszú elnyomatásban éltek csípőssége. Az irónia tűzköve. Azt mondta Pietnek: - Neked olyasfajta szabadság áll a rendelkezésedre, ami nekem nincs meg. Kalandor lehetsz ott, ahol én nem. Nekem itt kell kiélnem a kalandjaimat. - Kezét az acél íróasztalra fektette.

- És engem meg baromira földidegesítenek. Mi a nyavalyát fogunk kezdeni azzal a rohadt öreg lacetowni kastéllyal? Azt a válaszfalat, amiről a nővérnek beszéltél, nem lehet kiütni. Az főfal, az tartja az épületet.

Matt azt mondta: - Nem vagy ebbe a szakmába való, túlságosan konzervatívak a nézeteid. Nem mersz kockáztatni. Amit meg kell értened, Piet, az az, hogy a föld mindig nyerő marad. Egyszerűen ennyi van belőle, és egyre több az ember.

- Hála a pápának.

- Neked több gyereked van, mint nekem.

- Nem is értem, hogy csinálod, valóságos csoda.

- Önkontroll. Próbáld ki.

A harcok napja volt ez Piet számára. Hogy Gallagher, akinek a felesége valami öreg fazekassal szűri össze a levet úgy érezte kioktathatja, annyira bősztette, hogy fölállt nyikorgó forgószekéből és azt mondta: - Amiről ezembe jut, hogy föl kellene mennem aへgyre és megnéznem, vajon fát használnak-e a házakhoz vagy kartonpapírt, ahogy te meghagytad nekik.

Matt arca az álla felé szélesedő kristály volt, borotvált orcái és lapos halántéka a kristálylap csiszolt szélei. Azt mondta: - És ne felejts el beugrani Mrs. Whitmanhez is, ha már arra jársz.

- Kösz, hogy ezembe juttattad. Be fogok ugrani.

Amikor kilépett a fátlan Hope Streetre, Pietet egészen arcul ütötte a nyári fényesség, amely olyan éles volt, hogy a szeme hunyorgott és a világ

folyékonynak tűnt. Úgy látta, csupa televízióantenna és útmenti lefolyó a világ, meddő és elhibázott - barátságok, házasságok, beszélgetések, - minden elvetélt, minden megghiúsul attól, hogy túl hamar tör a fényre.

Az Indián-hegyen a három farmház a befejezetlenség lehangoló fokára ért. A vázak, melyeket négyszer nyolcas furnérlemezekkel borítottak, már készen álltak, de belül a szobák még villanyszerelőkre és vízvezetékszerelőkre vártak. A cédrus zsindelyek a nyirkos földön heverték még felbontatlan kötegekben. Jazinski azt figyelte, hogyan szögeli föl a két iparitanuló fiú a zsindelylapokat és Pietet dühítette tétlen szemlélődése. Odaszólt neki: - Fogj egy kalapácsot! - és mellette töltötte a délelőttöt, s ő is cédrusfából készült zsindelylapokat passzított egymáshoz és szegecselt a szigetelő fólia tetejére. A cédrus ősi illatot árasztott; a zsindelylapok passzításának módszere egy krétával bedörzsölt madzag kifeszítésével kellemesen kezdetleges volt. A nap sütötte a hátát és kigőzölte belőle az aggodalmakat. Jó volt dolgozni, valamit az időjárásnak ellenállóvá tenni, egymásra boruló halpikkelyeket formázni. Ő volt Noé; az inaskarú fiatal lengyel, akivel egyszerre lendült a kalapács, talán egyik fia volt. Piet megpróbált beszélgetni Leonnal, de a kalapácsütések között a fiú olyan válaszokat adott mogorván, mégis határozottan, amelyek teljesesek voltak önmagukban és nem vezettek sehová.

A Kennedy-gyerek haláláról: - Ennek a társaságnak mindene van, csak szerencséje nincs. A jó öreg Joe nem tud szerencsét vásárolni neki. - A katolikus vallásról: Hiszek valami felsőbbrendű lényben, de a többiből egy szót se. Az asszony egyetért velem, egész meg vagyok lepve. - A munka előrehaladtáról: - Most már a vizeseknek kellene jönni. Azt hiszem, kettőt már el is adtak. A családok be akarnak költözni az iskolakezdésig. Te akarod fölhívni a vízvezeték-szerelőket, vagy hívjam őket én? - A színesbőrű bulldózeres fiúról, akire Piet szeretettel gondolt, mert derűt sugárzott felé egy halállal terhes napon: - Én így gondolkozom erről. Ha rendesen dolgoznak, akkor ugyanúgy kell kezelni őket, mint bárki mást. Ez persze nem jelenti azt, hogy szeretnék a szomszédságukban lakni. - A jövőről: - Lehet, hogy jövő nyáron már nem leszek itt. Körül kell néznem. Felelősséggel tartozom magamnak.

- Hát, León, az is lehet, hogy jövő nyáron már én nem leszek itt, és te a helyembe léphetsz.

A fiú nem szólt semmit, és Piet odasandítva azon tűnődött, vajon hogyan marad a fiú karja ilyen szikár és sápadt, mint egy irodistaé, jöllehet

egész nyáron a napon dolgozik.

A ritmikus csendben Piet Foxyval kezdett beszélgetni a fejében. Szedj neki egy szál virágot az út mentén, valami mezei virágot, melynek olyan kékek a virágai, mint egy nimfomániás nő szemei. *Ezt nekem hoztad?*

Ki másnak?

Olyan gyengéd vagy. Amikor nem vagy velem, csak a szenvedélyre emlékszem, és elfelejtem az érzelmet.

Ő majd nevet. Hogy is tudnék nem szeretetteljes lenni?

Más férfiakkal előfordul. Gondolom. Nem sok tapasztalatom van.

Szerintem, épp elég.

Mit látsz te énbennem? Egyre hatalmasabb vagyok, soha nem tudok élvezni, se jó, se szellemes nem vagyok, mint Angela.

Én elég szellemesnek talállak.

Menjünk föl a hálószobába?

Csak egy percre. Pihenni.

Igen. Pihenni.

Szeretem a terhesruháidat. Ahogy hullámvónak és lebegnek. Szeretem, hogy a hasad olyan kemény és nekem feszül. Még egy hónap, és elfog kezdeni rugdosni.

Tényleg tetszem neked így? Nézd csak, kezd visszeres lenni a lábam.

Gyönyörűséges kék erek. Kék szőke prémes rózsás Foxy.

Jaj, Piet. Vedd le ezt a szörnyű alsónadrágot. Meg akarlak csókolni.

Ahogy akarsz.

És ő oroszlánszerűen hátradől. Lecsukódó szemhéjak, a hamvas-rózsás arc behorpad, ahogy az állkapocs tágra nyílik, és Foxy szunnyadó arca elnyeli az ő göcsörtös, feszülő farkát, melyről a bölcsője mellett elmormogott kálvinista sottogások azt tanították neki, hogy bűnnel szennyezett. A fogak érintése, mint a fény villanásai. Rebbező nyelv és az ajkak ölelése. Haja örvénylő levegő az ő felhúzott combjai között, mellbimbók és körmök, a vér elmosódott visszhangjai. Ő egyetlen lökéssel kilövell és Foxy öklendezik: Ő bűnbánóan könnyörögni kezd: *Gyere ide* és az asszony révült kiürült arca az övé mellé úszik és hideg petyhüdt ajkain, ahogy csókolja, ábrándos olvadt állott szagot érez, melynek bűnét az asszony magába szívta. Ártatlanul ágyékuk egymásba kulcsolódik, Foxy hasa hatalmasan csillog az övé mellett, és bár erősen piheg, szinte öntudatlan, még sem tud teljesen kielégülni; ez történt és fog történni még azon a nyáron, a napfogyatkozás nyarán. Három héttel ezelőtt kilencven

százalékos volt az ő szélességi fokukon. Láthatatlan valami nyomult előre és falta a napkorongot a csatározó felhők szeme láttára. A fényfoltok a szilfa alatt kifli alakúak voltak; a madarak úgy daloltak, mint esténként. Kormozott üvegen át nézve a nap pöndörödő forgács volt, feje tetejére állított szemöldök, óvodai csónak, amely eltorzult gomolyfelhők tengerén úszik. Fordított hamis szürkület; a kiflik szarvai a fák alatt az ellenkező irányba mutattak; a madarak a nappalt köszöntötték dalukkal. Még egy hónapja sem volt, hogy először lefeküdt Foxyval.

Egyetlen hasonlóan baljóslatú napra emlékezett: arra a szerdára 1962 októberében, amikor Kennedy összecsapott Hruscovval Kuba miatt. Pietnek golfmeccse volt megbeszélve Roger Guerinnel. Megegyeztek, hogy nem fűjják le. - Nem mindegy, hol éri az embert a halál? - mondta Roger a telefonban. Szerette a súlyos helyzeteket. Amikor Piet észak felé hajtott a golfpályához, az Öböl-partra, hallotta a rádióban, hogy az első orosz hajó közeledett a blokádnak felé. Ragyogóan tiszta délutánon kezdték el a meccset és ütések közben az eget fürkészték, hogy jönnek-e már az orosz bombázók. Chicagót és Detroitot fogják először támadni, és valószínűleg hallani lehet majd a kiáltásokat a klubházból, amikor beérkeznek az első hírek. Szinte senki más nem volt a pályán. Olyan volt, mint egy hatalmas imbolygó zöld hajófedélzet, a napfény csillogott a rozsdába hajló lombokon. Amerikaiként élvezhették a nemzet fényűző hajókázását, és most abban a kiváltságban is részüik lehet, hogy vele együtt sülyednek el. Roger, szűkre fogott, dühös ütéseivel - minden ütésnél összpontosított és összevonta szemöldökét - kilencven pont alatt végzett. Piet kevésbé jól játszott. Túl boldog volt. Legjobban akkor játszott, akkor ütött a legkönnyebben, ha másnapos volt, vagy meg volt fázva. Suhintott, és hálát adott, hogy egy hónappal korábban megszűnt hűségesnek lenni Angelához, és lefeküdt Georgene-nal. Kapcsolatukban a belső terektől a külsők felé haladtak; a parton találkoztak, tornácokon, az áttetsző fák alatt. Boldogan az emlékezéstől, ahogyan elképzelte az asszony egyenes végtagjait, Piet ütött, hármas gurítással játszotta még a lyukakat egy elképzelt szikla peremének vonalában. Hazafelé hallotta az autórádió, hogy az oroszok beleegyeztek az ellenőrzésbe, s így elengedték őket. Rémületet érzett tudva, hogy tovább kell menniük mindannyiuknak, Georgene-nek és Angelának és Freddy-nek és neki valami kibontakozás felé, amely kevésbé akaratlan és sorsszerű.

Leon azt mondta: - Brutális a nap. Én a telet szeretem. Azt gondoltuk az

asszonnyal, megpróbálunk síelni az idén.

Elmúlt dél, aztán egy óra is. A hüvelykujjat és a tenyeret összekötő bőr, ahol az ütő dörzsölte, égett, mintha mindjárt főlhólyagosodna. Piet otthagyt a Leont és a városba hajtott, át a városon le a tengerparti útra. Poros virágok özöne, cikória és aranyvessző, későn virágzó százszorszép villódzott az út mentén, de túlságosan sietett ahhoz, hogy megálljon. *Akartam neked virágot hozni, de nagyon itt akartam már lenni, ezért aztán csak magamat hoztam.*

Persze. Milyen szép ajándék.

A ház üres volt. Se a Plymouth furgon, se a munkások teherautója nem állt a kocsifőlhajtón. Az előszobaszőnyeg félrecsúszott. Gyapjas a kék vászonszékben aludt. A munkálatok majdnem teljesen elkészültek, a vakolás befejeződött, már föl is söpörtek. Kerek termosztát és négyszögletes villanykapcsoló egymás mellett a sima falon. Durva szélek. Tapétamintákkal teli könyvek heverték arccal fölfelé a homokkal felszórt és szigetelt padlón. Festékárnyalatokat tartalmazó mappa támaszkodott egy fenyődeszkának. A konyhában már csak fehér festékre volt szükség, meg hogy megérkezzen a megrendelt mosogatógép. Fűrészpor és föld szaga vette be magát a házba. A sós levegő majd kisöpri a szagokat. Foxy megígérte, hogy meghívja Pietet és Angelát, ha elkészült a ház. A tapétás könyvek olyan mintadaraboknál voltak nyitva, ami nem Angela ízlése volt. Nagy pasztell foltok.

Es hol van ő? Soha nem szokott ilyenkor vásárolni, sziesztaidőben. Csak álmodta volna, hogy birtokolja Foxyt? Mehetnékje támadt, és, a város felé vezető úton, egy hirtelen ötlettől áthatva ráfordult Thorne-ék hosszú kocsibehajtójára.

Saltzék és Constantine-ék, akiket a többiek gúnyosan Saltine-éknak hívtak, vettek közösen egy csónakot. Szombatonként vagy vasárnaponként, egész napos vitorlázás után nedves fürdőruhában leültek sörözni vagy kaliforniai fehérét inni, s ehhez meghívtak másokat is. A munka napja előtti vasárnap estéjén tömeg gyűlt össze Constantine-ék rendetlen viktoriánus kúriájában. A párok izgatottak voltak és fáradtak a sok teniszezéstől; ezen a hét végén folyt az Észak Matheri Teniszkлуб Nyílt Bajnoksága. Évente a North Mather-i férfiak, nyúlánk autóeladási ügynökök és biztosítási követelésekkel foglalkozó ügynökök, akik egész télen treníroztak két műrosttal befűvesített fedett tenispályán, könnyedén

megsemmisítették még a legjobb tarboxi férfijátékosokat is, mint amilyen Matt Gallagher volt; ugyanakkor ezzel ellentétben, a North Mather-i feleségek csak kornyadoztak tarboxi ellenfeleik rohamaitól. Kivétel nélkül mindig Georgene és Angela, Terry és Bernadette uralták a női döntőket, és a munka napja előtti heteken át csörömpöltek a telefonjaik, mert a North Mather-i férfiak, ezek az amazonokat kereső kentaurok, könyörögtek a mesés tarboxi asszonyoknak, hogy legyenek a partnereik a vegyes páros mérkőzésekben.

Saltine-ék közül senki sem játszott. Hamar megvontak egy törékeny társadalmi határvonalat, és ezt soha nem lépték át. Ehelyett ma kivitték magukkal Freddy Thorne-t - aki rettenetesen játszott - az öbölhöz könnyűbúvárkodni. Freddyt nagyon szórakoztatta, hogy magán tartotta vizes merülőruháját. Megjelenése a szűk csillogó testhez simuló fekete gumiruhában zavaróan nőies volt: kiderült, hogy csípője asszonyosan puha, és hosszú ujjai ruhaujjának rugalmas páncéljától lecsupaszítottan, egy hidra ragadozó szirmainak obszcén finomságával verdestek. Ez a telt idomú gumiember egy másik elemből született. Küklopsi légzőcsöves maszkja, mint egy óriás monokli kiállt meztelen koponyájából és lapátalakú lábuszonyai groteszkül klaffantak Constantine-ék kopottas keleti szőnyegein. Amikor ott ült egy csipkével díszített karosszékekben és ujjai között cigarettát pödörgetve könnyedén keresztbetette a lábát, a hatás olyan borzalmas és mulatságos, olyan irtózatos és fejedelmi volt, hogy még Piet Hanema is nevetett, és úgy érezte, Freddy színjátékában az élet rossz álmai győzhetnek le.

- Olvasd föl nekünk a színdarabodat - könyörgött neki Carol Constantine. Carol férfiinget viselt narancssárga bikinije fölött. Valami teljesen fölőröfölt me este; egy héttel ezelőtt narancssárgára festette a haját. - Olvassuk föl szerepek szerint.

Egész nyáron ment a pletyka, hogy Freddy pornográf színdarabot ír. Most úgy tett, mint aki nem érti. - Milyen színdarabot? - kérdezte. A bepárasodott légzőmaszk alatt nem volt rajta szokásos szemüvege. Szeme vaksi és vízköves volt; ajak nélküli szája boldogan és zavartan biggyedt önmagára.

- De Freddy, hiszen én láttam, - mondta Janet Appleby. - Láttam a szereplőket.

Freddy egy szenilis uralkodó méltóságával lassan ráemelte a tekintetét. - Te ki vagy? Ja, már tudom. Te vagy Jan-Jan Applesauce. Nem ismertelek

meg így kiszakítva a környezetéből. Hol vannak a kis barátaid?

- Maine-ben, hála Istennek.

- Most az egyszer ne szemétkedj. Freddy! - mondta Carol a fotel karfáján ülve, és sovány karját a férfi gumivállai köré fonta. A mozdulat során szétnyílt az inge. Piet, aki törökülésben a földön ült, meglátta a köldökét, e vastaghéjú szemet. Carol megsimogatta Freddy búpárpipáját és lazán csüngött a férfi nyakán. - El akarjuk játszani a darabodat, - erősködött.

- Meg is filmesíthetjük - mondta Eddie Constantine. Váltásokban repült, és most már három napja otthon volt. Borostás arca kommandósokéra hasonlított, kegyetlenségével és kialvatlanságával. Mindkét kezében egy-egy doboz sört tartott. Amikor látta, ahogy felesége elomlik Freddy, hirtelen elfelejtette, kinek is hozta, üres tekintete ugyanolyan alumínium színű volt. Hirtelen mozdulattal, mintha gránátot hajítana el, odanyújtott egy sörösdobozt Ben Saltz-nak, aki a sarokban ült.

- Én akarok az lenni, aki kinyitja az ajtót - mondta Carol. - Nem úgy kezdődik minden malac film, hogy csengetnek és egy nő kinyitja az ajtót?

Ben maga elé meredve ült, sötét szeme zaklatottságtól nedves. Nemrég borotválkozott, és teljesen elgyengültnak látszott, aki gúnyból tengerészruhát öltött - csónaknyakú pulóvert, viharkabátot, fehér tiszti sapkát és kaki vászonnadrágot, melynek levágták a szárát, s az így keletkezett sort szélét fésülő szálak szegélyezték. Ben lábikrája sűrűn, gyászosan szőrös volt. Piet egy pillanatra meglátta magát, mint régimódi torzonborz hímet, de az ő testét borító szőrzet vörös volt, világosabb, derűsebb, ruganyos. Ben sima szőrei úgy futottak össze, fekete varratokat alkotva, mintha sebek lettek volna, melyek komikusán vadiúj, gyékénytálpú vászoncipőjének felső részéhez gyűlnek össze. Napégette orrát kivéve Ben bőre tésztaszerű és émelygős volt. Himlőhelyek borították. Carol iránti sebzett szerelme ránehezedett a szoba levegőjére és a pároknak valami felajzott fontosságérzetet kölcsönzött, mint a gyerekek, akik biztonságban érzik magukat a vihartól odabenn.

- Mi egy malac film például? - kérdezte Freddy, és pislogott, mintha össze lenne zavarodva.

- A *Tom Jones* - mondta Terry Gallagher.

Angela váratlanul fölállt és azt mondta: - Gyere, Carol, vetköztessük le. Biztosan tudom, hogy a színdarab ott van a zsebében.

- Azt gondold, hogy magával viszi a víz alá? - kérdezte Piet szelíden,

és kérdő pillantást váltott Foxyval az Angelára annyira nem jellemző szexuális energia kitörése láttán. Ezek ketten itt, házastársaik szüleivé váltak, megbocsátották nekik hibáikat és dédelgették gyámoltalanságukat a házasságtörés mindentudó magaslatáról.

Foxy Ken nélkül, de Terry Gallagherrel jött el a partira. Ken és Matt, miután könnyedén megverték őket North Mather-ben, önmaguk vigasztalására egész délután szülő játszmákat játszottak Ongék pályáján. A két férfi, miközben feszengett a többi házaspár társaságában, nagyon fesztelenül érezte magát egymás között. Foxy és Terry hasonlítottak egymásra a magasságukban és mindkettejükben volt valami megfoghatatlan ellenállás, enyhén ijesztő varázslat, amely talán hasonló férjeikben jutott kifejezésre. De Foxy Hófehérke volt és Terry Piroska - valami keltaság hullámozott telt ajkain, zenei kezein, a csípőjét a combjával összekötő nagy izmokon. Sudáran állt és bekapcsolódott Freddy megerőszakolásába, közben azt kérdezte Janettól: - Hol van a nadrágja? Azt mondtad, mindig a nadrágjában hordja.

- Az emeleten - mondta Carol elcsukló hangon, miközben Freddy hadonászó karjaival birkózott, s azon erőlködött, hogy kikapcsolja mellényének rozsdás csatját. - Kevin szobájában. Ne ébreszd föl.

Janet, aki már két hónapja járt pszichiáterhez, a küzdelmet szemlélve kijelentette: - Rendkívül gyerekes.

Angela megpróbálta elkapni Freddy bokáját, amikor az lesiklott a székről. Egyik uszonyával felrúgott egy zsámolyt, amin csordultig teli hamutartó volt és egy kis váza őszirózsákkal. Angela két *Művészeti hírek* segítségével felsöpörte a hamut és a csikkeket, Eddie nagy gonddal sört öntött Freddy fejére, Ben Saltz pedig ült és megbűvölten bámulta Carolt, a haját, melynek színe sosem fordult még elő a természetben, ahogy csaknem meztelenül vonaglott a férfi fekete ölelésében. Freddy gumi bűvárruhája meg-megcsikordult, ahogy Carol meztelen bőre elmozdult az ölében. Az asszony blúza felgyűrődött egészen a hónaljáig; narancssárga bikini felsőrésze elcsavarodott és kicsusszant alóla formás melle. Carol a szőnyegen összegörnyedve gyorsan rendbeszedte magát, de zihálva még térden maradt és sehova sem mert nézni. Ezek az emberek mind látták a mellbimbóját. Narancsos színű volt.

Az elülső szalonból, ahová gyöngyfüggönnyel takart ajtón át lehetett bejutni, Irene Saltz hangja hallatszott: - Nem vagyok képes elhinni, hogy tudod, mit beszélsz. Frank, én ismerlek téged, és tudom, hogy emberi lény

vagy. - Részeg volt.

A férfi sebzetten és indulatosan válaszolt. - Te vagy az, aki el akarod nyomni őket, ezüsttálcán akarsz nekik átnyújtani mindent, amiért itt mindenki másnak meg kell dolgoznia.

- Megdolgozni! Miért dolgoztál te meg valaha is?

Janet Appleby odakiáltott nekik: - Addig dolgozott, míg sikerült egy fekélyt összehoznia, Irene. Gyere, és vidd haza a férjedet; úgy látom, rosszul van.

Constantine-ék háza nagy volt, de a grandiózus tölgyfalépcsők, a széles előszobák és a behemót beépített szekrények annyi helyet foglaltak el, hogy egyetlenegy helyiség sem volt elég tágas a partihoz, ami így aztán szétfolyt több szobába, és ez akusztikai és közlekedési nehézségeket okozott. Janetet nem lehetett hallani, de Frank hangja tisztán ideszűrődött a szalonból. - A szövetségi kormányt nem arra találták ki, hogy dada legyen, akinél minden bögőmasina vigasztalást talál. Az alapítók ideálja a minimális kormányzás volt. Az állami jogok. Az egyéni jogok.

Irene hangja kásás volt és gyengéd. - De Frank, ha te lennél Mrs. Medgar Evers, te akarnál akkor sírni vagy nem?

- Csak kérdezd meg bármelyik intelligens négert, hogy mit tett velük a szociális segély. Gyűlölik, kasztrálja őket.

- Nem válaszoltál a kérdésemre. Frank. Mi van Medgar Evers-szel? Mi van a hat birminghami vasárnapi iskolás gyerekekkel?

- A törvényeknek védeni kell őket; csakúgy, mint bárki mást, - mondta Frank - se nem jobban, se nem kevésbé. Nem helyeslem a diszkriminációt, és a massachusettsi lakástörvény az. Megfosztja a lakástulajdonosokat a választás jogától. Az alkotmány, kedves Irene, az esélyek egyenlőségét igyekszik biztosítani, és nem a vagyoni egyenlőséget.

Irene azt mondta: - A vagyoni helyzet és az esélyek elválaszthatatlanok egymástól.

- Nem tudjuk valahogy elhallgattatni őket? - kérdezte Eddie Constantine.

- Ez szex Irene számára - mondta Carol, miközben felállt és begombolta a blúzáat. - Irene imád jobboldali férfiakkal vitákba bonyolódni. Azt hiszi, nagyobb farkuk van.

Janet ajkai szóra nyíltak, de nem szólt, csak a szemei villantak Carolról Freddyre, aztán Benre. Az önismeret figyelő, habozó emberré kezdte alakítani. Terry Gallagher jött le Constantine-ék központi lépcsőjén,

kezében egy többször összehajtott papírral. - Ez semmi - mondta. - Még csak kezdemény sem. Csak a szereplők. Freddy, te csaló vagy.

Freddy tiltakozott: - De micsoda nagyszerű szereplők.

Nevetés, sör és fehérbor, a tenger sós illata és a teniszezés izzadtság szaga közepette körbeadták a darabot. Nem volt címe. Az írás, amely a lap tetején gondosan cirkalmazott betűkkel indult, Freddy formátlan kézírásává romlott, melynek nem volt semmilyen határozott dőlése, de a szóvégi hurkai általában lehangoltan lefelé konyultak.

Bever Iván, *főhős*
Pin Alíz, *főhősnő*
Fity Marci, *tréfás ír legény*
Zacs Imre, *morcos öreg kitalált*
Anál Amál
On Ánia *nimfák*,
Punc Irén
Anti Klimax. gazdag és jelentékeny külföldi rokon

1. FELVONÁS

Bever Iván(be): !

Pin Alíz (*belé*): Ó!

- Ez így nem igazság - mondta Janet. - Senkit sem hívnak Puncnak vagy Anának a valóságban.

- Lehet, hogy az a baj, - mondta Piet - Bever túl korán ver be.

- Anti Klimax színre lépését a harmadik felvonásra tartogattam - válaszolta Freddy.

Terry azt mondta: - Milyen jó, hogy Matt nincs itt. Foxy azt mondta: - Ken odavan a szóviccekért.

- Szép munka, Freddy - mondta Eddie Constantine. - Meg van véve. - Megkopogtatta Ben Saltz hátát, és Ben orra elé tartotta a papirost. Ben arca elsápadt, fehérebb lett mint feleségének napérezékeny bőre. Foxy odament, és már sután terhesen letérdelt mellé sátorszerűen, és sutogott.

Piet buzgón improvizált. A kegyetlen energia, amit a többiek szerettek benne, most életre kelt. - Több cselekményre van szükségünk - mondta. - Talán Pin Alíznek kellene egy külhoni féltestvér, P. Nissz. Péter Nissz. Annak idején sokat malackodtak egymással a bölcsőben, és most a fiú

visszatért a tengeren túlról.

- Cici City-ből - mondta Eddie. Ő volt a férfiak közül a legkevésbé iskolázott, színvonalban ő távolodott el legkevésbé az elemi iskolától. Ennek ellenére életek ezreit emelte föl biztonságosan a földről és száguldozott velük keresztbe kasul a kontinens fölött. Mindenki elfogadta őt.

Janet azt mondta: - Elképesztően gusztustalanok vagytok. Ami engem teljesen felbőszít az az, hogy egy húszdolláros kezelést teljes egészében erre a bizzarr estére fogok elfecsérelni.

- Menj el akkor - mondta Carol.

Piet folytatta, szélesen gesztikulált, széles karjain vörös szőr pöndörödött. - Alíz megrettentí a visszatérés. Feltámad-e vajon a régi varázslat? Édes Istenem, könyörgök, ne! Alíz egyetlen pillantást vet rá. Ó, jaj! Igen. - Alíz! - és Péter kilövell. - Most Ön kisasszony következik - válaszolja Alíz hűvösen, de belül remegően.

- Teljesen összekevered az én csodálatos alakjaimat - panaszkodott Freddy.

- Játsszunk valami újat! - mondta Carol; leguggolt, hogy összeszedje a szétszórt hamu maradványait. Formás mellei szabadon himbálództak Piet orra előtt. Isten hozta Ciciben, a kigúnyolhatatlan szophatóság sötét városában; Piet szíve feltartóztathatatlanul kiáradt és guggoltában elárasztotta Carolt. Az iránta érzett szerelem nyaldosta mintás vászonba burkolt lágyékának hepehupáit. A nő mezítelen lába, hosszú lábujjai búzlóttek, mint a keshüvelykagylók. Festett haja tapadósan lelógott és a szája felé tekergőzött. Állt, liliom tenyerén hamu és őszirózsa szirmai, és a szoba sarka felé bámult, ahol a Miró lenyomat alatt Foxy szavakkal próbált segíteni a mozgásképtelen Ben Saltzon.

- Nem kell - válaszolta Freddy Thome. - Jó ez így. Jólesik az embereknek, ha kiélhetik a fantáziáikat.

Angela fölugrott, s a bortól feltüzesedve, mintegy Freddy kihívására, bejelentette: - Le akarom venni a ruháimat!

- Nagyon helyes, nagyon helyes, - mondta Freddy higgadtan bólogatva. Elnyomott egy cigarettát a saját homlokán, a küklopszi üveg maszkon. Sistergett. Freddy bölcs öregasszony ábrázatáról, befelé hajló ajkairól patakzott a veríték.

Piet azt kérdezte tőle: - Nem kellene már levenned ezt az öltözetet. Nem hal meg az ember előbb-utóbb, ha nem tud lélegezni a bőre?

- Ez én vagyok. Piet édes, ez a ruha az én bőröm. Szörny vagyok, a mélyből jöttem.

Angela keze félúton megállt, ahogy lefelé húzta a cipzárját fehér rakott szoknyás teniszruhája hátán. - Senki se figyel - mondta. Piet megérintette a kezét és fölhúzta a cipzárt, amely gyors cuppanó hangott hallatott.

- Hadd csinálja, nagyon jó - mondta Freddy. - Meg akarja osztani a dicsőséget. Mindig szerettem volna látni Angelát levetkőzve.

- Én elmondhatom neked hogy gyönyörű, - mondta neki Piet.

- Jézusom, hát ebben egy percig sem kételkedtem. Hadd vetkőzzön le. Le akar vetkőzni, te nem érted a saját feleségedet. Exhibicionista. Angela nem az a félénk kis ibolya, akinek hiszed.

- Rosszul van! - mondta Foxy Carolnak. Benre utalva, védekezően.

- Lehet - mondta Carol, - hogy azt szeretné, ha békén hagynák.

- Azt mondja homárt és rumot adtatok neki vacsorára.

Ben nyöszörgött. - Ne is mondd. - Piet fölfedezte a figyelemért folytatott manőverezést, a győtrelem gazdaságos felhasználását. De Ben, ezt Piet látta, túl fogja játszani a szerepet a vágyott siker reményében, és a játék végén a szerep győzedelmeskedni fog rajta. A zsidó ádáz arca viaszos volt: halott Ézsaiás. Ahol annak előtte a szakála volt, ott most duplán fehérlett.

- Kagyló volt - magyarázta Eddie mindannyiuknak. - Nem kóser.

Carol élesen szólalt meg: - Foxy, hagyd békén és majd túljut rajta. Ha kell, föl is mehet lefeküdni.

- Tudja, hol talál ágyat? - kérdezte Freddy.

- Freddy, miért nem teszed azt a maszkot a szád elé? - Carol bőre borzongott, mintha minden idegszálát ingerelnék. A hét végi este hűvösre fordult és a kandallót már lezárták a nyárra. Ajkait erőnek erejével feszegette szét összeszorított fogainak kerítése előtt, mint egy gyerek úszás után, és a helyzettől megérintve és szükségét érezve annak, hogy megérintse, Piet azt kérdezte tőle: - Miért vagy ilyen szörnyeteg ma este?

- Mert meghalt Braque. - A falai tele voltak festményekkel, klasszikus nyomatokkal és saját humortalan közepszerű vásznaival, melyeknek színvilága közönséges, ecsetkezelése divatosan nagyvonalú volt, a gyerekeit ábrázolta székeken ülve, a tarboxi rakpartot és csónakkikötőt, Eddie-t garbó pulóverben, a Kong-regacionalista Templom bájtalan hátsó fertályát, házakat és fákat ahogy műtermének ablakából látszottak, és a képeken rikítóvá, valószerűtlenné és nyűgösködővé lettek. Cézanne és John Marin, Utrillo és Ben Shahn - Carol stílusa összekuszálta az övét, és Piet

arra gondolt, milyen provinciálisak, milyen középszerűek és elveszettek vagyunk mi mindannyian.

Carol megérezte hogy erre gondol és ráförmedt. - Van valami, amit már régóta meg akarok kérdezni tőled, Piet, és most eleget ittam ahhoz, hogy megtegyem. Miért építész olyan ronda házakat? Elég okos vagy, nem lenne muszáj.

Piet szeme Foxyét kereste, aki az ő tekintetét akarta elkapni. Foxy nagyon jól tudta, hogy vérig sértetten a férfi majd az ő pillantását keresi. Tekintetük találkozott, összekulcsolódott, felizzott, elvált. Piet azt válaszolta Carolnak: - Nem rondák a házaim. Mindössze átlagosak.

- Gyűlöletesek. Az a véleményem, hogy amit az Indián-hegygyel művelsz, az egyszerűen gyalázatos.

Karcsú Carol szándékosan alakította ki maga körül a megdöbbenés gyűrűjét. Merthogy kimondatlan szabályaik közé tartozott, hogy a hivatásaikat nem bírálták; az ember munkája a házaspárok gyűrűjén túl létező jelentéktelen világgal kötött egyezség volt.

Terry Gallagher azt mondta: - Piet olyat épít, amiről ő és Matt azt gondolják, hogy az emberek meg akarják majd venni.

Freddy azt mondta: - Én szeretem Piet házait. Van bennük valami hollandos alkalmasság. Engem a fogakra emlékeztetnek. Ne nevésetek, fiúk-lányok, komolyon gondolom. Piet és én lelki rokonok vagyunk. Én ezüstöt teszek a lyukakba, ő embereket. Jézusom, az ember megpróbál komolyan beszélni ehhez a csürhéhez, és mindenki csak röhög.

Angela azt mondta: - Carol, megáll tőled az eszem.

Piet azt mondta: - Nem, Carolnak igaza van. Gyűlölöm a házaimat. Úristen, mennyire gyűlölöm őket.

Janet Appleby azt mondta: - Valaki más is meghalt az elmúlt hónapban. Valami költő, és Marciát nagyon feldúlta a dolog. Azt mondta, ő volt a legnagyobb amerikai költő, és nem is volt olyan öreg.

- Frost tavaly januárban halt meg - mondta Terry.

- Nem Frost. Német név volt. Jaj. Marcia és Harold tudnák. Közülünk senki se tud semmit.

- Gondoltam, hogy elkezdenek majd hiányozni neked - mondta neki Freddy.

Janet a földön ülve álmosan nyugtatta a fejét egy puffon. Áttért a heti kétszeri terápiáról az analízisre, és minden hétköznapi reggel fél nyolckor Brookline-ba hajtott. Az a pletyka terjedt el, hogy Frank kezdeményezte a

terápiát. - Új játékra volna szükségünk - mondta Janet.

- Freddy, játsszunk Impressziókat - szólalt meg Terry.

- Inkább találjunk még ki neveket a darabomhoz – mondta Freddy. - Nem kell disznónak lenniük. - Vaksin hunyorgott az ürbe, és kibökte: -M. Bertelen.

- Ezt nem most találtad ki! - mondta Janet. - De a napokban Harold mondott egy jót. Mi is volt az, Frank? - Fagolyók csörgése közepette a pár visszatért a politikai küzdőtérre. Frank zavartnak tűnt, Irene szemöldöke és ajkai sötétlettek.

- Derek Amat - mondta Frank, és Janet felé pislogott, haza akart menni.

Carol azt mondta, a nagyon távoli megfigyelő hangnemében: - Irene, a férjed egyre rosszabbul néz ki. Azt hiszem, föl kellene mennie lefeküdni, de senki sem vette a fáradságot, hogy egyetértsen velem. Nekem igazán mindegy, de nem engedhetjük meg magunknak, hogy tönkretegye a szőnyegünket.

Irene arkifejezése ahogy Bent tanulmányozta, különös volt. Az anyai aggodás türelmetlenné és sértetté vált. Delila Sámson nézi, miután lenyírta. A szoba közepén Eddie Constantine, kicsi, hatékony ember, vallás és mély megfontolások nélkül, ruganyos testű és napbarnított és arányos izomzatú egészségességével vesengett az asszony figyelméért; sörösdoboz csillant meg a kezében és szürke szemei rátaláltak az ösvényre a Himalája forrongó felhőin keresztül. Ahogy a férfi bámulta őt, lassan derengeni kezdett a társaság számára is, hogy ezért az asszonyért érdemes rombolni. Bár sápadt és testes volt, egy galamb melles bájával bírt. Irene azt kérdezte: - Miért nem tud lefeküdni néhány házzal arrébb, a saját lakásában?

- Majd én elkísérem - mondta Eddie, és odament Benhez, fejét a másik férfi hóna alá dugta és hozzáértően fölsegítette a székről.

A hirtelen mozgás, mint a hangos zaj az alvó számára, kibillentette Ben társalgási képességét. - Engem ez nagyon érdekel - mondta jól kivehetően. - Minek kellene lennie a modern házépítés esztétikájának? Kellene lennie valamilyen megfontolásnak túl a használhatóságon és a költségeken?

Freddy Thorne vidáman közbeszólt: - Vajon a parasztok, akik a zsúpfedéles kunyhókat építettek maguknak, sokat törődtek az esztétikával? Mégis, most mindannyian zsúpfedéles házainkból imádjuk Krisztust.

Angela ott állt és azt mondta: - Azt hiszem, mindannyian meglehetősen hasonlóak vagyunk, függetlenül attól, hogy miről gondoljuk azt, hogy hisszük. Férj uram, részeg vagyok. Vigyél haza!

Az elefántszagú esernyők szagával teli előszobában Piet játékosan hasba bökte Freddyt és azt mondta: - Mondd meg Georgene-nek, nagyon hiányoltuk.

Freddy válasza nem volt játékos; elmosódott arca fenyegetően felfúvódott vízalatti maszkjának csillogása alatt. - Ő döntött úgy, hogy nem akar jönni. Van valami üzeneted a számára? - Úgy látszott, mintha a hideg tény, hogy Freddy mindent tud, átúszott volna Piet arca előtt.

- Nincsen, csak add át neki valamennyiünk szeretetteljes csókjait - mondta Piet fűrgén, mert mozgékonyan és tovasiklón és ügyesen manőverezett ezen a szinten. Egyáltalán nem tartotta valószínűnek, hogy Freddy bármit is tudott. Georgene sírt, miután az ártatlanság hosszú szünete után újra lefeküdtek egymással, de Piet megpróbálta az asszony erejét előtte és tudta, hogy Georgene ellen tud majd állni a bánat nyomásának, a vallomásra készítendő minden kísértésnek. Freddy fenyegető hangneme blöff volt, a sötétben való tapogatózás tipikus esete. Ott volt igazán elemében. Piet újabb ütést helyezett el: - Nem kéne már hazamenned hozzá? - Freddy semmi jelét nem mutatta, hogy el akarna menni a négy távozóval.

- Georgene alszik ilyenkor - válaszolta. Alvó nő. Éppoly vészjósló, mint amilyen csodálatos. Inkább választotta hogy alszik, mint azt, hogy eljöjjön egy összejövetelre, ahol esetleg ott van a szeretője. Dédelgeti a szenvedését. Piet úgy érezte, Georgene foglyul esett a férjét övező sötétségnek, és már nagyon bánta, hogy ismét fölkereste.

Carol hallgatásba zuhant, fülelt, vajon jön-e már Eddie. Most fölrázta magát hogy elkészönjön a vendégektől. Ő és Freddy, mindketten úszáshoz öltözve, együtt integettek a gyéren megvilágított oldaltornácra. Lejjebb a mellékutcában Saltzék keskeny háza sötét volt, kivéve egyetlen égve hagyott körtét a földszint hátsó részén. Tarbox alváshoz csendesült. A játékgár melletti vízesés távolian dübörgött. Egy autó kerekei csikorogtak a szikláknál, a mező szélén. Egy jet recsegett láthatatlanul a csillagok között. Hangja, mint az üveg csikorgása. Az utolsó kapkodó jóéjszákátok. Foxy és Terry, bicegő árnyak a kék szeptemberi utcán, odamentek Gallagherék Mercedeséhez. Az asszony anélkül hogy hátrapillantott volna, intett bal keze ujaival: viszlát, míg újra megérintjük egymást. Angela puhán azt mondta: - Szegény Foxy, Ténynek lehetne több esze, már. órákkal ezelőtt haza kellett volna vinnie.

Piet sértetten válaszolt: - Gondolod, hogy haza akart menni?

- Persze, teljesen kimerült volt. Nem a jövő hónapban jön a gyerek?
- Ne engem kérdezz. Honnan tudjam?
- Egyszer miközben ezt a végtelen hosszú játékot játszottuk - melleleg Freddynek meg neked nem előttünk, hölgyek előtt kellene megvitatnotok személyes ellentéteiteket; nem kimondottan izgató vagy akár örömteli látvány - ránéztem Foxyra, és teljesen kimerültnek látszott.
- Nem vettem észre.
- Olyan gyönyörű volt, mikor idejött ebbe a városba, és mi boszorkányt csinálunk belőle.

Piet három helyről is értesült róla, hogy Ben elvesztette az állását. Angela hallotta óvoda után, ahol keddenként és péntekenként órát vállalt annak ellenére, hogy Nancy már az állami iskola első osztályába járt. Irene maga mondta meg neki; kertelés nélkül említette Angelának, bemutatta, mint egy névjegykártyát - Gondolom, már hallottad. Ben állást változtat.

- Nem! Egyáltalán nem hallottam. Milyen izgalmas! Hol van az új munkahelye? Remélem, ez nem jelenti azt, hogy elmentek Tarboxból.

- Hát, ez a része a dolognak még eléggé bizonytalan. De Ben határozottan felmondott.

- Jól tette - mondta Angela, akire Irene visszafogottsága üres frázisokat kényszerített; a kondoleálás vágyát erőszakkal el kellett fojtania magában. Angela azt mondta Pietnek: - Iszonyúan nézett ki. Nyúzottan. Hirtelen, pedig tudod, milyen csinosan nézett ki egész nyáron, gondterhelt középkorú asszonynyá változott. A szeme egészen fekete volt, miközben mesélte, és tudod, a tekintete túl merev. Egészen kemény. Úgy éreztem, alkudozik velem.

- Soha nem tudtam pontosan, - mondta Piet, képtelenül arra, hogy túl nagy meglepődést színleljen, hisz már tudta az újságot - voltaképpen mit is csinált Ben.

- Miniaturizált, szívi. Az ürprogram számára. Titkos volt, hogy pontosan mit. - Éppen vacsorához terített a lányoknak; mindig főzőcskézés közben volt a legbarátságosabb kedvében. Ők maguk Guerinékhez voltak hivatalosak vacsorára ma este.

- Úgy értettem, - mondta Piet - mennyire volt jó a szakmájában? Csak technikus volt, vagy valami elméletibbet jelentett a munkája?

- Szeretni szokta az elméletet a beszélgetések során.

- Ami legalábbis elgondolkoztató. Abból, amit Irene sejtetni szokott arra

lehet gondolni, hogy az egész Mariner Vénusz szonda Benhez tartozott. De legalábbis egy szinten volt John Onggal. Most pedig kiderül, hogy a cége gyakorlatilag ki tudja rúgni abban a percben, mihelyt a szegény ördög elkószál az egyenes útról.

- Szóval te úgy gondolod, hogy a Saltine-ügynek van valami köze a dologhoz?

- Nyilvánvalóan. Csak ennek van köze hozzá. Constantine-ék halálra hajszolták Bent. Egyikük sem alszik soha és Eddie csak havi negyven órát repül, ez a rendelkezés. Még Irene is elejtett valami olyasmit, hogy Ben lekéste a reggeli vonatot. - Piet feltételezésként adta elő, amit Georgene tényként mesélt neki, ő pedig Freddytól szerezte az értesüléseit.

- Nem tudom elhinni, hogy a dolog ilyen súlyos volt.

- Te olyan átkozottul ártatlan vagy, Angel. Nem tudod elhinni, hogy valakibe több szexuális energia szoruljon, mint beléd. Ezek négyen egész éjjel fönnmaradtak és csereberéltek. Carol imád két férfival lenni egyszerre; Ben előtt azzal a fiúval feküdt le rendszeresen, akit Eddie szokott magával hozni a kosármeccsekre.

- Honnan tudod te ezeket?

- Piet sietve vágta rá: - Mindenki tudja.

Angela elgondolkodott, s egy pillanatra megállt kezében a merőkanál, amivel csirkehúslevest mert két üres tálkába. - De vajon mind a kettőt egyszerre fogadja be? - Úgy értem, van arra ott elég hely? És egyáltalán hol történik mindez? A műtermében, a rengeteg maszatos festékestubus között? És mit csinál Irene ezalatt az akrobata mutatvány alatt? - Angela kék szemei villództak a megkísérelt látomástól; Piet örömmel látta, hogy a dolog fölkelte az érdeklődését. De nem tudott egyetlen férfira sem gondolni az ismeretségükben, akivel megosztaná Angelát. Thorne túl szörnyű, és Whitman túl tiszta.

A következő kedden Angela későn ért haza az óvodából, szemeinek ege vibrált, és azt mondta: - Igazad volt. Constantine-ék voltak az ok. Irene meghívott magához egy csésze teára, amiről kiderült, hogy konyak, és mindent elmesélt. Tele van keserűséggel a dologgal kapcsolatban. Egyáltalán nem hajlandó találkozni Constantine-ékkel, bár Carol állandóan átmegey hozzájuk és át akarja beszélni a történeteket. Irene elismeri, hogy részben az ő hibájából történt, és Bennek lehetett volna elég esze ahhoz, hogy uralkodjon magán, de azt is mondja, hogy egész egyszerűen a dolog rettentően izgalmas volt a számukra, ők mindig olyan komolyan vettek

mindent, és azelőtt sohasem voltak igazán közeli barátságban egy házaspárral sem. Ő és Ben úgy gondolták, csodálatos, ahogy Constantine-ék egy tökéletesen más filozófia alapján élnek, és mindig olyan lazán és karakánul állnak a dolgokhoz, és akkor esznek, amikor eszükbe jut, és fönnmaradnak egész éjjel, ha ahhoz támad kedvük. Azt mondja, hogy meg kell hagyni, Carol és Eddie rettentően bájos és vonzó tud lenni, és bizonyos értelemben nem lehet őket hibáztatni, ők ilyenek, amorálisak. Bizonyos értelemben, azt mondja, ő még hálás is ezért a nyárért, olyan tapasztalat volt ez a számára amit örül, hogy megszerzett, még akkor is, ha ez majdnem tönkretette a házasságát, és az is nyilvánvaló, hogy most eléggé meg vannak szorulva anyagilag. Bevallotta, hogy hazudott nekem, amikor állásváltoztatásról beszélt. Bennek nincs állása.

- Hát persze, hogy nincs. És mennyire ment bele a részletekbe? Úgy értem, nem mondta, milyen rossz hatás érte Bent, ami miatt ki kellett őt rúgni?

- Nem igazán részletezte, kivéve hogy elismerte, nem pusztán arról van szó, hogy Ben elelkésett, hanem, úgy tűnik, egyes napokon egyáltalán be se ment, különösen azután, hogy megvették a csónakot és egész napos hajókázásokra mentek. Egyszer valójában még Provincetownig is eljutottak, el tudod te képzelni, ebben az öreg vitorlás csónakban, ami arra készült, hogy a lápvidéken játszadozzanak vele. Irene azt mondta, az út felén halálra volt rémülve, de Eddie láthatóan nagyon ügyes hajós.

- Imádom ezt a képet: Irene abban a hatalmas bíborvörös lecsüngő szélű kalapban és hosszúujjú blúzban, és Ben egész úton hányingerrel küszködik. Mint két bagoly és két kismacska egy borsózöld csónakban. Princetownig! Az apám és a nagybátyám hatfős legénységet vittek mindig magukkal, és még így sem engedték, hogy a gyerekek velük menjenek. És persze Ben nem bírja az italt sem, így aztán még amikor be is ment dolgozni, gyakran túlságosan rosszul volt ahhoz, hogy dolgozzon, és nem volt neki saját szobája, csak egy üvegkalicka, így aztán eltitkolni sem lehetett.

- És mi van a szexszel? Mennyire részletezte?

- Ennél a témánál nagyon óvatos lett, én meg nem akartam faggatni; annyira hízelgőnek és elképesztőnek éreztem az egészet, ahogy csak ott ülök és rázműdul ez az áradat. Kíváncsi volnék, vajon miért döntött úgy, hogy épp nekem mondja el?

- Te vagy városunk lelkiismerete. Mindenkinek ki kell engesztelnie téged.

- Ne gúnyolódj. Utalt rá, hogy amit mond, az talán nem egyezik meg azzal, amit más forrásokból hallhattam. Azt mondta, hogy Eddie nagyon vonzó tudott lenni - úgy beszélt erről, mint aki érezte ezt a vonzerőt, de nem hódolt be neki. Ha már egyszer behódol neki az ember, akkor megszűnik vonzerőnek lenni, nem igaz?

- Te vagy a szakértő - felelte Piet. Sértette, hogy egy ilyen teljességgel helyettesítő élmény kielégítette az asszonyt.

- Az együtt töltött estéket úgy írta le, hogy azok végig beszélgetéssel teltek. Freddy Thorne és néha Terry is jelen voltak. Mindent elkövetett, úgy éreztem, hogy tudassa velem, azon az éjszakán, amikor ő és Eddie ágyba dugták Bent és úgy látszott, leoltottak minden villanyt a házban, akkor ő és Eddie valójában a konyhában ültek és Ben állásáról beszélgettek; már akkoriban kapott valami elég erőteljes figyelmeztetést.

- De semmi szex. A pia és a csónak ütötte ki Bent.

- Irene nem mondta ezt, de amit sugallt, az kétségtelenül a nem volt. Egészen odáig elment - csak hüledeztem, hogy ezt pont Irene szájából hallom -, hogy Carolt szűz kurvának nevezte. Mintha éppenséggel le kellett volna feküdnie Bennel, és nem tette meg, vagy nem elég gyakran tette, nem tudom. Meglehetősen zavaros és szomorú ügy. Különösen, ha a gyerekekre gondolsz. Világos, hogy a dolgok java Constantine-ék házában történt, mert könnyebb volt Saltzéknak otthon hagyniuk Bernardot, aki ki tudja meddig fönnmarad olvasni, hogy vigyázzon a kisöccsére, de éjfél után Irene-t néha elfogta a lelkipurdulás, olyannyira, hogy haza is ment, a legnagyobb beszélgetésben hagyva Bent és Eddie-t. Ezek ketten mindenről beszélgettek: a világúrról, a kompjuterekről, a nyilvános kontra magániskolákról, a vallásról. Eddie olyan hitetlen, hogy visítani kezd, valahányszor eszébe jut az egyház.

- És aztán Carol lefeküdt mindkettejükkel.

- Piet, én igazán nem akarom kisebbiteni a Carrollal kapcsolatban táplált elismerő véleményedet, de komolyan úgy gondolom, hogy ez valószínűtlen. Lehet, hogy az okinawai bordélyok ban igen, de hogy olyan emberek házában; akiket ismerünk... ez abszurd.

- Szerelmem, de hisz Carol ember. Az egyiket bevehetta a szájába.

- Angela szemeinek ege fellobbant. - Azt szeretnéd, ha én is ezt csinálnám, ugye?

- Nem, nem, nem, - mondta Piet. - Te jószágos ég, dehogy. Hisz az már szodómia.

Foxy teljesen más történetet tudott, Carolét, ahogyan bizalmasan elmondta Terry Gallaghernek. Terry és Carol közös szenvedélye a zene volt; Foxy és Carol időnként összejöttek, egyik vagy másik remekművű Constantine-lánnyal, Laurával vagy Patrice-szel, akik rendszerint balettrikóban feszítettek. - Azt mondja, - mesélte Foxy - hogy Saltzék egyenesen rájuk telepedtek. Hogy kitaláltak és szörnyen magányosnak érezték magukat a városban, és amikor látták hogy ő és Eddie elfogadnák őket, elvesztették minden mértéket. Hogy Ben nagyon védett és régimódi neveltetésben részesült Brooklyn egyik héber gettójában...

Piet fölnevetett. - Szinte látom, ahogy Carol azt mondja, "héber". Foxy ügyes utánzó volt és öntudatlanul kiszínezte a hallott történeteket az eredeti elbeszélés ritmusával. Piet az asszony ölébe hajtotta a fejét, és a magzat szíve a füle mellett dobogott.

- ...egy héber gettóban, és egyszerűen ki volt éhezve egy kis, szóval, egy kis kilengésre. Carol véleménye az, és nagyon biztos volt efelől, hogy mielőtt Constantine-ék a városba költöztek volna, Saltzék kiközösítették ezek a "finom" emberpárok, Guerinék, akik egy háztömbnyire laktak tőlük a Prudence Streeten, és az édes Thorne-ék, és a különlegesen elragadó Applesmithék, és az örök-divatos Hanemáék, nem beszélve a bűbájosán feltörekvő Gall...

- Ez nem igaz. Mindig meghívtuk Bent a kosármeccsre. De ők se nem síelnek, se nem teniszeznek, erről ki tehet? Mindig ott voltak a nagy partikon. A hollandok sokkal inkább kisebbségben vannak ebben a városban, mint a zsidók.

- Mindenesetre ez volt Carol benyomása, feltehetően annak alapján, amit Irene-től hallott. Foxy beszéd közben szórakozottan simogatta Piet haját. - Teljesen kisimíthatatlan a hajad.

- Ritkul már? Én is megkopaszodom, mint Freddy Thorne? A vöröshajúakkal általában ez szokott történni. Ezzel dorgál meg bennünket Jehova az életerőnkért. Ne hagyd abba. Nagyon megbántva érzem magam, amiért Irene, akit mindig is imádtunk, azt gondolta, hogy mi mindannyian antiszemiták vagyunk.

- Pedig elég világos, hogy ezt gondolta. Nem látott a dühtől, amikor az általános iskolában Bernardot berakták egy karácsonyi élőképbe. Mi több, ő volt József. Terry szerint Carol biztos benne, hogy Irene volt az igazi mozgatórugó a párok összekerekülésében. Saltzék házassága a tönk szélén állt már hosszú évek óta. Csak Bemard miatt maradtak együtt, Jeremiah

meg véletlen volt. Irene-nek kisebb fajta idegösszeomlása volt emiatt.

- Emlékszem rá, milyen elblúvuló volt terhesen. Szeretem a terhes nőket.

- Azt látom.

- Carol szerint, mi nem tetszett vagy mi nem tetszik Irene-nek Benben?

- Úgy érzi, Benben nincs semmi ambíció, semmi, ami hajtaná. Az apja kemény munkával küzdötte föl magát a konfekcióiparban. Különben is Piet, ki a megmondhatója, miért szeretnek a nők bizonyos férfiakat, és másokat meg nem? Kémia? Carol úgy állítja be, hogy Irene szemet vetett Eddie-re és ráhajtott, mint ahogyan mindenre ráhajt, legyen az a lakásügy, vagy az óvoda, vagy akármilyen társalgás. Eddie üggyé vált.

- Szeretem, ahogy azt mondod, "ügy". Nagyon csípem ezt, aranybogár.

- Miért, te hogy mondod? Ügy. Te meg autó helyett azt mondod, hogy aató.

- Rendben van, bevándorló vagyok. Egyébként ahogy leírod a dolgokat, az sokkal inkább hangzik Terry megfogalmazásának, mint Carolénak. Carol azt mondaná "Irene meg akarta kapni Bent", vagy valami ehhez hasonló, félelmetes egyszerűséggel megfogalmazott dolgot és aztán vasvilla szemekkel nézne. "Megesküdött, hogy Ben az övé lesz." "Irene attól fogva annak szentelte magát, hogy Ben megossza vele a szalmazsákját."

- Egyáltalán nem ezt mondaná. Azt mondaná: "Tüzelni kezdett a kis kurva és megbaszta magát."

- Ó, én szerelmesem. Micsoda szavak! Mehegbaszta.

- Ne csóváld így a fejed. Még megindítod a szülést.

- Az persze igaz, hogy Irene-t ez az eset a kellemetlen kurva díszpéldányává emelte. Régebben az a fajta nő volt, akivel a koktélpark elején beszélgetnél egyet, hogy túllegyél rajta.

- Carol azt mondja, ő meg Eddie rendszerint még hosszan üldögéltek és nevettek, miután Saltzék elmentek, Irene olyan égbekiáltóan rémes volt.

- Aztán Eddie átment az utca másik oldalára és a szája másik sarkából nevetett. Tetszik nekem az ötlet, hogy Eddie Constantine ugyanolyan méltó ügyként kezelhető, mint az iskolai integráció vagy a lármás daru. A legértéktelebb ember, akit csakismerek. Ha csak arra gondolok, hogy rábízzuk az életünket... Na, és mit mondott Carol, ő és Ben mit tettek az ifjú pilóta erényessége elleni támadás leküzdésére?

- Azt mondja, sajnálta Bent, de őszintén sohasem találta vonzónak.

- Kiközösítette Bent. Még egy "fehérbőrű angolszász protestáns".

- Igen, - mondta Foxy - ezt ő is megemlítette, hogy ő volt az egyetlen "fehér angolszász protestáns" a háztartásban. Eddie érezhetően gyűlöli őket, és ennek megfelelően állandóan próbáknak veti alá Carolt. Úgy vezet, hogy azzal megrémissze, meg ilyen dolgok.

- Azt hittem, Carol hitehagyott rom. kat.

- Eddie az. Carol presbiteriánus. - Ujjai eközben a férfi hajáról arcának érzékeny területeire tévedtek, feszes síkságokra, melyeket úgy fedezett fel, mintha vak lenne. - Ezen felül, - mondta olyan hangon, melynek zenei árnyékai és meredélyei, ugyanúgy, mint testének elomló látványa és egész illatos súlya, egyetlen testté váltak, melyben a férfi lakozott, - ezen felül, és légy szíves ne nézz így rám. Carol nem gondolja, hogy amit velük tett, annak bármi köze volna ahhoz, hogy Ben elveszítette az állását. Carolnak az a véleménye, Ben egyszerűen nem volt elég jó abban, amit csinált, amit bizonyos fokig el is tudok hinni, hiszen hányszor beszélgettek Kennel...

- Ken és Ben, csupa értelem! - mondta Piet.

- ...hányszor, de hányszor beszélgetett Kennel, miután kiderült, hogy érdeklődik a biokémia, az élet titka meg minden iránt, és Ken azt mondja, nem látszik, hogy igazán értené, vagy egy *Newsweek* cikk felszínes színvonalánál mélyebben érdekelné a dolog. Igazándiból a vallási aspektus foglalkoztatja, az pedig Kent teljesen hidegen hagyja. Mi is volt az a szó, amit mondott rá? - eklektikus. Bennek kifejezetten eklektikus agya van.

- Az én elméletem szerint - mondta Piet, és még erősebben lehunyta a szemét, hogy jobban érezze Foxy körülölelő jelenlétét, hasát a füle mellett, szemöldökét simító ujjait, combja párnáit a feje alatt - Saltzék azért mentek bele a dologba, hogy Ben megtanuljon valamit Eddie-től a repülésről és ezt felhasználhassa a munkája során az ürrepülési központban. És ha már egyszer bevették magukat abba a bűdös öreg házba, Carolnak, merthogy nimfomániás, valakivel le kellett feküdnie, Eddie-nek meg nem volt kedve csak állni és bámulni, ezért aztán megketytyintette Irene-t, aki így szólt magában: Hohó! Hiszen ez jó!

- Hát, ha nem is részletezett így mindent, nagyjából ez volt Carol verziója is.

- Carol meg én hasonlóan gondolkodunk.

- Ne mondd ezt! - mondta Foxy könyörögve és megérintette a férfi ajkait, hogy emlékeztesse magukat közös bűnük összehasonlíthatatlanul komolyabb ünnepélyességére.

Angela Irene verziójának finom részleteivel tért haza.

- Óvoda után szinte könnyek között félrehívott, és azt mondta, Carol azt terjeszti róla, hogy ő, mármint. Irene, úgy érezte, a város kiközösíti, mert zsidó. Azt akarta hogy tudjam, ez egyáltalán nem igaz, és ő meg Ben egyetértenek abban, hogy mindig mindenki nagyon kedves volt velük, és nem szeretnék ha a barátaik azt hinnék, nem így gondolják. Azt mondja, Carol végletesen neurotikus, és Kevin Carol bánásmódja miatt olyan, amilyen. Amikor Carolnak festhetnékje támad, bezárja Kevint a szobájába, aki néha reggel annyira kiabál, hogy a szomszédok már panaszkodtak is. Irene azt is mondta, szándékosan félreértelmezték a karácsonyi tablóról tett megjegyzését. Sosem mondta, hogy ne legyen karácsonyi szindarab, csak úgy gondolja, ha fairek akarunk lenni, akkor valamilyen formában a hanukkát is meg kellene ünnepelni.

- Sőt - mondta Piet - miért ne tartsák a kölykök a ramadánt is, mondjuk úgy, hogy nem eszik meg a tízóraijukat?

Angela, aki született liberálisként komolyan vette Irene ügyét, azt mondta Pietnek: - Nem értem miért fárasztod magad azzal hogy templomba jársz, amikor úgy tűnik, egyre kevésbé tesz neked jót.

Georgene máshonnan kölcsönzött, szenzációs fényben mutatta a titokzatos esetet. A telefonban azt mondta Pietnek: - Freddy beszélt Eddie-vel...

- Freddy - Eddie vélekedik - mondta Piet. Gallagher elment hogy az apácakkal tárgyaljon, akik meg akarták venni a lacetowni jelzálogkölcsönnel terhelt birtokot, és Piet egyedül volt az irodában.

- Ne szakíts félbe, Eddie azt mondta neki, késő éjjel Ben gyakran beszélt neki arról a munkáról, amit ezeken a rakétákon végzett - van olyan ízé, amit titánnak hívnak? - a nevetséges pazarlásról és arról, hogy a különböző osztályok és kormány megbízottak hogyan fűrják egymást, mesélt arról, milyen elképzeléseik vannak a szilárd üzemanyagok hasznosításával, és az önkorrekciós rakétairányítási rendszerekkel kapcsolatban, gondolom, az utóbbi volt Ben szakterülete, és Eddie teljesen meg volt döbbenve, hogy Ben mindezt elmondja neki. Eddie úgy gondolja, ha Ben neki beszélt ezekről a dolgokról, akkor nyilván másoknak is, a kormány meg rájött, és ezért bocsátották el.

- Nem gondolod, hogy bármilyen kém álomba zuhanna, ha megpróbálna odafigyelni arra, amit Ben mond?

- Freddy úgy gondolja, talán Eddie volt az, aki feldobta Bent. Végül is ő

is a repülésben utazik, és tudhatja, hogy kinek kell jelenteni.

- De miért akarná tönkretenni a felesége szeretőjét? Gondolod Eddie-t bántja a dolog?

- Hát persze hogy bántja. Az a nő pokollá tette az életét. Teljesen örült. És gátlástalan egoista.

- Jobban pokollá tette az életét, mint viszont?

- Hát persze, sokkal. Eddie csak egy kisfiú, aki motorokkal szeret játszani.

- Aha. Nem hiszek a férfiúi viselkedés kisfiús magyarázatában. Megfoszt bennünket a bűn méltóságától.

- Piet. Mikor látogatsz meg újra? .

- Most voltam nálad.

- Az egy hónapja volt.

- Hogy repül az idő.

- Úristen, hogy ez milyen megalázó. A francba veled, Piet Hanema.

- Most mit csináltam?

- Semmit. Nem érdekes. Viszlát. Majd látjuk egymást a partikon.

- Várj.

De már letette.

Másnap Georgene újra telefonált, titkárnőt utánzott a telefonban. - Csak azt akartam jelenteni, uram, a tegnap délelőtti beszélgetésünk viszonylatában, hogy két kalapos és öltönyös férfit láttak, amint hosszas vizsgálódás után bementek a Saltz házaspár rezidenciájába a Prudence Streeten, Tarboxban.

- Ki mondta ezt neked?

- Freddy egyik betege mondta neki, nagyon izgatottan. Az FBI ügynökein kívül vajon ki viselne kalapot Tarboxban? Nyilván az egész város tud Benről.

- Gondolod, hogy villamosszékre ültetik majd Bent, mint Greenbergéket, vagy kicserélik az oroszokkal Gary Powers-ért?

- Haha. Mióta Foxy a szeretőd, úgy fel vagy dobva, mint egy röplabda. De nemsokára pofára esel, Piet. És ezúttal én nem foglak elkapni.

- Nem szeretöm az említett rendkívül terhes és makulátlan erkölcsű hölgy. Te, múlt éjjel rólad álmodtam.

- Ó. Szép álom volt?

- Nem volt rossz. Valamilyen borpincében voltunk. Freddy indult az őszi tanácsnokválasztáson, és te azért vittél le a pincébe, hogy megmutasd

a pezsgőt, amit akkor bontotok majd, ha nyer. Aztán lent, a fonott bútorok között, azt kérte tőlem, hadd szagoljam meg az új parfümödet a füled mögött. Nagyon büszkén azt mondtad, hogy a Cogswell illatszerboltban vetted. Az arcomat mélyen a hajadba temettem és gyengéden átkaroltál és akkor rájöttem, hogy szeretkezni akarsz velem és felébredtem. Valahogy sokkal hosszabb volt a hajad. És vörösre festetted.

- Nem is én voltam. Te strici.

- De te voltál, Georgene. Úgy beszéltél, mint te, ezen a vékony és közömbös hangon, Freddy esélyeiről.

- Látogass meg, Piet.

- Hamarosan - ígérte a férfi.

Aznap este Angela azt mondta: - Irene szinte vicces volt ma. Azt mondta, Bennek semmi dolga, és ezt a két mormont szórakoztatja állandóan. Azok úgy hiszik, hogy Izrael elveszett törzsébe tartoznak, úgyhogy olyan az egész Bennel, mint egy családi összejövétel.

- Milyen mormonok?

- Biztos, hogy láttad őket a városban; mit csinálsz te egész nap? Két fiatalember öltönyben és széles karimájú western kalapban. Nyilván minden mormon életének magától értetődő része, hogy elmegy valami szellemi sötétségben élő vidékre és térít. Például hozzánk. Az ő szemükben mi hottentották vagyunk.

- Azt hallottam, az FBI-tól vannak.

- Irene azt mondja, mindenki ezt gondolja. Azt mondja, Carol mindenütt elterjesztette, hogy Ben államtitkokat adott ki.

- Az a nő kezd meghibbanni. Mármost Carol.

- Láttam ma az A & P-ben, és kedvesebb nem is lehetett volna. Azt mondta, Eddie megint el akar vinni a Vespájával egy körre.

Miközben e pletykavihar dúlt, a tönkrement ember gereblyézett, javítgatta és festegette a házát, levitte a fiait a partra a tiszta hétvégeken. Vége volt a nyárnak, és a partot visszafoglalták a bennszülöttek, akik kutyáikat futtatták a megtörő hullámok mentén és megpróbálták sárkányt eregetni a dűnék tengere fölé. A felhők is megváltoztak, a hőség habos szkúnerjei szürkébbek lettek, testük megnyúlt, több lett bennük a fém. A lovarda leszállítói állták le a tarboxi parkolóba, és tizenéves lányok ügettek az apály által szárazra vetett sötétbarna síkon. Az október közepén egyik vasárnap Piet, amint Ruthszal sétált - mivel aznap nem ment el a templomba, a lánya sem énekelt a kórusban -, látta Ben Saltzot a távolban,

a kis Jeremiah-t vezette kézenfogva és meg-megálltak, hogy Bernarddal kagylókat és érdekes szemetet vizsgáljanak meg a partra vetett hínár között. Piet oda akart menni Benhez, hogy kifejezze baráti együttérzését, de irtózott tőle, ahogy irtózott a halálos betegektől is.

Túl törékenynek érezte saját életét ahhoz, hogy közel merészkedjen egy olyan élethez, amely tényleg összetört. Angela úgy gondolta, meg kellene hívniuk Saltzékat, hogy vacsorázzanak együtt nyugodtan, csak így négyen, a két házaspár. Piet először ellenállt, azután beleegyezett; Irene azonban hidegen visszautasította a meghívást. Ő és Ben megállapodtak, nem fogadnak el meghívásokat, mivel nincsenek abban az anyagi helyzetben, hogy viszonzozzák őket. A többi házaspár hallgatólagos megegyezéssel nem hívta meg őket a partikra, mert az számukra fájdalmas lett volna, Constantine-ék számára pedig kellemetlen. Piet mégis szeretett volna lenézni a szakadékba, szerette volna kilesni a katasztrófa arcát. Ha csak tehette, bármilyen időpontban a házuk felé hajtott. Saltzék korán oltották le a villanyt, Constantine-ék háza dacos fényárban úszott. Pieték gyakran találkoztak Guerinékkal, Thorne-ékkel és Gallagherékkal. Reggelente az egyes családok nagyobb gyerekei - Bemard, Laura - párhuzamos ösvényeken vágtak át a telejárkált mezőn, délután együtt jöttek haza, és komolyabban beszélgettek, mint az gyerekekhez illik.

Egy szeles délután Piet, amint megkerülte teherautóján a mezőt, meglátta Bent, aki éppen külső ablakokat szerelt fel. Az ablakok a ház oldalához voltak támasztva, pakliban, mint hatalmas, üvegből készült kártyák, Ben pedig ott állt és csodálkozva számolgatta őket. Piet üdvözölni akarta, de nem mert lelassítani, nehogy meg kelljen állnia, ezért csak egy pillantást engedélyezett magának; de megdöbbenő módon, ezalatt a pillanat alatt boldognak látta a férfit. Ben újra megnővesztette a szakállát. Archaikus profilja álmodni és mosolyogni látszott, amint lehajolt és szemügyre vette az ablakok felső szélébe vésett római számokat. Olyan embernek tűnt, aki nagyon kiérdemelt egy kis pihenést, aki megtett valamit, ami szükséges volt, és most avval van elfoglalva, hogy túlélje a dolgot, aki - Piet így érezte - már volt a mélyponton, és végül nyugalmat, biztonságot talált.

Piet életének ugyanebben a szakaszában azt álmodta, hogy repülön van, egy hatalmas, új sugárhajtású gépen. Élénken látta a hatalmas cső alakú géptest bézs és zöldeskék színű berendezését, bár még soha nem repült

ilyenen. A katonaság óta ritkán repült; utoljára két éve, amikor a fivérét látogatta meg Michiganben. A Detroitba menő gép egy kormos motorú Electra volt, amely reszketett repülés közben, mint egy öreg kutya. Most, álmainak luxusrepülője olyan simán siklott a levegőben, mintha nem is mozdulna, az előtte ülők tarkója és kezei nyugodtan szegélyezték a zöldeskék szőnyeggel borított utasteret. A pilóta hangja túl dallamos és déli volt ahhoz, hogy Eddie Constantine-é legyen, diadalmasan bemondta a hangosbeszélőn: - Azt hiszem megléptünk előre, emberek! - és a kis, gumi szigetelésű ablakon keresztül Piet szürke felhőfalat pillantott meg vonagló csápokkal, ami lassan elmaradt mögöttük, s helyét kék ég foglalta el. Elkerültek egy vihart. A gép zötyögött és rázkódott a légáramlatok bukkanóiban; beleesett az atmoszféra egyik hasadékába, utánakapott valaminek, de elhibázta, megcsúszott és megdőlt. A dőlésszög egyre nőtt; a gép zuhanni kezdett. A hatalmas test rohant a föld felé. A finom mérnöki részletek - a világító, kirajzolt ülésszámok, a színes fejtámlakendőket rögzítő krómszegecsek - furcsán statikusak maradtak a zuhanás egyre hangosodó üvöltése közben. Messze, az utastér másik végében egy légikisasszony, aki vörössesszőke haját magas, merev frizurában viselte, belekapaszkodott az ülésbe, hogy el ne essen, és az első osztályt rejtő függönyök kidagadtak. Egyébként semmi nem mutatta az iszonyatot, nem volt felzúdulás. Piet azt gondolta, micsoda pazarlás. Ilyen zseniális törekénység tökéletesen magára hagyva. Micsoda kár. A gép egyenesen lefelé vágatott. Piet belső fülében a folyadék meglódult, megdermedt. Tudta, ebből a zuhanásból nincs menekvés, sötétben ébredt és biztos volt benne, hogy halott.

Angela nedvesen és szabályosan szuszogott mellette. Az asszony teste az ágy közepe felé döntötte a matracot. Mézillatú csípős nőszaga kisajátította a meleg ágyat. Bizonytalan fény festette az ablak melletti komódon álló lámpa rakott vászonernyőjén a hajtásokat. Piet háza. Takaros mozdulatlan hajó az éj árján. Felemelte kezét az arca mellől. Kezének fekete árnyéka szarvszerű volt a kereszt alakú ablakbordák és a kék ablaktáblák előtt. A saját keze.

Már korábban is tapasztalta ezt a rettegést. Megvoltak az ellenszerei. Képzeld el havat. Képzeld el egy görbe falú sátrat, amely biztonságot nyújt az eső ellen. Tégy úgy, mintha a takaró védelmező kuckó volna! Gondolj emberi bőrre. Piet azoknak az asszonyoknak a testével próbálta elringatni

magát, akiket valaha ismert. Foxy púderos hónalja és szirmos hasítéka, amely egyszerűbb volt, mint egy rózsza. A szeplős csontosság Georgene torka alatt. Az asszony tényleges meztelensége, ősz hajszálakkal teli viharfrizurája tompította vágyát, hogy megpillantsa, talán a szerelemtelenség hozta őket minduntalan össze. Nem mint Angela menyeei kikutathatatlanja. Carol hajlékony dereka és izmos táncosnő lábai. Bea Guerin részeg özön mellei, nektár izzadság közöttük. A buja nyúlékony ágyéktájék Annabella Vojt alulpatentos kombinébugyiján; Annabelle, bár mindketten szüzek voltak, megengedte neki, hogy egy dülöngélő gazos széna között leállított autó esőkopogtatta üregében, megcsókolja ott, és kutakodva nyaldossa, arca fejjel lefelé a lány combjai között-, széles háta sajog, a tücskök ciripelnek, a lány ujjai elragadtatottan fészülnek fészülhetetlen hajába. Az istenfélő családról, a hamburgerszagú forróságban, a rádió hangtalan izzása közepette, Annabelle néha egyetlen szó nélkül rántotta le a selyemleplet, olyan mozdulattal, melynek szakértelme zavarta Pietet, fellökte csípőjét az autóülésről és hátulról lehúzta a bugyiját; a néma ezüstös csapkodásból és hullámbzásból Piet megragadott egy pillanatot, mely ívesen pattant elő emlékezetéből, mint egy hal, aztán ez is, mint a többi halovány test, túl síkosnak bizonyult ahhoz, hogy álomba vigye őt. Túlságosan felajzott volt ahhoz, hogy elmerüljön.

Angela egyenletes lélegzése ritmust váltott; másik oldalára fordult a lepedők és takarók csúszkálós örvényében, majd öntudatlan sóhajainak taktusai újra felhangzottak.

Érezve, hogy gondolatai zagyvasággá tágulnak, Piet megfeszült a hálától, az alvás mohó akarásától, újra fölriadt, s a szíve háborgott. Szüksége volt rá, hogy megérintsen valamit. Ő soha nem tudna Gallagherrel emelkedni, mert neki szüksége van rá, hogy megfogjon egy szerszámot. Belemarkoljon a földbe. A repülőgép lezuhant és ő tehetetlen volt, egyház nélkül, legénység nélkül. Szüksége volt rá, hogy megérintse Foxyt, mellbimbóit, hasát, a rézsútos holdfényben. Foxy feje tele volt fonatokkal és keresztekkel. Tud hinni. Imádja az ő farkát. Hömpölygő, fátyolszerű bőségével órá vetette magát, az övé volt, az ő asszonya.

Angela öntudatlan megmozdult, halkan nyöszörgött. Piet fölkel, és lement a konyhába egy pohár tejért. Amikor a legerősebben vágyódott Foxy után azon a nyáron, olyankor mindig odament a fridzsiderhez, a megvilágított élelmiszerekkel teli hűvös, sápadt dobozhoz, és beletöltött valamit a bensejében tátongó ürbe. Arcát a gép hideg arcához szorította és

az asszony hangjára gondolt, annak délies homályaira, játékos szárazságára, ahogyan dallamával az ő nemi szervére emlékezett. Piet lebetűzte Foxy nevét a mágneses ábécével, amivel a lányok szoktak játszani a magas, üres ajtófelületen. FOXY. PIET SZERTI FOXYT. Összekeverte a betűket és elindult az ágya felé a házon keresztül, melynek ismerős bútorzata és tapétái rosszindulatú varázslattal teli ráolvasások voltak. Angela mellett fekvé arra gondolt, ha Foxy mellett fekhetne, üvegterméken is el tudna aludni. Az álmatlanság mint az összehangoltság hiánya. Dübörgő teherautó ment el a ház előtt, aztán elhalt a morajlás.

A mozdulatlan éjszaka súlya. A félelem iszkolt benne, olyan helyet keresve, ahol megállhat. Ahogy Annabelle széttárta a lábait, mintha az ő arcát zsarnokian meg akarná ragadni fiatal asszonyi mocsarának ajkaival. Foxy finoman kérdő oldalpillantása; száraz agy, amely az extázis fátylain keresztül felmérte Pietet. Lányainak aggódó nagy szemei: bizonyos értelemben kicsoda kegyelem meghalni és tovább nem kínozni gyermekeit apjuk kísértetével.

- Angela? - Hangja idegenül hangzott, mintha távolról húzták volna elő.
- Ébredj föl egy kicsit és karolj át. Szörnyű rosszat álmodtam.

Az asszony félig felébredt és félig engedelmeskedett, Piet felé fordult, de hasra fordulva ismét álomba zuhant; karja megpróbálta elérni a férfit, de lehanyatlott. Piet a mókuserék csikorgását akarta hallani, de csak azt hallotta, hogy a fridsider megrázkódik és dörömbölni kezd.

Édes Piet!

Közeleg a dagály és a víz olyan kék, mintha tinta volna. Egy vörösingés kisfiú horganyoz evezős csónakjával a sziget közelében amióta megittam a második csésze kávémat. Gondolkoztam magunkról, és úgy érzem, egészen addig, ameddig le nem ülök, hogy megpróbáljam leírni neked, hogy rengeteg dolgot kellene elmondanom. Amikor tegnap együtt voltunk, próbáltam neked magyarázni Kenről meg magamról meg az "élvezésről", de te inkább úgy döntöttél, hogy dőlyfös és sértett leszel - szerelmem, ne légy. Milyen félve írom le ezt a furcsa szót: "szerelmem". És persze nevetség is. De kell hogy legyen valami neved, és mi másom vagy te énnekem?

Ken a férjem. És én ehhez mérten szeretem is. Úgy érzem, jogom van hozzá, és ezt próbáltam elmondani, hogy szeretkezzem vele. Nincs közöttünk más korlát, csak az unalom, ami viszont nem olyan komoly

dolog, hiszen az egész élet ilyen mindennapos dolgokból áll. Tőled sokfajta akadály választ el: a bűntudat, természetesen, valamiféle igazi féltékenység és félelem, hogy nem vagyok megfelelő, összehasonlítva a többi nővel, akivel valaha is dolgoztál együtt, közös féltelmünk a lelepleződéstől, egyfajta, néha (szerintem) szükségtelen türelmetlenség, és sietség benned, az az idegesítő szokásod, hogy becsmérled magad és azt várod, hogy ellentmondjanak neked, sőt még az a túláradó szeretet is, amit az irányomban mutatsz, és amit időnként egyenesen bénítanak érzek, az igazat megvallva. Mindehhez add hozzá a terhes állapotból következő érzéki kiszámíthatatlanságokat. Ezek az akadályok magasra halmozódnak, ezért aztán az, hogy nem tudok élvezni, édes Piet, nem azt jelenti, hogy nem jutok el veled a csúcsokra. Nagyon is magasra jutok. Ne akard, hogy ennél többet mondjak. Ne akard, hogy megtagadjam a fogadalmat, amit Kennek tettem - és amit akkor, és még most is szentnek érzek, túl minden kényelmetlenségen és elégedetlenségen - és ne akarj versengeni. Nincs itt semmiféle verseny. Nem értem, miért fogadtalak be az életembe minden idők közül éppen most, de az a hely, amit elfoglalsz, az a hely, amit te hoztál létre a magad számára, és nem szabad bizonytalanul érezned magadat benne.

Kihoztam ezt a levelet a napra, csak fehérnemű van rajtam, elég lezser dolog, de egyetlenegy fürdőruhám se jön már rám. Őszintén remélem, hogy a vízvezeték-szerelők nem fognak váratlanul betoppanni. A vörösinges fiú már elment. Nem hinném, hogy bármit fogott volna. Ahogy újraolvasom ezt a levelet, úgy érzem, nagyon rosszul fogalmaztam, olyan mentegetőző és kertelő az egész, nem is tudom, odaadom-e neked.

A te álmos és szerető

Foxyd

Foxy dátum és sokszor aláírás nélküli levelei a Gallagher & Hanema cég irodájának kartotékos szekrényének mélyén gyűltek, az indigó alatt, ahová Gallagher soha nem nyúlna. A levelek különböző alakúak és méretűek voltak. Némelyikük négy, mindkét oldalán gyors, egyenes kézírással sűrűn teleírt lapból állt. Mások csak néhány sietve odavetett szót tartalmaztak, firkálmányok, melyeket gombócba gyűrve csúsztatott Piet kezébe a partikon. Piet, aki rendszerető és babonás volt, mindegyiket megőrizte, és görcsösen végigolvasta a rettegés éjszakája után következő dermedt napokban. Úgy olvasta őket, ahogy egy jelentéktelen személy önmagát keresi egy mesében, melynek hőse távoli őse.

Szerelmem!

Az egész házam téged lehel - a gyalult fa illata te vagy, a sós szél te vagy, az összegyűrt lepedő, melynek szaga a legédesebb és legáthatóbb - tőlünk ilyen! - te vagy. Az elmúlt órák alatt csupa nyitott ablak és szélfűtta függöny és kék láthatár voltam - olyanynyira a tiéd, hogy muszáj leírnom ezt neked, bár Ken odalenn vár, hogy induljunk kicsi-Smithékhez. Pár perc múlva látni foglak. De másoktól körülvéve. Fogadd el ezt a csókot.

Más levelek hosszabbak és értekezőbb jellegűek voltak, néha egyenesen didaktikusak. Piet érzett bennük valami igyekezetet az ő formálására, a kiigazításra és igazolásra.

Szent Tűzijáték napja

Én édes szerelmem!

Messze lesétáltam a tengerparton, túl a nyilvános strandon és a nyaralók tömegén (olasz nagymamák kempingszékeken ücsörögnek egészen a hullámok szélénél, térdig föl húzott szoknyában, ölükben kötés), oda, ahol közös barátaink nem leselkedhetnek rám. Különös, hogy mennyire más itt minden, sziklás és kavicsos, és szelesebb és a víz fodrozódóbb, mint azon a védett szakaszon, ahol a mi elbűvölő tarboxi családanyáink és ivadékaik pancsikálnak. A lacetowni világítótorony most nagyon közelinek látszik a ködfátyolon át. Időnként egy-egy pár bostoni vagy cape-i homokos sétál el szűkre szabott fürdőnadrágban - Freddy csak here-bubusnak hívja őket - kézenfogva. Ezt leszámítva egyedül vagyok, terhes és ezért leszólítás-veszélynek nem kitett leányzó, aki térdén írómappaként egy gyűrött New Yorkerral, furcsa kifejezéseket talál ki szerelme számára, aki azt hiszi magáról, hogy zsidó.

Nem jól fejeztem ki magam Péterrel kapcsolatban. Te nem ő vagy, a nevetek véletlen egyezése dacára sem. Ő éveken át megszűnt a számomra név lenni, csak egy árny volt, egy árny köztem és a szüleim között, köztem és Ken között. Ő nem szeretett engem — mulattattam őt, én, a suta és ártatlan siksze, aki akkor voltam. Csak játékszer voltam a számára, és ami a dologban ijesztő volt, az az, hogy rájöttem, élvezem ezt a szerepet. Szeretem, ha használnak, kihasználnak. Nem tudott semmi olyat tenni, ami ne fokozta volna az iránta érzett szerelmemet, még a szörnyűségesen hideg

hangulatai és korholások sem, melyekkel elküldött magától. Sokkal többször volt szüksége az egyedüllétre, mint ahányszor én egyedül tudtam hagyni őt. Borzasztóan fiatal voltam és féktelen és minden bizonnyal mindkettőnket nagyon befolyásolt, ahogy a szüleim viselkedtek. Az apám távollétei nagyon meggyötörték az anyámat, s mindaddig, amíg Péter nem maradt távol tőlem, még akkor is, ha durván és közönségesen beszélt velem, én hálás voltam neki. De az is lehet, hogy éppen ez a büszkeség vonzott benne, valamiféle gépies önzés, amiben az apámra emlékeztetett. Tudtad, hogy közben híres lett? Megjelent a képe a Time-ban körülbelül egy évvel ezelőtt, ócskavasból összehegesztett szobrával együtt. Még mindig Detroitban él az anyjával, és még nem nősült meg. Láthatod, hogy voltak évek amikor odarepülhettem volna hozzá, évek, amikor Kennel éltem és még nem volt gyerekem, és nem tettem. Olyan lett volna, mintha újra csokoládéfagylaltot ennék, dús tejszínhabbal, cukrozott gyümölccsel és sziruppal.

Te meg én sokban különbözünk, ez biztos. Veled kapcsolatban éreztem először, milyen az, ha az ember már nem fiatal. Veled úgy érzem, végre szabadon élhettem a jogommal, hogy választhatok - a szokások, a parancsok a görcsök kényszerítő hatása nélkül. Bizonyos értelemben te vagy az én első igazi társam. Édes bűnünk furcsán keveredik a terhesség édességével - lehet, hogy Ken túl sokáig várt veled, hogy teherbe ejtsen és most, amikor végre bekövetkezett, másvalaki felé fordul a hálám. Bizom benned és féllek téged. Félttem Pétert, és bíztam-bizom Kenben. A kettő összekapcsolása kizárólagosan a tiéd.

Házasságot ajánlok talán? Fondorlatos nőszemélyű szó sincs ilyesmiről - olyan biztonságosan kötődöm Kenhez, hogy ki merem tárni magam előtted, ahogyan álmomban kitárulkoznék egy idegen előtt, tudva, hogy a legnagyobb biztonságban alszom a férjem mellett. Kérlek, ne félj tőle, hogy meg foglak próbálni elvenni Angelától. Még nálad is jobban tudom, milyen drága kincs ő a számodra, ő és az otthon, amit együtt létrehoztatok, és hogy milyen jól, igen, hogy milyen jól éltek. Vajon nem a tökéletes rabság teszi-e, a néhány lopott délutáni óra, amit együtt tölthetünk, hogy olyan szabadok vagyunk? A kezem elfáradt és remeg. Kérlek, ne hagyj még el. Én bolygó hollandim - önellentmondás ez?

Később.

Lementem úszni - nagyon finom volt, mintha gyémánt belsejében lennék, Woods Hole-nál sokkal melegebb volt a víz - és megvizsgáltam a

kavicsokat. Tudtad, hogy egyszer egy félévet geológiára jártam? Felismertem a bazaltot és a kvarcot, ezeket könnyű, fekete és fehér, Isten és az Ördög, és aztán egy rakás foltos, cukorkaszerű követ, melyeket gondolatban a "gránit" kategóriába soroltam. Micsoda változatosság! És micsoda temérdek időt tartunk a kezünkben ezeknek a köveknek a simaságában! Meg akartam csókolni őket. Eszembe jutott a te simaságod. Olyan nagyon szeretem a tengerpartot. Nem is tudom, hogy önmagam voltam-e, ameddig Ken el nem vezetett a tenger látványához.

És akkor, legnagyobb rémületemre, ki más jön szembe, mint Janet és Harold! A fene vigye el!! Én voltam az, aki zavarba esett, pedig nekik kellett volna. Szégyentelenek és arcátlanok, mint mindig - Franket és Marciát otthon hagyták a gyerekekkel és mit csinálok én itt a Homokos Parton? Azt válaszoltam nekik, hogy a séta szükséges testmozgás és hogy le akartam rajzolni a lacetowni világítótornyot. Eszrevették, hogy eddig levelet írtam és nagyon hunyorogtak és kedélyeskedtek és azt hiszem, őszintén kedvelnek engem, de nekem lehangolóan romlottnak tűntek. Ki vagyok én, hogy ítélkezzem felettük? De belül én azért nagyon érényesnek érzem magam és majdhogynem sírtam, ahogy láthattad is, amikor kiderült, hogy Christine Keeler vagyok.

Még később.

Elaludtam. Olyan furcsa dolog fényárban ébredni, a szám felpuffadt és a hajam tele van homokkal. Haza kell mennem. Ken Gallagherrel és Guerinnel teniszezik, nem tudom, ki a negyedik. Te? Válasz egy találós kérdésre: július negyedike.

Piet, sikerült valamit is megmagyaráznom? Azt hiszem, valahogyan el akartam áldozni magunkat a többiektől, hogy megkiméljelek attól a bánattal sújtott vad tekintettől, amely a szemedbe költözik, amikor elérkezik a távozás ideje vagy arra gondolsz, hogy az irodádban éppen cseng a telefon. Bizonyos értelemben, minthogy azt sejtetted, létezik valahol másutt egy mennyország (olyan ez, mint Harold francia nyelvhasználata: állandó utalás odafentre), a pokolban élsz, és én lettem az egyik démonod. Én nem akarom ezt, én gyógyítani akarok - fehér és névtelen és sziporkázó akarok lenni a számodra, az az ápolónő, amihez az apám azt mondta, túl jó vagyok. Aggódom, hogy valami túlzó és szertelen és pazarló dolgot művelsz, hogy kielégítsd a te fura, aggályos lelkiismeretedet. Ne tedd. Birtokolj engem büntudat nélkül. A büntudat unalmas a nők számára. Az, hogy elcsábítottál, tökéletesen rendben van. A 'világ minden kincséért sem

hagytam volna ki. Jobb, hogy te lettél, mint ha Freddy Thome lett volna.

*Ami csak annak leplezésére szolgál, hogy az alvás a homokos parton
fölkorbácsolta a vágyamat. Kívánlak, szőröstül-bőröstül, és maradok,
a te szeretőd*

Ó, áldott, ezerszer áldott Piet,

*milyen tapintatlan, sőt rosszabb, mint tapintatlan, egyenesen rossz
voltam, amikor ma közönségemnek használtalak, hogy meghallgasd a
KENhez fűződő érzelmeimről tartott előadásomat. Milyen komikus volt a
dühöd - úgy látszott, elképeszt, hogy vannak érzelmeim vele kapcsolatban -
és milyen szomorú, hogy a végén megpróbáltad a haragodat tréfára
fordítani. Ez az egyik legbájosabb vonásod, hogy egyszerre tartod
magadat túl sokra és túl kevésre, és olyan sebességgel váltasz egyikről a
másikra, hogy az egészen hipnotikus. De amikor elmentél, nyomott
hangulat telepedett rám és szükségét érzem, hogy újra megpróbáljam.*

*Amikor azt mondtam, hogy Ken meg én már hét éve házasok vagyunk,
ezzel szemben te meg én csak néhány hónapja ismerjük egymást, akkor azt
nem kritikának szántam - nyilvánvaló, hogy újdonság mivoltod sok
tekintetben neked dolgozik. De az én szexuális reakcióim (számomra
legalább annyira, mint bárki más számára) titokzatos tekintetében, ez
előny az I. fázisban és hátrány a II. fázisban. Lehet, hogy a férfiak szeretik
az új nőket, miközben a nők olyan férfiakkal hozzák a legjobb formájukat,
akiket jól ismernek. Ennek elsősorban a bizalomhoz van köze - egészen
komolyan, valahányszor szétteszed a lábad, ott van az átsuhanó félelem,
hogy fájni fog - és ahhoz a szomorú (vajon miért érzem szomorúnak?)
tényhez, hogy a nők esetében kevésbé számít a személyiség a szexben, mint
a férfiaknál. A tényleges aktusban, szemben az előjátékkal. Egy unalmas,
otthonos megbízható szerszám minden, amire mi vágyunk. A női nemi szerv
rendkívül ostoba, ami számtalan olyan helyzetbe sodor bennünket, amiből
a fejünk azonnal kihozna.*

*Miért kell mentegetőznöm előtted, amiért változatlanul élvezem a
férjemmel való együttléteket? Te ébresztettél föl engem hétéves álmomból, és
Ken húzza a hasznát belőle. Nem elég az égód számára, ha állítom, hogy te
olyan dimenziókban is létezel, ahol Ken tökéletesen súlytalan? És hogy
attól, hogy nem tud a kapcsolatunkról, és arról, hogy mi emészti föl a belső*

életemet, gyerekeknek látom őt, üveg mögött élő gyerekek, gyerekek, aki szándékosan él üveg mögött. Kent soha nem érdekelte igazán az élet a molekuláris szint fölött. Álarcos férfi ő az életben, aki bemászik az erkélyen, hogy velem töltsse az éjszakát. Mély hidegséget fedezek fel magamban iránta. Ebben a hidegségben mesterkedem a testünkkel és kiengedem a feszültséget, amit te építettél föl bennem.

De kérlek, engedd meg nekem, hogy úgy szeressem őt, ahogyan tudom, ő a nekem rendelt férfi, végül is. Ugyanakkor te csak egy férfi vagy. Lehet, hogy a férfi. De nem az enyém.

Azt hiszem, össze vagyok zavarodva. Miután elhatároztam, jóval azelőtt, hogy először lefeküdtünk volna egymással, hogy megszerezlek, azt is eltökéltem magamban, hogy mindkettőtöket a megfelelő helyen foglak tartani, vízhatlan rekeszekben. Ehelyett mindketten arra használjátok a testemet, hogy párbeszédet folytassatok rajta keresztül. Én pedig szeretnék mindkettőtöknek a másikról beszélni. Abban a félelemben élek, hogy egyszer majd a rossz nevet mondom ki. Szeretnék bizalmasan beszélni rólad Kennek, és Kenről neked - boldogtalan a karrierjével, és nyugtalan a még meg sem született gyerekünk miatt, és sokkal többször közeledik hozzám, mint bármikor házasságunk első éve óta. Hát persze, most olyan veszélytelen vagyok. Azzal szúrkálódik, hogy azt mondja: az ember nem ejthet teherbe valakit, aki már terhes. Nem lehet megölni a holtakat. Veled összehasonlítva az egész nagyon gépies, de végtére is Ken karrierje azt mutatja, milyen gépies dolog is az élet.

A tiéd az, hogy építs, és édes szerelmem, bennem valami csodálatosat építettél föl. A nevedet lélegzem, és amikor ezt írom, hiányzik a hangod, segítő arcod. Tényleg úgy gondolod, hogy untatjuk Istent? Egyszer azt mondtad nekem, az Isten megunta Amerikát. Néha úgy érzem, alábecsülöd Istent - ami azt jelenti, hogy gyűlölöd a hitet, melyet a halálfélelem erőszakol rád. Rossz vásárt csináltál és állandóan megpróbálsz farigcsálni rajta a te oldaladon. Asszonyinak kellett volna születned. Ez az asszony az újságban, halott gyerekével a karján, tudja, hogy lesújtott rá az Isten. Én érzem őt magam fölött és magam körül és benned és ellenedre és miattad. Az élet veszteségek és nyereségek játszmája. El kell készítenem Ken vacsoráját. Mentegetőzések nélküli szerelem. Szerellemmel.

Piet megkönnyebbülten tért át erről a hosszú, önimádó levélről egy kis papírfecnire, amelyen az állt: Még mindig le szoktál feküdni Georgene-nal?

Miután Foxy beszélt neki a zsidó fiúról, Piet elmondta neki Georgene-t. Szeptemberben az ösztönei, vagy pletyka révén értesült róla, hogy Piet újra meg-meglátogatja Georgene-t. A valóságban ott volt az a be nem tervezett megbicsaklás azon a napon, amikor a Kennedy-gyerek meghalt, és az azóta eltelt másfél hónap alatt mindössze három látogatás, és ezek is főként azzal teltek, hogy ismét tapogatózva kereste a kivezető utat. Georgene-t duzzogónak, passzívnak, laposhasúnak találta, akiből szexuálisan hiányzott a vállalkozó szellem. Akár Freddy ágyában, akár a szabadban, a kék ég alatt voltak együtt, Piet olyan ideges és óvatos volt, hogy nehézségekbe ütközött fenntartani az erekcióját. Foxy odavetett sorai figyelmeztetésnek tündek, hangos csattanásnak a sötétben. Még egyszer látogatta meg Georgene-t, október elején: a vörösfenyők hulló tűlevelei egyenletesen doboltak a kátránypapíron, a nap bágyadtán süttött, az asszony állá reszketett, könnyben úszó szemei megtagadták a szembesülést a férfi tekintetével. Amikor Piet elment, nem hagyott kétséget afelől, hogy nem egyhamar jön újra, Angela és Freddy gyanúsán *gemütlich* bizalmasságát tette felelőssé, és Freddy fenyegető modorát az utóbbi időben, és Piet feszült viszonyát Gallagherrel és a megnövekedett munkaterheket és Georgene saját jól-létét; az bizonyos, hogy egy viszony alapja a kölcsönös függetlenség, és Georgene bűnt követett el, veszélybe sodorta önmagát azzal, hogy függővé vált. Kemény állá bólintott, de zöld szeme, bár Piet két kezébe fogta az asszony meztelen vállait, nem volt hajlandó az ő szemébe nézni. Foxy kérdésére azt válaszolta, hogy nem, nem feküdt le Georgene-nal azóta, hogy röviddel Whitmanék Tarboxba költözése után először megpillantotta Foxyt, aki éppen becsapta kocsijának ajtaját templom után. Visszamenőleg ettől a pillanattól számította szerelmét. Beismerte, hogy Georgene jó barátja maradt, és hogy - de ilyen férj mellett ki tehetne szemrehányást érte? - hébe-hóba föl szokta hívni őt az irodában; Piet arra az eshetőségre számítva vallotta ezt be, hogy Foxy talán már értesült erről Matt és Terry révén, így aztán azáltal hogy megcsalták és becsapták, Foxy közelebb került a feleségi minőséghez.

TALÁLÓS KÉRDÉSEK

1. *Mi az, öt láb kilenc inch magas, az episzkopális egyház híve, és mindjárt kidurran?*

2. *Mi az, kisebb, mint egy marhavagon, de nagyobb, mint a*

halandóság?

3. *Mi az, öt láb magas, ügyes kezű, vörös hajú, nagy lábú, idegen származású?*

4. *Mi az, kisebb, mint egy kenyérkosár, mégis kielégülést nyújt?*

1. *Foxy Whitman.*

2. *Az ágy.*

3. *Kézimunkázó vörösesbarna kenguru. Hah!*

4. *Helyes. Hol vagy, szerelmem?*

Viszonyuk öregbedésével egyre rövidebbé és játékosabbá váltak Foxy levélkéi; az ősz közeledtével Piet egyre ritkábban tudta meglátogatni. Whitmanék házában befejeződtek az újjáépítési munkálatok, és Gallagher megszerzett egy jövedelmező rohammegbízást az egyik helybéli vendéglő antik stílusban való kibővítésére, így aztán Piet kénytelen volt hosszú napokat azzal tölteni, hogy gyári gyalulású gerendákat nagyoljon és tizenhetedik századi hatásokat próbáljon kihozni zöld épületfából. A Tarbox Fogadó tulajdonosai, két rámenős görög, azt akarták, hogy az új szárny novemberben üzemelni kezdhessen. Fárasztó és gyakori utazásokat kellett tennie Matherbe régi tégláért, Brocktonba kézzel kovácsolt vasért, Plymouthba azért, hogy részletekbe menő kutatásokat végezzen a koloniális stílusú ácsmunkára vonatkozóan: *Az emeltet gyámjait, ahová a' búza ecetera kerül, nem tsapoloml, hanem is a' középgerendába eresztetem, vagy hamis középgerendával poltoltatom, s a' végeknél így vídem. Az emeleten osztó-falt rakok az alanti fölött vagy a' középnél, az ácsok a' megmondhatói. A' szarufa meg mélyre nyúljék, hogy védné jobban a' falakat az időtől. Az egész házat erős fából építtem de egyszerűn &cetera. Nagyon jó tölgy-fával borítottom...* A törekvés, hogy megpróbálja lefordítani ezeket a régi részletező leírásokat a modern idők furcsaságaira, elcsüggesztette Pietet. A megbízás a csalással történő antikvizálásra jövendőlni látszott azt az építészeti bebalzsamozódást, melyre szeretett és öntudatlan városát szánták, s melynek szépsége az elhanyagoltság mellékterméke volt. Örjítő módon, nem tudott eljutni Foxyhoz, és képtelen módon abban reménykedett, hogy megpillantja összetéveszthetetlen alakját tündökölni az idegen városok utcáin és az építőanyag telepekhez vezető szürke sikátorokban. Minden kék furgontól megállt a szívverése; minden elmosódó szöke folt az ablakokban megszegett ígéretté lett. Időnként

találkoztak Tarboxtól távoleső helyeken - egy matheri kocsmában, ahol fluoreszkáló sörreklámok ismétlődő parabolákat írtak le, egy természetvédelmi erdőben Lacetown-tól nyugatra, ahol hatalmas szünnyogok gyűltek Foxy karjára, vastagon mint a szőr, valahányszor megálltak séta közben, hogy ölelkezzenek, elvadult tengerparton Duxburytól északra, ahol az Atlanti-óceán töretlen hullámverése bőszen tombolt és a magas dűnék rozsdásodó konzervdobozokkal, zöld üvegcserepekkel és elhagyott alsónadrágokkal voltak teleszórva. A lelepleződés veszélye nagyobbak tűnt a városon kívül, mint azon belül, a mindennapos foglalatosságok és mozgási szokások kiszámítható labirintusában; és ahogy Foxy ideje közelgett, egyre kevésbé akart túl messzire vezetni. A városon kívül úgy látták magukat, mintha ők is csak egy tilosban lopakodó pár volnának, hitvány kítaszítoottságra kárhoztatva, és Foxy terhessége ilyenkor groteszknek tűnt. Az asszony levegős otthonában mezítelenségük diadalmas volt, testük a szenvedély szimfonikus edényévé vált. Minden álmuk egy együtt töltött éjszaka volt.

Piet - Kennek el kell utaznia egy konferenciára - New York, Columbiába - e hét kedd/csütörtök. Mit gondolsz, szabaddá tudod tenni magad, hogy meglátogass, vagy inkább utazzam el Cambridge-be a barátainkhoz - Nedhez és Gretchenhez - erre a pár napra? Ken ez utóbbit szeretné - nem akar egyedül hagyni -de én le tudom beszélni róla, ha van rá ok - mit gondolsz, van? Mindenem fáj és szükségem van a dicséreteidre. Ez az én hatalmas testem vagy szörnyűséges, vagy a szépség új formája - melyik?

Piet nem tudott elszabadulni. Az étterem kibővítés a befejező szakaszába ért és neki, Adams-nek meg Comeau-nak napi tíz órát kellett a helyszínen tölteniük. És most, hogy a fák lombja lehullott, a tengerparti út leleplezően kopárnak tűnt. Félt elhajtani furgonjával Thorne-ék éberén figyelő dombja előtt a Whitman-ház irányába, amely ilyenkor összefüggő láthatóvá vált kicsi-Smithék ablakaiból. Esténként is el volt zárva Foxytól a társasági életükben bekövetkezett új fordulat következtében: Angela pszichiátria iránti újkéletű érdeklődése összehozta őket Applebyékkel és Freddy Thorne-nal, ami persze mindkét Thorne-t jelentette. Georgene rideg, enyhén düllelt szeme, amikor társalgás közben felmerült hogy Ken Whitman pár napra elutazik, úgy villant Pietre összeszűkülve ahogyan

akkor szokott, amikor szetlabdát egyenlített. Piet azt mondta Foxynak, menjen Cambridge-be, hogy minden pletykázkodás fölé kerekedjen és Piet számára megszűnjön a kísértés, hogy valami elkeseredettet, leleplezöt és végzeteset cselekedjen.

Affene! Anyám elhatározta, hogy eljön és fogja a kezemet a "nagy kaland" alatt, így aztán hétfőtől itt lesz a házban. El tudnál menni holnap templomba?

Templom után, a hegyen, a szélkakas penny-szeme láttára, Piet lesétált a szürke ösvényen, a vasvázás pavilon előtt, a vörösös sziklákhöz, ahol Foxy leállította a kocsiját. Ahogyan ott állt és várt, az udvariasság óvatos látszatával, hatalmas volt, felvont vitorlákkal, halvány gyapjúruhában, fején az ősz divatja, magas, szoros turbán, amely az arcát meztelennek és csillogónak mutatta. Piet érezte, hogy az asszony vonzásába zuhan; elepedt, hogy átkarolhassa, hogy örökre birtokolja ezt a fényűző labdát, ezt a felduzzadt nőt, akinek mostani megjelenése földízte benne az első benyomást, a bőséget és a hazatérés pökhendiségét.

- Szia.
- Szia. Miért ez az ünnepélyes arc?
- Olyan jól nézel ki. Olyan fenségesen.
- Maga is, Mr. Hanema. Ez egy új öltöny?
- Tavaly ősszel volt új. Akkor még nem ismertél. Ez egy új kalap?
- Úgy hívják, "repülőtéri anya-váró kalap, amely egyből megmutatja neki, hogy jól megy a sorod".
- Nagyon hatásos.
- Nem túl szigorú? Szívesen levinném, de oda van tűzve.
- Fantasztikusan áll. Jól kiemeli az arcod elkényeztetett rózsaszíniségét.
- Jézusom, de ellenséges vagy.
- Lehet, hogy ellenséges vagyok, de imádlak. Bújjunk ágyba.
- Micsoda megkönnyebbülés lenne! Tudod, hány nap telt el, amióta utoljára szeretkeztünk?
- Sok.
- Tizenkilenc. Két keddel ezelőtt.
- Le tudjuk rázni anyádat? - Piet tenyere és ajkai kihültek; úgy érezte, itt, a város kellős közepén, hogy befelé dől, mintha körhintán ülne.
- Persze, ha te el tudsz szabadulni Angelától és Gallaghertól.

- Kitartóan virrasztó páros. Jézusom, hogy én mennyire rühellem, hogy nem láthatlak. Azon kapom magam...

- Mondd ki! - Talán azt hitte, vallomást fog tenni valami másik nőről.

- Hogy megrémít a halál mostanában.

- Ó, Piet. De miért? Beteg vagy?

- Nem a valóságos halál aggaszt, hanem a halál, akármikor, egyáltalán, mindig.

Foxy azt kérdezte: - Van ennek valami köze hozzám?

Piet nem tartotta valószínűnek, de most azt mondta: - Lehet. Lehet, hogy az tölt el rémülettel, hogy megszületik a kisbabád és minden megváltozik.

- Miért kellene megváltoznia?

Piet vállat vont. - Anya leszel. és a gyerek nem az én gyerekem. Egyszerűen nem fog működni, túlságosan kettészakítana téged.

Foxy üresen, némán állt. Köréjük gyűlt a vasárnap, az ég megkondított harang volt, mindenféle színű autók siettek hazafelé. Az asszony hallgatásával szemben Piet hirtelen könnyörögni kezdett. - Muszáj látnom téged, te lány. Muszáj megnézni a hasadat.

Ott álltak a napfényben, a forgalom közepén, és Foxy úgy döntött, hogy a kocsija felé fordul. - Hívj föl, - mondta. - Föl tudsz hívni holnap, kilenc előtt? Anya gépe csak tíz harminckor érkezik. - Gondolkodott. - Nem. Nem lehet. Ken bejön velem Bostonba, így aztán ő is otthon lesz. - Megint elgondolkozott. - Majd megpróbállak én felhívni az irodában, amikor délután vásárolni megyek. De te akkor a Fogadónál leszel. - Harmadszor is megállt, miután eddig csak magát hallgatta. - A rohadt életbe, hát ez rémes! - mondta. - Annyira akarom, hogy találkozzunk. Mindig veled akarok lenni. Azt akarom, hogy csak az enyém légy.

Mintha ez az utolsó beismerés megerősítette és igazolta volna Piet számára, hogy valami bizonyosan elveszett, nagylelkűen legyintett a kezével, mint aki azt mondja, nincs mit tenni. - Nekem csak az számít, - mondta - hogy te ennyire szeretnéd. Keressük egymást. Légy kedves az anyádhoz.

Az asszony fehérkesztyűs keze mintha egy pillanatra megtorpant volna az autó kilincsén. - Mennem kell - szakadt ki belőle. Előttük terült el a város, s Piet mókásan meghajolt, és akkor látta, az asszony hogy kímélje a lábát, hamvas rózsaszín gumiharisnyát viselt.

- Rrrendkívül örrrvendtem a szerencsének, - mondta - hogy ilyen rrragyogónak láthattam kiskegyed egy ilyen rrragyogó délelőttön, drrrááága

Mrs. Whitman.

- Részemről a szerencse, Mr. Hanema - felelte, és barna szeme élénken tekintett ki állapotá csapdájából.

A tündöklő októberi napok Piet számára Foxy hiányával voltak csordultig tele. Azokon az estéken, amikor nem volt semmilyen parti, semmiféle összejövetel, Piet és Angela otthon ültek, a férfi vágyódásának fojtogató légkörében. - Hagyd már abba a sóhajtozást.

Piet meglepetten pillantott fel a *Life* magazin egyik lapjáról: szerzetesek, sáfrány színű reverendában, tiltakoznak. - Nem sóhajtozom. Vagy igen?

- Hát, zavaró, ahogyan lélegzel.

- Sajnálom. Majd megpróbálok nem lélegezni.

- Min zaklatod magad? A Tarbox Fogadón?

- Semmin. Csak olyan nyugtalan vagyok. Mi van a fridzsiderben?

- Már megnézted. El fogsz hízni, ha ennyit nassolsz. Miért nem mész ki megnézni a csillagokat? Nem lehet elviselni ezt a sóhajtozást.

- Te is kijössz velem?

- Egy perc múlva. - Ezzel Angela elmerült a könyvében, a legújabb Salingerben, amelynek végtelen hosszú címe és elől-hátul azonos, mustárszínű borítója van. - Mindjárt megvilágosodás fogja őket érni. - Az udvarlásnak mely pontján történt is, évekkel ezelőtt, hogy az Apáca-öböl szikláin Angela megdöbbsentette őt azzal, hogy ismerte a csillagokat, mivel a bácsikája csillagász volt. A lány, arcuk összesimult, hogy Piet követni tudja mutogató kezét, tanította őt. Először a fényes csillagokat keresd meg. Aztán haladj közöttük. Képzeld el egyenes vonalakat. A dér megérintette őket a takarón keresztül. A lány apjának ablakán kiszűrődő fény végigpásztázott a fűvön, de elhalt az asztallap simaságúra nyírt sövényen. Angela meleg lehelete legendákat mesélt a fejük fölötti világról.

Piet az olvasólámpa alatt hagyta az asszonyt és keresztülvágott a recsegő-ropogó autófölgjárón az udvar sötétségébe, amely zöld eredetű volt, mint a fekete márvány. Kabócák éles hangú ciripelése vette körül. A tiszta éjszaka faggal fenyegetett. A csillagok merev zuhatagát megbolygatta valami: a Vega, a nyári égbolt királynője már nem a zeniten állt, letaszította onnan a haloványabb Deneb és egy sápadt, ház-formájú csillagkép. A Cepheus. Az Andromédában Piet az után a halvány fényfolt után kutatott, amiről Angela egyszer elmondta, hogy az már egy másik galaxis, kétmillió fényévvel arrébb. Fénye hatalmas óniksz-óceánokon át jutott el hozzá. Ennek tükörképeként a pillantása, s nem sokkal később majd halála is. Így

fog kisugározni, végtelen egyenes vonalban. Az örvénylés elszomorította. Eme áthatolhatatlan fénylő sokaság közepette óriási csuszamlást érzett; fölfelé süllyedve felfogta szemeivel a homályba vont földet. Egy letört orgonaág levelei holtan és képtelenül arra, hogy leváljanak szárukról és lehulljanak, mozdulatlanul csüngtek az ablak fényében. Maga elé képzelte Foxyt, a párát és a szórt és a púderos hónalj emlékét és a száraz majd nedves ajkak és hátának pihés alsó domborulatát, ahol ő hüvelykujjával próbálta kimasszírozni a gyermekhordás fájdalmát és a felizgatott korallszínű mellbimbókat, melyeket ő ujjáival ingerelt és tekintetének védekező homályosságát. Az asszony formátlanná és védtelenné vált az ő magjainak bánatos bizalmassága alatt. *Kihasztnállak.*

Nem. Ne hagyj abba.

Mindjárt elélvezek.

Csak gyere. Nekem most nem fog menni. Csak gyere, Piet.

Biztos? Neked jó így? Foxy bólintott, némán, teli szájjal. Nyelve verdesésével egészen fölizgatta; kezével segített. *Ó. Édes. Falj fel.* És Foxy fölfalta.

A letört orgonaág levelei, holtan és képtelenül arra, hogy leváljanak szárukról és lehulljanak, mozdulatlanul csüngtek az ablak fényében. Az üveg mögött Angela nyugodtan lapozott. A négyszögletes udvar fölött az égő kupolát mintha szilánkokra törte volna valami iszonyatos erejű menekülés. Add őt nekem, ki által menekültél.

Piet aznap éjjel azonnal elaludt, de kora hajnalban fölébredt, még órákkal pirkadat előtt, és becsapva érezte magát, amiért nem volt képes álmodni. Angela öntudatlanul feküdt mellette. Odahúzta az asszony kezét a péniszéhez, de az lecsúszott róla. Saját gyakorlott kezével vágyra gerjesztette magát; de még így sem tudott ellazulni és elmerülni. Gyerekkorából emlékezett a fodrozódó meleg sötétségre, amelybe hátulról bele tudta fészkelni magát, a puha takaró, vagy egy szőrös játék érintésére, a feje fölött doboló esőre, vagy az alulról felhallatszó hangokra. Most, élete ívének közepén, ez a sötétség gyógyíthatatlanul visszahúzódott, és a második, az, ami reá várt, még nem tűnt kényelmesnek. Váratlan arcok, tökéletesen ismeretlenek, rosszindulatúak villantak át az agyán, miközben az megpróbált mindent kitörölni magából, hogy álomba merülhessen. Felépületlen épületek részletes rajzai, élesen kirajzolódott minden szeglet és párkány, terültek szét egy pillanatra bizonytalan belső felületein. Vágtató szíve minduntalan megakasztotta agyának áhított felbomlását. Iszonyú

készítetést érzett, hogy Angelát ébrenlétre pofozgassa; a vágy, hogy vallomást tegyen, hogy valljon gyötrelméről és a paráználkodásról Foxy-val, égette a torkát, mint a hányás előérzete. Hosszas forgolódás és hiábavaló helyezkedések után leosont a földszintre, ki a szabad ég alá.

A csillagok túlgurultak minden felismerhetőségen. Túl a Tejút rendszeren, mintha egy másik földről nézné őket az ember, sűrű csend és idegenség voltak. Könnyedén lépdelve a zúzmarás fehér fűvön, amely jég volt meztelen talpainak, végre megtalálta, déli irányban, a kocsiszín kacskaringós iker-villámhárítóval fölszerelt gerince fölött a csillagképet, amely hatalmas és ismerős volt: az Oriont. A tél óriása, az ágyában meglepve. Szóval a jövő végül is az égre van írva. Minden létezik már. Piet azzal az elégedettséggel tért vissza lakályos házába, hogy túljutott egy krízisen a Foxy iránt táplált szerelemben, és hogy mostantól kevésbé fogja szeretni őt.

NEGYESEDIK FEJEZET

Áttörés

Foxy úgy érezte, hogy az anyja jelenléte a házban ijesztő és az ég által küldött lehetőség arra, hogy bevallja, szeretője van. Semmi gyakorlati haszon nem következhet egy ilyen beismerésből, és az anyja, dévaj és hatékony önelégültségében, amivel új házassága és a középkorúság ruházta fel, semmiféle nyomással nem próbált vallomásokat kicsikarni belőle; ellenkezőleg, feltételezte, hogy a házasság, melyet a lánya számára választott, sokkal simábban működik most, hogy egyetlen fogyatékosága, a gyermektelenség megszűnőben van. Ez a feltételezés bosszantotta Foxyt; úgy vélte, a világ általános lefelé csúszását az ilyen feltételezések olajozzák. Szájpadrólát feszegette, hogy valljon az ellenkezőjéről. Foxy túl sokáig hordozta egyedül a titkát. Két rejtőzködő terhe párhuzamosan nőtt, és most a bűnös teher is kitörni vágyott, hogy megmutassa magát, hogy kielégülhessen egy tágasabb környezetben, a megbeszélés és megértés napsütötte féltékéjén.

De az anyja már két hete a házban élt, és Foxy esetlenül késlekedő volt. Arcának finom pirulásai kellemetlen merevséget palástoltak. A kisbaba késett. Tréfák hangzottak el, túl sok is a lehetőségről, hogy ötösikrek lesznek, mint amilyenek Dél-Dakotában születtek az elmúlt hónapban. Ken és Foxy anyja - Constance Price Fox Roth, aki állandóan könyörgött nekik, hogy szólítsák Connie-nak - túl jól megértették egymást. Ugyanúgy öltözködtek: sokkal inkább jelmezekbe, mint ruhákba. Kennek minden alkalomra megvolt a megfelelő öltözeke, amiben dolgozni járt, amiben dolgozott, amiben fesztelenül otthon volt, amiben kevésbé fesztelenül volt otthon, amiben a tengerparton sétált, amiben teniszezett, amiben futballozott a többi fiatal tarboxi férjjel az őszi vasárnap délutánokon; volt egy szekrényre való öltönye, józansági fok szerint rangsorolva, madrasz és vászon és sportos tweed zakók, különböző súlycsoportú pulóverek, mindenféle hordottsági fokú vászon- és farmernadrágok, többfajta tornacipő, még egy selyem házikabátja is volt azokra az otthoni alkalmakra, melyek a formalitásnak éppen ezt a fokát kívánják meg. Ugyanígy, Foxy anyja, aki most gazdag volt, a nap minden szakához

átöltözött. Fél hat és hat között, amikor a két nő készíthetett magának egy italt és letelepedett, hogy várja Ken hazatértét Bostonból, Connie beleugrott az egyik szelídebb koktélsruhájába, és Foxynak agyonhordott terhesruhájában kötelessége volt, hogy megirigyelje az anyja alakját; bár a dereka már megereszkedett és a csípője fonnyadni kezdett, még mindig dúsabb volt és konvencionálisán erotikusabb, mint Foxy túlon túl magas, lustán lúdtalpas teste. Connie túl mohón várta Kent. A férfi jóképűbb lett, mióta Foxyra már nem hatott jóképűsége. Az elegáns, feszes egyenességgel viselt magasság, a formás hosszúkás fej, az illően öszülő halánték, a gyermekien bátor, szürke tekintet. Connie-t lenyűgözték Ken szakmai sikerei, melyeket Foxy a diákévek hosszú várakozása után csalódottsággal könyvelt el, becsapásnak érzett. Mrs. Roth érdeklődését felcsigázták Ken azon tulajdonságai, amelyeket Foxy egyszerűen a férfi eredendő hidegségével magyarázott - a gyorsaság és nyersesség, amivel bizonyos dolgokat intézett, ahogyan a kocsit vezette, befejezett egy beszélgetést, vagy megvette ezt a házat. - Imádom ezt a házat, Líz - mondta a lányának. - A kilátás annyira New England-i. - Hanglejtése eltűzöttan déliesnek tűnt Foxy fülének; szüntelen nyomatékosításai válságban levő társadalomra utaltak, amelyben az udvariasság elnyelte a mélyebb szenvedélyeket és tettetéssé vált. De ezalatt a puccos, tupírozott és ügyesen színezett hajú idegen teremelés alatt, aki második feleségként kiválasztott, hogy patyolatgépekből származó pénzhegyeken trónoljon, ott volt az eredeti asszony, a háborús feleség és fiatal anya, összekuszálódott unalmas kontyával, olcsó selyemszövetből készült ruháival és lapossarkú cipőivel, kiégetett vasalódeszkájával és politúros Philips rádiójával, amely mindkét óceán partjairól recsegte a híreket, és a bátor fáradtság levegőjével maga körül, és ahogyan hirtelen leejtette karjait, hogy kifejezze megrökönyödését. Foxy úgy gondolta, meg tudná találni ezt az asszonyt, ha szüksége volna rá.

Mrs. Roth tulajdonosi lelkesültséggel folytatta: - Valóságos kastély. Milyen kedves és igyekvő dolog ez Ken részéről, hogy azt akarta, ez mind a tettek legyen, csak a kettőtöké.

- És a kisbabáé.

- Ó, hát persze, és a kisbabáé, hogyan is felejtettem ki a kisbabát? Hiszen a kis angyal miatt vagyon itt!

Foxy azt mondta a házról: - Romos nyári lak volt, mielőtt beköltöztünk. De aztán találtunk egy elég helyes vállalkozót, aki lakhatóvá tette. A falak,

a tornác, a konyha és az alattunk levő rész mind új. Pincét kellett vájlatni.

Foxy anyja összehúzta a szemét és a vörösfilteres cigaretta füstjén át, felemelt állal, ami árulkodóan megmutatta torkának öreg bőrét, szemügyre vette Piet munkáját. Foxy úgy érezte, szívét feljebb löki egy belső rúgás. - Nem tudom, Líz. Mintha egy kicsit túlszűrőzték volna. Ez a sok fehér gipszvakolat egyszerűen nem illik hozzád és Kenhez.

- A lápon tömör építésre van szükség - mondta Foxy védekezően -, hogy ne fújjon be a szél.

Mrs. Roth, aki tapintatos akart lenni, hirtelen érezte, szükség is van a tapintatára, azt mondta: - Biztos vagyok benne, ha belakjátok, rögtön lakályosabbá is fogjátok tenni - és témát váltott. - Apropos szél, Libby, tudtad, hogy az ókori görögök, meg a többiek - nemrég hallottam, mert a könyvklubban mostanában görög mitológiát olvastunk, állítólag ez az idei irodalmi örület - azt gondolták, hogy a nőket az termékenyíti meg? A szél!

Foxy nevetett. - Anya, emlékszel, hogy Bethesdában az öreg Miss Ravenel mindig a nyitott folyosón ült a hintaszékében? Mindennap a bethesdai emlékekre terelte a beszélgetést.

- Még hogy emlékszem-e? - kiáltotta Connie. - Hát persze. Akkor erre várt, hogy megtermékenyítsék! - A nevetés vékonyka volt a hatalmas csupasz szobában; mindketten egyszer bizonyultak termékenynek.

Ken örült az anyósa jelenlétének a házban, mert Foxyt odahaza szórakoztatta, távol a párok összejöveteleitől, akiket egyre gyakrabban emlegetett úgy, hogy a "te barátaid". Ha el is mentek hazulról, akkor mind a hárman mentek, és Foxy anyja sersistergő bíborban, fehér selyemstólával, amit állandóan ide-odavetett és igazgatott, elsöprő társasági sikert aratott; félig garde-dámnak, félig udvari bolondnak tekintették. Freddy Thorne-nal különösen jól kijöttek egymással. Kicsi-Smithék Halloween-partija után, amit egy nappal az ünnep után tartottak jelmezek nélkül, azt mondta Foxynak: - Meg kell mondanom neked, hogy az az ember elképesztően lépést tart az eseményekkel, ahhoz képest, hogy csak egy fogorvos. Lenyűgöző volt, amit a modern pszichológiáról és a mítoszokról mondott. Te nem találsz úgy, hogy a többi vidám barátaitok között ő a legszimpatikusabb?

- Őszintén, anya, nem. Alattomosnak és gyűlöletesnek találom

- Igazán? Hát igen, a szájberendezése nem valami szerencsés, meg aztán egyetlen férfi sem tűnik igazán jóképűnek Kenhez mérve. - Puhatolódzva beszélt, mert két hét alatt érzékelti kezdte Ken különös hiányát, a Foxyban

végbemenő tompulást, melyet a férfi jelenléte okoz. Ken ma reggel elment teniszezni, miután fölszolgáltatta magának a reggelit és az edényeket szépen leöblítve, mintegy szemrehányás gyanánt, otthagya a pala mosogatóban. - Te valójában kit kedvelsz?

- Hát - mondta Foxy - leginkább a nőket, bármilyen szomorú is ezt mondanom. Terry Gallaghere, ő az a magas lány a hosszú egyenes sötét hajjal, akit nem lehetett rávenni hogy játsszon valamit a lantján, bár magával hozta, és bizonyos értelemben Janet Appleby. Ő volt az a gömbölyded lány, aki a végére egész jól berúgott és a pszichiáterét utánozta.

- Róla úgy láttam, boldogabbnak kellene lennie, mint amilyen.

- Ő is úgy látja. És a házaspárok közül eléggé szeretem Hanemáékat és nincs semmi bajom Guerinékkal. Nem tudok semmit se kezdeni Rogerrel, de Bea, bár eléggé tüntetően csinálja, azt hiszem őszintén tele van szeretettel. Az ő tragédiájuk az, hogy nem lehet gyerekek.

- Hanemáék. Csak nem az a szörnyű kis vöröshajú ember, aki körbe-körbe rohángált és rácsapott mindenkinek a hátsójára és időnként kézenállt?

- Igen, ez Piet. A felesége elbűvölő. Nagyon kedves és higgadt és derűs.

- Őt nem vettem észre. De meg kell mondanom, mint társaság, mindannyian nagyon kedvesek vagytok egymáshoz. Szerencsések vagytok, hogy olyan barátokra találtatok, akikkel jól érzitek magatokat. Apádnak és nekem nem volt ilyen társaságunk. Egyedül voltunk; egyedül veled. Jó, ha az ember ki tudja ereszteni, a gőzt.

- Kennek az a véleménye, hogy mi csináljuk a feszültséget. Ken úgy gondolja, túl jól ismerjük egymást. Az igaz, hogy az egyik férfi a társaságból elvesztette az állását, mert közeli kapcsolatba keveredtek egy másik házaspárral.

- Milyen állása volt?

- Már nem járnak el közénk. Ben Saltznak hívták. Zsidók voltak. - Tehetetlenül, leleplezően, Foxy elpirult.

Az anyja semmi jelét nem mutatta, hogy emlékezne vele együtt Péterre. Ehelyett inkább azt mondta, miközben gondosan elnyomta a cigarettáját a kilöttyent kávétól piszkos csészealjra: - Bizonyára a körülmények összejátszása lehetett a háttérben.

- A nő, akibe szerelmes volt, ott volt tegnap este. Carol Constantine. Magasra tornyozott vörös haj, a töve sötét, és nagyon karcsú derék. Fest.

Gondoltam rá, hogy esetleg veszek tőle egy festményt, miután olyan csípős megjegyzéseket tettél a csupasz falainkra.

- Fölfigyeltem arra a lányra. Lélegzetelállító most, de nemsokára csak közönséges lesz. Ezt ő is tudja. És vajmi kevés könyörületességre számíthat attól a kis piperkőc férjétől.

- Eddie-től? Mi nem vesszük őt nagyon komolyan.

- Ez hiba. Nagyon hiú és könyörtelen ez az olasz ifjú. Meg is mondtam neki szemtől szemben, hogy szívesen utaznék olyan repülőgépen, amit ő vezet; túlságosan beképzelt ahhoz, hogy lezuhanjon.

- De anya! Hogy lehetsz olyan elvetemült, hogy flörtölj ezekkel a fiúkkal, akik elég fiatalok ahhoz, hogy a fiaid lehetnének?

- Nem flörtöltem, meg voltam rémülve. S ezzel nincs másként szegény kiszipolyozott felesége sem.

- Ha már a házaspárokról beszélgetünk - kérdezte Foxy, s honvágyat érzett Washington után -, hogy vannak Kennedyék?

- Azt beszélik, most jobban, mint régebben. A férfi persze mindig is rossz hírű volt.

- Az asszony mintha kevésbé tűnne gondterheltnak mostanában, ahogy az újságokban látom. A saját görög tengerpartján.

- Szörnyű szerencsétlenség az a koraszülött gyerek. De úgy gondolom, katolikus létükre képesek ezt valahogy kedvezően magyarázni. Eggyel több angyalka odafönn, trallalla.

- Nem gondolod, hogy nekünk, episzkopálisoknak is megvan ez a vígaszunk?

- Drága jó Elizabeth. - Anyjának keze próbaképpen az övé után nyúlt, hogy megérintse, és jegygyűrűik gyengéden egymáshoz ütődtek, arany az aranyhoz. - Be kell valljam neked, én már rég nem tartom magam semmilyenistának. És persze Roth is leszólja ezeket a dolgokat. Apád is csak a tengerészeinél szedte föl az egészset.

- Még mindig jár templomba?

- Soha nem jutott eszembe, hogy megkérdezzem tőle, és már évek óta nem találkoztunk. Ő San Diegóban van, lehet, hogy soha többé nem fogom látni. Ezt ne felejtsd el.

Foxy nem volt hajlandó ezt nem elfelejteni. Óvatosan azt kérdezte: - Igaz az, amit mindenki beszélt, hogy majdnem elváltak?

- Kennedyék? Nem sok kormányzati emberrel találkozunk, de igen, lehetett hallani ilyesmit. Nem váltak el, persze; meg kellene vásárolniuk az

érvénytelenítést, gondolom, Spellman bíborostól. Aki, persze, a háta miatt már nem olyan aktív, mint volt. - Mrs. Roth az asztal szélén nyugtatta a könyökét és fáradtan simított végig a szeme alatti bőrön. - Miért kérdezed?

Foxy azt mondta: - Érdekel a válás. - Ahogy elfordította a fejét, hogy tompítsa a beismerést, elolvasta a szalagcímet az újságon, amely takarosán összehajtogatva ott felejtődött Ken üres helyén: ELFOGLALTÁK DIEMET. Diem. *Dies, diet, diei, diem.* - Néha azon töprengek, nem kellene-e Kennek meg nekem is valami ilyesmin gondolkoznunk.

A föld megfordult amíg Foxy arra várt hogy meghallja, melyik asszony válaszol, az anyja vagy Mrs. Roth. - Komolyan? - Melyik volt az?

Foxy fedezéket keresett. - Nem egészen - mondta könnyedén. - Csak néha eszembe jut. Amióta ide kiköltöztünk, túl sok időm van magamra. Minden rendbe jön, amikor megszületik a kisbaba.

- Hát nem tudom - mondta az anyja. - De ha nem vagy boldog, miért nem vetettél véget a dolgoknak akkor, amikor még senki mást nem érintett? Egyedül éltetek Kennel, hány évig is? Hét?

- Nem is voltam tudatában, hogy nem vagyok boldog, ameddig ide nem költöztem. Jaj, anya, az egész olyan zavaros, olyan szomorú. Kenben megvan minden, amire csak vágyhatok, de nincs közünk egymáshoz.

- Jaj, kicsikém. Sírjál csak. Annyira sajnálom.

- Ken olyan jó, olyan átkozottul jó. De nem lát engem, nem is ismer.

- Biztos vagy ebben?

- Jaj, hogyne, igen. Van valakim, és Ken még csak nem is sejtí. Egyáltalán.

- Ki az a valaki? - kérdezte Mrs. Roth élesen. - Igazán van valakid?

- Az mindegy, hogy ki az. Egy másik férfi. Jaj, Istenem, igen, van egy szeretőm.

- A gyerek az övé?

- Nem. Anya, a gyerek Kené.

Ennek beismerése volt a legrosszabb; ahogy Foxy a gyűrt fehérségbe zokogott, a saját ölébe zokogott, túl arcát szorító ujjai rózsaszínjén, világosan látta, hogy ez volt a legrosszabb, és ha a gyerek Pieté, lett volna, akkor lett volna az egészre valami igazolás, s nem lehetne azt mondani, hogy túlment minden határon.

- Nos - a másik asszony lassan visszanyerte a hangját -, ennek véget kell vetni.

Foxy érezte a könnyek erejét; ezüst pajzsuktól vértézve nyomult az

anyja ellen, s nem engedte, hogy az könnyű győzelmet arasson felette, hanem azt követelte, hogy mentse meg őt. - De ha véget tudnék vetni a dolognak, akkor nem is kezdtem volna el. Olyan helytelennek láttam először. Nem az ő ötlete volt, hanem az enyém. Amitől a legjobban félek, az nem az, hogy Kent megbántom, hanem hogy őt bántom meg azzal, hogy arra használom föl az irántam érzett szerelmét, hogy elvetetem magam feleségül.

- A férfi, ha jól értem, ugyancsak nős?
- Hát persze, hogy az. Mindannyian azok vagyunk idekinn.
- Kifejezésre juttatta már, hogy el akarna venni feleségül?
- Nem. Igen. Nem tudom. De ez lehetetlen.
- Nos, az én tanácsom mindenképpen az, hogy szakíts vele. De én lennék az utolsó, aki azt állítaná, hogy a válás minden esetben katasztrófa.
- Ó, hát ebben az esetben az lenne. Szereti a feleségét.
- Ezt ő mondta?
- Mindkettőnket szeret. Mindannyiunkat szeret. Nem akarok az a szörnyeteg lenni, aki kihasználja.
- Micsoda emelkedett erkölcsiség. Az én időmben a nők voltak azok, akiket kihasználtak. Ha arról a férfiről van szó, akire én gondolok, akkor a talpára fog esni.
- Te mit gondolsz, ki az?
- A vállalkozó. Az a magas ír férfi, elfelejtettem a nevét, aki tegnap este táncolt veled.
- Matt Gallagher? - Foxy nevetett. - Jól táncol, anya, de pontosan olyan, mint Ken, csak nem annyira okos.

Connie elpirult, mert meghallotta a lánya.nevetésében, milyen rosszul tippelt. Bizonytalanul azt mondta: - Ő az egyetlen, aki elég magas hozzád - és aztán, erőteljesebben, mivel rátalált a megfelelő mondatra: - Kicsikém, én nem akarom tudni, ki az illető. Ha ismerném a férfit, kötelességemnek érezném, hogy elmondjam Kennek. Inkább azt szeretném megtudni, mi az, amivel elégedetlen vagy. Én úgy látom, hogy Ken tökéletes.

- Azt tudom, hogy te annak látod. Már többször világossá tetted előttem.
- És Ken imád téged. Az ágyban van a baj?
- Az ágyban minden a legnagyobb rendben van.
- Vannak orgazmusaid?
- De anya. Természetesen.
- Csak ne vedd ezt olyan természetesnek. Én csak harminc éves korom

után kezdtem el élvezni a testemet.

- Hát azt be kell vallanom, nem élvezem túlzottan a testemet a jelenlegi állapotában. Nem tudok lehajolni és fáj a lábam. - Hirtelen fölpattant és sebesen elkezdte hozni-vinni a tányérokat és csészéket, úgy, hogy az anyjának úgy kellett utánakiabálnia.

- Hogyan tudta ez az ember folytatni a kapcsolatot, miközben várod ezt a gyereket?

Foxy vállat vont. - Nem is ismert úgy, hogy ne lettem volna terhes. Nem sokat változtatott a lényegen. Nagyon gyengéden viszonyul hozzám. A felesége már nem akar szülni, hisz a túlnépesedésben.

- Jaj, Líz, ez a férfi olyan megbízhatatlannak tűnik nekem. Neked olyan szerencsétlen ízlésed van.

- Kenről kérdeztél. Azt hiszem, az a baj vele, hogy nem én választottam. Te választottad. Apa választotta. A Radcliffe és a Harvard választotta. Az egész világ egyetértett abban, hogy ő megfelelő hozzám, és ez az, amiért nem az. Senki sem ismert engem igazán. Senkinek sem volt igazán fontos. Én csak egy olyasvalami voltam, amit össze kell csomagolni és gyorsan elrakni az útból, hogy aztán te és apa lebonyolíthassátok a ti gyönyörű válásokat. A vád olyan súlyos volt, hogy ehhez ismét leült az asztalhoz. Zsúfolt szíve alatt szokatlan égetést érzett.

Az anyja elmorzsolta a nedves vörös foltokat a szeme alatt, és rekedt hangon azt kérdezte: - Igazán így tűnt neked? Nem így volt, mi nem gondoltuk, de nagyon sajnálom, Líz, annyira sajnálom. Mind a ketten olyan nagyon szerettünk, mindig olyan nagyszerűnek láttuk az unalmas évek hosszú során át a csilingelő hangod, a szépséged, egészen meg voltunk rémülve attól, amit magaddal csináltál, amikor Péterrel voltál.

- De anya - kezük elkerülte egymás érintését, mert eszükbe jutott a jegygyűrűk groteszk koccanása - én ezt tudtam. Ismertem Pétert. Tudtam, hogy az egésznek magától vége lesz, nem kellett volna közbelépnetek. Minden méltóságomat elvesztettem. Ez a másik férfi meg én. Tudom, hogy vége lesz. El fog hagyni engem. Továbbáll. Ne beszélj róla Kennek. Kérlek.

- Soha nem gondoltam komolyan, hogy elmondom Kennek. Nem tudná, mit kezdjen a dologgal. Lehet, hogy pánikba esne. Tudod Líz, én azért nem vagyok teljesen egy rikító vén hülye. Látom én, hogy Kennek is megvannak a maga korlátai. Olyan, mint az apád, mindenhez szüksége van a formákra. De a szabályokon belül azt hiszem, egészen figyelemreméltó.

Érdemes megbecsülni.

- Igen az, és én meg is becsülöm. Csak olyan pusztító dolog az, ha az embernek olyan férje van, akinek az a munkája hogy kifürkéssze az élet titkait, és te meg azt érzed mellette hogy haldokolsz, és ő ezt nem tudja vagy nem törődik vele.

- Törődik vele, abban biztos vagyok.

- A műszereivel törődik és én is közéjük tartozom.

Mrs. Roth figyelme ismét föltámadt. - Te igazán azt hiszed - mondta -, hogy te és az a férfi be tudjátok fejezni? Nem mentetek túlzottan messzire?

A reggeli maradványai az asztalon, narancshéj darabkák és tojáshéj és az újság, mindez Foxy számára megtestesíteni látszott az egész világot. Nem csoda, hogy a gyerek vonakodott előbújni. Súlya a testében - a magzat egy héttel ezelőtt leszállt, és mozgásai, melyek hajdan gyöngye veresések voltak, viharossá váltak - ólomszerűnek, kétségbeesettnek, elárultnak tűnt. Foxy válaszolt az anyjának. - Lehet, hogy már be is fejeződött. Alig beszéltünk egymással, amióta te itt vagy. Nem voltunk - együtt már legalább öt hete.

Mrs. Roth ujjai fölmásztak az arcára és most simogatták, mintha nagyon nagyra becsülnék, a szemgolyókat a lehunytt szemhéjak alatt. - Drága Libby - mondta, anélkül hogy felnézett volna. - Amire a legjobban emlékszem abból a szörnyű bethesdai házból, az a rádió világító keresője, és a te gyönyörű szőke hajad, amit fésültem, csak fésültem.

- Elmúlt, anya, elmúlt - jelentette ki Foxy könnyeden, fölkelt s a dereka alját meglepte a fájdalomnak valami szokatlan, zenei szölama.

Ruth még csak tízéves, zömök, de már a csinosság hajnalán lévő lány volt, akinek az volt a szokása, hogy szelíd önvizsgálatokat végzett a szobájában, ahol hihetetlen rendet tartott. Születésnapjára Piet földig érő tükröt adott neki, a hiúság kapuját, egy rajongó apa talán tolaakodó ajándékát. Amikor bemerézkedett Ruth szobájába, ránézett a tükörrre, hogy talál-e rajta a használatra utaló nyomokat, és meglepte benne saját éles, pocakosnak és tolvajszerűnek látszó tükörképét. Körülvéve a tükör a maga választotta színes tapéta által, a gyűjtemények - mindegyikük a saját polcán, könyvek, kagylók, üvegkupakok, külföldi babák, melyeket Angela szülei küldtek neki a kikötőkből, ahol téli hajótúráik során jártak -, a türkizőceános világtérkép, a zöld-fehér tarboxi iskolai sportklubzászló, és a tixóval felragasztott cserkészfényképek között, melyek éppen egymást

átkaroló szüleit, az elpusztult hörcsögöt, a virágzó orgonasövényt, a barátait a tengerparton, de a húgát sosem mutatták - mindezek által körülvéve Ruth elüldögélt a Piet építette lehajtható íróasztal mellett, házi feladatot írt, szűkszávú naplót vezetett az időjárásról és a kirándulásokról, vagy a *Life* magazinból és a *National Geographic-ből* gondosan kiollózott fényképeket ragasztotta be az albumába Sophia Loren, II. Erzsébet angol királynő, az orosz örkutya, az asszuáni gát vize által fenyegetett hatalmas kőfáraó, egy pucér nigériai menyasszony, a földrengés által elpusztított gyermekét sirató pakisztáni anya, Jacqueline Kennedy és egy Beatles nevű énekegyüttes képei mellé.

Ilyen napokon mint ez a mostani hétfő volt, amikor Angela előtt ért haza, Piet érezte, hogy lánya elfoglaltan szöszmötöl fölötte; már négyre hazahozták iskolabusszal. A csend Ruth csukott ajtaja mögött, melyet csak az tört meg, ha a lány rakosgatott valamit, vagy a kórusban tanult zsoltárokat dúdolta magának, félelemmel töltötte el Pietet; neki, aki a lánya pelenkáit mosta és a cumisüvegét melegítette, most csak az a dolga, hogy vigyázza nyugalmát és ne legyen az útjában. Újra átfutotta az újságot, felmerült benne, hogy kicseréli a kocsiszín korhadt léceit, aztán inkább kevert magának egy korai gint limonádéval. Most, hogy a vendéglő kibővítését befejezték, és hivatalos banketten megkeresztelték mindhárom tanácsnok és Kappiotis, a tűzoltóparancsnok jelenlétében, aki elaludt, Pietnek nem volt elég dolga. Gallagher eladta ugyan a lacetowni birtokot az apácáknak, de a zsíros tatarozási megbízást egy watertowni cég kapta meg, ahol az igazgató testvére pap volt. Azt mondták nekik, vakon bírálták el az ajánlatokat; Gallagher fölöslegesen pazarolta bűbáját a kedves nővérekre. Egyetlen munkájuk volt mindössze, az ódon Tarbox-ház átalakítása a Divinity Streeten irodákká és bérlakásokká. Az öreg Gertrude Tarboxot, aki összehordott papírokból és konzervdobozokból paradicsomot épített magának, szeptemberben Palo Altóban élő kuzinjainak utasítására, egy bedfordi bank közbenjárásával elparentálták egy öregek otthonába. Piet feladatai: a ház deszkaburkolatának kicserélése, a fautánzatú műanyag táblák leszerelése alig voltak elegendőek Adams és Comeau és Jazinski számára, akik mivel órabérben dolgozó alkalmazottak voltak, jog szerint először jutottak munkához, így Pietnek gyakran nem volt semmi dolga. Nagyot húzott az édesített ginből, és megpróbált nem gondolni Foxyra; mióta az anyja mögé rejtőzött, az asszony olyan volt az agyában, mint egy seb, ahová az emlékezet nyelve mindig odatéved. A nyár álomszerű és

messzi volt. Foxy eltűnt - egy bevágódó kocsiajtó - templom után. Pietnek hiányzott a kettős élet lendülete, a dacos fennmaradás. Az erőtlén órák élettelenül vették kprül. Ivott, hogy múlassa az időt.

Angela jött haza, és csordulásig volt Irene-nel. - Tudod, mit csinált az a nő? Szerzett magának egy fizető állást a Lacetowni Leányakadémiánál, jövő hétfőn kezd, mához egy hétre, ami azt jelenti, hogy egyedül kell csinálnom az egész óvodát.

- Mondd meg neki, hogy ezt nem tudod megcsinálni.

- Ki mondta, hogy nem tudom? Ha már nem mehetek el pszichiáterhez, legalább megpróbálhatok elboldogulni egy tucat gyerekekkel egyedül, anélkül, hogy Irene kibuc elméletei akadályoznának.

- Te meg akarod ezt csinálni?

Mi ebben annyira meglepő? Nem akarok olyan sok dolgot. Nem hiszem ugyan, hogy az ilyen kisgyerekekkel való foglalkozás nekem a legjobban fekszik, de ki akarom próbálni annyi év után, hogyan megy a tanítás. Úgy értem, nem lenne jó, ha én is hazahoznék egy kis pénzt?

- Te attól félsz, hogy nem tudlak eltartani.

Angela lehajolt és Piet halántékához dörzsölte az arcát puhán, de mégis sietve, olyan volt, mint egy már repülni készülő szárny legyintése. - Hát persze, hogy el tudsz. De én is ember vagyok. Nőnek fel a gyerekeim. - Azt suttogta: - Nancy már végig tud csinálni egy egész délelőttöt anélkül, hogy szopná az ujját, ha csak valami nem történik, ami az eszébe juttatja. - Azért suttogott, mert ő hozta haza a gyereket, és Nancy a lépcsőn állt, és azon töpregett, merje-e zavarni Ruth-ot

- Mi mást mondott még Irene? Sokáig elmaradtál. Talált már Ben állást?

- Nem. Abban sem vagyok biztos, hogy keres. De Irene tele volt hírekkel. Szűrös szemét állandóan rajta tartja Constantine-ékon, és azt mondja, összejöttek Guerinékkal. Roger és Bea minden este náluk vannak, és Irene úgy gondolja, persze tőle kellene hallanod, hogy a dolog humorát igazán értékelhesd, hogy a vonzalom a két házaspár hasonnemű tagjai között van. - Dobozt rajzolt a levegőbe, hogy elmagyarázza a dolgot. - Carol és Bea vonzódnak egymáshoz, meg Roger és Eddie.

- És gondolja, hogy a gyakorlatba is átültetik ezt a vonzalmat? Én iszom még egyet. Nem kérsz te is?

- Bourbont kérek, nem gint. Piet, vége a nyárnak. Irene nem meri ezt kimondani. De azt gondolja, Carol fizikailag bármire képes, és Beában tényleg van egy nagy adag passzivitás. Valahogy mindig is nők barátnője

volt, bizonyos értelemben; flörtöl a nőekkel, tapogatja őket.

- De akkor is hatalmas különbség van - mondta Piet, tudván, hogy a heteroszexualitás esetében ez nem igaz - egy ilyen vonzalom között és aközött, hogy leveszed a ruhádat és nekiállsz csinálni a dolgot.

Angela kivette a férfi kezéből a pézsmailatú, aranylő italt; ahogy kortyolt belőle, szemei egyre kékebbek lettek, az elmesélt jelenetek felé bámultak. - De - mondta az asszony - egyikünk sem lesz fiatalabb, és ha valamit mindig is akartál, akkor nem egyre kisebbek most már a gátlásaid? A dolgok egyre kevésbé szentek.

Piet, miközben kristálytisztá gint töltött magának, azt mondta: - Roger tényleg homoszexuális, de éppen az a vonzereje, hogy nem hajlandó kimutatni. Kivéve a nőkhöz való viszonyában, akikkel vagy durva, vagy túl udvarias.

- Azt hiszem különbség van aközött, hogy valaki homoszexuális, vagy dühös a nőkre. Kikezdett veled Roger valaha is, mondjuk golf közben?

- Nem. De nagyon kényelemszerető, és nem szeret egy női páros mögött lemaradni. De azt hiszem, Eddie az igazi rejtély. Hogyan vádolhatja Irene a néhány hónappal ezelőtti szeretőjét azzal, hogy gyakorló homokos?

- Hát, egyrészt nem igazán vádolta, másrészt pedig nagyon megbántották és keserű hangulatban van. Amikor félig-meddig megkérdeztem ezt tőle, csak azt mondta, hogy Eddie nagyon meggyőző tud lenni. Nem tudom, mire gondolt, de háromszor-négyszer elmondta.

Piet azt kérdezte: - És a te Freddy Thome barátod hogyan jön bele ebbe az új leosztásba?

- Hát, ő hozta őket össze; Freddy-ig Guerinének és Constantine-éknak szinte semmi közük nem volt egymáshoz. Gondolom, Freddy is gyakran átugrik, és kevergeti a kotyvalékokat.

- Szegény Georgene.

- Angela felfigyelt, felhúzott felső ajakkal, nedvesen csillogó fogakkal azt kérdezte: - Miért szegény Georgene?

- Általános elvek alapján. Hogy ahhoz a gonosz segghez ment hozzá.

- Nem gondolhatod komolyan, hogy gonosz. Csak szereti a zavarost. Egyébként is, Georgene nagyon fagyos velem, mióta az iskola elkezdődött. Ha Irene elmegy, nem lepne meg, ha Georgene is lemondaná a napját.

- Mi más járt még Irene rajzó agyában?

- Hadd gondoljam végig. John Ong nyilvánóan beteg. Valami van a mellkasával; az orvosok megmondták neki, hogy hagyja abba a dohányzást,

de nem hajlandó. Képtelen rá.

- Úristen. Rák?

- Nem tudja senki. Persze ő öregebb, mint bármelyikünk, csak nem látszik rajta, mert ázsiai.

- Kórházban van?

- Még nincs. Ja igen, persze, és még valami. Ennek örülni fogsz. Foxy Whitmannek megszületett a kisbabája.

A levegő összesűrűsödött; a fojtogató érzést a tértől független, gondtalan zuhanás követte. Piet azt kérdezte: - Mikor?

- Valamikor a hét végén. Azt hiszem, vasárnap. Péntek este láttad őt kicsi-Smithéknél. - Lehet, hogy az indította meg, hogy táncolt Matt Gallagherrel. Matt nagyon ráz.

- Miért nem szólt nekünk eddig senki?

- Piet, te ezt annyira személyes ügyednek tekinted. Azért nem állsz annyira közel hozzájuk. Egyébként meglep, hogy Matt nem említette neked az irodában. Terry egész biztosan hallotta, ha egyszer ő Foxy legjobb barátja.

- Matt és én mostanában nem kommunikálunk sokat az irodában. Duzzog, mert lecsúsztunk a zárdáról. De hát ez nagyon jó hír. Már igazán hatalmas volt az a lány. Fiú vagy lány?

- Fiú. Három kiló ötven-valahány. Kell nekünk virágot küldenünk? Én kedvelem Foxyt, de úgy látom, még nem vagyunk a virágküldő stádiumban.

- Szerintem azért küldjünk. Lazíts már egy kicsit. Nem viheted magaddal a virágokat, Angel. A mennyországban nem nő virág, az csak a trágyából szökik magasra.

Angela grimaszt vágott, zavartan ettől az ellenséges halandzsától és kiment a konyhából, miközben azt kiabálta: - Ruuth! Gyere le, és légy barátságos. Nancy halasat akar játszani.

Amikor magára maradt, Piet megpróbálta megragadni a boldogságot, amely távolin és bizonytalanul élt benne. Foxy ép és egészséges. A gyerek fiú lett. Foxy szerencséje kitartott. Piet nagyon közel akart hozzá lenni, beszívárogni a fertőtlenített fehér szobába ahol fekszik, leeresztve és rózsaszínen, eszméletlenségben pihegve, sápadt ajkai félrecsúsznak, haja összeszilálódik. Melegházi virágokat látott maga előtt: nedvdús kardvirágokat, hivalkodó dáliaikat, szalagokkal díszített jácintokat, melyek a mohos hüvelykujjaktól tömörre nyomkodott üvegházi föld szagát

árasztották, vágott vörös rózsákat, melyek nehézfejűn és hűvös bujasággal hajladoztak. Láta a pohár vizet, amely poshadt-buborékosan állt Foxy szétmosódott arca mellett, és az üdvözlő kártyákat a gratulációkkal, és az éjjeliszekrény zománcozott fiókjába rejtett félig megevett doboz csokoládét. És egy kamrában, túl e birtokló álmodozáson, várt a felismerés: azáltal, hogy az ő értesítése nélkül megszült, az asszony megbántotta őt, s ez a gesztusa szabadságot ígért. Egyszer, amikor Foxy nem tudott elérkezni, Piet combját saját combjai közé szorítva maszturbált.

Nagyon szörnyű ez neked?

Nem, hát persze, hogy nem, dehogy. Meg kell adni a fiataloknak, ami jár nekik.

Ne ugrass. Épp eléggé szégyenlős vagyok veled.

Velem, a szeretőddel? Szégyenlős?

Akkor is az vagyok.

Olyan megható, milyen keményen kell dolgozniuk a nőknek.

Érintsd meg a mellbimbóimat.

Szívesen.

Finomabban. Mindjárt jó lesz.

Gyere. A combja már fájni és zsibbadni kezdett, ahogy a vérkeringés elszorult benne. Jaj, jövők. Most jó. Nagyon jó. Óóóó.

A fridsider tetején fa salátástál állt, csordultig tele csokoládéval és cukorkával, amit Ruth és Nancy kikönyörögtek maguknak Halloweenre. Hogy megünnepelje, hogy testet adjon a boldogságának, Piet levette a tálat és befalt egy maroknyi kukoricautánzatot; ritkán evett cukorkát, mert féltette a fogait.

Bár Foxy három héttel ezelőtt, még a kórházból megbeszélte ezt az időpontot pénteken egy órára, Freddy Thorne-t mégis meglepte, hogy ott látja a rendelőjében. Foxy egészen mostanáig megtartotta cambridge-i fogorvosát, de a terhesség vége felé a fogai elkezdtek nyilallni, és a szoptatással mozgásteret meglehetősen korlátozottá vált. Senki, még Piet sem tagadta, hogy Freddy hozzáértő fogorvos volt. Mégsem tudott szabadulni attól az érzésétől - miközben belépett a rendelő belső helyiségébe - hogy amikor eljött hozzá ebbe a különös házikóba, mely eldugottan állt a postahivatal mellett a Divinity Streeten jóllehet voltak más hozzáértő fogorvosok is a városban, akkor ő, Foxy, az anyaságtól felbátorodva, azt a játékot játszotta amire Tarbox tanította, a sors

kihívásának játszmáját. Freddy fehér köpenyt viselt, és normál szemüvege előtt pár centire egy-egy négyszögletes nagyító lencsét. A szentély eszelősen tiszta volt, a forgatható műszeres asztalkát borító kör alakú kendőtől Freddy vörösre sűrült tenyeréig, melyet meglepett vagy áldó mozdulattal emelt hófehér köpenye elé. A négyszögletes fekete órán tizenkét perccel múlt egy. Foxy volt az első beteg ebéd után. Az asszony tíz körül szoptatott; a kisbaba szétzilálta az anyja alvási és étkezési szokásait. Foxyt megnyugtatta, hogy mint minden normális fogorvos, Freddy is csúszik az idővel. - Odanézenek, ki van itt! - mondta, amikor az asszony belépett. - Szép napunk van - mormolta, miközben elhelyezte Foxyt a székben. Aztán megkérdezte, ahogy a száj engedelmesen kitárult: - Melyik a fájdalmas terület? - Három személy beszélt: az első a frivol kíváncsiskodó akit Foxy jól ismert, a második az udvarias unatkozó ismerős, a harmadik a vadidegen szakember.

- Itt - válaszolta az asszony. Az újjával kívülről, az arca felől mutatott rá és a nyelvével belülről. Freddy a mellkasa előtt keresztbe tett kezeiben tartotta a szondát és a tükröt, amíg Foxy magyarázatát hallgatta. - A folsó őrlőfog, azt hiszem. Belesajdul, ha édeset eszem. És itt, a másik oldalon, mintha egy lyukat éreznék a tömés helyén. És az összes könyv azt mondja, és az anyám is állítja, hogy ki fognak hullani a fogaim, mert a kalcium a gyerekeknek ment.

- Szedtél káciumentet?

- Vasat, azt tudom. Azt szedtem, amit Allen doki előírt.

Freddy azt mondta: - Korszerű táplálkozás mellett a kalciumpótlása rendszerint nem szokott problémát jelenteni. Az egyszerű asszonyok igenis el szokták veszíteni a mosolyukat. Akkor talán megnézzük, mi a helyzet. - Érintése a vizsgáló szondával finom volt. Az acélhegy egyszer ideget érintett, de aztán tapintatosan tovarebbent. A férfi mentolos lehelete palástolta ebédjének szagát, bármi is volt az, talán borjú. Illatos ujjai Foxy szájában turkáltak, és mint sok más dolog amitől az asszony, ha elvontan gondolt rá félt - például a gyerekszülés vagy a házasságtörés - a valóságban sokkal összetettebb volt annál, mint eredetileg képzelte, és nem is olyan rossz.

- Erős fogaid vannak - mondta Freddy. Pontos ceruzajeleket tett egy fogtérképre, amelyről gyerekkorában Foxy mindig azt gondolta, telitorokból üvöltés. Különös, hogy épp azt a szót választotta, hogy "erős" ahelyett, hogy "szép" vagy vagy "jó".

Foxy megszámolta a jeleket és azt mondta: - Négy lyuk! - A fogorvosi székekben mindig túl sokat akart beszélni, hogy elhárítsa a fűró közeledtét.

- Jól nézel ki - mondta neki. - Kezdjük a jobb fölsővel, amit érezni szoktál.

Elvett egy injekcióstűt a kék sterilizáló tálcáról. Foxy azt mondta: - Nem szoktam Novocaint kérni.

- Azt szeretném, ha ma kérnél. - Freddy modora szelíd és ellenállhatatlan volt; hol volt az a slamos kobold, akit a partikról ismert? Ha föltette szemüvege elé a másik lencsét is, szeme egészen elmosódottá vált. Freddy hanggá és érintéssé vált. Azt mondta: - Ez egy új szerkentyű - és ujjával föltárt egy területet a felső fogínyen, ahová apró sistergéssel valami jegeset spriccelt, így módon elzsibbasztva, Foxy nem érezte a tűszúrás.

Várták, hogy a Novocain hatni kezdjen. Freddy tett-vett a szék háta mögött. Foxy ásított; Tobyt megetette hajnali kettőkor, de a kisbaba ötkor ismét fölébredt. Foxy lába a fölemelt fém lábtartón nagynak, lúdtalpasnak és sápadtnak tűnt a balettcipőben. A lába fölött egy hatalmas ablak, melyet barnás zsákvászon függöny takart, absztrakt kilátást keretezett: a tarboxi postahivatal palatetője a kisebbtől a nagyobb felé haladva ereszkedett le a réz esőcsatorna szegélyezte tetőgerincről, amely úgy tűnt, mintha élesen kettévágná az eget. Az idő balzsamos volt a késő novemberi naphoz képest. Apró vonuló felhők sötétítették be Tarboxot változó mértékben, amikor elhaladtak a nap előtt. Foxy azon töprengett, vajon Piet miért nem küldött virágot. Freddy egymáshoz koccanó fémekeket tologatott, és a titkárnője, egy fitos orrú lány ide-oda ingázott az előtér és egy hátsó szoba között, amlyben Foxy megpillantott egy asztalt, egy Bunsen-égőt, egy viharvert posztert amely a fogápolást mutatja be gyerekek számára, és egy heverő sarkát. Közelebb, egy zománcozott fiókos szekrényen kis rádió szintelen zenét játszott, amit időnként félbeszakított egy jellegtelen férfihang, egy hang, amin akcentusnak vagy érzelmnek a legkisebb nyoma sem volt. Foxy eltűnődött, vajon honnan származhat ilyen zene, vajon ember vagy gép csinálja, és ki szolgáltatja ilyen kimeríthetetlenül a fogorvosi rendelőknek, a hotelek lobbijának, és a leszálló repülőgépeknek. Ken fogpaszta zenének hívta.

Freddy megköszöri a torkát és azt kérdezte: - Anyád még mindig itt van? Ő is jön ma este? - Thorne-ék aznap este nyakkendő-öltönyös partit rendeztek. Foxy számára ez azt jelentette, hogy végre újra láthatja Pietet.

- Nem, kedden felraktuk a repülőre. Végre-valahára.
- Ken nem élvezte, hogy együtt lehetett az anyósával?
- Őt igazából kevésbé zavarta, mint engem. Én a remeteélethez vagyok szokva.

- Anyád jópofának tűnik.
- Az is. De valójában nem sok közöm van hozzá az egyetem óta. Túl öreg vagyok már ahhoz, hogy valaki az anyám legyen.

- Élvezte a gyereket. - Ez nem volt igazán kérdés.

Hát, a megfelelő helyen a megfelelő hangokat hallatta. De az emberek az ő korában, erre rá kellett jönnöm, nem nagyon rugalmasak, és elég sok energiámba tellett, hogy a gyerek ne menjen az idegeire. Állandóan átöltözött és az emlékeiről igyekezett beszélgetni, míg én föl-le rohangáltam a lépcsőkön. - Ahogy közeledett a pillanat amikor Freddy használni kezdi a fűrőt, Foxy szájában felgyűlt a nyál, szinte kifröccsent a vágytól, hogy elmondjon a férfinak mindent: a dallamos első fájásokat, a fájások közti szünetek rövidülését, az orvosok és nővérek álomszerű közömbösségét, az anesztéziát, ami egy szárny robajló suhogásával beterítette, az újszülött megdöbbenő fürkésző pillantását, a vad, kába gondolatot, hogy jobban hasonlít Pietre, mint Kenre, azt a csodás tényt, hogy neki, a nyúlánk Foxynak, bőven van teje, hogy ő az élelem sudárfája.

Freddy azt mondta: - Úgy tűnt, nem sietett haza a férjéhez.

- Igen, én is gondolkoztam ezen. Mindig nagy lojalitással beszélt "Rothról", amikor az épp az eszébe jutott. Azt hiszem úgy nézi a saját életét, mint valami Hamupipőke-történetet, amiben a végén minden jóra fordult, de most, hogy boldogan él míg meg nem hal, unatkozik.

- Rokonléleknek találta Kent. - Csakúgy, mint az előbb, ez sem volt teljesen kérdés.

- Nagyon is.

Freddy nem várt ilyen kurta választ; finoman megtorpant, aztán megnyalta a száját, és megkockáztatta: - Úgy tűnt, vonzódik hozzám.

- Hát persze, Freddy, mint mi mindannyian.

A titkárnő, aki a sarokban zörgött a sterilizátorral, vásott mosolyt villantott Freddy háta mögött. A férfi megérezte hogy gúnyolódnak vele, modora szárazabb lett. - Beszélgettünk a termékenységről; elmondta neked? - A titkárnő kiment a szobából.

- Lélekszakadva. Mindent megbeszéltetek a mítoszokról.

- Többek között. Arra lyukadtunk ki, ha jól emlékszem, hogy a nők

ugyanolyan könnyen megtermékenyülhetnek a szél, mint a férfiak által, ha hisznek a dologban. Hogy minden fogantatás szeplőtelen, ez a legkényelmesebb kifogás. - Ez az elmosódó önelégült vigyor: vajon mire kellett volna Foxynak gondolnia ez hallván?

Foxy azt mondta: - Milyen butaság. Nyilvánvalóan tehetetlenek vagyunk.

- Tényleg?

- Máskülönben miért volna annyi egy szem gyerek? Gyűlöltem egyetlen gyerek lenni. Az apám egyszerűen nem volt jelen. Rengeteg elektromos ventilátorunk volt.

- Igen? - Elveszítette a tréfa fonalát a szélről.

- Minden szobában egy. Abban biztos vagyok, én nem akarom, hogy az én gyereke egyke legyen. - Na tessék: épp századszor határozta el Foxy, hogy Freddy megvetésre méltó alak, amikor rá kellett jönnie, hogy újra behúztak a csőbe.

Freddy azt kérdezte: - Elszibbadt már?

Foxy azt mondta: - Majdnem. Mire való az az ág? - A hátsó szoba felé mutatott, hogy elterelje a beszélgetést önmagáról. Apró felhő úszott el a nap előtt és egy pillanatra árnyékba merítette őket, mintha intimitást vonna köréjük. A zene gépiesen játszotta a "Tea édes kettesben"-t. Foxy hirtelen megkívánt egy angol muffint.

- Nem arra, amit te gondolsz - mondta Freddy.

- Nem gondolok semmit. Csak kérdeztem.

- Ebéd helyett néha szunditok egyet.

- Mindig érdekelt, hogy bírod azt a rengeteg partit. De te mit gondoltál, én mire gondolok? - Néma mozdulatokkal eljátszotta a fiatal titkárnőt, elmutogatta a lány babás tekintetét, megérintette a homlokát, hogy jelezze a frufut, aztán két tenyerét egymáshoz illesztve kezét az arcához emelte, alvást színlelt. Csókos száját formált, hogy megerősítse a mondandóját.

- Nem! - suttogta Freddy. - Abortuszokat végzek. Megdőbbenéstől fuldokolva Foxy el akart menekülni a székből. - Soha nem gondoltam ilyesmit.

- Ó, pedig a fogorvosok csinálják. Tökéletes fölállás. Minden megvan hozzá, a szék, az érzéstelenítő, a műszerek...

Foxy úgy ítélte meg, Freddy azért mond ilyen dolgokat, hogy fölnagyítsa magát az ő szemében, hogy burkolt célozgatásokkal felizzítsa a Foxyban róla élő képet. Ha orvosi egyetemre ment, akkor arra vágyott, hogy hatalma

legyen élet és halál fölött; miután kibukott, és megállapodott a fogászatnál, ennél az óvatos babrálásnál az élet szája körül, még mindig ezt a hatalmat áhította. Foxy lezárta a témát: - Nem akarok hallani róla.

Freddy azt válaszolta: - Most már biztosan elzsibbadt, - és fürni kezdett. Ahogy fejjel lefelé nézte, a férfi meleg arca az ő feje mellett, Freddy egy pár szőrös orrlikká, fürkész ujjak táncává, homorú üvegek csillámló félholdjaivá oldódott. Kisugárzása anyai, szappanos volt. Foxy ellazult. A mellei feszíteni kezdtek, érezte, hogy közeleg a megkönnyebbülés, elhagyja majd ezt a rendelőt, magához veszi a gyereket a vanília színű mózeskosárban Bea Guerinnél, végighajt a kanyargós tengerparti úton üres házáig, kioldozza felső ruháit, és a fölgülemlett bőséget annak az apró vak szájaeskának adja, aki vágyakozik rá, hogy szopjon. A kisfiú a jobb mellén kezdte ma reggel, így aztán a bal következik ma délben. Húsz perc, és elmúlik a Novocain hatása, és akkor majd készít magának valami ebédet a maradék salátából meg halas szendvicsből. Milyen ártatlanul falta az élet a napokat. Milyen ostoba is volt, milyen keresztényien neurotikus, amikor az öregedés és növekvés, a szoptatás és evés és alvás, a színlelt vagy lopott vagy tényleges szerelem gyöngéd vegyes felszíne alatt valami retteget, figyelmeztető helytelenséget, a kiadás felé gyülemelő bűnt érzett. Szegény Freddy, a főkolompos, hozzáértő fogorvosnak bizonyult. A "Légy hozzám jó"-t játszották. Cukott szemhéjának vörös takaróján át Foxy látta, hogy hamarosan szakítania kell Piettel, és nem érzett fájdalmat.

A szám közepén abbamaradt a zene.

A jellegtelen férfihang, kifulladás, lihegve, mintha messziről hívták volna a mikrofonhoz, bejelentette: - Megszakítjuk adásunkat. Lövéseket hallottak Dallas-ban, az elnöki gépkocsi-konvoj környékéről. Ismétlem. Géppisztoly lövéseket jelentettek Dallasból, Kennedy elnök úr gépkocsi-konvojának körzetéből.

Egy másodpercnyi éles csend következett. Aztán a tűt visszahelyezték a barázdára és a fogpaszta zene behízelgően folytatta a "Légy hozzám jó"-t. A fekete óra 1:36-ot mutatott.

Freddy eltartotta a fűrőt Foxy szájától. - Hallottad ezt?

Foxy azt kérdezte tőle: - Mít jelentsen ez?

- Valami örült texasi. - Újra fürni kezdett. A sebesség hangmagassága türelmetlenül emelkedett. A forróság csillaga átszúrta permet- és fájdalomfelhőjét. Freddy mentolt lehelt. - Lehet öblíteni.

A titkárnő, tágra nyílt szemekkel a rádióban hallottaktól, bejött az

előtérből, hogy kikeverje az ezüstöt és hogy jobban hallja az adást. - Mit gondolnak, a kommunisták voltak? - kérdezte a lány. Ismét abbamaradt a zene. A lány keresztet vetett. A szemben levő palatetön galambok kis csapata, miután melegséget keresve a postahivatal kéménye köré telepedett, sután összekavarodott, majd fölemelkedett. Újra beolvasták a hírt, azzal a kiegészítéssel, hogy most már bizonyos: a lövéseket az elnöki konvojra adták le. Három lövést számoltak. A galambok piszkos szárnyaikra kaptak és elhúztak, kirepültek Foxy látóteréből. A lány ezüst golyócskát hozott egy szarvasbőr párnában és Freddy műszeres tálcájának makulátlan kerek kendőjére helyezte. Freddy keményebbre hengergette az ujjai között. Még egyszer nem követték el azt a baklövést, hogy újrakezdjék a zenét. Szavakon keresztül, melyeket hallgatások távolítottak el egymástól, szivárgott be a bizonyosság. Az elnökre rálöttek, az elnököt eltalálták, a fején találták el, az állapota életveszélyes, papot hívtak, az elnök halott. Két órára mindez már tudható volt. Gyógyszeres illatfelhőben Freddy kitisztogatta a lyukat, körülpányvázza a fogat papírvatta rudakkal és fogókkal, belenyomkodta az ezüst tömést. Foxy további tíz percet várt a székben, hogy meghallja a legrosszabbat. Amikor bemondták, hogy Kennedy halott, távozott. Az asszisztensnő sírt, tágra nyílt szemekkel, mint egy baba, ami képtelen behunyni a szemét, amíg vízszintes helyzetbe nem rakják. Foxy hálás volt neki, amiért ilyen érzelmeket mutatott, és megveregette a kezét elhaladtában. Az élő bőr élő bőrt keres. A lányból előtört: - Mi még csak nem is szavaztunk rá, a családom, de legközelebb már órá szavaztunk volna.

Freddy, úgy látszott, duzzasztotta, csiklandozta a káoszról érkezett megerősítés. Amikor kikísérte Foxyt az előszobán át, azt mondta a lépcsőházban: - Ez bebaszik a partinknak, nem?

- El kell halasztani - mondta neki Foxy. Nem fogja látni Pietet ma este.

- De már megvettem az összes piát - tiltakozott Freddy.

Foxy kilépett Freddy aprócska előkertjébe, amelyben vadalmafa állt csontvázszerűn és pókszerűn, levelek nélkül. A postahivatalon már félárbocra eresztették a zászlót. A Divinity Street olyan néma volt, hogy Foxy hallotta az utca túlsó végén működő elektromos csiszológép hangját. A kirakatok üvegtábláin át benézett a pizza-üzletbe és a tarboxi *Star*hoz és a cipőjavító műhelybe, ami bukmékerek találkahelyéül is szolgált, és rádiók köré sereglett árnyakat látott. Eszébe jutott, ahogy a kis rádió zavartan abbahagyta mennyeien negédes zenéjének sugárzását, a kis

titkárnő könnyek lakkozta tengerészkék szempárja, ahogy Freddy ostobán elutasította a gyászt, elhibázottan és megvetésre méltón, mégis - ő mennyivel volt jobb? Megpróbálta elképzelni a halott férfit, a fiatalembert, aki majdhogynem az ő nemzedékéhez tartozott, akivel akár le is fekhett volna. Egy távoli férj meghalt és a halála kevésbé hagyott ürt, mint amennyire felfedett egy már létezőt. Ahol a bánatnak kellett volna lakoznia, ott a gyöngédség reflexe, személyes riadtság élt. A Cogswell Illatszer sarkánál fölpillantott a templom irányába és a szíve, e vaksi birka, gyorsabban kezdett dobogni. A Plymouth ott várakozott a szikláknál; sietnie kell a kisbabához. A foltos szeles napsütésben a hegy oldalában fölfelé lépdelve Foxy elképzelte kisfiának mohó, fogatlan száját. A bal melle hasogatni kezdett. Megtapogatta szájának jobb oldalát és még zibbadtnak találta. Vajon megijeszti a gyereket féloldalas mosolyával?

Thome-ék végül is úgy döntöttek, mégis megtartj ák az estélyt. Késő délután, miután Oswaldot letartóztatták és Johnson fölesküdött, és a nemzeti folytonosság gépezetei megmutatták erejüket, Georgene sorban fölhívta a meghívottakat és elmagyarázta, hogy az ételeket és italokat már megvásárolták, hogy a vendégek mevétkék a ruhájukat és kitisztíttatták a szmokingjukat, hogy ő és Freddy nagyon magányosnak éreznék magukat ma este és a gyerekek olyan csalódottak lennének, hogy ezen a szörnyű napon semmi rosszat nem lát abban, hogy azok a házaspárok, akik jól ismerik egymást, együtt érezzék szörnyen magukat. Bizonyos értelemben, magyarázta Georgene Angelának, virrasztás lesz ez, ír halottvirrasztás, és az ünnepélyes táncos vacsora nagyon illik a halotthoz, akinek ez volt a stílusa. Gyertek el. Kérlek. Különben Freddy nagyon megbántódik, tudjátok, milyen sérülékeny.

A divat azon az őszön a mély dekoltázs volt; Pietet, amikor kilenckor megérkezett, eláraszotta a sok póre kebel. Nem szívesen jött el. Babonás természete valami vallásos megemlékezésre vágyott, a főhajtásnak valamilyen ünnepélyes formájára a lovagias, halott Kennedy előtt, bár ő maga republikánus volt. Tudta, hogy Freddy blaszfém lesz. Továbbá, rosszul érezte magát: a nyelvét és a fogínyét ellepte az afta, és amióta Foxy hozzáférhetetlenné vált, Angela is megszűnt szeretkezni vele; és a szmokingja régi volt, az apósától örökölt, levetett darab, divatjamúltan széles kihajtóval, és a fekete vállakon nagyon szembetűnő volt a hajáról odahulló korpa. Thorne-ék nappalijába lépve gyertyafényben lebegő meztelen vállakat és csupaszon domborodó kebleket pillantott meg, melyek

kísértetként háborgatták az afrikai maszkokat, a színpompás diszpárnákat, a fonott zsámolyokat és a hosszú szárnyú sarokpánttal ellátott spanyol ládákat és kifakult füles karosszékeket. Fahasábok égtek a terméskő kandallóban. A bárasztal vásznas és poharas és palackos világa a visszatükröződő tűz hullámmzó vidéke volt. Janet Appleby zöld estélyit viselt, melynek cipőfűző pántjai aránytalannak tündek ahhoz a súlyhoz képest, amely belepréselődött az éles sötét dekoltázsba, mint egy összeráncolt szemöldök függőleges gyűrődésébe. Marcia kicsi-Smith egy melltartó nélküli narancssárga ingvállban, reszkető fülbevalókat villantott fel, ahogy előrehajolt hogy hamuzzon egy vörösréz hamutartóba, aminek minden bemélyedése holdsarló alakú volt a gyertyafényben, s árnyékban csüngő kúpalakú mellbimbókat, melyek olyanok voltak, mint a vízben szabadon lebegő csőszerű gyökerek. Georgene fehérét viselt, két lehetővékony anyag úgy keresztezve, hogy atlétai és attikai kötöt formáljanak, mellei fiúsán lelapítva, mintha a hátán feküdne. Carol Constantine kék selyemtököt öltött össze magának, amely szigorúan szűk volt a bokánál és szűziesen magasan záródott a nyaknál, de a hátán kimélyült egészen le a fenekéig. Irene Saltz- mert hogy Saltzék is eljöttek, részben az újonnan támadt önbizalom, amit Irene állása idézett elő, részben Freddy pajzán erősködése folytán - egyszerű fekete bársony koktélsruhát vett fel; ovális nyakkivágása fordítottan tükrözte szemöldökének két ijedt ívét, ahogyan féltékenyen, aggodalmasan végigpásztázta tekintetével a szobát, Ben, Carol és Eddie hollétének kiderítésére. Piet meghatódott tőle. Piethez hasonlóan Irene is úgy érezte, nem tette helyesen, hogy eljött. Lefogyott. A megaláztatás hízelgett neki.

Bea Guerin fölemelt arccal Piet felé sodródott; kebleit, melyeket izzadságpermet lepett, skarlátszínű merev páncél tartott előre mint két cukrozott fánkot, mintha abban a meleg fémtálban kínálnák őket, amelyben sülték. - Ó, Piet, - mondta - hát nem szörnyű, hogy mindannyian itt vagyunk, hogy nem tudtunk otthon maradni és csendesen gyászolni? - Lesütött pillákkal Piet valamit egyetértőleg dadogott, éhesen sóvárogva a mellek után, melyek oly gömbölyűen emelkedtek, hogy felső peremük gödröcskés szöget zárt be Bea mellkasával. *Miért nem akarsz megbaszni?* Fölhúzott felső ajkai fölfedték a keskeny rést az elülső fogak között; remegő kezét a férfi karjára fektette, hogy egyensúlyban maradjon, vagy figyelmeztetés gyanánt. *Téged nem kedves emberek vesznek körül.* Piet zavartan kortyolt egyet a martinijéből, és a szájöregét elborító afták égtek.

- Hallom, gyakran találkoztok Constantine-ékkel.

- Unalmas emberek, Piet. Roger élvezi a társaságukat, de valójában önző, unalmas emberek. Egy idő után az embert zavarni kezdi, hogy nem jártak egyetemre.

- Kinek a társaságát élvezi inkább Roger, Eddie-ét vagy Carolét?

- Ne gonoszkodj, Piet. Nem bánom, ha a többiek ezt teszik, de tőled gyűlölök ilyet hallani. Te nem vagy gonosz, miért akarsz annak látszani?

- Válaszolj a kérdésekre.

- Carol nagyon jópofa tud lenni - mondta Bea, - de oly hideg. Hideg és durva. Azt hiszem - és ez szörnyen elszomorító - azt hiszem, hogy ő őszintén szerelmes volt Benbe, örülten szerelmes, és soha nem vallotta be magának sem, és most sem vallja be, túlságosan méltóságon alulinak tartaná, ezért a legkegyetlenebb módon utánozza és kigúnyolja.

- De Ben olyan unalmas.

- Piet, én nem hiszem hogy észrevették volna, ők maguk is olyan unalmasak. Jaj, ez szörnyű, mindenki olyan unalmas. Roger is olyan rémesen unalmas.

- És azt gondolod, én nem lennék az?

- Egy ideig nem, édes Piet. Hosszú-hosszú ideig nem. De te nem szereted az alacsony nőket, ez olyan napóleoni vonás.

Piet fölnevetett és körülnézett Bea feje fölött. Hol van Foxy? Hiába fűrkészte tekintetével a vibráló szobát. Úgy érezte azzal, hogy távol maradt, az asszony erkölcsi fölényt szerzett vele szemben, ami teljessé tette a diadalát, a fenséges semmibevevést, hogy egy fiúnak adott életet. Kiszívta belőle az erőt a sajnálkozás; elhagyatottnak, kicsinek érezte magát. Azt kérdezte Beától: - Hol maradnak Gallagherék?

- Matt azt mondta Georgene-nak, valami különleges misére mennek a gyerekekkel. Georgene azt mondja, Matt udvarias volt a telefonban, de éppen hogy.

- Matt kezd nagyon függetlenné válni. És Ongék?

- John túlságosan rosszul van.

- Mennyire beteg?

- Freddy azt mondja, haldoklik - mondta Bea, s arcának íve Diana íja volt a gyertyafényben. Haldoklik. A parti előtt Piet a lányaival nézte a televíziót, ahogy a koporsót a repülőtér reflektorainak fényében elszállítják a repülőgépről: egy hosszú csóva a politúrozott fán, olyan váratlanul, mint a golyó, az elképzelt levegőtlen magány odabenn, a fényár odakinn, a

sápadt özvegy a sürgő-forgó árnyak között, a katonai attasék fogyatkozó vállalai. A koporsó megbillent, döccent. Bea azt mondta Pietnek: - Nem kérdezted, hol maradnak Whitmanék.

- Ó, nincsenek itt?

- Piet, olyan nyilvánvalóan csinálod. Fogalmam sincs, hol maradnak, de egész idő alatt a fejem fölött bámultál. Nem nagyon udvarias dolog.

- Azon gondolkoztam, hogy hozni kéne egy italt. - Hogy elfojtsa a pánikot. A fridsider. A csillagok.

- Piet - mondta Bea sebesen, lágyan, látva hogy Piet el akar menni. - Nagyon tudnálak szeretni, ha hagynád.

Az italos asztalnál Carol szimultán flörtölt Harolddal és Frankkel. - Frank, - mondta olyan hangon, amely nem merte az egész társaság figyelmét kérni, jelenetet rendezni - idézz nekünk valamit Shakespeare-től. Senki sem tudja igazán, mit mondjon.

- Jó éjt, királyfi? - ajánlotta Angela. Pietet megdöbbsentette hogy ott látta Angelát, a vibráló fényben lebegő finom ovális koponyáját és torkát, a fehér vállain átsuhanó árnyakat, a kivágott nyakvonalat, a gyöngysor diszkrét paraboláját.

Frank Appleby vérben úszó szemekkel elgondolkozott és azt mondta: - A nagyravágyás bűne meglakolt.

Carol azt kérdezte: - Ez idézet?

- A Július Caesarból. Micsoda ostoba lotyó. - És olyan erőteljesen megszorongatta Carol vállát, hogy Piet attól félt, mindjárt összeroppan a törékeny kék tok.

- És ehhez mit szóltok? - Harold kicsi-Smith egy kuncogással félbeszakította magát: - S Oswald derék, becsületes férfiú? - Nagyon élvezte, hogy a többiek nevetnek, és folytatta: - Igazán nevetnem kellett, a hír épp akkor érkezett, amikor a desszertnél tartottunk, *gâteau avec des fraises*, három vadul republikánus üzlettársammal, többek között, - Frank ez tetszeni fog neked – a fiatal Ed Fosterrel, akinek az a véleménye, ahogy ezt Frank is tudja, hogy Bob Taft kezdett rózsaszínbe fordulni a vége felé. *Un peu de rose au fin*. Természetesen mindenkinek az volt az első feltételezése, beleértve a riportereket, akik persze mind liberálisok...

Carol közbevágott - Harold, te tényleg konzervatív vagy?

Janet szólalt meg. - Harold és Frank különböznek ebben. Frank föderalista; ő szívből szereti az Alapító Atyákat. Harold ultramontán; önála ez csak a nagyizolás egyik formája.

- *Merd pour votre mots très incisifs.* Akkor talán megengeded, hogy folytassam? Nos, természetesen mindenki feltételezte, hogy valami eszelős jobboldali örült követte el. Emlékeztek, először rengeteg mélabús töltelékanyagot nyomtak arról, hogy Dallas a Birch-hívők paradicsoma, et cetera; mindannyian nagyon jámborak voltunk, és rémesen cöccögtünk.

- Ez franciául van? - kérdezte Carol.

- De aztán úgy kettő harminc körül, amikor visszaértem az irodába és kezdtek szivárogni a hírek Oswaldról, a fiatal Ed teljes eksztázisban hívott föl és azt mondta "Hallottad? Nem közölünk volt valaki, hanem közölük!"

- Talán mivel a hallgatóságból mindenki tapasztalta az előítélet illetén megfordulását, kevesebb volt a nevetés, mint ahogy azt Harold várta volna.

Frank megjegyezte: - Amióta McCarthy megbukott, minden igazi farkas a baloldalon volt.

Freddy azt mondta: - Egy dologban teljesen biztos vagyok, hogy nem volt egyedül a dologban. Túl sok lövés volt. Az egész kibaszott akció túl sikeres volt.

Egyöntetűen lehurrogták. Janet azt mondta: - Freddy, te mindenben összeesküvést látsz.

- Freddy azt gondolja, - jelentette ki Angela - hogy mi mindannyian egy összeesküvés részei vagyunk, hogy megvédjük egymást a haláltól.

- Hogy kizárjuk az éjszakát, azt hiszem, ezt mondtam.

Pietre nagy benyomást tett, hogy Freddy mindenre emlékszik, amit mondott. A formátlanság csontokat növeszt. Abból a kalciumból táplálkozik, amit Piet saját petyhüdt, céltalan életétől rabolt el. Az utóbbi időben Freddy gyakorta bámult Pietre túlzott keménységgel, jelentőségteljesen.

- Egy összeesküvés, amibe mindannyiokat beavatlak - mondta Harold kicsi-Smith - hogy amikor a piac ismét megnyílik, vásároljatok. Az üzlet nem virágzott Kennedy alatt, és imádni fogja Johnstont. Ő pontosan az a fajta öreg faszi, aki alatt kivirul az üzlet.

Carol hosszú fedetlen hátával megborzongott. - Az a nagy testű, szomorú ember. Olyan volt, mint amikor a középiskolai súlylökő bajnok elfogadja az osztályelnökséget, csupa alázat és rossz nyelvtanúság. Freddy, táncolhatunk majd?

- Amit csak a vendégeim helyesnek találnak. Az igazat megvallva, nem igazán tudom, hogyan kell viselkedni. Nem vagyok hozzászokva, hogy lemeszárolják az elnökömet. Egész kis lurkó voltam, amikor kinyírták

Lincolnt. A derék Becsületes Ábris.

Ben Saltz meghallotta és odajött hozzájuk. Arca a szakáll fölött kagylófehérnek tűnt Piet számára, vigyorgó töredék egy fölrobbant múltból. - És mégis, - közölte Freddy-vel - ez az ország 1865 óta cseppet sem irigylésre méltón szerepel a politikai erőszak terén. Négy elnök, plusz gyilkossági kísérlet Truman és mindkét Rooseveltt ellen - mint tudod, Teddy meg is sérült az 1912-es sikertelen kampány során - nem beszélve Huey Long-ról. Nincs még egy ország a Balkántól nyugatra, aminek akárcsak hasonló előélete volna. Anglia miniszterelnökei mindenhová egy szál testőrrel mennek.

- Mi harcoltunk a fegyverviselés jogáért - mondta Frank.

Carol azt mondta: - Ben majd táncol velem, nem igaz, Ben? Nem szeretnél táncolni velem?

Előtűnt Ben barázdált oroszlán-mosolya, de a szeme kétkedő, ijedt, emberi maradt. Carol ráncigálni kezdte Harold karját és azt mondta: - Ha Ben fél, akkor majd jön Harold, nem igaz, Harold? Táncolj velem. Miután Janet olyan utálatosan nyilatkozott a te elegáns politizálásodról. Freddy, tegyél föl valami zenét. - Hátának hűvös sápadtságát Piet felé fordította.

Ben is jóképű szmokingban, ami nagyon úgy nézett ki, hogy kölcsönözték - hátat fordított neki, és Angelához kezdett beszélni. Piet hallotta, amint a felesége megkérdezi: - ... szeret már tanítani?

Ben hangja, panaszosan és tisztán, azt válaszolta: - ... elégtétel nekem, hogy azt látom, végre használhatja az eszét annyi sok év után, és legalább valamiféle intellektuális kihívás ez a számára.

Georgene a szoba közepén állt, és a feladatai között vacilláló háziasszony hatását keltette. Piet odament hozzá, és hagyta, hogy az asszony belekortyoljon az italába. - Carol nagyon föl van dobva - mondta Piet.

- Hát akkor vidd ágyba. Tudod, hol van.

- Nem is álmodnék ilyesmiről. Megkarmolna. De arra kíváncsi volnék kinek az ötlete volt, hogy egyszerre kell meghívni Saltzékat és Constantine-ékat.

- Freddyé, természetesen.

- De azért te is tettél rá egy lapáttal. Freddynek van egy rakás ötlete, amit te hagysz csak úgy elhalni.

Georgene magabiztos nagyvilági temperamentuma fellobbant. - Jaj igazán Piet, olyan unalmas, ha az emberek nem hajlandók diszkréten

bonyolítani a magánügyeiket. - Mi mások voltunk, mi titokban csináltuk, és bátrabbak és jobbak voltunk, mint ezek a romlott párok. Aztán hangosan folytatta, durván végigszántva ujjjaival őszülő haján, mintha a vörösfenyő tűleveleit fésülné ki belőle. - Úgy tűnik nekem, én vagyok az egyetlen olyan ember, akinek még van valami érzéke a privátszféra tiszteletéhez.

- Ó. Nagyon érdekes megjegyzés.

- Nem annak szántam.

- Édes Georgene, és mihez kezdesz ezzel a fene nagy privát szférával most, hogy nem vagyok kéznél?

- Ó, - mondta Georgene - férfiak jönnek, férfiak mennek. Nem tudom mindegyiket szemmel tartani. Kitapostak maguknak egy ösvényt az erdőn keresztül. - Azt kérdezte: - Számít ez neked?

- Hát persze. Nekem csodálatos volt veled.

- Akkor mi történt?

- Kezdett rémülettel eltölteni. Úgy éreztem, Freddy tudja.

- És mi van, ha tudta. Én tudtam bánni Freddyvel.

- Lehet, hogy nem vagyok teljesen őszinte.

- Én biztosan tudom, hogy nem vagy az - mondta Georgene - sosem vagy az -, s mint mikor egy kártyát pattintva kijátszanak, Georgene megpördült és arrébb csúsztotta magát. Csak engedd be a nőket, gondolta Piet, és sosem hagyják abba a leckéztetést. Pedagógia, az alma óta. Legyetek olyanok, mint az istenek.

Roger Guerin lépett hozzá. Szemöldökei sűrűn összenöttek és fodros és pliszírozott frakkinget viselt, rubin kezelőgombbal és lecsüngő csokornyakkendővel, a legutolsó fura divat szerint. Azt kérdezte: - Elraktad már a golfütőidet?

Piet azt mondta: - Lehet még egy meleg hétvége.

Eddie Constantine jött oda hozzájuk összegörnyedve. - Hé, te jó Isten - belenézett már bármelyikötök is Marcia ruhájába? Annyira kinyomják a ruháját, hogy le lehet látni a köldökéig.

- Mindig tudhattad, hogy ott vannak - mondta Piet.

- Hinni nem ugyanaz, mint látni. Jóságos ég, ott voltunk a konyhában és valami megsavanyodott témáról beszélgettünk és én állandóan csak lefelé bámultam és azok meg állandóan csak izegtek-mozogtak, a végén olyan merevedés jött rám, hogy be kellett ide zuhannom, hogy szintbe kerüljek.

Roger nevetett, túl hangosan apró szájához mérten, mint egy olyan ember, aki az életében túl későn ismerte meg a nevetést, és Pietnek rá

kellett jönnie, hogy ő csak ürügynek áll itt, Eddie történetének célja az volt, hogy elszórakoztassa és fölizgassa Rogert. Az én farkam, szólt a titkos közlés, olyan nagy, mint egy repülőgéptörzs.

- Na és Janet? - kérdezte tőle Roger. - Akit a két kis cipőfűző tart össze?

Eddie közelebb húzódott, még mindig menekülő pózban a másik férfihoz, aki szilárdan állt. - Nekem úgy tűnik abból, ahogy össze vannak szorítva, hogy egy másikat is visel belül, ha az egyik elszakadna. - A kettősség szépsége. A keltek univerzuma. - Ide figyelj, Roger akarod tudni, milyen örült dolgot csinált Carol egyik este? Úgy voltunk ... tudod ... az ölemben ... föl... és mit csinál ez a kurva, hát nem piszkosul hátralendíti a lábát és beledugja a számba! Fantasztikus volt, frankón majdnem okádtam. Vedd rá Beát, hogy próbáljátok ki.

Piet továbbállt és finoman leválasztotta Janetet kicsi-Smith-ékről és Freddy Thorne-ról. Az asszony poharában néhány elolvadt jégkocka volt; Piet megérintette a poharat, hogy elvegye tőle. Janet nem tiltakozott, feje lekókadtt. A testük által határolt elcsendesült térben Piet azt kérdezte: - Mi újság, Jan-Jan? Hogy van az a csodálatos pszichiátered?

- Az a dög - mondta Janet anélkül hogy fölnézett volna - az a rohadék. Nem hajlandó azt mondani nekem, hogy szakítsak Harolddal.

- Mi mindannyian azt hittük, már réges-rég szakítottál vele. Még a jóság és egészséges korszak kezdetén.

Most fölnézett a lány. - Helyes vagy, Piet. Naiv, de helyes.

Piet azt kérdezte: - Miért lenne az a pszichiátered dolga, hogy megmondja neked, szakíts Harolddal?

- Ő is ezt mondja- válaszolta Janet. - Mert szerelmes vagyok belé, azért. Ez a pasas egy kövér vén sváb, járógéppel az egyik lábán és én szeretem. Egy hatalmas pöcs és én imádom, és ha egy kicsit is a tőkére lépnék, akkor azt mondaná, hogy ne feküdjem le többé Harolddal. De nem hajlandó azt mondani. Nem mondja azt. A vén trotty.

- Akkor mit mond a pasas?

- Öt hónapja járok hozzá, és az egyetlen utalás, amit eddig elejtett az volt, hogy a gyógyszergyár miatt minden alkalommal, amikor beveszek valami tablettát, akkor közösülök az apámmal, az ő magját veszem magamhoz. Azt mondtam neki: - Mit kellene tennem, ha fáj a fejem és két aszpirinre volna szükségem? Hívjam föl a lelki segélyszolgálatot?

- Drága bájos Janet, ne sírj. Inkább azt mondd meg nekem, menjen-e el Angela is? Amióta csak te elkezdted járni, ő is akarna menni. Mi az én férji

kötelességem?

- Ne engedd. Szerezz neki szeretőt, küldd el Jugoszláviába, bármit, csak ezt ne. Úristen, olyan megalázó. Csak teljesen összezavarná, pedig Angela olyan nyugodt. Nem is tudja, milyen neurotikus.

- Lassan kezd rájönni. Azt mondja nekem, túlságosan távolinak érzi magát, mintha már halott volna.

- Hm. Ismerem ezt az érzést. Angela és én valahogy hasonlítunk egymásra.

- Igen, ő is ezt mondja. Azt mondja, mind a kettőtöknek nagy melleitek vannak és ez tesz benneteket búskomorra.

- Angela csak beszéljen a maga nevében. Nem vagyok benne biztos, hogy szeretek valaki ikertestvére lenni. Hozol nekem még egy bourbont vagy nem?

Amíg Piet az italasztalnál járt, Freddy Thorne odasompolygott hozzá és azt mondta: - Beszélhetnénk egy percre? Négyszemközt.

- Freddy! Milyen izgalmas! Csak én, a kisöreg, és te, a nagyöreg?

- Vedd észre, hogy nem mosolygok.

- De látom, hogy az egész koponyád mosolyog, azok mögött a csókos ajkak mögött.

- Mennyit ittál?

- Soha ne tedd föl ezt a kérdést egy rendes írnek halottvirrasztás alkalmával. A gyaászból ürített pahár nem is igazi pahár. Ne állj már ott olyan vészjóslóan. Oda kell vinnem Janetnek az italát. Úgy érzem, úton vagyok, hogy beleszeressek Janetbe.

De mire Piet visszatért az itallal, Janet komoly beszélgetésbe mélyedt Harolddal, és Piet hagyta, hogy Freddy egy sarokba vezesse, a sarokba, ahol a fölhúrozatlan hárfakeret állt.

- Piet! - mondta Freddy, pattogósán rövidre harapva a szót. - Megetetem veled ezt a hideg pulykát. Tudok rólad és Georgene-ról.

- Hideg pulykát? Azt hittem, ezt a kifejezést azokra a kábítósokra szokás használni, akik éppen leszokóban vannak. Vagy a hálaadásnap utáni napra gondolok?

- Megmondtam neked azon az estén, Constantine-éknál, hogy hagyd abba. Emlékszel?

- Arra az estére gondolsz, amikor te voltál Csang Kai-sek?

- És most azt kell látnom, hogy te meg ő ott susmutoltok a szoba közepén. Nem igaz?

- Nem érdekel, mit mondanak a külügyminisztériumban, én azt hiszem, engedni kell, hogy támadhass. Oldozzátok el Freddy Thorne-t, ezt mondom mindig, ahogy a sok közös barátunk ezt igazolhatja.

Freddy nem szólt semmit. Piet a bármiféle válasz hiányát ijesztő úrnek érezte. Azt kérdezte: - És mégis, mit gondolsz, hogyan szereztél erről tudomást. - Amikor ismét nem érkezett válasz, azt kérdezte: - Mit gondolsz, mi az, amit tudsz?

- Ő maga mondta el nekem. Te meg ő egymás szeretői voltatok.

- Georgene?

- Szóval hazudott?

- Lehet, hogy hazudott, hogy bosszút álljon rajtad valami másért. De az is lehet, hogy te hazudsz nekem. És vajon mikor történt mindez?

- Ne játssz velem. Tudod jól, mikor.

- Rendben van. Vallok. Az elmúlt nyáron történt. Teniszpartnerek voltunk. Én elvesztettem a fejemet, Georgene csinos fehér ruhája meg a szeplői meg minden, ott helyben hanyatt vágtam az adogatóvonalon, és hatsemmire elveszítettük a játszmát. Sajnálom. Sajnálom, sajnálom, sajnálom. - Nagyon száraznak érezte a száját, bár harmadik martinije könnyű volt a kezében: üres, elfolyt, az olajbogyó szelíd zöld tojás.

Freddy megpróbálta - némi sikerrel - hogy fenyegető tömeggé fújja föl magát, bandza felhővé. Amikor összevonta szemöldökét, villás ráncok futottak szét a kobakján. - Bántani foglak! - mondta Pietnek és kiment a konyhába még egy kis jégért.

Angela látva Piet megrázkódtatását, hagyta hogy Ben a levegőnek szónokoljon, odament a férjéhez és azt kérdezte: - Miről beszélgettetek Freddyvel? Olyan sápadt vagy, mint egy kísértet.

- Azt mondta, meg kell igazítani a fogaimat. Auuu. Fáj a szám.

- Ne akard ezt beadni nekem. Rólam volt szó?

- Angel, eltaláltad. Freddy ünnepélyesen megkérte tőlem a kezedet. Azt mondta, már évek óta szerelmes beléd.

- Ó, hát ő mindig ezt mondja.

- Igen?

- Ezzel akar bosszantani.

- De neked ez tetszik. Látom az arcodon, hogy szereted ezt a szószt hallani.

- Miért is ne? Miért vagy olyan utálatos Freddyvel kapcsolatban? Mi rosszat tett ő valaha is neked?

- Primitív hitemet érzem fenyegetve általa.

Foxy Kennel együtt lépett a szobába. Vállpánt nélküli ezüst estélyit viselt. Mellei tejtől duzzadó. Volt valami sugárzó páváskodás a felsőtestében ahogy körbefordult, tekintetével Pietet keresve az örült árnyak között. A Whitman házaspár belépése a bejárati ajtón megzavarta a ház levegőjét, és a gyertyalángok most vad küzdelmet folytattak a bútorok és a falak imbolyogni és hullámszíni látszóttak. Foxy eljött miatta. Elhagyta otthonát és meleg kisbabáját ezen a tragikus éjen csupán azért, hogy fölkutassa őt, hogy megmentse őt az alantas tömeg bántalmaitól. Hallotta, ahogy Foxy Georgene-nak magyarázza: - Bevetettük a bébiszittert, és arra gondoltunk, átnéznünk hozzátok egy rövid időre, hogy mégis megérje neki, hogy egyáltalán eljött; tudod, Allen doki lányáról van szó, és nem akarjuk elvenni a kedvét már a legislegelején, eddig ugyanis még nem volt szüségünk rá, hogy valaki vigyázzon a gyerekekre. Aztán amikor megérkezett, az idő nagy részében ültünk és nem tudtuk elszakítani magunkat a tévé képernyőjétől.

- Mi történik most? - érdeklődött Roger mély hangja.

- Ó, - mondta Foxy - főként régi filmbejátszások. Ami istenigazából szívettépő, azok a sajtókonferenciák. Olyan fürgén, talpraesetten, és nem is tudom, figyelmesen válaszolgatott. Ő volt az, aki valahogyan vissza tudta hozni azt az érzést, hogy milyen jó mulatság amerikaiak lenni. - Piet látta, hogy beszéd közben a férje karjába kapaszkodik, mintegy menedéket keresve. Ken szálfaegyenesen és sápadtan állt makulátlan feketében. Ing- és kézelőgombjai ónikszből voltak.

- Én imádtam őt! - kiáltott Bea Guerin olyan nyegle hangon, melyben a szomorúság csak valahol nagyon távol volt fellelhető, egy alvilág felől hangzó bánat volt ez. - Soha nem tudtam volna rá szavazni mert valójában nem hiszek azokban az üres szocialista dolgokban amiket ő akart, én úgy gondolom, hogy az embereknek önmaguknak kell lenniük még akkor is, ha ez csak szenvedést jelent a számukra, de én akkor is imádtam a testtartását meg ahogy öltözködött; arra gondolok, hogy soha sem viselt kalapot vagy felöltőt.

- A szörnyű szomorúság - mondta Frank Appleby – azokban a különös, széttartóan kancsal szemekben.

Marcia azt kérdezte: - Tényleg kancsal volt? Azt hittem csak az teszi, hogy mindig a sűgőgépet olvassa.

Zene áradt szét áttetszőn a szobában. Doris Day, "Csillaghullás

Alabamában". Freddy szerette Doris Dayt. Freddy csupa szív volt és olyan amerikai, mint az almáslepény.

- Freddy! - kiáltott Carol. - Te angyal! Hol van Roger? - Thorne-ék gyékény rozettával átszőtt szőnyegét a szatén huzatú sezlon lábaihoz tekerték föl, Carol és Roger - Carol hajlékonyan, Roger mereven - táncolni kezdtek. - Jaj! - kiáltott föl Carol. -Jéghideg a kezed!

- A pohártól, amit a kezemben tartottam - motyogta Roger savanyú ábrázattal, zavartan, és kezét a nő meztelen hátának csontos tövéhez tette, oldalvást, ernyedten féligzárt ököbe szorítva, mint egy alvó gyerek.

A többiek feszengve figyelték a jelenetet. Amikor Ken Whitman nekiindult, hogy szerezzen a feleségének és magának egy italt, finnyásán kikerülte a csupasz padlót, és miközben arra várt, hogy Freddy jeget hozzon a konyhából, lágyan beszélgetett Janetel. Ben Saltz úgy helyezkedett, hogy Foxy mellé kerüljön. Az asszony mozdulatai azt fejezték ki, örül, hogy ismét láthatja Bent, miután a férfi oly hosszan távolmaradt a partikról; aztán válaszként a férfi szavaira Foxy lenézett saját lapos, puha hasára, és előzékenyen, mint akinek egyáltalában nincs ellenére a megjegyzés, élvezkedve elpirult. Angela megérintette Piet karját és azt kérdezte: - Nem táncolunk?

- Te szeretnél? Szentségtörésnek tűnik, hogy keringőzzünk szegény ördög sirján.

- Igen, annak tűnik, az is, de muszáj megtennünk. Szörnyű ízlésre vall, de nem engedhetjük, hogy Roger és Carol egyedül tegyék. Egyre nagyobb zavarban vannak.

Az asszony ismerős, sűrű és simulékony volt a karjaiban; Piet soha nem tanulta meg a szabályos tánclépéseket és házasságuk során Angela volt az, aki megtanulta könnyeden követni a férfi bizonytalan lépéseit, mintha lenne bennük valami rendszer; combjainak és medencéjének párnáit gyengéden a férfiéhoz szorította. Egyforma magasak voltak. Angela nagyon ritkán viselt magán parfümöt, a hajából és a bőréből kipárolgó illat meghatározatlan, de egyértelműen jó volt, mint a víz vagy az élet vagy a létezés maga, ha azt a csillagok közötti légüres térrel szembeállítva mérlegeljük.

- Hol van Irene és Eddie? - kérdezte Piet.

- A konyhában beszélgetnek a légszennyeződésről.

- Ők a legelégedettebb pár - mondta Piet. - Azután a nagy felhajtás után. Remélem, Irene bizalmas közléseit a megbántottságáról ezentúl bizonyos

fenntartásokkal, úgy is mondhatnám, nyalásnyi sóval fogadod majd. - Valójában sónyalatóra gondolt, hatalmas sós köre, amilyeneket a michigani tejgazdaságok gazdasági udvarain állítottak föl, de amikor kimondta, úgy hangzott, mintha icipici mennyiségre gondolna, kisebbre, mint egy szem.

- És minthogy Ben - mondta Angela - a te ex-terhes barátnőddel beszélget, Irene-nek vissza kellett mennie Eddie-hez.

- Ez így túl bonyolult - mondta Piet, és közben megpróbálta lábait a ritmusváltáshoz igazítani, mivel a "Csillaghullás Alabamában" átváltott a "Lágy, mint a csillagok fényé"-re. - És a másik hölgy, jöllehet bizonyos, hogy ex-terhesnek nevezhető, soha nem volt a barátnőm.

- Csak vicceltem. Ne állj nekem ennyire ellen. Lazíts. Siklunk.

- Komolyon mondom, gyűlölöm ezt a partit. Mikor mehetünk már haza?

- Piet, ez az a fajta parti, amit te szeretni szoktál.

- Úgy érzem, megsértjük vele Kennedyt.

- Egyáltalán nem. Tegnap még csak az elnökünk volt, valahol messze Washingtonban, ma pedig már mindannyiunkhoz tartozik. Itt van közöttünk. Nem érzed a jelenlétét?

Piet elképedve nézett felesége kék szemeibe. Volt Angelában valami szívós idegenség, amely túlélte minden kiábrándulást, folytonosan megbabonázta és elbűvölte őt. Megérezte ezt, Pietet zavarni kezdte a finom kötelék, és égett a vágytól, hogy elszakítsa Foxyt Bentől, hogy csizmával taposson a férfi bozontos arcába. Ügyetlenül Angela lábára lépett.

Most Ken és Janet csatlakoztak hozzájuk a táncparketten, aztán Freddy és Irene. A férfi fekete válla fölött Irene tökéletes szemöldökének iker-íve fölemelt szárnynak tűnt. Az asszony haja pontosan középen volt elválasztva. Eddie Constantine úgy jött be, mintha őt akarná foglyul ejteni, de az utolsó pillanatban irányt változtatott és lekérte Angelát. Piet távozott és fölkererte Georgene-t, aki nézelődve ácsorgott a kivilágított palackok és bepiskázott poharak asztalánál.

A férfi karjaiban Georgene azt kérdezte: - Mit gondolsz, túl korán van még a sonkához? Vettünk lazacot is, de egyetlen katolikus sem jött el.

Piet vádaskodón azt mondta: - Te és a te ragyogó érzéked a privátszféra tiszteletéhez. A férjed épp most bunkózott le engem.

- Freddy? Mi a csudáért?

- Hogy viszonyom van veled.

- Ne hülyéskedj ezen. Az idő, amit együtt töltöttünk, nagyon szép és becses, legalábbis nekem.

- Még hogy hülyéskedem! Freddy azt mondta, te magad mondtál el neki mindent. Milyen pózokban, időpontokban, holdfázisban.

- Micsoda szemenszedett hazugság. Soha nem vallottam be semmit rólunk, bár épp elégszer akart rávenni. Ez a módszere. Remélem, hogy te sem ismertél el semmit.

- Nem, de az egész merő pervezió volt. Az volt a benyomásom, hogy biztosra megy.

- Állandóan Carollal és Janettel súg-búg; lehet, hogy valamelyikük elhitette vele, hogy tud valamit.

- Biztos vagy benne, nem így van? Biztos, hogy nem mondtad el neki valamelyik éjjel, elalvás előtt, amikor arra gondoltál, én már különben is vesztett ügy vagyok és szükséged volt valamire, amivel megfizethetsz, mondjuk, egy Carollal folytatott viszonyért.

- Carollal? Ez biztos? - Piet élvezte az érzést, hogy az asszony megremeg a karjaiban; volt valami a testi összeszedettség szétesésében, ami nem megkülönböztethető a szexuális hajlandóságtól.

- Nem. De Freddy állandóan odaát lebzsel, és Carol nem túlzottan válogatós. Nem mintha - tette hozzá sietve – Freddy nem volna nemének ragyogó példánya.

Georgene nem vett tudomást a tapintat kellemetlenkedő paródiájáról, helyette azt kérdezte: - És te? Tényleg vesztett ügy vagy?

A "Lágy mint a csillagok fénye" átváltott a "Holdfényes éj volt"-ra. - Hát, - felelte Piet óvatosan - egyre inkább, ha Freddy továbbra is úgy viselkedik, mint aki tud róla.

- Jaj, Freddy. Nem akar ő semmit se tudni, ő csak azt akarja, hogy az emberek azt higgyék hogy ő mindent tud. De ha én nem érek neked annyit, hogy vállald értem a kellemetlenséget, akkor nincs értelme hogy tárgyaljunk, nem igaz, Piet? - A rá jellemző gyors atlétikus határozottsággal kezét a férfi karjára tette, és kiszakította magát az öleléséből. - De akkor ne hozzám rohanj, ha legközelebb egy kis változatosságra szottyán kedved. - Látva az asszony visszavonulását, Piet rádöbbsent hogy a hosszú hónapok alatt, a Foxy-ügy alatt, Georgene-t mindvégig a szeretőjének tekintette.

Foxy a szoba másik felében Frank Applebyvel táncolt. Szelíden mozogtak együtt, minden utalás nélkül a ritmusra, ezüst az ólom szorításába zártan. "Nappalom árnyai, álmaim vágyai", szólt a dal. Marcia kéznél volt, és fúrge simulékonysággal törleszkedett Piet párás

ingmelléhez, miközben azt kérdezte: - Piet, mi van veled? Nem vagy már olyan vicces, amilyen régebben voltál.

- Soha nem törekedtem rá, hogy vicces legyek.

- Akkor is az voltál. Annyira élvezted, ha velünk voltál, a tengerparton, sieléskor, bárhol. Most már nem törödsz velünk. Azt gondolod, hogy csúnya, ostoba emberek vagyunk.

- Marcia, én imádlak téged. Le merném fogadni, hogy osztálytitkárrá voltál az iskolában.

- A munkád miatt van? Min dolgozol most, hogy túl hideg lett ahhoz, hogy további lakályos kis szörnyűségeket húzzatok föl az Indián-hegyen?

- Az utolsó pillanatban úsztuk meg. Épp a múlt héten kaptunk egy belső munkát a Divinityn. Elpaterolták Gertrude Tarboxot valami öregek otthonába, és a New Bedford-i bank, ami a jelzálogkölcstől jegyezte, irodákká alakíttatja át a házat. Három teherautónyi *National Geographics-et* szállítottunk el. - Azonnal zavarni kezdte, hogy ezt elmondta Marcianak, mert egész álló nap abban a házban dolgozott egyedül, egy hatalmas csiszológéppel annak a helyiségnek a padlóján, ami valaha kandeláberes ebédlőszoba volt. A gép hipnotikus vicsorgásában és vinnyogásában elveszve, lenyűgözötten a látványtól ahogyan évtizedek mocska és festékei eltűnnek és tiszta fává alakulnak vissza, Piet nem szerzett tudomást az elnök meggyilkolásáról, míg Jazinski három körrel vissza nem tért titokzatosan hosszúra nyúlt ebédszünetéről. A csiszológéptől megsüketítve Piet hagyta, hogy a golyó fájdalom nélkül áthatoljon a testén.

Marcia ingerülten azt kérdezte: - Miért akarna bárki is irodahelyiséget Tarboxban?

- Ó, meg lennél lepve. Égető szükség van rá a belvárosban. Biztosítási társaságok, csontkovácsok. Ez már nem az az idillikus búvóhely, ahová költöztél, Marcia. Szomorúan külvárosiak vagyunk. Hatalmas üzletközpont fog épülni köztünk és Lacetown között. Nincs benne Frank a bizottságban, amelyik sűrűbb vonatjáratokat akar kipróbálni a szegény öreg New Havenből, vagy az MBTA-ből vagy a Lionel Company-ből, vagy akárkiből?

- Piet, mikor hagyod már ott Gallagert? Frank és Harold együtt ebédeltek valakivel Bostonban, aki jól ismeri a South Shore-t és arra számít, hogy Gallagher tönkre fog menni. Kétszer annyival tartozik a bankoknak, mint amennyije van és ő tovább hazardíroz. Ha az apácák ki

nem húzzák a pácból a múlt nyáron, akkor nem tudott volna még egy fizetési kötelezettségnek eleget tenni.

- Nem, szívi, ezt te nem érted. Matt nem veszíthet. Táguló világegyetemben élünk. - Hogy lecsitítsa, elaltassa Marcia kritikai szellemét, Piet az asszony fenekére tette a kezét; keskeny és beugró volt, mint a traktorok elülső mozdulékony kis kerekei. Piet irányító mozdulatára Marcia közelebb hozta a testét, olyan közel, hogy a férfi ajkai visszahőköltek a nő himbálódzó fülbevalóitól. Piet azt dörögte: - Apropó MBTA, hogy van Frank?

- Ugyanúgy. Talán egy kicsit rosszabbul. Pusztán az, hogy lefekszem vele, már nem teszi rendbe. Arra volna szüksége, hogy kikerüljön az alól a súlyos neurotikus szörnyeteg alól.

- Ó, az ördögbe is, mindannyiunknak arra volna szüksége, hogy kikerüljünk alulról.

- Nekem nem. Nekem szükségem van Haroldra. Hogy bántson. Ő gyönyörűen durva és kegyetlen, nem gondolod?

- Gyönyörűen?

- És mégis gáláns, valami régimódi szellemben. Az övé vagyok, de ő tiszteletben tartja a függetlenségemet. Én úgy látom, mi egy nagyon kedves régimódi pár vagyunk. Neked nem ez a véleményed?

- Antik. Victoria és Albert herceg. De beszéljünk rólam. Nekem nem arra volna szükségem, hogy kikerüljek Angela alól?

- Jaj, Piet, - mondta Marcia türelmetlenül - Angela nélkül te fölfordulnál.

Hirtelen kiüresedve ettől, válasza képtelenül Piet énekelni kezdett a fátyolos hangú lemezzel az asszony hűvös tekervényes fülkagylójába: "Kastélyok hullnak, a sors így ítél, az élet így élet, ne félj".

Az asszony félreértette a hangulatát, és még ruganyosabban simult testével a testéhez. Ujjhegyeivel rátalált az apró szőrökre Piet hátán, és csípője egy hüvelyknyíval megemelkedett. És ez az a nő volt, akire ketten is igényt tartottak: Piet segélykérően pillantott körbe a szobában. Ken még mindig Janettel táncolt. A halántéka összesnek látszott, ahogy egy gyertya mellett köröztek. Freddy kérte le Angelát Eddie-től. Eddie és Irene a fal mellett álldogáltak és beszélgettek. Frank Appleby újabb italt kevert magának. Foxy elszökött, Doris Day a "Holdfény"-t kezdte énekelni. Harold elkapta Piet tekintetét, odament hozzájuk, és durván mélyítette ujjait Marcia alvó karjába, hogy az olajos bőr egészen elfehéredett a férfi

körmei között és azt mondta: - Most éppen arról beszélnek abban az idióta dobozban, hogy örökmécsest gyűjtanak neki. *Une flamme étemelle*. Az Isten szerelmére, ő nem az Ismeretlen Katona volt, hanem egy ügyesen előállított politikus, aki történetesen elcsípett egy golyót valami senkiházi fegyveréből. *Cherié, es-tuivre?*

Marcia rekedtes hangon azt mondta, miután Piet vállán aludt egy kicsit és most fölébredt: - Igen.

- Akkor gyere velem. *Pardonnez-nous*. Piet.

- Örömmel. Megyek, és elcsípek én is egy golyót. - Piet elkészítette a maga negyedik martinijét, ezüstösre. Foxy. Vajon az erdőben lehet? Hol van Ben? Nincs a táncolók között. Mint a lepke a lánghoz, úgy vonzódott Foxy a zsidókhoz. Ábrahámot választotta Lót ellenében. Ben ujjai, a miniatürizálástól ügyesen siklanak lefelé Foxy harisnyaszegélyezte combjainak homokszerű hosszú belső felén, hogy aztán a néger-ajkú sápadt szőrben kotorásszanak. Klitorisza lassan előduzzad a tejszerű rétegen át, rubin rózsaszínen, örugók árvacska-kehelyben. Az árnyékos mosolygós messzeségekből Foxy elnyújtózva irányít. Ben oroszlánszerű a Thorne-birtok bokrának rejtegető árnyai közt. Túl ezeken a fekete ablakokon Foxy új szeretőnek tárta föl magát.

Piet fájdalmasan elfordult az ablaktól és úgy látta, mintha a párok Kennedy koporsójának fényesre politúrozott tetején suhannának. A fény szigete a gyászoló nemzet árjában. "Hunyd be a szemed. Huuunyd be asszemed": a hollywoodi bársonyos hang Piet fülének belsejében suttogott. Martinijában az oliva-tojást rútol elhagyta ital-édesanyja. Szájában fájtak az afták, különösen az, amelyiket nehezen tudott elérni a nyelvével, mélyen lent balra elől az ínyn, az ajka tövénél. Ez a hártyák labirintusa, sohasem fejlődhetett volna ki az algákból segítség nélkül. Az Isten adott nekünk egy lökést. Piet úgy érezte, többet nem lenne szabad innia. Semmi vacsora, üres gyomor. Marcia hozzásimulása felajzotta. Félárbocon, lankadtan dudorodva. A veséi jelzést adtak: a néma harangról lefoszló édesség: könnyíts meg. Thorne-ék fürdőszobája. Itt mosakodott meg Georgene előtte és utána. Azt mondta, hogy Piet ondója túl bőséges, lefolyt a combján, többször kéne Angelát megkefélni. Hatszög alakú kis csempék a padlón, vörösbegytojás színű vécépapír, hivalkodó mályva törölközők. *Isten hozott az antibébi tabletta paradicsomában...* A zuhany alól magát meztelenül kiüllegető asszony pinájának páfrányos frissessége. A szeretkezés utáni hálás duzzadás. Szép volt, jó, s hű vagy hozzám. Az

ismerős lépcsőkön felfelé Piet fekete lábával biztosan lépdelt a rozzant lépcsőfokokon, benézett egy sötét szobába, ahol néhány homályos fej bámulta a fáradtan villódzó ismétlést, ahogy a koporsót megint kiveszik a repülőgép gyomrából. Ben volt ott, előrehajolt, profilja ezüstösen csillogott, mint a Sinai felé tekintő a vasárnapi hitoktatás színes olaj nyomatain. Roger és Carol, ugyanazon a zsámolyon. Frank a szivarját szívta, a füstben fény-nyilak villantak, amint a koporsóból özvegy lett, az özvegyből Johnson, Johnsonból riporter. Hullarabló vámpírok. Foxy biztos a konyhában van. A fürdőszoba betétes ajtaja csukva volt. Piet tapintatosan kopogtatott. Foxy dallamos hangja szólt belülről - Pillanaat.

Piet azt mondta: - Én vagyok - és taszított egyet. Az ajtó engedett. Foxy a vécén ült, felhúzott ezüst estélyiben, riadtan, kezében egy égszínkék papírdarab, egy fecni ég. Az ovális káva ellapította harisnyakötős, sápadt combjait; előrehajolva gubbasztott; csak a lábujjai érintették a padló hatszögletű csempéit, a sarkai nem. - Szeretlek! - Úgy szakadt ki Pietből, mint egy kihúzott fog. A mosdó fölötti tükör saját képét verte vissza rá. Lapos, feszült arca vörös és döbrent volt, szája tátva maradt, fekete nyakkendője félrecsúszott.

Foxy suttogása visszhangzott a fényes csempézett térben: - Megörültél, hogy bejössz ide. - Aztán, következetlen kíméltséggel megtörölte magát, ledobta a papírt az ovális kagyló vizébe, félrefordult ültében és megnyomta az ezüstös lehúzó. A vécé lustán öblített: Georgene gyakran panaszkodott az alacsony víznyomásra a hegyen. Foxy felemelkedett az örvényről és lesimította a ruháját. Ahogy szemben állt, magasnak látszott, kihívónak és ellenségesnek, összeszorított ajkaiból furcsán kiszívta a színt a halványrózsaszín rúzs, ami most jött divatba. Piet gondosan becsukta mögöttük az ajtót, megkerülte az asszonyt, hogy állva vizelhessen. Apró éles fájdalom, s kezdeti vonakodás után arányló íve megjelent. Istenem, - mondta - de jó, hogy egyedül látlak. Hol a fenébe találkozhatnánk?

Az asszony Piet csobogásánál hangosabban, sietve beszélt. - Nem voltam benne biztos, hogy akarsz találkozni. Nagyon távoli voltál az utóbbi időben.

- Mióta a gyerek megszületett, rettegtem tőled. Azt hittem, vele véget ért minden közöttünk.

- Ez nem igaz. Hacsak te nem akarod, hogy az legyen.

- Az az igazság, hogy egész ősszel mindentől rettegtem. A haláltól, a munkámtól, Gallaghortól, a gyerekeimtől, a csillagoktól. - Az utolsó,

némileg retorikus sugár, aztán az elbocsátó, cseppeket szárító rázás. Beleegyűrte a nadrágjába. - Az egész életem csak egy hosszú őszi sorvadás.

- De ez nem igaz. Jó életed van. Megvan az aranyos családod, a szép szögletes házad, és itt vagyok én is, ha akarsz. Nem tudunk itt beszélni. Hívjál föl hétfőn. Újra egyedül vagyok.

- Piet lehúzta a vécét, de az még nem töltődött föl vízzel. - Várj meg. Kérlek. Hadd nézzem meg a melleidet.

- Minden tiszta tej.

- Tudom. De csak egy pillanatra. Kérlek. Annyira szükségem van rá.

Hallgatóztak, hogy jön-e valaki a lépcsőn; de nem hallatszottak léptek. Csak a zene letről, és a televízió monológja. Foxy ajka kinyílt, és nyelve vörös volt mint egy tokhal, megérintette a felső ajkát, amint a háta mögé nyúlt, hogy kikapcsolja a pántokat. Estélyi ruhája és melltartója egyben vált le róla. Gyümölcs.

- Ó. Istenem.

Foxy válaszul elpirult. - Olyan esetlenül hatalmasnak érzem magam.

- Milyen erések és teltek. Milyen kemények itt fenn.

- Vigyázz, ne indítsd be őket. Egy óra múlva haza kell mennem.

- Szoptatni.

- Igen. Milyen furcsa szomorú ráncok lettek rajtad, itt, meg itt. Ne fintorogj, Piet. Meg ősz hajszálak. Ezek újak.

- Szoptass meg.

- Ó, édes. Ne.

- Szoptass meg.

Foxy ijedten eltakarta az egyik mellét, de Piet már letérdelt, és széles száját rátapasztotta a másikra. A zsíros lassú folyadék első szívásra émelítőén édes volt. Az éles fürdőszobafény égette a férfi szemhéját, úgy érezte, belsőjét hömpölygő mély rozsaszínre festi, le egészen a térde hegyéig a jeges padlón. Foxy kezét könnyeden Piet tarkóján nyugtatta, s hol közelebb húzta a belőle folyó áradathoz, hol pedig megérintette a férfi fülét, hogy jelezze, fájdalmat okoz. Piet kinyitotta a szemét; az asszony másik mellbimbója cseresznyepirosan kandikált ki a védőén rágörbedt ujjak között; újra behunyta a szemét. Lopott étel-sugár mosta a férfi nyelvét, ínyét; Foxy a hajába túrt, ő simogatta az asszony ruhás fenekét. Szinte rózsába fojtotta ez a nő.

Alig néhány centiméterrel mögöttük kopogás roppant a bezáratlan ajtón. Éles fény öntötte el Pietet. Láta, hogy Foxy keze, ujján gyűrű, odakap és

tenyerével felfogja a szájából kikapott mellből csordogáló tejet. Az asszony kiszólt, éppen olyan dallamosán, mint az előbb: - Csak egy pillanat.

Angela világos, udvarias hangja hallatszott - Jaj, elnézést, Foxy. Csak maradj, amíg jólesik.

- Kö-ösz - dalolta vissza Foxy, és kétségbeesett kérdő pillantást vetett Pietre. Csupasz mellei hatalmas körök. A megkínzathoz lemeztelenített keresztény rabszolga.

Piet testében tombolt a félelem. Kezei, mint zsinóron mozgatott bábuk, rángatóztak, de agyával felmérte a fényesen megvilágított szobát, ahol csapdába esett. Nem volt másik ajtó. A zuhany két tolóajtaja áttetsző üvegből volt; lehetne látni, ha mögébújik. Volt egy kis ablak. A párkány a melléig ért. Eszébe jutott, hogy a nyitás zajjal jár, ezért intett Foxynak, hogy húzza le a vécét. Ahogy az asszony lehajolt, melleinek megváltozott az alakja, előrelógtak, mint hosszúkás tögyek, opális cseppek csöpögtek belőlük. Piet kinyitotta a zárat és feltolta az ablaktáblát, miközben a vécé ernyedten öblített. Egyik fekete táncpapucsba bújtatott lábával a kád szélére lépett, aztán fejével előre felhúzta magát a levegő sötét négyszögéhez. Fák voltak a ház mellett ezen az oldalon, szilfák, de egyik sem volt elég közel ahhoz, hogy elkaphassa. Ujjjaival csak függőleges fát tudott érinteni, meg csillagokkal kilyuggatott jeges levegőt. Túl későn ismerte fel, hogy lábbal előre kellett volna felmászni; ugrania kell. Ez a ház árnyékos, vidékies oldala. Puha fű. A vécé elcsendesedett, és nem volt hang, ami elnyomja a zajt, ahogy helyzetet változtatott. Foxy gondolt erre és teljesen kinyitotta mindkét csapot. A logikus következő lépés, hogy kinyitja az ajtót és beengedi Angelát. Piet hátrafelé kikászálódott az ablakból. Foxy a harsogó csapok mellett állt, rábámult, mályvaszín törölközővel szárította magát, és ezüst estélyiének ingvállát igazította. Piet úgy látta, mosolygott. Nincs idő ezen gondolkodni. Fellépett a kád síkos szélére, egyik lábát kidugta a kisablakon, kézállásszerűségbe tornászta magát a radiátor tetején és kiügyeskedte a másik lábát is. Gomb. Beszorult. Jaj. Ott. Kicsúszott a mellkasán, és a kezeinél fogva lógott Thorne egyenetlen zsindegyén. Egy kiálló szög beleakadhat az orrlikába, felhasíthatja az arcát, mint amikor a halat kibelezik. Cipőtalpa alatt lógott a levegő. Tíz láb. Tizenegy, tizenkettő. Öreg ház, magas a plafon. Valami bársonyos simított végig a párkány fürdőszobán belüli felén kapaszkodó ujjain. Foxy könyörög, hogy ne tegye? Angela szól, hogy minden rendben, ő úgyis tudja. Késő. Zuhanás. Nincs bocsánat. Gyengén elrúgta magát

cipőjével a faltól, megpróbált laza lenni a várható ütés miatt, és elengedte a párkányt. A zuhanás először zümmögés volt, aztán puffanás. Hárfahúr hangja visszafelé. Sarkaival érte a jegesre fagyott földet, hátrafelé bukfencezett, előbb azon aggódott, hogy nehogy foltot hagyjon a fű a zakóján, és csak aztán adott hálát az Istennek, hogy semmije sem tört el. Fölötte eltűnt egy rózsaszín arc, és lopva becsukódott egy arányló ablak. Biztonságban voltak. A törékeny fuvön ült, lábai a papírvékony papucscipőben sajogtak.

A hozzá legközelebb álló szil körvonala megremegett; kuncogó női hang szólt. - Piet, te olyan egy fölvtágós alak vagy! - mondta Bea Guerin.

Ben Saltz öblös hangja hallatszott: - Micsoda esés volt. Lenyűgöztél.

Piet felállt és leverte ruhájáról a pizskot. - És ti ketten mit csináltok itt?

- Hát - mondta Bea, és könnyed hanglejtése a szabad ég alatt testnélkülinek tűnt: - Ben kihozott ide, hogy egy felettünk elhaladó műholdat mutasson nekem, amiben ő miniatürizált valamit.

- Egy egészen kis alkatrészt - mondta Ben. - A régi cégem fejlesztette ki, az én egy-két briliáns ötletem alapján. Eszembe jutott, hogy körülbelül most kell erre elmennie, de csak egy hullócsillagot láttunk.

- Olyan gyönyörű volt - mondta Bea, és Pietnek, aki még mindig kótyagos volt a fa beszélt, bár már kezdte kivenni a nő vörös ruháját, - ahogy zuhant, zöldeskéken égett, mint egy meggyújtott gyufa, aztán hirtelen semmi. Gyerekkorom óta nem láttam üstökösöt.

- Nem üstökös volt - mondta Ben. - Meteor volt, halott anyagdarab, azt is mondhatnák por az űrből, ami az atmoszféránkkal való érintkezés során a sűrűlódástól elégett. Az üstökös izzik, és elliptikus pályán kering.

- Ben, te csodálatos vagy, te mindent tudsz, nem igaz, Piet? De most azt mondd meg, mit csináltatok ott fenn Foxyval?

- Hogyhogy Foxyval?

- Láttuk, hogy becsukja az ablakot. Te nem?

- Biztos vagy benne, hogy Foxy volt? Én azt hittem, hogy Angela.

- Mmm, Angela? Hát persze, hogy Foxy volt, az a csodás mézszínű haj. Szeretkeztetek? A fürdőszobában?

- Apám, ahhoz acélidegek kellenek - mondta Ben. - Arról nem is beszélve, hogy jól kipárnázott test szintúgy jó, ha van. Csónakban már próbáltam, de az az igazság, hogy nem az én stílusom.

- Ne beszéljetelek bolondságot, - mondta Piet. - Természetesen nem szeretkeztünk. Lehetetlenek vagytok mind a ketten. - Talán a düh

feloszlatja ezt a váratlanul itt termett párt.

- Már miért lenne bolondság? - csattant fel Bea puhán emelkedő siránkozással, mint amikor Kennedyt gyászolta. - Mindenki tud rólad és Foxyról. Állandóan ott parkol a kocsid. Szerintünk ez szép.

- A kocsim már hónapok óta nem volt ott.

- De kedvesem, Foxy aligha volt abban az állapotban.

- Tudod, - mondta Ben - erről már eltűnődtem. A szeretkezés tilalmáról a terhesség alatt. Azt gyanítom, hogy ez is csak áltudományos babona, mint az, hogy a szoptatás nem higiénikus, amit komolyan hittek a harmincas években. Irene-t én kényszerítettem, hogy szoptasson, és most hálás nekem.

- Csodás férj vagy, Ben. - mondta Piet. - Most meg arra kényszeríted, hogy dolgozzon, és ismét hálás neked.

Bea reszkető kezét rátette Piet alkarjára. - Te csak ne ironizálj Bennel, pusztán azért, mert magad vagy zavarban. Senkinek nem mondjuk el, hogy láttunk kiugrani. Csak Roger-nek és Irene-nek.

- És én kinek mondom el, hogy láttam, te meg Ben itt kinn smároltatok?

- Egyvalakinek elmondhatod, - mondta Bea - ezek a szabályok, de Angelának nem, mert ő elmondja Freddy Thorne-nak, és akkor mindenki tudni fogja. Megfagyok.

Mindhárman együtt mentek vissza a házba. Doris Day a "Csillagport" énekelte. Angela éppen jött le a fürdőszobából. Azt kérdezte: - Ti meg hol voltatok?

Piet válaszolt neki: - Ben azt mondja, ő csinálta az egyik csillagot ott kint az égen, de nem tudtuk megtalálni.

- Miért kellett a fák alatt keresni? Nem tudtam elképzelni, ki motyog kint; lehetett hallani a fürdőszobából. - A lépcsőkön félúton lebegve, Angela sugárzott, mint egy csillár. Most, hogy biztonsággal csatlakozott a többiekhez a partin, Pietet bosszantotta, hogy Bea feltételezi, Angela mindent elmond Freddy Thorne-nak. Meg akarta kérdezni a feleségétől, igaz-e, de helyette azt kérdezte: - Mennyit ittál?

- Épp eleget - válaszolt az asszony és lejött a lépcsőn. Kezeivel láthatatlan függönyt választott szét, és elúszott Piet mellett.

Piet továbbcsücskelt; minden nőtől kérdeznie kellett valamit. Állandóan az émelyítő tejet érezte a szájában. Foxy a konyhában volt, Janetel társalgott aki hátat fordított, így aztán a szerelmesek beszélni tudtak. Rekedtes hangon azt kérdezte Foxytól: - Sikerült?

- Persze - suttogta az asszony.

Piet folytatta: - Amikor ott álltál, te tényleg mosolyogtál, vagy csak képzelődtem?

Foxy körülnézett, hogy hallhatja-e őket valaki. - Annyira mániákus voltál, az egész olyan volt, mint egy börleszk. Szólni akartam, hogy ne légy őrült, és nehogy megöld magad, de hát nem beszélhettünk, és különben is láthatóan beleszeretél az ugrás gondolatába.

- Beleszerettem! Rettegtem, most pedig elkezdett fájni a jobb térdem. ,

- Rettegtél Angelától? Miért? Végül is, mi van abban, ha a férjed egy másik nővel van a fürdőszobában? Nincs még azért itt a világvége. Talán segítettél valamit kiszedni a szememből.

Piet megcsappant felháborodás-készletét igyekezett megcsapolni. - Meg vagyok döbbenve - mondta -, hogy nevetni tudtál. Ha beleszámítom azt is, hogy szeretsz.

- Megpróbáltam elkapni a kezedet az utolsó pillanatban; de már elengedted a párkányt. - Az asszony mosolya művi és vadállati lett. - Jobb, ha most abbahagyjuk a beszélgetést. Freddy Thorne rajtunk tartja a halszemét és itt jön Harold Kicsi.

Harold, apró rohammal, lenyalt haja már ismét tüskés összevisszaságban, egy máshol kezdett beszélgetést folytatva, azt mondta: - Ha hinnék a mindenható Úrjézusban, azt mondanám, ez volt isten büntetése azért, mert cserbenhagyta az egyetlen hű délkelet-ázsiai szövetségesünket, hogy kedvezzen az ország puhány balosainak. *La gauche efféminée*.

- Harold - szólt bele Foxy anyáskodóan -, ne beszélj így, ilyenkor valaki mást utánzól. Richelieu bíborost. Azt gondolod, mi majd azt gondoljuk bájos vagy, amikor átmész jobboldaliba. Mi azt gondoljuk, most vagy bájos. Nem, Piet?

- Harold - kérdezte Piet - gondoltál már arra, hogy megkérde a fiatal özvegy kezét? Te meg Madame Nhu csodás pár lennétek. Mindketten hévvel tudtok beszélni.

- Mindketten beszéltek franciául - tette hozzá Foxy.

- Az a legnagyobb baj ezzel a halom szarból gyúrt országgal - mondta Harold, akinek morcul hízelgett évődésük -, hogy nem lehet méltósággal nem liberálisnak lenni benne.

Piet azt mondta: - Miért, nézz csak rám. Én nem vagyok liberális. Nézd meg a tőzsdeügynök haverjaidat. Átverik a szegényeket, és striciskednek a gazdagok javára. Nincs abban semmi liberális.

- Azok mind idióták. - Franciául is elmondta: - *Idiots*.

Harold azt mondta Pietnek: - Te sosem merészkedsz ki ebből a bukolikus paradicsomból, és nem tudod, micsoda gyengeelméjűek rohanganak a világban. Ezeknek tényleg számít – mondta, - hogy Buickod van vagy Cadillaced.

- Ez túl szörnyű ahhoz, hogy elhiggyem - mondta Piet, aztán meglátta, hogy Carol egyedül van a hárfa mellett, és odament hozzá. - Mit magyaráztál annak a barom Freddy Thorne-nak?

- Nem tudom - mondta Carol -, de valamit azért mondok neked, Piet Hanema. Ő volt az egyetlen, aki rendszeresen átjött hozzánk, amikor ti, többiek kutasztótátok Eddie-t és engem szegény jó Irene miatt. Szegény jó Irene; röhögnöm kell. Láttad, ahogy bevitte Eddie-t a konyhába, amint ideértek?

- Csodás vagy. Gyere táncolni. Doris Day most a "Kék takaró alatt"-ot énekelte. Carol háta nagyon mezítelen volt a férfi tenyere alatt, csontos és hajlékony, kifejezte azt a határta lan könnyedséget, amivel Piet hosszú, szőrös karjai átölelhetnék az ágyban, és csitíthatnák karcsú, ideges csupaszágát. Piet a hüvelykujjával simogatta az asszony egyik vállát; izzadt tenyere a nő gerincének kidudorodó vonulatán nyugodott; ujjai oldalá nak hájkezdeményeivel ismerkedtek. Karcsú oldala, amely majd megereszkedik, izmok rakódnak rá, a világ széles pillére lesz belőle, a visszalüktetés trónja, ami még törekeny asszonyok nál is erős és terebélyes. Ruhába bújtatott folyékonyssággal Carol megadta magát, a férfi egész testéhez tapadt. A nők teste összerakós játék egy darabja, ami akaratuktól függően illeszkedik vagy nem. Észrevétlenül, Carol úgy alakította medencéje dőlését, hogy testével a férfi péniszét simogatta. Az egyik oldalától a másikig könnyeden hozzádörgölözött, nyakát úgy hajlította, hogy Piet láthassa a melleit, s a férfi fülébe fűjt. A zene elhallgatott. Carol hátralépett, arca grimaszra nyúlt, sóhajtott. Azt mondta Pietnek: - Olyan szemét gazember vagy! - és otthagya, elsétált tarkótól derékig meztelenül. Szirén. Kicsúszott a kezéből, mint egy darab megszorongatott szappan.

Olyan gazember. Mikor egyszer az egyetemen későn ért vissza egy randevúról, amelytől a szája kiszáradt és a slicce nedves lett, ujjai pedig a pina apály illatát hordozták, és megmondták neki a szülei belesetét, rögtön az jutott az eszébe, ha bármi módon is ott lett volna Grand Rapidsben, jelenléte megváltoztatta volna az események kombinációját, akadályozta volna összjátékukat, és ez elegendő lett volna ahhoz, hogy apja és anyja

életben maradjon. Hasonlóképpen lelkiismeretfurdalást érzett Kennedy halála miatt, amikor Jazinski megmondta neki a csiszoló csendjében.

Irene Saltz lebegett felé, fényes könnyei fölött ívelő szemöldökével, villódzva a gyertyafényben. - Boldog vagy, Irene? -. kérdezte Piet.

- Még mindig szeretem, ha ezt kérdezed - mondta az asszony.

- Te azt akarod, hogy kinevessenek - mondta neki Piet - akárcsak én. Bűnbaknak születünk.

Freddy, Angelától és Georgene-től övezve, diadalittasan behozta a konyhából a sonkát, a meleg, zsíros és fényes sonkát, bevagdosva és szegfűszeggel díszítve. Bea Guerin követte őket bemosott, hátrasímított, lazán befont hajjal, mely haloványabb volt mint a szél, kezében salátástálat tartott, tele olajos salátával, uborkaszeletekkel, avokádóval, paradicsommal, petrezselyemmel, snidlinggel, salátakatánggal, mezei katánggal. Számtalan dicsérő felkiáltás hallatszott. Freddy keresztalakat formálva az evőeszközzel csattogtatva elkezdte élesíteni a nagykést. A gyülekező nézőközönségből Frank Appleby hangja dörgött: - Ugyan miféle táppal él e Caesar, hogy ilyen nagyra nőtt?

Georgene azt magyarázta - Lazacot csináltam a katolikusoknak, de mivel egyikük sem jött el, odaadom a gyerekeknek ebédre.

Freddy szemüvege meg-megvillant szeletelés közben; nagyon értett a dologhoz. Csak Freddy tudott ilyen vékony szeleteket vágni. - Vegyétek, és egyétek! - kántálta, amint minden egyes nő odanyújtott tányérjára tett egy szeletet. - Ez az ő teste, mely nektek adatott.

- Freddy! - kiáltotta Marcia kicsi-Smith. - Ne légy undorító.

- Nem gondoljátok, - kérdezte Bea Guerin, hangja tiszta volt, egyszerű, s büszke arra, hogy elveszettnek hangzott - hogy böjtölnünk kéne, vagy valami ilyesmi?

- Böjtölni vagy baszni! - mondta Freddy Thorne, és sebészi pontossággal lemetszett egy újabb szeletet.

Ken Whitman némán állt a fal mellett egy afrikai maszk alatt, és figyelt. Ben Saltz készséges púpossággal retket és kenyeret hozott a büféasztalhoz. Carol két üveg kátrányfekete burgundit cipelt a gyertyafényben. Piet, mivel a kezébe nyomtak egy tányért, rágott, de nyál nélkül; úgy érezte, szája tele van még parázsló hamuval. Hirtelen támadt öregséggel széket keresett magának. Tényleg fájta a térdé.

Piet még bicegett, amikor meglátogatta Foxyt a rákövetkező kedden,

amikor a nemzet ismét visszatért normális életéhez. A háromnapos, mindenütt jelen lévő gyász olyan volt e tarboxi párok számára, mint három bódult ünnepnap, szakasztott ugyanolyan, egyik a másik után. A férfiak minden délután amerikai focit játszottak a Joy-patak mellett, a Frank Applebyék mögötti mezőn, az asszonyok és a gyerekek pedig a házban maradtak, és nézték a tévét a könyvtárszobában. A washingtoni ceremóniák vagy a dallasi események elemzéseinek különösen unalmas részei közben (Piet és a gyerekek, épphogy hazaérve a templomból, nézték, amikor Oswaldot lelövik; Ruth nyugodtan megfordult és azt kérdezte az apjától: - Ez igaziból volt? - Nancy pedig némán szopni kezdte az ujját) az asszonyok közül néhányan kijöttek, kifeküdtek Frank szalmájára, figyelték, ahogy férjeik, vörös képpel rohangásznak a hepehupás mezőn és a labdáért ordítognak. Ezek a kora téli napok ősziessen szépek voltak, melegség zsongította őket egészen addig, míg gyorsan nyúlni kezdtek az árnyékok. A meccs végén a férfiak és a gyerekek papírpohárból ürmöst ittak, amit valakik (Whitman-ék, vagy kicsi-Smithék) hoztak a parti út menti gyümölcsösből, aztán mindenki elkezdett befelé vándorolni a koktélokhoz, a hosszú tévézéshez, miközben a gyerekek nyugósek lettek, és megrabolták Janet alma-, mazsola-, keksz és földimogyoró vajtartalékait. Egymást követték a tudósítások és az ismételések, Hailé Szelasszié és De Gaulle tábornok együtt parádézta a Pennsylvania Avenue-n, Jack Ruby sztriptíztáncosnője vontatottan elismerte, hogy Jack hirtelen haragú tudott lenni, a somolygó Lee Oswaldot végigvezették egy zsúfolt folyosón egy billegő kalap és vadul ágaskodó fényképezőgépek felé. Az özvegy és az egyik fivér, ilyen közel a kamerához, hogy a kép elmosódott, mélyen egy meghatározhatatlan földdarab és virágok fölé hajoltak. A dóm távoli volt a déli napsütésben. Dobpergés közepette a koporsó megcsillant, aztán eltűnt. A gyerekek sírva jöttek be, mert a másik bántotta őket. Még egy italt? Ideje volt hazamenni, de még nem, azért még nem. Beesteledett mire bepakolták a gyerekeket a kocsikba. Ahogy hazahajtottak, az autók tömve voltak kimondatlan kérdésekkel, a király meggyilkolásának kimondhatatlan bajával, ezzel a kisgyerekek számára öklendeztető földrengéssel, furcsa gyomortáji szorítással, amin csak az alvás segített. Az iskola és a kedd megkönnyebbülés volt.

Piet jól látható helyen, a feljárón parkolta le a furgont. Whitmanék megmaradt orgonáiról lehullott a lomb, és szemei összerándultak a jelleg nélküli fénytől. Minden évszaknak megvan a maga fénytónusa, amit évente

elfelejtünk: egy befagyott ablakú konyha, egy levél koronázta tornác, a tavasz krétaszín delelői, a levélhullás utáni közömbös tisztaság növekvő hidege. Az október narancsszíne visszavonult a lápon; a lápvidék szürkésbarnán nyúlt a homok távoli pereméig. Apály volt; a szélesebb csatornában besüppedt a tenger, mint öntés közben a vas. Foxy a második csöngetésre jött az ajtóhoz.

Amikor ajtót nyitott, törékenynek tűnt, mint aki betegségből épült fel, vagy nagyon forró fürdővel büntette magát. - Ő. Te vagy. Nagyszerű.

- Tényleg? Egyedül vagy? A gyereket jöttem megnézni.

- Engem nem?

Mégis odabenn, a csomózott szőnyegen átkarolta és úgy ölelte az asszonyt, mintha nem lenne gyerek, mintha rajtuk kívül nem élne senki ezen a csupasz süppedt világon. A durva háziruha alatt, az asszony megemelt mellei és csontos medencéje között Piet védtelen ürességet érzett a duzzadt has emléke helyén. Szomorú szipogás - nem annyira sírás, mint kaparászás a szükségletek valamelyik kapuján - hallatszott a nappaliban. Foxy a sírás pózában kapaszkodott belé, és Piet reflexszerűen beletúrt fejével a hajába, hogy megcsókolja a nyakát, és most az asszony nyelve, ujjai, mintha a hosszú távollét okozta félénkségből szabadulva megpróbálták volna remegve megragadni, de mint megvakult méhek egy füsttel teli szobában, mindig rossz helyre tévedtek - a férfi borotvátalan állához, megcsörrenő zsebeihez, épp hogy idejében lehunyta szeméhez, csiklandós hónaljához, amit buzgó hévvel sem tudott feltárni. Piet azt mondta: - Sír a baba.

Együtt mentek oda, ahol a nappaliban a baba lélegezve feküdt egy mózeskosárban. Gyöngyházfényű nyugalom áldása lebegett a bölcső körül, és a fagy csípte lápra tekintő ablakok mintha belülről kivetített képeket kereteztek volna, melyeket a gyermek színezetlen lelkére irányított laterna magica sugárzott volna ki. Foxy azt kérdezte: - Akarod tartani? - és gyengéden fölemelte a csecsemőt s minden ceremónia nélkül Piet kezébe nyomta. Piet, kelyhet formálva széles tenyeréből a váratlan billegő teher alatt, átengedte magát a megdöbbenésnek, amit a már elfeledett tapasztalat: a keskeny popsi, a lázas, mályvaszín koponya keltett benne. Egy pillanatig a gyerek felmérte őt hatalmas, szigorú, bazaltszínű szemeivel; aztán a szivárványhártyák keresztezték egymást és homlokának izmai kidudorodtak mint egy rugalmas emelőkar, hogy lefelé nyomják a szemöldökeiket. A baba sírni kezdett. Piet attól félt, hogy a hangja elárulja

titkos együttlétüket, és visszaadta a gyereket Foxynak. Az asszony minden teketória nélkül rázogatni kezdte a mellére szorított csomagot. Piet azt kérdezte: - Mi a neve?

- Ezt tudnod kell.
- Angela mondta, de elfelejtettem. Régimódi név, azt gondoltam.
- Tobias.
- Az nem a macska?
- A macskát Gyapjasnak hívják. Ken nagyapja volt Tobias.
- Miért nem Ken apja után neveztétek el a gyereket?
- Ken nyilvánvalóan nem kedveli az apját.
- Azt hittem, Ken apja tökéletes, a tökéletes hartfordi ügyvéd.
- Igen, az. De Ken nagyon határozott volt, egészen meglepett.
- Ken időnként tele van meglepetésekkel, nem? Lenyűgöző fickó.
- Rá akarsz dumálni?

Piet azt kérdezte tőle: - Miért harcolunk egymással?

Foxy azt mondta: - Nem tudom. A baba idegesít téged.

- Imádom a babát. Imádlak téged mint anyát.
- De többé nem mint szeretőt.
- Hát - zavar mardosta a gyomrát -, neked még nem szabad, vagy igen?
- Nem volna szabad szeretkezni még két hétig, de azt hiszem, el tudnék viselni némi érzelemmegnyilvánulást. Miért vagy olyan távoli?

- Az volnék? - Hogyan tudná elmondani az asszonynak a nyugalmat, amelyre itt rátalált, hogyan beszélhetne az ablakokat betöltő kiszáradt lápról, a derűs és higgadt szobáról, amit ő maga alakított ki, a gipszfalakról, melyek mint fátyol terülnek szét a babát övező gyöngyházfényű auráról, Foxy saját elfojtott bájáról, amely száraz, mintha megcsapolta volna az alvás és az önmagáért való aggodás - erről a szűzies elvarázsolt hangulatról és saját babonás vonakodásáról, hogy megtörje ezt a varázst? Vallomásszerűen mondta: - Csak azon tűnődtem, vajon van-e itt még keresnivalóm.

- Miért épp most ne lenne? Mi keresnivalód volt valaha is? Soha nem voltam a feleséged. Házasságon kívüli kefézésre jöttél ide, ez rendben van, én megadtam ezt neked, és jó is volt. De én bemocskoltam magam azzal, hogy szültem egy gyereket. - Piet érezte, az asszony élvezi a kemény szavakat, hogy őt ürügyül használva valamit újraélesztett önmagában, tapasztalatainak mélyebb rétegeiből. Szétvetett lábbal állt, derékból egy kicsit előrehajolva, erősen fogta Tóbiást a karjaiban, de különösebben nem

vett róla tudomást. Az anyja fölemelt hangja álomba ringatta a kisfiút. Piet imádta benne ezt a suta anyát, a nemtörődöm magabiztosságot, hogy a gyerek az övé és úgy bánik vele, ahogy kedve tartja.

Azt kérdezte Foxytól: - Hogy akarhatsz engem? Itt van neked ez a csodás kis csomag. Itt van neked Ken, aki ezt adta neked.

- Ken nem szereti. Nem szereti a gyereket.

- Az lehetetlen.

Foxy sírva fakadt. A haja, fénytelenül a tompa félhomályban, előrehullott a gyerekre. - Ijedséggel tölti el a baba - mondta. - Én is ijedséggel töltöttem el. Mindig is ijesztőnek talált. Nem hibáztatom érte. Én olyan zavaros vagyok, Piet.

- Hülyeség. - A belső marcangolás átalakult valami durva süllyedő érzéssé; nem volt más választása mint odamenni hozzá, átfogni a vállát meg a gyerekét, és azt mondani: - Imádnivaló vagy.

A sírás csak nem maradt abba. Saját helyzete, beleértve Piet engedékenységet és óvó karjait, mintha egyre jobban dühítette volna. - Nem szeretsz már beszélgetni velem?

- Dehogynem.

- Egyáltalán nem szeretsz beszélgetni velem? Nem is kellek neked másra, csak hogy lefeküdj velem? Nem tudsz még egy pár hetet várni rám?

- Kérlek, Fox. Ne butáskodj.

- Féltem az altatástól, nehogy az éter hatása alatt a te nevedet kiáltsam. Járok körbe-körbe ebben a házban és azt mondogatom: "Piet, Piet" ennek az ártatlan csecsemőnek. Elvonszoltam szerencsétlen Kent arra a gyűlöletes partira, csak hogy láthassalak és te inkább kockáztattad az életedet, mint hogy véletlenül együtt találjanak velem.

- Túlzól. Nagyon kicsi volt a kockázat. Legalább annyira akartalak vele megvédeni téged, mint amennyire magamat.

- Még mindig sántítasz tőle.

- Annak a futballozás az oka.

- Jaj, Piet. Kezdelek gyötörni. Ne hagyj el még teljesen. Te vagy az egyetlen valóságos dolog az életemben. Ken nem valóságos. Ez a láb nem valóságos. Én magam sem vagyok valóságos magamnak, csak arra vagyok, hogy életben tartsam ezt a kisbabát. Ez minden, amiért a világra jöttem, és ez örjítő.

- Ne őrjöngj! - könyörgött neki Piet; de ő maga is dühöt érzett amiért ekkora nyomás nehezedett rá, ennyire leteperték. Nem kapott levegőt, hogy

elmagyarázza, ha most folytatják a viszonyukat az már bűn, annál inkább, mert a múltban annyira jó volt. Bebocsátást nyertek Isten játékszobájába és boldogságban úszva együtt töltötték a padlón az egész délutánt, de most eljött az idő, amikor vissza kell rakni a játékszereket a dobozokba, és a székeket vissza kell állítani szép sorban a falak mellé.

Ken fáradtabbnak látszott amikor hazajött a munkából, mint bármikor az egyetemi évek óta. Egy köteg stencilezett előnyomatot hozott a kezében és lecsapta az előszobaasztalra.

- Áttörés következett be a fotoszintézis terén - monta Foxy-nak. - Rájöttek valamire a ferredoxinnal kapcsolatban – úgy tűnik, ez az átmenet a világos és sötét reakciók között.

- Mi az a ferredoxin?

- Egyfajta protein. Elektron-vivő, nagyon alacsony redoxi potenciállal.

- Kik jöttek rá? - Ken szinte sohasem beszélt a munkájáról, ezért aztán Foxy nagyon igyekezett, hogy megfelelően válaszoljon. Ken hazaérkezése sárgás színű koktéluhát vett föl ünneplés gyanánt. A gyerekek ma volt hathetes.

- Ó, - sóhajtott Ken - egypár japcsi. Tulajdonképpen jó srácok ezek. Jobbak mint én. Én ezzel kész vagyok. - Belevetette magát a fotelba, abba a bőr fotelba, amit annyit cipeltek föl s le Cambridge bérházainak lépcsőin. Foxy úgy érezte, kezd lefelé csúszni az életük és pánikba esett.

- Na hadd lássam csak - mondta és odament, teli a feleségekre jellemző fontoskodással és ellentmondást nem tűrő határozottsággal az előszobái asztalához hogy bebizonyítsa, Ken tévedett. A csomag tetején levő cikk címe ez volt: *A viselkedés mögött álló neurophysiológiai mechanizmusok: az érzelmek és a mandula*. Az alatta lévő: *Kísérleti phenylketonuria; az egerekben lezajló hűdéses rohamok pharmacogenetikája*. Nem is nézte tovább.

A mi tarboxi hasonmásainknak, "kicsi" Smithéknek!

Az újabb karácsonyi ünnepek személy szerint bennünket jó egészségben találtnak, noha természetesen minket is nagyon elszomorítottak a novemberi tragikus és megrázó események. Az ember tényleg "olyan, mint a fű". Másfajta szomorúság lepte meg házunkat, amikor ez év szeptemberében szárnyaira bocsátottuk az ifjú Timet, aki még nem is olyan régen a mi drága koraérett kisbabánk volt, hogy elkezdje egyetemi

tanulmányait a St. Markban. Többször megfordult itthon a hétvégeken, de ez már a "fiatalember" volt, és most nagy öröm lesz, hogy az ünnepek alatt ismét egy fedél alatt lehetünk vele - még annak dacára is, hogy (decibeljeink bánják!), elkezdett elektromos gitáron játszani. Eközben Pat, Audrey és Gracelyn boldogan járják a ragyogó newtoni állami iskola osztályait. Patet nem is olyan régen kitüntették (és a hang, amit most hallotok, gombjaink hangja, ahogy a büszkeségtől "lepattannak" rólunk)

Jóságos ég, - mondta Marcia - ahogy ez átmászik szegény Kennedyn, hogy eldicsekedjen, ők megengedhetik maguknak a St. Mark-ot.

Decibeljeink bánják - mondta Janet, és mindketten tehetetlen nevetésben törtek ki.

A karácsonyt megelőző esték szomorkásak és izgalmasak Tarbox belvárosában: az ezüstpapír csillagok és koszorúk, melyek a lelógó villanyvezetékekről csüngenek alá, hallhatóan reszketnek a szélben, a néma betlehemi figurák a vas pavilonban térdepelnek, az iskolások sötétben rikácsolnak hazafelé az iskolából, a vacsora utáni bevásárlók fejüket leszegve iszkolnak, mintha törvénybe ütköző küldetést teljesítenének és attól félnének, hogy meglátják őket. A Woolworth és a Western Autó és a vaskereskedések tágra nyitottan, feszült reménykedő ablakokkal és ajtókkal, melyek néha nem tudnak elfojtani egy-egy ásitást. Idén félárbcra eresztették a városi zászlókat és néhány üzlet - az öreg ékszerész, a svéd pékség - lemondott a szokásos hivalkodásról. A csillogóan kivilágított és gyász nélkül trillázó olcsó áruházban Piet, aki a lányaival vásárolta meg az ő ajándékukat Angela számára, összefutott Bea Guerinnel a gyertyapultnál. Apró, csúcsos fejének látványától ahogy mérlegelve szemlélődött, Piet szíve gyorsabban kezdett dobogni és a keze, mely súlyosan lógott, zsibbadásnak indult. Bea megfordult és észrevette; ösztönös mosolya megfeszült, amikor fölmérte a férfi aránytalan örömét, hogy látja őt.

Ruth és Nancy bizonytalanul tétferegtek a konyhafelszerelési cikkek osztályán. Arcuk piszkosnak hatott a durva fényben; a lányai lelencyerekeknek tündek, akik elvesztek és megbetegedtek az ócskaságok eme vadonjában. Zavarodott mohóságuk elkeserítette Pietet. Hagyta hogy bóklásszanak az áruk között és tudta, végül egy csomag cuki pop-mintás konyharuhánál fognak kikötni, meg egy pirosnyelű késélezőnél, aminek már szilveszterre nyoma fog veszni.

Gyermekektől ártatlanul, Bea furcsán fiatalnak látszott, makulátlanak.

Zöld gyapjú pelerint viselt és hasított bőr manócska cipőt. Egy doboz hosszú csillogó zöldessárga gyertyát tartott a kezében. Nemcsak hogy fiatalnak nézett ki, de senkihez sem tartozónak is, csintalan betolakodónak aki azon gondolkodik, lopjon-e. Piet gyanakvóan közelített hozzá, s vádlón azt mondta: - Gyertyát tetszik?

- Roger kedveli a gyertyát - válaszolta. - Én elég hátborzongatónak tartom őket. Félek a tűztől.

- Azért, mert favázas házban laksz? Mindannyian ezt tesszük.

- Roger még azt is szereti, ha igazi gyertyák vannak a fán, mert az ő családjában ez így volt szokás. Olyan régimódi alak. - Az asszony arca, ahogy fölnézett Pietre a klausztrofóbiás ragyogásban, komoly volt, feszült, meghitt, ijedt. A frizurája fénylőn feszesre húzta a homlokát. Piet szüleinek háza tele volt lenyomatokkal a németalföldi festők épp ilyen tündöklőn ívelő szemöldökű lányokról készült festményeiről.

- Ha már így szóba került a házad...

Nancy odajött hozzá és hüvelykujjánál fogva húzni kezdte idegesítő kezeivel, melyek cukorkától voltak ragacsosak. - Papa gyere, te is nézd meg.

- Egy másodperc, kicsi szívem.

- De most gyere. Ruthie szekíroz, nem engedi hogy akármit mondjak. - Az arca, amely kerek volt mint egy torta, szeplők légypiszkával volt teleszórva.

- Mindjárt megyek! - mondta neki. - Te csak menj vissza és mondd meg Ruthie-nak, hogy megmondtam, ne játssza a nagymenőt. Most az a dolgotok, hogy mind a ketten találjatok valami ajándékot a maminak. Lehet, hogy láttok majd néhány szép konyharuhát.

Jobb meggyőződése ellenére Nancy engedelmeskedett és visszakullogott a nővérehez. Piet azt mondta Beának: - Szegény gyerek, már ágyban volna a helye. Kegyetlen dolog a karácsony.

Gyereke nem lévén, Beának fogalma sem volt a gyerekek uralmáról, és szemeiben csodálat tükröződött Piet türelme iránt, miközben Piet a valóságban méltatlanul bánt egy kimerült gyerekekkel. Bea súgott: - Ha már így szóba került a házam...

- Igen? - mondta Piet és érezte, egyre jobban elpirul, szörnyen vörösleni kezd a műanyag izzás eme medencéjében. - Arra gondoltam, nagyon zavarne-e ha valamelyik délelőtt vagy délután átmennék és megvizsgálnám a felújítási munkálatokat, amiket négy évvel ezelőtt

végeztem nálatok? Kísérleteztem, amikor a mestergerendát egy Amerevítőről lógattam be a padláson és szeretném ellenőrizni, megállapodott-e. Nem repedt meg a vakolat sehol?

Valami a férfi orra tövében, valami kegyetlenül kivilágított tökéletlenség tartotta fogva Bea tekintetét; lassan válaszolta: - Nem vettem észre repedést, de nagyon szívesen látlak, ha eljössz és megnézed.

- De szeretnéd is, hogy eljöjjenek?

Bea arca, szinte pillátlan szemhéjai, melyek duzzadtan keretezték enyhén ferde vágású szemét, most még inkább egy gyerekére emlékeztettek, egy gyerekére, akit felajzott a karácsonyi mohóság, de azért habozik, bizalmatlan az ajándékokkal szemben.

- Volt idő, - súgott neki Piet - amikor szeretted volna.

- Nem, én most is szeretném; de tudod - tapogatózott, és szemeit, melyek halványabb kékek voltak mint Angeláé, a férfiera emelte - ez is csak egy ház.

- Tudom, hogy csak egy ház. De elbűvölő ház. Mondd meg, melyik délelőtt volna a legalkalmasabb?

- Ma csütörtök van. Tegyük a hétvége utánra. Hétfő?

- A kedd jobb lenne nekem. Hétfőn mindig megpróbálom utolérni magam. Úgy tíz körül?

- Semmiképp se előbb. Nem tudom, mi van velem, de mintha mostanában nem volnék képes fölöltözni reggelente.

- Papa. A Nancy úgy viselkedik, mint egy rémes bőgőmasina, és én nem játszom a nagymenőt. - Ruth viharzott oda hozzájuk, nyomában a csupa könny Nancyvel, és Pietet egészen megdöbbsentette a látvány, hogy a nagyobbik lánya bár még nem volt olyan magas, mint Bea, de a méreteik legalábbis összehasonlíthatók voltak. Mialatt az apja másfelé bámészkodott, ő elhagyta a miniatűrök birodalmát. Ebben a túl erős fényben azt is látta, hogy Ruth fölhevült arcában, bár még gyerekarc volt, megjelent az a füstös valami, a jól őrzött bensőségesség, ami a nőiség jellemzője.

Bea ott állt, s mintha mostantól felhatalmazást kapott volna hogy kitalálja mire gondol a férfi, tulajdonosi gesztussal azt mondta: - Nagy lesz, mint Angela.

A szilveszteri partin, amit Hanemáék rendeztek, Foxy azt kérdezte Piettől: - Kicsoda a nő?

- Ki kicsoda? - A csinos nappaliban táncoltak, amely túl kicsi volt erre a célra. Amikor Frank Appleby és Eddie Constantine a falhoz tolták a székeket és asztalokat, megkarcolták a tojáshej színű faburkolatot. A régi fenyő padlódeszkák nyikorogtak a himbálódzó párok szokatlan súlya alatt és Piet attól félt, mindannyian a pincébe pottyannak. Hogy bulit rendezzenek, az sokkal inkább volt Angela ötlete, mint az övé; az utóbbi időben az asszony, aki régebben sokkal zárkózottabb volt a barátaikkal szemben, élvezni látszott a társaságukat. Még szegény Bernadette Ongot is rábeszélte, jöjjön el, egyedül. John még mindig kórházban volt.

- A nő, aki elfoglalta a helyemet! - mondta Foxy. - A te jelenlegi szeretőd.

- Édes Fox, nincs ilyen.

- Na ne vacakolj velem. Ismerlek. Hacsak nem lett Angelából élvezeg démon időközben.

- Ami azt illeti, tényleg kedvesebb hozzám mostanában. Gondolod, hogy szeretője van?

- Lehetséges, de ez engem nem nagyon érdekel. Az egyetlen ember aki Tarboxban érdekel engem, az te vagy. Miért nem hívsz föl soha?

- Karácsony volt. A gyerekek nem jártak iskolába és állandóan otthon lebzseltek.

- Ahh, a gyerekek! Nemigen törődtél velük egész nyáron át.

- Most eggyel több van belőlük. - Piet attól félt, megbántotta Foxyt, túl durván vagdalkozott. Meglapogatta az asszony hátát és évődve azt mondta:

- Tényleg nem szeretsz senkit a barátaink közül? Régebben szeretted Angelát.

- Az még akkor volt, amikor kezdtelek megszeretni. Most ki nem állhatom. Miért pont neki kell birtokolnia téged? Nem tesz boldoggá.

- Kemény nő vagy.

- Igen.

Foxy illedelmesen lesütötte a pilláit és táncolt. A teste, szelíd lapályai és suta merevsége valami homályos módon Pieté volt, olyan birtoktárgy, melyet nehéz volt igazi értékében látni most, hogy kidudorodó hasa, e hatalmas ékszer eltűnt róla.

Piet végre megszólalt: - Azt hiszem, tényleg beszélünk kéne. Nagyon szeretnélek látni. - Árulás árulás hátán. Egyik a másikra épül, növekszik, mint az állványzat.

- Én állandóan otthon vagyok.

- Ken megy már dolgozni hétfőn?
- Ken mindig dolgozik. A szabadsága minden egyes napján bement Bostonba, a karácsonyt kivéve.
- Lehet, valami nő van a dologban.
- Bárcsak lenne. Megérdemelném. De attól tartok, inkább egy sejt van a dologban. Ken nagyon szerényen kezdi az udvarlást.

Piet fölkacagott és anélkül hogy láthatóan közelebb vonta volna magához az asszonyt, megfeszítette karizmait, hogy az úgy érezze, mintha átölelte volna. Ha volt Pietnek gyengéje, akkor az a női irónia volt. - Irtózatosan szeretnék látni, - mondta - de félek tőle, hogy kiábrándulást okozok. Ne várj túl sokat. Csak beszélgetünk.

- Hát persze. Mi más? Csak nem fogsz megbaszni egy fiatal anyát?
- Úgy érzem, mintha örömet lelnéd abban, hogy félreértesz ezzel kapcsolatban. Én szeretem a te kisbabádat.

- Semmi kétségem efelől. *Engem* nem szeretsz.
- Dehogynem, jaj, dehogynem, túlságosan is szeretlek. Olyan mélyen benned voltam, olyan borzalmasan szerettelek, és most rettegek, hogy megint visszakerülök ebbe. Úgy érzem, ez egyszer adatik csak meg, és ha most újra akarnánk kezdeni az egészet, az istenkísértés lenne. Azt hiszem elhasználtuk a szerencsénket. Mindez azért van, mert igenis szeretlek, és nem akarom, hogy sérülj.

- Jó, jó, most inkább ne dumálgj. Freddy is és Georgene is bennünket néznek.

A zene, Delia Reese, elhallgatott. Piet ellökte magát Foxytól, megkönnyebbülten a szabadulástól, bár az asszony tényleg úgy festett ahogy ott állt elhagyatottan buggyos, térdig érő ruhájában melynek tejes zöld színe mint a levágott virágszálé, mint az az esetlen jól nevelt marylandi kislány, nyakigláb és fiatal, akit oly sokszor leírt Pietnek, s akiben Piet soha nem hitt igazán.

A konyha felől hallotta Bea tiszta, panaszos hangját amint, magasan és mélyen váltakozva valami történet elbeszélése közben, hívja őt. De a szűk előszobában Bernadette Ong széles válla eltorlaszolta az útját. - Piet! - mondta Bernadetté siránkozón. - Mikor kérsz föl egy kötelező táncra?

Piet elkomorította a hangját. - Bernadette. Hogy van John? Mikor jöhet haza?

Az asszony kicsit be volt csípve és amikor egy lépést tett, a csípőjével meglökte Pietet. A lehelete bronz-szagú volt. - Ki tudja? Az orvosok

sincsenek azonos véleményen. Az egyik azt mondja hamarosan, a másik hogy talán. Tekintve hogy a biztosítás fedezi a költségeket, akár örökre is ott tarthatják.

- És hogy érzi magát?

- Nem törődik vele. Ott vannak a könyvei. Telefonon beszélget Cambridge-dzsel mostanában.

- Ez aztán a jó hír, nem? - Piet a lépcső felé sasszézott. Bernadette ismét lépett egyet és meggátolta abban, hogy megfogja a korlátpillért. - Talán igen, talán nem. Nem akarom, hogy hazajöjjön, ha abban az állapotban van, mint mikor bekerült; egész éjjel le sem hunyta a szemét, küszködött minden lélegzetvételért és halálra rémítette a fiúkat.

- Jézusom. Ilyen állapotban volt?

Bernadetté - a teste selyembe bugyolálva, apró arany kereszt ragadt a mellei közé - meghallotta, hogy egy tvisztlemeszt tettek föl és széttárta a karjait; Piet látta benne haldokló férjét, mint a lárvát a selyemhernyógubóban. Idegességében akrobatikussá táltosodva Piet elcsúszant az asszony mellett és szökelte egy lépcsőfokot. - Két pillanat múlva itt vagyok! - mondta és fölöslegesen hazudott, hiszen az asszony azt gondolhatta volna, hogy végére megy. - Mintha úgy hallottam volna, hogy sír az egyik gyerek.

Az emeleten, hazugsága kelepcejében elfordult a kivilágított fürdőszobától a lélegző sötétség felé, ahol a lányai aludtak. A földszinten Angela és Bea hangja hol váltakozott, hol együtt csilingelt. A felesége és a szeretője. Az ágyban Bea megigézte őt, cukros-dorozmás volt a bőre, hideg a talpa, hüvelyének szorítása nedves és sudár, fortélyos szűkösség, amely a végtelenségbe vezet, ahol az ő dübörgő magvai teljesen eltűnnek a szem elől. Duzzadt szemhéjait lehunyva Bea vakon szopogatta a férfi ujjait, és az így kétszer hatolhatott belé. Úgy tűnt, mintha az asszony állandó örömmámorban lebegett volna az ágyán, s ennek fokát kevéssé befolyásolta hogy Piet mit csinált, ami nagy kihívást jelentett a férfi számára; végre aztán Bea bevallotta, hogy egy kicsit fájni szokott, és egyik ujját a férfi füle köré hajlította köszönetképpen. Bea volt a legkisebb nő, akivel csak dolga akadt, és a legpasszívabb is, ő állt a legtávolabb a gyászos tusák során a beszédétől vagy a kérdésektől. Piet úgy érezhette, ő a válasz az asszony minden kérdésére. Amikor elérkezett az idő hogy végre belátták, Pietnek indulnia kell, Bea fürdőköpenybe bugyolálta magát és amint a másodperc tört részére meztelenül állt, kiderült, hogy a melle és a

feneke lógott, mint egy túl vékony bőrben felfogott folyadék.

Piet odakúszott, ahol két lányának lélegzete keresztezte egymást. Nancyé párás volt és alig hallható. Akár átzuhanhatna a teljes némaságba. Az atomok törékeny hálója pörgött. A hörcsög a mennyei mókuserékben. Ruthé mélyebb, magabiztosan önmegújító, a felnőttek erős, elnyújtott légzését közelítő. Csónakvontatás felfelé a folyón. Teljes gőzzel. Hamarosan fiúk. Vécéviccek, Nancy Drew-pöttyöskönyvek, melleket mintázó rajzok: kamaszévek. Amikor Helen Kellert kellett alakítania egy iskolai gyakorlatban, bekötött szemmel botladozott a házban, nem tudták rábeszélni, hogy vegye le. Megrémítette önmagát is. Muszáj. Olyan bátor volt a kórusban, unta. A lélegzése most megbicsaklott, felgyorsult. Álom. Piet jobban összegörnyedt a két ágy között, megfogta a lány izzadó, szögletes kezét. A gyerek lélegzése most megnyugodott. Fejét megfordította. Csipkerózsika. Mérgezett alma. Én vagyok a te egyetlen szerelmed. Mind, aki utánam jön, engem ismétel majd. Árnyak. Aludj. Lent a zene abbamaradt. Ez az újfajta tviszt, még senki sem tudta igazán, túl öregek voltak hogy megtanulják. Nancy lélegzését meg sem tudta hallani. Helyette a jelenések legfinomabbika simította végig a keresztosztású ablaktáblát. Hó. Néhány száraz pehely, kis hóesés. A tél első félénk jelentkezése. Otthon az üvegház behavazva. A boldogság rozsdás melege érintette meg, öröm, hogy négyszögletbe zárva együtt él a növekedő virágokkal, fogolyként együtt, anyja a ház másik végében szalagokat húz szorosra, itt a szünidő, szunnyad a kalandozási vágy.

Fegyver durranása, távol. Lent barátai hangjai, egyenként belekezdtek az "Auld Láng Syne"-ba. Bár velük kellett volna lennie mint házigazdának, mégis Piet maradt ahol volt, guggolt a növekvő hangzavar fölött, míg az alábbhagyott, és ismét ki tudta venni Nancy lélegzésének törékeny dallamát és a suttogást, amint bekukucskált a hó.

A Foxynál tett látogatás kiábrándítónak bizonyult. Fülfájdítóan szeles téli hétfő volt; a furgon keserűen zakatolt végig a parti úton és a rádió a légköri zavaroktól torzítottan arról beszélt, hogy Pál pápát majdnem agyontaposták Jeruzsálemben. A ház hideg volt; Foxyn vastag kardigán volt és flanel hálóing és szőrös papucs. Gyorsan, dühösen mozgott és beszélt, mintha ezzel akarná melegen tartani magát. A támadó lápvideket amely hagyta, hogy a szél átsöpörjön, a falakat melyeket Piet szőtt az asszony számára, keresztbe-kasul szabdalta a sós szürke jégtörmelék,

amely az árapály medreket szegélyezte. Szemmel látható volt, ahogyan a szélrohamok a vizen jártak. Foxy azt kérdezte: - Kérsz egy kis forró kávé?

- Igen, kösz.

- Mindjárt megfagyok, te nem?

- Be van állítva a termosztát?

- A kazán egyfolytában működik. Nem hallod, hogy bömböl? Állandóan attól rettegek, hogy fölrobban.

- Nem fog.

- Ken egyik barátjának, aki saját maga építette a házát Cape-en, az a véleménye, tiszta örültek vagyunk, amiért nem vájattunk teljes pincét a nappali alá.

- Az még legalább kétezret jelentett volna.

- Megérte volna. Nézd meg, mennyi benzint elhasználok miközben körbefurikázom Tarboxot és különböző helyekre járok vendégségbe, csak hogy egy kicsit átmelegedjem. Egyik nap Janet, a másik nap Carol. Tudok minden mocsokról.

- Milyen mocskok vannak?

- Nem sok. Azt hiszem, mindannyian fáradtak vagyunk. Janet nagyon érdeklődött Ken gyerekkora után és Carol úgy gondolja, hogy te most Bea Guerinnel jársz.

- Milyen kedves ez a Carol.

- Igyuk meg a kávé a konyhában. Ott nem olyan rossz a helyzet.

- Azon gondolkozom, talán a lép felé néző ablakokra fakeretű viharablakok jobban megfelelnek. Tömörebbek, mint az alumínium keretűek. Vagy mi lenne, ha végig föltennénk a régi spalettákat?

- Mi lenne akkor Angela kilátásával?

Ezzel a tréfalkozással azokra az időkre emlékezett, amikor a férfi karjaiban feküdt és megjegyzést tett a kettős tolvajlásról, amit elkövetett: elvette Angela férjét és Angela házát. A kevésbé fagyasztó hőmérsékletű konyhában, ahová Whitmanék újból beállították az elektromos hősugárzót, Foxy azt mondta: - Nevetnél, ha látnál éjszaka, Ken az egyik oldalamon, Toby a másikon. Ez az egyetlen módja, hogy melegen tartsam magam.

Bár Piet tudta, hogy a leírás célja féltékenységenek fölkelése volt, valóban féltékenységet érzett amikor elképzelte, ahogy az asszony a férje és a fia között alszik, legyezőszerűen szétterülő holdfényes haja mindkettejükhöz hozzáér. Mivel tudta, érdeklődése a gyerek iránt bosszantja Foxyt, megkérdezte: - Tényleg, és hogy van a fiatalúr?

- Vasgyúró. Két hónapos, és pont úgy néz ki mint Ken apja. Ugyanaz a bírói grimasz.

- Két hónap - mondta Piet. Munkacsizma volt rajta és nagykockás munkásing a sárgabarack színű lemerdzsek alatt. Foxy bögrébe töltötte a kávéját, nem adott hozzá csészealjat, mintha egy szakinak adta volna. Kukának és faragatlannak érezte magát, és az asszony nagy barna szemeit kényelmetlenül élénknek találta. A telefont figyeli, talán új szeretője van? Hát persze, nincs, hiszen most szült. Anya a barlangjában.

Foxy jelentőségteljesen nézett rá. Az elfogulatlan téli fény megmutatta az apró árpát, amely eltorzította bal szemhéjának alakját. Azt mondta: - Két hónap az több, mint hat hét.

Piet kutatott az agyában a hat hét jelentősége után. - Ó. Hát ez nagyszerű. De - te akarsz? Úgy értem, velem.

- A kérdés inkább úgy merül fel, hogy te akarsz-e velem.

- Hát persze. Persze hogy akarok, hiszen szeretlek. Ez nyilvánvaló. De vajon helyes-e megtenni? Előlről kezdeni az egészet. Engem őszintén szólva rémülettel tölt el. Nem fizettük már ki a magunk adósságát a társadalomnak? Kigyógyulni belőled egyszer is éppen elég nehéz volt.

Piet attól félt, Foxy majd kigúnyolja, de az csak ünnepélyesen bólintott. Foxy haja nem mindenütt volt egyforma szőke, mint Beáé, hanem csak egyes részekben, különböző árnyalatokban - tölgy, méz, hamu, sőt még borostyán is - és sötétebb lett a strandidő elmúltával. Foxy fölemelte a fejét. Rózsaszín hidegfolt látszott az egyik orrlyuka alatt. - Megrémisztetek?

- Nem te. A dolog. Nem volna most már helyes.

- Rendben van, akkor menj. Menj el, Piet. Mindent köszönök. Nagyon klassz volt az egész.

- Ne. Ne légy kemény. - Miközben arra várt, hogy a nő elsírja magát, saját szemeiben kezdett melegséget érezni. Le kell játszani a jelenetet.

Foxy a fensőbbes, a dölyfös szerepét választotta. - Nem tudom, hogyan kell viselkednie egy elbocsátott szeretőnek. Ezt nem tanították nekünk a Radcliffe-en. Lehet, hogy rossz kurzusokra jártam. Biztos vagyok benne, legközelebb már jobban fog menni.

- Ne! - könyörgött Piet. Foxy száraz szeme villámokat lövellt, és Piet összegörnyedt, hogy kitérjen a dárdák elől.

- Mit ne? - kérdezte Foxy. - Ne csináljak jelenetet? Ne legyek szörnyeteg? Amikor a szegény kis munkásember nem csinált semmit, csak

eljött a házadba, lebűvölte rólad a bugyit, hagyta, hogy beleszeress; hát most akkor ne hozd kellemetlen helyzetbe szegény fiút, ne légy kolonc a nyakán. Nem leszek, Piet édes, nem leszek. Csak menj. Tűnés. Szaladj Beához. Menj vissza Georgene-hoz. Vagy menj vissza, egészen Angelához. Egyáltalán nem érdekel.

Ezek a szemek, csak nem akar sírni, valamit tennie kell, akármit, hogy elfojtsa ezeket a jeges villámokat, amelyek megsemmisítik őt. Azt kérdezte Foxytól: - Nem feketnének le egymás mellé?

- Ó, - mondta Foxy és hirtelen mozdulatot tett Piet felé, de a kardigán és a nehéz hálóing ellenálltak, hogy a nyári kigömbölyödés szellemképei között meglebbenjenek, és a konyha tárgyai, a kályha, a sütő, a mosogató és az ablakok, mint szenvtelen bírák, megőrizték korábbi alakjukat. - Még egyszer megpróbálok, csak úgy szívességből. Ne strapáld magad, nem vagyok annyira kiéhezve.

De tekintetének összefogottsága megrepedt, sírva fakadt. Piet hallotta, amint saját hangja bölcsen és melegen cseng, amikor lenyúl annak a sötétségnek a tartalékaihoz, melyet ő és Foxy megosztottak egymással. - Meg akarom masszírozni a hátadat és hallani akarom a történeteidet a kisbabádról.

Foxy kisímította a bőrt a szemei alatt. - Azt hiszem, igazad van abban, amit rólunk mondtál - ismerte el. - Én csak nem akarom tudni, pontosan mikor történik.

Ez volt Piet számára - hogy elengedte őt - a legbecsesebb Foxy ajándékai közül. Egy órán belül, ezt tudta, jó lelkiismerettel ismét szabad lesz. Azt kérdezte: - Menjünk föl az emeletre? Muszáj lesz betakaróznunk kicsit.

Foxy azt mondta: - Nyitva kell hagynunk az ajtót, hogy halljuk a babát. A gyerekszobában alszik. - Piet örült, hogy a gyerek iránti aggodás összekapcsolódik a róla való lemondással.

Az emeleten még hidegebb volt. Foxy az ágyban is magán tartotta a gyapjú hálóinget és Piet az alsóneműjét; addig dörzsölgette az asszony hátának és fenekének puha síkságait, amíg úgy tűnt, elaludt. Amikor abbahagyta, Foxy megfordult, hogy szembekerüljön vele, lenyúlt, hogy megérintse a férfit Paisley-mintás alsónadrágjában, és megkérdezte, mintha elképzelhető volna, hogy visszautasítják: - Szeretnél belém jönni?

- Őszintén szólva, nagyon.

- Óvatosan.

Igen, kitágította a gyerek; az oly becses szüzi szükség elszállt. Piet följánlotta, hogy megcsókolja a mellét, bár penyhe állott tejszagot érzett, ami zavarta; az asszony ujjai eltolták az arcát. Meg kell őriznie magát a gyerek számára. Foxy hosszú testét barátinak, rugalmatlannak, férfiasnak érezte a magáé alatt. Az agyában a megmunkálendő fa képei kavargtak, türelmes sápadt ölfák, melyek a csiszológépre várnak, bonyolult kötések, melyeket acélgyapottal és olajjal kell befejezni, facsapokkal összeeresztett, lekerekített részek, szilárdak és mégis lágyak az életnek azzal a higgadt öntudatlan látszatával, amit a fa megőriz magában.

Valami súly zuhant az ágyra; Piet szíve nagyot dobant. Foxy arca mosolyra húzódott az övé mellett. A macska volt az, Gyapjas. Dorombolások közepette az állat önelégülten befészkelte magát a takarón a szerelmesek lába között támadt üregbe. - Két szeretőm is van - mondta Foxy lágyan, de a félelem belobbant Pietben, és lángja fénybe vonta az egész világot: a Gallagher & Hanema irodát a Hope Streeten a koloniális stílusú farmházat a Nun's Bay Road-on, az összetéveszthetetlen furgont, amint szembetűnően ott várakozik Whitmanék kocsifölhajtóján. Sietnie kell. Azt kérdezte Foxytól: - Fog neked sikerülni?

- Nem hiszem. Túl sok érzelem dül bennem.

- Akkor én jöhetek?

Foxy mereven bólintott, és ő, néhány közönyös, élvhajász és erőteljes lökéssel befejezte a dolgot, és mindvégig odaszegezve tartotta az asszonyt a zavaróremegés közben, amivel az az ő élvezését fogadta és amit Piet először összetévesztett Foxy orgazmusával. Kéjét, mintha favágó tőkén, úgy hagyta mérföldnyi mélységben az asszony puha gépezetében. Foxy olyan szemekkel nézett rá, melyek magukban hordozták az égbolt egy-egy szögletes darabját. - Ilyen gyorsan?

- Tudom. Rémesen rossz szerető vagyok. Mennem kell. Kapkodva felöltözött, hogy elkerülje a dolgok megtárgyalását és az újrakezdést, amire, tudta jól, vágyik az asszony. Még jó - gondolta hogy az utolsó alkalom rossz volt neki. Az hogy az asszony mindig olyan lassan élvezett, most már világosan látta, valami mohóságból táplálkozott. Ahogy óvatosan kinyitotta az ajtót az orgonabokrok mögött, a kisbaba sírni kezdett a gyerekszobában.

Odakinn olyan csöndes volt a ház, mint amikor a szakmunkások már levonulnak az építkezésről, de a lakók még nem költöztek be és a fűtés már megy. A kicsi-Smithék háza felé eső erdők, bíborszín zúzmarával

feleeresztve, mozdulatlanok voltak a szélben, mint a jégvirág az ablaküvegen. A parti úton nem volt egyetlen kocsis sem. Egy sirály hasított át látóterén, és hallotta, hogy mögötte Foxy sírni kezd. Tenyerében bizsergett a kormánykerék, amint kifarolt, megfordult a kocsival, és Tarbox központja felé indult. Az arany szélkakas kandikált a lombjukat veszített fák közül. Az utastér bemelegedett, és Piet fütyülni kezdett a rádió zenéjére, boldog volt újra, hogy megúsza.

Talán aznap fedezte fel magában a kegyetlenség rejtett kincsét, mert amikor még azon a héten egy késő délután egyedül volt Beával, megütötte az asszonyt. Éppen négykézláb állt Piet fölött, emlős állat, melle lóbázott, tulipánselymesen fénylett, mikor mintegy jelzésképpen, mely felkiáltásszerűen határt szab a boldogságnak, megragadta Bea fenekét, lanyhadt oldalát, maga alá gördítette az asszonyt és olyan erősen ütötte pofon, hogy nyoma maradt. Láta szemében a hitetlenkedő döbbenetet és újra pofonította, hogy elhárítson minden kétkedést, és biztosan megvessék lábukat ezen az új határvidéken. Már úgyis minden helyzetben kihasználta az asszony passzivitását; a pofon kizökkentette péniszét, és érezte, megnyújtja az időt, amely sohasem volt nagyon hosszú, amit egy nőben tölteni tudott.

Bea bal szeme összehúzva várta a harmadik ütést és amikor az nem jött, tágranyílt a ráismeréstől. - Roger is ezt csinálja.

- Ezt rebesgetik.

- Mindig azt hittem, azért van, mert normálisan nem tud szeretkezni, mert egyébként nem izgatom fel. De veled ez nem így van.

- Nem, ez belőled jön. Magadra hívod. Csodálatos fehér lyuk vagy, amibe öröm mindent belezúdítni. Ondót, intéseket, nyálat. - Az asszony mellei közé köpött, és felemelte a karját, mintha meg akarná ütni.

Bea szemei, melyek annyira kifakultak, hogy alig voltak kékek, tágra nyíltak az ijedtségtől, aztán oldalt fordította fejét az árnyékos párnán. - Szinte azt hiszem, örült vagyok, - mondta. - Hogy ezt hozom ki az emberekből. Eddie állandóan kicsavarja a kezemet. Könnyörgöm, Piet, ne csináld ezt velem. Használj, de ne bánts, ha nem feltétlenül muszáj. Én ezt nem élvezem igazán. Persze lehet, hogy élveznem kéne.

- Jaj, tudom, tudom, biztosan nagyon gyűlölöd, bocsáss meg - mondta Piet, és arcát Bea torkába, hajába rejtette. - Kérlek, bocsáss meg nekem! - Mégis örült, mert azáltal hogy bántotta az asszonyt, megerősödött

szerelmének alapja, lendülettel töltötte el szívét az ugráshoz. Minden asszonyt szeretett, akivel lefeküdt, ez volt az ő erőssége és vonzereje; de minden kapcsolatában egyre több félelem költözött a szívébe az idő lüktetésével. Most Beával átlépte a büntudat küszöbét és belevetette magát a biztonságba, az asszony testének és ágyának nyugalmas tócsájába. Az iskolából hazatérő gyerekek hógolyózásának zaja fölött Bea Piet ujjait szopta, alulsó ajka addig tágult, míg a férfi teljesen elveszett benne, s úgy élte át az orgazmust, mint valami furcsa, válságtól mentes ozmózt, a fény apályát a hólepte háztetők fölött. A halál már nem tűnt borzalmasnak.

Csengett a telefon és Piet nagyon meglepődött, hogy Foxy volt az. A hideg házban egy hónappal ezelőtt lezajlott és kielégületlenséggel végződő közösülésük óta az asszony soha nem telefonált és a partikon is alig szólt hozzá. Belefakult a barátokból szótt falikárpitba. Most azt kérdezte: - Piet, ott van Gallagher?

- Igen itt van - énekelt vissza Piet vidáman.

- Ki tudnál menni egy utcai telefonhoz, hogy felhívj?

- Most?

- Piet. Kérlek. Muszáj beszélünk. - A hangjában valami távoli ingerültség hallatszott és Piet gombóccá gyúrt zsebkendőt képzelt a kezébe.

- Ahogy akarod. - ozzátett még egy erőteljes, férfi-a-férfi-hoz "Rendben"-t. Érezte, hogy Gallagher hallgatózik a hullámos üveg térelválasztó mögött, bár az ajtaja csukva volt. Minden reggel, amikor bejött az irodába, Piet úgy találta, hogy a falakat kicsit közelebb tolták egymáshoz az éjszaka, íróasztala mellett a Spiros Fivérek Építő- és Faanyag Szaküzletének naptára lógott a falon, amely csöpögő nyálú vizslát ábrázolt, amint szájában zöldfejű vadkacsát tart; az asztalánál ülve Piet szinte érezte, ahogy a kutya a fülébe liheg.

Piet kiment a hókével föltornyozott hó Szent Bálint napi ragyogásába és belépett egy kalocsniszagú alumínium telefonfülkébe. Egy fél pár megszáradt gyerekkesztyű feküdt az aprópénztartó polcon elárvultán. Whitmanék telefonja kicsengett, háromszor, négyszer, ötször, és senki sem válaszolt. Elképzelte Foxyt, hogy ott fekszik holtan, öngyilkosság, az ébrenlét utolsó elboruló pillanatában hívta fel őt és aztán eszméletlenségbe süllyedt az ágyán, hosszú haja szétterül, a gyerek üvölt és senki sem hallja meg. Fölvették a telefont; mintha egy ablak nyílt volna ki, Piet meglátta a telefonfülke maszatos ablakán át, hogy az utca túloldalán négy férfi

hintáztat egy kocsit, így megpróbálják kiszabadítani a hóból.

- Halló! - Foxy hangja hűvös, személytelen, semmire sem irányuló volt.

- Én vagyok. Mi tartott ilyen sokáig, hogy felvedd a telefont?

Foxy hangja megkönnyebbülten összecsuklott, de, és ezt Piet érezte, nem teljesen. - Jaj, Piet. Milyen gyorsan visszahívtál.

- Hát ezt mondtad.

- Tobynál voltam.

- Mi baj van?

Az asszony tétovázott. - Csak kíváncsi voltam, hogy vagy. Hirtelen rámtört, hiányzol nekem és rájöttem, eddig is azért álltam ellen annak, hogy fölhívjalak, mert meg akartalak vele büntetni, de te nem érezted magad megbüntetve, így aztán semmi értelme az egésznek.

Piet nevetett, megnyugodva, de azért gyanakvással, mert Foxy nem úgy élt az emlékezetében, mint aki sokat habozik. - Hát, én bizony úgy éreztem, büntetésben vagyok, de aztán arra jutottam, hacsak nincs valami mondanivalónk egymásnak, jobb, ha nem beszélünk. Csodáltam a tapintatodat. - Az asszony hallgatásának csöndjében sietve folytatta. - Néha előveszem a leveleidet és elolvasgatom őket. - Ez hazugság volt; hónapok óta nem tett ilyet; most mindaz a sok kék tüske és tekergés halott tövisnek tűnt, annál is élesebbnek, mivel halottak voltak.

Mintha Foxy megérezte volna ezt, fölnevetett. - De most van mondanivalóm a számodra. Jó hír, örülni fogsz neki. A házban már meleg van, nem a te hibád volt. Amikor beszerelték a kazánt, az az ember túl közel rakta a hőfokszabályozót valami melegvízes csövekhez a falban, így aztán a hőfokszabályozó azt hitte, hogy meleg van a házban, pedig csak ő volt meleg, és állandóan kikapcsolt. Ken és Frank Appleby ötölték ezt ki egy részeg éjszakán. Applesmithék átjárogatnak hozzánk az utóbbi időben.

- Jaj, szívem, dehogynem az én hibám. Én voltam az általános kivitelező, észre kellett volna vennem. De elvonta a figyelmemet, hogy veled szerelmeskedtem.

- Szeretnél velem szerelmeskedni? Soha nem voltam benne biztos, valahogy szörnyen szűzies vagyok.

- Szűzies és kurvás egyszerre. Imádtam veled szerelmeskedni. Valahogy ezért volt minden. De nem érzed így jobban magad, bizonyos értelemben? Angela szemébe tudsz már nézni, én meg Kenébe.

- Soha nem volt semmi bajom Angelával. Valahogy az a titokzatos érzésem volt, hogy beleegyezését adta a dologhoz. Pietnek nem tetszett a

beszélgetés témája; nem szerette, ha leszólták Angelát. Úgy érezte, a szeretői tartoznak neki annyival, hogy tiszteljék a feleségét, hiszen ő magára vette, hogy kigúnyolja őt a testükön keresztül. - És hogy van Toby? Élvezed a gyereket?

- Borzasztóan. Fölemeli a fejét és úgy látom figyel arra, amit mondok neki. Nem úgy, mint az apja.

- Kent nem élvezed?

- Nem igazán.

- És ez minden, amiért hívtál? Kiráncigáltál ide, a hóba?

- Nem. - A szótag fémes hangnak tűnt, mintha a telefonkagyló önállóan hozta volna létre. Amikor Foxy újra megszólalt, a hangja most már teljesen összeomlott; Piet úgy érezte miközben hallgatta az asszonyt, mintha kristály felszínén korcsolyázna, Foxy vegyítiszta lényegén, amit Isten a kezében tartott mielőtt egy testbe töltötte volna, a lelkén. - Piet. Két hetet késik a menstruációm. És biztos, hogy te vagy az.

- Én vagyok mi? - De persze azonnal tudta. Az a hideg ház, az a riadt utolsó darab. A favágó tönk. A tús.

Beszéd közben Foxy hangja puha tépő zörejeket adott, amit Piet hallgatásának siklása váltott ki belőle. - Nem csak arról van szó, hogy késik, hanem valami kémiai dolog, valami égő érzés odalenn, amire jól emlékszem akkorról, amikor Tobyt vártam.

- Lehetséges, hogy ilyen hamar érezd már?

- Egy hónap telt el azóta.

- Ilyen közel a szüléshez, nincsenek a belső részeid természetesen úgy összezavarodva?

- De már kétszer is menstruáltam.

- És nem lehet, hogy Kentől van?

- Nem igazán. Nem. - Piet furcsának tartotta a megfogalmazást. Foxy hozzátette: - Használja azokat a micsodákat.

- Néha kiszakadhatnak.

- Kennél soha. De különben sem történt olyan gyakran. Lehangelő hatással vagyok rá, amióta megvan a gyerek. És nagyon sokat idegeskedik a munkája miatt. Most már nemcsak a zsidók, hanem a japánok is lekörözik.

- De mégis milyen gyakran?

- Kétszer, amikor megtörténhetett volna, ha nem lett volna rajta az a micsoda, és egyszer nemrég, amikor abban reménykedtem, hogy attól majd

megjön a menstruációm.

- És tényleg érzed azt az égő érzést?

- Igen. És a feszültség. Álmatlanság. Piet, Piet, annyira sajnálom, olyan ostoba dolog.

- De miért hagytad akkor, azon a napon, ha...

- Nem tudom, nem úgy viselkedtél, mint aki meg akarja tenni, és a régi pesszáríumom már nem passzol, és...

- Azt hittem, tablettát szedsz. Mindenki azt szed.

- Na, tényleg, mindenki? Felmérést készítettél.

- Ne gúnyolódj.

- Te se. Ami egyébként a tablettát illeti, nem mintha sokat számítana most már, de Ken nem bízik benne. Úgy gondolja, túlságosan bonyolult az egész, és rosszul is elsülhet.

- Puff!- mondta Piet.- Puff, puff.

Foxy folytatta: - És ha minden áron tudni akarod, ha tudni akarod, milyen naív vagyok, azt gondoltam, hogy a szoptatás megóv tőle. - Foxy könnyei hidegen sisteregtek és recsegték a fülébe.

A férfi fölnevetett. - Ezt a dajkamesét? Mindig elfelejtem, hogy te déli lány vagy, aki Jemimah anyó térdén megtanult recepteken nevelkedett.

- Ó, - az asszony nedves sápadt hangja zihált - jó hallani, hogy kinevetsz. Megjártam a poklokat. Azért hívtalak föl ma délelőtt, hogy ne tébolyodjam meg egészen, és aztán amikor visszahívtál, nem mertem fölvenni a telefont, aztán meg hazudtam. Csak hazudok és hazudok, Piet.

- Ez az, amiben mindannyian nagyon jók vagyunk, - válaszolta a férfi. Olyan könnyű volt a kezében a telefonkagyló, fagyos, merev és üres, azon tűnődött, miért is nem akasztja föl és sétál el szabadon, miért láncolja magát hozzá, ahogy a test hozzáláncolódik a lélekhez.

- Foxy azt kérdezte: - Most mit csináljunk?

Abban az illúzióban hogy tanácsot ad, némi menedékre lelt, az értelem derékszőgeire és súlytartó pilléreire, ahová bebújhatnak. - Várj még egy-két napot - mondta a lánynak. - Végy forró fürdőket, olyan forró, amelyet csak kibírsz. Ha még akkor sem jön meg, menj el orvoshoz, és csináltass egy békatesztet. Akkor legalább tudunk majd valami biztosat.

- De Allen dokihoz nem mehetek. Először is rosszul lenne, hogy már megint terhes vagyok és hogy ilyen gyorsan. El is mondhatja a csónakházi barátainak.

- Az orvosok soha nem beszélnek ilyesmiről. De nem volt nektek

valami orvosotok Cambridge-ben? Menj el hozzá, ha azt jobban szeretnéd. De ne azonnal. Még megjöhet. Angeláé is néha három hétre, néha öt hétre jön; nagyon össze-vissza megy ez nála. Kész csoda, hogy még nem csináltam föl.

Bár Piet komolyan beszélt, Foxy nevetett. - Szegény Piet és a nők - ugratta a férfit, - ahogyan lavírozik a hold fázisai között. Azt hiszem, nálam mondott csütörtököt a módszer.

- Nálad épp a csütörtököt mondás ellenkezője történt – és ahogy magába nézett, a rémület mellett ujjongást is talált, amiért Foxy kétszeresen termékenynek bizonyult, és megmutatta neki, képes még életet létrehozni, hogy az virágozzék a földön.

Foxy azt kérdezte: - Fölhívsz majd? Kérlek. Neked nem kell semmit sem csinálnod, én majd elintézem a dolgokat valahogyan - teljesen; nem, ne mondj semmit. De annyira egyedül vagyok. Egyedül, Piet.

Piet megígérte neki: - Föhlívlak holnap. - Úgy érezte mondania kell még valamit, valami áldást, amivel le tudja választani a hallgatót a kezéről és a füléről. Dadogott a félelemtől, hogy nagyképűnek és fellengzősnek hangozhat, amikor föltárta az asszony előtt minden bölcsességét, amit az életben magára szedett. - Foxy. Két évnyi gondolkodás után erre a következtetésre jutottam: kétfajta helyzet van a világon, az, amelyiken tudunk változtatni, és az, amelyiken nem, mint ahogy a csillagokon és a halálon sem. És arra jöttem rá, hogy örült pazarlás sőt bűn olyasmiken aggódni, amiken nem változtathatunk. Szóval vegyél egy forró fürdőt, és lazíts. Mindannyian Allah kezében vagyunk.

Pietet undorította, hogy nem merte azt mondani, "Isten". De Foxy, aki úgy megnyugodott, mintha nem is hallotta volna, dallamosán azt mondta: - Hívj fel holnap Piet, lefogadom, addigra már elmúlik ez az egész, mint valami buta álom, és folytathatjuk a kellemes, kényelmes elhidegülést.

Így aztán az "elhidegülés" volt az utolsó szó. Piet letette a kagylót, és látta, hogy az emberek kiszabadították a kocsit a fehér szegélyárokából, és az egész Charity Street amely zengett a lapátok zajától, szent helynek tűnt, ahol az ember építhetett és futhatott és választhatott, szent helynek, amelytől ő elhidegült.

És akkor kezdetét vette a mindennapos telefonálások rémálma, az apró, csalfa reményeké (az égő érzés mintha nem lett volna olyan határozott ma, valami furcsa érzést tapasztalt a méhében a ma reggeli tűzforró fürdő után, a tarboxi városi könyvtár egyik orvosi kézikönyve sok szülés utáni

menstruális szabálytalanságról számol be) és a súlyos léptekkel közeledő bizonyosságé. Az első békateszt negatívan jött vissza a laboratóriumból; de a cambridge-i orvos elmagyarázta, hogy a játszmának ennyire az elején mindössze kilencvenszázalékos pontossággal lehet kijelentéseket tenni, és ez burkolt helytelenítése volt Foxy sietségének. Kurta-furcsa, sólyomarcú ember volt, golf trófeákkal a várószobájában, aki valószínűleg első pillantásra fölismerte a tüneteket és azonosította a csapást, ezt a korántsem ritka fertőzést, amely az illetendő társadalomnak a vak élet valószínűségeivel folytatott számításait támadta meg, és amely Foxy és Piet számára olyan elszigetelőnek tűnt. Foxy egy hosszú álmatlan éjszakán át feküdt reszketve a jó hírtől, amit nem közölhetett Piettel reggelig. De az egy-a-tízhez esély lenyűgözően kitágult, ahogy Foxy nem bocsátotta el mikroszkopikus foglyát és nem adta meg magát és nem kezdett vérezni. Piet szétzúzta őt a telefonon át, könyörgött neki a türelmével, azzal, hogy nem volt hajlandó Foxyt vádolni: ő lemondott arról hogy az asszony szeretője legyen, akkor csak azért feküdt le vele, hogy elbúcsúzzon tőle, és valójában boldog az ő ritka és távoli feleségével, lépre csalta őt Foxy naivitása, és Foxy nem formálhat rá semmiféle igényt. - Nem volt rá szükség hogy bármi is elhangozzék ezek közül, mindezt feltételezték. Foxy mentegetőzött, kigúnyolta saját magát, fölajánlotta hogy fogja a gyerekét, a már létező gyerekét, és eltűnik a városból; de egyelőre csak egyes egyedül Piet tudott a titkáról, csak Piet tudta megosztani vele ezeknek a napoknak a megpróbáltatásait. A férfi hangja volt az egyetlen dolog a földön, amit nem érzett idegennek. Megegyeztek hogy találkoznak az egymás iránti szánalomtól és attól a vágytól hajtva, hogy mint az egymásba kapaszkodó bokszolók, közelebb húzódjanak ahhoz, aki a kínokat okozza. Lacetownban volt egy IGA-szupermarket, ahol a parkolót a hóékék már bizonyára letakarították; az épület mögött, ahol a teherautók lerakodtak, kevés kocsni szokott parkolni. Barátaik közül csak Janet jött néha ide bevásárolni. Biztonságban lesznek.

Péntek. Súlyos mályvaszín ég. Néhány száraz hópehely. Piet szíve meglódult, amikor meglátta magányosan az aszfalt közepén, az alacsonyan lógó felhők alatt Whitmanék fekete MG-jét. Leparkolta a furgont az üzlet hulladékhamvasztó hordója mellett, és odasétált az üres parkolóhelyeken át. Foxy letekerte a kocsiablakot. Egy hópihe billegett a bal szemöldökén. Piet azt mondta: - Azt hittem Ken evvel a kocsival ment Bostonba.

- Ma vonattal ment, mert vihart mondott az előrejelzés. Szállj be.

Bent a kocsiban, miután becsapta az ajtót, Piet azt mondta: - Ez a Ken mindig gondolkodik.

- Miért utálod? Nem tehet róla.

- Nem utálok. Csodálom. Irigylem. Diplomája van.

- Azt hittem, azt fogod mondani, ott vagyok neki én. - Nevettek, Foxyn, önmagukon, mindannyiukon. Minden perspektívát nyert, amikor maguk mögött hagyták Tarboxot; barátaik, házaik eltörpültek.mögöttük. Csak ők ketten, Foxy és Piet voltak életnagyságúak. Csak ők hagyták abba a flörtölést az étellel, csak ők engedték meg maguknak, hogy a biológia útján ilyen erőteljes meghatározást kapjanak. Válságuk, mint bársonyos, színházi háttérfüggöny, hízelegve simogatta őket. Foxy egyetlenül ült a pilótaülésben a kormánykerék mögött, térdei a sebességváltót érintették, lábai hosszúak voltak a bő sárga nadrágban, haja lazán hullott orosz tábornoki kabátjának vállára.

Piet azt mondta: - Nagyon csinos vagy! - és megpaskolta az asszony combját. - Azok után a lázas telefonbeszélgetések után azt hittem, szörnyen fogsz kinézni.

Foxy elvigyorodott; orrát és állat mintha vékonyra faragta volna a közelgő vihar feszültsége. Hópelyhek gyűltek vékony fehér vonalban a szélvédő gumi szigetelése mentén. Az IGA rakodóplatóján magányos elárusítókötényes fiú kartondobozokat rakott halomba, lélegzete kavargó párafelhő.

- Ó! - mondta az asszony cselezve. - Mi nők fenn tudjuk tartani a látszatot.

- Ezek szerint már nincs semmi kétség.

Foxy bólintott, olyan finoman, mintha mellcsokor lenne a ruháján közel az állához. Táncmulatságok. Lány a kocsiban a tánc után. Egy generációval ezelőtt ült Piet utoljára így egy kocsiban. Foxy azt mondta: - Bennem nincs semmi kétség. Ma megyek kocsival Cambridge-be, hogy egy újabb békatesztet csináljanak. Legalábbis ma kellene mennem. Lehet, hogy a vihar miatt le kell mondanom.

- Ha te vezetsz, akkor nem. - Mintegy a nevetést magyarázva Piet hozzátette: - Vicces, hogy az egy-a-tízhez esély nem múlt el.

- Te mindig is mondtad, hogy túlfeszítjük a húrt és eljártsszuk a szerencsénket.

- Sajnálom, hogy nem volt jobb neked, amikor történt.

- Nagyon tisztán emlékszem. Ahogy szobáról szobára jártunk, ahogy a

macska az ágyra ugrott. Ez az egész olyan buta dolog, nem? Házasságtörés. Olyan sok macerával jár.

Piet megvonta a vállát, nem nagyon akart egyetérteni. - Ez egyfajta kalandkeresés, így kiléphetünk a világba, és tudást szerezhetünk.

Foxy azt kérdezte: - És most mit tudunk, Piet?

Piet érezte, az asszony, azáltal hogy nevéen szólította, közelebb húzódik hozzá, és kétségbeesett találkájukat együttlétté, randevúvá igyekszik formálni. Megkeményítette a hangját: - Tudjuk, hogy Istennel nem lehet gúnyolódni.

- Én sosem gúnyoltam Istent.

- Nem. A te Istened ott van a lábad között, alaktalan, félénk, és arra vágyik hogy megérintsék. Semmi baj, Fox. - Nem akarok én panaszkodni. Csak azért van azt hiszem, mert olyan vonzónak találalak; erre nem számítottam, ezért vagyok ilyen rosszkedvű. Annyira nem érzem a lényeghez tartozónak azt, hogy még mindig vágyom rád.

Foxy kényelmesebb helyzetbe tette a lábait; egyik térdével a férfiéhez ért, aztán gyorsan elkapta. - Arra számítottál, gyűlölni fogsz?

- Egy kicsit. Ez pokoli volt, ez a tíz nap. A hangodhoz képest a telefonban, boldognak látszol.

- Ez a legrosszabb az egészben. Boldog is vagyok. Boldog vagyok, hogy a gyereket hordom magamban. Minden porcikám azt akarja, hogy tartsam meg.

- Nem tarthatod meg. Nem tarthatod, nem!

- Hát persze, hogy nem. Ez egyértelmű. Egyetértek.

De az asszony arca visszahúzódott és élessé vált. Nyögés szorongatta Piet torkát, Foxy felé kapott, matatva, az asszony arcát féltőn. Foxy lehelete forró volt, arca a könnyektől hideg, hatalmas kabátba burkolt testével a férfihez bújott volna, de a pilótaülés és a botváltó nem engedte. Piet visszahúzódott és Foxy eltorzult arcából sebtében feloldozást olvasott ki, engedélyt arra, hogy bensőjéből szerelmük minden nyomát kikaparják. - De hogyan? - kérdezte. - Svédország? Japán? Hogyan csinálják az emberek ezeket a dolgokat? Foxy kócos haja mögött a havas ég szélét levélfosztotta juharfák sora csipkézte.

- Olyan szomorú dolog ez, nem? - kérdezte Foxy. - Úgy tűnik nem ismerjük a megfelelő embereket. Tudom, hogy mindenütt vannak magzatelhajtók, akik kunceaftokra várnak, én meg itt vagyok, és nincs mód, hogy egymásra találjunk.

- És Ken? Ő biztos ismer orvosokat.
- Nem mondhatom el Kennek.
- Biztos? Megoldana sok dolgot. Még Japánba is elrepülhetnél. Tarthatna ott egy előadást.
- Annyira azért nem jó.
- Vicceltem.

- Tudom. Piet, bármit megteszek hogy megszabaduljak ettől, de a férjemnek nem mondom meg. Nem tudna mit kezdeni vele. Ő túl önhitt. És bizonyos értelemben én is túl önhitt vagyok. Egyszer megadtam magam, de többet már soha. És nem fogok könyörögni vagy bocsánatot kérni, amikor annyira helyénvaló volt amit tettünk. Inkább akár a halál. Ez arogánsabbnak hangzik, mint amilyen valójában. Te elmondhatnád Angelának hogy lefeküdtél velem, és ti ketten feldolgoznátok ezt, még jobban is meglennétek miatta egymással egy ideig, de a mi házasságunk egyszerűen nem így van felépítve. Mi nem vagyunk olyan közel egymáshoz. Mi egy határozott alkut kötöttünk egymással és abba nem fér bele, hogy bármelyikünk is ekkora hibát kövessen el. Ken belerokkanna. Lehet érteni, amit mondok?

Piet látta, Foxy nem fogja elmondani a férjének ugyanúgy, ahogy hónapokkal ezelőtt nem volt hajlandó zárt polcokat felszereltetni. Az asszony volt a kuncsaft; ki kellett szolgálnia minden szeszélyét. - Jó, akkor mi tenne, ha azt mondanád, hogy az övé, és megszülnéd az újabb kis Whitmant? Lehet, hogy vörös haja lenne, de valamelyikötökben kell hogy legyen vörös hajú gén.

Az asszony óvatosan válaszolt, előtte megharapta a nyelve hegyét. Azok az asszonyok a legszexibbek, akiknek minduntalan kikandikál a nyelvük a szájukból. - Ez lehetséges. De nekem úgy tűnik, ha elképezed a kisgyereket, aki napról napra növekszik, meg engem aki látja hogy egyre kevésbé olyan, mint Ken, és egyre inkább hasonlít Piet Hanemára, lépcsőkorláton csúszkál, fadarabokat szögel össze, tudom pokol lenne az egész életünk. A poklot én inkább egy erősebb dózisban szeretném bevenni, és aztán legyen vége a dolognak.

- Szegény Foxym. - Piet áthajolt és megcsókolta az asszony orrát. Foxy kezei ernyedten nyugodtak a nagykabát ölében; lehet, hogy megvonta a vállát.

Vörösesbarna Mercury kupé hajtott végig lassan a parkolón, olyan volt, mint Janet Applebyé. De aki vezette, ismeretlen volt, egy idősebb

lacetowni polgár őszes szakállal és kockás vadászsapkában. Rájuk bámult - fehérrel keretezett mosómedve szemek - és folytatta kanyarodó ívét a parkolón át kifelé a másik oldalon. A jelenés, melytől mindkettőjüknek összeszorult a szíve, kompromittálta búvóhelyüket.

A dobozokat rakodó fiú eltűnt a rámpáról. - Menjünk - mondta Piet, vagy majd csonttá fagyva találunk ránk egymás karjaiban.

Otthon, a menedékben a hófúvás elől, Angela főzésének hangjai és lányai veszekedő játékának zaja közepette Piet azon igyekezett, hogy kínos helyzetét viszonylagosnak lássa, olyan fényben, amely nem egyértelmű s így nem mutatja a halállal egyenértékű katasztrófának. A terhesség élet. A természet azért lóbálja előttünk a szexet, hogy a szikla felé csalogasson bennünkét. A malőröket jóindulattal nézi mindenki. Nagy embereknek voltak törvénytelen gyerekeik: Grover Cleveland, Charlemagne. Kit érdekel, jó kis tréfa, barna sör, Norfolk lordja üdvözli természetes fiát. Eggyel több lélek: hárommilliárd meg egy. Egyébként is Foxy valószínűleg Berkeley-be vagy Los Alamos-ba költözik, és ő sosem látja majd a gyereket. Pazarlás. Piet Hanema, egy új nemzet atyja. Egészségedre. Belekortyolt a dupla martinibe, és fortyogó, nyöszörgő rettegés mint a moslék buggyant fel benne, s találkozott a ginnel. Ken. A rettegés Ken arcából táplálkozott, a furcsa bizalomból, amit kissé durva üressége keltett, és a jogos bosszúból, amit állni fog. Émelyegve, a gint kortyolgatva Piet belátta, hogy kizárólag a férfiak morális-világában él, csak a férfiak követelik meg az igazságtételt, és - mint egy gyermek, akit egy párnából formázott fészekbe tettek, nehogy leessen - nők között nyomta el az álom. Meg volt döbbenve, amikor Foxy lekicsinylően beszélt Kenről. Piet agyát teljesen betöltötte Ken, határtalan volt az ágasbogas bűn, hogy gyermekkel sértették meg Ken apaságát. Az apaság a férfi pinája. Sebezhető. Óvatosan. Az apja muskátlit ültet cserépbe foltos hüvelykujjával, az üvegház a térben egyenes vonalak végtelenjét sugallja. Gyermekként jobban szerette a ház végében levő meleg szobát, ahol az anyja szokott ülni széles ülően a kötőzszalagok között. Valami parancs volt apja hallgatásaiban, amit félve elkerült. Egyenes ember volt, szája furcsa a protézistől. Úristen, milyen boldog, hogy ők már nincsenek, ha mindent számbavesz.

Minden viszonylagos. Ha bajban levő fiú lenne, rosszabbat is ki tudna találni. Rosszabb paralízist kapni, mint nem bekerülni a futbalcsapatba. Rosszabb lenne véletlenül szembelőni és örökre megvakítani Joopot, mint

nem kapni meghívót Annabelle Vojt zsúrára. Rosszabb lenne halottnak lenni, mint ebben a dobozban. Tényleg rosszabb lenne? A haldokláshoz hasonló, nagy sötétségbe tévedt. Foxy selymes sós ágyékába magvat ültetett, amely az ő arcát viselte, és most kicsi szeretett volna lenni, hogy végigkússzon az asszony csúszós folyosóin, hogy aztán mint egy gyilkos lecsapjon. Istenem, bocsáss meg. Nem: Istenem, tedd meg. Istenem, aki oly gyakran ölsz, oly úri könnyedséggel, a kovamoszattól a bálnáig mindent, csak még egyszer ölj, töröld ki fölülről, csak egy korbácsütés, a torkán ledugott ujj, szüntesd meg ezt a szörnyű burjánzást. Mert Tiéd az ország.

Ivott. Az igazi zuhanás végső édessége. Bea. Nem mert neki telefonálni, nehogy kitalálja. Bea tudott dolgokat. Láta, amikor kiugrott az ablakból Foxy aranyló fejét a fürdőszobaablakban. Ágyában csak az utolsó szürke hétfői látogatást nem vallotta be, amikor akaratlanul Ken apaságának területére tévedt, egy újabb lelket varázsolt a világra) és jogi szempontból felelőssé tette magát. Szégyen, börtön, halál, hamvasztás, kipusztulás, örök névtelenség. A barátok nevetése. Az újságok átkozódása. Láta, hogy Bea mosolyog, mellei elolvadnak, teste mozdulatlan tócsa, az ő farka pedig úgy lebeg benne, mint egy alvó angolna, és tudta, miért szereti: azért, mert meddő. Ondója örökkön merülhet abba a fehér szakadékba anélkül, hogy fennakadna.

Piet magánya sivárrá vált. A hóvihar gyászosan nyöszörgőn, kavargás, lét nélküli dolog. Felhajtotta poharát és kiment a konyhába. A lányai és felesége Valentine-kártyákat rendezgettek. Ő elfelejtett venni Angelának. Ruth és Nancy bolyhos szíveket, ábrándos teheneket, összefonódó nyakú zsiráfokat kaptak az iskolában. Ruth a legszebbeket rendezgette a fridzsider tetején. Ahogy ágaskodott, alakja szembeszökően karcsú volt. Piet megjelenése a konyhában még egy kis ginért megzavarta a háromszögű női összhangot, amely különösen értékes volt a kis Nancy számára. Arcocskáját, amely olyan alakú volt, mint egy papírmásé szív, Piet felé fordította, kuncogott saját közelgő szemtelenségén, és azt mondta, - A papa csúnya.

- Nem, a papa nem cúna - mondta Ruth és karjával átölelte Piet derekát.
- A papa cinosz.

- Borzalmas orrlyukai vannak - mondta Nancy, közelebb húzódott és fölneézett rá.

Ruth továbbra is gügyögve beszélt, ezzel próbálván álcázni a rátörő szeretethullámot. - A papának vannak a legszlegcodálatosabb oll-lyukai, -

mondta - mert szok-szok évvel ezelőtt Hojjandijábóljött.

Pietnek nevetnie kellett. - és mi a helyzet a lábammal? - kérdezte Nancyöl.

- Ócka lábad van - mondta.

Ruth még szorosabban ölelte magához és simogatta szőrös karját. - Dönőjű lábad van - mondta. - A maminak mujis lába van, a kisujja nem éj le a földje.

- Azt szokták mondani, - válaszolt Angela - az a kivételes szépség jele.

Tudod mit, mami? - mondta Ruth, elhagyva Pietet és a gügyögést. - Mrs. Whitmannek lúdtalpa van, mert most nyáron Frankie Appleby és Jonathan Smith detektívesdit játszottak és követték az embereket és az ő lábnyomában nem volt bemélyedés belül, tudod, ahol az a görbe rész van, az a hogyishívják...

- Boltozat - mondta Angela.

- .. ahol a boltozat van. Olyan volt, mintha tornacipőben lett volna, aminek ujjai vannak. - A gyerek az apjára pillantott. Igaz, Foxy emlegetése még ilyen barátságtalan formában is élvezetet okozott neki. Csoszogó lúdtalpas trampli, a hasában dagad az ő gyereke. Az ő nyakigláb farkotányosnöje.

- Milyen nagyon izgalmas - mondta Angela. Kezei buzgón villantak a vacsorára készített saláta levelei között. - És mi mást figyeltél még meg a lábakról?

- Mr. Thorne-nak van egy zöld lábujja, - mondta Ruth.

- Papa lábujjai - mondta Nancy, és pimaszul nézett fel Angela menedékéből, - olyanok, mint egy Halloween álarc fogai. - Piet látta, hogy ő a halált képviselte a gyerek számára: minden, ami a törékeny életet támadta vagy fenyegette az ő tornyosuló durva férfiasságában sűrűsödött össze Nancy szemében; hogy idővel Nancy is Ruth állapotába jut majd, amikor már lesz benne bátorság, hogy csodálja és megszelídítse ezt az idegenséget; végül pedig Angeláéba, aki a vele való találkozás során megpróbál valamit megőrizni önmagából, tiszta énjéből. Piet szerette őket, az ő asszonyait, akik úgy vették körül, mint valami csapda karói.

Ruth azt mondta: - Mami, ne hagyd, hogy Nancy bántsa a papát. Papa csinos, nem?

Piet lehajolt és felvette Nancyt; a gyerek visított, és rugdosott az örömtől és a félelemtől. Leheletén cukorka csípős illata érződött. Gyönyörű fogai majd szuvasak lesznek tőle. Piet dühösen még jobban megszorította;

Nancy felsívított, és lefelé küzdötte magát, most már csak félelem volt benne.

- Hát, nem tudom papa igazán csinos-e - mondta Angela. - Ő az, akire az emberek azt szokták mondani, hogy vonzó. - Aztán hozzátette: - Meg kedves és jó. - Piet letette Nancyt, belécsípett úgy, hogy senki sem látta. A gyerek fölpillantott rá, most megtudott valamit, amit sohasem fog elfelejteni, és amit sohasem tudott megfogalmazni.

Talán a meghittség miatt ahogy együtt voltak a gyerekekkel és a Valentine-kártyáikkal, talán egyszerűen azért, mert felizgatta az otthonosság, miközben kint dült a hóvihár, Angela korán az ágyhoz vezette Pietet, leereszkedett rá, mint egy meleg felhő, szeretkezett vele, úgy, hogy ő volt fölül, a Hektórt vigasztaló Andromakhé klasszikus pozíciójában.

Szombat reggel csengett a telefonjuk: Foxy beszélt, zihálva, száját a telefon mikrofonjára szorítva. - Ott van Angela a közelben?

- Nincs - mondta Piet, - kint lapátol a gyerekekkel a kertben. Mit mondtál volna, ha ő veszi fel a telefont?

- Megkérdeztem volna tőle, hogy rövid vagy hosszú ruhát fog viselni a Szív Alapítvány bálján.

- Ez nagyon kockázatos, azt tudod ugye? Épp most kezd kevésbé gyanakodni rád.

- Nagyon sajnálom, de beszélnem kellett veled. Azt hittem ott lesztek Gallagheréknél tegnap este. Miért nem jöttetek?

- Mert nem voltunk meghívva. Kik voltak ott?

- Mindenki. Csak ti nem és Saltzék és Ongék. Egy új házaspár is volt ott, nagyképűnek és fiatalnak látszottak.

- Matt nem szólt nekem egy szót sem. Na, mindegy. Mi van veled?

- A teszt. Pozitív lett. Semmi kétség, Piet.

- Uhhh! - Egészen elbűvölte, miközben belesüppedt ebbe a ténybe, bútorainak finomsága, az elvékonyodó lábú juharfa telefonasztalka, a tükör faragott akantusz levelekkel díszített aranyozott keretében. Ezeket a dolgokat olyan férfiak tervezték, akiket nem nyomasztottak gondok, kezüket nem béklyóztak súlyok, ő még azt is csodálta, hogy energiát és időt tudott találni arra, hogy két fadarabot egymáshoz illesszen.

Ebbe az ólmos csendbe kiáltotta Foxy: - Jaj, Piet, akkora teherré váltam neked.

- Nem - hazudta a férfi. - Én még mindig úgy gondolok rád, mint aki

könnyű és kedves.

- Mindenesetre tedd le, ha Angela bejönne, azt hiszem, találtam valamit.

- Mit?

- Freddy Thome.

Piet nevetett. - Freddy ki tudja fújni belőled. Ezt nevezem abortusznak.

- Rendben van. Leteszem. Nem foglak többet zavarni. Mindent köszönök.

- Ne. Várj! - Kiáltotta attól félve, a hallgató már túl messze van az asszony fülétől. - Mondd el. Ne légy olyan érzékeny.

- Drágám, én megjárom a poklokat és nem szeretem, ha közben kinevetnek.

- Szóval ilyen a pokol.

- Csak várj, amíg megtudod.

Eszébe juttatta: - Freddy Thorne.

- Freddy Thorne egyszer azt mondta nekem, a fogorvosok végeznek abortuszokat. Megvan hozzá minden eszközük, a szék, az érzéstelenítő...

- Ez így hihető. És?

- És tegnap este Gallagheréknél, tudod hogy szokta, beterel egy meghitt sarokba, és akkor én fölvettem a témát és megkérdeztem tőle, nem tud-e valakit, aki foglalkozik ilyesmivel.

- Elmondtad neki, hogy terhes vagy.

- Nem. Isten ments. Azt mondtam neki, hogy van egy ismerősöm, egy nagyon helyes lány Cambridge-ből, aki nagyon kétségbe van esve.

- Ez így körülbelül igaz is.

- És... biztos vagy benne, hogy Angela nem hallja?

- Kinézek az ablakon, hogy hol van. - A férfi visszajött és jelentette: - Lent van a kocsifelhajtón és lapátol, mint egy megszállott. Nagyon földobott hangulatban van az utóbbi időben. Teljesen izgalomba jött a vihartól.

- Én nem élveztem ennyire. Cambridge-be meg visszafurikáztam a vizeletemmel. Aztán még át kellett küzdeni magunkat Gallagherékhoz.

- És Freddy Thorne rád nézett azzal a homályos, sanda tekintetével és kibaszott pontosan tudta, hogy te vagy terhes.

- Igen. Tudta. De nem mondta ki.

- Mit mondott? Megnézte az abortusz előjegyzéseit és megadott neked egy időpontot.

- Nem egészen. Valami nagyon kísérteties dolgot mondott. Mindez

egyébként a konyhában zajlott; a többiek a nappaliban voltak és egy új szójátékot játszottak, szótár segítségével. Azt mondta, találkoznia kellene a lánnyal és a pasassal.

- Ez tényleg kísérteties. A lánnyal és a pasassal.

- Igen, és mivel én vagyok a lány, egész biztosan kitalálta hogy te vagy a pasas. Mindebből csak arra tudok következtetni, veled akar találkozni.

- Azt hiszem, túl merészen következtetsz. Freddy egyszerűen nem ilyen összeszedett. Csak játszik. Vakon blöfföl.

- Nem így éreztem. Teljesen komolynak és határozottnak tűnt. Sokkal inkább a fogorvos-énje volt ez, mint a parti-énje.

- Te kihozod a fogorvost Freddyből, nem igaz? Én nem akarok Freddyvel találkozni. Nem szeretem őt, és nem bízom benne. Nem áll szándékomban kiszolgáltatni magunkat a kényének-kedvének.

- Kinek a kényét-kedvét ajánlod helyette?

A bejárati ajtó kinyílt. Piet gyors mozdulattal letette a telefonkagylót és úgy állt az előszobában, mintha csak a tükörbe nézett volna. Nancy állt ott, hólepte ruhákba bugyolálva. Arcocskája lángolt. Tágra nyílt szemmel, Piet felé nyújtott egy nedves ujjatlan bőrkesztyűt, amiről az először azt hitte, hógolyó; de a golyó félig szürke volt. Megfagyott madár volt, gyömbérpiros fejjel és fekete folttal a mellén, a hóvihar áldozatául esett cinege. Hókristályok tapadtak nyitott szeméhez, amely golyószerű volt, mint egy kalaptű feje. Üzletszerűen tárgyilagos hangon, amely előre számított Piet tiltakozására, a gyerek azt mondta: - A mami találta a hóban, teljesen merev volt és én most ráteszem a fűtőtestre hogy megmelegedjen és fölélédjen, akkor is, ha tudom, hogy nem fog.

A Szív Alapítvány táncmulatságát évente megrendezték a tarboxi Veterán-klubban, ebben a sivár betonépületben a Musquenomenée Street mellett. A klubban volt egy bárpult meg két tekepálya a földszinten, és még egy kiegészítő bárpult az emeleten. Sokszögű forgó kristályos gömb vetett a falakra színes fénypacákat, melyek meglódultak a sarkokban és lassítottak az ablakok fölött, s örült forgalomban cikáztak a táncolók lábai alatt. Akármilyen hideg volt az idő, mindig meleg volt a Veterán-klubban. Amikor kinyílt a klub ajtaja, gőz, a neonfény által rózsaszínre és kékre festett gőz ömlött ki, és keveredett el a kint parkoló kocsik kipufogófüstjével.

Ebben az évben a táncon nem nagy lelkesedéssel jelentek meg a párok,

akiket Piet ismert. Carol Constantine kecsesen táncolt görög táncokat, és miközben a feleségek és a pátriárkák nyájasan figyelték a *keftedes*-szel, *dolmathes*-szel, fekete olajbogyóval, és *baklavával* megrakott kártyaasztalok mellől, minden évben kéz a kézben, hosszú sorban táncolt a gyerekekkel. Carolban megvolt a feszes stílus, az archaikus görög ahhoz, hogy ez sikerüljön neki. De ebben az évben Irene Saltz volt a Szív Alapítvány igazgatói testületében, és Constantine-ék Thorne-ékkel és Gallagherékkal Bostonba mentek, hogy megnézzék a Celtics meccset. Hanemáék főleg az Irene iránti lojalitásból jöttek el, aki elmondta nekik (de ne mondjátok el senkinek, különösen Terry Gallaghernek ne), hogy valószínűleg ezek az utolsó hónapok, amit Tarboxban töltenek, mert Bennek felajánlottak egy állást Clevelandben. Whitmanék egy asztalnál ültek Applesmithékkel, és Guerinék elhozták az új házaspárt. Reinhardtnak hívták őket. Sima képük volt, társasági törtetőknék látszottak és Piet alig nézett rájuk. Csak arra várt, miközben a színes pöttyök kavaroztak és harmadik generációs görög lányok oldalozó frizeket formáltak a buzuki keleties jajgató dallamára, hogy az amerikai tánc elkezdődjön és táncolhasson Beával. Angela elnehezült a lapátolástól, Foxy pedig mereven azon igyekezett, hogy ne nézzen rá. Csak Bea lénye, mint egy fehér harang kör alakú szája, melynek nyelve az asszony idehallatszó hangja volt, ígért megnyugvást. Piet látta maga előtt, mint egy tavacskát, melyben mikor letérdelt, a köldökéig elmerülhetett. Amikor a kölyökzenészek hangnemet váltottak, és karjaival átölelni készült az asszonyt, és barátaiktól már hallótávolságon kívülre sodródtak, Bea másfelé fordult és azt mondta, - Piet, te valami bajban vagy. Érzem a testedben.

- Lehet, hogy a te testedben van. - De Bea nem volt berúgva, és kissé távol tartotta magát tőle, ő pedig a vacsorához már megivott három martinit a Tarboxi Fogadóban, és erősen izzadt. Hozzá akarta dörgölni az asszony melleit a mellkasához, hogy enyhülést hozzon szívére.

- Nem - mondta Bea dallamosan, s nem engedett a férfi kérdő szorításának - benned van, elszállt belőled a megszokott energikusság. Még csak nem is állsz úgy, ahogy szoktál. Nem mondtam egyszer neked, hogy a kellemetlen emberek tesznek majd be neked?

- Senki sem kellemetlenkedett velem. Mindenki nagyon kedves. Ugyanebben a beszélgetésben, amire meglep hogy emlékezel, azt is kérdezted, hogy nem akarok-e...

- Nagyon is emlékszem. Aztán megtetted, de nem jöttél vissza. Nem

volt jó?

- Istenem, dehogynem volt jó. Szeretlek. Utoljára is olyan csodás volt. De már nem volt hova menni.

- Ezért nem hívtál?

- Nem tudtam. Igazad van, most épp van valami az életemben. Egy csomó, egy szörnyű-csomó. Ha kibogozom, visszafogadsz?

- Persze. Mindig. - De az asszony egy bizonyos távolságból beszélt; Piet szomorúan magához préselte, úgy szorította a mellére, mint egy borogatást, oda, arra a kemény csomóra ahol az árulást árulás tetézte. Frank Appleby aki éppen a Reinhardt lánnal táncolt, véletlenül elkapta Piet tekintetét, és epésen elmosolyodott. Kárhozott lelkek. Üdv a pokolban. Frank, akinek nem volt terhes szeretője, végtelenül szerencsésnek tűnt: az exeteri neveltetés előnyei. Patyolatfehérre mosva.

Bea visszahúzódott, kibontakozott az ölelésből, valamit észrevett a férfi válla fölött. Piet ijedten megfordult. Foxy jött oda hozzájuk. - Bea, ez nem sportszerű, hogy egészen kisajátítod ezt az imádnivaló embert. Piet arca mellett beszélt, és érintése száraz és rideg volt a férfi karján. Miközben táncba manőverezte a férfit, éles hangon, halovány, keserű szájjal, azt mondta: - A feleséged megbízott, szóljak hogy álmos és haza akar menni. De ölelj át egy pillanatra. - Az asszony testét szögletesnek és esetlennek érezte, s úgy táncoltak, mintha kötelezték volna őket rá. Szokatlan módon, Foxy émelyítő illatú parfümöt használt, a szaga túlérlett, rothadó liliumra emlékeztetett; Bea kölnije - Piet ráeszmélt - citromillatú volt. Foxy, mint egy kísértet lebegett a karjaiban.

Freddy Thorne rendelőjének eugenol, szőnyegtisztító, és nyalókaszata volt; ahogy Nancy puha vonakodó kezét fogta, Piet visszaemlékezett, mennyire félt gyerekkorában a fogászati rendelő szagától - az összeszorult gyomor, a rendelőn túli napfény és szabadság, a fohász, hogy bárcsak végigaludná az elkövetkező félórát. Freddy diófa újságtartójában Charles de Gaulle és Marina Oswald volt látható a régi *Time*-ok és *News-week*-ek borítóin. Mindketten megviseltnek látszottak. Freddy tömpeorrú titkárnője bátorítóan mosolygott az ideges gyerekekre, és Piet szívét, bár a Freddyvel való összeütközésre volt beállítva, a hála szerelemre gyűjtotta ez iránt a lány iránt. Ropogós fiatal darab. Mintha zellert enne az ember, megsózva minden leváló levelét. Vajon Freddynek megvolt? Nem tartotta valószínűnek. Tele volt kétséggel Freddyt illetően; pusztán az, ha maga elé

képzelte a férfit, nedves nehézséggel töltötte el, mint mosott ruha egy rövidzárlatos mosógépet.

Piet bal tenyere viszketett a szégyentől. Irigyelte a kis Nancyt, aki csak a fájdalomtól félt. Megpróbált egy sokat gyúrt *Look*-ot olvasni, és a lánya hozzádörgölözött. Nem a megfelelő mód. Két macska. Az elektromosság félelem. Pedrick egyszer azt mondta, elektromágnenses hullámként is el lehet képzelni Istent. Pietnek hiányzott a szerencsétlen ördög küszködése, megint el kellene mennie. Nancy suttogott valamit, nem is hallotta. Felbosszantotta a néma bökdösődés, és hangosan azt mondta: - Mi?

A gyerek felsikkant: - Psszt! - és kezét az apja szája elé kapta. Bosszantotta Pietet. Nancy már csak az anyjában bízott. Rendesen Angela vitte a gyereket fogászhoz, de ma valami gyűlés volt óvoda után, és Piet vonakodva elfogadta a sors kihívását. *Kinek a kényét-kedvét ajánlod helyette?* Most a határozatlanság és az undor remegett benne, és dilemmáját csak a fáradtság kicsinyítette akkorára, amit el lehetett viselni. Mint a várakozás az iskolaigazgató irodája előtt. Nancy jobban kivehetően suttopta: - Fogja használni azt a pörgőset is?

- Azt fűrónak hívják. Csak akkor, ha lyuk van valamelyik fogadon.

- Te látsz lukat? - Nagyra nyitotta a száját; hatalmas szája van, az ő száját örökölte.

- Szivecske, én nem látok egyet se, de én nem vagyok fogorvos. Ha van valahol lyuk, akkor az irinyó-pirinyó lesz, mert a fogaid is irinyó-pirinyóak, mert te magad is irinyó-pirinyó kislány vagy.

Megcsiklandozta, de a gyerek teste túlfűtött és szorongással teli volt, s nem válaszolt. - Mondd meg neki, hogy ne csinálja - mondta Nancy.

- De hát muszáj neki, ez dr. Thorne dolga. Ha nem engedjük meg neki, hogy most rendbehozza a dolgokat, akkor később már sokkal nagyobb lesz a baj. - Arcát a kislányéhoz közelítette. Mint egy nagy kerek itatós, úgy szívta magába a kislány apja visszautasítását a megmentésére; és azzal, hogy ő meg viszonzásképpen visszautasította, hogy sírva fakadjon, bátorságot öntött az apjába. Együtt léptek be Freddy rendelőjének belső helyiségébe.

Amikor már ott voltak, dönthető székben, a víz folyamatosan kuncogott a füle mellett a tálban, és dr. Thorne a feje fölött viccelődött az apjával, Nancy valamelyest megnyugodott, és engedte, hogy a fogorvos végigtapogatózzon fogainak visszhangzó ösvényén. - Kettő - nyilatkozta végül, rárajzolta a jeleket az ábrájára, és kimondta az ítéletet: - Nem olyan

vészes.

- Két lyuk? - kérdezte Nancy. - Fog fájni?

- Nem hiszem - válaszolta Freddy kenetteljesen. - Most pedig lássuk csak, milyen csöndben tudsz maradni. Minél csöndesebb vagy kívül, annál csöndesebb vagy belül, és minél csöndesebb vagy belül, annál kevésbé fogod észrevenni a fúrást.

Pietnek eszébe jutott a galambszürke hipnózis kézikönyv Freddy ágya mellett, és elsütött volna valami csípős tréfát az amatőr pszichológiáról, de visszatartotta az, hogy szüksége volt ennek az embernek a könyörületességére, és ehelyett alázatosan azt kérdezte: - Adsz neki novokaint?

Freddy lenézett Pietre. - Nagyon kicsik a lyukak - mondta.

Nancy csöndben kibírta az első fúrást; de amikor Freddy minden szünet nélkül belekezdett a második lyukba, torkából hörgő tiltakozás szakadt fel. Piet átment a szék másik oldalára, és megfogta a gyerek izgatott kezét. Belelátott a gyerek szájába, ahol a két barázdált örlőfog között a fűrő, mozdulatlanul a sebességtől, egyenesen állt, mint cserépben a virág. A kislány nyelve a behatolás pontja felé ívelt és Pietnek kellett lefognia a kezét, hogy ne nyúljon a szájához. A hörgő torokhang sikollyá küzdötte magát. Szemei, melyek négyszögletessé váltak a kintől, kinyíltak és farkasszemet néztek az apjával. Pietet elöntötte az izzadság; verejtékcseppek futottak keresztül a mellén, hónaljtól hónaljig. A korallszínű fogíny-árok Nancy alsó ajka és alsó metszőfogai között nyállal és a fűrő által kilövellt vízzel teli szurdok volt. Nancy homorított. Szabadon lévő kezével fölfelé nyúlt; Piet elkapta és fogva tartotta, Freddynek pedig esedezve azt mondta: - Hagyjuk abba.

Freddy rágörnyedt a most már rángatózó gyerekre. Ajkai elvékonyodtak, majd halszerűen kinyíltak. Azt mondta: - Nna! - és fölengedte a fűrőt, ami munkája végeztével a helyére emelkedett. - Na látod - mondta Nancynek -, ezért igazán nem volt érdemes ekkora cirkuszt csinálni, nem?

Az egész arcocskája nedves volt, beleköpött a kuncogó tálba és panaszosán azt mondta: - Csak egyet akartam.

- De most - mondta neki az apja -, most mind a kettővel elbántunk, és most jön a muris része, amikor dr. Thorne beleteszi az ezüstöt!

- Egyáltalán nem muris! - mondta Nancy.

Freddy azt mondta: - Nem kifejezetten könnyen kezelhető gyerek, igaz? Anyja lánya. - önelégült mosolya boldog volt.

- Nem kellett volna olyan könyörtelenül belemászni.
- Ezek a lyukak icipicik voltak. Karcolások a fogzománcon. Belelovalta magát a félelembe: Otthon is ilyen félős?

- Örökölte az én bizalmatlan természetemet. Az idősebbik lány sztoikusabb beállítottságú, olyan, mint Angela.

- Angela nem sztoikus. Ez csak a te elméleted. Az én elméletem az, hogy Angela szenved. - Freddy mosolya érzékeltette, hogy bejárást élvez a bölcsesség bányáiba, a valóság felszíne alatt folyó titkos áramláshoz. Micsoda szerencsétlen seggfej ez a Freddy. Asszisztensnője bejött, hogy kikeverje az amalgámot.

Nancy megpróbáltatásainak vége szakadt. Amikor Freddy betette és elsimította a töméseit, Piet rávette magát, hogy megkérdezze: - Beszélhetnénk utána egy percre négy szemközt?

Freddy fölnézett. Szemeit szörnyűségesen hatalmassá torzították a nagyítólencsék, melyeket a normál szemüvege mellé használt. - Csúszom a menetrenddel ma.

- Rendben van, felejtsd el. - Piet megkönnyebbült. - Nem volt semmi fontos. Talán majd máskor.

- Most, szakikám. Ne légy olyan finnyás. Be tudok azért szorítani egy percet.

- Lehet, hogy kettőig is eltart - mondta Piet, hogy így megtagadták tőle a menekülés lehetőségét.

Freddy azt mondta: - Uccu, futás, Nancy. Menj most szépen Jeannette-tel és lehet, hogy talál neked egy nyalókát. - Bevezette Pietet a kicsi oldalsó szobába, ahol régi sárga porcelán fogorvosi székét meg a vészhelyzetben használandó műszereket meg a takarítóeszközöket tartották. Az ablak fölfelé nézett, a hátsó udvarok felett a Kongregacionalista Templom csúcsára, egy darabka napsütötte aranyfoltra. Freddy paposán fehér ruhájában sokkal magasabbnak hatott, mint Piet. Piet elpirult. Freddy megtörölgette a szemüvegét és várt; hosszú évek ellenséges indulatai gazdagították ezt a csúfondáros, megsűrült arckifejezést.

- Mindketten ismerünk egy hölgyet... kezdte Piet.

- Mindketten számos hölgyet ismerünk.

- Egy magas hölgyet, hosszú szokás hajjal, akinek a lánykori neve egy állat.

- Bájos a hölgy - mondta Freddy. - Úgy hallom, csodálatos az ágyban.

- Én még ezt nem hallottam - mondta Piet. - De ő és én beszélgettünk...

- De nem az ágyban?
- Azt hiszem, nem. Talán telefonon.
- Ami engem illet, én egyáltalán nem találom a telefont kielégítőnek.
- Próbáltál már maszturbálni közben?
- Piet-babám, nincs sok időm. Ki vele. Tudom, miről van szó, de tőled akarom hallani.

- Ez a hölgy elmondta nekem, vagy az is lehet hogy elmondta valakinek aki aztán elmondta nekem, hogy te ismersz olyan urakat, akik végre tudnak hajtani nem fogászati természetű műtéteket.

- Talán igen. Talán nem.
- Én inkább azt hiszem, hogy nem. - Piet eltülekedett mellette a zárt ajtó felé.

- Freddy szótlan érintéssel tartóztatta, kimért, szakember kézzel. - És ha mégis igen?

- De ez tényleg így van? Muszáj bíznom benned. Válaszolj, igen, vagy nem?

- Tegyük fel, hogy igen.
- Akkor, édes Freddy, ennek a hölgynek szüksége volna a barátságodra.
- De jó öreg Piet, istenfélő Piet, barátom, Piet, te állandóan a hölgyről beszélsz. Mi van veled és velem? Neked nincs szükséged a barátságomra?
- Lehetséges.
- Valószínű.
- Rendben van, valószínű.

Freddy elvigyorodott; az ember ritkán láthatta Freddy fogait. Aprók voltak, hézagosak, fogkövesek.

Piet azt mondta: - Gyűlölöm ezt a játékot; elmegyek. Blöffölsz, és őt is beugrattad ezzel a blöffel, hogy vegyen rá engem kettőnk elárulására. Búzlesz.

A nagyobb testű ember ismét föltartóztatta, sértett melegséggel fogta meg a karját, mintha a gúny és megvetés évei feljogosítanák arra, hogy szeretetet várjon el. - Nem blöffölök. Tudom szállítani. Nem könnyű, van benne rám nézve némi kozkázat, de a dolog teljesen tiszta lesz. A fickó idealista, megszállott. Hisz az egészben. Bostonban van. Ismerek olyanokat, akik dolgoztattak már vele. Hányadik hónapban van?

- Második. Csak.

- Jó.

- Tényleg elképzelhető? - A jó hír, mint a kábítószer áradt szét Piet

ereiben; nőiesnek, engedelmesnek érezte magát, hálásnak, mint egy kutya.

- Én azt mondtam, tudom szállítani. Te is tudsz szállítani?

- Ügy érted, pénzt? Mennyit kér ez a pasas?

- Háromszázat. Négyszázat. Attól függ.

- Nem probléma.

- A fickó nem. És mi lesz velem?

- Te is pénzt akarsz? - Piet örült, hogy ismét megerősítést kapott Freddy iránt táplált megvetése. - Csak tessék. Elő fogjuk teremteni.

Kotorászás hallatszott az ajtó felől; Freddy kiszólt: - *Unó momenta*, Jeanette.

De Nancy ijedt hangja válaszolt: - Mikor megyünk már, papa?

- Még egy perc, aranyalmám. Menj szépen a várószobába, és nézegess valami képesújságot. Dr. Thorne röntgenezi a fogamat.

Freddy mosolygott ezen: - Nagyon leleményes hazudozó lett belőled.

- Az építkezési szakmával jár. Éppen a pénzről tárgyaltunk.

- Ez nem így van. A pénz nem téma két olyan régi barát között, mint te meg én. Bizony ám, öreg cimbora, mi túlhaladtunk a pénzen mint fizetési eszközön.

- Mi mást tudnék én még neked adni? Szerelmet? Könnyeket? Örök hálát? És mit szólnál egy új könnyűbúvár felszereléshez?

- Te aztán jókat tudsz mondani. Játszozol élettel és halállal, és közben egyfolytában jókat mondasz. Biztos ezt szeretik benned a nők. Piet, most lenyeletem veled a békát. Van egy kiegyenlített számla közöttünk: neked megvolt Georgene - így van?

- Ha ő azt állítja. Elfelejtettem, hogy volt.

- És én, másfelől, bár mindig őszintén csodáltam a feleségedet, soha nem...

- Soha. Ő soha nem egyezne bele. Gyűlöl téged.

- Nem gyűlöl engem. Meglehetősen vonzódik hozzám.

- Az a véleménye, hogy egy seggfej vagy.

- Lassan a testtel, kormányos. Ez most az én számom, és eleget hallgattalak már. Egy éjszakát akarok. Ez igazán szerény kívánság. Egy éjszakát Angelával. Dolgozd ki, öreg. Mondj el neki, amennyit el kell mondanod. Mondj el neki mindent. A gyónás jól tesz a léleknek.

Piet azt mondta: - A lehetetlent kéred. És azt is elmondom neked, miért: nincs mit szállítanod. Csúszómászó senkiházi főreg vagy.

Begörbített mutatóujjait Freddy pajzán szarvakként a homlokához

emelte. - Te tetted ezeket ide, fiacskám. Te vagy a szakértő. Én csak egy átejthető középosztálybeli güriző alak vagyok, aki, amennyire tudjuk, nem csinált nagy karriert abból, hogy más emberek feleségét keféli. - Freddy szörnyen arca szörnyen csúffá vált, azoknak a puha, szem nélküli tengeri lényeknek az alsó felére emlékeztetett, melyeknek szája végbélként is szolgált. - Magad ástad magadnak ezt a sírt, holland fiú.

Piet újra az ajtó felé mozdult, s ezúttal senki sem állta útját. Fölrántotta, és visszahőkölt; Nancy nem fogadott szót, és végig ott állt és figyelt. Ajkai egy nyalóka szára köré csücsörödtek, és a szemei, bár nem ismerte a szavakat, mindent értettek.

Amikor a telefonban Piet elmesélte Foxynak Freddy ajánlatát, az asszony azt mondta: - Milyen különös. Azt hittem, hogy ő és Angela lefeküsznek egymással, vagy legalábbis a múltban tették.

- Mire alapoztad ezt a hiedelmedet?

- Ó, hát csak ahogy egymással viselkednek a partikon. Nagyon fesztelenül. Bizalmasan.

- Amennyire tudom, Angela mindig hű volt hozzám.

- Most hencegsz vagy panaszkodsz?

- Nagyon föl vagy dobva. Mégis mit gondolsz, mi legyen a következő lépésünk?

- Nekem? Nekem nincs következő lépésem. Most minden Angelától függ, nem?

- Te viccelsz. Ezt nem mondhatom el neki.

- Miért ne? - Hangjában a türelmetlenség felülkerekedett a fáradtságon. - Nem olyan borzasztóan nagy ügy. Ki tudja, még az is lehet, hogy élvezné, ha elkerül tőled egy éjszakára.

- Bántani fogja, akarta magyarázni Piet. Freddy Thorne bántani fogja Angelát. Azt mondta: - De ez azt jelenti, hogy mindent el kell mondanom rólkunk.

- Nem látom be, miért kellene. Ha szeret téged, meg fogja tenni egyszerűen azért, mert te kéred rá. Ha jól csinálod. Ő a feleséged, hadd dolgozzon meg érted. Mi, a többiek szórakoztattunk téged eddig, hadd tegyen most már ő is valamit az ügy érdekében.

- Kemény vagy.

- Afelé tartok.

- Kérlek, Fox. Ne kényszeríts rá, hogy erre kérjem.

- Én nem kényszerítlek téged semmire. Hogy is tudnádak? Ez már a ti belső ügyetek. Ha te túl gyáva vagy, vagy ő túlságosan szent életű, akkor valahogyan másként kell megfőznünk Freddy-t, vagy nélküle kell megoldanunk. Megpróbálhatom azt is, hogy rábírom magam az én cambridge-i orvosom könyörületességére. Ő nem katolikus. Mondhatnám azt, hogy idegösszeroppanást kapok. Lehet, hogy nem is hazudnék vele.

- Te komolyan azt gondolod, meg lehet ilyesmire kérni Angelát? Te megtennéd, hogy megmentsd Kent?

- Én megtenném, hogy magamat mentsem. Tulajdonképpen már fel is ajánlottam.

- Mit ajánlottál fel? Hogy lefekszel Freddy-vel?

- Ne hagyd, hogy a hangod ilyen sipítóssá váljék. Nem áll jól neked. Persze, hogy felajánlottam; többé-kevésbé. Nem húztam föl a szoknyámat; de mi mást tudnék én adni Freddy-nek? Mi másról beszélnek a férfiak és a nők egymással? Visszautasított. Egyébként nagyon kedvesnek találtam a módot, ahogyan tette. Azt mondta, túlságosan emlékeztetem az anyjára, és hogy ő félt tőle. De lehet, hogy ez adta neki az ötletet, hogy Angelát kéri. Azt hiszem, valójában rajtad akar bosszút állni.

- Georgene miatt?

- Amiatt, hogy mindig gúnyt űztél belőle.

- Nem hiszed, hogy valójában csak Angelát akarja?

- Nagyon kérek, ne próbálj meg bókokat kisajtolni belőlem a feleségedre. Mindannyian tisztában vagyunk vele, milyen nagyszerű asszony. Fogalmam sincs, mit akar Freddy valójában. Csak azt tudom, mit akarok én valójában. Azt akarom, hogy ez az átkozott dolog megszűnjön növekedni bennem.

- Ne sírj.

- Olyan ostoba a természet. Minden anyai mirigyemet működésbe hozta; tudod, mit jelent ez, Piet? Tudod mire jöttem rá, mi a nagyszerű dolog abban, ha az ember terhes? Olyasvalami, amit el se tudtam volna képzelni. Hogy az ember soha nincs egyedül. Amikor van bensődben egy gyerek, soha többé nem vagy egyedül. Ő egy valószínűs személy.

- Már mondta neki, hogy ne sírjon. - Tényleg úgy gondolod... lehet, hogy Angela talán ...?

- Jaj, az Isten szerelmére, ő is olyan ember, mint mindenki más, nem tudom, mi a fenét tesz meg vagy nem tesz meg. Úgy látszik, te még mindig azt gondolod, hogy van ami rosszabb a halálnál. Angela a te isteni

feleséged, intézzétek el ezt egymás között. Csak légy szíves tudasd velem, mire jutottatok, hogy elkezdhessek valami más megoldáson dolgozni. Azt hittem, jó munkát végeztem, amikor rátaláltam Freddy Thorne-ra.

- Nagyon is. Nagyon bátor és leleményes voltál.

- Köszönöm a bókot.

Piet azt mondta neki: - Megpróbálom. Igazad van. Nem hiszem, hogy menni fog. Lehet, hogy inkább el akar válni; de ha mégis menne, Foxy, édes...

- Igen, édes.

- Ha egyszer kimászunk ebből, akkor az véget kell hogy vessen a mi... kettőnknek.

- Nyilvánvalóan, - mondta Foxy és letette a telefont.

Egy nappal később, reggel, Nancy elmesélte az első álmát, az első álmot, amire életében vissza tudott emlékezni. Ő és Judy Thorne egy beüvegezett verandán voltak és katicabogarakat fogdostak. Judy fogott egy egypettyeset és megmutatta Nancy-nek. Nancy fogott egy kétpettyeset és megmutatta Judynak. Aztán Judy fogott egy hárompettyeset, és Nancy egy négypettyeset. Mert (magyarázta a gyerek) a pettyek azt mutatják, milyen idősök a katicabogarak!

Elmesélte az anyjának ezt az álmot, aki reggeli közben elismételte Pietnek. Piet meghatódott, megérezte, hogy a lánya elindult az életnek egy más dimenziója felé, mint amit az iskola jelent. Meghatotta a kislány aprócska képzeletvilága - beüvegezett veranda (sem nekik, sem Thorne-éknak nem volt ilyen: akkor kinek?), a katicabogarak (a teknősbékák mellett a legjátékszerűbb lények), a számok titokzatos ereje, amely teret és időt szül. Piet végigpillantott a kislány álmainak hosszú és bővülő folyosóján, és hallani akarta ahogy majd elmeséli őket, öregedni akart mellette, hogy megóvhassa mindörökre. Az ő kedvéért fel kell áldoznia Angelát.

- Angel?

- Hm? - Sötétben voltak, ágyban, már majdnem elaludtak. Nem szeretkeztek; Pietnek nem állt szándékában, hogy valaha is szeretkezzen bárkivel.

- Elhinnéd - kérdezte a férfi, - ha azt mondanám, hogy nagy bajban vagyok?

- Igen - felelte az asszony.
- Meglepődve Piet azt kérdezte: - Miféle bajban?
- Te és Gallagher nem tudtok már kijönni egymással.
- Ez igaz. De ez a legkevesebb. Meg tudom oldani ezeket a problémákat Matt-tel, ha egyszer én magam kimászom a csávából.
- Akarsz róla beszélni? Álmos vagyok, de fel tudom ébreszteni magam.
- Nem beszélhetek róla. El tudod ezt így fogadni?
- Igen.
- És el tudnád hinni, ha azt mondanám, te nagyon sokat tudnál segíteni, ha megtennél egy bizonyos dolgot?
- Mint például ha elválnék tőled?
- Nem, egyáltalán nem ilyesmiről van szó. Szoktál ilyesmin gondolkozni?
- Néha-néha eszembe jut. Ez megijeszt téged?
- Elégge. Szeretem az otthonomat.
- Ez nem egészen ugyanaz, mint az, hogy engem szeretsz.
- Téged is szeretlek. Ez nyilvánvaló. - A szó szárazan visszhangzott és Piet úgy érezte, elsodorja őket a lényegtől, a nagy kérdéstől. Talán volna rá valami mód, hogy ezt is egyfajta sodródásnak, a sors részletének tűntesse fel. - Nem, - mondta - amit értem tehetnél, az csak egy éjszakát venne igénybe.
- Hogy lefeküdjem Freddy Thorne-nal? - mondta az asszony.
- Miért mondd ezt?
- Nem így van?

A sötétség puhaságában Piet nem kapott levegőt, hogy válaszolni tudjon; úgy feküdt az ágyon, mintha vizen feküdne, csak a szeme és az orrlukái nem merültek alá. Végül megismételte: - Miért mondd ezt?

- Mert Freddy mindig azt mondogatta nekem, hogy egy szép nap még valahogy ágyba visz engem. Éveken át kutatott valami után, amivel meg tud fogni téged. Most megtalálta?

Piet azt mondta: - Igen.

- És ezt akarja?

A férfi néma fejbólintásába beleremegett az ágy.

- Ne vedd a szívedre, - folytatta Angela olyan hangon, amely lágy volt, mint a sötétség, - már évek óta ezen munkálkodik, folytonosan ezt hajtogatta, és én elképzeltem, s nevetnem kellett. Amit mindig furcsállottam az az, hogy sohasem egyszerűen megkért rá, hanem

föltételezte, hogy a te szidalmazásodon keresztül kell engem megdolgoznia. Nem vagyok belé szerelmes természetesen, de néha vonzó tud lenni, és elég boldogtalan vagyok veled ahhoz, hogy akár magától is megtörténhetett volna, ha Freddy egyenesen közeledett volna. Akarsz valami szomorút hallani?

Piet ismét bólintott, de ez alkalommal az ágy remegése szándékosan előidézett színpadias hatás volt.

Angela azt mondta: - Ő az egyetlen férfi a városban, aki valaha is vonzódott hozzám. Eddie Constantine elvitt egy-két körre a Vespáján és soha semmi folytatás. Egyszerűen nem vonzom a férfiakat. Mi lehet velem a baj?

- Semmi.

- Hát azért valaminek lennie kell. Én nem vagyok senkivel sem azonos hullámhosszon. Még a gyerekekkel sem, most, hogy Nancy már nem kisbaba. Nagyon egyedül vagyok, Piet. Nem. Ne érzj hozzám. Néha segít, de most nem segítene. Komolyan nem érzem úgy, hogy teljesen itt lennék; erre gondoltam, amikor a pszichiátriát emlegettem. Azt hiszem, szükségem volna valami meghatározott keretek között történő segítségre. Be kell iratkoznom egy iskolába, ahol a tananyag én vagyok.

Piet alkut sejtett formálódni az árnyak között. A távoli lámpák az Apáca-öböl menti úton, a hullámozó ágú orgonabokrok és a váza alakú szilfák, levéltelen, és a visszatükröződő hó fénymintákat rajzolt a falakra, olyanokat, amilyeneket nyáron sosem látni. Piet azt felelte: - Miért is ne? Ha elsimulnak a dolgok.

Angela megismételte: - Ha. Egy kérdés. Hihetetlenül kíváncsi vagyok, de csak egyet fogok kérdezni. Megbízol Freddyben? Hogy megtartja az alku rá eső felét.

- Nem tudom miért, de igen. Talán mert szüksége van rá, hogy bizonyítsa előttem, ő az a fajta, aki állja a szavát.

- Csak egyszer akar megkapni engem?

- Ezt mondta.

Angela egy szótagnyit nevetett, aztán hátat fordított Pietnek. - Úgy tűnik nekem, nem ébresztenek valami nagyon erős szenvedélyeket a férfiakban. - Szavait elnyelte a párna, de a hanglejtése ironikusnak hallatszott.

Piet félkönyékre emelkedett, hogy jobban hallja. Talán sír? Talán meg fog halni?

Mintha a férfi megingására válaszolna, Angela azt mondta: - Inkább

nem itt a városban csinálnám. Túl sok autót meg gyereket kellene szem előtt tartani. Thorne-ék nem jönnek síelni azon a hét végén, Washington születésnapján?

- De biztosan. Semmiből se akarnak kimaradni.

- Na, hát akkor az összes gyerek az emeletes ágyas hálósobákban fog aludni, mi pedig valószínűleg ugyanazon a folyosón leszünk. Te már lefeküdtél Georgene-nal?

Piet habozott, aztán belátta, hogy életüknek egy tökéletesen új szobájába léptek és bevallotta: - A múltban.

- Na látod. Akkor hát minden a legnagyobb rendben. Nem, Piet, ne érj hozzám. Most már tényleg aludnom kell.

A sípánzió faliújságja még mindig a hely nyári képeivel volt teletűzdelve, mintha azt mondaná: *- Ez vagyok én, ez a lágy barna tó, ezek a levelektől hemzseggő nyírfák, nem pedig a jég és a hó halotti maszkja, amelyben most vagyok látható.* Az elomlott kakukkos óra még mindig ott kísértett a pókhálós magas sarokban, a televíziókészülék senkit sem érdeklő híreket recsegett, a koravén fiatal tulajdonosok hamutálakat és jégkockás tálakat cipelve rosszállóan jöttek-mentek. Az árakat felemelték. Kevésbé bőkezű adag mazsolaszósz volt a sonkán. Négy idegen bridzsezett, a tarboxi házaspárok pedig szójátékokat játszottak a padlón. Testüket bágyadt diadallal whisky hevítette - ők voltak a túlélők, a szerencsések, az állásban lévők, az egészségesek, a szabadok. A pálya ma nagyszerű volt a nap mint nap magasabbra kanyarodó szünidei napkorong alatt. A csúcson jeges volt, a hegy közepénél és az árnyas részeket porhó borította, a széles alacsonyabb lejtőkön kásás volt a hó, és az alsó állomásnál, ahol a sár is előtűnt, latyakos. Az erős nap, a csípős, szikrázó hózuhatagok, melyek váratlanul záporoztak alá az ösvények fölé nyúló fenyőágakról, a nehéz terep, a hatalmas bukkanók, melyeket két hónapnyi fordulatok és fékezések vájtak a hóba, mind kéjes kimerültséggel nehezítették a síelők testét. Hamarabb mentek lefeküdni, mint a múlt évben, amikor Freddy Thome a vágyálmaival szórakoztatta Applesmithéket.

Most, a csaknem tizenhárom éves Jonathan kicsi-Smith élénkebb volt, mint a szülei, és a nála két évvel fiatalabb Frankie Applebyt, aki nyűgös volt az álmodástól, egymás után verte meg sakkban. Csak úgy lehetett ágyba parancsolni, ha Harold és Marcia maguk is mennek, ki a gázfűtésű

faházba, ahol Júlia és Henrietta már aludtak. Applebyék azonnal követték a példájukat. Ebben az évben mindkét házaspár faházban aludt - Marcia határozott kívánságára a házsor két ellenkező végében. Azután Guerinék, bár Freddy Roger hátát lapogatva könyörgött, hogy maradjanak még egy itatra, Bea bölcs és elomló búcsúpillantásokat vetett Pietre, elindultak a holdtalan éjszakába, sziszegő faházuk felé. így csak Gallagherék, Hanemáék, és Thorne-ék maradtak. Whitmanék nem jártak síelni. Eddie Constantine, aki még felelősségteljesebb munkát kapott, éppen egy csodás új sugárhajtású gépet vezetett, egy hárommotoros menő Boeing 727-, San Juanba. Saltzék, akik korábban beharangozták, hogy ezen a télen megtanulnak síelni, megbízható források szerint elfogadták a clevelandi állásajánlatot és biztos volt, hogy elköltöznek Tarboxból; ezáltal azonnal kitaláltattá váltak. Rövid kényszeredett tréfálkozás után Matt Gallagher pedánsán megköszörülte a torkát és bejelentette, hogy ő lefekszik. A nyomaték az "ő-n" azt jelentette, hogy ceremóniálisan engedélyezi Terrynek, hogy maradjon. Terry, aki a dolgok állása miatt csak Carolnak árulta el bizalmasan, hogy már nem vesz korongozásórákat, azonnal felpattant és közölte, hogy ő is. Amikor Hanemáék és Thorne-ék együtt maradtak, páronként egymással szemben a két pamlagon, a *Síelés* és a *Vogue* régi számaival megrakott kávézóasztal két oldalán, Freddy azt mondta Pietnek: - Az utóbbi időben Matt meg te nem nagyon tudtok mit mondani egymásnak.

Piet azt mondta: - Ő végzi a maga dolgát, én meg az enyémet.

Freddy halszerűen elmosolyodott. - Az utóbbi időben a te dolgod, az nem valami sok, így van?

- Nemsokára lesz elég. Amint elmúlik a fagy, visszamegyünk az Indián-hegyre. A terv szerint hat házat kell felhúznunk ezen a nyáron. - Egy évvel ezelőtt nem adta volna meg Freddynek azt az elégtételt, hogy ilyen részletesen válaszol, ami szinte már mentegetőzés számba ment. Angela felült és mintha láthatatlan drapériát választott volna szét kezeivel. - Na. Akkor ez lenne az az éjszaka? - Arcát, úgy látszott, láz égette a naptól és a szélről, szemei annyira kiáztak a szokatlan testmozgásban és a nap szépségeiben, hogy a pupillát és az íriszt nem lehetett megkülönböztetni. Sírújára helyett laza kötésű mályvaszínű pulóvert viselt és fehér trapéz nadrágot; mezítláb volt. Átváltozott Janet Applebyvé.

Georgene felállt és azt mondta: - Ezt én nem hallgatom tovább. Lefekszem, magamra zárom az ajtót és altatót veszek be. Ti hárman

csináljatok, amit akartok. Engem hagyjatok ki. - Úgy állt ott, mint aki azt várja, hogy vitatkozzanak vele.

Freddy azt mondta: - De Georgie-bordzsi, te kezdtél mindent. Ez csak az én kapok-om a te adok-odra. Ami neked smakkol, az nekem is smakkol, ésatöbbi.

- Undorítóak vagytok! Mindannyian. - Gyémántkemény, hosszú arccal, sok lámpa fényén át a lépcső felé indult. Arcán a délelőtti napsütés már bámulni kezdett.

Még hallótávolságon belül volt, amikor Freddy azt mondta: - A fene egye meg. Hagyjuk az egészet. Csak kíváncsi voltam, hogyan reagáltok rá.

Angela azt mondta: - Na nem, uram. Megalkudtunk valamiben, és mi a magunk részéről meg is tartjuk. Jobb ha most megyünk fel, mért érzem, ettől a sok friss levegőtől hamarosan elalszom.

Piet egyikükre sem tudott ránézni: úgy érezte az arcuk, az elmosódott maszat a látótere felső részén, torz, annyira torz, hogy nem merte felemelni a szemét, nehogy felnyögjön, vagy elnevesse magát. Zokniba bújtatott lábainak intézte szavait: - Adjunk Georgene-nek még egy percet, hogy felérjen a szobájába. Freddy, nem akarod elhozni a fogkefédet, vagy valamit?

Freddy azt kérdezte: - Szed tablettát, ugye?

- Hát persze. Isten hozott a paradicsomban. - Piet ülve maradt a pamlagon, amikor felmentek. Angela arcon csókolta, hogy jóéjszakát kívánjon; nem mozdította a fejét. Az asszony ajkai furcsán külön kivehetők voltak, mint egy szobor félig nyitott ajkai, de ezt a szobrot tűz hevítette. Piet csak akkor mert ránézni, amikor eltűnt a lépcsőkön; az asszony lágy haja szabadon omlott le a vörös fülmelegítőtől, amit a síeléshez viselt. Freddy követte, fehér kezeit egyetlen a mellkasához szorította, szája mintha buborékot fújna, nyitva volt.

Az emeleti folyosó csöndes volt. Egyetlen körte égett. Georgene ajtaja úgy látszott, szorosan be van zárva. Hallani lehetett, ahogy Gallagherék mormognak a szomszéd szobában. Meztláb, hangtalanul, Angela bevezette Freddyt a szobájába, és anélkül hogy egymáshoz értek volna, visszament a folyosóra, a vécére. Amikor később Freddy visszajött a vécéről, Angela hálóingben volt, egyszerű pamuthálóingben, amelyet a gyerekek viselnek; zöld hímzett virág volt a nyakánál. A szoba egyetlen ablaka lapos kiugróra nézett, ami nyáron napozóteraszként szolgált; a korlát barokkos hősobrokat támasztott, melyeket a nappali olvadások és az éjszakai

fagyások formáltak. A szobában franciaágy állt, melynek fejtámlája hajlított rézcső volt; porcelán mosdókagyló, melyen foltokat hagytak a forróvízcsap köynyei, olcsó tükör, egy kínai-vörösre festett régi hintaszék, epezőldre festett fenyőfa íróasztal, egy fekete, ébresztőórák lábaitól összekaristolt éjjeliszekrény, rajta az *Túl az örömelven* puhakötésű példánya és egy vidám kis lámpa narancsszínű lámpaernyővel. Amikor Angela, aki méltóságteljes elektromos recsegés közepette a haját fésülte, lehajolt, hogy leoltsa ezt a lámpát, a fény átszűrődött hálóinge egyszerű anyagán, és kirajzolta teste körvonalait, hasa redőjét; nagy mellei úgy himbálóztak a pipacspiros ragyogásban, mint lusta halak egy rózsavízzel teli akváriumban. A fény hirtelen kihunytt és egy kísértet volt az asszony helyén. Hangja a hátraborzolt haj keretéből azt kérdezte Freddytől: - Nem akarod levenni a ruhádat?

A hó fénye, ami az ablakon beszűrődött, megcsillant az asszony hajkoronájának peremén, melynek csápjai a heves fésüléstől kifelé bodorodtak. Várakozóan elomlott. Freddy érezte Angela vérrel telt testének közelségét, mint ahogy egy állat megérzi a közelben lévő vizet, prédát vagy ragadozót. Azt mondta: - Dehogynem, de mit szólnál, ha előbb innánk valamit? Nincs véletlenül valamitek a bőröndben, mondjuk egy kis Jack Daniels?

- Hoztunk magunkkal whiskyt, de az lent van. Akarod, hogy lemenjek és elkérjem Piettől?

- Úristen, dehogy. A közelébe se menj.

- Tényleg akarsz még inni? Szerintem már elég sokat ittál. Freddy úgy érezte, mintha össze lenne karcolva belül a szája, mintha összerágott és lenyelt volna néhány kockát. Ez a még mindig dörzsölő idomtalan szögletesség leszállt a gyomrába. Az asszony régvárt közelsége kikristályosította a benne lévő mérgeket. Azt mondta: - Látom, még mindig olvasod Freudot.

- Ez a kedvencem. Olyan komoly és elegáns. Azt mondja, hogy mi mindannyian, minden állat, magunkban hordozzuk a halálunkat, hogy az organikuság vissza akar térni az inorganikuság állapotába. Pihenni akar.

- Evekkel ezelőtt olvastam. Azt hiszem, akkoriban nem hittem benne. - Dermedten érezte, hogy Angela kigombolja az ingét. Megbénította az ital képe - jégpáras borostyánszín -, azt képzelte, hogy az a gyöngyöző aranyos párlat majd feloldja belső görcseit. Hagyta, hogy az asszony szétnyissa az ingét és a sliccénél matasson, míg saját ügyetlenségén bosszankodva el

nem fordult. Angela az ablakhoz ment, gyorsan kinézett, lehámozta magáról hálóingét, és hullámzó keblekkel beleugrott a frissen vetett ágyba. - Juj, ez jeges - kiáltotta, és a fejére húzta a takarót. - Siess, Freddy! - Tompán hallatszott a hang.

A férfi maga elé képzelte Pietet, lenn, az üveg whiskyvel, a tűztől arányló hosszú szobában, alsóruhára vetkőzött és bebújt az ágyba.

- Naaa! - mondta Angela. - Te csalsz.

- Csak megijesztettél, hogy olyan hideg az ágy.

- Hát melegítsük meg. - Megérintette Freddy elöl. - Ó. Te nem vagy felizgulva.

- Sokkos állapotban vagyok - mondta Freddy, hogy húzza az időt, miközben igazgatta a takarókat. A szorosan leszorított lepedők szűziesen akadályozták a behatolásban, aztán összekavarodtak és így kilógott a hátulja.

- Piet soha... - Angela hirtelen elhallgatott. Csak nem azt akarta mondani, hogy "... nincs nem felizgulva?" Helyette inkább azt mondta: - Nem hatok rád.

- Lenyűgözől. Mindig is imádtalak.

- Nem kell hogy ezt mondd. Nincs bennem semmi különös. Néha megnézem magam a tükörben, amit Piet adott Ruthnak, és meglátom ezt a csomós, eres, kövér parasztasszony-testet, apró vörös lábakkal és helyes kis ovális fejjel, amely nem illik a többihez. Piet néha delfinnek hív. Aztán eszébe jutott, hogy Piet az ágyban hívta delfinnek, amikor ő a farával fordult felé és magában tartotta, és a háta ívét kitárta a férfi simogató, durva kezeinek.

- Hogyan vagytok meg Piettel?

Angela rájött, Freddy beszélgetni akar, és előre látta, a beszélgetés elálmosítja majd. Csiklandozni kezdte a férfi trikója és alsónadrágjának gumirozása közötti hézagot, miközben válaszolt: - Tulajdonképpen most jobban. Az utóbbi időben valamin rájja magát, de azt hiszem, alapjában véve, jobb mulatság vagyunk egymás számára mostanában, mint évek óta bármikor. Azt hiszem, egy év kellett ahhoz, hogy megbocsássam neki, hogy nem kaphattam meg a Robinson-tanyát. Most már azt kellene mondanom, a Whitman-tanyát. Azok az emberek nem tettek rám valami nagy benyomást. - Felemelte a férfi ingét, és odabújt pucér mellkasához.

- De hogyan egyezteted össze ezzel? - kérdezte Freddy.

- Mivel? - A férfi döbönt hallgatása nevetésre ingerelte; kövérekés

meleg csúcsok, a saját mellei derengtek Freddy mellett és a rázkódó ág panaszkodva nyekergett. - Hogy te meg én itt vagyunk ebben az ágyban? Ő maga mondta, hogy tegyem meg. A Hamiltonok mindig is engedelmes feleségek voltak. Különben is kíváncsi voltam, hogy milyen. És meg kell mondjam Freddy, hogy nagyon passzív vagy. Vedd le ezeket a szörnyű göncöket.

Angelának sikerült letolni a férfi alsónadrágjának gumírozását - Piet mintás Paisley gályájával ellentétben Freddy kisfiús alsónadrágot viselt. Amikor már meztelen volt, Angela apró csipésekkel próbálgatta az oldalát és a felkarját. - Freddy Thorne - mondta - te duci vagy. - Az asszony ujjai lejjebb jártak. - És még mindig kicsi - korholta. A férfi törekeny és langyos nemiszerve úgy feküdt a markában, mint három megfőzött, meghámozott és lehűtött tojás, amit éppen visz az asztalhoz. Ez az érzés Angelát bágyadt sóvárgással töltötte el. Nem is álmodta volna, hogy egy férfi ilyen békés lehet egy asszonnyal. Pietet sohasem tarthatta volna ilyen sokáig. Álmában sem. A legszebb időkben sem. Hogy ne legyen biztonságosan belül, mint az asszonyok. Vállalkozókedv nélkül. Sebezhetőbben.

Próbaképpen Freddy az asszony vállára tette a kezét, mintha táncolnának. Úgy érezte, Angela bőre sötét, olajos, negroid: széles lapos izmok fonódtak simán egymásba, masszív farpofák, mint holdkiflik domborodtak ki az ősi földből. Az asszony testének szelíd ereje megdöbbsentette. Hogy Angelának, az asszonyok e legtartózkodóbbikának, aki félénk, érzékeny figyelmével Freddy beszélő nyelvét olyan mivességre csigázta, ami vetekedett a gyökér közelében járó fűróéval, ruhái alatt ugyanolyan falánk hús lakozzék, mint a többi nőnek, ez Freddyt - miközben az asszony sima bőrén tapogatózott, amely olyan fekete volt mint a láva - a csalódás hányingerével töltötte el. Angela keze mintha megmarkolni készült volna a heréit. - Beszéljessünk - könyörgött. Arra vágyott, hogy az asszony hangja leereszkedjen hozzá a hallgatásból, és megbocsásson neki.

Angela azt kérdezte: - Mit szeretnél, mit csináljak? Valami különlegeset?

- Csak beszéljessünk. Nem vagy kíváncsi arra, mi az alku?

- Nem. Túl félelmetes ez nekem, nem is akarom hallani. Én úgy érzem, túl messzire mentünk, hogy mindent tudjunk. Talán szörnyű dolog ez tőlem, de sohasem akartam tudni Pietről és a nőiről. Én annyira látom ezt lényegesnek, mint azt, hogy a fürdőszobába megy. Te nem tudhatod ezt, de

nagyon jó vele egy fedél alatt élni.

- Mesélj erről. Sosem tudtalak elképzelni téged és Pietet, ahogy keféltek.

- Milyen vicces vagy, Freddy. Te idealizáltál engem, vagy összekevertél valaki mással. Piet és én nem - nem tudta kimondani a szót, úgy tűnt rá való tekintettel - nem olyan gyakran, mint ahogy ő szeretné, de persze azért igen. Tulajdonképpen egyre többször.

- Lefeküdtél valaha valakivel Pieten kívül?

- Soha. De azt hiszem, kellene.

- Miért?

- Hogy jobban csináljam.

- Vele. A francba. Vedd észre, Angela. Egy baromhoz mentél hozzá. A falu bikájához. Olyan, mintha a stricid lenne. Annyira félelemben tart, hogy akárkivel összefekszel, akivel mondja.

- Te nem vagy akárki, Freddy. Többé-kevésbé bízom benned. Olyan vagy, mint én. Tanítani akarsz.

- Akartam. Aztán megtanultam a végső tananyagot, amit tanítani kell és már nem akartam semmi többet megtanulni.

- Milyen végső tananyagot?

- Hogy meghalunk. Nem egy pillanat alatt halunk meg majd valamikor a jövőben, hanem minden pillanatban meghalunk, valamilyen módon. Minden egyes étkezés rongálja a fogzománcot.

- Hé. Most nagyobb lettél.

- A halál felizgat. A halál azt jelenti, hogy az Isten megkeféli az embert. Csodálatos lesz.

- Te nem hiszel az Istenben.

- De abban az egyben hiszek; a Nagy Halálban. Mindennap érzem az emberek fogai között.

Freddy abban reménykedett, hogy távol tudja tartani magától Angelát ezekkel a szörnyű látomásokkal, de az asszony megint közelebb nyomakodott, s formátlan meleggel borította be. Lábujjai összefonódtak Freddy lábujjaival; állat a férfi mellkasához nyomta, a szívtől jobbra eső kemény csontozat. - Piet retteg a haláltól - mondta és közelebb bújt.

Freddy azt mondta neki: - Ez lett Piet stílusa. És most önigazolásként használja. Dühös a világra, mert az megölte a szüleit.

- A férfiak olyan romantikusak - mondta Angela, miután várt egy kicsit, hogy a férfi folytassa. - Piet arra használja az összes energiáját, hogy szembeszálljon a halállal, te pedig arra, hogy elfogadjad.

- Ez köztünk a különbség. A hím a nővel szemben.
- Te nőnek tekinted magad?
- Hát persze. Én egyértelműen homoszexuális vagyok. De hát a férfiak közül ebben a városban ki nem az, szegény öreg Pietet kivéve?
- Freddy. Te csak szórakozol velem, hogy lásd, mit mondok. Légy őszinte.

- Őszinte vagyok. Bárki, aki konyít egy kicsit a pszichológiához láthatja, igazam van. Gondolkozzál. Frank és Harold. Azért kefélik egymás feleségét, mert túl sznobok ahhoz, hogy egymást keféljék. Janet érzi is ezt; ő csak kifogás. Vagy vedd Guerint és Constantine-t. Egymásnak teremtették őket.

- Persze, Roger...

- Eddie még rosszabb. Ő egy sikeres szadista. Vagy Gallagher és Whitman. Elvetélt papok. Saltz és Ong, hát lehet hogy ők nem, de az egyik költözik, a másik meg haldoklik. Különben is ők nem számítanak, nem keresztények. Én magam vagyok a legrosszabb, én az anyja szeretnék lenni mindenkinek. Szeretném ha melleim lennének, hogy mindenki szophasson egy jót. Mit gondolsz, miért iszom olyan sokat? Hogy jó sok tejem legyen.

Angela azt mondta: - Te aztán tényleg jó sokat gondolkoztál ezen, ugye?

- Nem, éppen most találok ki, hogy elvonjam a figyelmedet a kókadt pöcsömről; de azért van benne valami, nem? Piet egyedülálló. Nem csoda, hogy széttépik a nők ebben a városban.

- Ezért gyűlölted mindig is?

- Hogy én gyűlölném? Frászt. Szerelmes vagyok belé. Mindketten szerelmesek vagyunk belé.

- Freddy, te nem vagy homoszexuális, és ezt be is fogom bizonyítani neked. - Angela magasabbra tornázta magát az ágyon, hogy a mellei csillagfényben úsztak és a medencéje a férfié fölé helyezkedett el. Egyik combját felemelte és Freddy csípőjére tette. - Gyere. Nyomd belém.

A férfi még félig-meddig kemény volt, de Angela hüvelyének csúszós melege égette, mint ujjat a gyertyaláng, ha túl lassan húzzák rajta keresztül.

Angela érezte, hogy Freddy lekonyul és ismét megkérdezte: - Mit tehetnék?

A férfi azt mondta: - Ha szopnál?

- Hogy mit? Nem tudom, hogyan kell.

Freddynek megesett a szíve az asszonyon, ezen a vallomáson keresztül bepillantást nyert az ártatlanság hajlékába, melyet a Hanema házaspár

kettős zárt portálja mögött rejtegetett és azt mondta: - Hagyjuk. Inkább pletykáljunk. Mondd el nekem, szerinted Janet még mindig le szokott feküdni Harolddal?

- Nagy felhajtást csinált belőle, hogy a bungalow-sor két ellenkező végén kapjanak helyet.

- Mindössze harmincegynehány méterről van szó, ez még mezítláb sem sok, ha az embert a szíve hajtja. Az én véleményem Janetről az, hogy az apja lánya, és hisz a gyógymódokban. Szülte ezt a gyereket, aztán szerzett egy szeretőt magának, aztán analízisbe ment; és még mindig ott ül rajta az a fejfájós arckifejezés.

- Én is analízisbe akarok menni - mondta neki Angela. A hangja lassú volt és egész testsúlyával most az ágyra nehezedett, annyira benyomva a közepét, hogy Freddynek kapaszkodnia kellett, nehogy közelebb guruljon. A férfi hangja simogató volt, kezét Angela hajának fénycsücsökén nyugtatta és beszélni kezdett az asszonynak az analízisről, saját magáról, Marciáról és Frankről, Irene-ről és Eddie-ről, John Ong rákjáról, mindannyiuk sorsáról, amely itt lebeg a sötét korok egyikében, amelyek időről időre meglátogatják az emberiséget két ezredforduló között, az istenek halála és újjászületése között, amikor nincs más, ami kormányozhatná az embereket csak a szex és a sztoicizmus és a csillagok. Angela, akinek a férfi hangszíne, beszédének ritmusa a szülei és a nagybátyja beszélgetéseit idézte föl, a fáradhatatlan Gibbs tudálékosságot, azt a meddő jámbor papolós szellemet ami a zárandokoktól származott rájuk és amiben ő fogant, és amiből úgy tűnt Piet mentette ki, elszunyókált, újra fölébredt, hallotta, hogy Freddy még mindig értekezik, és visszavonhatatlanul elaludt. Freddy, hogy így sakkbán tartotta az asszonyt és elmélyítette saját szégyenét és bosszút állt, érezte, hogy erőssé és gyémántkeménnyé nő és az asszony hasa felé maszturbált, ügyelve, nehogy bemocskolja őt. Aztán mindketten, párhuzamosan, a hajnal felé lebegtek, arcuk ernyedtebb mint a gyerekeké.

A földszinten Piet, miután töltött magának még egy pohár whiskyt, fázni kezdett a kihunyó tűz mellett, meg unatkozni és dühöngeni. Megpróbált síkabátjával betakarózni, de az túl kicsi volt hozzá. Lábujjhegyen föllopakodott az emeletre, hallgatózott a saját szobájánál és bekopogott Georgene-én. Megpróbálta a zárat. Engedett. Georgene, bár először elemi erővel dühöngött, amiért a szeretője eltaszította, a férje elárulta, jelentéktelen zsetonként kezelik őt ebben a játszmában, befogadta Pietet az

ágyába, mivel tényleg nem volt hová ülni, és hideg volt.

Esküdözött a férfinak, hogy nem lesz hajlandó szerelmeskedni. Piet beleegyezett. De, ahogy a férfi szelíden feküdt mellette, a közelsége és az álmatlanság veszélye arra szövetkeztek, hogy elhatározását szétzúzzák. Piet felajánlotta, hogy megmasszírozza a hátát. Georgene a testébe hívta őt. Mint mindig, bár sok torzító hónap ékelődött közéjük, most is egymásra találtak; az asszony oldalra kapta a fejét, mintha arcul ütötték volna, valami szétáradó puhaság vegyült a férfi harsogásával, combjait szélesebbre tárta, hogy még teljesebben magába ölelhesse a férfit, és Piet tudta: eltúlozta a bajt, hogy a sors megbékíthető

ÖTÖDIK FEJEZET

Újra tavasz van

A bostoni városi parkban áll egy komor kis pavilon, melyet egyenetlen, téglából kirakott kövezet és a zenekari koncertekhez való vasbeton padok vesznek körül. Itt várta Piet, hogy Foxy kijöjjön a fogorvostól, akinek egy mustárszínű, hatemeletes irodaházban volt a rendelője a Tremont Streeten. Március közepe lévén csak néhány lézengő volt rajta kívül a parkban. Egypár vízhatlan kezeslábasba öltöztetett gyerek patronokat tömködött a száraz szökőkút szájába; szürke mókus kergetőzött szaggatottan a halott fűvön, időnként meg-megállt mintha fényképeznék, vagy latolgatná a veszélyt, melyet a patronok tompított puskalövésszerű hangja fejezett ki. Piet csoszogó léptei is hangosnak hallatszottak. Gyenge köd ült a parkon, melyen élesen kivehetően átsütöttek a Tremont és a Boylston menti neonfények. Kormos ázott galambok pimasz közelségben húztak el a parkon átvágó, siető emberek feje mellett. A magasban a fák, az élet higgadt forrásai - a felirat szerint *Ulmis hollandicis*, a páratelt légbe lógatták víztől csepegő ágacskáikat sértetlen rügyekkel telepöttyözötten, melyek miután túléltek a fagyokat, készek voltak egy új esztendőt köszönteni. A kerék fordult. Várakozás közben az idő nagyszabású csendnek tűnt Piet számára: órájának másodpercmutatója finoman körözött a számlapon, a percmutató észrevehetetlen pontossággal haladt előre. Majdhogynem szerette azt a szívtelenséget, amely megfeszítette őt órákon át, minden hírtől elzártan. RUBY BŰNÖS, HALÁL RÁ, állt egy eldobott bulvárlap címodalán, melyet a lábak beletapostak a sárba és az utat szegélyező jégbe. Piet bal keze éktelenül viszkedett valahányszor elolvasta a főcímet vagy egy gyerek kiabálását hallotta.

Freddy és Foxy olyan ügyesen elintézték az ügyet maguk között, hogy Piet kizártnak érezte magát. Azt sem akarták elmagyarázni neki, hogyan szervezték meg a dolgokat. Foxy sápadtan a Charity Streeten, orrlukait kicsípte a szél, karjaiban ormótlan csomag, szakadozó zacskó tele a bevásárlásaival, azt mondta Pietnek: - Neked semmit sem kell tenned. Csak egyet mondjál meg nekem. Tényleg ezt akarod? Azt akarod, hogy ezt a gyereket elpusztítsuk?

- Igen. - Válaszának egyszerűsége megdöbbsentette az aszszonyt, és még jobban elsápadt. Piet azt kérdezte: - Van más választásunk?

- Igazad van - mondta Foxy hidegen - nincsen. - Sarkon fordult, és a zacskó még egy kicsit tovább szakadt a kezei között.

A tervet csak később magyarázta el a férfinak, vonakodva, telefonon. Kennek Chicagóba kell utaznia egy háromnapos biokémiai szimpóziumra, március tizenhatalcadikai kezdettel, ami egy szerdai napra esik. A szerda Freddy szabadnapja, így föl tudja vinni őt Bostonba az idealistához, aki háromszázötven dollárért elvégzi az abortuszt. Freddy vele marad végig, és utána majd hazaviszi Tarboxba. A parti út messzi végén levő otthonában, egyedül, nem lesz másra szüksége, mint ellássa magát és Tóbiást, aki napi tizenkét órát aludt. Georgene majd átjön reggelente meg esténként, és Foxy ezenkívül is bármikor hívhatja. Ha valami komplikáció lépne föl, akkor fölveszik a tarboxi kórházba, mint spontán abortuszt, és Kennek azt mondják majd, hogy a gyerek az övé volt.

Piet ellenezte, hogy Georgene-t beavassák.

Foxy azt mondta: - Azt már tudja, hogy volt valami gyűlöletes alku. Freddy döntött így, és joga van hozzá. Ha bármi történne velem, ezt világosan kell látnod, akkor ő bűnrészességgel vádolható.

- Semmi sem fog történni veled.

- Reméljük a legjobbakat. Georgene beugorhat hozzám, ahogyan sem te, sem Freddy nem tehetitek meg. Marcia egész nap föl-alá furikázik ezen az úton. Különösen fontos, hogy te ne mutakozzál errefelé. Felejtsd el, hogy a világon vagyok. - Nem mondja el neki az abortuszt végző orvos nevét, amíg nem beszél újra Freddyvel. - Freddy attól tart, hogy valami drámai vagy örült dolgot fogsz művelni.

- És te fogsz?

- Nem. - Foxy hangja nem volt kedves.

Freddy fölhívta őt aznap délután, megadta neki a Tremont Streeti címet, kereken megtiltotta hogy velük menjen és megpróbálta lebeszélni róla, hogy a városi parkból megfigyelés alatt tartsa a helyszínt. - Mit is tehetnél? - kérdezte Freddy. Aztán ő maga válaszolt, megvetően: - Imádkozz. Ha egyszer megvolt neki, fiacskám, akkor kész.

Mégis, az elmúlt este, amikor Összpontosítást játszott a két lányával tudva: elindított egy halált, szándékosan figyelt arra, hogy összpontosítson, és nyerjen. Fölhalmozta a kártyákat Nancy könnyben úszó szemei előtt. A kislány azt hitte, övé ez a játszma. A zöldfülűek kezdeti szerencséje azt

súgta neki, hogy varázsereje van a párok kiválasztásához. Piet kiábrándította. Az apa feladata. De ilyen ujjongva! Ruth tűnődve figyelte apjának energikus diadalát.

Szipákoló csavargó közeledett hozzá, keze kinyújtva, pofaszakáll, mint a madártoll. Piet megijedt, hogy megkéselik. A másik férfi zavartan megtorpant, a tenyere üres volt. Piet figyelő pózba helyezkedett; valamit kértek tőle. Egy tízcentest. Egy lepusztult alak tízest akar. Hangja visszahúzódott a pofaszakáll mögé, az emberi nyelv motyogó gyökeréig. Piet negyed dollárt adott neki. - Istenfizessemeguram. - Álrúhás angyal. Soha ne fordulj el. Az ajtón kopogtató férfiak a gazdasági válság alatt. Az anyja süteményei. Kenyér a vizeken. Ha elveszi a kabátod, add neki a palástodat. Egy mérföldet kér, menj kettőt. Senki sem hisz. A filantrópia csalás a kommunizmus elkerülésére. Gyerekkorában azon gondolkozott, ki enne vizes kenyeret.

Kegyetlen órák teltek el. A pavilon, a fagy vetemítette téglák, a fényképezéshez beálló mókusok, a garázda galambok száguldó csapatai, a majdnem elcsöppenő, ködmázás lecsüngő ágak alkották az egyetlen világot, ami Piet számára ismerősnek tűnt: az összes többi - az üvegház, a hadsereg, tarboxi barátainak otthona és a partik - fantomelőzményeknek érezte, utaknak, melyeken csak azért száguldott végig, hogy ide jusson. Az éhség kérdőjelekkel rakta tele ködös fejét, és beérte a semmivel. Még elszalasztja a pillanatot, mikor Foxy megjelenik. A kés. Ha tíz centet kérnek tőled, adj negyed dollárt. Tizenöt centes haszon. Védte a befektetését. Egész lénye fölfelé terjeszkedett, kúp alakban, s imában csúcsosodott ki. Oldd ki. Szabadíts meg engem Foxytól, Foxyt a gyerektől, mindkettőnket Freddytól. Add vissza nekem nyugodt otthonomat. Foxy ferde szögben keresztezte életének síkját, ott, ahol a napi feladatok felgyülemlettek mint a por. Lámpafény, reggeli. Foxy egy lényegi dimenzióba hatolt be. Piet ártatlanul élt a fák között. Az asszony azt követelte tőle, hogy tudjon. Életének egyenes szála, összecsomósodva. A csomó: bűn. Piet azért imádkozott, hogy a csomó kioldódjék.

Elgémberedett a lába. Boston nyirkosabb, mint Tarbox: az olajos kikötő beengedi a hideg tenger csókját. Északibb. A Foxy iránt érzett rettegéséhez az az aggodalom társult, hogy keresni fogják otthon. Gallagher, Angela, minketten azt gondolják majd, hogy a másiknál van. A nap alacsonyabbra csúszott az ég kupolája mögött, oda, ahol a falak már vékonyabbak voltak. A fagygyúsan ragyogó napsugarak árnyékokat próbáltak festeni,

megérintették a fák névtábláit és a kiszáradt szökőkutakat Ebben a fényben látta meg Piet, hogy a távolban, a fasor végén kinyílik egy ajtó és mögötte feltűnik egy folt, ami bizonyára Freddy kopasz feje. Ahogy utat tört a sűrűsödő forgalomban, Piet teste mintha repült volna, lábak nélkül, a tudás megkönnyebbülése felé, mint annyiszor, mikor belépett Whitmanék házába az orgonabokroktól dúsán övezett ajtón át és keresztülvágott a frissen gyalult fától illatozó előszobán a lápvidék végtelenbe vesző látványa és Foxy lebegő ölelése felé. Freddy Thorne fölpillantott kocsijának zárjáról, hunyorgott, nem örült Pietnek. Egyik férfi sem tudott megszólalni. A tátongó acél ajtónyílásban egy néger nő állt zöld ápolónői egyenruhában és ezüstkeretes szemüvegben, Foxyt támogatva.

Foxy eszméleténél volt, de még kábult; hegyes, határozott vonású arca félálomban, fehér és rózsaszín foltokkal volt tele, mintha többször fölpofozták volna. Szemei megálltak Pieten, aztán továbbsiklottak rajta. Az összes haja egy oldalra omlott mint a búzakéve, és orosz tábornoki nagykabátjának, a kabátnak melyet Piet annyira szeretett, a nyakát felhajtották és szorosra gombolták az álla alatt, mint egy abroncsot.

Freddy fürgén az asszony oldalán termett, azt mondta: - Hat lépés! - Szája mogorván ajaktalan, egyik karja Foxy derekán, a másik a könyöke alatt; a kocsí kitért ajtajához vezette így, mintha minden zökkenésnél eltörhetne. A néger nő csendben magára csukta a fém kaput. Nem lépett ki az utcára. Piet rohanása fölkelte néhány járókelő figyelmét, akik a sikátor bejáratánál ácsorogtak a járdán és nézték őket, de senki sem ment oda hozzájuk. Freddy leengedte Foxyt a hátsó ülésre, közben azt suttogta, - Ügyes kislány. - Foxy ajtaja a kocsiajtók szokásos puffanó hangjával becsapódott. Most már üveg mögött ült. Ajkainak görbülete, a nevetést jósoló feszültség a száj szegletében olyan volt, mintha tökéletlenül mentették volna át a múltból, egy árnyalatnyit elkényeztetett, s arcának az aprólékosan kidolgozott viasz képmások titokzatos, de végleges élettelenységét kölcsönözte. Aztán két ujj emelkedett föl az öléből és kisimította a bőrt a szemei alatt.

Piet átperdült a kocsí másik oldalára. Freddy már a vezetőülésen ült; morogva, néhány ujjnyira letekerte az ablakot. - Nini, csak nem?

Piet azt kérdezte: - Foxyval minden...?

- Minden a legnagyobb rendben - mondta Freddy. - Ment, mint a karikacsapás. Újra biztonságban vagy, bonviván.

- Mi tartott ilyen sokáig?

- Le kellett feküdnie amikor kész volt. Mit gondoltál, majd fölkel és táncra perdül? Vedd le azt a mocskos kezedet a kocsim ajtajáról.

Talán a Freddy hangszíneben rejlő düh élesztette föl, de Foxy fölnézett. Kezével megérintette saját ajkait. - Szia-mondta. A hang melegebb, álmodozóbb volt, mint az ő hangja. - Ismerlek téged - tette hozzá, kísérletet téve arra, hogy egyszerre legyen ironikus és vallomásos, s az iróniával elismerje, hogy nagyon is jól ismeri ezt a betolakodót, akit nem tudna most igazán megnevezni. Freddy fölhúzta az ablakot, lenyomta mindkét ajtó zárját, beindította a motort, s a diadal vak pillantását vetette Pietre. Finoman, vigyázva nehogy utasa rázkódjon, lekormányozta az autót a járdáról az úttestre, a hazafelé tartó forgalom mocskos áradatába. Gumióvszer és cukorka papírja feküdt egymás mellett a nyitott csatornában.

Csak napokkal később - miután Foxy túlélte az első negyvennyolc órát, egyedül Tobyval a házban és átment a vizsgán, amit Ken Chicagóból való hazatérése jelentett, - tudta meg Piet, nem Freddytől, hanem Foxytól, akinek Freddy mesélte el, hogy az altatás pillanatában az asszony pánikba esett; megpróbálta megütni a néger nőt, amikor az az arcára szorította az édes, nagyon édes maszkot, és az éter első hullámai alatt tovább sírt, hogy neki haza kellene mennie, hogy meg kell szülnie ezt a kisbabát, hogy a gyerek apja mindjárt jön, és kalapáccsal betöri az ajtót és kényszeríti őket, hogy azonnal hagyják abba ezt az egészet.

Miután telefonon elmesélte ezt Pietnek hétfőn, a férfi sokáig hallgatott, és Foxy nevetni kezdett, hogy megtörje a csendet. - Ne tégy magadnak szemrehányást, hogy nem törted ránk az ajtót. Nem akartam volna, hogy ezt tedd. A tudatalattim beszélt, és csak azután, hogy tudatosan eljutottam arra a pontra, ahonnan már nincs visszaút, és el tudtam lazulni. Amit tettünk, helyesen tettük. Nem tehettünk volna mást, nem igaz?

- Nem tudtam mást kitalálni.

- Szerencsénk volt, hogy sikerült. Köszönettel tartozunk a, minek is? A szerencsés csillagzatunknak. - Ismét nevetett, gépies zöreje a készülékben.

Piet azt kérdezte: - Nagyon letört vagy?

- Igen. Hát persze. Nem azért, mintha valami bűnt követtem volna el, hiszen te is ezt kérted tőlem, és tényleg ezt kellett tennünk valamennyiünk érdekében. Hanem azért, mert most újra szembesülnöm kell vele, most komolyan szembesülnöm kell.

- Mivel?
- Az életemmel. Kennel, ezzel a hideg házzal. A szerelmünk elvesztésével. Jaj, és a tejem is elapadt, már ezen is bánkódhatom. Toby állandóan kihányja a tápszert. És Gyapjas is elment.
- Gyapjas.
- A macskám. Nem emlékszel rá?
- Jaj, dehogynem. Mindig üdvözölt engem.
- Szerda reggel még itt volt, mezei egereket fogdosott a láp szélén és amikor aznap este hazaértem, már elment. Észre sem vettem. Csütörtökön kezdtem szölongatni, de túl gyenge voltam ahhoz, hogy kimenjek a házból.
- Piet azt mondta: - Biztosan udvarol valahol.
- Nem, - mondta Foxy - ki volt herélve, - és a szipogása ritmikusan karcolta a hallgatót.
- Miért nem álltái velem szóba, mielőtt megtettük?
- Dühös voltam, ami azt hiszem ugyanaz, mint a félelem. És mi mondanivalónk lett volna? Kimondtuk már. Te túl gyáva voltál ahhoz hogy engedd megszűlnöm, mintha Kené lenne, és én mindig is tisztában voltam vele, soha nem tudnálak elvenni Angelától. Nem, ne is vitatkozz.
- Piet engedelmesen hallgatott.
- Foxy azt mondta: - De most hogyan tovább, Piet? Mit várhatunk még egymástól? A férfi rövid gondolkodás után válaszolt: - Nem sokat.
- A te helyzeted könnyebb - mondta az asszony. - Neked mindig lesz valakid, akihez továbbállhatsz. Ne is tagadd. Én úgy tűnik, leragadtam. Akarsz tudni valami szörnyűséget?
- Ha el akarod mondani.
- Ki nem állhatom most Kent. Alig bírom elviselni, hogy az arcára nézzek, vagy válaszoljak neki, ha beszél hozzám. Úgy gondolok rá, ő kényszerített, hogy megöljem ezt a gyereket. Ez tipikusan az a fajta dolog, amit ő megtenne.
- De édes, nem ő volt, hanem én.
- Foxy elmagyarázta neki amit már régebben is gyakran hallott, hogyan ölt meg benne valamit Ken azzal, hogy hét éven át megtagadta tőle a gyereket, valamit, amit csak egy másik férfi tudott újraéleszteni. Azzal fejezte be, hogy megkérdezte: - Piet, el fogsz jönni hozzám, hogy beszélgessünk egy kicsit? Csak beszélgetni?
- Úgy gondolt, jól tennénk?
- Igen. Nem. Hát persze, nem. De annyira magam alatt vagyok

szerelmem, szörnyen magam alatt. - Ezeket a szavakat színpadias kimerültséggel ejtette ki, amit a filmekből tanult. A forgatókönyv azt diktálta, tegye le a telefont, és ő le is tette. Újabb tízcentesébe került hogy újra hívja az asszony számát a telefonfülkéből, a fülkéből a Poirier Italkereskedés előtt, ahol több mint valószínű, valamelyik barátjuk megláthatja őt, a függőleges helyzetű mulatságosan furcsa tetemet fényes alumínium koporsójában. Foxy házában senki sem vette föl a telefont. Persze, el kell mennie hozzá. A halál, ha egyszer meghívják, mindenütt otthagytja sáros csizmájának nyomát.

Georgene, híven Freddy parancsaihoz, megjelent Foxynál azon a hétfőn úgy dél körül, és megdöbbenve látta, hogy Piet furgonja a kocsifeljárón parkol. Úgy érezte, nem tartottak meg egy egyezséget. Az ő értelmezése szerint az abortusszal véget ér Foxy hatalma Piet felett; azt remélte, ha egyszer Foxytól sikerül megszabadulni, az ő saját személyének hasznossága megerősítést kap Piet előtt. Arra volt büszke Georgene, hogy hasznos tud lenni, ígéreteit megtartja és végrehajtja a megbízásokat, lett légyen az vendéglőadó meghívása a Női Szavazók Ligájába, vagy a szerva fogadása a teniszből, vagy hogy Freddy Thorne felesége marad. Meglátogatta Foxyt szerdán késő délután, kétszer csütörtökön, és egyszer pénteken. Teát és pirítóst vitt föl a lábadozónak, kicserélte Toby zamatos narancsszínű pelenkáját, és két kosár szennyes ruhát pörgetett le a mosógépen és a szárítógépen. Pénteken több mint egy órán át porszívózott a földszinten és takarítgatott-rendezgetett, mielőtt Ken hazatérne. Érzései Foxy iránt megváltoztak a családi összeesküvés ezen napjai alatt. Georgene az első pillantástól kezdve, amit egy évvel ezelőtt vetett Foxyra Applebyék partiján, ellenérzésekkel volt tele a finomkodó, királynői jövevény irányában; amikor Foxy elrabolta tőle Pietet, ez az ellenérzés gyűlöletre váltott, beleértve a gyűlölettel járó tiszteletet. De most, amikor a fiatalabb nő ki volt szolgáltatva könyörületének, Georgene megengedte magának hogy gyengéd legyen vele szemben. Olyan nőt látott Foxyban, akit arra szánt a sors hogy merjen és szenvedjen, a fiatalabb testvér volt ő, aki lerázta magáról a konvenciók kényszerét, és akinek még a tévedései is irigylésreméltóak voltak. Nagy benyomást tett rá Foxy méltóságteljesége. Foxy nem tagadta, ebben a fájdalmas átmeneti időszakban segítségre és társaságra van szüksége, de nem tett kísérletet rá, hogy az alkalmat tiltakozássá vagy gúnyolódássá, vagy vallomássá, vagy önmegvetéssé

torzítsa. Georgene-t a Freddyvel való együttélés megtanította rá, az önmegvetés milyen biztos módon válik a mások iránti megvetéssé, és nagyon örült annak, hogy az ő jelenlétét a házban Foxy annak fogadja el ami: véletlennek. Szerda este Foxy annak a gyereknek az ünnepélyes tapintatával bocsátotta el őt, aki megnyugtatja szülőjét, hogy nem fél a sötétben. Síró volt és félig kába, élő gyermekét úgy szorította magához, mint egy játékbabát, mégis a jómodornak valamilyen mélyben levő tartalékaiból megköszönte Georgene-nak, hogy eljött, megengedte, hogy kicserélje véres lepedőjét, elfogadta a parancsot, hogy ne mászkáljon föl-le a lépcsőkön, komolyan bólogatott amikor Georgene meghagyta neki, bármilyen órában tárcsázza Thorne-ék számát bármilyen okból, akkor is, ha értelmetlen félelmek gyötörnék. Csütörtök reggel Georgene a földszinten találta Foxyt, sápadtan a kialvatlanságtól; nem tudta megszoptatni a gyereket és le kellett jönnie, hogy megmelegítse a cumisüveget. Engedelmesen nem próbálkozott meg vele hogy visszamenjen az emeletre, hanem egy pokróccal mindkettejük számára megágyazott a pamlagon. Amikor elképzelte a holdsütötte órákat, melyek alatt a telefon Foxy számára magányának csábító feloldását kínálta, Georgene titkon csodálta a másik asszony bátorságát és büszkeségét. Fölsegítette az emeletre és érezte, hogy rátámaszkodik, köntöse és bugyija alatt meztelenül, a magasabb, kevésbé telt, meglehetősen hűvös és száraz és suta test, melyet az ő szerelme szeretett. Elképzelt szeretet áradt ki belőle. Foxy félénken viszonzta a sugárzást. Néma összhangban voltak. Együtt mozogtak ebben a néhány napban, melynek időjárása odakinn a tavasz nedves nyers ízelítője volt, kevésbé kellemes, mint a kifejezett tél, szobáról szobára, tapintatos némaságban. Nem beszéltek Pietről vagy Freddyről vagy a körülményekről, melyek összehozták őket, csak annyiban, amennyiben ezek benne foglaltattak Georgene-nak Foxy fizikai fogylétére vonatkozó kérdéseiben. Egészségről és házimunkáról és a pillanatnyi időjárásról és a gyerek szükségleteiről beszélgettek. Péntek délután, az utolsó napon amikor Georgene-ra szükség volt, elhozta magával a kis Judyt, és a már utcai ruhát viselő Foxy, felépülésének ünnepi hangulatában, süteménnyel és vermuttal kínálta őket, és rábeszélte Georgene-t, a takarítás megpróbáltatásai után, szokásától eltérően szívjon el egy cigarettát. Félszegen emelték fel poharaikat mintegy egymás köszöntésére: két asszony, akik szépen rendet teremtettek valami nagy felfordulás után.

Senki nem kérte Georgene-t, hogy hétfő reggel is benézzon. De kíváncsi

volt, hogy vészelté át Foxy a hétvégét, hogyan sikerült megtéveszteni Kent. Majd azt is megkérdezi Foxytól, nincs-e szüksége valamire a boltból. Amikor meglátta Piet furgonját a kocsifeljárón, összetett féltékenységet érzett magában, többszörös pusztítást bensejében: az első veszteség a másik nő iránt érzett gyengéd bajtársiasság volt. Piettől nem várt semmit csak azt, hogy továbbra is létezzék és öntudatlanul fényesítse be az ő életét. Ő kényszerítette magát arra hogy mindig nyitott legyen a férfi közeledésére és tudta, a szerelem kémiaja csak őbenne van. Még a férfinak az az ereje is, hogy bántani tudja azzal ha elhanyagolja olyasmi, amit ő teremtet és szavatol; Piet bármit is tesz, nem tud elmenekülni az ő szabadságának tartományából, attól, hogy ő szabadon a szerelem mellett döntött. Ugyanakkor közte és Foxy között valamiféle alkotmány létezett: szabályok, magukra vállalt engedmények összessége, nagylelkű alku, amely a veszteség feltételezésén alapult. Georgene ritkán látogatott a női alávetettség és a nemtől független uralom köztes területére, ezért aztán a Foxyhoz fűződő megküzdött vonzalom ritkább, s talán értékeesebb volt a számára, mint szerelme Piet iránt, amely előre elhatározott és változatlan s bizonyos fokig egykedvű volt. Sebezhetőnek bizonyult Foxy árulásával szemben. A kiszolgáltatottságnak megvannak a maga érzéki vigasztalásai; az ostobaságnak nincsenek. Kopogás nélkül lökte be az ajtót.

Piet és Foxy egymástól tisztos távolságban ültek, a dohányzóasztal ellenkező oldalain. Piet le sem vette a cipzárós sárgabarackszínű lemebdzseket, amit munkához szokott viselni, és egy sárga ceruza csoknya volt a füle mögé dugva. A lép felől érkező reggeli fény fehér tüzet csiholt Foxy fodros hálóingének szegélyéről, és jéggé fagyasztotta sápadt kezét, amelyben cigarettát tartott; a csigavonalban felszálló füst plasztikus volt, mint a lazúrkő. A kávéfőző kínai íveket és fémet és napfény kevert a közöttük álló alacsony tikfa asztalon. Georgene úgy érezte, némaságba toppant. Felháborodottságát csak növelte, hogy Foxy elmulasztotta ölelkezésükkel meglepni őt. Mindezek ellenére Piet zavarban volt, és félig felemelkedett ültéből.

- Ne állj fel - mondta neki Georgene. - Nem akartam megzavarni ezt a meghitt kis légyottot.

- Nem az volt - mondta Piet.

- Csak a lelkek találkozása. Milyen szép is ez. - Foxy felé fordult. - Csak azért jöttem hogy följajnljam, bevásárolok neked és megnézzem hogy vagy. De látom, visszatértél a megszokott életedhez, és nincs többé

szükségemre. Remek.

- Ne használd ezt a hangot, Georgene. Épp most meséltem Pietnek, milyen csodálatos voltál.

- Ezt nem ő meséli neked? Meg vagyok sértve.

- Miért vagy dühös? Nem gondolod, hogy Pietnek és nekem jogunk van beszélni egymással?

Piet előrébb csúszott a székén és azt morogta: - Akkor talán én megyek is.

Foxy azt mondta: - Hát persze hogy nem mész még! Csak most jöttél. Georgene, igyál egy kávét. Hagyjuk abba a szócsatákat.

Georgene nem volt hajlandó leülni. - Nagyon kérem, ne gondoljátok, - mondta - hogy személyes érzelmeim vannak a dologgal kapcsolatban. Nem az én dolgom hogy ti ketten mit csináltok egymással, illetve nem lenne az én dolgom, ha nem az én férjem mentette volna meg a fejeteket a sajátja kockáztatásával. De azt azért megmondhatom a saját érdeketekben, hacsak nem terveztek szökést, nagyon is gondatlan eljárás, ha Piet furgonja ott áll, ahol Marcia minden percben elhajthat.

- Marcia a pszichiáterénél van Brookline-ban, - mondta Foxy. Mindennap tíz és kettő között távol van, néha még tovább is, ha Frankkel ebédel a városban.

Piet azt mondta, mert beszélgetést akart teremteni a helyzetből: - Marcia is jár? Angela most kezdte.

Georgene azt kérdezte tőle: - Te hogy a csudába engedheted ezt meg magadnak?

- Én sehogy - válaszolta a férfi. - De Hamilton papa igen. Olyasvalami ez, amit ők ketten főztek ki.

- És ti ketten mit főzőcskéztetek, amikor én berontottam?

- Semmit - felelte Piet. - Valójában nemigen tudtuk, mit is mondjunk egymásnak.

Foxy azt kérdezte: - Miért is ne beszélhetnék a gyerekeim apjával?

Piet azt mondta: - Az nem volt gyerek, csak egy kis hal, kisebb, mint egy hal. Az még semmi se volt, Fox.

- Az igenis valami volt, a fene vigyen el. Nem te hordoztad magadban.

Georgene féltékeny volt a veszekedésükre, ahogy büszke szíveik megnyilatkoztak. Ő és Freddy nagyon ritkán veszekedtek. Együtt aludtak és együtt jártak partikra, és együtt voltak fejbevertek egész másnap, mint két sebesült veterán. Csak Piet hozott számára hírt egy olyan világról, ahol a

vegetáció hírnökölt és minden asszony valamelyik férfi királynője volt. Olyan világ ez, gondolta Georgene, mint az ablakokból elétáruuló lápvidék, ahol dús fű zöldell a sós sárban, amely megölné a hozzá hasonló haszonnövényeket.

- Komolyan úgy gondolom, - hallotta a saját hangját - valamelyikőtöknek el kellene költöznie Tarboxból.

Elképesztette és szórakoztatta őket az ötlet. Foxy azt kérdezte: - És vajon miért?

- A saját érdekekben. Mindannyiunk érdekében. Megmérgezik a levegőt.

- Ha itt valaki is mérgezi a levegőt - mondta Piet -, akkor az a te férjed. A helyi játékmester.

- Freddy csak emberi akar lenni. Tudja, mindnyájan nevetségesnek tartjátok, ezért úgy döntött, ez lesz az ő műsorszáma. Különben nem úgy értettem, hogy igazán mérgezik. Lehet hogy mi, a többiek vagyunk mérgezetek és ti ketten fölháborítotok bennünket az ártatlanságotokkal. Gondoljatok csak magatokra. Piet, nézz rá erre a lányra. Itt akarsz maradni, hogy kínozd a jelenléteddel? Mondd meg neki, vigye vissza a férjét Cambridge-be. Hagyd ott Gallagert és menj el valahova máshova, menj vissza Michiganbe. Tönkre fogjátok tenni egymást. Én Foxyval voltam egész múlt hét végéig. Nem kis dolog, amit végigcsináltattál vele.

Foxy szárazon félbeszakította: - Az én döntésem volt. Nagyon hálás vagyok a segítségedért Georgene, de meglettem volna egyedül is. És találtunk volna valami kiutat Freddy nélkül is, bár végül ez a megoldás jött be. Ami Pietet és engem illet, nem áll szándékunkban hogy újra elkezdjünk lefeküdni egymással. Ha jól értem azt akarod mondani, még mindig igényt tartasz rá. Tessék, vidd.

- Én nem ezt akartam mondani! Egyáltalán nem! - Volt valami önzetlen szempont, valami köztudattól fűtött igazság, amit meg akart fogalmazni ennek a két embernek, de ezek túlságosan romlottak ahhoz, hogy ilyesmit meghalljanak.

Piet tréfálkozva azt mondta: - Úgy érzem magam, mint akit elárvereznek. Nem kéne engednünk, hogy Angela is licitálhasson?

Piet jól szórakozott. Mindketten jól szórakoztak. Georgene szórakoztatta őket, visszahozta beléjük az életet. Figyelték amint remegő kézzel megpróbálta szájához emelni a kávéscsészét, és közben méltóságteljesek és tökéletesen higgadtak voltak. Miután kicsikarták az

abortuszt alattvalóikból, már teljes biztonságban érezték magukat, és világeletükben egymásnak fognak létezni. Arcuk kellemes volt a napfényben, önelégült, ugyanúgy, ahogyan az állatok, ha jóllaktak.

Georgene kortyolt egyet az égető kávéból, majd csészéjét a csészealj bemélyedésébe illesztette és kimérten egyenes háttal ült. - Nem is tudom, mit akarok mondani - mentegetőzött. - Nagyon örülök Foxy, hogy ilyen boldognak látlak. Isten bizony úgy gondolom, nagyon bátor kis nő vagy.

- Én nem vagyok boldog - tiltakozott Foxy veszélyt sejtve.

- Nos, hát boldogabb. Én is az vagyok. Annyira örülök, hogy itt a tavasz, hosszú volt a tél ott nálam, fönn a hegyen. A sáfrányok Piet, már nyújtózkodnak a garázs mellett. Vajon mikor kezdhethünk el teniszezni? - Föllált; nem volt kabátja, ami lassította volna távozását. A leghidegebb téli napokat kivéve Georgene sosem viselt mást, mint szoknyát és pulóvert és diáklányos kötött sálát. Melegedett az idő, és a januári délután mikor a nap kibújt az ég egy repedésén, azt láthatta, hogy Georgene városi sétához öltözött, mintha káprázatos őszi nap volna, és így vezette kézenfogva a síruhás Judyt a jégbuckákon át, tele elszántsággal és belső tüzzel.

A városi közgyűlés azon a tavaszon whiskytől bűzlött. Piet-nek azonnal feltűnt a szag, amint belépett az új középiskola előadótermébe, ahol egymásba illeszthető narancssárga székek teljesen beborították a korsárlabdapályát a nyitott lelátó és a színpad között, a kábelekkel és tornaszerekkel teleaggatott vakítóan fényes üresség alatt. Az arcok mocsara fölött az alkohol miazmás gőze lebegett, borostyánszínű whiskyé, a vonatindulás és a vacsora között, és még a bébiszitter betoppanása előtt sietve felhőrpintett martiniké. Piet korábban sohasem vette észre ezt a szagot, és azon tűnődött, vajon a meleg este teszi, - olvasztó köd gomolygott a tenger felől és a futballpályát hirtelen elborította a pitypang - vagy a város változott meg. Minden évben egyre több és több ingázó jelent meg, fiatal családok VW buszokkal és Cézanne posztterekkel, akik Tarbox történelmi központjától több mérföldnyire telepedtek le. Minden évben a város közgyűlésén, egyre több és több magabiztos fiatalember emelkedett szólásra, és elnémultak a hangok, amelyek akkoriban túlsúlyban voltak, amikor Piet és Angela a városba költözött: döngicsélő jenki patikusok, paranoiás mogorvák, potrohos városi tanácsnokok, akik fáradságot nem kímélve hárították el az ellentmondásokat, melyeket atyáik zúdítottak rájuk, egy rövidlátó, kopó-arcú elnök, aki csak a barátainak adott igazat és

elnöki uralma abban állt, hogy a lármás ellenvetésektől eltekintve mindent egyhangú egyetértéssé mosott. Az első közgyűlésen amire Piet elment, a városi tisztségviselők, volt atléták ingujjra vetkőzött tábora, akik feleségeiktől külön, a lelátón gubbasztottak, lehurrogták az idős városi jogtanácsost, Gertrude Tarbox sógorát egészen addig, míg az öregember megkopott hangja darabokra tört és a mikrofon már csak zokogás suttogó hangját erősítette fel. Most a tisztségviselők zakóban, a teremben szétszórtan némán és komoran ültek feleségük mellett, amikor évről évre, minden tiltakozás nélkül megszavazták a fizetésemelést a számukra. Most a városi jogtanácsos egy State Streeti cég sima modorú társtulajdonosa volt, aki hobbiból vállalta el ezt a posztot, és az elnök egy nyúlfülű szociológia professzor volt, a parlamenti ügyrend nagymestere. Csak időnként, a város falusias múltját felidéző kérdések váltottak ki vitát - a nagy, közös parkolótérrel szomszédos régi csűr megvásárlása, vagy egy öreg farmer beadványa, hogy engedélyezzék neki a téli rozs betakarítását ameddig ki nem egyenesítik az S-kanyart a matheri úton. Az új iskolák és új közutak, a csatornahálózat és a zónásítási rendeletek simán átcsúsztak, szövetségi támogatásoktól olajozottan. A politika untatta Pietet. Azon a vidéken ahol született, a hollandok ki voltak rekesztve a helyi hatalomból és lenézték azt. A családja mindig is republikánus volt, mert úgy hitték ez a párt az anarchia pártja; úgy gondolták, a kormány illúzió, amit a kormányozottaknak nem kell táplálni. A politika világa nem volt megfoghatóbb Piet számára mint a film világa és ez a gyűlés, amelyen részt vett. Nyomasztotta, mint a vidéki vásárok tehetségkutató versenyei, ahol a mástól lopott maníroktól eltorzult arcok reménykedve fordultak teljességgel képzelt csillagok felé. Piet azért járt városi közgyűlésekre, hogy lássa a barátait, de ma este annak ellenére hogy Hanemáék korán érkeztek úgy esett, hogy semelyikük sem ült mellettük. Applesmithék és Saltzék elöl ültek a politikailag aktív társasággal. Guerinék és Thorne-ék pedig amikor bejöttek, a távolabbi ajtók mellett ültek le, és Pietnek nem sikerült elkapnia egyik asszony pillantását sem. Bernadette Ong és Carol Constantine együtt érkeztek, későn, a férjeik nélkül. Furcsa módon Whitmanék egyáltalán nem jöttek el, pedig már elég ideje éltek Tarboxban ahhoz, hogy szavazásra jogosult polgárok legyenek. Piet oldalán Angela, akinek mindennap Cambridge-be kellett rohannia óvoda után és azután meg kellett küzdenie az ingázók áradatával hazafelé. Kimerült volt, állandóan elbóbiskolt és fészkelődött, de hithű liberálisként ragaszkodott

ahhoz, hogy ő is hozzátegye álmatag “igen”-jeit a többiekéhez. Az új vasútjárat javaslatát - becsült költségvetési kiadás évi tizenkétezer dollár - egyhangúan elfogadták arra az érvelésre hivatkozva, hogy azok az emberek akiket egy megbízható, ingázókat szolgáló vasúti szolgáltatás Tarboxba vonzhat, felbecsülhetetlen mértékben gazdagítanak a közösséget. A gyűlés önhitt hatékonysága az italgőzben anyira felbosszantotta Pietet, annyira fenyegette a szabadság-ösztönét, hogy többször is otthagya az egyetértő tömeget, hogy vizet igyon az ivókútból a folyosón, ahol azt képzelte, a városi építési felügyelő nem nézett a szemébe, és nem fogadta a köszönését. Amikor tizenegy után, a gyűlést berekesztették, látta, a többi házaspárok összegyűlnek az egyik kijárat mellett, s azt tervezik, isznak valamit egyikőjükénél. Harold készséges profilja halandzsázott; Bea lassan, mint egy álom, bólintott. Angela gúnyolódott Piet balsejtelmén hogy kitalálják őket, azt mondta, haza akar menni aludni. A pszichiátriai kezelés előtti időkben köntörfalazott volna. Piet nem tehetett mást, mint engedett. A kocsiban megkérdezte az asszonyt: - Hulla vagy?

- Egy kicsit. Attól a sok szolgalmi jogi ügytől, és nadrágszíz parcellától mindig megfájdul a fejem. Miért nem intézik el ezeket a városházán ahelyett, hogy itt kínoznak minket?

- Milyen volt a pszichiáternél?

- Nem volt valami izgalmas. Fáradtnak és butának éreztem magam, s fogalmam sem volt, hogy miért vagyok ott.

- Ne tőlem kérdezd miért vagy ott!

- Nem kérdeztem.

- Miről tudtok ott ti ketten beszélgetni?

- Én beszélek. Ő figyel.

- És sosem mond semmit?

- Ideális esetben nem.

- Szoktál rólam beszélni? Hogy miattam lefeküdtél Freddy Thorne-nal?

- A kezdetben igen. De most már a szüleimnél tartunk. Főleg az apámról van szó. Múlt csütörtökön kiböktem, egyszer csak kicsúszott a számon, hogy mindig a gardróbban vetkőzött le. Évek óta eszembe sem jutott ez a dolog. Ha a hálósobájukba mentem valamiért, akkor mindig már úgy jött be, hogy rajta volt a pizsamája. Úgy láthattam csak igazán, ha meglestem a fürdő szobában.

- Te leselkedtél, Angel.

- Tudom, el is pirultam amikor eszembe jutott. De fel is dühített. Ha

bent volt, mindig kinyitotta mindkét csapot, nehogy mi bármit is halljunk.

Mi: Louise, a ritkán látott hűg, az elmaszatolt másolat, két évvel fiatalabb volt és Vermontban lakott, a férje középiskolai tanár volt. Louise korán ment férjhez, bizonytalan szájával és zavaros bőrével nem volt az a ritka szépség mint Angela, de valószínűleg jobb volt az ágyban, mocskosabb. Piet Joopra gondolt. Haloványszőke, kesehajú, vizenyős szemű öccse, tisztább, fiatalabb. Ó vitte tovább a virágházat, neki kellett volna elvennie Angelát, ők élhettek volna ketten az elfogyó fényben. Neki meg ottmaradt volna az ordenáré Louise. Piet megkérdezte: - És Louise látta valaha az apád péniszét? Beszéltél már erről vele?

- Nem igazán. Szörnyen gátlásosak voltunk azt hiszem, annak ellenére, hogy anya állandóan arról beszélt - avval a furcsa hangsúllyal -, milyen csodálatos a természet, a ház meg tele volt művészeti könyvekkel. Michelangelói, az amit Ádámon látni, nagyon helyesek és ernyedtek, hosszú fitymával, így aztán amikor téged megláttalak, azt gondoltam...

- Mit gondoltál?

- Majd vele rájövök, hogy mit gondoltam.

A Nun's Bay Road, mióta kiszélesítették nem olyan volt, mint a parti út, hanem egyenes, eléggé üres, olyan mint egy közép-nyugati út. Nem sok minden volt mentén, csak egy lezárt zöldségesstand, és fenn a dombon egy kopott vörösessárga udvarház, ahol az emeleten most égett egy magányos fény, s ahol egy özvegyember lakott. Joopban több volt mama szemeiből és szájából. Kilúgozott, kétkedés nélküli, összetört. Piet érezte, Angela elbóbiskol és azt mondta: - Nem tudom, láttam-e valaha meztelenül az anyámat. Nem emlékszem, hogy bármelyikük is fürdött volna, legalábbis addig nem, amíg ébren voltam. Nem hiszem, hogy tudtak egyáltalán valamit is a szexről, és megdöbbsentem, amikor egyszer az anyám csak úgy mellékesen megjegyzést tett a lepedőmön levő foltokról. Nem korholt igazán, szinte tréfa volt, amit mondott. Ez döbbsenthetett meg.

- Az egyetlen jó dolog, amit apa csinált, - válaszolt Angela - az volt, hogy ránk parancsolt: húzzuk ki magunkat amikor elkezdett nőni a mellünk. Nagyon dühös volt, ha görnyedten látott minket.

- Szégyelted őket?

- Nem igazán szégyelltem, csak először olyan, mintha nem tudnál velük boldogulni. Kidudorodnak és rezegnek.

Piet elképzelte Angela melleit és azt mondta neki: - Meg vagyok sértve, hogy az apádról beszéltek, amikor azt hittem én vagyok a te bajod. Bár az

is igaz, ő fizeti a dolgot.

- Miért vagy ettől olyan dühös? Neki van pénze, nekünk meg nincs.

A kocsinak, Angela krémszínű Peugeot-jának kerekei ropogtak a kavicson. Hazaértek. Ablakok párás fénykeresztjei mintázták a bokrokat. Lábuk alatt latyakos volt a gyeper, a tél bőre megereszkedett az olvadáستól. Egy juharcsemete, amely a tornác mellett a tulipánágyásban vert gyökeret, egyenes hajtásokkal nyújtotta meg a múlt nyári növekedést, amelyek vörösek voltak, mint a hőmérő folyadéka. A fekete kémény mellett a homályos hold melegnek tűnt. Piet hálásan magába szívta a nedves éjszakát. Úgy érezte, kínjainak éve elpárolog, a semmibe tűnik.

A babysitterük Merissa Mills volt, a régi csónakházi banda vezérének tinédzser lánya, akinek az apja évekkel ezelőtt elvált a feleségétől, Floridába költözött, csónaktelepet nyitott és újra megnősült. Merissa - gyakran így van ez az elvált szülők gyerekeivel - határozottan csöndes, udvarias, és konvencionális volt. Azt mondta: - Egy telefon volt, Mr. Whitmantól. Leírtam a számot. - A sárga papírú Gallagher & Hanema elismervény-blokkra egy duci, egyszerű kéz felírta Foxy számát.

Piet megkérdezte: - Mr. Whitman?

Merissa összeszedte a könyveit és kíváncsiság nélkül nézett rá. A lány életében már tapasztalta a bűn zűrzavarát, s elszánta magát, hogy nem éli újra át azt: - Azt mondta, hívják fel, akármilyen későn érnek haza.

- Nyilván nem ilyen későre gondolt - mondta Angela Pietnek. - Te vidd haza Merissát, én meg fölhívom Foxyt holnap reggel.

- Nem! - Hirtelen élességgel Piet azonosnak látta a két nőt maga előtt; mindkettőt idő előtt erényben iskolázták, mindkettőt szándékos összeszedettség zárta el. Tudta, valamitől oltalmazták, ami kint vár rá a sötétben, ami az övé, az ő sorsa, tetteinek gyümölcse. Nyelve bódultan vágatott a még nyitva álló keskeny ösvényen. - Lehet, hogy még szükségünk lesz Merissára. Fölhívom Kent mielőtt elengedjük.

Angela tiltakozott: - Merissának iskolába kell mennie holnap, én meg kimerült vagyok. - De az asszony hangja erőtlen volt; Piet keresztülsétált rajta a telefonhoz, tenyere viszketett. Mozdulatai, ahogy felvette a kagylót és tárcsázott, olyan óvatosak voltak mint a leprásoké, akiknek ezüst szilánkokban hullik le a húsup.

Ken a második csöngésre felvette a kagylót. - Piet? - mondta. Nem üdvözlésnek szánta; Ken csak nevet adott valaminek.

- Ken?

- Foxy meg én hosszan beszélgettünk.
- Miről?
- Kettőtökről.
- Hogy?
- Igen. Tagadod talán, hogy te meg ő szeretők vagytok múlt nyár óta?

Ken hallgatása megnyúlt. Türelmetlen doktor az ódzkodó reménnyel szemben, Piet látta, még csak nem is pislákol a remény: az igazság kiszabadult, itt van mindenütt körülöttük mint az oxigén, mint a sötétség. Mint a haldokló, aki hónapok zseniális megelőző manőverei után megkönnyebbülten gondol a túlvilági élet reményére, Piet felsóhajtott: - Nem, nem tagadam.

- Helyes. Ez egy lépés előre.

Angela arca cserbenhagyva, szótlantul tapadt Piet látóterének pereméhez, miközben az figyelt.

- Azt is elmondta nekem, hogy terhes lett tőled a télen, és te elintézted, hogy megszakítsák a terhességet, amikor én Chicagóban voltam.

- Igen?

Piet gyémántkemény, határozott laposságot érzett maga előtt, amin ágálása táncot járni kényszerült.

- Igaz ez vagy nem? - makacskodott Ken.

Piet azt mondta: - Mondd meg, hogy mik ennek a kérdezz-felelek játéknak a szabályai. Nyerni is lehet, vagy csak veszthetek?

Ken elhallgatott. Angela arca, mintha most döbbenne rá mi történik, elsápadt és szájával türelmetlenül a néma szótagot formálta. - Ki?.

Kevésbé kioktatóan és egy árnyalatnyira megengedően Ken azt mondta:

- Piet, azt hiszem az lenne a legjobb, ha te és Angela átjönnétek hozzánk ma éjjel.

- Angela szörnyen fáradt.
- Akkor átadnád neki a telefont?

- Nem. Átjövünk. - Letette a kagylót és a tapétázott falon egy kissé sötétebb négyszögletű folttal nézett szembe, ahol nemrég még egy tükör lógott. Angela átvitte Nancy szobájába, mert a gyerek irigykedett Ruth tükrére, amit az születésnapjára az apjától kapott. Azt mondta Angelának: - Mennünk kell! - és megkérdezte Merissát: - Tudsz maradni? - Mindketten bólintottak; Piet elérte - azalatt a néhány pillanat alatt, mialatt telefonált - azt a vészjósló méltóságot, ami csak azoknak sajátja, akik mélyebbre már nem sülyedhetnek. Arca maszk volt, miközben a vére testetlen kavargássá

változott, a szégyen és a félelem fortyogó váltakozásává, amely apró cselekvésekbe sűrűsödik; egy nehezen járó retesz kinyitása, a zsebek megütögetése, hogy megvannak-e a kocsikulcsok, búcsúmosoly Merissának, az ígéret, hogy nem maradnak sokáig - amelyek ahhoz szükségesek, hogy kijussanak a házból, a ködbe, és elinduljanak.

A Blackberry Lane-en át, amely kanyargós összekötőút volt és szelíden hepehupázott le a Nigger Lane-ről, ahol Daniel Webster idejében egy magányos szökött rabszolga élt és halt meg az egyedüllétből és a tüdőgyulladásból, a távolság Hanemáék házatól Whitmanééig nem volt nagy. Nyaranta Piet gyakran a délutáni munka után leautózott a kislányokkal a partra fürödni és vacsorára már vissza is értek, így aztán Pietnek és Angelának kevés ideje volt beszélgetni; Angela gyorsan beszélt, könnyeden, átlibbenve a réseken, amelyek elválasztották egymástól azt, amit hallott, és azt amit kitalált. - Mennyi ideje tart?

- Hát, a nyár óta. Azt hiszem az, hogy engem bízott meg a munkával, arra is szolgált, kiderüljön, megtörténik-e.

- Én is gondoltam erre de azt hittem, nem használnád fel erre a munkádat, azt hittem tiltaná az erkölcsi kódexed. Hogy engem becsapjál, az igen, de hogy az embereidet és Gallaghert...

- Jó munkát végeztem nála. És nem feküdtünk le, csak a vége felé. Csak miután befejeztem a munkát, miután már nem volt okom arra, hogy ott parkoljak a furgonnal, azután kezdett úgy tűnni, nem helyes.

- Ó, szóval úgy tűnt, nem helyes?

- Aha. Nagyon súlyos lett a dolog. Valahogy vallásos és szomorú. Olyan nagyon terhes volt. - Piet örült, hogy beszélni tudott róla, mintha ebben a másik formában titokban szerette volna Angelát, és most tárná fel előtte szeretete csúcsait és mélységeit.

Angela azt mondta: - Igen, ez a meglepetés. Hogy terhes volt. Nagyon nehéz lehet ezt Kennek elfogadni.

Piet vállat vont. - Az is hozzá tartozott. Én nem bántam, ha ő nem bánta. Tulajdonképpen ártatlanabbá tette a dolgot, mintha az a része akkor is hűséges lenne Kénhez, függetlenül attól, mit csinálunk a többivel.

- Összesen hányszor feküdtél le vele?

- Hát... Harmincszor. Negyvenszer.

- Negyvenszer!

- Te kérdezted. - Az asszony sírt. Piet azt mondta neki: - Ne sírjál.

- Azért sírok, mert az utóbbi időben boldogabbnak tűntél, és azt hittem én vagyok az oka, pedig ő volt.

- Nem, nem ő volt. - Piet érzékeny pontot érzett maga alatt, titkos aknát, azt hogy Bea van.

- Nem? Mikor volt az utolsó alkalom?

Az abortusz. Angelának nem szabad tudnia. De túl nagy dolog volt ahhoz, hogy el lehessen rejteni; mint egy fa. És árnyékában a föld gyanúsán kopár volt. Azt mondta: - Hónapokkal ezelőtt. Megegyeztünk, hogy az volt az utolsó alkalom.

- De miután a gyerek megszületett?

- Igen. Vagy hat héttel később. Csodálkoztam is, hogy még mindig akar engem.

- Olyan szerény vagy. - Az asszony tónusa nem volt gunyoros, halott volt. Egy elferdített postaláda, mindörökre hanyattbucskázó pózba merevedve úszott el a fényszórók fényében. A lápról ködszellemek tömege lepte el az út mélyebben fekvő részeit. Angela megkérdezte: - Miért hagytad abba?

Mivel máshol nem árulta el a teljes igazságot, Piet itt bővivel ontotta az őszinteséget. - Elkezdett jobban fájni, mint amenynyire segített. Egyre kegyetlenebb lettem veled, és nem is láttam a lányokat; nélkülem nőttek fel. Aztán, amikor az ő gyereke megszületett és fiú lett, valahogy világossá vált, hogy a mi időnk elmúlt. - Tovább magyarázott: - Egy kis idő a szerelemre, egy kis idő az elmúlásra.

Angela könnyei fölszáradtak, de a hangjában még érezhető volt a sírás. - Igazán szeretted?

Piet igyekezett óvatosan haladni itt; beszélgetésük a sűrű csalóka erdőből most egy sivatagba vezetett, ahol a homokban minden lépés nyomot hagyott. Azt mondta: - Nem tudom értem-e ezt a szót. De élveztem a vele való együttlétet, igen.

- És Georgene-t is élvezted?

- Igen. Kevésbé összetett módon. Ő nem követelt annyit. Foxy állandóan tanítani akart.

- És másokat is.

- Nem. - A hazugság addig tartott, amíg leereszkedtek az utolsó mélyedésbe Whitmanék kis dombocskája előtt.

- És én? Élvezted valaha, hogy velem vagy?

A sivatag megváltozott; az asszony hangjában minden egyes

homokszem kiégett, olvadt, éles sziklává változott.

- Ó! mondta Piet. - Istenem, hát persze. Veled lenni maga a mennyország. - Hadart, miután meghozta a döntést: - Még egy dolog, amit tudnod kell, mivel Ken is tudja. A végén, amikor már azt gondoltam, vége az ügynek Foxy teherbe esett tőlem, ne kérdezd, hogyan, nevetséges dolog volt, és rávettük Freddy Thome-t, hogy szervezze meg az abortuszt. A fizetség, amit kért, a veled töltött éjszaka volt. Szörnyen hangzik, de ez volt az egyetlen lehetőség, nagyszerű dolog volt tőled, és végleg véget vetett a dolognak Foxy és köztem. Vége van. Elmúlt. És azért vagyunk itt ma, hogy rendreutasítsanak.

Odaértek Whitmanékhez. A férfit megriasztotta, hogy amikor kikapcsolta a motort Angela még nem válaszolt. Az asszony hangja amikor megszólalt, kicsi volt, zsugorodott, végleges. - Inkább vigyél haza.

- Ne légy buta! - mondta Piet. - Be kell jönnöd. - És a parancsoló hangot megindokolta: - Nincs bennem elég bátorság, hogy bemenjek nélküled.

Ken nyitott ajtót. Könnyű selyemsálat és dohányzókabátot viselt: a házigazda. Komolyan kezét rázott Piettel, és úgy nézett rá szürke szemeinek keskeny résén át, mintha fényképet készített volna róla. Angelát olyan hangsúlyozott előzékenységgel üdvözölte, ami már-már súrolta az udvarlás határát. Férfi hangja és vállalai kényelmesen betöltötték azokat a tereket, melyekben Foxy egyedül sodródónak, elhagyatottnak tűnt. Ken elvette a kabátjaikat, Angela második legjobb kabátját és Piet sárgabarack színű dzsekijét, és szertartásosan betessékelte a házaspárt a rongyszőnyegek borította előszobán át; Angela mindent alaposan megnézett maga körül; lenyűgözte, hogyan újítták fel a házat, amely az övé kellett volna legyen. Odasúgta Pietnek: - Te választottad a tapétát? - Foxy a nappaliban volt, a kisbabát etette az ölében. Minthogy képtelen volt rá, hogy fölkeljen vagy beszéljen, üdvözlésképpen csak elvagyorodott. A mosolytól felderült, könnyes arca Pietet drágakövekkel teli hálóra emlékeztette: a lámpafény lefolyóit leengedett haján, az ölében fekvő arctalan csomagra. A dohányzóasztalon sorakozó üvegek hada csillogott. Ittak. A tarboxi társasági életben nem volt meghívás amely hízelgőbb lett volna, mint amikor az ember - mint jelen esetben is - megoszthatta egy másik házaspárral azok bensőségességét, része lehetett szórakoztató elengedettségüknek, nyílt veszekedéseiknek és rejtett bánataiknak. Ezen az éjszakán nehéz volt ezeknek a házaspároknak megtörniük a fesztelenség varázsát és ellenséggé szembeszállniuk egymással. Angela a régi, bőr

karosszékekben foglalt helyet, Piet egy gyékényfonatú rácsos háttámlájú széken, amit Foxy anyja - akit megdöbbsentett a ház kietlensége - küldött Marylandból. Ken állva maradt és megpróbálta akadémikus modorban levezetni a találkozót. Piet igen erős késztetést érzett, hogy bohóckodjon, a bohóc hagyományos láthatatlanságába meneküljön. Angela és Foxy, keresztbetett lábaik tükörfényesek, az asszonyi figyelő jelenlétnek azt a tápláló nyájasságát árasztották szét a szobában, ami nélkül egyetlen cselekedet sem lehet teljes azóta hogy Ádám nevet adott az állatoknak. A nők gyengéd, gyümölcsöző lények, akiket ha magunk közé iktatunk, megoszlik a bűn.

Ken megkérdezte tőlük, mit innának. A házikabát olyan kellék, amelynek meg kell felelnie. A felháborodás jelmeztelen. Angela azt mondta: - Semmit.

Piet valami olyasmit kért, amiben gin van. Mivel a tonikszezon még nem kezdődött el, talán egy kis száraz vermutot, fele-fele arányban, egy európai martinit. Bármilyen, csak whisky ne legyen. Leírta a whiskybűzt a városi közgyűlésen és csalódott volt, amikor senki sem nevetett. Bosszúsan azt kérdezte: - Ken, mi az első napirendi pont?

Ken tudomást sem véve a másik férfiről azt kérdezte Angelától: - Mennyit tudtál te az egésze-ről?

- Áhá! - mondta Piet. - Szóbeli vizsga.

Angela azt mondta: - Pontosan annyit, amennyit te. Semmit.

- De azért biztosan sejtettél valamit?

- Sok minden sejtésem van Pietről, de ő nagyon ravasz és megfoghatatlan.

Piet azt mondta: - Én azt mondtam volna, mozgékony és ügyes.

Ken le nem vette a szemét Angeláról. - De te egész nap Tarboxban vagy; én reggel héttől este hétig nem vagyok itthon.

Angela előretolta a súlyát úgy, hogy a bőrpárna felsóhajtott. - Mire célzói, Ken? Hogy tökéletlen feleség vagyok?

Foxy azt mondta: - Az egyik dolog, ami Angelát jó feleséggé teszi Piet számára, jobba, mint amilyen én valaha is lehetnék, hogy önkéntes vakságot vállal magára.

- Hát, én erről nem tudok - mondta Angela, és teljesen el volt foglalva azzal, amit a karosszékekben való elmozdulás is célzott: hogy töltsön magának egy kis konyakot. A konyak ötcsillagos volt, de az egyetlen pohár egy Flintstone talpatlan fagylaltoskehely volt. Foxy háztartásának

megvoltak ezek a hiányosságai. Amikor késő délután betoppant hozzá, Piet gyakorta azt látta az asszony ölelésének szöke szivárványán át, hogy a reggeli edények még mosatlanul állnak a dohányzóasztalon, és egy könyvben egy darab száraz szalonna jelzi, ahol az olvasással tart. Foxy kijelentette amikor ő szóvá tette ezeket, hogy csak a férfi szórakoztatására teszi; de Piet azt is megfigyelte, hogy az asszony fehérműje sem volt mindig tiszta.

Foxy, mivel képtelen volt arra, hogy szó nélkül hagyja Angela szelíd ellenkezését, felült, ölében az alvó csomag zökkent egyet, és vitatkozni kezdett: - Dicséretnek szántam. Szerintem csodálatos tulajdonság. Soha nem tudnék ilyen lenni, ilyen bölcs, elnéző feleség. Féltékeny természetem van. Megőrijtett amikor a partikon kiült az arcodra az a bájos birtokosi mosoly, és hazavitted Pietet az ágyadba.

Piet összerándult. Az volt a lényeg, hogy a dolog ne váljon igazán valósággá Ken számára. Váltsunk témát. Kedvesen, mint aki pusztán információt kér, azt kérdezte a másik férfitől: - Hogyan jöttél rá?

- Valaki elárulta neki - mondta Foxy. - Egy nő. Egy féltékeny nő.

- Georgene? - mondta Piet.

- Hát persze - mondta Foxy.

Ken azt mondta: - Nem igaz, Marcia kicsi-Smith volt. Múltkor amikor bent voltam a városban, azt kérdezte tőlem, milyen munkák vannak még a házban, hogy Piet furgonja olyan gyakran itt parkol.

- Ne tedd magad nevetségessé, ez az a szöveg, amit ketten kitaláltak, hogy mondani fogsz. - Foxy azt mondta Pietnek: - Hát persze, hogy Georgene volt. Amikor a múlt héten együtt talált bennünket, tudtam, hogy valami kegyetlen dolgot tesz majd. Semmi szerelem nincs az életében, s ezért nem bírja elviselni, ha másoknak van.

Pietnek nem tetszett az asszony csípős modora; úgy érezte, fegyelmezettebb viselkedéssel tartoznak azoknak, akiket megcsaltak. Vádlón azt mondta: - És akkor te mindent elmondta neki.

Az asszony arcán a drágakövek kiömlöttek a hálóból. - Igen. Igen. És amikor belekezdtem, nem tudtam abbahagyni. Sajnálom, sajnállak téged, meg nem is. Te pokollá tetted az életem, öreg.

Angela rámosolygott Kenre a brandy fölött: - Ezek veszekszenek.

A férfi azt válaszolta: - Az az ő bajuk - és Piet a hajthatatlan hangnemből rájött, hogy Ken nem úgy látja a problémát ahogyan ő, olyasminek amiben mindenki osztozott: négyes tilosba merészkedésnek és

visszahúzódnak. Látta, Ken azon munkálkodik hogy feloldozza, elkülönítse önmagát.

Angela, aki Piettel együtt megriadt a másik házaspár növekvő keménységétől, puhán azt kérdezte, fejét nem egészen Foxy felé bólintva: - Georgene egy héttel ezelőtt együtt talált benneteket? Piet azt mondta nekem, hogy már véget ért a dolog.

Foxy azt mondta: - Hazudott neked, édesem.

- Nern hazudtam. - Piet arca lángolt. - Azért jöttem ki ide, mert nyomorultul érezted magad. Nem szeretkeztünk és beszélgetni is alig beszélgettünk. Megegyeztünk abban, hogy az abortusszal véget ért az, aminek már régen véget kellett volna érnie. Egyértelműen.

- Ennyire egyértelmű volt? - Lesütött szemek. Bársonyos összeszorított ajkak. Piet emlékezett ajkainak finom síkosságára. Viselkedése megadás és ellenállás. Piet érezte az asszony tiszta testében, meg ahogy szemeivel megragadta könnyöregés volt, hogy ne kelljen újraélnie a megaláztatást, amit Petertől elszenvedett.

Ken ismét Angela ellen fordult. - És te mennyit tudsz? Tudsz arról az éjszakáról, a Kennedy-partin, ahol ott csókolóztak az emeleti fürdőszobában? Tudod, hogy egy ideig Georgene is és Foxy is a szeretője volt egyszerre, és hogy most éppen valaki más a szeretője?

- Kicsoda?

Angela gyors kérdése mindkét Whitmant meglepte; egymásra néztek, mintha jelet várnának egymástól. Piet nem látta, hogy Foxy jelet adott volna. Aztán Ken Angela arcába mondta: - Bea.

- Drága Bea - mondta Angela, két ujjának hegyével a szék bőrből készült bal karfájának külső peremén felülről a második részszegecset finoman körbesimította. Oly visszafogottan viselt fájdalom. A lesbikusok árulása.

Piet közbevágott: - Ez csak pletyka. Mi a bizonyíték?

- Ne strapáld magad, Piet - mondta Angela.

Ken újra felvette az oktató szerepét; a fény tanárosan ősz halántékot világított meg ahogy Angela fölé hajolt. - Tudsz az abortuszról? - A férfi arcába vér tolult, s mintha rendes kis száján akarta volna kilövellni. Kövérekés, jótanuló kisfiú, akit kigúnyoltak a szünidő alatt. *Sohase gúnyolódj, Piet, ne gúnyolódj.*

Piet azt kérdezte Foxytól: - Miért nem hagyja békén a feleségemet?

Angela igenlően bólintott, s még hozzátett egy kecses kézmozdulatot

Ken felé. - Nekem úgy tűnik, legalább annyira érted is tették, mint magukért. Egy cinikus asszony megszülte volna és úgy nevelte volna fel, mintha a tiéd lenne.

- Csak úgy tudta volna, ha teljesen vak vagyok. Tudom, milyen egy Whitman.

- Azonnal kiderül, ha hallgatod a gyereket, - mondta Piet, - már a bölcsőből kioktat.

Ken odafordult hozzá. - Az egyik dolog amin gondolkozom az, hogy feljelentem Thorne-t. Te akkor bűnrészes leszel.

- De az Isten szerelmére, miért? - kérdezte Piet. - Ez volt valószínűleg a legkeresztényibb dolog, amit Freddy Thorne valaha is tett. Nem kellett megtennie, szánalomból mégis megtette. Talán még egy kicsit szeretetből is.

- Ki iránti szeretetből?

- A barátai irántiból. Amint Piet kimondta ezt érezte, hogy szíve megremeg a szeretet idegességétől, mintha ő és Freddy között leomlott volna a fal, és végre a rég vágyott teljességgel megértenék egymást, ahogy ez majdnem meg is történt egy este Constantine-ék nyirkos folyosóján. A szeretet és a gyűlölet egyaránt tudásra vágyik.

Ken, akinek valamilyen furcsa, kellemetlen duzzanat, valami gyermekmegvetés torzította el a felső ajkát, azt mondta: - Azért tette, mert szereti mindenbe beleütni az orrát. Az pedig se nem oszt, se nem szoroz. Megtörtént, és nem látom hogyan lehetne visszacsinálni.

Angela értette meg először. Azt kérdezte: - Sehogyan?

Ken bólintott Angela következtetésére. - Elegem van. Hogy egészen pontosan fejezzem ki magam, vannak olyan folyamatok, amelyek visszafordíthatók, és vannak olyanok, amelyek nem. Ez nekem visszafordíthatatlannak tűnik. Az egyszerű hűtlenséggel, még ha hosszú ideig tart is, meg lehet birkózni, de, hogy mindezt az én gyerekemmel a hasában...

- Jaj, ne légy már olyan babonás! - vágott közbe Foxy.

- ...meg ez a szörnyűség Thorne-nal...

Angela azt kérdezte tőle: - Hogyan tudod megítélni? Ahogy Piet elmondja, abban a helyzetben ez volt a legkönyörületesebb dolog.

Piet azt mondta Kennek: - Foxy hosszú leveleket írt nekem egész nyáron át arról, hogy mennyire szeret téged. - De miközben ágált, tudta, nem érdemes, és ez a tudás megelégedéssel töltötte el, mert hű volt az ő

Istenéhez, aki könyörületesen felment minket a könyörgés alól, aki ítéletének gerendáit biztosan építi, és rendből ácsolt tetővel fedi a világot.

Amikor Ken megszólalt még mindig föléjük magasodva, mint egy tanár, hangját éretlen tétovaság töltötte meg: - Hadd próbáljam meg újra. Az világos, hogy nem nagyon számítok egyikőtök számára sem. De ez nekem elég kemény éjszaka, és én is el akarom mondani amit akarok.

- Halljuk, halljuk! - mondta Piet. Boldogan arra várt hogy összetörjék, kidobják.

- Bizonyos értelemben - folytatta Ken, - hálás vagyok és jóindulatú, mert tudós vagyok és állítólag az igazságot kutatom, s ma éjjel megkaptam.

Piet töltött magának még egy kis gint. Foxy pislogott és meglökte a gyereket; Angela kortyolt a brandybol és a hatalmas bőrfotel szélén maradt.

- A kémiában - mondta nekik Ken, - a molekuláknak kötések vannak; bizonyos vegyületekben ez a kötés erős, másokban gyengébb, és bár ma az atomi vegyértékkel meg lehet magyarázni hogy miért, eredetileg mindezt tapasztalati módon tudtuk. Namármost ma, amikor a feleségemet hallgattam, nem csak az amit mondott, hanem a megdöbbenően hidegvérű megtévesztések, az örömteli tejjesség, amivel elmondta az egészet arról győzött meg, nincs köztünk valami erős kötés. Pedig szerintem kellene hogy legyen. Mindketten ugyanolyan emberek közül jövünk, mindketten intelligensek vagyunk, tudunk egy elképzeléshez ragaszkodni, kitartott velem hosszú időn át, amiről most azt mondja, szörnyű unalmas évek voltak. Azt mondta nekem Piet, el is felejtette mi a szerelem, amíg te fel nem tűntél. Ne mondj semmit se. Talán képtelen vagyok a szerelemre. Mindig úgy hittem, hogy szeretem, éreztem, amit érezni kell. Azt akartam, tőle legyen gyerekem, amikor már lett hova tennünk, aztán adtam neki ezt a házat...

Foxy közbevágott: - Magadnak adtad ezt a házat.

Piet azt mondta: - Foxy!

Ken kezei, hosszú ujjú, testénél fiatalabb kezei, ábrákat markoltak egy előtte lévő síkon; most megdorgáltan az oldala mellé hanyatlottak. Piethez fordult és azt mondta: - Látod. Nincs kötés. Láthatóan benned és benne megvan. Több bennetek az erő.

- Kevesebb bennük az erő, szerintem - vetette közbe Angela.

Ken meglepetten az asszonyra nézett. Azt hitte világos, mit akar. - Elválok tőle.

- Nem igaz!

- Csak nem?

Először Angela beszélt Kénhez, aztán Piet Foxyhoz. Foxy bólintott, a drágakövek visszatértek rózsaszín arcába s izzásuk elhomályosította a Piet felé küldött pillantást, amely beismerést akart tartalmazni és a reménytelenség vallomását. A férfit Nancyre emlékeztette az egyensúly pillanatában, ahogyan még birkózott bizonyossággal, hogy sírva fog fakadni; mielőtt még darabokra tört volna az arca mint egy váza, s kivillant volna a szájpadrátnak feszülő, kínban vonagló, jajveszékeli nyelv.

- Ha te elválsz tőle, nekem el kell vennem feleségül. - Piet érezte, hogy nem annyira mondta, mint inkább kiáltotta ezt a mondatot. Fenyegetés volt, vagy panasz, vagy ígéret?

Foxy szárazon azt mondta: - Ez a legkegyesebb ajánlat, amit valaha is hallottam. - De megnevezte: ajánlat.

- Jaj, Istenem, Istenem! - kiáltotta Angela. - Mindjárt rosszul leszek, mindjárt rosszul leszek.

- Hagyd abba, hogy mindent kétszer mondasz! - mondta neki Piet.

- Piet nem szereti Foxyt, nem szereti! - mondta Angela Kennek. - Nyár óta próbálja lerázni.

Ken azt mondta Pietnek: - Nem tudom, hogy neked mit kell tenned. Én csak azt tudom, hogy nekem mit kell tennem.

Piet esedező hangon mondta: - Nem válhatsz el tőle olyasvalamiért, aminek már vége van. Nézz rá. Tele van bűnbánattal. Meggyóna, amit tett. A te gyereket tartja a kezében. Vidd el innen, verd el, hagyd itt Tarboxot és menj vissza vele Cambridge-be, tégy bármit. De egyetlen épeszű férfi sem ...

Ken azt mondta: - Nem tudom mi vagyok, ha épeszű nem. Hatszor annyi jögalapom van, mint amennyi szükséges.

- Csak egy percre próbálj meg nem ügyvéd fiaként viselkedni. A törvény halott dolog.

- A vicc az, - mondta Ken és végre leült - hogy egy szemernyi bűnbánat sincsen benne.

- Jaj, dehogy nincs! - mondta Piet. - Csak nézz rá. Kérdezd meg.

Ken gyengéden szólította meg, mintha álmából ébresztgetné:

- Fox, az vagy? Bűnbánó?

Az asszony vakmerő barna szemekkel tanulmányozta a férfit, és azt mondta: - Megmosom a lábad és megiszom a vizet minden áldott este.

Ken Piethez fordult, a kísérlete eredményesnek bizonyult. - Látod? Gúnyolódik velem.

Foxy sudáran állt, vállára helyezte a csecsemőt és szaporán ütögette a hátát. - Nem bírom elviselni, - jelentette ki - hogy úgy kezeljenek, mint egy tárgyat. Bocsáss meg, Angela. Igazán átérzem a bánatodat, de ezek a férfiak! Ez a versengő önsajnálát! - Egy pillanatra megállt az ajtóban hogy felveszen egy takarót az egyik székről és a mozdulatra, ahogy lehajolt, Tobias elbőffentette magát.

Az egészséges kis csuklásra, amely ilyen rendkívülien hallható volt, Angela vállai összerándultak a nevetéstől. Arcát a kezébe rejtette. Most felfedte, mintha önnön oltárszolgájaként, tiszteletteljesen kihajtaná egy hármassoltár két szárnyát. Olyan arc volt ez, amelyet elhagyott minden tudatosság, elrendezett nyílások és rések összessége, amelyek engedik, hogy - hasonlatosan a tengeri anemónához - bármi táplálja őket, ami átmosódik rajtuk. - Haza akarok menni! - mondta Kennek. - Fáradt vagyok, meg akarok fürödni. Mindent elrendeztünk? Te elvász Foxytól, Piet elválík tőlem. Nem akarsz elvenni feleségül, Ken?

A férfi olyan udvariassággal válaszolt, ami megerősítette Pietnek azt a gyanúját, amelyet gyermekkorá óta táplált, hogy a világ tele van emberekkel, akik nagyobbak és bölcsebbek, méltóságteljesebbek és kevésbé mohók, mint ő. Ken azt mondta: - Nagy a kísértés. Bárcsak évekkel ezelőtt találkoztunk volna.

- Évekkel ezelőtt - mondta Angela - mind a ketten túlságosan el lettünk volna foglalva azzal, hogy jó gyerekek legyünk. - Azt kérdezte Piettől: - Hogyan csináljuk? Már ma este ki akarsz költözni?

Piet azt mondta neki: - Ne dramatizáld a dolgokat. Semmi sincs még elintézve. Azt hiszem, mindannyiunknak aludni kell rá egyet.

Ken azt kérdezte: - Szóval visszaszívod az ajánlatodat?

- Miféle ajánlatot?

Ken azt mondta: - Piet, van valami amit tudnod kell rólunk, rólad és rólam, amit valamilyen oknál fogva, a modern viselkedési formák diktálnak így, azt hiszem nem vagyok képes kifejezni, és amiről úgy gondolom, hogy ez a beszélgetés nem tette világossá a számodra, már csak abból ítélve ahogyan mosolyogva ülsz ott. Gyűlölöm a pofádat. - Hamisan hangzott; megtoldotta: - Gyűlölöm, amit velem tettél, és amit Foxyval tettél.

Piet azt gondolta Angela megvédi, vagy legalábbis bizonytalanul tiltakozik majd; de a hallgatása egyre csak ott lebegett.

Ken folytatta: - Kevesebb mint egy év leforgása alatt te és ez a beteges város szétéptetek mindent, amit a feleségem és én összeraktunk hét év alatt. Emögött a nagy játékoság mögött az van, hogy neked tetszik, ha pusztíthatsz. Szereted. A Vöröshajú Bosszúálló. Te élvezed ezt; élvezted ennek a lánynak a kínjait.

Piet megunt a fenyítést és fellázadt. Felállt, hogy odamondja Kennek: - A te feleséged, tartsd meg az ágyadban. Már azelőtt elveszítetted, hogy hozzákezdte volna. Aki egy kicsit is ad magára, az sohasem vette volna el így, lepattanásból, ahogyan te elvetted. Ne engem okolj, ha nem nőtt virág itt! - Az előszoba szájánál ahogy követte a távozó Angelát, megfordult és hadonászva mutogatott Kennek a házra, a cambridge-i bútorokra, az üres mózeskosárra, tükröződő ablakokra, a házasságban eltöltött évek összesített eredményére: - ebben a kémcsőben. Cáfolatával elégedetten azt várta, Angela majd helyesel, de az asszony már becsapta maga mögött a veranda ajtaját. Odakinn, a hirtelen nyirkos levegőn oldalra lépett a megmetszett orgonabokrok közé és egy ág megszúrta az egyik szeme alatt, és azon tűnődött, vajon be van-e rúgva, és attól ilyen mámoros?

A kocsi ködön át száguldott. Angela azt kérdezte: - Annyival jobb volt az ágyban, mint én?

Piet azt felelte: - Más volt. Megtett néhány olyan dolgot, amit te nem teszel meg. Azt hiszem többre értékeli a férfiakat, mint te. Ő bizonytalanabb, talán így mondanám, mint te, valószínűleg egy kicsit férfias. Fiziailag te minden tekintetben jobb vagy nála; ő túlságosan feszes, és még nem fejlődött ki teljesen a fizikai alkalmazkodóképessége. Még fiatal, ahogyan te egyszer ezt megjegyezted.

A részletező válasz, mintha eddig semmi más nem győzte volna meg Angelát arról, hogy a férje tényleg ismerte azt a másik asszonyt, a lelkébe gázolt; felsikított, térdre vetette magát az autó gumiszőnyegén, és hadonászni kezdett a karjaival, a fejét a kidudorodó, fémperemű műszerfalba ütötte, és megpróbálta belefójtani saját kiáltásait a poros üléskárpitba. Piet lefékezte a Peugeot-t és megállt, körbesétálta a kattogó motorházat, odament az asszony oldalához és kinyitotta az ajtót. Ahogy a férfi kifelé húzta a kocsiból, Angela úgy érezte, ízekre esik szét, ide-oda nyaklik, mint egy részeg vagy egy bábu. - Lélegezz mélyeket, - mondta Piet. A parti út lejtett itt a láp felé, és a köd sűrű volt, keveredett valami sósággal, aminek örökkévalóságszaga volt. Angela végre összeszedte magát, bocsánatot kért, letépett néhány szál tavaszi fűvet és a szemhéjára

szorította őket. Egy pár fényszóró gördült feléjük a ködben és megállt.

Kinyílt egy autó ajtaja. Harold kicsi-Smith áthatóan magas hangja szólt ki mögüle: - Jól vannak?

- Igen, köszönjük. Minden rendben. Csak élvezzük a tengeri szelet.

- Ó, te vagy az, Piet? Ki az ott veled?

- Angela.

- Szia! - szólalt meg Angela bizonyítékul.

Piet odaszólt a többieknek a kocsí csillogó tetején át: - Milyen volt a parti?

Harold büntudatosan válaszolt, - Nem volt az igazi parti, csak ittunk egy sört. *Un peu de Mere*. Carol keresett aztán benneteket, de a másik ajtón mentetek ki.

- Nem tudtunk volna eljönni, de azért kösz - mondta Piet és megkérdezte. - És ki az ott veled?

- Marcia. Természetesen.

- Miért természetesen?

Marcia hangja fuvolázott a ködön át. - Állítsd le magad, Piet. Te mocskos fantáziájú öregember.

- Tündér vagy. Jó éccakát mindenkinek.

- Jó éjt, Hanemáék. - A piros hátsó lámpák egyre kisebbedtek, majd szertefoszlottak. A csendben azután már csak a lép csatornáiban emelkedő tenger sóhajtása hallatszott, ahogy a sós fű kiegyenesedett, zizegett és cuppogott. Angela kiáltásai állatiasak voltak, vagy még annál is kevesebb, egy elromlott szerkezet zörejei. Piet alig tudta elképzelni, hogy a világ - az egyórai köd, Tarbox ismerős földrajza - visszazökkenhet önmagába ilyen megrázkódtatás után. De Merissa, miután Angela megköszönte ottilétét és mondott valami hazugságot miért mentek el hazulról másodszor is ("A gyerekeknek fáj a hasa és nagyon pánikba estek; első gyerek, tudod, hogy van ez."), semmitmondóan összeszedte a könyveit, melyeket a televízió fényénél olvasott. Ahogy Piet szállította hazafelé, a lány mandarinillatot árasztott és az anchorage-i szörnyű földrengésről beszélt. Hazaérve, sötétséget talált a földszinten és Angela a fürdőkádban ült az emeleten. Melleinek erezete, mint a türkiz, a napbarnítottság kísérlete kivehetően ott volt a vállain és a combján. Majdnem teljesen a víz alá merülve feküdt és lustán szappanozta a fanszőrzetét. Körkörösén dörzsölgette, aztán a nedves szőrt találomra csúcsokba simogatta, aztán a egész testét lecsúsztatta úgy, hogy a víz átcsapott rajta és elmosta a szappant. A mellei csobbantak és

csúszkáltak a gyöngyház-piszkos vízben; a haját kontyba tűzte, s ez lágyan felfedte nyakszirtjét.

Piet azt mondta: - Bocsáss meg, de muszáj leülnöm. A gyomrom kész savtenger.

- Csak nyugodtan. Ne is törődj velem.

Lecsupasztotta magát a vécé számára és a megkönnyebbülés égető rohama keveredett az asszony lábujjainak lenyűgöző látványával: főtt, rózsaszín, kismacskásdudorok. Foxynak hosszú, kapaszkodó lábujjai voltak; Piet látta egy este Constantine-éknál hogy ceruzát fogott a lábával és fölírta a falra, hogy Elizabeth. Azt kérdezte Angelától: - Hogy érzed magad?

- Nyomorúságosan. Adj egy borotvát, és azonnal felvágom az ereimet.

- Ne mondj ilyeneket. - Egy második hasmenéses roham, amitől a lélegzete is elállt, késleltette egy pillanattal a válaszát. Honnan jöhetett ennyi mérég? Talán a gin ölte meg az enzimeket?

- Miért ne? - Angela negyed fordulattal hengeredett felé. A víz csobbant, mint áradáskor. - Ez megkímélhetne téged a válás kényelmetlenségeitől. Nem hiszem hogy az apám engedi majd, hogy túlságosan nagylelkű legyek.

- Gondolod - egy harmadik, némileg csökkentett erejű roham -, sor kerül ilyesmire? Halálra vagyok ijedve attól a nőtől.

- Hallottam, amikor megkérted a kezét.

- Ő állította be így a dolgot. Hogy őszinte legyek, én inkább veled maradnék házasságban.

- Lehet, hogy én nem akarok veled egy házasságban maradni!

- De kihez akarnál hozzámenni?

- Senkihez. Csak úgy magam maradnék. Valahogy úgy alakult közöttünk, te soha nem engedted, hogy önmagam legyek. Az a rengeteg parti, ahová miattad el kellett mennem, vagy amit adnom kellett hogy te közben elcsábíthasd ennek a sok sivár embernek a feleségét.

Piet imádta hallgatni amikor a felesége ilyen keresetlenül lapos igazságokat mondott ki; imádta, ha egyetérthetett vele, ha a tanítványa lehetett. - Tényleg lehangolóak. Rá kellett jönnöm, hogy kétfajta seggfej van ebben a városban: a felsőbb középosztálybeli seggfejek és az alsóbb középosztálybeli seggfejek. A felsőbbek jártak egyetemre. Az én bajom az, hogy valahol úgy középén helyezkedem el.

Angela azt kérdezte: - Mi volt a véleményed Kenről?

- Utáltam. Igazi komputer. Táplálj be néhány adatot és kijön az ítélet.
- Nem is tudom - mondta Angela miközben lassan szétnyitotta, összezárta, majd ismét szétnyitotta lábait a vízben. - Én úgy gondolom, több bátorságot mutatott mint amennyi bármelyikünknek van.

- Azért mert válást emlegetett? De hiszen esze ágában sincs elválni Foxytól. Csak az érdekli hogy jól ráijesszen rám és rád, s megvédje az ő kisiskolás becsületét.

- Nekem nem úgy tűnt, hogy Foxy különösebben ijedt lett volna. Ő pontosan ezt akarta. Különben miért mesélt volna el ennyit Kennek, egész éjszakán át?

Most valami hidegség hasított kiürült beleibe. Megtörölte magát és lehúzta a vécét; a kis helyiségben szétáradó szag, a rothadt fahéj szaga zavarba ejtette a felesége előtt. Az asszony mosdókesztyűt szorított az arcára és azon keresztül nyöszörögte: - Jaj, Istenem, édes jó Istenem.

Piet azt kérdezte: - De hát miért, édes?

- Olyan egyedül leszek - mondta az asszony. - Te voltál az egyetlen, aki valaha is vette a fáradságot, hogy megpróbáljon megváltoztatni.

- Fordulj meg és megmosom a hátadat. - Az asszony popója két forráságtól libabőrös vörös sziget volt. Vékonyka vízsugár a közepe. A háta állatbőr barnaságú, keresztben csíkozott a fürdőruha pántjától és csillagokkal díszített azon a három halovány sebhelyen, ahonnan szemölcsöket távolítottak el. - Nem történik meg - mondta Piet, miközben finoman szappanozta az asszony hátát -, nem fog megtörténni.

- Már azt se volna szabad engednem, hogy itt maradj éjszakára.

- Semmi se fog történni - mondta Piet, és köröket írt le az asszony hegeinek csillagképe körül.

- De talán valaminek mégiscsak történnie kellene - mondta a férfinak, és a hangja aprócska volt ahogy megadta magát az álomba ringató mosdatásnak. De amikor Piet abbahagyta és ő fölállt a fürdőkádban, Angela hatalmas volt: több vödörnyi víz zubogott alá mellei közének vályújából és a végtagjairól, vissza a kádba. Kék szemeiben vadság ült, csupasz karjai furcsán, összehangoltság nélkül hadonásztak. Arca könnytől fénylett, miközben a gőz elillant bőréről a tojáshejszín fürdőszoa hűvösségében. - Valaminek kellene azért történnie, Piet. Szörnyen bántál velem. Én hívtam ezt magamra, persze, de ez az én gyengeségem, és én hagytam.

- Kezdesz úgy beszélni mint a pszichiátered!

- Ő azt mondja bennem nincs önérzet, és ez igaz is. És benned sincsen. Ma este két olyan emberrel voltunk akikben van valamennyi, és le is hengereltek bennünket.

- Ez Ken játszmája volt. Nekem is megvolt a magamé.

- Jaj, nem bírlak elviselni, amikor így megnyúlik az ábrázatod. Ez az, amit te nem tudhatsz. Hogy milyen volt az arcod ma este. Amikor azt mondtad, hogy akkor majd neked kell elvenned feleségül, akkor az arcodon boldogság ült, mintha ez számodra minden létező kérdést megválaszolna.

- Ez nem lehet igaz. Én nem akarom őt elvenni feleségül. Inkább elveszem Bea Guerint. Inkább elveszem Bernadette Ongot.

- Te lefeküdtél Bernadette-tel?

- Soha. De meglökött és a férje haldoklik. - Piet elnevette magát. - Hagyd ezt abba, Angel. Ez nevetséges. Semmi kedvem elvenni Foxyt, én téged szeretlek. Vele összehasonlítva Foxy egy szörnyeteg.

Az asszony nyaka megnyúlt; bár pontosan egyforma magasak voltak, Piet úgy érezte föl kell néznie Angelára. Gondterhelten lebiggyedő ajkai oly feszültek voltak, orrlyukai kitágultak, a keblek, melyeket karjaival védekezőn eltakart. - Te szereted a szörnyetegeket - mondta. Hirtelen még valami eszébe jutott: - Minden ismerősünk egész biztosan azt gondolja, hogy én egy tökéletes hülye vagyok.

Piet úgy vélte, valami akrobatikusat kell véghezvinnie. Miután mindent levetett magáról alsónadrágján kívül, térdre vetette magát és karjaival átölelte az asszony combját. A kandalló téglái hidegek voltak, Angela teste még gőzölgött; az asszony tiltakozva próbálta eltolni magától a fejét, hogy ezzel megakadályozza a szerelmes közeledést. Szeméremtسته rózsa barna. Pergamen. Egyiptom. Lótusz. - Ne küldj el! -könyörgött neki a férfi. - Te vagy az én lelkem oltalmazója. Nélküled kárhozott leszek mindörökre.

- Jót fog tenni neked - mondta az asszony, és még mindig a férfi fejét próbálta eltolni magától. - Foxynek is jót fog tenni. Igazad van, Ken egyáltalán nem vonzó szexuálisan. Ma egész este megpróbáltam felizgulni tőle, és nem jött semmi, még egy szikra sem.

- Ne viccelj! - mondta Piet. - Gondolj a lányokra.

- Nagyon jól meglesznek velem.

- Szenvedni fognak.

- Te voltál az aki mindig azt szokta hajtogatni, szenvedniük kéne. Másként hogyan tanulnák meg, hogy jónak kell lenni? Hagyd abba a harapdálást.

Piet zavartan fölállt. Fél méterre az asszonytól levette az alsónadrágját. Duzzadó volt. - Te Jóisten - mondta -, hogy én mennyire szeretnék eldöngetni téged.

Angela leeresztette a karjait; mellei elszabadultak, kéken és érzékenyen, mint sebek. - Hát persze, hogy szeretnél - mondta megerősödve.

Piet ökle hirtelen meglódult; Angela összerándult és közömbösen várt.

Ezt az éjszakát követően, egész április folyamán Piet számos beszélgetést folytatott, mintha a város megsejtve, hogy sorsa meg van pecsételve azon igyekezett volna, hogy utolsó szavait a fülébe súgja. Freddy Thorne megállította egy esős napon a Divinity Streeten, amint Piet kalapáccsal és vízszintezővel épp elhagyni készült a Tarbox Irodahelyiségek épületét, ami egykor Gertrude Tarbox düledező remetelakja volt. - Hé - szólította meg Freddy - mit tettél velem? Épp most kaptam egy paranoid levelet Ken Whitmantól, medencetáji fogszabályozásról, amit lebonyolítottunk. Azt írja úgy döntött, egyelőre nem viszi bíróság elé az ügyet, de (öhm, öhm) fenntartja ebbéli szándékát. Négy törvényt idézett, a paragrafustól a legapróbb bekezdésig, amit én mind megsértettem, és a maximálisan kivethető bírságokat is gondosan odagépelte. Olyan anál-kompulzív, mint egy ház. Mi a fasz történt, Szórmók?

Piet, aki mostanában éjjelét és nappalát a félelem üvegfalai mögött élte és minden este a telefon némaságába kapaszkodott meg Angela jéghideg szenvedésébe, miközben a gyerekei tágranyílt szemmel figyeltek és nyűszítettek álmukban; örült hogy végre megszabadult Freddy Thorne bűvöletétől; a régi gyűlölet és varázs elszállt. Freddy ateizmusa, evangéliumi humanizmusa már nem hatott fenyegetésként Pietre; a szemerkélő esőben a fogorvos úgy öltött testet, mint kövérkés, zavaros agyú férfi, aki hunyorog a szemével és a szája sunyi öregasszony-száj. Kifordított zakó kandikált ki fehéren az esőkabátja alól. Ha Pietnek voltak egyáltalán érzelmei a férfi iránt, akkor az valamiféle gyengéd szeretet volt, az a fajta szeretet, amit egy nő érez a gyóntató papja, a nőgyógyásza, vagy a szeretője iránt - az iránt, aki a legrosszabb formáját is elfogadja. Piet elhatározta, nem mondja el neki, hogy Georgene árulta el őket Kennek; tartozott ennyivel Thorne-éknak. Ehelyett azt mondta: - Foxy megtört a feszültség alatt és mindent kipakolt neki a városi közgyűlés éjszakáján.

És aztán röviden elmesélte a két házaspár ezt követő szembesülését.

- A régi jó egérfogó játék - mondta Freddy. - Ez a nő aztán igencsak meg akar téged kaparintani, öregem.

- Fenéket, egyszerűen hisztérikus volt. Nem tudta abba hagyni a sírást.

Freddy bölcsen beharapta ajkait. - Amikor az az aranyhajú bombázó hisztérikus - mondta -, az azért van, mert ő maga nyomta meg a kioldó szerkezet gombját. Te aztán jól megsípted, fiú. Sok szerencsét.

- Mennyire izgatod magad Whitman miatt?

- Szoszó. Nem fog ő semmit sem erőltetni ameddig a kis róka kisasszony rángatja a drótokat.

- Freddy - mondta Piet -, te egy erős nővel benépesült álmvilágban élsz. Nem is hallottam Foxyról azóta. Ami azt illeti aggódom is. Nem tudnád esetleg Georgene-t átküldeni, nézze meg miként állnak a dolgok?

- Azt hiszem Georgene küldőcnapjainak egyszer s mindenkorra vége már - mondta Freddy. - Komolyan bepipult, amikor együtt talált téged meg Foxtrotot; egy veszélyesen dühöngő nővel kellett napokig együtt élnem. Minél kevesebbszer találkoztok te meg ő, annál jobb lesz mindannyiunk számára. Értve vagyok?

- Ezért nem kapunk mostanában meghívást a partikra?

- Milyen partikra?

Georgene fölhívta péntek délután, épp amikor Sweet Könynyűszerkezet Katalógusát lapozgatta peremezett burkolólemez után kutatva. Az Indián-hegyen két házban is beázásról panaszkodtak az elmúlt tél során, és Piet javítani akart a megoldásokon az új házakban, melyeknek alapjait már buldózer vájta. Gallagher fülelve gubbasztott a kamrájában, de Piet hagyta, hogy Georgene beszéljen. Az asszony úrinős beszédmodora és a kinti, teniszre és napozóteraszra csábító idő, szentimentálissá s sajnálkozóvá tette Pietet. Maga előtt látta a sudár vörösfenyőket, eszébe jutott ahogy az asszony combjainak belső inai megfeszültek és a pupillái összeszűkültek, miközben a szeme tágra nyílt, és ahogyan utána gyakran azt mondta, Piet adja meg az ő formáját. - Piet! - mondta olyan hangon, amelyből a szerelem egyenetlenségei és burkolt célozgatásai elmosódtak, és csak egy behízelgő, élénk, tevékeny nővér maradt. - Áthajtottam ma Whitmanékhez. Freddy említette aggódsz, és senki sem volt ott. Nem úgy néz ki, mintha bárki is járt volna mostanában arrafelé. Négy újság volt összetekerve és bedugva a külső ajtóba.

- Marcia tud valamit?

- Azt mondja, nem látta a kocsit a feljárón kedd óta.

- Benéztél valamelyik ablakon? - A nyitott tűzhely. A felfalt altatók. Az előszoba, ahol egy villanykörte meghalt egy pár boka fölött.

- Minden a legnagyobb rendben látszott lenni, mintha kitakarítottak volna, mielőtt elmentek. Nem láttam a mózeskosarat sem.

- Beszéltél Carollal vagy Terryvel? Valakinek csak tudnia kell a választ. Az emberek nem tűnnek csak úgy el.

- Nyugi, szívi, ne ess pánikba, nem vagy te a Jóisten. Nem óvhatod meg Whitmanéket attól amit egymással csinálni akarnak.

- Kösz. Kösz a buzdítást. És főleg, kösz, hogy elmondtad Whitmannek az egészet.

- Alig mondtam neki valamit. Elismerem, többé-kevésbé rosszindulatúan megkérdeztem tőle, miért parkol állandóan előttük a furgonod, de aztán lerohant a kérdéseivel. Teljesen ki volt éhezve a dologra. Világos, hogy félig-meddig mindent sejtett. De azért nagyon sajnálom. De tudod, Piet – figyelsz rám? - rettenetesen feldühödtem amikor azon hétfőn átmentem, égve a vágytól, hogy Sue Barton legyenek, és hirtelen olyan helyzetben találtam magamat, mint a takarítónő, aki meghívja magát egy teára.

Piet sóhajtott. - Jól van, felejtsd el. Az igazság előbb-utóbb úgyis kiderül. Lehet, hogy így a jobb. Jó asszony vagy te. Megértő feleség és kötelességtudó anya.

- Piet, én nem voltam jó neked, ugye? Én azt gondoltam, mi olyan jól megvagyunk, de nem így volt?

- Fantasztikus kis darab voltál - mondta Piet türelmesen. - Túl jó voltál. Túlságosan könnyűnek és helyesnek tündek tőled a dolgok az én hibbant természetemhez képest. Kérlek bocsáss meg nekem - tette hozzá -, ha valaha is megbántottalak. Soha nem szándékosan tettem.

Gallagher volt az, mindannyiuk közül éppen ő, aki ismerte a választ. Hallva ezt a beszélgetést behívta Pietet a belső irodába és ott, miközben a késői fények kimért fokozatokban kihunytak, anélkül hogy villanyt gyújtottak volna elmesélt Pietnek egy különös jelenetet. Kedden, kora reggel, korábban mint ahogy a tej megérkezik, Ken Whitman megjelent náluk. Teljesen ázott, gyűrött és homokos volt; egész éjszaka a tengerparton sétált a ködben és kényelmetlen körülmények között szunyókált egyet a kocsiában. Piet hallgatott, és büntudatosan felidézte magában milyen egészségeset aludt hétfőn éjjel Angela meleg ölében, mint aki az igazak álmát alussza. Ken magyarázkodni kezdett. Azért jött

Gallagherékhez, mert Matt az egyetlen férfi a városban, akit ő tisztelni tud, az egyedüli, aki "nem keveredett bele". És talán Terry is meg tudná érteni Foxyt. Mire gondolt vajon? Talán hasonlítanak egymásra? Mindketten "büszkék". Ezen a ponton Matt tévővázott, figyelembe vett néhány személyes megfontolást, vagy azt vitatta meg saját magával, mennyit mondjon el Pietnek. De ha már elkezdte, ír vére azt követelte tőle, a mesének a maga teljességében folytatódnia kell. Piet maga elé képzelte a kora reggeli konyhát, Dürer imádkozó kezeit a bekeretezett képeslapon a rozsdamentes acél mosogató fölött. Terry durva szövésű, színes abroszát és a csuprokat, az asszony esetlen korongozott készítményeit, a három álmottas száját amint kávé szürcsölnek, és hallotta ahogy róla beszélnek, rosszállón, vádlón. Ken megkérdezte tőlük, szerintük mit kellene tennie. Természetesen mindketten azt mondták neki, menjen vissza Foxyhoz; hiszen szereti az asszonyt és most már van egy fiuk is, akire gondolniuk kell. Olyan szép pár voltak. Mindenki, mondta Terry, megbotlik néha, vagy legalábbis kísértésbe esik. Piet azt gyanította, Matt saját magától tette hozzá a megszorítást. De Ken hajthatatlan volt. Nem bosszúszomjas. Úgy beszélt az érintettekről, mint a kémiai elemekről, szenvedély nélkül. Végiggondolta a dolgot az óceán partján és nem tudott más végeredményre jutni, mint a válás. Terry sírva fakadt. Ken rá sem hederített. Amit tőlük akart hallani, az az volt, vajon szerintük Piet elválík-e Angelától, hogy elvegye Foxyt. Ha ők úgy vélik hogy igen, akkor minél hamarabb, annál jobb. Ha az a véleményük, Piet "elég szar alak" ahhoz, - s e helyütt Matt tapintatosan szünetet tartott, mielőtt kimondta volna ezeket a szavakat - hogy "hagyja Foxyt főni saját keserű levében", akkor talán legalábbis várniuk kellene, különváltan. Ő visszamegy Cambridge-be, Foxy maradjon a házban. Megtennék, hogy időnként ránéznek? Persze, hogy megteszik. Terry aztán hosszú előadást tartott neki. Azt mondta, Ken és Foxy mások voltak, mint a többiek, mert nem volt gyerekük, és emiatt szabadabbak voltak. És szemben azzal, amit az egyház mond, ő úgy gondolja, egy házasság nem tekinthető szentnek és visszavonhatatlannak amíg az a házaspár nem hoz létre egy harmadik lelket, egy gyereket. Egészen eddig a pontig a házasság nem magasabbrendű, mint amikor az ember megcsókolja az első fiút az életében; csak kísérlet. De amikor megteremtettek egy gyereket, akkor megszűnt kísérlet lenni, ténnyé vált; mint a pápai tévedhetetlenség vagy a kromatikus skála. Kell hogy legyenek ilyen tények, amelyekre föl lehet építeni egy világot még akkor is, ha önkényesnek

tűnnek. Namármost, Ken még mindig szabadnak érezheti magát, úgy tűnik, nagyon lassan esik le neki a tantusz, hogy egy fia is van... Piet azt kérdezte: - És Terry ezt megmondta neki?

- Igen. Soha nem lelkesedett nagyon Whitmanért.

- Milyen rendes dolog Terrytől.

Terry folytatta, Ken lehet hogy azt képzei, ő még szabadon dönthet, de Piet ezzel egészen biztosan nincs így. Piet szereti a gyerekeit, szüksége van Angelára és nagyon helytelen volna Kentől ha megpróbálná arra kényszeríteni, hogy valami rosszul felfogott lovagiasságból, ami már évszázadok óta senkire sem alkalmazható, mindent föladjon és vegye el Foxyt. Piet egyszerűen nem szabad.

- És hogy fogadta Ken mindezt?

- Egész jól. Bólogatott, mindent nagyon köszönt és elment. Később, a délelőtti folyamán Terry átment Foxyhoz, ha már Ken választása valahogy így ránk esett. Foxy épp csomagolt. Teljesen nyugodt volt, egyetlen haja szála sem állt ziláltan. Azt tervezte, fogja a gyereket és elmegy az anyjához Washingtonba. Gondolom, most ott van.

- Hála Istennek. Úgy értem, micsoda megkönnyebbülés, hogy jól van. És hogy nincs többé a városban.

- Te tényleg nem hallottál róla?

- Egy mukkot sem.

- És nem is próbáltad elérni?

- Kellett volna? Bármit is mondtam volna, az azt jelentette volna a számára, hogy én még mindig játékban vagyok, és ez csak tovább bonyolította volna a dolgokat. Te mit tanácsolsz?

Matt nagy óvatossággal beszélt, s úgy válogatta meg a szavait, hogy Piet láthatta, nem a barátja; az ember nem beszél ilyen óvatossággal a barátaihoz. Matt egyre kevésbé kedvelte őt, és miért is ne? - Ő is egyre kevésbé kedvelte Mattet, mint amikor először találkozott vele, vasalt egyenruhájában, s fekete gombszemei úgy csillogtak, mint a cipője: igazi stréber. - Terry és én természetesen megbeszéltük a dolgot azóta, és abban mindketten egyetértünk, hogy van egy dolog Piet, amit meg kellene tenned. Vallj színt. Hozd a tudtukra Whitmanéknek akár úgy, hogy fölhívod Kent, akár levélben Foxynak, semmilyen körülmények között nem veszed el feleségül. Úgy érzem ha ezzel tisztában lesznek, lehet hogy visszamennek egymáshoz.

- És ez feltétlenül jó lenne? Ők visszajönnének hogy te és Terry és a

Pápa megnyugodhassatok? Épp most mondta nekem Georgene, ne próbáljam játszani az Istent Whitmanék előtt.

A másik férfi koponyája, félig megvilágítva, fölemelkedett a félhomályban: egy erősen gyűrött fül és az áll csücskében az izomsomó, kékesfehér fényben úszó homorú halántéka, mivel az iroda ablakán túl a Hope Streeten felgyújtották az utcai ostorlámpákat. Piet tudta mi történt és hogy mi fog: Matt rosszul mérte föl saját erkölcsi felsőbbrendűségének kényszerítő erejét, és vissza fog vonulni, megrettenve Piet tökéletlen megmunkálhatóságától, saját áthatolhatatlan igazába. Matt hangosan bevágott egy fém íróasztalfiókot. - Nem szeretek belekeveredni az ügyeidbe. Én elmondtam, hogy mit tanácsolok. Fogadd meg ha azt akarod hogy ez a kavarodás valami megnyugtató kimenetellel végződjön. Nem akarok úgy tenni, mintha érteném, mit is akarsz te voltaképpen.

Piet megpróbált békét kötni; ez a férfi mégiscsak az üzlettársa és értékes információkkal szolgált. - Matt, őszintén, nem hiszem hogy én mondhatom meg, mi történjék. Minden amit tehetek, hogy hagyom a dolgokat menni a maguk útján és imádkozom.

- Mindig is ezt tetted. - Matt habozás nélkül beszélt, reflexszerűen; az a fajta ritka pillanat volt ez, bizarr, akárcsak az ember saját profiljának látványa az áruházi próbafülkék három szárnyú tükrében, amikor hirtelen meglátjuk, milyennek tűnünk mások szemében. *A Vöröshajú Bosszúálló.*

Otthon Angelához befutott egy telefonhívás. Vacsora utáni kávézgatás közben mesélte el Pietnek, miközben a lányok a *A fegyver füstjét* nézték a tévében. - Volt ma egy távolsági beszélgetésem, Washingtonból - mondta kezdésképpen.

- Foxy?

- Igen. Honnan tudod? - Aztán maga válaszolta meg: - Téged is fölhívott, bár nekem azt mondta, veled nem beszélt.

- Nem hívott föl. Gallagher mesélte el nekem ma, hol vannak ezek ketten. Amint az kiderült, Ken átment hozzájuk kedden és elmesélte az ő szomorú történetét.

- Azt hittem, erről tudtál. Terry már napokkal ezelőtt elmondta nekem.

- És te miért nem mesélted ezt el nekem? Majd belebetegedtem az aggodalomba.

- Nemigen beszélgettünk egymással. - Ez igaz is volt.

- És mi mondanivalója volt a bájos Elizabethnek?

Angela hűvös arca mintha kicsit vékonyabbá lett volna az elmúlt napok

alatt. Megfeszült és Piet tudta, rossz hangot ütött meg. Angelából azonnal kibújt a nevelő. Azt mondta: - Nagyon összeszedett volt. Azt mondta az anyjával van, gondolkozott a dolgon, és minél többet gondolkozik, - Angela összekulcsolta kezeit az asztal lapján, hogy megfékezze a rátörő remegést - annál inkább úgy érzi, hogy neki és Kennek most kell elválniuk, amíg a gyerek még szinte csecsemő. Hogy ő nem akarja Tobyt abban a nyomott légkörű boldogságban fölnevelni, mint ami őt körülvette.

- Az ég legyen hozzánk irgalmas - mondta Piet. Puhán, mozdulatlan tárgyak közepette, süllyedni kezdett.

Angela fölemelte egyik ujját a cseresznyefaasztal olajozott felszínéről. - Nem. Várj. Azt mondta nem azért hívott, hogy ezt elmondja, hanem azért hogy elmondja nekem, és hogy én meg elmondjam neked, egyáltalán nem azt várja el, hogy elhagyjál engem őerte. Hogy ő - az ujj visszatért az asztalra, gyengítve a következő szót - szeret téged, de a válás csak őrá meg Kenre tartozik, igazán nem miattad van és semmiféle kötelezettséget nem ró rád. Ezt legalább kétszer elmondta.

- És te mit mondtál?

- Mit mondhattam volna? "Igen, igen, nem, köszönöm szépen", és aztán letettem a telefont. Megkérdeztem tőle, nem volna-e valami teendő a házzal, lezárni vagy néha rá-ránézni, de azt mondta, erre nincs szükség, Ken majd kijön a hétvégeken.

Piet az asztal lapjára fektette a tenyereit, nagy sóhajjal föltolta magát. - Micsoda kegyelem - mondta. - Olyan volt ez, mint egy lidércnyomás.

- Nem érzed magadat bűnösnek a válásuk miatt?

- Kicsit. De azért nem nagyon. Már teljesen kihűltek egymás iránt, csak nem tudtak róla. Bizonyos értelemben áldás voltam a számukra, hogy végre dűlőre vigyék a dolgot.

- Ne kalandozz el, Piet. Nem volt semmi mondanivalóm Foxy számára, de neked igenis akarok valamit mondani. Nem ihatnánk egy kis konyakot?

- Te nem vagy teljesen dugig? Fantasztikus volt a vacsora, jut eszembe. Nem is értem, miért szeretem ennyire a lima-babot. Szeretem a fűszerezetlen ételeket.

- Igyunk egy kis konyakot. Kérlek, siess. Mindjárt vége *A fegyver füstjének*. Meg akartam várni amíg a lányok ágyba kerülnek, de most teljesen fel vagyok csigázva és nem tudom kivárni. Muszáj innom egy konyakot.

Piet odahozta neki, de már azalatt hogy a férfi töltött neki, belekezdett: -

Úgy érzem, Foxy szembenézett a helyzetével, és nekünk is ezt kell tennünk a magunkéval. Azt hiszem, el kell menned, Piet. Még ma este. Nem akarok többé veled élni.

- Komolyan?

- Komolyan.

- Ehhez tényleg konyakra van szükség. Akkor most mondd el nekem, miért. Tudod, hogy Foxyval már mindennek vége.

- Ebben én nem vagyok olyan biztos, de ez nem számít. Én azt hiszem, te még mindig szereted őt, de ha ez esetleg nem lenne így, akkor ott említették Bea nevét is, és ha nem Bea lesz az, akkor akad majd valaki más; és én úgy gondolom, az egész egyszerűen nem éri meg.

- És a lányok? Értük sem éri meg az egész?

- Hagyd abba ezt, hogy mindig a lányok mögé rejtőzöl. Nem, egyébként nem hiszem, hogy értük megérné. Nagyon érzékenyek, és pontosan tudják mikor veszekszünk, vagy ami még rosszabb, mikor nem veszekszünk. Szegény Nancy csak egyszerűen meg van zavarodva, és nem vagyok benne biztos hogy Ruth, bár ő az én higgadt arcomat örökölte, jobb állapotban lenne.

- Hallom ahogy a pszichiátered beszél.

- Nem igazán, ő nem helyesel vagy helytelenít dolgokat. Én csak megpróbálom elmondani amit gondolok, ami nekem nem megy olyan könnyen, mivel az apámnak mindig pontos elképzelései voltak arról hogy nekem mit kellene gondolnom. Ha az, amit gondolok visszaverődik ennek a másik férfinak a hallgatásáról - alig tudom, hogy néz ki, annyira félek ránézni is - és még mindig igaznak hangzik, akkor megpróbálom elfogadni és együtt élni vele.

- Az istenit, mindennek az a seggfej Freddy Thorne az oka.

- Hadd fejezzem be. És amiről én azt hiszem hogy igaz, az az, hogy te nem szeretsz engem, Piet Hanema. Nem szeretsz! Nem szeretsz!

- Dehogynem szeretlek. Hát persze hogy szeretlek.

- Nem kell ez. Nem szeretsz, és kész. Még azt a házat sem szerezted meg nekem, amit annyira akartam. Neki csináltad meg helyette.

- Megfizettek érte. Imádlak.

- Igen, ez mindent elmond. Imádsz, csak hogy ne kelljen szeretned. Na persze odavagy a mellemért meg a fenekemért, és jó dolognak tartod, hogy egy professzor unokahúga vagyok, és hogy megtanítottalak, melyik villát kell használni, és hogy visszafogadlak minden egyes kis kiruccanásod után.

Te meg élvezed, hogy bebeszélheted nekem, hogy frigid vagyok, hogy azután feljogosítva érezhesd magad...

- Imádlak. Szükségem van rád.

- Nos, hát akkor rossz dologra áhítózol. Azt akarom, hogy elmenj. Elegem van abból, hogy erőszakoskodjál velem.

A konyak fájón égette Pietet, mintha a bensője finoman bimbózna. Azt kérdezte: - Erőszakoskodtam veled? Talán tényleg. De csak az utóbbi időben. Bebocsátást akartam beléd, édes, és te nem adtad ezt meg nekem.

- Nem jól kérted.

- Talán most már tudom.

- Túl késő. Tudod, mit gondolok? Azt gondolom, hogy az a nő éppen neked való.

- Ennek nincs semmi értelme. Az egész csak babona. - De amikor ezt mondta, azt kérdezte magától, mi az a más amiben hitt? Amiben hitt az az volt, hogy a párok és a házak és a mindennapok függőnye mögött létezik egy kálvinista Isten, aki kénye-kedve szerint felemeli és letaszítja az embert anélkül hogy hallgatna imáira vagy figyelne arra, mit is akar. Angela lett ennek az Istennek a hírnöke. Piet úgy küzdött az asszonnyal, ahogy egy megerőszakolt nő küzdhet, hogy csak elmélyítette a tettet. Azt mondta neki: - A férjed vagyok, s mindig is az leszek, ígérem, megcsalátásodnak vége, nem mintha gyakran tettem volna. Azt képzeled, pletykáltak rólunk, és most sértett büszkeségből cselekszel; büszkeségből és önzésből, amit ezek a fasz pszichiáterek plántálnak mindenkibe, aki a kezeik közé kerül. Mit is törődik egy ilyen alak a gyerekekkel, vagy a magánnyal ami neked jut, ha én nem leszek itt. Minél szörnyebben érzed magad, annál inkább a karmai között tarthat. Svindli az egész, Angel, vajákosság, és száz év múlva az emberek csodálkozni fognak, hogyan vehettük komolyan. Úgy néznek majd rá mint a piócákra, meg a köpölyözésre.

Angela azt mondta: - Ne kelljen látnom a tudatlanságodat. Szeretnék rád legalább némi megbecsüléssel emlékezni.

- Nem megyek el.

- Akkor én fogok elmenni. Ruthie-nak holnap táncórája van és úgy volt, Betsy Saltzcal együtt ebédel. Nancy kék ruháját ki kell mosni és vasalni Martha Thorne születésnapjára. Megkérhetnéd Georgene-t, hogy jöjjön át, és segítsen neked.

- És hova tudnál menni?

- Ó, hát sok helyre. Hazamehetnék, hogy sakkozzam apával.

Elmehetnék New York-ba, megnézni a Matisse-kiállítást. Elrepülhetnék Aspenbe síelni, és lefeküdhetnék a síoktatóval. Annyi mindent csinálhatok Piet, ha elhagylak. - Angela izgatottságában felállt, érett teste hullámozott.

A sötét nappaliban felhangzó zene a műsor végét jelezte. Kaktuszok. Naplemente. Győzött a jó. Piet azt mondta: - Ha komolyan beszélsz, akkor természetesen én megyek el. De csak próbaképpen. És ha udvariasan megkérnek rá.

Az udvariasság volt a búcsú uralkodó hangulata. Együtt fektették le a gyerekeket, becsomagolták Piet bőrröndjét, és megittak egy konyakot a konyhában. Amint nagyon lassan nehogy felébressze az alvó gyerekeket, Piet kifarolt a ropogó kocsifeljárón, Angela valamilyen hangot adott, és a férfi azt hitte, visszahívják. Fékezett, és az asszony odaszaladt a kocsihoz egy ezüstös, lötyögő üveggel. Egy pint gin volt. - Arra az esetre, ha nem tudnál elaludni - magyarázta, és a harmatos üveget a férfi markába nyomta. Hideg csókot nyomott az arcára, a csók széle halovány ezüst volt, valószínűleg a könnyeitől. Piet ki akarta nyitni az ajtót, de az asszony a másik oldalon fogta a kilincset. - Édes Piet, légy bátor! - mondta és beszaladt vissza a házba, és leoltotta az aranyfényű előszobai lámpát.

Piet az első hétvégét a Gallagher & Hanema cég irodájában töltötte, egy régi katonasági takaróval aludt a műbőr kanapén, és rettegését vizezett ginnel csillapította, amelyhez a vizet a telefonfülke nagyságú véce csöpögő csapjából vette. A csöpögés, a rezonáló fa íróasztalon heverő órájának ketyegése, szívének komor zakatolása, az ablakzörgető remegés, melyet a Tarbox belvárosán unos-untalan átrobogó teherautók keltettek amint sebességet váltottak, nem hagyták aludni. Vasárnap alsónadrágban kucorgott, miközben a templomba igyekvők léptei csoszogtak a füle mellett a járdán. Koponyáját másnaposság bélelte, mint termoszt a törékeny üveg s úgy érezte, csúfondárosan hallgatózik a saját sírjából. A közhelyes köszönések, melyeket kihallgatott, vészjósló nagyszerűséggel pufogtak, intímek és büszkék voltak, mint mezítelen testek. Bár Piet kitakarított, hétfőn reggel Gallagher megdöbbsent amikor azt tapasztalta, hogy irodája a bentlakás szagát árasztja. Azon a héten világos lett, Angela nem fogja visszahívni. Beköltözött annak az irodaépületnek a harmadik emeletére, melyet ő maga alakított át az utolsó Tarbox lakhelyéből. A harmadik emeletet nagyjából meghagyták olyannak, amilyen volt: részben manzárd volt, részben cselédlakások voltak benne. Piet szobájának csiszolatlan padlóján nedves, levél alakú beázási foltok voltak, öreg linóleummal

borított részek és sápadt, négyszög alakú helyek, melyeket eredetileg linóleum borítás takart; a zabkása színű és a manzárdtető lejtése által deformált falakon gondosan rajzolt, vadvirágokat ábrázoló pasztell-képek díszlegtek, melyeket Gertrude Tarbox készített fiatal, egyedülálló, "tehetséggel megáldott" hölgy korában, még az első világháború előtt.

Bár elkezdődött a munka az Indián-hegyen és a kilátások azzal kecsegtettek, hogy hat darab húszezer dolláros házat húznak föl május elsejéig, Jazinski a problémák nagy részét már maga is el tudta rendezni. - Mindent kézben tartunk - hallhatta Piet több ízben, és nemegyszer történt meg hogy fölhívta a fatelepet vagy az alapozó alvállalkozókat, és azt találta, hogy Gallagher vagy Leon már beszélt velük. Ezért aztán Piet gyakran volt a belvárosban, különösebb elfoglaltság nélkül. Nagypénteken, amikor a tőzsde zárva volt, Harold kicsi-Smith állította meg a Charity Streeten, a borbélyüzlet előtt.

- Piet, hát ez szörnyű. *C'est terrible*. Mit varrtak rád ezek a Whitmanék?

- Whitmanék? Nem sokat. Angela akarta, hogy elköltözzem.

- *La belle ange*? Ezt én nem veszem be. Ti tökéletes pár voltatok. Whitmanék, nos, amikor először találkoztam velük, már akkor láttam, hogy bajban vannak. Merevek, mint a deszka, mind a ketten. De engem, meg Marciát is halálosan bosszant, hogy téged így behúztak a csőbe. Miért nem tud *tout le monde* a saját dolgával törődni?

- Hát azt azért nem lehet mondani, hogy én teljesen...

- Ó, tudom én azt, de soha nem igazán az a kérdés, nem? Az emberek fölhasználják, amikor szükségük van rá, a mi idiotikus puritán törvényeink miatt.

- Te hogy látod, az én esetemben ki használt kit?

- Nahát, *clairement*, Foxy használt téged. Máskülönben hogyan tudott volna megszabadulni attól a zombitól? Ne hagyd, hogy használjanak, Piet. Menj vissza a gyerekeidhez és felejtsd el azt a szörnyeteget.

- Ne nevezd szörnyetegnek. Egyáltalán nem ismered a történetet.

- Ide figyelj Piet, én nem mondanám el neked mindezt, hacsak a saját szakállamra tenném, az én saját, megbízhatóan megbízhatatlan neofasiszta véleményeimre alapozva. De tegnap este Marcia meg én hajnali háromig fönmaradtunk Appleby-ékkel, és alaposan átbeszéltük ezt az egészet, s abban mindannyian egyetértettünk: nem szeretjük látni, ha bántják azokat, akiket mi szeretünk. Ha nem volnék annyira érintve a dolog által, valószínűleg megpróbálnék finomabban fogalmazni. *Pás d'offense*,

természetesen.

- Janet is egyetértett abban, hogy Foxy szörnyeteg és engem rászedtek?

- Egy darabig ő játszotta az ördög ügyvédjét, de mi kifárasztottuk. Na nem mintha a paradicsomban szart is érne, hogy mi mit gondolunk. A lényeg az, te most mit fogsz csinálni? Na ne vacakolj, én a barátod vagyok. *Ton ofrére*. Mit akarsz most csinálni?

- Semmit. Angela nem hívott fel, és nem úgy tűnik, hogy szüksége volna rám.

- Te azt várod, ő hívjon föl téged? Ne várd, hanem te keresd meg őt. A nőket el kell marni, tudod jól. Azt hittem, nagyszerű szerető vagy.

- Ki mondta ezt neked? Marcia? - Harold duplahegyű orra megemelkedett, ahogy megszagolta a távoli lehetőséget. Piet nevetett, és tovább folytatta: - Vagy lehet, hogy Janet? Pazar kis nő. Hú, emlékszem, abban az időben amikor prostituált volt St. Louisban, a sor a hallon át kígyózott, egészen a biliárdteremig. Észrevetted, hogy az igazság pillanatában, a belső részei szinte húznak befelé? Emlékszem, egyszer...

Harold közbevágott. - Nos, hát örülök, hogy a kedélyed töretlen. Semmi sem szent, igaz, Piet?

- Semmi sem szent. *Pas d'offense*.

- Marcia és én szeretnénk, ha ájtönnél egyszer egy italra, de akkor légy egy kicsit komoly a változatosság kedvéért. Teljesen föl van dülva a dologtól. Átment hozzátok. Angela rettentő udvarias volt vele, a nyugalom szobra, de egy pillanatra sem engedte volna el magát.

- Marcia ezt szereti? Ha az emberek elengedik neki magukat?

- Ide figyelj, én azt hiszem rosszul fejeztem ki magam. Aggódunk értetek, ez akart lenni a lényeg. Piet, aggódunk.

Je comprends. Merci. Bonjour.

- Na jó, hagyjuk - mondta Harold, bosszúsan, fintorogva. - Le kell vágatnom a hajamat. - A haja, Piet úgy látta, frissen volt nyírva.

De kicsi-Smithék meghívása arra az italra soha sem érkezett meg. Angelával közös barátaik közül csak kevesen keresték meg Pietet. Saltzék, valószínűleg Angela unszolására meghívták vacsorára, de éppen akkor rakták össze bútoraikat a költözéshez, és az ott töltött este nyomasztóan hatott rá. Most, hogy menni készültek Saltzék egyfolytában önnön zsidóságukról beszéltek, mintha tarboxi éveik alatt elfojtották volna ezt magukban, s csak most törhetne a felszínre.

Piet korán ment el; hiányzott neki szegényes szobájának csendje, a négy

fal igénytelensége. Ben a vállára tette a kezét és a maga lassú, archaikus módján, elmosolyodott. - Most ki vagy készülve - mondta Pietnek, - és kár, hogy nem vagy zsidó, mert az a helyzet, minden zsidó számít arra, hogy az élete során valamikor ki lesz készülve, és erre megvan a filozófiája. Hogy az Isten teszi próbára. *Nisay on Elohim.*

- Dehát az világos, hogy a bajt én hoztam a saját fejemre! - mondta Piet.

- Ki ennek a megmondhatója? Ha az ember hisz a mindenhatóságban, akkor nem is igazán érdekes. Ami érdekes az az, hogy az ember megízlelje a saját hamvait. Jól rága meg. Lent vagy, vagy fenn, az egyáltalán nem érdekes; *ain ben David ba elk bador shekulo zakkai oh kulo chayyav.* Dávid fia csak olyan nemzedékhez fog eljönni, amely teljes egészében jó vagy tökéletesen rossz.

Piet megpróbálta elmondani nekik mennyire kedveli őket és elmesélni amikor Angela egyszer azt mondta - és ő egyetértett vele - hogy az ismerős házaspárok közül Saltzék azok, akik a leginkább kívül tudtak maradni a, hát szóval, a szaron.

Ben csak vigyorgott és hajtogatta a tanácsát. - Hagyd menni a dolgokat a maguk útján, Piet. Minden rendben lesz veled. Baromi jó, hogy megismerhettünk.

Irene előrepattant és búcsúcsókot adott neki, gyors, égető csókot sápadt arcában sötétvörös ajkaival, ami újraélesztette Pietben a nők iránti vágyat.

Később a hét folyamán, miután naponta többször is elhajtott a háza előtt, fölhívta Beát. Egyszer látta őt a belvárosban. Az asszony átintegetett neki az utca másik oldaláról és eltűnt egy ékszerüzletben, melynek kirakatában még mindig bólogató nyúl ült, bár a húsvét már elmúlt. Bea hangja a telefonban ijedtnek, büntudatosnak hangzott.

- Jaj, Piet, hogy vagy? Mikor mész vissza Angelához?

- Visszamegyek? Angela sokkal inkább önmaga nélkülem.

- Ó, de az éjszakák biztosan szörnyűek neki.

- És neked milyenek az éjszakáid?

- Ó, hát ugyanolyanok. Senki sem jár mostanában partikra. Minden, amiről az emberek beszélni tudnak, az csak a gyerekeik. Szeretnéd... szeretnél látni engem? Csak meginnánk egy teát valamelyik délután?

- Jaj édes, azt hiszem, nem. Komolyan.

- Azt hiszem, épp elég nő van, aki miatt most aggódnod kell.

- Egyetlen nő sincs az életemben.

- De ez most jó is neked, nem?

- Nem olyan rossz, mint hittem volna. De mi a helyzet velünk? Én éppen szerelmes voltam beléd, mielőtt leszakadt a mennyezet.

- Imádnivaló voltál, olyan életteli teli. De azt hiszem, idealizáltál engem. Túlságosan is lusta vagyok én neked az ágyban. Na de mindegy, édes, hirtelen, és ez olyan megható, Rogernak szüksége van rám.

- Hogy érted ezt?

- Nem mondom el senkinek? Mindenki meg van győződve róla, hogy egész kis fészekalj nőt tartasz ott magad körül.

- Mindenki téved. Csak a férjes asszonyokat szerettem. Az anyámra emlékeztetnek.

- Ne fölényeskedj. Épp Rogeirről akartam neked mesélni. Rengeteg pénzt veszített az egyik borzalmas homokos beruházási szakember barátja miatt és formálisan sírva jött hozzám. Nagyon örültem.

- Szóval amiért Roger tönkrement, nem feketem le veled.

- Nem ment tönkre, de meg van ijedve, annyira meg van ijedve - jaj, el kell mondanom valakinek, majd szétvet a dolog! - beleegyezett, hogy örökbefogadjunk egy gyereket. Már voltunk egyszer az ügynökségen és válaszoltunk egy rakás, a magánéletünkre vonatkozó, goromba kérdésre. A különös az, hogy a csecsemők között nagyon kevés a fehérbőrű, és nagyon sok a néger.

- Neked ez volt a vágyad? Hogy örökbefogadhass egy gyereket?

- Ó, már évek óta. Amióta csak tudom hogy nekem nem lehet. Nem Roger miatt nincsen, tudod, én nem vagyok rá képes. Az emberek Rogért gúnyolták miatta, de én vagyok az oka. Jaj, Piet, ne haragudj hogy ilyesmivel terhellek.

- Nem terhelsz vele. - Fölidézte magában, hogyan lebegett Bea a hógolyózó gyerekek hangjai fölött, miközben korán szállt az este, a levendula rétegein át.

Az asszony alig hallhatóan pityergett, a hangja ernyedt és nyirkos volt, mint amilyen a teste. - Olyan rohadt dolog azért, hogy neked most szükséged van rám, és nekem nemet kell mondanom, pedig régebben én voltam az akinek szükségem volt rád, és te eljöttél.

- Végül is Bea, ez igazán fantasztikus, amit az örökbefogadásról mondtál, meg hogy Roger megy a szegényházba.

Nevetés csusszant át a könnyein. - Egyszerűen nem tudom megtenni - mondta - miután megkaptam, amiért annyit imádkoztam. A furcsa a dologban az, hogy bizonyos értelemben te segítettél hozzá. Rogert nagyon

megrémítette, hogy te és Angela szétmentetek. Nagyon megkomolyodott tőle.

- Mindig nagyon komoly volt.

- Édes Piet, valld be nekem, ugye soha sem voltam igazán valóságos a számodra? Ugye nem baj, ha most nem fogunk? Annyira rettegetem a telefonodtól, azt hittem, hamarabb fog jönni.

- Hamarabb kellett volna jönnie - felelte a férfi, aztán sietett hozzátenni, mintegy megnyugtatóul. - Nem, sohasem voltál egészen valóságos. - És a végén: - Csók.

Csók - mondta Bea bágyadtán. - Csók csók csók csók csók.

Vasárnap amikor hazafelé hozta a lányokat a bostoni természettudományi múzeumban tett kirándulásról, Pietet elszomorította az üres kosárlabdapálya látványa. Ez szokott lenni az az időszak, amikor Tarbox ifjú férjei összemérik ügyességüket.

Whitman elment, Saltz elköltözött, Constantine sugárhajtású gépekkel röpdös Limába és Rióba, Thorne meg kicsi-Smith mindig alantasnak találták ezt a játékot. Gyom furakodott át az aszfalt repedésein és a hálójavesztett, elgörbült kosárlabda-gyűrűt meg kellett volna erősíteni hosszabb csavarokkal Angela a ház előtt fogadta őket; éppen a télen lehullott ágakat szedegette fel a pázsitról, és fűmagot szórt a kopasz foltokra. Amikor látta Piet merre néz, azt mondta: - Le kellene szedni azt a gyűrűt. Vagy inkább szeretnéd elhívni a finom barátaidat? El tudom viselni.

- Nincsenek finom barátaim, úgy néz ki a dolog. Mind a te barátaid voltak. Különben is erőltetett lenne és nem lenne kellemes, nem gondolod?

- Azt hiszem, így van.

- Nem akarhatja majd Ruth használni a gyűrűt?

- Most inkább az foglalkoztatja, hogy nőies legyen. Talán majd később, ha majd lesznek csapatok az iskolában; de addig borzalmasan néz ki.

- Túl kifinomult vagy - mondta Piet.

- Hogy sikerült a kiruccanás? - Erőltetett és nem kellemes?

- Nem, nagyon jó volt. Nancy sírt a planetáriumban, amikor a vetítő megforgatta a csillagokat, de valamilyen okból tetszett neki az átlátszó nő.

- Biztos én jutottam róla az eszébe - mondta Angela.

Piet azon tűnődött, vajon ez az önironikus tréfálkozás előjáték-e ahhoz, hogy Angela visszafogadja őt az otthonukba? Titokban azt remélte, nem. A

magány visszaadott neki valamit, a minden dologra való rácsodálkozás elemi érzékét, ami a gyerekekkel veszett el. Még Angelához tett látogatásainak esetlenségében is volt valami kellemes frissesség. Az asszony, keresgélő puha mozdulataival, megmagyarázhatatlan távoli, nyugodt csendjeivel félénk és komoly lénynek tűnt, aki az ő ágyékától alakult, s most tanulja, hogyan boldoguljon egyedül. Megkérdezte tőle: - Hogy vagy az utóbbi időben?

- Eléggé elfoglalt vagyok. Újra meg kellett ismerkednem a szüleimmel. Az anyám azt mondja, tíz éven át elhanyagoltam őket. Soha nem gondoltam volna, de igaza van.

- És a lányok? Kevésbé hiányzom nekik?

- Egy kicsit kevésbé. Akkor a legrosszabb, amikor valami eltörik és nem tudom megjavítani. Ruth nagyon haragudott rám a minap és azt mondta buta voltam, hogy elvesztettem a papájukat azzal, hogy annyit erőszakoskodtam az ágyban. Azt hiszem, az iskolában Jonathan vagy Frankie azt mondhatta neki, nem voltam jó az ágyban, és azt hitte, ez azt jelenti, hogy nem hagytam neked elég helyet. Persze ezután volt egy jó nagy beszélgetésünk. Mint nő a nővel.

- Szegény ártatlan. Két szegény ártatlan lélek.

- Jobban nézel ki.

- Kezdek alkalmazkodni. Senki sem néz felém se, ami bizonyos értelemben áldás, mert így nem kell taktikáznom. Néha előfordult, egész nap csak Adamsszel és Comeau-val beszélgetek; szekrényeket csinálunk egy újonnan jött párnak Lacetown környékén.

- Azt hittem, az Indián-hegyen dolgozol.

- Úgy tűnik, azt Jazinski és Gallagher intézi. Konzervtervekből dolgoznak, amelyek egyáltalán nem illenek arra a hegyoldalra.

- Aha. Egyszer meghívtak, valami gyűlöletes matheri emberekkel együtt. Olyan pénzes alakokkal. Lószerűek.

- Matt egyre magasabbra tör.

- Terry úgy látszott, szörnyen unatkozik.

- Mostantól unatkozni is fog. És te? Unatkozol? Boldog vagy? Visszautasítgatod finom barátaink ajánlatait?

- Kaptam egy két tapogatózó ajánlatot - ismerte el Angela. - De komolyat egyet sem. Egy különváltan élő nő, az azért más tészta. Ijesztőbb a számukra.

- Te úgy gondolsz magunkra, mint akik különváltak?

Angela nem válaszolt, hanem inkább elnézett a férfi válla fölött az erdő sarka felé, ahol virágzott a csillagvirág, ahová Piet eltemette Ruth hörcsögét. Bernadette Ong az utcán ütközött Pietbe, egy könyvesbolt ajtajában, amely főként újságokat árusított. Piet azért akart bemenni hogy vásároljon egy *Life* magazint, Bernadette pedig a *Scientific American* egy példányával a kezében távozott éppen. Ahogy az asszony teste az övéhez ért, Piet érezte, az lapos és kemény, de erejétől megfosztott; Bernadette betegesen sápadt volt, és a szemhéj bőrének keleties gyűrődése annyira lelógott, hogy nem látszottak a szempillái, ő és Piet a könyvesbolt vászonernyője alatt álltak; körülöttük az áprilisi nap sugarai egy igazi kánikulai nap fénytöréseit mutatták, az első forró napét; végre strandidő, amikor a középiskolások hátralökik kocsijuk ropogós, merev, lehúzható vászontetejét és konvojban ledübörögnek a tengerpartra. Tarbox belvárosa fölött a görög templom mészkő fehéren magasodott a vörös sziklás hegyen, s az arany szélkakas a kékség kemencéjében tündökölt. Bernadette levette a kabátját. A finom lánc az apró keresztrel piszkos selyemblúz nyakkivágásában csillogott. Ahogy az asszony alászállt a halálhoz, bepiskolódott, mint egy bányász.

Piet büntudattal telve azt kérdezte tőle: hogy van John, és az asszony azt felelte: - Azt hiszem körülbelül annyira jól, amilyen jót csak elvárhattunk. - A hangjából ítélve elvárásai alacsonyra sülyedtek. - Állandóan szedálják és szinte alig beszél már angolul. Régebben még kérdezgette, miért nem látogatja meg senki, de most már abbahagyta.

- Nagyon sajnálom, gondoltam rá, hogy meglátogatom, de megvoltak a magam bajai. Gondolom, hallottad, hogy Angela meg én különváltunk.

- Nem, nem hallottam. Hát ez szörnyű. - Ti vagytok az utolsók, akikről ezt feltételeztem volna. John amint azt valószínűleg sejtetted, félig-meddig szerelmes volt Angelába.

Piet soha semmi ilyesmit nem sejtett. A pillanat hatása alatt följajánlotta: - Miért is ne látogassam meg most? Ráérek, és te nem éppen a kórházba indultál vissza?

A tarboxi Veterán Kórház két mérföldnyire volt a városközponttól, a sziget felőli oldalon. A sötétvörös klinkertéglából épült kórház az új rózsaszín szülészeti szárnnyal, amely nem igazán illett az épületegyütteshez, egy dombocskán állott, néhány vasúti holtvágány és egy kertészet között. A kórház mögött csinos, rendezett kert terült el, ahol soha senki, sem a betegek, sem az áplónók nem sétáltak. John Ong szobájának

franciaablakai előtt nyírott fagyalbokor díszelgett. A szél szirmokat fújt le a vadalmafáról, kidagasztotta a fehér függönyöket az ablakon, és az ágy mellett álló oxigénsátor durva, áttetsző oldalai hirtelen lebegni és csapkodni kezdtek. John csont és bőr volt, és a pofacsontjain lángoló élénkvörös, féldollárosnál nem nagyobb foltokat leszámítva, holtsápadt. Attól hogy ilyen sovány volt, magasabbnak tűnt mint amire Piet emlékezett. Nehezen beszélt, mintha valami egészen kicsire zsugorodott légzsákból jönne a hang, a mellkasa felső részéből, a torok alsó régióiból. Csak arcán átvillanó gyors mosolya nem változott, amellyel elleplezte, ha nem értett valamit. - Hagyma Pí? Eddör ammereng üdödör gembem dámád denizgez. - Bernadette panaszos hangon fordította: - Azt mondja, hogy vagy, Piet? Azt mondja, ettől a meleg időtől kedve támad teniszezni.

- Hamarosan te is ott kint leszel - mondta Piet, feldobott és szervált egy képzeletbeli labdát.

- Pindüki?

- Azt kérdezi, hogy van mindenki?

- Jól. Egész jól. Hosszú telünk volt.

- Hangéra? Gyelekik? Feddy buriji?

- Angela is meg akar látogatni - mondta Piet, túl hangosan, mintha egy elmenő autó után kiabálna. - Freddy Thorne bulijai meglehetősen csendesek mostanában. Nincsenek már azok a nagy partik. Lassan felnőnek a gyerekeink.

Ezt nem kellett volna mondani; nem volt mit mondani. Ahogy a látogatás egyre erőltetettebb lett, John Ong szemeiben megtört a fény. Rovarszerű kezei, mintha a csontok kívül lettek volna, a magazinokat babrálták, amelyeket Bernadette hozott be neki. Egyszer köhögni kezdett, és egyre csak köhögött, mintha véget nem érően valami burjánzást igyekezett volna kirángatni tövestül, de a gyökerek túl mélyen voltak. Nyilvánvaló volt, John kábult a gyógyszerektől; nagy erőfeszítéssel tört ki a nyugtatok ködéből, amikor őt üdvözölte. Egy pillanatra az intelligencia megjelent a sorvadt arcon, mint valami ugrásra kész ragadozó erő; aztán visszasüppedt valami belső motyogásba, és kétszer koreaiul szólalt meg. Akkor Bernadette-re nézett hogy fordítsa amit mond, de az asszony vállat vont és kacintott egyet Piet felé. - Csak egy-két szót tudok. Néha azt hiszi, én vagyok a nővére. - Piet felállt, de az asszony élesen, esdekelve azt mondta: - Ne menj el! - így aztán ült még vagy tizenöt percig, miközben Bernadette az ölében zörgött valamivel és John, aki megfélekedezett

vendégéről a *Scientific Americanben* lapozgatott visszafelé, türelmetlenül keresgél, kutatott valami után, ami nem volt sehol. Nővérek járkáltak gumitalpú cipőben a folyosón. Hangosan flörtölő orvosokat lehetett hallani. Baljóslatú virágkosarak és cserepes virágok zsúfolódtak a radiátor előtt a padlón, és Piet eltűnődött, vajon ki küldhette őket. McNamara. Rusk. Az első délutáni felhő árnyékot vetett a vadalmazára, és, mintha a szirmokat a fény tartotta volna, most kirobbantak a föld felé. A szoba kezdett kihűlni. Amikor Piet másodszor felállt hogy kiszabaduljon innen és kezébe fogta a másik férfi erőtlen ujjait, azt mondta túl hangosan, túl vidáman: - Viszlát a tenispályán - a gyógyszerőtől tárgult szemek, a szemek, melyek valaha értően vizsgálták a részecskék kaotikus táncát az anyag parkettjén, felnéztek rá és magukkal rángatták a mindentudásba; látta zuhanás közben, milyen magától értetődő hogy meghalunk, és a halál egyáltalán nem úgy támad a földre mint egy meteor, hanem ugyanazon a szinten történik mint a születés, a házasság, vagy a napi posta megérkezése.

Bernadette kikísérte a suvikszolt előtéren át a kórház bejáratáig. Odakinn a szél az asszony egyik hajtincsét a szemébe fújta, alattuk egy napsütötte folt tündökölt az üvegházakon. Bernadetten megcsillant a kereszt. Piet úgy érezte, szexuális izgalom árad az asszony lapos mellű testéből, széles csípőjéből és vállaiból. Túl sokáig volt elzárva. Bernadette kicsit közelebb húzódott, mint aki kérdezni akar valamit, és a lerágott körmű ujjak, amelyek felemelkedtek hogy visszafésüljék a fekete szélfúttá hajtincset, amittől pislognia kellett, mintha félénk bocsánatkérést jeleztek volna azért, mert élni akar. Mosolya grimasz volt. Piet azt mondta neki: - Történhetnek csodák.

- Ő elutasítja a létezésüket - mondta Bernadetté olyan egyszerűséggel, mintha ez az állítás amely Piet számára meglepő volt, igazolná az általa naponta beadott tabletták létét. Rózsafüzér zörgése hallatszott.

A haldoklónál tett látogatás Piet számára azt mutatta meg, mennyi ideje van még, és mennyire szabadon használhatja. Hosszú sétákat tett a tengerparton. Ebben a szivárványos áprilisban a hatalmas öböl sosem volt kétszer egyforma. Néha, dagálykor, a fehéren izzó nap alatt a volfrámacélnál is kékebb, izmos hullámok a homokot szivacsos sziklákká pofozták, hordalékfát és hínárt hordtak messze a dűnék közé, ahol az árapály változása magányos tócsákat hagyott. Az apály hatalmas, sima területeket hozott felszínre, amelyek visszatükrözték a mályvaszíneket és lazacvöröseket és a naplemente pillanatnyi zöldjét. Időnként a tenger

hihetetlen bíborszínre váltott, mintha festett üveg lett volna; máskor, a meleg eső előtti égbolt alatt, színnélküli volt, mint a szennyes ruha; habsorok siettek a láthatár felől, hogy elérjék rendeltetési helyüket és elintéztessenek a part menti nyaldosó hullámozásban.

Foxy ismét a városban volt. A hír Marcia kicsi-Smithtől röppent fel, aki látta Foxyt, amint Ken MG-jében hajtott az Apáca-öböl úton Haroldhoz, onnan Frankhez, onnan Janethez, onnan Beához és Terryhez az A & P szupermarketben, onnan Carolhoz és Thorne-ékhoz, hogy társuljon ahhoz az elismerő pillantáshoz, melyet Freddy vetett az asszonyra rendelőjének ablakából amikor az kilépett azon a délutánon a Cogswell illatszerbolt ajtaján. A pletyka szerteágazott és minduntalan önmagába ütközött abban a mondatban, hogy "Már hallottam"; Terry - aki mivel úgy sejtette ez a feladata, a legfőbb bizalmas hivatalát töltötte be, mely feladatkörrel Ken ruházta föl Gallagheréket azon az egy hónappal ezelőtti hajnalon - most fölhívta Angelát és tapintatosan közölte vele a hírt. Angela udvariasan fogadta, mintha az egész nem is érintené igazán. Lehet hogy így is volt. Hanemáék átlátszatlaná váltak a többi pár szemében, elárulták az egymás kölcsönös megértésére szőtt összeesküvést. Csak Piet volt az, aki miközben a pletyka deltájának ágai egymásba fonódtak, szárazon maradt; senki sem mondta el neki. De nem volt rá szükség. Már tudta. Kedden, a Gallagher & Hanema cég címén, ezt a levelet kapta Washingtonból:

Édes Piet!

Néhány napra vissza kell jönnöm New Englandbe, és Tarbox-ban leszek április 24-én; kiválogatom a bútorokat, amiket majd magammal viszek. Akarsz velem találkozni, hogy beszélgessünk egy kicsit? Ne izgulj - nincsenek követeléseim, melyeket érvényesíteni akarnék.

Ölel, F.

Az "akarnék" után kivakarták a "de" szót. Először véletlenül futottak össze, a városi parkolóban, a kavicsnak és az ott parkoló fémszerkezeteknek ebben a szabálytalan vadonjában, melyet a Charity Streeti üzletek hátsó bejáratainak gyűrűje övezett. Pietnek rá kellett jönnie, hogy felkészületlenül érte Foxy látványa - az, hogy bizonyos távolságból felismerje lépéseinek ritmusát, magas testének dőlését amint előrehajol hogy bevásárlókosarát alacsonyan ülő fekete kocsijának csomagtartójába tegye, hogy meglássa föltűzött hajának szőke foltját, az izommozgás

érzetét a hasán; nem volt fölkészülve a szédítő bizonyosságra, hogy valóban, a világ embereinek milliárdjai közül nem más az, mint ő. Fájt az oldala; bal tenyere bizsergett. Odakiáltott Foxynak; az asszony nem mozdult válaszul és most, ahogy Piet közeledett hozzá, fiatalabbnak tűnt, mint amire a férfi emlékezett; simábbnak, mivesebbnek.

- Piet, hiszen te megejtően rosszul nézel ki.

- Nem úgy, mint te.

- Mostanában már egyáltalán nem is fészülködsz?

- Még egy kicsit le is vagy bámulva.

- A mostohaapámnak van egy úszómedencéje. Ott nyár van.

- Itt hol jó idő volt, hol meg rossz. A régi huzavona. Sokat sétálok a tengerparton.

- Miért nem élsz Angelával?

- Ki mondta hogy nem élek vele?

- Ő. Ő mondta nekem a telefonban. Mielőtt írtam volna neked, föl hívtam a lakásodat; el akartam búcsúzni mindkettőtöktől.

- Nem mondta nekem hogy telefonáltál.

- Talán nem találta fontosnak.

- Titokzatos asszony a feleségem.

- Azt mondta, jöjtek és vigyelek magammal téged.

Piet nevetett. - Ha ezt mondta, akkor minek kérdezted, miért nem élek vele?

- És miért nem?

- Mert ő nem akarja.

- Ez csak - mondta Foxy - az okok fele.

Ezzel az észrevétellel beszélgetésük hangneme megváltozott; könnyedebbek lettek, köznapibbak, mintha ezzel letudtak volna egy döntést. Piet azt kérdezte tőle: - Hova viszed amit vásároltál?

- Magamnak vettem. A házban fogom tölteni a hétvégét. Ken azt ígérte, Cambridge-ben marad.

- Te és Ken nem fogtok kibékülni?

- Ken most boldog. Esténként is dolgozik és úgy érzi, rábukkant valami fontosra. Ismét a tengeri csillaggal foglalkozik mostanában.

- És te?

Foxy vállat vont: sápadthajú iskoláslány kutat a válasz után, amely elég átfogó lesz majd ahhoz, hogy eltakarja tudatlanságát. - Megvagyok.

- Nem lesz nyomasztó egyedül a házban? Vagy veled van a gyerek is?

- Tobyt anyánál hagytam. Nagyszerűen kijönnek egymással, mindketten úgy gondolják, megbízhatatlan vagyok, és imádják a túrót.

Piet egyszerűen azt kérdezte tőle: - Mit csináljunk? - és magyarázatképp hozzátette. - Két árva.

Piet fölcipelte az asszony szatyrait a saját szobájába, és ott töltötték a hétvégét. Szombaton segített Foxynak és együtt mentek át a láp peremén álló házba, ahol fölcímkézték az asztalokat és székeket, melyeket az asszony magának akart megtartani. Senki sem akadályozta őket. Az öreg város gondoskodott az ártatlanságukról. Foxy bevallotta Pietnek, előre látva hogy esetleg lefeküsznek egymással, elhozta magával a pesszáriumát és a Cogswell Illatszerboltban vett egy új tubus hüvelyzselét. Miközben Piet úgy érezte, a szerelem balzsamától ő maga kisfiússá és zabolátlanná válik, Foxy idősebb lett tőle; első benyomásai az asszony simaságáról és áttetszőségéről most átadták helyüket feneke libabőrös durvaságának, kiborotvált hónalja szürke kellemetlenségének, térdhajlatának, a gyerekszülés óta megvastagodott derekának. Lúdtalpai járásának, ahogy Piet koszos falú szobájának csupasz padlóján közlekedett, lomha sutaságot kölcsönöztek, ami éles ellentétben állt a fesztelenül ruganyos léptekkel, melyekkel Angela mozgott keresztül-kasul a tojáshéjszín borítású szögletes farmházban. Alvás közben szörtyögött az orra, nyugtalanul kitúrta Pietet az ágy szélére, és néha lidérces álmokkal küzdött. Az első reggel azzal ébresztette a férfit, hogy keze a péniszén. Finom mozdulatokkal húzogatta az előbört, miközben arca megnyúlt és elsápadt a vágytól. Kiáltozni kezdett, mennyire helytelen és bűnös dolog, hogy ő most itt van Piettel, és küzdött ellene, hogy a férfi beléhatoljon; és aztán utána ravaszul megkérdezte, nem tette-e Piet számára izgalmasabbá, amiért ellenállást színlelt. Váratlan kérdéseket tett föl a férfinak, mint például: Még mindig kereszténynek tartja-e magát? Piet azt válaszolta, nem tudja, de kétli. Foxy azt mondta magáról, ő igen, bár olyan kereszténynek aki most a bűn állapotában él; és kihívóan, meglehetősen öntelten és - Piet benyomása az volt - keresetten, hátradobta a haját, amely a párnától nedvesen összegubancolódott. Éhségre panaszkodott. Az volna Piet szándéka, hogy itt tartja kefélni egészen addig, ameddig éhen nem hal? Megkordult a gyomra.

A Musquenomenee Kisvendéglőben ebédeltek, egy félreeső boksztban ültek távol az ablaktól, melyen keresztül kifigyelték, ahogy Frank Appleby és a kis Frankie több zsák meszet és tőzegmohát rakodott be Applebyék

vörösesbarna Mercury sportkocsijába. Ők láttak, de nem voltak láthatók, mintha egyoldalú tükör biztonságában ülnének. Megtárgyalták Angelát és Kent és az abortuszt, de egyik témán sem időztek elég hosszan ahhoz, hogy kimeríthették, vagy akár csak feltárhatták volna; az együttlét állapota eleve kizárta számukra annak a lehetőségét, hogy valamit igazán megtárgyaljanak, mintha végül minden vagy túlságosan nagy fontosságú, vagy túl banális lenne. Piet úgy érezte még akkor is, amikor mozdulatlanul feküdtek egymás mellett, hogy keresztülsuhannak, sebesen átsiklanak a téren, s bár lazán egymásba kapcsolódnak, alapvetően nincsenek összefonódva. Piet rosszul aludt Foxy mellett. Foxy nehezen tudott elélvezni a férfival. Lemondva saját orgasmusának reményéről, Foxy rabszolgai pozitúrákban adta oda magát a Pietnek, mintha azáltal, hogy a szájában vagy a mellei között érzékeli a férfi kilövellésének vonagló, nyúlós lökését, a sajátjává tehetné volna az élvezetet. Még mindig viselte eljegyzési és karikagyűrűjét, s amikor Piet lenézett oda, ahol az asszony keze bevezette őt selymes szájába és arca homorúvá vált, ahogy állkapcsa szétfeszült, észrevette ujján a gyémánt jeges nyolcszögét és szomorúan kellett belátnia, ha elveszi feleségül, nem tud ilyen nagy gyémántot ajándékozni neki.

Nem úgy tűnt, mintha Foxy el akarná adni magát; sokkal inkább könnyed és őszinte barátként viselkedett. A bútorok felcímkezésének kellemetlen epizódja után (Piet nem érzett kísértést, hogy megérintse az asszonyt ebben a házban, melyet annyiszor megbecstelenítettek; Foxy jelenléte, ahogy járt szobáról szobára, kísértetiesnek, érzéketlennek hatott; és különben is, elveszítették már a szerelmeseknek azt az előjogát, amely minden helyre mint sajátjára jogot formál). Szombat lévén lesétált a férfival a tengerpartra, túl a nyilvános strandon, ahol nem valószínű, hogy barátokba botolnak. Foxy rámutatott egy helyre, ahol egyszer hosszú levelet írt a férfinak, amit az mér egész biztosan elfelejtett. Piet azt felelte, nem felejtette el, bár részben tényleg elfelejtette. Foxy váratlanul azt mondta, Piet lelketlenségének, promiszkuitásának megvan az előnye a számára; az, hogy Piettel olyan kurvás lehet, amennyire csak akar, hogy a többi férfitől eltérően Piet nem ítélkezik fölötte. Piet azt felelte, hogy ennek oka az ő kálvinizmusában rejlik. Csak Isten ítélkezhet. Egyébként pedig teljes egészében gyönyörűnek találja Foxyt. Teljes egészében: hepehupákat, ragyákat, lúdtalpat, orrszörtyögést, és mindent beleszámítva. Foxy nevetett, amikor ezt a leírást hallotta magáról, és az ahogy nevetett,

elárulta a férfinak hogy hiú, hogy minden háritó visszautasítás ellenére azt gondolja magáról: hibátlan. Piet hitt neki, elhitte ugató nevetésének állítását, a kiáltást, melyet szárnyára kapott a sós szél a tavaszi tenger partján.

Foxy lustán szopni kezdett, miközben a férfi fésülgette pompás haját. Ó, és pompás volt Foxy korallszín pinája is, burgundivörösbe forduló korallszín, árvácska alakú M vagy W a szőre: amikor itt csókolta, ahol az asszony kapuból kamrába, kamrából világmindenségbe nyílt, mintha a végtelen megízlelésének vak élvezete szállta volna meg Pietet eladdig, míg megharapta az asszonyt, mire az a hátába karmolt, s elélezett. El is törhette volna a nyakát. Teljesen elfeledkezett Pietről. Pusztá nyers maga. Gép, amely sót gyárt a tenger fenekén.

A száj, Pietnek rá kellett jönnie, nemes szerv. Az agy udvarában működik. Nemi szerveink alatt, a mélyben érintkeznek, mint a parasztok, de mikor a száj leereszkedik, akkor lép házasságra szellem és test. Megenni egymást szent dolog. *Szeretlek téged, Elizabeth, a te szirmaos bujaságodat, a te felbecsülhetetlen értékű, sikamlós bimbókkal bélelt üres szelencédet.* így, vasárnap reggel, a harangok égzengése alatt.

- Ó, Piet, - sóhajtott fel Foxy - még soha nem éreztem, hogy valaki ennyire elfogadott volna. Soha senki nem ismert engem így.

Kialvatlanul és elgyötörtén a pánikkal folytatott hónapos küzdelemtől, Piet mosolygott és megpróbált fölemelkedni a dicsérethez hasonló dicséretekkel, de ehelyett elaludt, széles arca lázban égett, mintha még mindig az asszony combjainak köze tartaná fogva.

A vasárnap délutánt szokta a gyerekeivel tölteni; Foxy ötlete volt, hogy négyesben menjenek el tekézni North Matherbe. Ruth és Nancy nagy szemeket meresztettek Mrs. Whitman betolakodásán, de Foxy ártatlan elszántsággal arra tört, minél több pontot érjen el a játékban és hogy megtanítsa a lányokat, hogyan kell megfogni az ormótlán golyót és elkerülni, hogy beguruljon a csatornába. Amikor mégis odament, Ruth azt mondta: - *Merde.*

Piet megkérdezte tőle, - Hol tanultad ezt a szót?

- Jonathan kicsi-Smith szokta mondani, hogy azért mégse káromkodjon.

- Kedveled Jonathant?

- Jonathan egy hülye spicli - mondta Ruth, ahogyan Angela egyszer azt mondta Freddy Thorne-ról: Freddy egy seggfej.

A második körben Piet csak 81-et gurított szemben Foxy 93-jával. Foxy

igazi ellenfél volt. A kirándulás fagyaltevéssel végződött egy újra megnyílt útmenti fagyaltozóban, melynek tulajdonosa most tért vissza rendes évi öthónapos floridai tartózkodásáról. Pietnek azt mondta, kezét Ruth fejére téve: - Ez olyan, mint maga, de ez a kicsi darab - barna keze szétterült Nancy szőke fején - kiköpött az asszonyosság.

Foxy azt tervezte, vasárnap késő délután repül vissza Washingtonba, de mégis maradt éjszakára. - Nem fogja Ken kitalálni, hol aludtál?

- Hát csak találja. Különben hidegen hagyja a dolog. Válóok már van bőven és a megegyezés is meglehetősen pontosan ki van már dolgozva. Ken egyáltalán nem fukar, ha pénzről van szó, hál' Istennek. El kell ismernem, ő a legkevésbé neurotikus ember, akit valaha is láttam. Ezt a dolgot ő most elhatározta, és keresztülviszi, ha törik, ha szakad.

- Úgy beszélsz, mintha csodálnád.

- Mindig csodáltam. Csak sohasem akartam.

- És engem?

- Ez nyilvánvaló. Akarlak. Mit gondolsz, miért tettem meg ezt a hosszú utat?

- Hogy kiválaszd a bútorokat.

- Jaj, kit érdekelnek a bútorok? Még azt sem tudom, hol fogok élni.

- Hát azt hiszem, én most szabad préda vagyok.

- Ebben én nem vagyok olyan biztos. Lehet, hogy Angela csak szabadságra küldött.

- Én...

- Ne próbálj semmit se mondani. Ha ott vagy, hát ott vagy; ha nem, hát nem. Először magamat kell szabaddá tennem. Hosszú időt fogok most távol tölteni, Piet. Hat hetet, két hónapot. Sose jöjtek vissza?

- És hová mész?

- Még nem tudom. Ken apjának az a véleménye, hogy valamelyik nyugati állam lenne jó, de egy cambridge-i barátunk járt a Virgin-szigeteken, és ez azért kellemesebbnek hangzik, mint valami sivatagi ranch, tele klimaxos betegekkel, akiknek a férje összeállt a titkárnőjével.

- Te tényleg végig akarod csinálni ezt az egész cirkuszt?

- Ó, - mondta Foxy, és megérintette a férfi arcát a sötétben, kíváncsian, mintha egy gyerek arcának körvonalait akarná kitapogatni, vagy a mázat egy új vázán - mindenképpen. Én egy tönkrement asszony vagyok.

Később, azon a kimerültségtől táguló időtlen éjszakán, melyet csak az tagolt, hogy időről időre felágoskodott a férfiban valami, ami mégsem volt

az övé, valami belülről támadó roham, ami feketeségben tört meg a teste alatt, az asszony különös terpeszben feszülő fehérségében, Foxy felsóhajtott: - Jó, ha az ember bőséggel kaphat. Ha igazán elég.

Piet azt mondta: - A szex olyan, mint a pénz. Csak a túl sok elég belőle.

- Ez úgy hangzott, mintha Freddy Thome mondta volna.

- Mesterem és megmentőm.

Az asszony csitítólág Piet szájára tette ujjait. - Jaj, ne. Nem tudom elviselni a többi embert, még a nevüket sem. Tegyük úgy, mintha csak mi lennénk. Nem alkotunk mi kerek világot?

- Dehogynem. Én csiklandós ember vagyok, s te vagy rám a csiklandó válasz.

- Jaj, édes, úgy fájok.

- Gondolod, hogy én nem? Úúúúúúú!

- Piet!

- Úááááááááááááááááááááááúúúúúúúúú!

- Hagyd abba! Szörnyű ez a hang.

- Nem tehetek róla, szerelmem. Bent vagyok a gödörben. Még egy baszás és végem. Pumpálj fel. Ojjajajaj! Aaaaaa!

Mintha minden hörgéstől kiürült volna a mellkasa, valami belső ür támadt volna, válaszul a csillagok alatti kongó ürre. Foxy megfenyegette: - El foglak hagyni.

- Nem teheted. Inkább próbáld ki te is. Örömj. Fantasztikus érzés.

- Nem. Te nevelni akarsz engem. Semmi sem kötelez téged arra, hogy elvégy feleségül, még abban sem vagyok biztos, hogy hozzád akarok-e menni.

- De gyere. Gyere. Oááááóóóóóóóóeee! Ó, irgalom. Te vagy a csúcs, Fox.

- Múúúúúúú! Igazad van. Tényleg megkönnyebbül tőle az ember.

Piet megismételte: - Ó, irgalom! - És ahogy az asszony meztelen, kiizzadt, szétbaszott testének elcsigázó csodája besüppedt mellette, csonttalan meggyőződéssel mondta: - Aaaa, az enyém vagy. - Foxy homályos arcát az övéhez szorította. Orra hegye hideg volt. Az egészség jele. Mindannyian számkivetettek vagyunk, akik meg akarunk merítkezni az irracionálisban.

Hétfőn reggel, amikor lefelé somfordáltak a lépcsőn, összefutottak a harmadik emelet másik bérlőjével, egy apró, szemüveges emberrel, szürke munkásruhában. Miközben az mozdulatlanra merevedett a keskeny lépcsőn, hogy ők el tudjanak menni mellette, azt mondta, - Jjjjjj rrreggg...

Kint, a parkolóban, a csillogó MG mellett állva, Foxy vihogva mondta: - Azt a szegény embert majdnem halálra ijesztette, hogy nő volt nálad. Piet azt mondta neki: Nem, az az ember mindig így szokott beszélni. A világ - folytatta - korántsem törődik annyit a szerelmesekkel, mint ahogyan azt mi képzeljük. Piet a mindenütt jelenlevő, ugrándozó nap fejfájós kódén át látta az asszonyt és mondott neki búcsút; Foxy sápadt, bátor arca elveszett. Piet homályosan látta, az asszony szemei a kékes üregek fölött meglágyultak az éjszakáiktól, virág szökkent szárba a sárból. A körülmények azt követelték volna hogy vidáman nevessen, vagy egyszerűen sírjon, vagy fejedelmien köszönetet mondjon az asszonynak ezért a három rabszolgai napért, vagy akár humorosan sztoikus legyen, de Piet semmilyen sem volt, még csak udvarias sem. Foxy kinyújtotta a kezét, hogy Piet megrázza, de a férfi a szájához emelte, és nyelvét az asszony tenyerébe nyomta, s utána elbocsátotta. Aztán behajolt a kocs ablakán és Foxy fülébe lihegett és azt mondta neki, aludjon a gépen. Semmit sem (határozta el; semmi sem) akart kimondatni. Amikor zavart kézlegyintés és a filmekből tanult szomorkás “Csaó” után az MG kifordult a gépi autómosó mellett és eltűnt, Piet nem érzett fájdalmat, és a hátsó bejáratoknak ez a kavicsos porondja papírszerűnek tűnt, mint egy színházi díszlet nappal.

A veszteség csak később, a délután folyamán vált valóságossá és ólmossá. Ahogy a Divinity Streeten sétált üres koponyával és sajgó ágyékizmokkal, összetalálkozott Eddie Constantine-nal, aki épp visszaérkezett a világnak valamelyik távoli csücskéből. Eddie mostanában már csak nagyon ritkán volt a városban, és talán Carol épp most töltötte meg a fejét egy hónapra való pletykával, mert üdvözlésként azt kiáltotta vidáman Piet felé: - Hé, Piet! Hallom, rajtakaptak, amikor épp a mézesbödönben turkáltál!

Egy vasárnap, május közepén, Piet levitte a lányait a tengerpartra; a tömeg, puha, szeplős, még le nem barnult testek mint egy nyáj a forró dűnénk és a hideg víz közé rekedt, és napszemüvegesen, kempingszékekkel együtt élő szalagot alkotott párhuzamosan a part bizonytalan szélével. Nancy a hullámokban lubickolt és sikongott a három Ong-fíúval együtt, akik egy komor bébiszitterrel jöttek ki a partra; Bernadette végső virrasztása megkezdődött. Ruth boldogtalanul feküdt Piet mellett, még nem állt készen arra, hogy sütkérezzen és csinosítsa magát, mint egy tinédzser, de a homokvárakhoz már túl öreg volt. Vékonyabb lett az arca; szemeiben

a füstös hatás felerősödött; az anyjával ellentétben ő felhőbe burkolt szépség lesz, alapvető jóságát valami sötét és megbánt réteg szűri majd. Piet, aki zavarban volt, s imádta, nem tudott más vigaszt, csak az időt. Szemét lehunyta, s szempillái fénykoronát vontak a nap sugaraiból. A távoli zene felerősödött, s felette lebegett; homokfoltos bokát látott, türkizkék tranzisztoros rádiót, fiatal combokat, gömböket sejtető bikini alsót. *How many miles must a man ... Folk. Vége a rocknak ...the answer, my friends...* Divatba jött a béke és a szerelem. Ahogy a zene távolodott, Piet lehunyta a szemét és szemhéjainak vörös belső felületén megjelent a gömbök képe, amint magukba fogadják őt. Szomjas volt. Nyugati szél fúj a föld felől, és napégette dűneszagot hozott.

És akkor a természetfölötti megmutatkozott. Észrevétlen, komor vörösödés jelent meg északon. Hideg szellőkés söpört végig a parton dél felé; a szél olyan váratlanul és jól érzékelhetően változott meg, hogy egyszerre hirtelen nyögés, *Hóó*, szakadt ki a tömegből. Elszórt esőcseppek, melyek olyan nehezek voltak, mint a jégverés, kezdtek hullani, tűzdárdák a még mindig tartó napsütésben. Aztán a napot elnyelte a vihar. A nyáj összeszedte vidám színeit, hedonisztikus szerkentyűit és lomhán a deszkázott parti sétány felé özönlött. Durva mennydörgés, egész sorozat - ami olyan recsegésben tetőzött, mintha kozmikus ládák hasadtak volna szét - ösztökélte a menekülőket. De már körülvette őket az ólomszürke ég; az alacsony dombok zöld horizontja, amely mögött Tarbox belvárosa húzódott meg, haloványabb volt mint a ránehezedő sűrű lég. Fényes, sokágú repedés hasadt létre East Mather fölött, vészterhes csattanás követte. Lökés rángott végig a deszkaösvényen; egy nő sikoltott, egy gyerek nevetett. Törölközőket terítettek összegörnyedt vállakra. A hőmérséklet öt perc alatt húsz fokot esett. Piet és gyerekei mögött a part üres volt, eltekintve néhány gunyoros alaktól, akik még mindig a takaróikon heverésztek. A tenger színe fellobbant, mint egy vaku izzószála.

Egy pillanattal azelőtt hogy Piet és a lányok elérték volna a furgont, zuhogni kezdett az eső és eláztatta őket. Az eső csapdosta a kocsik ablakait és fülsiketítően dobolt a fém oldalakon. MOSS MEG. A szélvédő vízeséssé változott, s az ablaktörlők nem győzték megtisztítani. Színes foltok rohantak az üveg mögött, a vihar diadalittas egyhangúságát kiáltások szakították meg. Kuckójukban, lányainak nedves haja izgalmas kutyaszagot árasztott. Nancy örült és rettegett. Ruth egykedvű volt és derűs. Amint a vihar dűhe egy kicsit enyhült, Piet sebességbe tette a kocsit,

és a tócsákkal lepett parkolóból, veszélyes, letört ágakkal hintett utakon, az egyik csatornánál elárasztott Blackberry Lane-en keresztül Angela házának ropogó kocsifelhajtója felé vette az útját. A veszedelemben elsődleges vágya az volt, hogy átadja lányokat az anyjuknak, mielőtt még legyőznék: testét el kellett távolítania közelségükből. Visszautasította amikor Angela teával kínálta, és Tarbox szíve felé tartott, s nem vette észre, hogy az év nagy eseménye volt készülöben.

A felhőszakadásból kitartó eső lett. Házak, garázsok, szilfák és az aszfalt egyaránt átadták magukat ugyanannak a szürke suttogásnak. Visszavonuló mennydörgés morgott. Piet leparkolt az épület mögött ahol lakott, amikor hirtelen dudálás hallatszott. A tarboxi tűzjelző sziréna hallatta precíz, szorulásos ordítását. A kódolt jel kis számjegyű volt; a tűz a városközpontban van. Piet azt képzelte, gyömbérszagot érez. Gyorsan fölrohant a lépcsőn, levette a fürdőruháját, átöltözött, és az elülső bejáraton távozott. Emberek rohantak a Divinity Streeten. Tűzoltóautó robogott el mellette, tetején forgó vörös fény, rajta a tűzoltók esőköpenyüket rángatták magukra; jól megkapaszkodtak, amikor a kocsí befordult Cogswell boltjának sarkán. A tűzjelző sziréna végítéletyszerűen közel ismét felbődült. A városnak azt a részét, amelyik a domb szélárnyékában volt, sárga füst köde borította. Piet a többiekkel együtt futni kezdett.

A domb tetején sűrűbb volt a tömeg és a füst. Tűzoltó fecskendők, némelyikük petyhüdtlen összegabalyodva, mások duzzadtan, kecses vízsugarakat lövellve felfelé, borították a mezőt övező utcákat. A Kongregacionalista Templom égett. Maga Isten villámcsapása sújtott belé. A jeges eső felerősödött, és rengeteg ember, öreg s fiatal, mindenünnen, fagyos némaságban nézte mi történik.

Füst, csipős, sárga füst ömlött takarosan, mint sebesen kigöndörödő gyapjúanyag a bal oldali oromzat párkánya és a kupola alsó pereme alól, amely az arany szélkakast százhuszonöt lábnyira emelte a magasba. Lent, a dór oszlopok között tűzoltók igyekeztek elkergetni az egyház embereit, akik berohantak a templomba, és már sikeresen megmentették az úrvacsora kellékeit, a nehéz diófa oltárt és szószéket, a réz keresztet, a régi lelkészek portréit, egy nagy csomag régi prédikációt, melynek lapjait sodorta a szél, és néhány nemrég felújított imazsámolypárnát, melyek megfeketedtek és ronggyá áztak a könyörtelen esőben. Mint a gyülekezet egykori tagja, Piet is odament volna hogy segítsen, de a tűzoltók és a rendőrök kordont alkottak, amelyen csak a város kutyái tudtak áthatolni. Piet építész-

szemével úgy ítélte, hogy a villámcsapás a tetőtornyot érthette, aztán a karcsú villámhárító kábelről a kupolát merevítő acélrudakra pattant, és felgyújtotta a száraz fát ott, ahol a tető alja csatlakozik a toronyhoz. Itt, ebben az üreges részben, amelyet a régi építők szigetelésnek hagytak, a falak között, a plafon és a szentély stukkó álmennyezete között, ebben a szellőzés nélküli térben, a klasszicista homlokzat architrávja, fríze, és áltimpanonja mögött, a porlepte kacatok összevisszaságában, ahová csak létrán lehetett fölmászni a használaton kívüli kóruskarzat mögött, jól erőre kaphat a tűz. Az épület gőzölgő külső felületére irányított fecskendők semmit sem oldottak meg. Az igazi megoldás a szekercék azonnali bevetése lett volna, a tető megnyitása, a régi, kézzel faragott triglifek és metopék könnyörtelen felaprítása és áttörése. De az oszlopok negyven láb magasak voltak a tövüktől az oszlopfőig mérve, és a sziklákon át egyetlen kocsi sem tudott eléggé közel menni ahhoz, hogy létrájával elérje a tetőt, s a szél a mérgező vastag füstöt a tűz felől egyenesen a tűzoltók torkába fújta.

Enyhén ironikus üdvrivalgás hangzott fel a városi polgárok bámész tömegéből. Buzz Kappiotis, összetéveszthetetlen dagadt alakjával, gázálarcot húzott és kezében szekercével mászni kezdett fölfelé egy létrán, amelyet teljesen kihúztak, hogy elérje a hatalmas templom hosszú esőcsatornáját. Egyre lassabban és lassabban mászott, görnyedése félelméről árulkodott, azután megdermedt egy füstgomolyban, eltűnt, majd ismét feltűnt, lefelé óvakodott. Piet mögött néhány tinédzser fujjzott, de a tömeg értetlenségből vagy szégyenkezésből, néma maradt. Egy másik tűzoltó, esőköpenye fénylett, mint a szén, felmászott a létra tetejére, meglódított szekercéje nyomán violaszínnel lobbant ki a bentrekedt gáz, maszkba bújtatott profilja pávakéken izzott fel, aztán a hőség őt is lekényszerítette a létráról.

Most lángok, félénk narancs pislantások jelentek meg, s egyre feljebb nyaldosták a kupola alapját, a hangrésvájak peremét, melyeket azért vágtak a tetőbe, hogy jól hallható legyen a harang. Magát a harangot, masszív gyászos alakját, e köpenybe burkolt özvegyet, alulról jövő ragyogás világította meg. Vízugarak íveltek a magasba, túl közel hulltak alá, egymást keresztezve. Fehér füst-spirálok kapaszkodtak göndörödve az égszínkékre festett kupolára, de nem takarták el a szélkakast, amely meg-megfordult a szél érintésének engedelmeskedve.

A tűzriadó harmadszor hangzott fel, tűzoltóautók érkeztek a környező

helységekből, Lacetownból, Matherből, még olyan messziről is, mint Quincy és Plymouth, és a pumpáik által előállított nyomás egészen a pislákoló csúcsos tetőtornyig lövellte a vizet, de akkorra már az oldalán lévő világos magas ablakok is izzani kezdtek, és a tető szurkolt zsindelyei olajos füstgomolyokat bocsátottak ki magukból. A tűz a tető alatt áterjedt a kettős falakon, és miközben az idegen tűzoltók rombusz alakú üvegtáblák százait törték darabokra, bejutott magába a szentélybe, és ott arányló labdaként tört a magasba. Egy pillanatra látni lehetett a gótikus csúcsú zsoldármutató táblákat, melyeken még mindig az aznap reggeli számok álltak; a dór díszítést a karzat korlátján borostyánszínű fény szaggatta; a plüssfüggöny, amely a kórus térdét takarta el, most tüzet fogott és fönixként támadt fel s szállt a magasba az üres szentélyben. Eltűnt a szószék, ahol Pedrick szokott kettégörnyedni az Igével folytatott küzdelemben. Piet mögött a fujjoló tinédzserek helyét egy síró nő foglalta el. A tömeg, amely először védtelenül és mezítelenül rohant a katasztrófa színhelyére, most esernyőket bontott, és esőkabátok és vízhatlan ponyvák páncélját öltötte magára. Cirkusz-szag volt. Gyerekek, sárga esőkabátokban és sildes esősapkákban szüleik lábai köré gyűltek. Kamasz párok bámultak rádiózenétől otthonos kocsikból.

Emberek zsúfolódtak a pavilonban, lógtak a baseball-hálóról. Az összegyűlt tömeg nagy távolságban megtöltötte a mezőről szétsugárzó három utcát, a Divinity-t, a Prudence-t, és a Temperance-t, hamuszín arcok árasztották el még a neon firkálta bevásárlóközpontot is. Az esőtől korábban szállt le az este. A tűzoltóautók reflektora olyan tömeget világított meg, melynek kiterjedése végtelennek látszott, s melynek csöndje, ahogy a tűzvész kezdett elharapódzni a templom minden részére, egyre mélyebb lett. A lángok, melyek kihunytak az elszenesedett harangtoronyban, magasabbra kúsztak fel, és most mint zászlócskák lobogtak a szélkakast tartó karcsú tetőtornyon. A fecskendők epekedő parabolái magasabbra íveltek. A tető egy része szikrák fürgetege közepette beomlott. Bal oldalon a legutolsó oszlop füstölni kezdett, mint egy elfűjt születésnap gyertya. Az óriási tömegben hitetlenkedés lüktetett, hogy a tűz és az eső így együtt képes megmaradni, hogy a természet így háborúzhathat önmagával: mintha egy Isten szívében dülő viszály szemtanúi lettek volna. Piet saját szívének könnyűségén tűnődött, hálát érzett, hogy megmutattak neki valamit, ami nem az ő hibája volt, s túl volt azon, hogy bárkit is hibáztatni lehessen érte. Fölvett a földről egy lapot, egy prédikációt 1895-

ből.

A földgolyón minden nemzeteknek szükséges kötelme tudni, az ÚR az Isten, Néki igaz s buzgó hálákat adni, s őt dicsőíteni. De, ha vagyon nemzet a földkerekségen, kinek jobb s erősb oka vagyon erre, mint a többinek, hogy szívét és hangját egygyé kovácsolván az ÚRnak ajánlja e hálás áldozatokat, akkor e nemzet az Amerikai Egyesült Államok.

Ismerős arcok kezdtek megmutatkozni a polgárok között. Piet észrevette Applebyéket, kicsi-Smithéket, és Thorne-ékat; egy széles levelű szivarfa menedékébe húzódva álltak a könyvtár mellett. A férfiak nevettek: Freddy vett egy sört. Angela szintén itt volt a tömegben. A lányokat is elhozta, és amikor Piettel beszéltek, Ruth volt az és nem Nancy, aki sírdogált, bánkódott, hogy Jézus elpusztítja az Ő templomát, ahol Ruth is mindig megtörölte a lábát, félt egy kicsit a szentektől, és a többi gyerekkel együtt, akik nem voltak a barátai, kötelességtudóan zengte az Ő dicséretét, hogy apjának kedvében járjon. Piet bocsánatkérően odaszorította a gyerek széles arcát a mellkasához; de szélkabátja hideg volt s nedves. Ruth összerendezte a kellemetlen érintéstől. - Ez iszonyú lehangoló a számukra - mondta Angela. - Hazamegyünk. - És amikor Nancy könyörgött, maradjanak még, azt mondta: - A tűz már szinte elaludt, úgyhogy a legjobb résznek vége. - Igaza volt; a látható lángokat bekergették a megperzselt váz szögleteibe.

Nancy fölfelé mutatott és azt mondta: - A csirke! - A szélkakas, fényesen, mintha nemcsak a füst hanem az eső fölé is emelkedett volna, ott lebegett mozdulatlanul egy keskeny halotti máglya tetején. Lángok apró gázpengéi nyaldosták a tetőtornyot egészen a vasgolyóig, amely a szélkakas tengelyét rögzítette; úgy tűnt, az egész építmény lebucskázik; aztán egyetlen vízsugár csapott a magasba és a lángok azonnal eltűntek. Az ösztövért tetőtorny megremegett ugyan a lökéstől, de a helyén maradt. Az összecsődült fényképezőgépek vakui másodlagos villámként lobbantak fel. A villanófények nyugtalan szikrázásánál és a hisztérikusan kavargó reflektorok világánál Piet látta, a felesége elmegy, egyszer megfordul, visszanéz, aztán megy tovább, s vezeti szűz lányait.

Pedrick, akinek drótszerű öreges haja ritkás taréjt alkotott, felismerte Pietet a tömegben, bár az hónapokkal ezelőtt vett részt utoljára a gyülekezetben. A tiszteletes hangja megragadta. - Maga ismeri a világ dolgait. Mit gondol, dollárokban és centekben mennyire rúghat e tragikus

építmény helyrehozásának költsége?

Piet azt mondta, - Hát, ha a külsőt meg lehet menteni, akkor két- vagy háromezre ezer. A teljes újrakepítés, vagy félmillió. Legalább. Az építkezési költségek évente körülbelül nyolc százalékot szoktak emelkedni. - Az ösztövért tiszteletes úgy összegörnyedt e számoktól, mintha súlyt raktak volna a hátára; Piet együttérzően mondta: - Valóban tragikus. Az ácsmunka szinte pótolhatatlan.

Pedrick felegyenesedett; szeme megvillant. Rendreutasította Pietet: - A kereszténység nemcsak dollárokból és centekből áll. Ez a templom nemcsak egy öreg épület. A templomot emberek alkotják, barátom. Emberi lények. - És megcsóválta göcsörtös ujját, és Piet látta, Pedrick is tudott az otthonából való kitaszíttatásáról, arról, hogy eljött az idő hogy ráncbaszedjék.

Piet azt válaszolta: - De még ha a külső burkolatot meg lehet is menteni, a falak annyira meggyengültek, hogy mindenképpen le kell majd őket bontani. - És mintha szavait akarnák igazolni, lángok lobbantak fel a fal mentén a túlsó oldalon, és olyan magasra csaptak, hogy míg a fecskendőket átirányították, egy fiatal juharfa, mely túl közel merészelt állni a templomhoz, tüzet fogott, és égő ágakat hullatott a bámészkodókra.

A tömeg megbolydult, hogy láthassa a pusztítás erőinek ezt az utolsó rohamát, és Piet odasodródott Carol Constantine mellé. Az asszony nál volt egy esernyő, és odahívta Pietet maga és a gyerekei, Laura és Patrice mellé, az esernyő alá. Carol szomorúsága meghatotta. - Ó Piet - mondta, - olyan szörnyű ez, nem ? Úgy szerettem ezt a templomot.

- Sosem láttalak benne.

- Hát persze, hogy nem, presbiteriánus vagyok. De naponta legalább hússzor ránéztem, akárhányszor csak kimentem a kertbe. Én nagyon vallásos lennék, ha Eddie nem lenne annyira anti-mindenféle.

- Hol van Eddie? Úton van?

- A levegőben. Aztán hazajön, és elmeséli, milyen nagyszerűen kevernek a Puerto Rico-i lányok. Boldog vagyok, ha kiteszi a lábát az ajtón. De miért is mondom el neked mindezt?

- Mert szomorú vagy, hogy leégett a templom.

A kibelezett falak megmenekültek. Az oszlopok megtartották a timpanont, a tetőgerenda megtartotta a kupolát, de a szentélyből csak egy nagy halom fa és beomlott vakolat és megégett pad maradt. Az idegen tűzoltók kezdték összetekerni fecskendőiket, Buzz Kappiotis magában a

jelentését fogalmazta, a tömeg lassan oszladozott. Carol meghívta Pietet egy teára. A teából vacsora lett, spagettit ettek a gyerekekkel. Piet átöltözött, nedves ruhái helyett felvette Eddie nadrágját és pulóverjét; túl szűkek voltak. Amikor a gyerekek már lefeküdtek, úgy alakult, hogy ő is ott tölti az éjszakát. Még sohasem feküdt le ilyen csontos és hajlékony nővel. Jólesett neki a Foxyval való fáradságos élmény után olyan nővel lenni, aki gyorsan élvezett hálás sikolyok és élénk alkalmazkodó mozdulatok közepette, aki párnát tett a csípője alá, lelógatta a fejét az ágyról úgy, hogy a haja a földre omlott, s a torka ívesen megfeszült, és aki úgy ölelte át a lábaival, mintha Piet törzse vastag trapéz volna, melybe kapaszkodva ő messzire lendülne a világ szakadéka fölé. A hálószoba, mint annyi más szoba Tarboxban azon az éjjelen, nedves korom és savas füstszagú volt. A lendülések szüneteiben az asszony mesélt neki az életéről Eddie-vel, férje perverzitásairól és a saját nyomorúságáról, Istenbe és a halhatatlanságba vetett reményeiről, arról az időről, régesrég, amikor még jó volt Eddie-vel, mielőtt még Tarboxba költöztek volna. Piet a Saltzékkal folytatott viszonyról kérdezte, és érdeklődött, vágyik-e utánuk. Úgy tűnt, mintha Carol nem is emlékezne a dologra, de aztán végül azt mondta: - Az nagyrészt csak pletyka volt, amit mások terjesztettek. Őszintén megvallva, a nő eléggé szórakoztató volt, de a férfi dögunalmas.

*Larry & Linda Vendégfogadója
Charlotte Amalie, St. Thomas, V. I.
Május 15 - én*

Legdrágább Pietem!

Már csak a neved leírása is puhasággal és elgyengüléssel tölti meg a bensőmet. Mit csinálok én itt, ilyen távol a férjemtől, a szeretőmtől, az apámtól? Csak Toby van itt nekem, és őt, szegény kis telkemet leégette ez az idióta anyja, aki annyira hozzá van szokva a tarboxi nyár fokozatos eljövételéhez, hogy megpirította a gyereket és önmagát is a trópusi napon, amely csak egy apró borsónagyságú fehérfolt közvetlenül a fejünk fölött. Egész éjjel, ahányszor csak megpróbált megfordulni, felsírt. És akkor még itt van ez a hely, amit azzal hirdetnek, hogy ez "olyan fogadó, ahol ápolják a rum és a nap szigeteinek lustán álmos hagyományait" (itt van előttem a brosúra az asztalon, ugyanaz, amit az utazási irodában adtak még Washingtonban), amikor pedig két emelettel alattunk bádogdobos banda játszik egy nightclubban, és a lejtős kis utcán, ahol állandóan két

szennyvíz csorog, egész éjjel kipufogódob nélküli VW-k és néger kamaszok zajongása hallatszik. Éjjelente rohamokat kapok, nappal meg kornyadozom.

Most jött be egy szobalány csoszogós, papírtalpú szandálban, éneklő motyogásáról alig tudtam megállapítani, hogy angolul beszél. Ahogy Tobyra nézett, akár egy kifejlett pucér férfi is feküldhetett volna ott. Nem hiszem, hogy sok turista hozza el a gyerekét. Lehet, hogy ezek azt hiszik, a gyerekek szennyeskosárban érkeznek meg, bepüderozva, kék szemmel, és készen arra, hogy elkezdjenek parancsokat adni.

Újra békesség van. Biztatásomra a lány karjába vette a gyereket, megágyazott, söpörgette itt-ott a port, aztán elment és Toby visszaaludt. Az a baj, hogy az anyja is álmos. Kint az utca izzik, de idebenn a nap redőnyön átszűrődő pászmái, mint színes kréták hevernek a zöld műköves padlón - Piet, azt hiszem, szeretni fogom ezt a helyet, ha majd már nem fáj. Amikor a repülőtérrel idejöttem, meg akartam volna osztani veled - csak azt, ahogy a házaikat építik, hullámos bádoglemezből és laposra kalapált olivaolajos dobozokból és uszadékfából, és az egészet a virágzó bougainvillea tartja össze; és a levegő légységét, amikor kilép az ember a gépből San Juanban, olyan, mit egy csók kefélés után... bocsáss meg, szerelmem, álmos vagyok.

A felüdítő szundikálás után szőke, nemsokára már elvált hösnőnk gyorsan felpattant és felöltözött, és ügyelve arra, nehogy feldörzsölje napégette karjait, combjait és (különösen érzékeny) hasát, kicserélte porontyán a bepiszkolódott néven nem nevezhető, s hősies (hősnőies?) elszántsággal belevetette magát a trópusi falucska vakító forgatagába, hogy élelmet keressen. A tarboxi A & P-nek vagy a lacetowni IGA-nak, úgy látszik nincs itt megfelelője, bár több vékányi vámmentes svájci órát és fényképezőgépet vásárolhatnék. A vendéglők, amelyek nem a hegyen vannak, a visszataszító hotelekhez tartoznak: vagy bennszülött hamburgersütők, ahol minden szék le van öntve chilivel, vagy "buzi" lokálok, amik csak este hat után nyitnak ki. Az évnek ebben a szakában a nem négerek többsége úgy tűnik, homokos. Hangjuk félreismerhetetlen és mindenütt hallható. Végül rábukkantam egy Hayes-Bickford típusú önkiszolgálóra, vérlázító, szigeti árakkal a mi utcánkban, a fedetlen piáé mellett, amely megfelel az én szemmel láthatóan kukacoskodó (édes, micsoda vénkisasszony vagyok!) tisztasági elképzeléseimnek, és

megnyugtató viaszpapír dobozban árulja a tejet Toby számára. Larry és Linda nem sok segítséget jelent. New York-ból menekültek ide, reménybeli színészpalánták, és az a gyanúm, Linda mentette meg Larry-t a buziságtól. Larry állandóan a profilját mutatja nekem, Linda pedig egész biztosan azt hiszi, hogy előről néz ki a legjobban, mert mindig szemből közelít felém, hatalmas barna mellei olyan ijesztőek, mint a szemberohanó autoreflektorok egy esős éjszakán. Megdöbbsentett, amikor megtudtam, Linda öt évvel fiatalabb mint én, és láttam, némi erőfeszítésébe kerül, hogy tegezzen. Tulajdonképpen eléggé elárvultnak tűnnek. Állandóan New York-ról beszélnek, hogy milyen szörnyű volt, stb., szeretet-gyűlölet, ahogy Freddy Thome mondaná, és szüntelen izgalomban tartja őket az az álmatag, megbízhatatlan, érthetetlen segítség, amit nyújtanak. Bár a vacsorák, melyeket Linda készít kimondottan kellemesek és könnyűek és franciásak. Amerikai módi: kapsz reggelit és vacsorát, és a kettő között táplálkozz, ahogy bírsz. Napi 18 dollár.

De te vagy az, aki állandóan az eszemben jár, aggaszt és betölti gondolataimat. Milyen impozánsak voltunk, én a call girl és te, a rejtőzködő gengszter. Nagyon lehangoltalak? Annyira kába voltál az utolsó reggelen, és annyira örültél, hogy végre elmegyek, hogy végig sírtam az úton a B.U.-ra menet. Aztán Ken elvitt ebédelni a kari klubba és még egy kicsit sírtam, úgyhogy a körülöttünk levő asztalok ünnepélyes komolyságot öltöttek. Azt hiszem, úgy gondolta, őmiatta sírok, és ez bizonyos értelemben így is volt, és láttam amint visszafojtja magában a kikíváncozó úriemberi gesztust, hogy felajánlja, hagyjuk ezt az egészet, és visszavegyen magához. Olyan méltóságteljes és választékos modorú férfiúvá vált nélkülem. A hallgatónők biztos imádják. Új tavaszi öltönyt vett magának műselyemből, és úgy láttam, megriadt hogy észrevettem, mintha ismét udvarolnék neki, vagy azon kaptam volna, hogy ő udvarol valakinek, és közben végig ott voltak szirmaid a lábam között, és neurotikusan aggódtam, mert Tobyt Ken laboratóriumi technikusaival hagytam, s az jutott eszembe, mire felmegyek a lifttel, már fel is boncolták. Szörnyűség! Igazságtalan! Ken édes volt a gyerekekkel és milligrammnyi pontossággal lemérte.

Több nap telt el. A levél, amit írni kezdtem annyira rosszul alakult, csevegősre, túl "viccesre" és könnyedre sikeredett. Amikor újra elolvastam, nevetnem kellett, hogy mit tettem szegény Linda gyönyörű

melleivel - Larry meg ő igazából kifejezetten aranyos, érzékeny pár, akik igyekeznek egyszerre a szüleim, a nővérem, és a bátyám lenni, eléggé óvatosak és gondosak egymással, szinte kimódoltan érzékenyek, és alapjában véve olyan nagyon lusták. Kíváncsi vagyok, mi voltunk-e az utolsó generáció, akiknek "ambíciói" voltak. Ezek ketten annyira biztosnak látszanak lenni abban, hogy sosem hagyja majd őket éhezni a világ, hogy az élet azért van, hogy "élvezzük" - barbár gondolat. De olyan üdítő szörnyű tarboxi barátaink után, akik csak magukról beszélnek, olyan emberekkel beszélni, akiket érdekel a művészet és a színház (amit ártatlan nagyképszerűséggel folyton a "színpad" névvel illetnek) és a nemzetközi viszonyok, marha ez a megfelelő kifejezés. Nem is tudom már, mi más jelentése lehet a "viszony" szónak. Az a véleményük, hogy LBJ egy bunkó, de jobban érzi magukat az ő elnöksége alatt, mint Kennedy idején, mert K. túlzottan olyan volt mint mi, poszt-hidegháborús félművelt arany pofák, és bármelyik pillanatban könnyen elszúrhatta az egész meccset egy rosszul megítélt elegáns gesztus kedvéért. Mint Lincoln, azért élt, hogy mártír legyen belőle, emlék. Mártír, de minek a mártírja? Annak, hogy Marina Oswald eltaszította magától a férjét szexuális értelemben? Bocsáss meg, hogy ezt a neked írott levelet arra használom, hogy Larry-vel vitatkozzam benne. De annyira elszomorított, hogy Larry azt gondolja, valaki, aki olyan volt, mint mi (ha K. tényleg olyan volt), nem volt alkalmas arra, hogy uralkodjon rajtunk, ami azt jelenti, hogy mi nem vagyunk alkalmasak arra, hogy uralkodjunk magunkon, ezért aztán hozzátok csak a császárokat, a félisteneket, óriás robotokat, vagy amit akartok. Larry egyébként közölte velem, merengő közben a Zokogó Macskában, ami egy bár itt az utcában, hogy szexuális ambivalenciája (hol hideg, hol meleg, ahogy ő hívja) határozottan javulóban van, de, bár nagyszerűen táncol, én nem kívántam segíteni a gyógyulást. A visszutasítást úgy fogadta, mint akinek nem volt benne a szíve az ajánlatban.

Ami ismét elvezet hozzád. Ki vagy te? Gyenge vagy? Ez a téma, a te "gyengeséged" gyakran fordult meg közös barátaink szájában, amikor még mindannyian együtt voltunk, a bűvös körben. De azt hiszem igazából azt akarták mondani, az erőid nem voltak eléggé használva. Erényeid divatjamúltak. El tudlak képzelni, mint valaki fegyverhordozóját, mondjuk szegény fanatikus mesterként Mattét, ragyogó vörös hajú, ötletes, hű, a környékről szerzett javakból élő fegyverhordozót, aki régi páncélokat javít rozsdás hajtűkkel, tréfálkozva befurakodik a kastélyokba és a kocsmákba,

sikeresen alkalmazza lehetetlen ideáljait, de szüksége van arra, hogy ezek az ideálok lehetetlenek legyenek. Mielőtt megismertelek volna, Bea Guerin régimódi embernek írt le téged. Bizonyos értelemben, ha Kent elhagyva hozzád mennék, hátrafelé tennék egy lépést. Te Kenhez képest primitív vagy. Vagy az övé, vagy a káoszé a jövő. De az én életem most az enyém, és rövidlátónak kell lennem. Minden intellektuális kaparászásom ellenére (ami legalább annyira bizonytalan, mint Freddyé, s ő érezte is ezt), nem sokat érek - de tudom, lehetnék a te asszonyod. Szerény, de egyértelmű ambíció. Ha soha nem fogunk találkozni ismét, akkor is örülök, hogy azt éreztem hasznos vagyok és használ valaki. Köszönöm neked.

Az a kérdés, szabad-e, hogy én (vagy a következő asszony, vagy az azután következő) házasságba hajtsa a fejed? Mennyivel nagylelkűbb dolog lenne kóborolni és szenvedni hagyni - hisz oly kevés kóborló maradt. Szinte mind nők vagyunk már, otthonülők és gyűjtögetők. Te azért vetted el Angelát, mert ösztönösen érezted, nem fog birtokolni. Én azt tenném. Megszelídítenélek az agyammal, hogy a testeddel uralj. De az a tudatalatti szikra bennem, amely szereti a versenyt, inkább szabadon eresztene, szabadon, hogy nőket becssteleníts meg és elmenekülj és eltékozzol magad, most hogy az építés művészete teljesen a könyvelőké lett. Mióta elkezdte odazötyögni üres otthonomhoz a poros furgonoddal, hogy aztán gyorsan elcsörömpölj, éreztem benned, szerettem benned hogy a magány zsenije vagy, hogy úgy látod magad, mint aki nem tartozik a világhoz. Ha az a vágyad, hogy a világ férje legyél, hogyan vehetném a jogot ahhoz, hogy a magamévá tegyelek?

Toby sir, és Linda megérkezett. Piknikezni megyünk a Magén öbölhöz.

Éjjel. A bádogbanda az utcán a szabadba csalogat. Kérlek, úgy olvasd amit délután írtam, hogy zavarossága azért van, mert tapogatózom az igazság felé. Nem félek tőle hogy keressem, mi az igazság velünk kapcsolatban. Kennel mindig féltem, elérek a végső hidegségig, ami közte és köztem volt.

Nagyon tetszett volna neked, ahol voltunk. A korall homokja nem olyan mint a kvarc-homok, hanem fehér és porózus és lélegzik és mély éles lábnyomok maradnak benne. A lábaim hatalmasnak és búsan laposnak látszottak. A kagylók picinyek és különbözőek, kisgyerek körmei, mondaná Carol. Emlékszel arra az estére. Olyan féltékeny voltam Angelára. A Magen-öbölben tengeriszőlő bokrok adják az árnyékot. Kezdek lebarnulni.

Linda rábeszélte egy bikinire. Toby kosarára moszkítóhálót szereltünk és azalatt lesz karamell-barna. Megtanultam az út bal oldalán vezetni és kezdek belejönni az itteni életbe. Az ügyvédek szörnyűek. Gyűlölnéd ezt a procedúrát. A házasságok a fényben kötnek, délben, miközben a pezsgőből elmegy a szénsav a napon, de a válást a sötétben intézik, ahol bogarak rohagnak, gyászos ügyvédek. De a főutca végén, ahol már nem árulnak órákat, van egy öreg szögletes evangélikus templom, cédrusszagú, dán feliratokkal, ahová elmentem vasárnap. A gyülekezet kövérkés, színesbőrű hölgyekből állt, akik még az örvendező hálaadó énekeket is siránkozva énekelték. A szentbeszéd, feszes fiatal fehérember mondta, nagyon intellektuális volt - fel sem értem ésszel. Tetszett. A négerek gyönyörűek, lágyabbak, mint a washingtoniak, akikről gyerekkoromban eléggé félttem; nincs meg bennük az az amerikai keménység és szegénység. Még a homokosokat is kedvelem - legalább jól megvannak magukkal és nem kínoznak valami szerencsétlen, rabul ejtett nőt. Izgalmasak a hajók a kikötőben. Linda felhajtott valahol egy gyerek kocsi, és félmér földnyire ide-oda tologatom Tobyt a rakparton. Az apám szokott mesélni nekem a hajókról és rájöttem, még mindig meg tudok különböztetni egy ketch-t egy jollétól. Megcsodálom a primitívebb szigetéről jött öreg halászhajókon a kézzel faragott csigákat. A felhők fürgék, áttetszőek, mintha a természet épphogy csak akarná őket. Ha süt a nap és esik, azt mondják, veri az ördög a feleségét. Jól vagy? Ott vagy még? Ha visszamentél Angelához, megmutathatod neki ezt a levelet. Gondolj rám szeretettel, félelem nélkül. Nem kell, hogy a te sorsod az enyém legyen. Fogok még írni, de nem gyakran. Még itt is van tennivaló. Linda rábízta a reggeli váltás felügyeletét, így kevesebbet fizetek a szobáért, és mesélni kezdett a szerelmi életéről.

A te
Foxyd

U.I.: Larry azt mondja, hogy az ember a legbujább állat és az egyetlen, amelyik előre látja a halált. Találós kérdést kellene faragnom ebből.

U. U. I: Az utca végén, a Zokogó Macskában most már négerekkel is táncoltam, ami nagy merészség egy déli lánytól - az utolsó aki hozzám ért, a fogorvos segédje volt. Nagyon bársonyos emberek és nagyon ártatlanul feltételezik, hogy le akarok velük feküdni. Milyen szomorú, ha ösztönösen

azt hiszed, a tested ér valamit. Több hete szűziesen élek, és úgy emlékszem, a szeretkezés valami nagy szomorúság feltárása, amely annyira mély, hogy az embereknek párokban kell beleereszkedniük, egyedül nem lehet.

U.U.U.I.: Ügy látszik nem bírom útjára engedni ezt a levelet. Rossz jel?

John Ong ugyanazon a napon halt meg, amikor Franciaország újabb tárgyalásra tett javaslatot a laoszi béke helyreállítása ügyében, és a kommunista Kína tizenötmillió dollár kölcsön folyósítását szavazta meg Kenyának. Pietet meglepte a nekrológ hosszúsága a *Globe-ban*: született P'yongyangban, politikai menekült, politikai menedékjog 1951-ben, társfelfedezője 1957-ben egy finn tudóssal együtt egy olyan elemi részecskének, melynek élete a másodperc milliomod részével mérhető, egyetemi fokozatok felsorolása, tudományos társaságok, hátrahagyott egy feleséget és három fiút, Tarbox, Mass. Szűkkörű gyászszertartás. A virágokat mellőzzük. A barátjuk. Piet könnyűtebben járkált egész nap, felvillanyozta ez a kitörlődés, John rejtett nagysága, az, amikor elképzelte a telefondrótok zümmögését a párok között, akiket ő és John egykor ismertek. A hosszú hajú fiúknak ugyanaz a bandája verődött össze a Cogswell sarkán három óra után, ugyanaz az égbolt látszott át a kiégett templom üszkös vázán, melynek tetején érintetlen ott trónolt a szélkakas.

Ugyanazon a héten Piet üzleti ügyben megpróbálta elérni Jazinskit, akiről mostanában úgy tűnt, Gallagher valamennyi tervét és szándékát a fejében hordozza, és kiment a fiú lakására, egy kibővített ranchra az Elmcrest útra. Meglátta Leon új golftáskáját a garázsban. Nemcsak hogy az ütők csillogó új Hoganok voltak, de mindegyiknek a nyele azzal a fajta fehér műanyagcső-foglalattal volt ellátva, ami a legutolsó tökéletesítést jelentette a divatos felszerelésekben: sápadt ágyúk négyszögletesen fölfelé céloznak. A fekete, sokzsebes táskán egy új, harminchat lyukú South Mather-i klub címkéje díszelgett, ahol Piet még sosem játszott. Piet, aki egy eredetileg páratlan számú szereléssel játszott, amit ötletszerűen vásárolt vasakkal egészített ki, melyeknek más-más súlyát és fogását már barátokként ismerte, rájött, hogy meg kell hajolnia az erő előtt, amit ez az ambiciózus zsák kifejezett a kocsin, melynek küllőzött-kerekei olyanok voltak, mint egy sportkocsié. Amikor Leon csinos felesége tupírozott és lakkal befújt hajjal kinyitotta az oldalajtót, ismét kiolvashatta, hogyan végzi majd. Az asszony bő, piros nadrágjából, kívül hordott op-art

blúzából, a széles és egyenlősdit sugalló mosolyból amivel a férje munkaadóját fogadta, amit csak a szemeiben csillanó határozottság, és a nyelve hegyével tett furcsa elfojtó gesztus kérdőjelezett meg, mintha sokszor hallotta volna, hogy Pietről kedvezőtlenül nyilatkozik valaki. Az asszony mögött (nem hívta be; talán a híre miatt) a konyha, ál-diófa bontású, réz pástétomformákkal telelógatott, olyan volt, mintha egy hajón lett volna, amely épp melegebb vizek felé vitorlázik.

Még nem ért véget a május, amikor Gallagher magához rendelte Pietet egy komoly beszélgetésre. Matt megkérdezte, nem gondolja-e Piet, hogy Leon alkalmas az építési munka irányítására, és Piet azt válaszolta, hogy igen. Matt megkérdezte, nem gondolja-e Piet, hogy az elmúlt évben feladataik - az eladás és az építés - épp ellenkező irányba húzták kettőjüket, és Piet azt válaszolta, nagyon büszke, hogy az első három házat az Indián-hegyen ilyen gyorsan el tudták adni. Matt elismerte ezt, de bevallotta, hogy ezek helyett a nyomorult, félig egyéni igények szerint készült házak helyett inkább nagyobb telkekkel akar foglalkozni. Lacetownon túl van egy, amire már tett is ajánlatot; alacsony lapos telek, csak tavasszal mocsaras, és előregyártott elemekből akar dolgozni, amire, őszintén, kár lenne Piet tehetségét elpocsékolni. Személy szerint ő azt gondolja, Piet igazi erőssége a felújítás, és Tarbox tele van ósdi romokkal, és nagyon jó lenne látni, hogy Piet egyedül vállalkozik, olcsón vesz, helyrehoz, és drágán ad el. Piet köszönte az ötletet, de azt mondta, magát inkább fegyverhordozónak képzei el és nem lovagnak. Matt feszengve elnevette magát, egy másik hangot vagy szellemet érzett kibontakozni Piet zavaró üres személyiségéből. Ha egy társulás felbomlik, akkor felbomlik. Ami Piet behajtható követeléseit illeti - néhány irodabútort, könnyű felszerelést, ácsszerszámokat és a furgont, egy csomó becsületszóra elfogadott jelzálogkölcsönt, a cég nevét, ami úgy hangzik mint valami kabarékettős neve (itt Matt gúnyosan elnevette magát, mintha mindig is nevetségesek lettek volna) - ötezeret tud Pietnek ajánlani, ami őszintén megvallva, átkozottul nagylelkű ajánlat. Piet, aki mint mindig fellázadt, ha túlzottan takaros megoldással találkozott, húszat kért, aztán hétben kiegyezett. Nem képzelte, hogy egyáltalán kap majd valamit, mert a Foxyval töltött hétvégével, úgy gondolta, minden jogát elvesztette. Hogy csillapítsa büntudatát, avval nyugtatta magát, hogy Gallagher, aki nála jobban ismerte, kinek mennyit ér a része, hétnél magasabbra is ment volna. Kezet ráztak rá. Gallagher állának szeglete megrándult. Buzgó komolysággal, mint egy

eladó, azt mondta szeretné, ha Piet megértené, ennek a dolognak semmi köze sincs Piet személyes problémáihoz, és Terry és ő most is azt gondolják hogy Angela és Piet között végül minden rendbejön. Pietet meghatotta ez a csalóka magabiztosság, mert - bár Matt az utóbbi időben beleszeretett a kemény üzleti stílusba - önmagáról alkotott képe általában nem engedte meg neki, hogy hazudjon.

Ezenközben, a város túlsó végén, Bea Guerin az örökbefogadott csecsemőben gyönyörködött, lilás lábkörmeiben, félelem nélküli békaszerű tekintetében. Színesbőrű gyerek volt. - Roger és én integráltuk Tarboxot! - Bea lélekszakadva ezt kiáltotta Carolnak a telefonban. - Tudod, mi vagyunk az utolsó keresztesek a világban, egyszerűen csak arról van szó, hogy nem tudtunk várni! - Bernadette Ong úgy ébredt özvegyiségre, hogy azt érezte egész oldala amelyen aludt, felszakadt, olyan, mint egy tetőtől talpig érő száj, és egyházának balzsama égeti, mint a só; tiszteletben tartotta John kívánságát, hogy ne legyen egyházi temetés, és visszatérő büntudat öntötte el, melynek forrósága összefolyt gyermekei unszoló kérdő kezeivel. - Papa elment. Olyan helyre, amit mi el sem tudunk képzelni. Igen, ott beszélnek az ő nyelvén. Igen, a papa tudja, hol van. Látni fogjátok az életetek végén. Igen, meg fog benneteket ismerni, akármennyire megnőtök is. - Ő ott volt az ágya mellett, amikor meghalt. Az egyik pillanatban még alig hallhatóan lélegzett; szájának alakja emberi volt. A következő pillanatban, a száj már csak egy fekete lyuk volt - fekete és mély. Ez a hatalmas különbség kísértette Bernadette-t, és a misék pompájának pusztító fényt adott. Marcia kicsi-Smith-et döbbenetes meglepetés érte; miután kétszer meghívta Reinhardtékát vacsorával egybekötött partira és azok kétszer lemondták, elment és meglátogatta Deb Reinhardtot, ezt a vékony szájú, Vassar-on végzett, kivasalt hajú asszonyt, aki megmondta neki, hogy ő és Al eléggé kedvelik Haroldot és Marciát, de nem kívánnak kapcsolatba kerülni a barátaikkal, azzal az - és itt a beszéde megbocsáthatatlanul bicsaklott egyet - "ócska bandával", így aztán Reinhardték és a fiatal szociológus, akit a városi gyűlés elnökévé választottak, és egy bájosán, ám mégsem affektáltan bohém gyerekkönyv illusztrátor, aki a Bleecker Streetről költözött ide, és az új tarboxi unitárius lelkész, valamint az ő egyöntetűen nyugodt feleségeik, meghatározott társadalmi csoportot alkottak, amely önmaga készítette a saját ruháit, és drámafelolvasásokat tartott, és a szexet az őt megillető helyen tartotta, és kísérletezett az LSD-vel, és még Irene Saltznál is sokkal harcosabban kiállt

a liberális ügyekért. Applesmithék. méltatlankodásukban, “Shakerek”-nek keresztelték őket.

Georgene Thorne-nak rövid látomásban volt része. Lelkibetegen Piet bukásától, attól hogy végleg elveszítette a férfit és a szereptől, amit ezek előidézésében ő maga játszott, a gyerekei felé fordult, s amint a hétvégék időjárása megenyhült, Whitney-t, Marthát és Judyt hosszú, kelletlenül viselt kiruccanásokra vitte a városi múzeumokba és természetvédelmi területekre, messze bent a szárazföldön, ismeretlen strandokra jó távol, lefelé a tengerparton. Egyszer éppen a parkolóból sétált az egyik ilyen strand felé a gyerekeivel, amikor félíg ismerős nevetés ütötte meg a fülét abból az irányból, ahol egy pár térdig állt a jeges óceánban. A férfi öreg volt, szakállas, kecskebakszerű, bütykös sárga lábakkal, szűkre szabott európai stílusú fürdőnadrágban, és hordó mellkassal, melyet szürke szőr borított; harsányan túlköelve, ragadozó mohósággal tengervízet fröcskölt egy sikoltozó nyúlánk nőre, aki hátravetett sötét hajával, fekete bikinijében lányos alakjával, Terry Gallagher volt. A férfi biztosan a tanárnő férje, a keramikus. Georgene a gyerekeket néhány felmeredő szikla mentén lejjebb terelte a parton, és soha senkinek egyetlen hangot ki nem ejtett a száján arról, amit látott, még Freddynek sem, sőt még Janet Applebynek sem, aki az azt követő bizalmas lelkizések során, hogy Georgene megtalálta Janetnek Freddyhez írott levelét, a legjobb barátnője lett.

Janetnek is megvoltak a maga titkai. Egy késő májusi szombat délután, amint hazafelé hajtott kicsi-Smithéktől, észrevette, hogy Ken MG-je ott parkol Whitmanék kocsifelhajtóján, és hirtelen ötlettől áthatva, megállt. Körbesétálta a ház gyerekszárnyát ahol Foxy rózsái bimbóztak, és Kent a ház előtt találta, amint épp rozsét égetett. Az elárasztott láp felől érkező fényben a férfi haja fehér volt. Janet először csak tréfálkozva fecsegett, de Ken érzett benne valamit - mert mindig kedvelte az asszonyt - valami ideges, megfeneklett teljességet, melyet nem egyensúlyozott ki a nap szépsége. Janet a férfi lelkiállapotára terelte a beszélgetést, a magányosságra, ami feltételezése szerint most Ken osztályrésze, s arra, ami kimondatlanul emögött húzódik, a szégyenre; és aztán följánlotta, nem is annyira szavakkal, de elég világosan, hogy szívesen lefekszik Kennel, most, az üres házban. Némiképp megfontolás után és ugyanolyan tapintatosan, mint amennyire világosan, a férfi visszautasította. Ez volt a dolgok lehető legjobb kimenetele. - Tudod, én már megégettem magam; engem már nem lehet bántani, - volt Janet ajánlatának az alapja; és a férfi úgy fogalmazta

meg visszautasítását, hogy az sokkal inkább fokozta, mintsem hogy csökkentette volna az asszony önértékelését: - Azt hiszem, mindkettőnknek időre van szüksége ahhoz, hogy némi önbecsülésre tegyen szert. - A lápon szederből és galagonyából és égerből álló kis fás sziget volt, túl kicsi ahhoz, hogy akár egy kalyibát lehessen rajta építeni, és ahogy nézték, egy felhőnyi észak felé költöző seregély telepedett le rajta útközben; még azelőtt, hogy a csapat utolsó madarai földet értek volna, a vezérek fölemelkedtek és elrepültek, így a találkozásuk, a megelevenedés és az égetett fű füstje és a rovarzűmmögés és az egyenes vonalú csatornákon túláradó dagály közepette elégséges beteljesülés volt, mindkettejük számára jó gyakorlat a szabadságból. A házasságtörés első lélegzete a legszabadabb; azután már csak házasságot majmoló kényszerűségek születnek benne. Janet és Ken megneemesültek, ahogy ott álltak a dicsőségesen zöldellő láp fölött.

A párokat, bár gyorsan elszigetelték magukat Piettől nehogy megfertőzze őket a sikertelensége, mégis emlékek kísértették, és megtisztultak a büntetéstől, mintha Piet bukása bemutatott áldozat lett volna. Angelát, aki most egyedülálló nő volt és veszélyt jelentett minden házasságra - bár a feleségek néha-néha udvariasan benéztek hozzá, és visszautasításban részesültek Angela hideg s távoli lénye által, s így hazatérve igazolva érezhették ellenszenvüket - ritkán hívták meg partikra. Tulajdonképpen, a partik szinte meg is szűntek. Ahogy a gyerekek nőttek, egyre bonyolultabb és időigényesebb követeléseket támasztottak. Guerinék, Thorne-ék, Applebyék és kicsi-Smith-ék még összejártak, de már eléggé lehiggadtak; egy este - valaha Freddy ilyenkor szervezett volna valami pompásan metsző pszichológiai szójátékot, hogy "humanizálja" mindannyiukat - felállítottak két asztalt és elkezdtek bridzselni; ez azután szokásukká vált. Gallagherék, Hanemáék közvetítő szerepének megszűntével elmaradtak és szomszédos városokból való ingatlanügynökökhöz és pénzemberekhez dörgölöztek, meg elkezdtek lovagolni. Saltzék mindenkinek üdvözlőlapot küldtek karácsonykor. Jazinskiék beköltöztek a mező melletti öreg házba és unitáriusok lettek. Allen doki megtanulta a legújabb trükköt, hogy hogyan kell spirált felhelyezni. Pedrick tiszteletest aki úszott a boldogságban, elárasztották a pénzadományok, katolikusoktól és kongrégacionalistáktól egyaránt, Lacetownból és Matherből csakúgy, mint Tarboxból, hogy újjáépíthesse a templomát. A tűz nagy publicitást kapott. Egy országos alapítvány, miután

az igazgatójának kezébe akadt a *Herald* azon a hétfőn, reggeli közben a Ritzben, felajánlotta, minden magánadományból származó dollár mellé ad egy másik dollárt, és állítólag szövetségi pénzek is rendelkezésre állnak egy műemlék restaurálására, ha az megfelel bizonyos történelmi és esztétikai feltételeknek. A városban azonban azt beszélték, az új épület nem a restaurált régi lesz, hanem egy modern építmény, egy parabolikus öntött beton sátor forma, melynek a csúcsa olyan, mint egy megtörő hullám.

Az öreg templomról kiderült, hogy nemcsak erősen sérült belülről, hanem szerkezetileg is bizonytalan: csoda, hogy össze nem dőlt már egy évtizeddel ezelőtt. Mielőtt a buldózerek és a földekék átrágták volna magukat az épületen, a szélkakast megmentette egy fiatalember, aki acélgolyón lovagolt, melyet egy hatalmas daru emelt a magasba. Az általános iskolás gyerekeket hamarabb engedték el az iskolából, hogy láthassák az eseményt. Feljebb, egyre feljebb szállt az ifjú lovas, mígnem úgy tündökölt a magasban, mint az arányló madár, és Piet Hanemának, aki munkanélküliként figyelte a történeteket és aki tudta, milyen hibákat követhet el egy darukezelő, elállt a lélegzete a félelemtől. Óvatosan felemelték a golyót és helyére billentették; a fiatalember meglepő könnyedséggel kiemelte az aranyozott alakot forgó tengelyének ágyából, és az ölébe szorította, míg az iskolások ujjongása közepette, gyorsan leeresztették a földre. Csörétől a farktolláig a szélkakas öt láb hosszú volt; szemében a rézpenny nagyon apró. Ahogy a munkás átsétált a mezőn, hogy odaadja Pedricknek és a vele együtt várakozó két segédlelkésznek, az ott csoportosult gyerekek odatódultak. Olyan volt ez, mint egy parádé, táncoló, villódzó forgatag, ahogy tülekedtek és ugráltak hogy lássák a szemet, melyről szüleik azt mondták, létezik. Piet távolságából a zshivaj ujjongó gúnykacajnak tűnt. A kupolás mező füve tavasziasan buja volt. Az egyház három merev képviselője átvette az ódon jelvényt, felálltak a fényképezéshez, karjaikban egy darab bádoggal. A Pedrick jobbán lévő embernek szőrös volt a füle, a bal oldali pedig ékszerész volt. A felbolydult gyereksereg körülölelte őket és megérintették a fényét vesztett fémeket. Felettük az ég üres volt, csak két párhuzamos kondenzcsík látszott.

Megérintve az örömteli jelenettől, és érezve, hogy bizonyos értelemben élete befejeződött, Piet megfordult és észrevette, azon a helyen áll, ahol először megpillantotta Foxyt, amikor az beszállt a kocsijába templom után, ugyanazon a helyen, ahol később találkoztak, az anyja érkezésének árnyékában, Foxy magas alakja telt, turbánja halovány; és Piet boldog volt,

hogyan elveszi majd feleségül, és rettegett, hogy nem.

- Nem túl szigorú? Szívesen levennem, de oda van tűzve.
- Fantasztikusan áll. Jól kiemeli az arcod elkényeztetett rózsaszínűségét.
- Jézusom, de ellenséges vagy.
- Lehet, hogy ellenséges vagyok, de imádlak. Bújjunk ágyba.
- Micsoda megkönnyebbülés lenne. Tudod, hány nap telt el, amióta utoljára szeretkeztünk?
- Sok.

Ma, bár nem telt el sok év, a város alig emlékszik Pietre, zötyögő, mindenféle faanyaggal megrakott furgonjára, vörös hajára, kordbársony kalapjára és feltűnő, sárgabarackszín szélkabátjára; rá, aki oly gyakran és elégedetten üldögélt Cogswell boltjában egy csésze kávé mellett, egy ceruzacsonk lógott ki kalapjának izzasztója alól, szélkabátját kizippelte, alóla kilátszott faforgáccsal és fűrészporról tönkretett drága kasmír pulóverje. Élénk szemei olyanok voltak, mintha túl erősen dörzsölték volna meg őket az előző éjszaka, alattuk a bőr apró gyűrt redőkben táskásodott ki, mintha a teremtetője az utolsó pillanatban csípett volna egyet az agyagon. Angelát, aki Braintree-ben Peggy lányiskolában tanít, néha még lehet látni, amint az utcasarkon beszélget Freddy Thorne-nal, vagy egy jól öltözött, bölcs mosolyú, kis emberrel sétál le a partra, aki az apja. Júliusban elrepült Juarezbe, és egy nap alatt elválasztották. Piet és Foxy szeptemberben házasodtak össze. Foxy apja, aki közvetlenül San Diegóból vetette be a kapcsolatait, állami állást szerzett új vejének, aki most szövetségi megrendelések, főleg laktanyák építési ellenőre a Boston-Worcester körzetben. Piet szereti a hivatali rendet és a kötött munkaidőt. Hanemáék Lexingtonban élnek, ahol a hozzájuk hasonló emberek fokozatosan elfogadták őket, mint egy újabb párt.